

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

FAZIL HÜSNÜ
DAĞLARCA

Bütün Şiirleri
2

YAPI KREDİ YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BÜTÜN ŞİİRLERİ

2

Fazıl Hüsnü Dağlarca 1914'te İstanbul'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Anadolu'nun çeşitli yerlerinde tamamladı. Kuleli Askeri Lisesini (1933) ve Harp Okulunu (1935) bitirdi. Orduda hizmeti 15 yılı doldurunca askerlikten ayrıldı (1950). Çeşitli memuriyetlerde bulunduktan sonra 1959'da emekliye ayrıldı. İstanbul'da Kitap Kitapevini kurdu. 1960-64 arasında *Türkçe* adında bir dergi çıkardı (43 sayı). 1970'te sahibi bulunduğu yayınevini kapattı. Edebiyata olan ilgisi çok genç yaşlarda başladı; henüz 13 yaşındayken *Yeni Adana* gazetesinin öğrenciler arasında açtığı öykü yarışmasında birinci oldu. İlk şiiri 1933'te *İstanbul* dergisinde çıktı. Edebiyat dünyasında adını duyurması 1934'te, Harp Okulu öğrencisiyken *Varlık'ta* yayımladığı şiirlerle oldu. Şiirlerini *Yücel, Türk Dili, Yeditepe, Çağrı, Ataç, Yön...* gibi dergilerde yayımladı. 1960'lardan sonraki şiirlerinde güncel yurt ve dünya sorunları karşısındaki tepkilerini yansıtan şiirler yazdı. Cumhuriyet'i izleyen yıllarda özlenmiş olan destan şiirini yarattı. Şiirlerinde çocuğu en çok barındıran Türk ozanıdır. Yirmiden fazla çocuk kitabı vardır. Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının en verimli şairlerinden biri olan Dağlarca'nın bir özelliği de bütün edebi yaşamaını sadece şiire adanmış olmasıdır. Şiirleri pek çok dile çevrildi, birçok ödül kazandı. 2008'de İstanbul'da öldü.

Yapıtlarından bazıları: *Havaya Çizilen Dünya*, 1935; *Çocuk ve Allah*, 1940; *Daha*, 1943; *Çakırın Destanı*, 1945; *Taş Devri*, 1945; *Üç Şehitler Destanı*, 1949; *Toprak Ana*, 1950; *Sivas'lı Karınca*, 1951; *İstanbul Fetih Destanı*, 1953; *Anıtkabir*, 1953; *Asu*, 1955; *Delice Böcek*, 1957; *Batı Acısı*, 1958; *Mevlana'da Olmak: Gezi*, 1958; *Özgürlük Alanı*, 1960; *Hoo'lar*, 1960; *Cezayir Türküsü*, 1961; *Çanakkale Destanı*, 1965; *Vietnam Savaşımız*, 1966; *Haydi*, 1968; *19 Mayıs Destanı*, 1969; *Hiroşima*, 1970; *Malazgirt Ululaması: 26 Ağustos 1071-1971*, 1971; *Bağımsızlık Savaşı*, 1973; *Gazi Mustafa Kemal Atatürk*, 1973; *Horoz*, 1977; *Çukurova Koçaklaması*, 1979; *Nötron Bombası*, 1981; *Yunus Emre'de Olmak*, 1981; *Çıplak*, 1981; *Dildeki Bilgisayar*, 1992; *O'1923/Tapınağa Asılmış Gövdeler*, 1998; *Seviştilerken*, 1999; *İmin Yürüyüşü/Biçimlerle Soyunmak*, 1999; *Ötekinde Olmak (Oralarda/İkisi)* 2000; *Dün Geceki/En Sevmek (Şeyh Galib'e Çiçekler)*, 2000; *İçimdeki Şiir Hayvanı*, 2007.

*Fazıl Hüsnu Dağlarca'nın
YKY'deki kitapları:*

Orda Karanlık Olurum (2007)
Arkası Siz (2007)
Genç (2007)
Dört Kanatlı Kuş (2007)
Bütün Şiirleri 1 (2008)
Bütün Şiirleri 2 (2010)

Dağ Uykusu - Seçme Şiirler (2009)

Dağlarca Çocuklarda Dizisi:
Balina ile Mandalina (2007)
Yaramaz Sözcükler (2007)
Okulumuz 1'deki (2007)
Okulumuz 2'deki / Kanatlarda (2007)
Okulumuz 3'teki (2007)
Cincik (2007)
Cin ile Cincik (2007)
Yazıları Seven Ayı (2008)
Dolar Biriktiren Çocuk (2008)
Başparmak (2008)
Gösterme Parmağı (2008)
Ortaparmak (2008)
Yüzük Parmağı (2008)
Serçe Parmak (2008)
Güneşi Doğduran (2008)
Göz Masalı (2008)
Kuş Ayak (2008)
Arkaüstü / Uçsuz Bucaksız Yaşama (2008)
Bitkiler Okulu (2009)
Bağımsızlık Savaşı - 1 / Samsun'dan Ankara'ya (2009)
Bağımsızlık Savaşı - 2 / İnönüler (2009)
Bağımsızlık Savaşı - 3 / Sakarya Kıyıları (2009)
Bağımsızlık Savaşı - 4 / 30 Ağustos (2009)
Bağımsızlık Savaşı - 5 / İzmir Yollarında (2009)
Oyun Okulu (2010)
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi (2010) <https://rantey.org>

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

BÜTÜN ŞİİRLERİ

2

İSTANBUL

Yapı Kredi Yayınları - 3070
Delta - 11

Bütün Şiirleri 2 / Fazıl Hüsnü Dağlarca
Yayın danışmanı: Ahmet Soysal

Kitap editörü: Nurettin Pirim
Düzeltili: Gözde Yeşil - Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Grafik uygulama: Hasan Fırat

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com

1. baskı: İstanbul, Mart 2010
ISBN 978-975-08-1754-0

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2007
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İçindekiler

39 • Dağlarca II

19 MAYIS DESTANI

45 • Bir Ev

46 • Toplantı

46 • Yiğitler

47 • Kalpak

47 • Eyitti Biri Sorgucu
Işıl Işıl Karanlıkta:

47 • Eyitti Biri Sorgucu
Işıl Işıl Karanlıkta:

48 • Eyitti Biri Sorgucu
Işıl Işıl Karanlıkta:

48 • Yüzleri

49 • Kaput

49 • Sancaklar

50 • Seslendi Biri
Kılıcı Işıldarken
Karanlık Üstüne:

50 • Aldı Fatih'in
Sancaktarı:

50 • Aldı Doğan Bey:

51 • Aldı Tevfik Fikret:

51 • Aldı Namık Kemal:

51 • Kılıç

52 • Yaşamalardan
Sesler:

52 • Ayaklanma

53 • Seslendi Biri
Kılıcı Işıldarken
Karanlık Üstüne:

53 • Eyitti Biri Sorgucu
Işıl Işıl Karanlıkta:

54 • Seslendi Biri
Kılıcı Işıldarken
Karanlık Üstüne:

54 • Çizme

55 • Seslendi Biri

55 • Kılıcı Işıldarken
Karanlık Üstüne:

55 • Aldı Bir Yüzbaşı:

56 • Aldı Erzurumlu
Özdemir Çavuş:

56 • Aldı Beykozlılar Ta
Eskiden:

57 • Yukarı Işık

58 • Yalazda

- 59 • Dalgalarda
- 60 • Bir Gemi Yol
Almakta
- 61 • 19 Mayıs

HİROŞİMA

- 65 • Bura Hiroşima'dır
- 66 • Işınla
- 67 • Tasukete Kure
- 68 • İtai
- 69 • Çocukların
Dedikleri
- 69 • Yangın
- 70 • Yaşamak
- 70 • Suçla Deliren
- 71 • Gözlerinin
- 72 • Dört Yapraklı Çiçek
- 73 • Ayaklarda Ellerde

VIETNAM KÖRÜ

- 77 • Kişiler
- 78 • Anımsatma
- 79 • 1. Perde
- 120 • 2. Perde
- 148 • 3. Perde

MALAZGİRT ULULAMASI

- 189 • Kuşlar
- 190 • Kuş At
- 191 • Geri Çevrilen Elçiler
- 192 • Hele de
- 193 • Atlılar
- 194 • Türk Ordusu
Durunca
- 195 • Otağdaki

Konuşmalar

- 195 • Öncüler
- 196 • Yirmi Üç Ağustos
Gecesi Ürkü
- 196 • Bu Toprak
- 197 • At
- 198 • Çağrı I
- 199 • Çağrı II
- 200 • Çağrı III
- 201 • Çağrı IV
- 202 • Ak Giysi
- 203 • At Kuyruğu Çiçeği
- 204 • Çağın Kabartması
- 205 • Yeryüzünü Yürümek
- 206 • Toprak Yazı
- 207 • 26 Ağustos, Sürdük
Atlarımızı
- 208 • Köpük
- 209 • Geri Çekilirken
Savaşmak
- 210 • Olay Yazı
- 211 • Kuşatma
- 212 • İçerileyin
- 212 • İki
- 213 • Soluk
- 213 • Yaşama Durağı
- 214 • Atla Düşünen
- 214 • At Sesi
- 215 • Yaprak
- 216 • İçteki At
- 217 • Atları
- 218 • En Uzun Türküyü
Duymak
- 218 • Ağzımızdaki Sesler
- 219 • Dağda Ovada
- 220 • Dil Uyarlığı
- 220 • Türk Yurdu Türkçe
- 221 • Kılıçla Kelebek

- 221 • Gece Töreni
- 222 • Utku
- 223 • Eylem
- 223 • Bilinç
- 224 • Bağışlama I
- 224 • Bağışlama II
- 225 • Bağışlama III
- 225 • Toprağa Yazmak
- 226 • Yatırım
- 227 • Yeni Gün
- 228 • Malazgirt Koşması
- 229 • Murat Suyu'nda
- 229 • Yurt

HALIÇ

- 233 • Un Kayık
- 233 • Kavun Kayık
- 233 • Odun Kayık
- 234 • Haliç
- 236 • Kereste Kayık
- 236 • Karaköy'den Başlar
- 237 • Türk Halliç
- 237 • Altın Boynuz
- 238 • Gerçek
- 238 • Yol Gömüt
- 239 • Karpuz Kayık
- 239 • Briketçi
- 239 • Haliç'te Yaşamak
- 240 • Haliç'te Un
Değirmenleri
- 240 • Demir Kayık
- 240 • Kuş Odun Öterken
- 241 • Parmaklık İçinde
Gömütler
- 241 • Deniz Erleri Vardır
- 242 • Sürüden Biri
- 242 • Boş Kayık

- 243 • Kuşkonmaz
Camisi'nde
- 243 • Serviler
- 244 • Sayrılar Evi Vardır
- 244 • Soba Kayık
- 245 • Haliç'te Kahveler
- 245 • Şu
- 246 • Köprü Ayakkabıcısı
- 246 • Çuval Kayık
- 247 • Çocuk Yığınları
- 247 • Haliç Sırtları
- 248 • Adamlar Kayık
- 248 • Dilencilerimiz
- 249 • Haliç Adaları
- 249 • Biri
- 250 • Eyüp Oyuncakları
- 250 • Yol Üzre Ayağa
Kalkan Gömüt
Taşları
- 251 • Teneke Kayık
- 251 • Unkapanı'na Doğru
- 252 • Aç Anadolu'nun
Ekmeği İstanbul
- 252 • Bidon Kayık
- 253 • Eminönü

KINALI KUZU AĞIDI

- I. Kırk Bin Köye Karşı
Uyanmak*
- 259 • Kırk Bin Köye Karşı
Uyanmak
- 261 • Manda
- 262 • Harmanda
- 263 • Kocagöz
- 265 • Aç Ova
- 266 • Dağ
- 267 • Kınalı Kuzu Ağidi

II. Ses

271 • Ses

273 • Öküzün Biri

274 • Ayaklar

275 • Görünen

276 • Yasla Duran

277 • 7 Öküz

278 • İdiş

III. Gözünü Satan

281 • Gözünü Satan

282 • Elif Gerçeği

283 • Atalan'la

Güllüce'den

284 • Kurtlarla Ulumak

285 • Bozkır Ağdı

286 • Ay Tutulur İken

287 • Kara Sazda Sesler

288 • Ağa

289 • Satmak ya da

Satılmak

290 • Para

291 • Kalkınamamak

IV. Elliuruş

295 • Elliuruş

295 • Yol Önü

296 • Uzağa

297 • Çoh Şükür

298 • Ekmeğe Giden

V. Ayak

301 • Ayak

302 • Oh'lama

303 • Bir Geleceğin

Kapısında

304 • Köylerdeki Karanlık

305 • Seçim Günü Bir Elin

306 • Köylüme

307 • Acı Kilim

SAKARYA KIYILARI

313 • Suçu Söylemek –1

314 • Suçu Söylemek –2

320 • Yurdun Gücü

Ordunun Gücüne –1

321 • Yurdun Gücü

Ordunun Gücüne – II

322 • Yurdun Gücü

Ordunun Gücüne –

III

324 • Umudu Taşımak

326 • Ellerim

327 • Oğuz

328 • Yalnız Köy

329 • İsteklerden Sonra

333 • Ölmek

334 • Deli Kuşa Ağıt

336 • Soluk – Yurt Uğruna

Ölenler

341 • Aldı Hasan Oğlu

Hasan

342 • Meçhul Askerin

Şehadeti

343 • İhtiyat Zabıt Vekili

Faruk'un Dediği

343 • Dil Gerçeği

344 • Kaybolurken

Osmanlıca

345 • Belirirken Türkçe

345 • Mağara Ağız

346 • Katılmak

346 • Çankaya'dan

Uzaklara Bakmak

347 • Demir Oğlu Kaya

- 349 • Sazın Dinlediği
Türkü
- 350 • İlk Devrim
- 355 • Gôç
- 358 • Er Uyandığında
- 359 • Örnek
- 360 • Direnmek Daha
Direnmek
- 361 • Bakışlar
- 362 • Sakarya Kurultayı
- 363 • Bir Ovada Kimse
Yokken Duyulan
Türkü
- 364 • Nerde Bir Er Varsa
Orda Görünen
- 365 • Sakarya Irmak Günü
- 366 • Sakarya'da Sevmek
- 367 • Akşam Yoklaması
- 369 • Can'dan
- 369 • Yavru Kuşun
İncecik Sesine
- 369 • Çınarın Karşılığı
- 370 • Der ki
- 372 • Alıp Götüren
- 374 • Kızla Ayı
- 375 • Aydınlık
- 376 • Soylama
- 377 • Dağ Gölgesi
Yalnızlığı
- 379 • Yüzler
- 381 • Sakarya'da Durmak
- 383 • Batı Ağdı
İkindileyin
- 384 • K Sesi
- 385 • Memetçiğin Dediği
- 386 • Hele ki
- 387 • Saldırımız
- 388 • Utku
- 390 • Çocuk Ağzında
Süngüler
- 391 • Toprak
- 392 • Dağın Göğsüne Gök
- 394 • Gücümüzü İlk Gören
- 396 • Toroslar
- 397 • Toros Çiçeği
- 399 • Mustafa Kemal'den
Annesine Yazılmıştır:
- 400 • Bacımın Anlattığı
- 401 • Dövüşken Horoz
- 401 • Babayurdu
Öldürmek
- 402 • Üç Kuzuluk Damı
Basılan Çocuğun
Türküsü
- 402 • Cengiz'le Anasının
Dedesi
- 403 • Mustafa Kemal'in
Atı

30 AĞUSTOS

- 409 • On Bin Atlı
- 410 • Cengiz'le Bacısı
- 411 • Geleceği Adımlamak
- 412 • Der ki Mustafa
Kemal
- 414 • Su Gibi Parlayan
- 414 • Çınarla At
- 415 • Alaca Karanlıkta
- 416 • Alaca Karanlıkta II
- 418 • Süngünün Ucundaki
Ay
- 420 • Geceyle Mustafa
Kemal
- 422 • Kurtuluşla
Dolu

- 424 • Kurtuluşla
Doluyduk II
- 425 • Kuşların Çektiği
Kağrı
- 427 • Karanlıkta 26
Ağustos
- 428 • İri Namluların
Konuştuğu
- 430 • Karşılıklar
- 431 • Yatalı Bir Saat Olana
Ses
- 433 • Yaşayanlar I
- 433 • Yaşayanlar II
- 434 • 26 Ağustos
- 436 • Son Türk
- 437 • Deli Dumrul
Türküsü
- 438 • 26 Ağustos – Sürdük
Atlarımızı
- 439 • Saldırı Çıkış Yerinde
Beklerken
- 440 • 26 Ağustos –
Yeniden Eski
- 442 • Yıldız Bacı'yla
Kardeşi
- 443 • Görünmeyen Bir
Olay
- 444 • İnsan Gücüyle Gök
- 445 • Mustafa Kemal'in
Gücü
- 446 • Alay Sancağını
Görmek
- 448 • Susan Denizdeki
Boşluk
- 449 • Görev mi Büyük
Yürek mi?
- 450 • Tepeyi Alamamak
- 451 • Yeniyeşil Ördümek

- 452 • Yurda Katılan
- 453 • İlk Tepeler
- 454 • Bir Yedek Subayın
Dolağında Bulunan
Yazı
- 456 • 9. Bölüğün Delisi:
Gözlere Sıgmayan
- 458 • 6. Bölüğün Delisi:
- 458 • Orhan Vuruldu Aldı
Orhan
- 459 • 57. Alay
- 462 • Gövdenin Binde Biri
- 463 • Bağımsızlık Türküsü
- 465 • Durdurulan I
- 467 • Ağustos Atları
- 469 • Kanın Güzelliği
- 472 • Afyon Koçaklaması
- 474 • Ağıt Değil Örülü
Çiçek
- 476 • Onbaşı Sungur'un
Düşüne Düşüne
Bulduğu
- 478 • Son Savaşlara Doğru
- 480 • Ağustos Gecese
- 481 • Yurt Toprağı
- 481 • Ses
- 482 • Kör Kurşun
- 483 • Atlarımız
- 484 • Yurt Uğruna
Ölenlerin Sesi
- 485 • Kır Atın İkinci
Türküsü
- 486 • Güzel Ağustos
- 487 • Başarı
- 489 • Saldı Süvari
Kolordusu Atlarını
- 489 • Atının Biri
- 490 • Atın Biri

- 492 • Der ki Mustafa Kemal
 492 • Yurt Uğruna
 Ölmüşün Biri Der ki
 493 • Yurt Uğruna
 Ölmüşün Ötekisi
 Der ki
 493 • İki Sessizlik
 494 • Kırmızıyla
 Allanmak
 495 • Kına Yakmak
 496 • Başlangıç
 497 • Atın Biri
 499 • Yurt Uğruna Ölümü,
 Yüzde Doksan
 Dokuz iken
 500 • Keşif Kolundan
 Gelen Yazı
 502 • Apustol Ağıdı
 503 • Utkumuz
 504 • Mustafa Kemal'in
 Kartalı

İZMİR YOLLARINDA

- 509 • İzmir Yollarında
 512 • Sevinç I
 515 • Sevinç II
 516 • Yankı
 518 • Saldırı Sonları
 520 • Kızılay
 Çadırlarından Sesler
 520 • Rizeli İle Kuş
 521 • Türk Olan
 521 • Daha Çabuk İzmir
 522 • Açıklama
 524 • Başaklar
 526 • Kuyular Dolusu

ÖZETLER

- 529 • 1 Yaşlı Atın Bakışı
 529 • 2 Samanlığa
 Gizlenen Köpeğin
 Şaştığı Olay
 530 • 3 Ağzı Ayakla
 Tıkanmış
 531 • 4 Yürek
 532 • 5 Ağzından
 Kurşunlanan
 533 • 6 Başsızlar
 533 • 7 Tavuk Duvarı
 534 • 8 Yazıya Sığmayan
 Gerçek
 534 • 9 Gözü Oyulmuş
 535 • 10 Kınalı Gelinin
 Bacakları
 536 • 11 Ölüm Ananın
 Çocukları
 537 • 12 Çıplak Kırmızı
 538 • 13 Göz Patlağı
 538 • 14 Memelerle
 Süngüler
 539 • 15 Yonca Kız
 540 • 16 Delinin Sevinci
 541 • 17 Ölümü Süslemek
 541 • 18 Yalın Ayak
 542 • 19 Ağızla Alın
 542 • 20 Saçlar
 543 • 21 Adımlar
 543 • 22 Duman
 544 • 23 İncecik
 545 • 24 Meme Kesiti
 546 • 25 Büyük Kan
 547 • Yanık Olmuş Mavi
 549 • Ara
 549 • Yaralar
 550 • Dere Ses

- 550 • Küçücük Ot Der ki
 550 • At İle Ayak
 551 • Bir Çiçek
 551 • İki Olan
 552 • Satı'nın içi
 552 • Mut
 553 • 1. Alayın Sancaktarı
 Oğuz
 556 • Yansıma
 557 • Yurdu Severken
 Duymak
 559 • Utku Gücü
 559 • Sevinç III
 560 • Ayak
 562 • Yel'in Yelesi
 563 • Yüceler Bildirisi
 564 • İzmir'e
 565 • Albayrak
 567 • İşitmek
 568 • Yarını
 Mahmuzlamak
 569 • Belkahve'den Yurda
 Ses
 570 • Karşı Ağırlık
 571 • Yazarın Açıklaması
 572 • Güç Biterken
 Başlayan Güç
 573 • Yüzlerde Yüzler
 574 • Sayılar
 575 • Buyruğundan
 Gerideki
 576 • Dağla Soluk
 578 • O Gün
 578 • Başı Göğe Sığmayan
 579 • İzmir'e Varan
 Kuşların Şaşkınlığı
 580 • Yeşilin Kurtuluşu
 582 • O Geri

- 583 • Türk İstanbul
 584 • İstemdir
 585 • Güvercinler
 586 • Devrimi Yaşamak
 587 • Vardı Delice Böcek
 588 • Mustafa Kemal
 589 • Okul
 590 • Yurtların Bayrakları
 592 • Ey Mustafa Kemal
 593 • Soluğu Yaşamak

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

- 597 • Mustafa Kemal'in
 Oğlu
 599 • Mustafa Kemal'in
 Karşı Dalgası
 602 • Dağbaşında Yakılan
 Türkü
 603 • Mustafa Kemal'in
 Kılıcı
 605 • İnönü'ler
 608 • Mustafa Kemal
 Olayı
 609 • Mustafa Kemal'in
 Sancaktarı I.
 İnönü'de
 610 • İnönü Dolaylarında
 Mustafa Kemal
 611 • Aldı Ahmet Çavuş
 611 • Mustafa Kemal
 612 • Türk İstanbul'dan
 615 • Arıburnu'nda
 Çıkarmalar
 617 • 1. Mustafa Kemal
 617 • Savaşlarda Birin

- 618 • Sarıbayır Karşı
Saldırımız
621 • Sarıbayır Türküsü
621 • 2. Mustafa Kemal
622 • Çim El Çim Ayak
623 • Mustafa Kemal'in
Sancaktarı
624 • Kahraman
625 • Kubilay
625 • Ülküde II
626 • Karanlığın Sonu
627 • Mustafa Kemal'in
Kağnısı
629 • Mustafa Kemal'in
Kartalı
631 • Mustafa Kemal'in Atı

I. 10 Kasımlarda

- 637 • Mustafa Kemal
638 • Yeniden
639 • Ata Soluğu
640 • 10 Kasım Türküsü
640 • Ata'ya
641 • Mustafa Kemal'in
Gök Yazıları
642 • Mustafa Kemal
642 • Ata Üzre
643 • Mustafa Kemal Yüzü
644 • Kutlama
644 • Mustafa Kemal'le
Demirkazık Yıldızı
645 • Atamız
646 • 935'lilerin Mustafa
Kemal'i İlk Görüşü
647 • Al Türkü
648 • Atatürk Marşı
649 • On Kasım'da
Yürümek

- 650 • Güç
652 • Yirminci Yıl
653 • Öteki Yarısı
654 • Mustafa Kemal
Gönderi
655 • Kapı
656 • 10 Kasım Davulu
659 • Mustafa Kemal
Atatürk
657 • Gai Dağlar Toplantısı
659 • Anıttepe'de Dolaşan
660 • Bir Savaş Önünde
661 • Uyanık Ölmek
662 • Mustafa Kemal'in
Kurdu

II. Eylemde

- 667 • Yürek
667 • Onunla Kapsanmak
668 • Ayak Sesi
668 • Yansıması
669 • Ordular Günaydın
670 • Benimle Olmak
671 • Değil
672 • Yüzünde Olmak ya
da Ülkü
673 • Ey Türk Gençliği
674 • Bir On Kasım Günü
675 • Kurtuluş Önü
676 • Bugün
676 • Yürümek
677 • Dil Devrimi
678 • Atatürk Anıtları
679 • Görev
680 • Su Örgütündeki
Atatürk
681 • Dağ Başındaki Ses
682 • Atatürk Okulları

- 683 • Anıtkabr'e
Seslenmeler
684 • Gün Doğarken
Anıtkabir'deki
684 • Der ki Mustafa
Kemal
685 • Özünü Korumak
685 • Atatürk Nerde
686 • Dağ Başındaki
Duman Yok
687 • Anıtkabir Işığı
687 • Mustafa Kemal
Der ki
688 • Her Gün
Anıtkabir'deki
689 • 30 Ağustos'ta
Şehitler
690 • 30 Ağustos'ta
691 • 29 Ekim Boruları
692 • Devrim
693 • 50. Yıl Yürüyüşü
694 • Mustafa Kemal'in
Toprağı

YANIK ÇOCUKLAR KOÇAKLAMASI

- 697 • Savaşa Katılan
699 • Çetin Büyürken
700 • Barut Oyunu
702 • Tek Ağaçlara
Doğru
704 • Yaralı At
704 • Çil Satı Çomar
706 • Cengiz'in Ağacı
708 • İki Çavuşlar
710 • Kuşların Çektiği

- 712 • Savaştan Dönen
Babasına Kaya'nın
Anlattıkları
714 • Mustafa Kemal'in
Oğlu

AĞRI DAĞI BİLDİRİSİ

- 719 • Tefvik Fikret İçin
720 • Türkler
721 • Çağrı
722 • Yak
723 • Ağrı Dağı Bildirisi
725 • Yumruk Bırakımı
726 • Ulu Evden
Görünenler
727 • Dağ Üzre Yakınmak
728 • Son Sömürge'ne
729 • Bu Bu
730 • Görünen Köy
731 • Dağların Sesi
733 • Ozandede
734 • Sorgu'da
735 • Örtülü Ödenek
736 • Bursa Söylevi

ALMANYA'LARDA ÇÖPÇÜLERİMİZ

- 739 • Taban Çiçekleri
740 • Anadolu Gitmek
741 • Açın Çıplağın
Şaşkınlığı
742 • Tornada Bir Göz
Uyuyan Çocuğun
Ölümü
743 • Biten Ormanlar

- 744 • Değirmen Köyü
Gerçeği
745 • Gözünü Satan
746 • Köy Açık Türkü
Açık
747 • Hey
748 • Duran
749 • Çoğalmak
750 • Almanya'larda
Çöpçülerimiz
751 • Çankaya'nın
Ardındaki Çöplük
752 • Hüseyin'in Kısa
Öyküsü
753 • Satı'nın içinden
Geçenler
754 • Satı'nın Oğlu
755 • Rızagiller
756 • Yapraksız Kavak
757 • İstanbul Kanarası

HOLLANDALI DÖRTLÜKLER

- 761 • Yurttaş Deniz
761 • Güzellik
761 • Meleklerimiz
761 • Gün
762 • Ses
762 • Uzakları Söylemek
762 • Resim
762 • Sevinç
763 • Yer Yakınlığı
763 • Yankı
763 • Dinlenmek
763 • Titreşim
764 • İçerdeki
764 • İki Kişimiz

- 764 • Göğe Karışmak
764 • Karanlık Azlığı
765 • Sırmasız Gök
765 • Kır Evi
765 • Engindeki Olay
765 • Işıkla Yıkanmak
766 • Uyumasız
766 • Gündüzlü Gece
766 • İçimizdeki Ev
766 • Eski Ekmek
767 • Akan Çağ
767 • Sonsuz Tespih
767 • Yüze Üflenlen
767 • Mavi Toprak
768 • Anaokulu
768 • İlkokul
768 • Isı
768 • İşleyen Yeşil
769 • Ev Ülke
769 • Aydınlanmak
769 • Ağarı
769 • Denizi Koparmak
770 • Şırıltı
770 • Türkü
770 • Evrensel Boyut
770 • Sallanan
771 • Deniz Kavalında
Uyumak
771 • Ağaçtaki Deniz
771 • Çöllere Çağrı
771 • Denizle Öpülen
772 • Dönememek
772 • Bu
772 • Saydam Yel Eserken
773 • Kuzey Ululuğu
773 • Işıma
773 • Saydam Olan
774 • Yağmurda Sevmek

- 776 • Boyalı Yaşama
 776 • Ölümsüz Olmak
 776 • Severken Götürmek
 776 • Bir Masalın Sonu

HOROZ

- 779 • Horoz Ağdı
 780 • Ummadığımızın
 Ulaştığı Gün
 781 • Bu Deniz Bu Kayayı
 782 • Yürüyen İşçiler
 Kapılarında
 İstanbul'un
 783 • At'tan Utanmak
 784 • Değişim
 785 • Oyların Ayaklanması
 786 • Taşacak Olan
 787 • Güzel Otlar Sevinci
 788 • Devlerden Sesler
 789 • Su Dergisine
 Karşılık
 790 • Görünen Köy
 791 • El Ayak
 792 • 3 Temmuz 1974'ü
 Kutlama
 793 • Ned'ro
 794 • Sosyalist Parti
 Kongrelerine –
 Karşılık
 795 • Doğaloğul
 Türküsü
 796 • Kaçak
 797 • Taşkesilen İşçi
 798 • Ulus'un Önerisi
 798 • Olaylarda – Ocak
 1977
 800 • Horoz

İKİLİ ANLAŞMA ANITI

- 803 • Yürümek
 804 • Bir Seçim Önü
 805 • Kuş'la Ayak
 806 • Bin Yapraklı Ağaç
 807 • Akdere
 808 • Kocaman Olan
 809 • Biri
 810 • Çevirmenlerim
 811 • Eski Sözlerin
 Parladığı
 812 • Beş Kurşun
 813 • Doymak
 813 • Malazgirt Kalesi
 814 • Gerçek
 814 • Yıldızı İteleme
 815 • Yürüyüş
 816 • Öğretmen
 817 • Yazı Destanı
 818 • Cop
 819 • İkili Anlaşma Anıtı
 820 • Boru
 821 • İçerde

PİR SULTAN ABDAL GÜNLERİ

- 825 • Pir Sultan Abdal
 Günleri
 826 • Türkü Çoban
 827 • Açılmak
 828 • Karlı Köy
 828 • Yankılama
 829 • Sazla Davul
 829 • Yiğitlerce Yiğitler
 Koçaklaması
 830 • Çuğur

- 831 • Satılmış'ın Öyküsü
- 832 • İşçi
- 833 • Sorular
- 834 • Kamu Yolu
- 835 • Çiftlik Ağdı
- 836 • Devlet ya da "Nem
Alacak Felek Benim"
- 837 • Nîdem Ey
- 837 • Türkü Yapmak
- 838 • Türk Bankası

ANITLARDA SOLUKALAN

- 841 • At'la Mustafa Kemal
- 842 • Tek
- 843 • Boy
- 845 • Çankaya'daki
- 846 • Antalya'da Dışarı
Çıkan
- 847 • Umut
- 848 • Savaşla Barış
- 849 • Yön
- 850 • Dışarı
- 851 • Şimşek
- 852 • Değirmen

BİR ELDE YAŞAMAK (Reşat Bey Destanı)

- 855 • 26 Ağustos 1922
- 857 • Konumuz Çiğiltepe
- 858 • Görev mi Büyük
Yürek mi
- 859 • İleri
- 859 • Bir El
- 860 • Eldeki Baş Dağ
- 860 • Şahadet Dağ
- 861 • Ölü Dağ

- 861 • Yüzük Dağ
- 862 • Serçe Dağ
- 862 • Saldırdık
- 863 • Ere İnen Gök
- 863 • Uyudu
- 864 • "Kader Hazretleri"
- 864 • Bir Tabanca
- 865 • Kabza
- 865 • Tetik
- 866 • Namlu
- 867 • Yok Alinyazısı
- 867 • Yeni Saldırı
- 868 • Amaca Doğru
- 868 • Her Yerde
- 869 • Bir El Tabanca
Üzerinde
- 869 • Değdi Baş Dağ
- 870 • Değdi Şahadet Dağ
- 870 • Değdi Ortaparmak
Dağı
- 871 • Değdi Yüzük
Parmak Dağı
- 871 • Değdi Serçeparmak
Dağı
- 872 • 27 Ağustos
- 872 • Ölü Diri Birliği
- 873 • Zorlama
- 873 • Solukla Ulaşmak
- 874 • Varamamakta
- 874 • Telefonda Bir
Konuşma
- 875 • Tepe Olur Kişi
- 875 • Ödev Yangını
- 876 • Kör Saldırı
- 877 • El Dağlarının Eylemi
- 881 • İkinci Telefon
- 881 • Çiğiltepe'nin Alınışı
- 882 • Dağlar Kırıldı

**883 • ÇUKUROVA
KOÇAKLAMASI
(Yurducunu Sevmek)**

935 • TÜRK İSTANBUL

ÇIPLAK

- 961 • Ağırılık Dışı
961 • Hooh Hoh
961 • Yanarca
961 • Serinlemek
962 • Parıltılar
962 • İki Ucundan
Sevişmek
962 • Odadaki Orman
962 • El yordamıyla
Bulmak
963 • Tekte Kalan
963 • Isı 1
963 • Tadı Aramak
963 • İç Yağmurda
964 • Nal Sesleri
964 • Düşünen Erkek
964 • Gömüye Doldurmak
964 • Büyüyen Ay
965 • Ormandaki Kulübe
965 • İçerik
965 • Şimdi
965 • Yıldızsaray
966 • Evreni Sevmek
966 • Dışarı Çıkan
966 • Gövde Değiştirmek
966 • Büyüteç
967 • Aydınlığın Islak
Bulduğu
967 • Mutluluk
967 • İnanc

- 967 • Gerçeğe Giren
968 • Ulaşmalar
968 • Dolunay
968 • Şimdi Uyumak
968 • Sevinç
969 • Toplam
969 • Ararken
969 • Sevgi Gözü
969 • Yangında
970 • Çok Olmak
970 • Birleşik
970 • Yarı Karanlık
970 • Ormanı Başlatan
971 • Yüreği Olan
971 • İçerde İki Yalaz
971 • Çoğul Ağız
971 • Erime
972 • Yürek
972 • Odalar
972 • Sevişirken
972 • Değirmi Olan
973 • Yasaktan Dışarı
973 • Irmak Oyunu
973 • Yönlerde
973 • Daha Sevişmek
974 • Isırılmış
974 • Arada
974 • Göğüllük
974 • Karanlıkta Parlayan
975 • Anlamak
975 • Yabancılar
975 • Kabartma
975 • Düşünen Kadın
976 • İçaydınlık
976 • Uçarcasına
976 • Denge
976 • Soyunurken
977 • Doyun

- 977 • Mut
 977 • Ağarma
 977 • Karanlıktaki Yeşil
 978 • Örste
 978 • Elmas
 978 • Doğada
 978 • İçeri
 979 • Giz
 979 • İnilti
 979 • Öpüşürken 2
 979 • Islak
 980 • Sevinç 2
 980 • Açıklama
 980 • Görünmek
 980 • Yoladüşen
 981 • İçi Büyük
 981 • Sessiz
 981 • Yeşil
 981 • Sevişme Tekliği
 982 • Nereye Yürürken
 982 • Kocaman Olan
 982 • Açıklama 2
 982 • Şölenler
 983 • Üzûlmek
 983 • Gün Ağarırken
 983 • Özdeksiz
 983 • Bitip Tükenmeyen
 984 • Karanlığı Tutmak
 984 • Konuşmalar
 984 • Öperken Görmek
 984 • Yok Yerlerde
 985 • Saat: 01
 985 • Türküyle Doymak
 985 • Şimdi Bir Masal
 Değil
 985 • Değirmiler
 986 • Kamaşan Göz
 986 • Bütün Gece
 986 • Yeryüzülük
 986 • Kar
 987 • Ağrı
 987 • Çoğulluk
 987 • Yarışta
 987 • Değişmek
 988 • Çiçek Ağzı
 988 • Soyunu
 988 • Yankılarda
 988 • Birbirine Sıgmak
 989 • Tartaçta
 989 • Soluksuz
 989 • Saat: 05
 989 • Parlamalar
 990 • Yere Değen Dal
 990 • Büyüyen Yalaz
 990 • Konuşmalar
 990 • Konuşmalar
 991 • Konuşmalar
 991 • Yatak Özgürlüğü
 991 • Karanlığı Aldatmak
 991 • Kokudan
 Uyuyamamak
 992 • Acınmak
 992 • Mut
 992 • Engebe
 992 • Eylem Değiştirmek
 993 • Eski İlk
 993 • Alaca Ak
 993 • Saklı Yaşama
 993 • Soyunma Yağmuru
 994 • Korku Yüz
 994 • Yayılmada
 994 • Yarı Uyanık
 994 • Birey
 995 • Kırmızıda
 995 • Soru
 995 • Çiçek

- 995 • Kocaman Olmak 2
 996 • Görünmek
 996 • Tadıyla Artan
 996 • Kara Işık
 996 • Dev Açlık
 997 • Gözalan
 997 • Sürezi Bütünlemek
 997 • Sallanmak
 997 • Yorgunluk
 998 • Ürperti
 998 • Bezenmek
 998 • Daha
 998 • Şaşkınlık
 999 • Oda
 999 • Yaşsızlık
 999 • Kök
 999 • Yüzü Islanmak
 1000 • Gece Kuşağı
 1000 • İçeri Olamamak
 1000 • Sonsuz Denilen
 1000 • Kışneyende
 1001 • Göğü Getirmek
 1001 • Sürüye Doğru
 1001 • Karışım
 1001 • Doğa
 1002 • Severlik
 1002 • Derinle Geniş
 1002 • Bulmak
 1002 • İçeri Yol
 1003 • İçeri Yol 2
 1003 • O Yalnızdı
 1003 • Sevinç
 1003 • Yarı Gecede
 1004 • Bitirilen
 1004 • Çin Seddi
 1004 • Sallanan Çiçek
 1004 • Yorum
 1005 • Parlayan Söyk
 1005 • Öte
 1005 • Dokunusuz
 1005 • Yorgun Geceyi
 Sürdürenler
 1006 • Yakılmak
 1006 • Birbirlerine
 Fısıldadılar:
 1006 • Evrensellik Işığı
 1006 • Açlık Üzerine
 1007 • Üşümek
 1007 • Tık
 1007 • Ak
 1007 • İçe Dönük
 1008 • İşitilen
 1008 • Öperken Türkü
 Duymak
 1008 • Yangında
 1008 • Kör Parlamak
 1009 • Uzun Öpü
 1009 • Gecenin Tadı
 1009 • Okyanusaltı
 1009 • Dolduru
 1010 • Yanarağız
 1010 • Konuşmalar
 1010 • Eklemek
 1010 • Bakışlarda Örtülmek
 1011 • Yüzbaşı Olmak
 1011 • Yaprak Yağmuru
 1011 • Görmek
 1011 • Dalgalarda
 1012 • Sarıdakiler
 1012 • Sallanan Mavilik
 1012 • Kucaklama Uzunluğu
 1012 • Kırmızı Koyunlar
 1013 • Yıldızlanmak
 1013 • Birdeki Ben
 1013 • Bu Anda
 1013 • Ağar

- 1014 • Bakışırken
- 1014 • Konuşmalar
- 1014 • Sonuç
- 1014 • Başlama
- 1015 • Tadolmak
- 1015 • Ürkü
- 1015 • O Yansıma
- 1015 • Bin Ulaşma
- 1016 • Özlem
- 1016 • Kımıl Kımıl
- 1016 • Dönü

NÖTRON BOMBASI

- 1019 • Nötron Bombası
- 1020 • Oğullarla Analar
- 1020 • Kervanlara Karşı
Kuzey Yıldızı
- 1022 • Anadolu
- 1023 • Açık
- 1024 • Ellemek
- 1025 • İran'a Gazel
- 1026 • İran'a Kaside
- 1027 • Boşlukta
- 1029 • Sevgi Yapağı
- 1030 • Brialle'deki Suç
Kütüğü
- 1031 • Dördü Bir Ayrılığın
- 1032 • Yeryüzünü
Uyandırmak
- 1033 • Yakılacak Para
- 1034 • Taş El
- 1035 • Bir Günlük
Tanrı'nın Yaptığı
- 1036 • Suç
- 1037 • Yurttaşlık
Yeryüzünce
Yurttaşlık

- 1038 • Bilgisayarla
Konuşmalar
- 1039 • Evren Kanı
- 1040 • Afganistan
- 1042 • Dilek
- 1043 • Kavuşma
- 1043 • Kara Çizgiler
- 1043 • Enlem Değirmileri
- 1044 • Anlam İçindekiler
- 1044 • Ulaşmak
- 1045 • Sevgi Bayrağı
- 1046 • Keloğlan'ın Hamlet'e
Sorduğu
- 1047 • Özgürlük Üzerine
Dörtlükler
- 1048 • 38. Enlem Çizgisi
- 1049 • Pasaport
- 1051 • Motordaki Gizevren
- 1054 • O Devletlere
Dilekçedir

UZUN İKİNDİ

- 1059 • Tahtacı Köyünde
Ölüm
- 1060 • Büyük Ablama
- 1060 • Büyük Ablama
- 1061 • Ablama
- 1061 • Ablama
- 1062 • Hasan Hüsnügillerin
Fotoğrafına Bakmak
- 1064 • Sait'e Ağıt
- 1065 • Orhan Burian'a Ağıt
- 1067 • Enver'e Ağıt
- 1068 • Yıllardan Sonra
Sait'le
- 1068 • Akağıt
- 1069 • Özden'e Ağıt

- 1070 • Peyami Safa'ya Ağıt
 1071 • Cahit Sıtkı'ya Ağıt
 1072 • Ziya Osman Saba'ya Ağıt
 1073 • Mecdut Mansuroğlu'ya Ağıt
 1074 • Halûk Şehsuvaroğlu'ya Ağıt
 1075 • Ataç'a Ağıt – (Söyleşi)
 1077 • Reşit Rahmeti Arat'a Ağıt
 1079 • Sait'e 20. Yıl Ağıdı
 1080 • Orhan Kemal'e Ağıt
 1081 • Sabahattin Eyuboğlu Çiçeklemesi
 1083 • Yürek
 1084 • B. R. Eyuboğlu'nun Evi
 1085 • Cahit Sıtkı Tarancı'ya
 1086 • Kalan Ses
 1087 • Çağlar Ağıdı
 1088 • İbrahim Kutluk İçin
 1089 • İbrahim Kutluk İçin
 1090 • Ömer Seyfettin'e
 1090 • İpekçi'nin Düşündürdüğü
 1091 • Yalçın Çetin'e Saygı
 1091 • Yalçın Çetin'le Güvercinler
 1092 • Muhtar Enata'ya
 1093 • Doğan Öz'e Ağıt
 1094 • Ağıt
 1095 • Ziya Arıkan'a Ağıt
 1096 • Cavit Orhan Tütengil Ağıdı
 1096 • Orhan Doğan
- 1097 • Bedrettin Tuncel'e Ağıt
 1098 • Öğretmenimiz Tahir Nejat Gencan İçin
 1099 • Sedat Veyis Örnek Üstüne
 1100 • Hayır
 1101 • Yukio Mişima'ya Türkü
 1103 • Şostakoviç Ağıdı
 1104 • Kemal Seyfullah'ı Söylemek
 1105 • İki Er
 1106 • Ağıt Ova
 1108 • Ağıt
 1109 • Kuzeyi Dinlemek
 1110 • Yaşar Nabi'ye Ağıt
 1111 • Orhan Burian'ı Yaşatmak
 1111 • Orhan Burian'ı Yaşatmak
 1112 • Uzun İkinci
 1113 • Pertev Naili Boratav'a Ağıt
 1114 • Mustafa Ekmekçi İçin Ağıt
 1115 • Bahri Savcı'ya
 1116 • Ubihça
 1117 • Kımıldamamak Ağıdı
- YUNUS EMRE'DE OLMAK**
- I. Uyku Gömütlüğü*
 1123 • Uyku Gömütlüğü
 1124 • Gömütlüğün Çobana Anlattığı
 1125 • Ağıt İçin Yaşamak

- 1125 • Yeni Olmak
- 1126 • Yeşil Öğüt
- 1127 • Ulak
- 1128 • Kule
- 1128 • Kartalla Serçe
- 1129 • Örü
- 1130 • Çingiraklar
- 1131 • Irmaktaki
- 1132 • Kara Değirmen
- 1132 • Ta Serin Kılar Ölüyü
- 1133 • Bilgelik
- 1133 • Orada
- 1134 • Yolda Ölen
- 1134 • Eski Ses
- 1135 • Karma
- 1135 • Uçar Bıçak
- 1136 • Yalaz

II. Oradalığımızız

- 1139 • Oradalığımızız
- 1140 • Tütsü
- 1141 • Yudum
- 1142 • Su
- 1143 • Kaval
- 1143 • Gelincik
- 1144 • Doğa Yalnızı
- 1145 • Yönler
- 1145 • İlk Yankılar
- 1146 • Kuşlara Serpmek

III. Duman

- 1149 • Duman
- 1149 • Sorular
- 1150 • Sabana Gülmeyen
Toprak
- 1150 • İki Baş
- 1151 • Eski Kent
- 1152 • Barış

- 1152 • Çıka'lar
- 1153 • Ölü Çoban
- 1153 • Denge
- 1154 • Gecelik
- 1155 • Yol
- 1156 • Avuç
- 1157 • Kuyu
- 1158 • İki Dil
- 1158 • Boy Ses
- 1159 • Çal Tellere Bir Türkü
- 1159 • Koyun
- 1160 • Sallanan Dal
- 1160 • Sevgi
- 1161 • Anı
- 1162 • Kenti Yakınmak
- 1163 • Malazgirt'le Yunus
- 1163 • Kız-Oğul
- 1164 • Kopuz
- 1165 • Kardeşlik
- 1165 • Dışardaki Ağaçlar
- 1166 • Su Koşmaları
- 1167 • Olmak
- 1168 • Bakışsız
- 1169 • Günaydın

AKŞAMCI

- 1173 • Akşamcı
- 1173 • Kurtuluş
- 1173 • Ses
- 1173 • Ayırt Edemediği
- 1174 • Kuytu Masadaki
- 1174 • Şaşırma
- 1174 • Anımsamak
- 1174 • Dumanda
- 1175 • Yeğnik Olan
- 1175 • İçkievi Neyle Doludur
- 1175 • Dışarda

- 1175 • Sanki Mektup Almak
 1176 • Varılamayan
 1176 • İçenin
 1176 • Ters Orantı
 1176 • Çoğalmak
 1177 • Adalar
 1177 • Tahta Sakal
 1177 • Yarı Karanlık
 1177 • Üzüm'le Erik
 1178 • Bardağı Dolduran
 1178 • İçki Oburunun Gizi
 1178 • Sessizlik
 1178 • Gölge Olmak
 1179 • Savunma
 1179 • Maymun
 1179 • Çocuk Olmak
 1179 • Öğüt
 1180 • Saat 02
 1180 • Süt
 1180 • Emekli Der ki
 1180 • Emekli Der ki 2
 1181 • Devadam Olmak
 1181 • Anlatamadığı
 1181 • Aç
 1181 • Yol
 1182 • Dede Der ki
 1182 • Göz Büyümesi
 1182 • Yüz
 1182 • Badanacılar
 1183 • Ortak Güç
 1183 • Anılar Sofrası
 1183 • En Çabuk Varan
 1183 • Bilgisayar
 1184 • İçki Doğadır
 1184 • Eli Tiltreyen
 1184 • Dede Der ki 2
 1184 • Babaca Bir Ses
 1185 • Körmüş
- 1185 • Varmak
 1185 • Ortak Çizgi
 1185 • Gece Yarısı Duyulan
 1186 • Dün
 1186 • Daha Ödemek
 1186 • Geciken
 1186 • Özgürlük
 1187 • Birleşik Bardaklar
 1187 • Kapsanmamak
 1187 • Başka Olmak
 1187 • Giz
 1188 • O
 1188 • Unutkanlık
 1188 • Göz Güzeli Görür
 1188 • Önlem
 1189 • Kımıldama
 1189 • Aramızdaki 1
 1189 • Aramızdaki 2
 1189 • Dede Der ki 3
 1190 • Katık
 1190 • Çirkinlik
 1190 • Boyut Karışıklığı
 1190 • Ağız Alışkanlığı
 1191 • Gece Yolu
 1191 • Boşanmaların Tek Nedeni
 1191 • Yarı Karanlık
 1191 • Çok Ağızlı
 1192 • İkilem
 1192 • Uzaklardaki
 1192 • Resim
 1192 • Dalgalanmak
 1193 • Dede Der ki 4
 1193 • Dede Der ki 5
 1193 • Hepsini Ödemek Yanlılığı
 1193 • Zengin Olmak
 1194 • Doğrunun Doğrusu

- 1194 • Yolculuk
- 1194 • Evet
- 1194 • Avunu
- 1195 • Başbüyük
- 1195 • Esrik Baba
- 1195 • Kaçamak
- 1195 • Söz Parlatmak
- 1196 • Ak Dev
- 1196 • Yorum
- 1196 • Kalın Cam
- 1196 • Sevildiğim
- 1197 • Süreze Yaş
- 1197 • 2
- 1197 • 3
- 1197 • 4
- 1198 • Kuytuda
- 1198 • Boşaltılmak
- 1198 • Güzel İçen
- 1198 • İçkiyi Kapanırken
- 1199 • Nedenler
- 1199 • Nasılsın
- 1199 • Zom
- 1199 • Gece Güzelliği

DİŞİBOY

- 1203 • Dişiboy
- 1204 • Nepal'i Taşımak
- 1205 • Öyle Siz
- 1205 • Hindistan'la Sevmek
- 1206 • Esmer Sürezin
Aydınlığı
- 1207 • Meksika Olan Kız
- 1207 • Estonya'da Ağaç
Altındaki Kadına
- 1208 • Babilli Kıza
- 1208 • Saraybosna

- 1209 • Yukarı Volta'daki
- 1210 • Libya Adanmış
- 1211 • İtalya'da Sevmek
- 1212 • Afganistan Güzeline
Seslenmek
- 1213 • Moritanya'mız
- 1214 • Darda
- 1215 • Moskova'da Sevgim
- 1216 • Çin'deki Kadın
- 1217 • Özlem Çiçekleri
- 1219 • Haiti'de
- 1220 • Sevgileyin Eskimo
- 1221 • Sevgili Filipinli
- 1222 • Amsterdam'daki
Olay
- 1223 • Türkiye'dekini
Türkülemek
- 1224 • Dişiboy 2

SAYILARDA

- 1227 • Dinlediklerimiz
- 1227 • Deyişler
- 1228 • Yansımaların Tadı
- 1228 • Töreni Duyarken
- 1228 • Sayılar Diliyle
Sözler Dilini
Kaynaştırmak
- 1229 • Kendini Açılan
- 1229 • Yaramazlıklar
- 1230 • Ay Doğdu
- 1230 • Sayılmak
- 1231 • Kasa
- 1231 • Atlara Saygı
- 1232 • Aydınlık
- 1232 • Başbüyük Olan
- 1233 • Kış

- 1234 • Dev Bilgisayarın Yanıtları
 1235 • Gece 9'u
 1235 • Değişim
 1236 • Mutluluğa Varmak
 1236 • Sıla Sayrılığı
 1237 • 1789
 1237 • Yıl Sayıları
 1238 • Karşılıklı Yansıma
 1238 • Eylem Sayılarıdır
 1238 • 1 000 000 000 Dede
 1239 • Öteki Usa Göre
 1239 • O Çok Güzel
 1240 • Size Adanmışlar
 1240 • Öteki Us
 1241 • Kutsal Sayılarımız Önünde
 1241 • Sığınak Sayısı
 1242 • Eskil Kayanın Gerçekleri
 1243 • Kaç Olmak
 1243 • Düzen
 1244 • Başkasının Şapkasını Giymek
 1245 • Gök'le Sayı
 1245 • Özlem
 1246 • En Büyük Devrim
 1246 • 4'ün Egemenliği
 1247 • İmgelem
 1247 • Bilinçaltı
 1248 • İleri
 1248 • Oda
 1249 • Ondaki
 1250 • Yaşamda
 1251 • Yüzündeki Sinema
 1252 • Sayı Kuşları
 1253 • Sayı Kuşları Dana

SANIK AYAĞA KALK

- 1257 • Yeryüzü
 1257 • Kötüye Kullanılan Uygarlık
 1258 • Yankılar
 1258 • El Salvador'dan Görüntüler
 1259 • Amsterdam'da Dört Haç
 1260 • Deveye Giden Telgraf
 1260 • Acımak
 1261 • İki Yalan
 1261 • Pis
 1261 • Bugünkü Ayaklarında Dünkü Adımlar
 1262 • Atasözlerini Yaşamak
 1262 • Başkasının Yaşamada Isınmak
 1263 • Ölüm Görüşmeleri Üstüne
 1263 • Füzeler
 1264 • MX
 1264 • Atasözlerini Yaşamak
 1265 • İnsan Oburunun Sonu
 1265 • Umut
 1265 • Gerçek
 1266 • Bakış İçindeliğimiz
 1266 • Parmak İzi
 1267 • Barışçılar
 1267 • Sömürgelerde Gerçekler: Ülkemiz
 1268 • Ülkemiz

- 1269 • Özgürlüğün Boyutu
 1269 • Rond Buisson'da
 Elma Ağaçları
 1269 • Yaradılışın Gizi
 1270 • İngiltere'de Seçim
 1270 • Dilekçe

ŞEYH GALİB'E ÇİÇEKLER

- 1273 • I
 1273 • II
 1273 • III
 1273 • IV
 1274 • V
 1274 • VI
 1274 • VII
 1274 • VIII
 1275 • IX
 1275 • X
 1275 • XI
 1275 • XII
 1276 • XIII
 1276 • XIV
 1276 • XV
 1276 • XVI
 1277 • XVII
 1277 • XVIII
 1277 • XIX
 1277 • XX
 1278 • XXI
 1278 • XXII
 1278 • XXIII
 1278 • XXIV
 1279 • XXV
 1279 • XXVI
 1279 • XXVII
 1279 • XXVIII
 1280 • XXIX

- 1280 • XXX
 1280 • XXXI
 1280 • XXXII
 1281 • XXXIII
 1281 • XXXIV
 1281 • XXXV
 1281 • XXXVI
 1282 • XXXVII
 1282 • XXXVIII
 1282 • XXXIX
 1282 • XL
 1283 • XLI
 1283 • XLII
 1283 • XLIII
 1283 • XLIV
 1284 • XLV
 1284 • XLVI
 1284 • XLVII
 1284 • XLVIII
 1285 • XLIX
 1285 • L
 1285 • LI
 1285 • LII
 1286 • LIII
 1286 • LIV
 1286 • LV
 1286 • LVI
 1287 • LVII
 1287 • LVIII
 1287 • LIX
 1287 • LX
 1288 • LXI
 1288 • LXII
 1288 • LXIII
 1288 • LXIV
 1289 • LXV
 1289 • LXVI
 1289 • LXVII

1289 • LXVIII	1299 • CVI
1290 • LXIX	1299 • CVII
1290 • LXX	1299 • CVIII
1290 • LXXI	1300 • CIX
1290 • LXXII	1300 • CX
1291 • LXXIII	1300 • CXI
1291 • LXXIV	1300 • CXII
1291 • LXXV	1301 • CXIII
1291 • LXXVI	1301 • CXIV
1292 • LXXVII	1301 • CXV
1292 • LXXVIII	1301 • CXVI
1292 • LXIX	1302 • CXVII
1292 • LXXX	1302 • CXVIII
1293 • LXXXI	1302 • CXVIX
1293 • LXXXII	1302 • CXX
1293 • LXXXIII	1303 • CXXI
1293 • LXXXIV	1303 • CXXII
1294 • LXXXV	1303 • CXXIII
1294 • LXXXVI	1303 • CXXIV
1294 • LXXXVII	1304 • CXXV
1294 • LXXXVIII	1304 • CXXVI
1295 • LXXXIX	1304 • CXXVII
1295 • XC	1304 • CXXVIII
1295 • XCI	1305 • CXXIX
1295 • XCII	1305 • CXXX
1296 • XCIII	1305 • CXXXI
1296 • XCIV	1305 • CXXXII
1296 • XCV	1306 • CXXXIII
1296 • XCVI	1306 • CXXXIV
1297 • XCVII	1306 • CXXXV
1297 • XCVIII	1306 • CXXXVI
1297 • XCIX	1307 • CXXXVII
1297 • C	1307 • CXXXVIII
1298 • CI	1307 • CXXXIX
1298 • CII	1307 • CXL
1298 • CIII	1308 • CXLI
1298 • CIV	1308 • CXLII
1299 • CV	1308 • CXLIII

1308 • CXLIV	1318 • CLXXXII
1309 • CXLV	1318 • CLXXXIII
1309 • CXLVI	1318 • CLXXXIV
1309 • CXLVII	1319 • CLXXXV
1309 • CXLVIII	1319 • CLXXXVI
1310 • CXLIX	1319 • CLXXXVII
1310 • CL	1319 • CLXXXVIII
1310 • CLI	1320 • CLXXXIX
1310 • CLII	1320 • CXC
1311 • CLIII	1320 • CXCI
1311 • CLIV	1320 • CXCVI
1311 • CLV	1321 • CXCVII
1311 • CLVI	1321 • CXCVIII
1312 • CLVII	1321 • CXCVI
1312 • CLVIII	1322 • CXCVII
1312 • CLIX	1322 • CXCVIII
1312 • CLX	1322 • CXCIX
1313 • CLXI	1322 • CC
1313 • CLXII	1323 • CCI
1313 • CLXIII	1323 • CCII
1313 • CLXIV	1323 • CCIII
1314 • CLXV	1323 • CCIV
1314 • CLXVI	1324 • CCV
1314 • CLXVII	1324 • CCVI
1314 • CLXVIII	1324 • CCVII
1315 • CLXIX	1324 • CCVIII
1315 • CLXX	1325 • CCIX
1315 • CLXXI	1325 • CCX
1315 • CLXXII	1325 • CCXI
1316 • CLXXIII	1325 • CCXII
1316 • CLXXIV	1326 • CCXIII
1316 • CLXXV	1326 • CCXIV
1316 • CLXXVI	1326 • CCXV
1317 • CLXXVII	1326 • CCXVI
1317 • CLXXVIII	1327 • CCXVII
1317 • CLXXIX	1327 • CCXVIII
1317 • CLXXX	1327 • CCXIX
1318 • CLXXXI	

1327 • CCXX
 1328 • CCXXI
 1328 • CCXXII
 1328 • CCXXIII
 1328 • CCXXIV
 1329 • CCXXV
 1329 • CCXXVI
 1329 • CCXXVII
 1329 • CCXXVIII
 1330 • CCXXIX
 1330 • CCXXX
 1330 • CCXXXI
 1330 • CCXXXII
 1331 • CCXXXIII
 1331 • CCXXXIV
 1331 • CCXXXV
 1331 • CCXXXVI
 1332 • CCXXXVII
 1332 • CCXXXVIII
 1332 • CCXXXIX
 1332 • CCXL
 1333 • CCXLI
 1333 • CCXLII
 1333 • CCXLIII
 1333 • CCXLIV
 1334 • CCXLV
 1334 • CCXLVI
 1334 • CCXLVII
 1334 • CCXLVIII
 1335 • CCXLIX
 1335 • CCL
 1335 • CCLI
 1335 • CCLII
 1336 • CCLIII
 1336 • CCLIV
 1336 • CCLV
 1336 • CCLVI
 1337 • CCLVII

1337 • CCLVIII
 1337 • CCLIX
 1337 • CCLX
 1338 • CCLXI
 1338 • CCLXII
 1338 • CCLXIII
 1338 • CCLXIV
 1339 • CCLXV
 1339 • CCLXVI
 1339 • CCLXVII
 1339 • CCLXVIII
 1340 • CCLXIX
 1340 • CCLXX
 1340 • CCLXXI
 1340 • CCLXXII
 1341 • CCLXXIII
 1341 • CCLXXIV
 1341 • CCLXXV
 1341 • CCLXXVI
 1342 • CCLXXVII
 1342 • CCLXXVIII
 1342 • CCLXXIX
 1342 • CCLXXX
 1343 • CCLXXXI
 1343 • CCLXXXII
 1343 • CCLXXXIII
 1343 • CCLXXXIV

TAKMA YAŞAMALAR ÇAĞI

1347 • Takma Kuşlar
 1347 • Takma Kuşlar
 1348 • Oyuncularla
 Oynamak
 1348 • Varmak
 1349 • Gözlem

- 1351 • Kendi Kendine
Değilligimiz
- 1351 • Kuş
- 1352 • Damar Irmağı
- 1352 • Birleşim
- 1353 • Yapay Çocuklar
- 1354 • İskelet
- 1355 • Yarı Sayıklama
- 1356 • Yanıtlılamayan
- 1357 • Baş Olayı
- 1358 • Kanı Değiştirilen
- 1359 • Başımız
- 1360 • Göz
- 1361 • Açık
- 1361 • Gözlem
- 1362 • Tavşanlı
- 1362 • Kuş Devrimi
- 1363 • Ötekiyle Yürümek
- 1363 • Soru
- 1364 • Olmadı'larda Olmak
- 1364 • Aydınlık
- 1365 • Ak Odalar
- 1365 • Uçurtmalar
- 1366 • Ben Dışı
- 1367 • Deri I
- 1368 • Bir Sayrının Dediği
- 1369 • Yalnızlık
- 1370 • Dönüş
- 1371 • Isı
- 1372 • Kan Aktarımı
- 1373 • Takma Kuşlar
- 1373 • Takma Kuşlar
- 1374 • Suçsuz Suçlar
- 1374 • Sağlık Bir Hayvandır
- 1375 • Bilimin Gücü
- 1375 • Korku
- 1376 • Kurtarı
- 1376 • Damar
- 1377 • Sorular Yorgunu
- 1377 • Irgatlar
- 1378 • Taşıyıcılar
- 1378 • Sorular
- 1379 • 9. Koşuş
- 1380 • Kan Aktarımı II
- 1381 • Boy
- 1382 • Deri II
- 1383 • Ağrısız Ağrı
- 1384 • İmgelemi Yıkama
- 1384 • Gezinti
- 1385 • Gövdemdeki Yaşlar
- 1386 • Kente Yeni Gelen
- 1387 • O
- 1388 • Oyma Yazı
- 1388 • Takma Kuşlar
- 1389 • Takma Kuşlar
- 1389 • Yürekteki
- 1390 • Yeni Olanın
Boşluğu
- 1390 • Toplumculuk
- 1391 • Kırığı Üstünde
Düşünceler
- 1391 • Taban Olayı
- 1392 • Göz Olayı
- 1392 • Benzerlik
- 1393 • Bayıltilma
- 1393 • Gövde Anıları
- 1394 • Bıçak Altında
Duyulan
- 1394 • Yorum
- 1395 • Budala İle Bilge
- 1395 • İkileyin
- 1396 • Korkunç Olan
- 1396 • Yontular Arasında
- 1397 • Ayakları
- Yukardakiler
- 1397 • Takma Kuşlar

- 1398 • Takma Kuşlar
1398 • Ürperen Tüylerdeki
Ses

**TÜRKÇEM BENİM
SES BAYRAĞIM
(TÜRK DİL KURUMU
KOÇAKLAMASI)**

- 1401 • Çağrı
1402 • Orta Asyalılarımız - 1
1402 • Orta Asyalılarımız - 2
1403 • Son Gücümüz
1404 • Devrimi Böyle
Anlamak
1404 • İlkokullarda
1405 • İlk Saldırı
1405 • Dille Var olmak
1405 • Uyumak
1405 • Üsküdar
1406 • Sonsuz
1406 • Aramak
1406 • Türkçecilerimiz
1406 • Soru
1407 • Biri Işık
1407 • Yalnızlığa Konanlar
1407 • Doğru Yol
1407 • Aç Zenginliğimiz
1408 • Doğru Anlamanın
Nedeni
1408 • Yaratıcı Olmak
1408 • Öğreti
1408 • İkî Doğru
1409 • Ormanda
1409 • Kutsama
1409 • Kara İle Ak
1409 • Göksu

- 1410 • Kayalara Oyduğum
Yazı
1410 • İnanç
1410 • Diri
1410 • Türkçe –
Durdurulamayan
1411 • Gözlem
1411 • Kendi Olmak
1411 • Sevinç
1412 • Yeryüzü Aydınlıkları

Ek: Türkçe Katında Yaşamak

- 1415 • Türkçe Katında
Yaşamak

**YURDANA
(Nene Hatun Görüntüsü)**

- 1419 • Başlamak
1420 • Kalkım Günü
1420 • Yurdana – Nene
Hatun Görüntüsü – I
1421 • Ülkenin
Koruyucuları
1421 • Analarımız
1422 • Çocuklardan Göğe
1422 • Yurttaşla Yurt
1423 • Erin Biri
1423 • En Yaşlının Deddiği
1424 • Yurdana – Nene
Hatun Görüntüsü –
II
1424 • Yurdana – Nene
Hatun Görüntüsü –
III
1425 • Gönül Doruğu
1425 • Yurdana – Nene
Sevinci

- 1425 • Kolaylık
 1426 • Adımlar
 1427 • Savaşta Çoğalan
 1428 • Dadaşlar
 1429 • Günün Yankıları
 1430 • Azaltma
 1430 • Mıstık Memo'ya
 Sesleniyordu
 1431 • Yurdana – Nene
 Hatun Görüntüsü –
 IV
 1431 • Yurdana – Nene
 Hatun Görüntüsü –
 V
 1432 • Toprak'la Satı
 1433 • Aziziye'de
 1434 • Soluğun Tadını
 Duymak
 1435 • Ses
 1436 • Yurdana – Nene
 Hatun Görüntüsü –
 VI
 1436 • Yurdana'yı
 Görenler
 1437 • Vurulan Çocuk
 1437 • Ulaşmalarımız
 1438 • Yurdana – Nene
 Hatun Görüntüsü –
 VII
 1439 • Yaş Kütüğü
- 1446 • Çok Sürezli Olmak
 1447 • Üşürlüğümüz
 1449 • Soru
 1450 • Bakışın İçinden
 1451 • Olduğumda
 Bulunmadığım
 1452 • Sürez Kendinden
 Dışarı Çıkamaz
 1453 • Almak'la – Olmak'la
 1454 • Yabancı Dil
 1455 • İlk Çatı Anlamdır
 1456 • İçimizdeki Evren
 Dışı
 1457 • Gün
 1459 • Kişi – Gezegenlerin
 Yaşına Karışmak
 1460 • Kimıldamalar
 1461 • Tutuklular
 1463 • Yankının Doğuşu
 1464 • Dal Dal Adam
 1465 • Yazıların Yüzleri
 1466 • Kuş
 1467 • Ayak İzleri
 1468 • Ora'dan Günümüze
 Sevgi I
 1469 • Ora'dan Günümüze
 Sevgi II
 1470 • Gün ya da
 Yolculuklar
 1471 • Tanık Olduğum Bir
 Olay
 1472 • Yorumsuz
 1473 • O Gözbebekleri
 1474 • Damla
 1475 • Sağır
 1476 • Biri
 1477 • Uygarlık
 Tattımına Karşı

UZAKLARLA GİYİNMEK (SİĞMAZLIK GERÇEĞİ)

- 1443 • Giriş
 1444 • Yaradılış Yangınının
 Güncelliği
 1445 • Gün Yüzümüz
- Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://www.yaradiliskitaparsivi.org>

- 1478 • Olur'un Göldeki
Yansıması
- 1479 • İçindekiyle
Yansımak
- 1480 • Öte
- 1481 • Boyanç
- 1482 • Ötelerle Uzak
- 1483 • İletişim
- 1484 • İç Uzunluk
- 1485 • Yol
- 1486 • Yerinde
- 1487 • Aramak
- 1488 • Yazmak - Kendini
Okumak
- 1489 • Kayalarda'n Dışarı
- 1490 • Çoğalmak
- 1491 • Alışveriş
- 1492 • Yavaşlatılmışlar
- 1494 • En Büyük Hayvan
Korkudur
- 1495 • Fille Doğa
- 1496 • Sevinç Ayaklı Korku
- 1497 • Çılgılık
- 1499 • Gök
- 1500 • Görünmelerde
Olmak
- 1501 • Bin Damlalı Yeşil
- 1502 • Uzak
- 1503 • Yeni Er
- 1504 • Bir Dula Saygı
- 1505 • Ormanın Günaydın
Yaprakları
- 1505 • Sunu İçinde Sunu
- 1507 • Giz
- 1508 • Yeni Kara Parçaları
- 1509 • Çoğaldıkça
Doğadan Dışarı
- 1510 • Sessizlikte İlk Sesler
- 1511 • Güzellik Nedir
- 1512 • Paltolar
- 1513 • Adını Koyarken Var
Kılma
- 1515 • Ağaçla İnsan
- 1516 • Kim'lere Sığıdığımız
Yapıt
- 1517 • Kendine Açık Kapı
- 1519 • Ayak Olayı
- 1523 • Gözbebeği
- 1524 • Yanıtsız Soru
- 1525 • Gelici
- 1526 • Bİreydeki
- 1527 • İçimgelem
- 1529 • Doğanın Bitmez
Tükenmez Yeniliği I
- 1530 • Anılar Töreni
- 1531 • Dışıyla Sevişmek
İçinde
- 1532 • Av
- 1534 • Günü Yarın Etmek
- 1535 • Anların Bulunması
- 1536 • Doğanın Bitmez
Tükenmez Yeniliği II
- 1537 • Yorum
- 1538 • Nerelerden Nerelere
- 1540 • Daha Oluşmamış
Yüzdeki Derinlik
- 1541 • Gecenin Gündüzün
Dışında
- 1542 • GövdemİN Kuşları
- 1543 • Akan Suyun Saati
- 1545 • Doğa'nın Alnı
- 1546 • Aydınlığın Yorumu
- 1547 • Çoban Dağ
- 1548 • Ayakkabılar Evren
Yolcusudur

- 1549 • Değinim
 1550 • Bir Göktaşının
 Öyküsüdür
 1552 • Işık Hızından Tez
 Olan
 1553 • Tutsaklığımız
 1555 • 1 Mayıs
 1556 • İlk İnkılabın
 İmgelemleri
 1559 • Özdeşliği
 1560 • Bakış
 1562 • İlk Hayvanın Anıları
 1563 • Boşlukta Bâçimlerimiz
 1565 • Gözğü
 1566 • Yıldırım
 1567 • İki Birleşik Gizin
 Sendeki Görüntüleri
 1568 • Günlerin Soluğu
 1570 • Ormandaki Adamın
 İçindeki Orman
 1571 • Saydam Kuş
 1572 • Takılar
 1574 • İki Ortaklar
 1575 • Özdek Üzerine
 Özgürlüklerimiz
 1577 • Göğün Sesi
 1578 • Yaşamın Yumuşak
 Yeri
 1579 • Baş Olayı
 1583 • Ses'in Çözümü
 1585 • Bun
 1586 • Yıldız Padişahları
 Arasında
 1588 • Kımıldamalar
 1591 • Anı Ata
 1593 • Uyumayan Birileri
 1594 • İki Yörüngeli
 Yaşamlar
 1596 • Değininin Tadı
 1597 • Gökle Yer
 Arasındaki İlişkiler
 1599 • Ana İzdüşüm
 1601 • Sözcükler ya da
 Anlam Adaları
 1603 • Işımadaki Sürez
 Evrelerinde
 1604 • Sorular Ormanı
 1606 • İmge Bireylerinin
 Sonrası
 1608 • Yerel Bir Olay
 1609 • Beklem
 1610 • Bireyler
 1611 • Yaşamının Giyindiği
 Görüntüler
 1613 • Yerden Göğe Salınan
 Telde Parmaklarımız
 1614 • Çığ – Çoğulun
 Devinimi
 1616 • Doğaya Sıgmayan
 Doğa
 1617 • Ellerle Sözcükler
 1618 • Sayışma
 1619 • İçimizdeki Kapılar
 1620 • Diller Kentini
 Aramak
 1622 • Can – Güneşin
 Aydınlatığı Gerçek
 1624 • Bakışlarında Olmak
 1626 • Ses Değirmeni
 1628 • Gezen
 1629 • Kalabalık
 1631 • İki Birleşik Gizden
 Bir
 1632 • İlk Bilgine Gönderi
 1633 • Sıgmazlık Ağacı
 1634 • Yüzyılların

- 1636 • Toplumun Gövdesi
 1637 • Kösnü I
 1638 • Evler
 1640 • Göz Bilgisayarından
Görüntüler
 1641 • Kösnü II
 1642 • Dolu Boşlukta
 1643 • Çoban Yıldızından
Gelen Bildiri
 1644 • Can Budalası
 1645 • Saydam Yıllar
 1646 • İncecik Dallardaki
Ses
 1647 • Kısır
 1648 • Orman
Yangınlarıyla
Ulaşmak
 1649 • Sevgi'de Sonsuzluğu
Yorumlamak
 1650 • Dışarı Olmak ya da
Karanlığın Sesi
 1652 • Yerine Yaşadığımız I
 1653 • Yerine Yaşadığımız
II
 1654 • Artıgüç
 1655 • Doğada Gezen
 1656 • Işıkların Padişah
Sığmazlığı
 1657 • Açık
 1658 • Sesi
Görüntülemek
 1659 • Sözcükler I
 1660 • İçeri
 1661 • Geceleyin
Bİrdenbire Bitki
Olmak
 1662 • Yazılama I
 1663 • Yazılama II
- 1664 • Bir Dergideki İlk
Konuşma
 1665 • Dam
 1667 • Beni Duyuyor musun
 1668 • İç Gözğüde
Görüntüler
 1670 • Kalkım Gününden
Önceki Uyarlamalar
 1672 • Aç Avlanmak
 1673 • Başka Yaratıkları
Anlatmak
 1674 • Arıyla Evren
Yoldaşlığı
 1675 • Isı Değiştirmek
 1676 • İletişim Odağında
Gövdeler İçi
Konuşmalar
 1678 • Yaşamanın Gizi
 1680 • Göğün Yeryüzüne
Değdiği
 1682 • Yurdanımsama
 1683 • Gözün Ardı
 1684 • Yürek
 1685 • Dalgalarda
 1687 • Bellek
 1688 • Dört Eylem Yolculuğu
 1690 • Körle Kötürüm
 1692 • El Olayı I
 1696 • El Olayı II
 1699 • Sürezi Görmek
 1700 • İlk Masalı Büyücünün
 1701 • Ses – I
 1702 • En Eski Gövdeyi
Yenilemek
 1703 • Günlük Yayın
 1704 • Görüntü
 1705 • Yoldaşlar
 1706 • Korunmak

- 1707 • Doğadaki Kurtulum Savaşı
 1708 • Odacıklar I
 1710 • Odacıklar II
 1712 • Anlam
 1713 • Yaşlıların Gerçekleştirdiği
 1714 • Yorumlama
 1715 • Toplum
 1716 • Kımıldamak
 1717 • İlk Piyanonun Sağırlığı
 1718 • Uygarlık
 1720 • Dışarı
 1721 • İlk Bilinç
 1722 • Görüntüler
 1722 • Yapay Kentlerde Gün
 1723 • Avuca Alınan İmgelem
 1724 • Yıldız Sayan
 1725 • Dış Ağrı
 1726 • Sözcükler II
 1727 • Ot Severken Parmaklarımızdaki Bilgisayar
 1728 • İletişimdekiler
 1729 • Benlik
 1730 • Kurban
 1731 • Doğaya Karşı Dinelmek
 1732 • Dağın Ardındaki Köy
 1733 • Yarını Dokumak
 1734 • Doğa Ayvasındaki Çekirdek
 1735 • Bayram Önü
 1736 • Boy Çocuk
 1737 • Yol
 1738 • Öykümüz
 1738 • İç Vuran Yalaz
 1739 • Doğaya Aykırıdır Kımıldamasızlık
 1740 • Nelerin Atası Neler
 1742 • Mutlu Kılan
 1743 • Küçük Çizgilerin Yaşamı
 1744 • Konuşumlar
 1746 • Gökyüzü Dergileri
 1748 • Sayılara Yansımak
 1750 • Saat Düşüncesi
 1751 • Sürü
 1752 • Gövdesiz Adamlar Geçidi
 1753 • Gezegenken Gezegen Dışı Kalmak
 1755 • Dış Gezegen
 1756 • Yazılama III
 1757 • O
 1759 • Sözcüklerle Yaratmak
 1761 • Ağarım
 1762 • Çocuklarımız
 1763 • Kendimi Suçlamak
 1764 • Gözlem Yuvarlağı
 1765 • Avcı
 1766 • Dönüşüm
 1768 • Ot Titremeleriyle Alıntılar
 1770 • Duyargalar
 1772 • Doğanın Yürüyüşü
 1773 • Onarılan Bilgisayar
 1775 • Yolculuk
 1776 • İlerimiz
 1777 • Saydam Olan
 1778 • Küçükayı
 1779 • Bizim Saatimiz

1780 • Yaratılışı Yaratmak	1801 • Bakışlamak
1781 • Kentlerin Birbirini	Bakışlanmak
Aradığıdır	1803 • Gökyüzü
1782 • Gezegenlerin Taşdığı	1805 • Sergilenen
1783 • Maviliği Dokumak	1807 • Çöl
1784 • Deprem	1809 • Anlamdan Düşen
1785 • Manda Derisindeki	Tüy
Parıldama	1810 • Karanlığa Övgü
1787 • Ötekinde Olmak	1811 • Yok Olan Yazılar –
1788 • Uzay	Dönüş
1789 • Düşlerle Böcekler	1812 • Gölgele Değişimi
1791 • Gövde	1814 • Uzanmak
1793 • Yansımalar	1816 • Uğraş
1795 • Şalvar ya da	1818 • Anımsanmalarla Var
Pantolon	Olmak
1797 • Kendini Parlama	1820 • Işıktan Doğma
1798 • İçeren	1821 • Soluk
1799 • Boy	1824 • Çıkış

Dağlarca II

Dağlarca'nın toplu şiirlerinin bu ikinci cildi, 70'li ve 80'li yılları kapsayıp, 1990'da, *Uzaklarla Giyinmek (Sıgmazlık Gerçeği)* ile son buluyor.

70'li yıllara tarih ve toplum ile ilgili şiirler egemen. Oysa, bu yıllar, önemli "çocuk yapıtları"nın da yayımlandığı yıllar. Bunların arasında *Açıl Susam Açıl* (1967) ile *Boyalı Ses* (1971) yapıtlarını bir araya getiren *Kuş Ayak* (1971), *Arkaüstü* (1974) ve birlikte yazılmış beş yapıtı bir araya getiren *Yeryüzü Çocukları* (1974), kapsamlarıyla birleşen nitelikleriyle başlı başına şiir başyapıtlarıdır (kanımızca, bunları yalnızca "çocuk yapıtı" özellikleriyle ele almak bir indirgemedir). Bunlara, aynı türe giren iki başka başyapıtı, *Balina ile Mandalina* (1977) ile *Yaramaz Sözcükler*'i (1977) eklemek gerekir. Kanımızca, Dağlarca'nın 70'li yıllarda yazdığı en önemli yapıtlar bu "çocuk" başyapıtlarıdır. Kaldı ki, özel biçimiyle *Arkaüstü* ile olağanüstü dilsel deneylemlerden oluşmuş şiirler içeren *Yaramaz Sözcükler*, yalnızca 70'li yılların değil, bütün Dağlarca yapıtlarının en deneysel kitaplarından. Oysa bu yapıtlar, anlaşma gereği ayrı bir dizide yayımlandıklarından, toplu şiirlerin bu özel baskısının dışında tutulmuşlardır.

Öyleyse, 60'lı yıllarda iyice öne çıkmış olan tarihsel ve toplumsal esin (siyasi niteliği de içeren), 70'li yılların çocukluk bağlamı dışındaki yapıtlarında egemendir. Yakın tarihin bir savaş acısını dile getiren *Hiroşima* (1970) ile o günlerde süregelen Vietnam savaşının insanlık trajedisine değinen "destan-oyun" *Vietnam Körü* (1970) kitaplarının yanı sıra, barışçıl içerikten yoksun olmadan, Türklüğün tarihine gönderen *Malazgirt Ululaması* (1971), Atatürk'ü ele alan, kapsamlı *Gazi Mustafa Kemal Atatürk* (1973), yirmi yılı aşkın bir süre sonra *Toprak Ana* yapıtlarına çağrışım yapan *Kınalı Kuzu Ağdı* (1972), *Horoz*'da (1977) toplanan yapıtlar, bu yılların Tarihsel ve Toplumsal yönleri bakan

kitaplandırır. *Hollandalı Dörtlükler* (1977) ise, tarihsel ve toplumsal esinin ötesinde, bir ressaminkine benzeyen ince, betimleyici ya da “izlenimci” fırça darbelerinden oluşur.

80’li yılların başında yayımlanan ve barışa adanan *Nötron Bombası* (1981), Dağlarca’nın toplumcu ve hümanist esininin bir doruğudur. Bu yapıttan sonra, Dağlarca’nın toplumsal ve tarihsel esini yerini lirizme ve düşünsel içeriğe bir yeniden dönüşe bırakacaktır. Bu anlamda, 80’li yıllarla birlikte, kendimizi, Dağlarca’nın, uzun sürecek ve çok verimli olacak bir “son” dönemine girmiş sayabiliriz. *Uzun İkinci* (1981), ilkleri Asu’da (1955 ve 1967) yer alan ağıtsal nitelikli şiirleri, Asu’dakileri de bu kitaptan “kopararak”, bir araya getirir. *Çıplak* (1981) dörtlükleri yer yer açık bir erotizmi yansıtır. *Yunus Emre’de Olmak* (1981), eski şaire hem içerik bakımından hem de biçim bakımından bir selamdır.

Ama Dağlarca’nın yeni bir başlangıca girdiğini asıl 1985’te yayımlanan *Dişiboy ve Sayılarda* ile 1986’da yayımlanan *Şeyh Galib’e Çiçekler* ortaya koyar. Dağlarca’nın şiirinde lirizm ve “düşünsellik” yeni bir güç kazanarak öne çıkmışlardır. *Dişiboy*, yeryüzünün çeşitli ülkelerinde “düşlenen” kadınlara seslenen şiirlerden oluşmuştur. Bu yapıtta, ülkesel (ve coğrafyasal) somut imgeler içinden, aşk ve arzu vurgulanmıştır. *Sayılarda*, daha “kuru”, daha “açıklayan” ve “söylemselliğe” yakın bir biçime sahiptir. Dağlarca’nın sayı kavramı üstüne düşünceleri ve düşlemeleridir. Dağlarca’nın bu düşünsel yaklaşımı, sonraki kimi yapıtlarında da belirgin olacaktır. *Şeyh Galib’e Çiçekler* ise Dağlarca’nın başyapıtlarından biridir. Çıktığında ve günümüze kadar, hiç fark edilmemiş olduğu öne sürülebilir. Şeyh Galib’in kullandığı bir vezin üstüne kurulmuş bir beyitin (iki dize), ortadan bölünerek dört dizeye yayılmasından oluşmuş, ama başlık taşımadan birbiri ardından “akan” dörtlüklerden kuruludur. Eski bir biçimin bu modern kullanımı, içerik olarak da hem lirik, hem düşünsel nitelikli – bazen karanlık, bazen apaçık, “beden”, “yazı” gibi tema’ların çevresinde dolaşan – bir modernizmi ortaya koyar.

Dağlarca’nın bu yeni döneminin doruğu, *Uzaklarla Giyinmek* (Sığmazlık Gerçeği) kitabıdır (1990). Bu, Dağlarca’nın en uzun ve en kapsamlı kitabıdır. *Çocuk ve Allah* ve *Asu* ile birlikte belki de Dağlarca’nın en büyük başyapıtlarından biridir. Bu kitapta,

lirizm, “düşünsellik” ve toplumculuk (içerdiği hūmanizma ile beraber) bir aradadır. Bireyden topluma ve doğanın bütününe ulaşan bir uzama yayılır. Yapıtın bir “tez”i vardır, ikinci başlığının belirttiği “sığmazlık gerçeği”. Büyük bir biçimsel yenilik, yapıtın beş ayrı yazı karakterinde yayımlanmasıdır (değişik karakterdeki şiirler, kitabın içine, belli tematik ritimlere göre “serpiştirilmişlerdir”). Her yazı karakteri, belli bir yaklaşımsal niteliği vurgular (örneğin “doğa”, örneğin “toplum”...). Başka bir biçimsel yenilik, Dağlarca’nın, bu şiirlerde, kendine ait nerdeyse sistemleşmiş söyleyiş tarzının dışına çıkma eğilimidir. Ayrıca, kıtalar birbirinden noktalarla ayrılır (böylece her kıtaya daha geniş bir özerklik verilmiş olur: değişik bir parçalılık deneyi). *Uzaklarla Giyinmek*, Dağlarca’nın en uzun, en yoğun şiirlerinden bazılarını içerir. Dünya şiirinde eşine pek rastlanmayan bir çabadır.

Ahmet Soysal

19 MAYIS DESTANI

Biz yurt üzre yaşama verenler sesleniriz al uykularımızdan
Gövdemiz kanımız yok
Bir daha adarız ya
Bir daha canımız yok
Yerimize, Mustafa Kemal, bizim yerimize
Çek, kurtuluş bayrağını gönderimize.

BİR EV

İstanbul'da Harbiye'den Şişli'ye giden yolun sağında bir ev,
Yıldızları çok uykusu az.
Parladı birdenbire Yedi Tepe'ye karşı,
Yalaz yalaz.

Yüz yılda, bin yılda bir,
Öyle anlar geçer ki kara toprak üstünden.
Efsaneler başlar
Çağın akışı döner günden.

Suluk alıyordu yavaş yavaş,
Bilinmeyenin devi.
Olağanüstü bir olayla parlamakta,
Bu Mustafa Kemal'in evi.

TOPLANTI

Açılmıştı evin kapısı yıldırım alırcasına,
Merdivenlerde gök sesleri vardı.
Bir değildi artık Mustafa Kemal,
Binbir soluğu birden duyardı.

Alaca ışık, mor ışık, yeşil ışık, al ışık,
Karanlığı tarihin kanayan bir nardı.
Gürzler, kalkanlar, tuğlar, turalar,
Geçmişin güzelliği gelecek kadardı.

Bir toplantı, odalar değil,
Yeryüzü dardı.
Kimdi bunlar, yüceliğiymiş bir ulusun,
Beylerdi, paşalardı, hükümlerdi, hanlardı.

YİĞİTLER

Kimdi bunlar,
Yiğitleri nice savaşların.
Kalkmışlar işte
Toprak uykularından dağların, taşların.

Kimdi bunlar
Gecenin destanlarla ağaran yerinde.
Hepsi yüreklerince kocaman,
Bıçakları, tüfekleri, palaları ellerinde.

Kimdi bunlar
Nur gibi ışıyor gür sakallarının akları.
Toplanmışlar dört yönden buraya,
Omuzlarında kan bayrakları.

KALPAK

Büyürdü kalpağı Mustafa Kemal'in
 Düşünüyordu
 Sanki yeniden yaşamıştı en koyu karanlıklarda
 Bin bir geceyle kardaş.
 Sanki bir daha varmıştı en eski günlerden,
 En yeni çağlara
 Ki alaca dağlar yansımasıyla mordu.

EYİTTİ BİRİ SORGUCU IŞIL IŞIL KARANLIKTA:

Ben Fatih Sultan Mehmet Han
 Ne olmuşuz, İstanbulum mu alınmış,
 Bunca tuğlar arkasından.

Sallanmakta başım üzre kapkara bir an,
 Ne olmuşuz, nedir bu düşman gemileri
 Çarpmaz kıyılarıma dalgalar yasından.

EYİTTİ BİRİ SORGUCU IŞIL IŞIL KARANLIKTA:

Ben Birinci Sultan Selim Han, Yavuz,
 Bre türbem çevresinde gürültü eden kim,
 Gayrı nasıl esenlikle uyuruz.

Söyleyin, yoksa helal olmasın size ekmek tuz,
 Kim yürüyor geceden ağır,
 Kimin çizmesinde cınlıyor mahmuz.

Gökyüzü, bana mavi laleler açan havuz,
 Ne diye böylesin kara

Yüreğim ne diye böylesin susuz.

EYİTTİ BİRİ SORGUCU IŞIL IŞIL KARANLIKTA:

Ben Orhan Gazi, yetiştim geldim.
Her Türk bir temeldir, bir başlangıçtır oğullar
Ben de sizcek bir temeldim.

Esmek isterseniz, yeldim,
Uyanırsınız, yaşamak su gibi akar,
Sularda sularda, büyüyen seldim.

Ben ayaktım, özgürlük üzre, ben eldim,
Tutsaklık çirkinliktir oğullar,
Ben ne güzeldim.

YÜZLERİ

Toplanmıştı eve ovalarla dağlarla
Yurt uğruna ölmüşlerden bir ordu
Ne görünüyordu yüzleri
Ne görünmüyordu.

Kosova'dan üç yüz kılıç, Mercidabık'tan bin pala,
Uçları kıpkızıldı mosmordu.
Ne görünüyordu yüzleri
Ne görünmüyordu.

Yüzleri var, yüzleri yok,
Hepsi kötü yöneticilerden eski günleri sordu.
Ne görünüyordu yüzleri
Ne görünmüyordu.

KAPUT

Büyüdü kaputu Mustafa Kemal'in,
Üşüyordu.
Evet üşüyordu, dağlarıyla taşlarıyla
Kocaman bir yurt.
Ali'leriyle, Veli'leriyle, Kadir'leriyle, Şehmuz'larıyla
Dağılmış, elinden silahları alınmış, köylerine gönderilmiş.

Yasıyla cırılçıplak bir ordu.

SANCAKLAR

Mustafa Kemal'in evi kocaman olmuştu, apal olmuştu,
Kocaman gecede.
Bütün İstanbul uyurken,
Yürek çarparken düşüncede.

Uluydu yurtseverler toplantısı görkemliydi çok,
Korkunçtu.
Gürz sesleri gülbank vuruşları üstünde
Yaşamak tunçtu.

Kendini tanıtırken yasını açıklıyordu hepsi,
Bir kabzayı sıkın avuç neler saklar.
Geçmişin dağlarından geleceğin dağlarına
Sancaklar sancaklar sancaklar sancaklar.

SESLENDİ BİRİ KILICI İŞILDARKEN KARANLIK ÜSTÜNE:

– Ben Alaattin Paşa
N'oldunuz, niçin böylesin açıldınız,
Kilit vururdum dağa taşa.

Yaşayacaksan alnın dik yaşa.
Boynun vurdurmak yakışır da kardaşlar
Eğilmek yakışmaz başa.

ALDI FATİH'İN SANCAKTARI:

– Fatih'in sancaktarı ben,
Yetiştim yasım söylemeye yoldaşlar,
İlk kez indim surlar üzerinden.

Gel, yürek ol da dayan sen
Sonsuz maviliğimde
Yaban bayrakları dalgalanırken.

ALDI DOĞAN BEY:

– Doğan bey dedikleri ben, derim ki bu
Yadsınması olamaz Niğbolu kalesinin,
Bir aydınlığa ulaşır her uyku.

Açılır göz göz yeraltındaki korku,
Başak açılır, ayçiçeği açılır, söğüt yaprağı açılır,
Gündüzler değil midir karanlıkların sonu.

ALDI TEVFİK FİKRET:

– Ben Tefvik Fikret'im, bilirsiniz, bütün üzüntüsü kan,
 “Hani bir gün seninle Topkapı'dan
 Geliyorduk yol üstü bir meydan
 Bir  ınar gördük” demiştim ya hayır hayır,
 Bu toplantıdan sonra dağ ova orman  ayır,
 Oğullarım binbir  ınarda yapraklarını açacaktır.

ALDI NAMİK KEMAL:

– Namık Kemal olarak haykırmıştım “Vatan yaslı ben yaslı”
 Umdum yıllarca
 Beklerken bütün demir yazılarım paslı.

İşte dinleyin türküsünü yıldızlarca elmaslı,
 Biri yurdumuz, biri Mustafa Kemal,
 İşte Kerem ile Aslı

KILIÇ

Büyürdü kılıcı Mustafa Kemal'in
 Parlıyordu,
 Sanki yalazdan bir su akıyordu gecede
 – Sesi
 Gözlerde
 Yansıyan –
 Sanki ulusun umudu geleceği yüreği
 Karanlığa kanayan bir kordu.

YAŞAMALARDAN SESLER:

Bir yemyeşildi gökleyin,
 Bir mosmordu,
 Öyle yücelmişti ki Mustafa Kemal'in evinde sessizlik
 Bin kişi haykırıyordu, bin kişi susuyordu.

Yiğitler Vanlı, Urfalı, Erzurumlu,
 Yiğitler savaşları Hicaz'dan, Irak'tan.
 Pala bıyıklarında Kafkaslar'ın aklığı sallanır,
 Yiğitler, gözyaşları yürekten içeri, ağlayaraktan.

Geldiler ya ulu İstanbuluma, Yedi Düvel, Yedi Sömürgen,
 Duymadım demesin kimse.
 Anlatacağım
 Dağlardan ovalardan neler işittimse.

AYAKLANMA

Ayağa kalkıyordu
 En eski efsanelerle bir.
 İri, kocaman, dinç.
 En eski yiğitlerden dönüyordu bir daha
 Ulusal bilinç.

Ayağa kalkıyordu
 Sömürgenlere karşı kırk bin köyden.
 Oğlu, anası, dedesi, kızı.
 Kapkaranlık bir uyku üzerinde ne güzeldi,
 Ulusal bilinç, kıpkırmızı.

SESLENDİ BİRİ KILICI IŞILDARKEN KARANLIK ÜSTÜNE:

– Ben Hayrettin Paşa, Barbaros dedikleri, içi deniz,
Bu ulu kalabalık ne,
Hakanlarım, beylerim, sancaktarlarım, yiğitlerim siz misiniz?

Dalgalar bir ülkedir ki düşer ardına yüreği olan iz iz.
Gece uzanır uzanmaz kılıçlarımız geçer elden ele,
Sürgün büyür, yeşerir filiz.

Bu çürük Mudanya gemisi mi verilmiş sana, peki, biz,
Paşa kardeşim Mustafa Kemal
Bütün leventlerimle birlikte yanında gideceğiz.

EYİTTİ BİRİ SORGUCU IŞIL IŞIL KARANLIKTA:

– Ben Kanuni Sultan Süleyman Han, yeryüzü,
Hakanlar kendi çağlarında hakandırlar ya
Ben öylesin değilim,
Nedir ülkemde mavice kapanan göz, bu gökleryüzü.

Ölüm derler, sonsuzluk derler adına, mermer yüzü,
Ben kara topraklarımca görkemliyimdir,
Ölümsüzümdür, sonsuzumdur,
Felek neylerse eylesin her yüzü.

Der elleri ayakları, der yüzü,
Bu dağ bu ova yiğitlerim ki ulaşacaklardır,
Borularım bildirsin yönler, gerçeklerim ki bilsinler hep,
Özgürlüktür, yüzüme değer yüzü.

SESLENDİ BİRİ
KILICI IŞILDARKEN
KARANLIK ÜSTÜNE:

– Ben Süleyman Paşa, yüzmekte boğazın mavi sularında kırk sal,
Yüzmekte doğudan batıya doğru
Sevgilerle yüklü kırk masal.

Haydi yığidim özgürlüğünü sal,
Yeni tepeler üzerine,
Açılsın yeryüzü olarak ayaklarına kumsal.

ÇİZME

Büyürdü çizmesi Mustafa Kemal'in
Kararıyordu,
– Ayaklar çizer
Yazısını
Eylemin –
Bütün bir Anadolu'yu kapsamak varken
Bütün yeryüzüne doğru dümdüz,
Çizme kalmak zordu.

SESLENDİ BİRİ KILICI IŞILDARKEN KARANLIK ÜSTÜNE:

Ben Gazi Osman Paşa ta Plevne'den,
Gelmişim derim ki
Bu surlar ki nice şehitlerle süslü,
Eğilmiş neden?

El de ayak da yürek dışı sayılır ak,
İssız bir görünüşte
Siz, yenilgiye inanırken yavaş yavaş,
Yüreği yeniler birdenbire el, ayak.

Hey hey neden boş değil kın,
Al kılıcın var iken bunca işi.
Benim Plevne'den çıkamadığımdır,
Mustafa Kemal Paşa senin yurt üzre çıktığın.

ALDI BİR YÜZBAŞI:

Ben Çanakkale'den bir yüzbaşı, kefensiz yatmaktayım,
Bütün bölüğüm de kefensiz yatmakta,
Bir kara toprak ki
Tepeden tırnağa al.

Sesleniyorum, boşuna mı karıştık yurt içre,
Kaldır bizi
Bayrak eyle burcuna Ankara'nın,
Haydi, Mustafa Kemal.

ALDI ERZURUMLU ÖZDEMİR ÇAVUŞ:

– Benim doksan dokuzunda şehit olan çiftçi Özdemir Çavuş,
Sesleniyorum siz ulu kardaşlarıma
Neden aktır hiç düşündünüz mü ekmekle kuş?

Biri tartılmış kuruş kuruş,
Öpülüp baş üzre binlerce yıl
Biri kendileyin özgürlük olmuş.

ALDI BEYKOZLULAR TA ESKİDEN:

– Biz Beykoz çayırının çınarlarıyız,
Geldi sömürge ordusundan bir subay yanında eşi
Adını yazdı üstümüze,
İşte bu yüzden yaprak yaprak sarıyız.

Yoklukla varlık arasında yarıyız,
Nasıl kanatır göğsümüzü bir yaban eli,
Ama netseler neyleseler,
Yüksele yüksele ölümden yukarıyız.

YUKARI IŞIK

Dönmesidir bu
Kara gecenin ak güne
Ölmüş ölmüş dirilmiş, dağ mıdır?

Dönmesidir bu
Ekmeğin tarlaya buğday buğday
Yurt denilen ulu toprak sağ mıdır?

Dönmesidir bu
Bir tek gövdeye bütün bayrak uğruna yok olanların
Yalaz yalaz bakmakta, Mustafa Kemal, çağ mıdır?

YALAZDA

Parladı
Evi Mustafa Kemal'in
Bir kez daha.
Yalaz kesildi
Çağlardan çağlara kocaman,
Herkes daha.

Öyle göründü ki
Bütün İstanbul'dan, bütün yurttan
Ulu
Aydınlığı
Toplantının göklerce
Felek, böylesini görmez daha.

Nice hızlı parlasalar
Bir önceki ışığı
Bir sonraki ışık
Daha hızlı itiyordu büyürken,
İçinde bulundukları parıltı
İçinde bulunacakları parıltıya doğru
Haykırıyordu: Tez daha.

DALGALARDA

Topraktır sallanmaz,
Denizdir sallanır.

Bir sudur göllenmez,
Bir kandır göllenir.

Demiştir dillenmez
Susmuştur dillenir.

Uykudur allanmaz,
Gecedir allanır.

Tutsaktır yollanmaz,
Yiğittir yollanır.

BİR GEMİ YOL ALMAKTA

Bir gemi yol almakta,
Anadolu'nun kuzey kıyılarından,
Al dağların yücesi vururken mor denize hey
Üç yüz yıllık bir uyku mu ne
Derinlere neler neler dalmakta.

Bir gemi yol almakta,
Dalgalar engebelere benzerken.
Köylerde, küçük ilçelerde tek tük ışıklar
Yüreklerin bu sonsuz aydınlığını,
Kim bu sonsuzluktan salmakta?

Bir gemi yol almakta,
Mavi almakta, yıldız almakta, gelecek almakta hey,
Büyürken soluğu gemidekilerin
Samsun'a doğru
Bir yas azalmakta.

19 MAYIS

İşte 19 Mayıs

Vardık bir kapısına Anadolu'nun, önlerine Samsun'un

Öyle büyüdü ki ağzımız

Öyle acıttık ki

Bize ekmek değil dağ sunun.

Tez Erzurum'a, Sivas'a, Ankara'ya

İlk uçan kuşla birlikte giden.

Dorukları duman almak üzredir,

Otlara, kavaklara, başaklara bir yel gibi

Varalım yeniden.

Nerdeyse, yurdun neresindeyse o,

Soluğumuz ulaşsın üstüne yalım yalım

Yüce ataların eyleminde yücelelim bir daha

Atalım yurtdışına hepsini

Sömürgenden kurtulalım.

Yediden yetmişe analar babalar oğullar kızlar,

Elleri ayakları geçmişten geleceğe büyümüş bak.

Yüreğin bütün ulusun yüreği

Adın Mustafa Kemal,

Ne güzel başlamak.

Biz yurt üzre yaşama verenler sesleniriz al uykularımızdan

Gövdemiz kanımız yok

Bir daha adarız ya

Bir daha canımız yok

Yerimize, Mustafa Kemal, bizim yerimize

Çek, kurtuluş bayrağını gönderimize.

HİROŞİMA

BURA HİROŞİMA'DIR

Sarı bir ışıkla
Yeşil bir ışıkla
Kara bir ışıkla, sessiz,
Uçtu gövdeleri 245 bin kişinin.

90 bin yapıdan 62 bini artık masal,
Ötesi bir baca, bir duvar, bir direk.
Yalnız beş yapı ayakta
Ta içi kavruldu 245 bin kişinin.

Bura Hiroşima'dır, bu ilk atom bombasıdır,
Resmi çıktı
Kulelerin, atlarını kamçılaman arabacının, taşa toprağa,
Çınladı canı 245 bin kişinin.

IŞINLA

Birdenbire sarı kesildi pirinç tarlaları
Kızıla çaldı yapılarda çimento.

Işınla.

Ağaçlar yapraksızdı,
Kavrulmuştlar köklerine dek.

Işınla.

Kimse yakınmıyordu, ağlamıyordu çocuklar bile
Yanmış bir et yığınıydı yüzü çoğunun.

Işınla.

Su, yüz bin yıldanberi kardeşimiz su,
Ölüme dönüştü, parlamasız.

Işınla.

Tutuşmuştu, biz anlamadan,
Kanın içindeki kırmızılık.

Işınla.

TASUKETE KURE*

Yüz elli bin kişi kaçıyordu Kentten başları eğik,
Kara duman altında kara dumandan bir ses:
Tasukete Kure.
Peki, ne taşıyorlar iki büküm?
Acılarını.

Kalabalık içinde duyulur kan yalnızlığı gövdenin,
Yıkıntılardan karşılıksız bir ses:
Tasukete Kure.
Göğüslere, bacaklara yansımış cırılçıplak,
Giysilerdeki çiçekler.

Yakınlarını ararlar, doğumlarını ararcasına,
Yine yankılanır, göğeyükselemeyen bir ses:
Tasukete Kure.
Ne götürüyorlar iki büküm?
Yaşamalarını.

* Ne olur yardım edin.

İTAİ*

Çıktı terzinin dul eşi yıkıntılardan
Yaşamak gömülemez ki yeryüzüne.
Tahtalar içinde ha, en küçük çocuğu, göğsüne dek
Yaralı bir kaplan gibi saldırdı kazma ellerle, balta ellerle o
Yaşamak gömülemez ki yeryüzüne.

İç içe iki kızıl çılgılık,
Yaşamak gömülemez ki yeryüzüne.
Öteki öksüzlerinin can sesleri:
“Kurtar beni karanlığından ölümün”,
Yaşamak gömülemez ki yeryüzüne.

Göğün maviliğince büyüktür yaşamak
Yaşamak gömülemez ki yeryüzüne.
Kokup çıkarıyor yavrusunu dişi kaplan
– İtai! Acıyor ha güzelim,
Yaşamak gömülemez ki yeryüzüne.

* Acıyor.

ÇOCUKLARIN DEDİKLERİ

Eiko diyordu ki anaların babaların yarısı öldü işte
Çocuklar şimdi ne yapacak?
Bu bomba çocuklara karşı.

Şintara diyordu ki öğrencilerin yarısı öldü işte
Analar babalar şimdi ne yapacak?
Bu bomba analara babalara karşı.

Kenyi diyordu ki analar babalar çocuklar öldü işte
Dün gece dua etmemiş miydik göklere karşı biz?
Bu bomba Tanrıya karşı.

YANGIN

Ota ırmağının yedi kolu akar,
Mizu Mizu*.
İçleri dışları yangın
Haykırır bebeklerimiz, ninelerimiz, kızlarımız
Mizu Mizu.

Ota ırmağının yedi kolu akar,
Mizu Mizu.
Yara dudakları öyle kabarmış ki
İncecik kamışla akıtılır ağzına aydınlık
Mizu Mizu.

Ota ırmağının yedi kolu akar,
Mizu Mizu.
Kentin ormanlara ulaşan yangını yansır ırmaklara kıpkızıl,
Yanar kızgın sularda ışınla kavrulmuş gövdeler bir daha
❖ Mizu Mizu.

* Su Su.

YAŞAMAK

Kimonosunun askısını dikiyordu genç kız,
Sordu biri
Burda da mı sūs?
Güldü, yüz bin ölüden.

Patlarken benzin depoları uzaklardan
Yalaz, bir yeşil, bir mavi oynarken gökle
Gözü ağzına akmış çocuklar ta sevinç
Çığırışıyorlardı ta içleri bir yeşil, bir mavi.

Düşünüyordu yaşlı adam,
Bomba nice büyük olursa olsun,
Onu kapsayan yuvarlak
Barıştır.

SUÇLA DELİREN

Ben sürücüsü bu gök arabasının,
Masmavilik içinde yüreğim masmavi değil
Sallanırken son yıldızlar
Karışmış ellerim geleceklere.

Uçağı ulaştırdım binlerce yıla binlerce yıldan
Bilmeksizin taşıdığım ne, atacağım ne benim,
Bir çağın kapısı açıldı da sessiz
Geçtim aydınlıkları sanki yalnayak.

Bomba kolunu çektim işte
Soldu birdenbire Hiroşima denilen kocaman çiçek.
O ne? Yüz bin kişi mi öldürdüm ben?
Yalazdan bir kuş olur usum, karanlıklara gider, gider.

GÖZLERİNİN

Sığmıyordu içine
Gözlerinin
Güpegündüz gece olan gökyüzü.

Biri yakında, biri uzak,
Gözlerinin
Biri şaşırmış.

Sanki eldir
Gözlerinin
Bakışı, sanki eldir dokuna dokuna.

Acısı,
Gözlerinin
Seğirirken durmuş.

Sığmıyordu içine
Gözlerinin
Yüz bin ölü.

DÖRT YAPRAKLI ÇİÇEK

Çıkamaz çocukluğundan dışarı
Kimse.

Oynamamız bundandır
Kara toprakla binlerce yıl.

Çıkamaz çocukluğundan dışarı
Kimse.

Bundandır sevmemiz
Kiraz ağaçlarını.

Çıkamaz çocukluğundan dışarı
Kimse.

Kardeşliğimiz bundandır
Mavi sularla binlerce yıl.

Çıkamaz çocukluğundan dışarı
Kimse.

Bundandır inanmamamız
Kocaman bombalara.

AYAKLARDA ELLERDE

Bir ayak vardı kopuk,
Yıkılmış bir duvardan ayrı.
Ayak parlamıyordu ya parlıyordu ne güzel
Üzerindeki Japon ayakkabısı, yaşamakla.

Bir el vardı kopuk,
Çökmüş, yanmış kocaman bir evden ayrı.
El durmuştu ya durmamıştı ne güzel
Bileğindeki Japon saati, yaşamakla.

VIETNAM KÖRÜ
(Destanoyun)

KİŞİLER

Dede:	Sol kolu dirsekten aşağı yok, çok yaşlı.
Akana:	Dede'nin karısı, yaşlı.
Kör kız:	Yaşı 13'lerde.
Oğul:	Kör kızın erkek kardeşi, büyücek bir çocuk.
Çukur Emmi:	İnmeli, eski yılan oynatıcısı, 80'i geçmiş.
1. Teyze:	Çukur Emmi'nin karısı, yaşlı.
2. Teyze:	Çukur Emmi'nin kardeşi, yaşlı, eski ebe.
3. Teyze:	2. Teyze'nin arkadaşı, yaşlı.
Kızcık:	Delirmiş gibi.
Çolak:	Bir kolu çolak, orta yaşlı.
Tutsak:	Erkek giysili bir köylü kadın, orta yaşlı.
Ulak:	Yüzü yanmış, bir kolu yok, 10 yaşlarında.
Genç Sb.:	Amerikan ordusundan.
Teğmen:	" "
1. Sb.:	" "
2. Sb.:	" "
3. Sb.:	" "
1. Çvş.:	" "
2. Çvş.:	" "
3. Çvş.:	" "
1. Er:	" "
2. Er:	" "
3. Er:	" "

ANIMSATMA

1. Bu oyunu okuyanlar, ya da oynamak isteyenler, konuşmaların kimi yerlerini, sözü anlatanın ağzından alarak, küçük sahnelerle olayın akışını “görüntüleyebilirler”.
2. Bulabilirlerse Vietnam Savaşı’yla ilgili belgesel filmleri, yine gerektiği yerlerde fonda gösterebilirler.
3. Vietnam halk müziğini uygun bulacakları yerlerde dinleyebilir, dinletebilirler.
4. Sahneye koyucular, destanda izlenen olay sırasını kendi anlatımları doğrultusunda yeniden sıraya koyabilirler.

1. PERDE

(Bir toprak yüksekliğine oyulmuş, yarı sığınak, yarı ev, sağ sol ön hasırla örtülmüş. Karşıda yassı, geniş bir pencere. Pencere dibinde, yanlara üstü renkli hasırlarla örtülü kerevetler. Yerde ak bir hasır. Karşıdaki sedir, küçücük bir kitap rafına dayanıyor. Ortadaki yuvarlak masacığın üzerinde her görünüşte çiçeği değişen bir çanak. Duvar da heybeye benzer bir torba asılıdır. Küçük mangal.) (Dede uyanır, gerinir bir iki, yalnızdır. *Vietnam Savaşımız*'ı alır yanındaki kitaplıktan, bulur bir yeri okur. Yüzü dışarıya dönüktür.)

Dede:

Yeryüzü kör müsünüz?

Koro:

Vietnam öylesine uzak mı?

Bu Amerikalı ne ister bizden,

Suçumuz yaşamak mı?

Yeryüzü kör müsünüz?

Gece oldu mu korkuyorum.

Bambu kulübelerde çoluk çocuk bekliyoruz,

Karanlık, ölümün çektiği bayrak mı?

Yeryüzü kör müsünüz,

Gündüz oldu mu daha çok korkuyorum,

Yaralı omuzlarım üstüne

Binbir ateş yağmuru yeniden başlayacak mı?

Yeryüzü kör müsünüz?

Özgürlüğüm benden büyük, Amerika'dan büyük,

Yoksa Tanrı denilen

Bu pirinç tarlasında yeşeren, yeşeren yaprak mı?

Dede:

(Hemen yakınındaki küçük mangaldan çay güğümünü alır, çay koyar toprak fincana, içer biraz.)

Adıyorum bugünü

Kardeşimin

Okuduğum türküsüne.

(İçer biraz.)

(Sahne kararır. Sahne aydınlanır.)

(Bir Amerikan çadırı. Sol ön köşede küçük masa. Ardında iskemlesi. Sağ yanda üç dört iskemle. Hepsi açılır, kapanır, taşınır biçimde. Tam sahnenin ön yarısı, 1., 2. Çavuşlar iskemlelerde, biri ters oturmuş. Genç subay solda, ayakta. Arada gezinir.)

1.Çvş.:

Yılan akıtıyorduk kadına,

Neydi o (Güler)

Adam yılana benziyor yavaş yavaş

Adam yılana benziyor birdenbire,

Uzuyor, uzuyor daha uzuyor

Soğuması artıyor daha biraz,

Sıcak

Sımsıcak oluyor birdenbire adam.

Of, ne uzuyor, ne uzuyor, ne uzuyor,

Soğuması sıcak oluveriyor herkesin,

Ne güzel,

Yılan akıyor kadına. (Önündeki viski şişesinden içer içer.)

2. Çvş.:

Sonra?

Dayanabiliyor muydu kadın?

1. Çvş.

Ne demek?

Hemen ölüyordu kimi, çılglık çılglık,

Kimi hemen ölmüyordu.

Öylesine kendinden geçiyordu ki

Sanki o da ulaşıyordu tadına.

2. Çvş.:

Diri yılan mı

Bu akıttığınızı?

1. Çvş.:

Yok daha da neler,

Diri yılanı kim tutabilir deli,

Ölü yılanı oynadığımız.

Hem her yerde yılan yoktu, bulamıyorduk,

Büyük viski şişelerimiz var ya

Kırıyorduk ilkin ağzını

Onu akıtıyorduk kadına bu kez.

Ohhh. (İçer.)

2. Çvş.: Yaşa be yılan! (İçer.)
1. Çvş.: Doyamıyordu onlar,
Doyamıyorduk biz tadına.
(Bir helikopter sesi, susarlar.)
2. Çvş.: Boş durmuyorduk biz de. (3. Çavuş içeri girer.)
Bir kadın vardı.
Balmumu sarılığında
Benim olmuyordu ne yapsam
Giysilerini kopara kopara hep.
Soydum çırlıçiplak
Öyle dövdüm dipçikle
Öyle dövdüm ki
Kan sızdı,
O balmumu sarılığından.
1. Çvş.: Resmini mi çiziyorsun Çavuş?
2. Çvş.: Kan sızdı, bakmaya doyamadığın kadar kırmızı.
Öyle çoğaldı ki bu sızmalarla kan
Doldu içinde bulunduğu çukur.
Bir başı görünüyordu artık
Bir de ayak parmakları
Öylesine kırmızı kan içinde, öylesine sarı.
3. Çvş.: Ne canlı anlatıyorsun babalık
Sanki gözlerimin önünde kadın.
(Bir helikopter sesi, susarlar, dinlerler.)
2. Çvş.: (İçerek) Öyle ya,
Bir sarı balık
Yüzüyordu kıpkırmızı bir denizde
O kadar gürültüyle haykırıyordu ki
Bir kişinin değil
İki kişinin di sanırsınız duyulan ses.
1. Çvş.: Çift ısıklı yılan mı ne?
2. Çvş.: Dayanamadım, çektim saçlarından, aldım dışarı
Ağarmıştı biraz, o eski sarı.
Vurduğum her dipçik bir çocuk yüzüydü her izde
Sen misin haykıran, iki kişilik?
Daha vurdum, vurdum daha yakından
Kösnümce dayatıyordu yaşaması

2. Çvş.: Küçük düşüyor gibiydim önünde çavuşlarımın.
3. Çvş.: Öyledir, bozulur oralarda kişinin içi dışı.
2. Çvş.: Birdenbire anladım, iki kişilik haykırışı,
Birdenbire kadın çocuk düşürmesin mi?
Tükürdüm, hay dedim yok olun ikiniz de.
1. Çvş.: Çocuğu kutlayalım. (İçer.)
2. Çvş.: Çocuğunu düşürürken ölen
İki kişilik ölen
Sarı kadını kutlayalım. (İçer.)
3. Çvş.: Vietnam'ı kutlayalım. (İçer.)
(Bir helikopter sesi alçalmakta)
1. Çvş.: Geldi bizimkiler. (Çıkar.)
2. Çvş.: (Saatine bakar.) Geç bile kaldılar, saat dokuz.
1. Çvş.: Amma da söz, savaş bu oğlum,
Sığar mı saatlere hiç,
Adamlar şölene gitmedi ya.
2. Çvş.: İndi çoktan helikopter.
Nerde kaldılar ki? (Çıkmak üzere kapıya
yöneler.) (Teğmen, 1. 2. subaylar girerler.
Teğmen masaya oturur, haritasını açar.)
- Tğm.: Gel bakalım Genç Subay,
Keşfe gönüllü olmuştun geçende
Uygun gördüm ben de
Sonunda, bunca subay arasından seni seçtiler.
Şurası Song My köyü, şura ineceğin yer,
Şurdaki ağaçlığın gerisine atlayacaksın
paraşütle sen.
- Genç Sb.: (Gülümsemekte) Sevindim buna,
Kişi inanır ancak böyle görevlerle asker
olduğuna.
1. Sb.: Korkmayacak mısın bilmediğin bir yere
girirken ?
- Tğm.: (1. Subay'a) Bırak şimdi. (Genç Subay'a)
Biliyorsun görevi.
- Genç Sb.: Evet, bütün ayrıntılarına dek.
2. Sb.: Güç değil mi yapacakların ?
- Genç Sb.: Yooo.

- İşin güç olmasından doğdu içimde istek.
 Tgm.: Al, koy cebine, bunlar da yanıltıcı belgeler.
 Yakalanırsan, (Alır Genç Subay cebine koyar.)
 2. Sb.: Hemen gösterme, sonradan ver.
 Tgm.: Unutma bak, dönerken (gösterir) buradan
 alacaklar seni.
 Bildireceksin dönemeyecek durumda olursam
 Küçük telsizinle, öğrenileni.
 Genç Sb.: Hemen gidecek miyim?
 Tgm.: (Saatine bakar.) Evet, hemen.
 1. Sb.: Ne dersin, yine görüşecek miyiz?
 Genç Sb.: Hiç kuşku duyma sen,
 Yine görüşeceğim sizinle,
 (Sahne kararır. Sahne aydınlanır.)
 Dede: İşte başlıyorum güne.
 Ohh, uyanmak ne güzel,
 Sanki bütün görünenler yepyeni
 Nerelerden nerelere binbir ışık,
 Alıp götürür beni.
 (Birkaç yudum daha çay içer.)
 (Dışarıdan yaprak sesleri duyulur. Gelir
 uzaklardan kuş sesleri. Sonra yine yaprak
 sesleri duyulur, daha yakın.)
 Dede: İşte uyandım ağaç.
 Koro: Yeryüzü, gökyüzü yeşil
 Kuşların pirinçlere dediği,
 Pirinçlerin bana dediği
 Yeşil.
 İşte uyandım savaş.
 Çocuklarımın içi yeşil
 Kendi kendini koparır er geç,
 Sömürgenin pençeleri
 Bitmez tükenmez ki yeşil,
 İşte uyandım bir daha,
 Düşünceye, erdeme yeşil.
 Ülkelerin yüz boyutu vardır
 Biri kan,

Doksan dokuzu barışlar içinde, yeşil.
(Dede, çayını yudumlar, Akana, Çukur Emmi,
1., 2., 3. teyzeler girerler.)

Akana: İşte geldik, durun durun,
Şöyle,
Mavi hasırlara oturun. (Dede'yle girenler
selamlaşırlar.)

Dört güzel çocuk
Güney köylerinden, evleri yıkılmış,
Şu ikisi karı koca (gösterir.)
Şunlar da komşuları.

Dede: Günü aydınlattılar bir daha.

Akana: Buraya dayılarına gelmişler,
Kuşlu yapıda oturan demircilere.
Biliyorsun onların da yandı evleri,
Göçtüler başka yere.

Dede: Hepsi gözümün önüne geldi birer birer.

Akana: Görür görmez sevdim hepsini
Baktım dört güzel çocuk,
Dinlensinler istedim biraz.
Bölüne bölüne

Tatlı geçer yolculuk.

Dede: İyi geldiniz,
İyilik getirdiniz. (Yine selamlaşırlar.)

Akana: İşte kocam,
Bir çınar ağacı,
Bir çınar ağacındaki ses
Dede der, burda ona herkes.

Dede: Yaşlanmanın güzelliği.

Akana: Ta Dien Bien Phu'dan kalma,
Öğretmendi,
İngilizce öğretmeniydi en eskiden,
Yaşı belli değil.

3. Teyze: Yaşını gökyüzü sayar.

Akana: Şunca yıllık evliyiz.
Her biri yine çınar gibi
Sözde altı oğlumuz var,

Savaşın altı bin başlı savaşın,
Altısını da yediğini saymazsak.

Dede: Onları söyler
Onları konuşturur bize
Her karanlıkta çıkarlar.

2. Teyze: (Hepsi adına) Başınız sağ olsun.
(Dede'yle Akana başlarını sallarlar.)

Akana: Dien Bien Phu...
Neydi o günler
Neydi o büyük sevinç.
Yeryüzü ummazken
Kazanılan başarı
Ne korkunçtu.

3. Teyze: Korkunç güzele benzer.

Akana: Kocam o sıralarda daha dinç,
Özgürlük sığmadı içine
Vietnam'a sığmadı
Açıldı yeryüzüne, yaşadığı özgürlük.
Açıldı yeryüzüne yelken yüreği,
Ta Fransa'ya vardı sevgisi yüreğinin.

3. Teyze: Hep öyleydi yurdumuz o sırada
Taşardı ovoidan ovaya her ses.

2. Teyze: Neler yaptı Dedemiz sonra
Sıgıdı mı yeryüzü bir avuç yüreğine?

Akana: Geçti Türkiye'ye, orada kaldı uç yaz.
Anlatır,
Yüce dağlarla mavi mavi olmuş başı.

2. Teyze: Ne güzel!

Akana: Her yerde vardır ya birçok arkadaşı,
En çok sevdiği bir ozandır,
Türkiye'den bir ozan,
Türkülerini okur hâlâ
Çünkü biraz da ozandır Dedemiz.

3. Teyze: En büyük ozan gerçektir.

Akana: Öyle bağlandı ki,
Başka ülkeler neymiş der,
Yeryüzüymüş

Yeryüzünü özetlermiş
Türkiye'nin toprağı taşı.

2. Teyze:

Ne mutlu ona,
Yaşamayı değerlendirir gezmek.

Dede:

Öyledir, her ülke bir beşiktir sallar bizi,
Büyür,
Başımız,
Yüreğimiz
Sevgimizi
Yedi ısınım, dört bucak.

3. Teyze:

Yedi yüz ısınım dört yüz bucak.

Dede:

Ülkeler kişinin kapılarıdır
Çıkarız kendimize
Her kapıdan biz.

1. Teyze:

Ne iyi!

2. Teyze:

Suyu her yerde içmek,

1. Teyze:

Doyurur ne iyi
Bizi her yerde ekmek.

2. Teyze:

Türk de sever mi Dede'yi?

Akana:

Ne demek ?
Kitap bile yazdı bura için
Adı *Vietnam Savaşımız*
Yolladı bize.

2. Teyze:

Doğrudur, işitmiştım küçükken bir masalda
Ağaç nasıl çiçek açarsa
Durmadan, dinlenmeden her dalda,
Bitmez tükenmezmiş Türkler için sevmek.

Dede:

O da subaymış ilkin
Şaşmışım da, sormuştım kendisine.
Demiştım ki ozanlıkla askerlik nasıl bağdaşır?

3. Teyze:

Nasıl bağdaşır yerle gök?

Dede:

Dedi ki; "Kapsar ölümü yaşamayı ikisi de.
Kurulmuşurlar düz üze yalın yürek,
Bir büyük özgürlüktür ikisi de,
İkisi de yüce burçları taşır
Kişinin, tutsak ülkelerin, kurtuluşları için".

3. Teyze:

Akla kara gerçek değil midir,

- Dede: Demişti ki “Savunma olarak güzeldirler
İkisi de savunur yaşamayı.
Bizleri tanıdınız iyi konuklarım
O da bizdendir
İşte bir türküsü, onu da tanıyınız.
Söyler bizi
Okur musun Akana?”
- Akana: Dövüştür bu yerden göğe.
- Koro: Yak beni
Yak beni ya, sen,
Şu barındığım ormanlarımı yakma.
Dövüştür bu, ne istersen yap.
Yak göğümü
Yak gecelerimi ya, sen
Şu besili öküzlerimi yakma.
Dövüştür bu biliyorum.
Yak yüreğimi,
Yak sevgilerimi ya, sen,
Şu pirinç tarlalarımı yakma!
- Kızcık: (Sanki yanında bir kuzu varmış gibi içeri girer.)
Gel.
Gel anneciğim yoruldu mu?
Otlar yoncalar
Eskisi gibi yakında değil,
İncindi mi ayakların– (İçerdekileri, yeni
konukları görmez, kuzuyu dizine yatırır
sanki, sallamak ister.)
- Dede: İşte minik kızımız.
- Akana: Yanakların kızarmış iyisin ya?
- Kızcık: Gel Anneciğim o yangın yok artık
Mavilikte gezindik, gördün ya?
Kuşlar güldü bize,
Çiçekler güldü
Sanki girdi mavi kuş
Yattığımız yerden içeri.
- Akana: (Yeni konuklara dönük, duyulabilen bir sesle.)
İşte

İşte ikinci konuğumuz.

Bir 30-40 gün kadar önce, yandı evleri,
Annesini, babasını, iki kardeşini yitirdi yavrucak.

Aldık yanımıza ya
Anlamadı pek ilkin.

3. Teyze: Acının küçüğü büyüğüne eşittir.

Akana: Anne diyor.

Bahçelerinden sözde kurtulan tek kuzuya.
Anlamadı ne olduğunu.

3. Teyze: Biraz içinde usun

Biraz dışında.

Akana: Ama ta yüreğimizde yeri.

1. Teyze: Nasıl da parlak

İşıltılı,

Bir gözü bir gözünden?

2. Teyze: Duygusu düşüncesi değişik.

3. Teyze: Hem ilerde

Hem geri.

Dede: Annen bugün nasıl yavrum

Daha sevinçliye benziyor dünden?

Kızcık: İyiydi ya önceleri

Ardına dek varamadık ki tepenin biz,

Tarlaların altında otlarken

Gözüne kaçtı kum.

Dede: Ellerinin arasına al başını

Sonra aç kirpiklerini yavaşça

Üfle akına gözlerinin biraz.

Kızcık: Yo gözlerini açınca

Bir ninni duyarcasına ben

Yapyalnız oluyorum.

Geliyor eski bir evden

Uykum.

3. Teyze: Uykusu gelen biz miyiz?

(Kızcık, bir ninniye başlar, yüzlerine bakar
odadakilerin ara sıra, onlar saygıyla dinlerler
gibi.)

Kızcık: Uyusun da büyüsün

- Yıldız büyüsün
 Uyusun da büyüsün
 Su büyüsün. Ninni, ninni.
3. Teyze: Uyku gelen Tanrı'dır.
 Kızcık: Uyusun da büyüsün,
 Ot büyüsün,
 Uyusun da büyüsün,
 Uyku büyüsün ninni ninni.
 (Kızcık kuzusuyla uyuya kalır.)
- Akana: İkiniz de uyuyunuz.
1. Teyze: Mutlulukla.
- Akana: İkiniz de büyüünüz.
3. Teyze: Olursa, mutlulukla.
- Çolak: (Girer.) Günaydın Dede, günaydın Akana.
 (Ötekilere) Günaydınlar.
- Dede: Günaydın ola Koca Çolak.
- Akana: Günaydın ola iyi kardeş.
2. Teyze: (Ötekiler adına) İyi günler.
- Çolak: Muhtar dedi ki yaklaşmış köye geceleyin
 Bir helikopter sesi çok,
 Tarayın dereyi.
 Ben üst yanı aradım, in cin yok,
 Bizim ulağı da saldım alt yana,
 Burda buluşacağız.
- Akana: Kuşkunuz ne ki?
- Çolak: Kuşkumuz Akana
 Birdenbire basılmak.
- Dede: Yaparlar mı yaparlar.
- Çolak: Adamların yüreğinde
 Kırk bin şeytan var.
- Dede: İyi püskürtüldüler değil mi,
 Dünkü savaşlarda ovanan?
- Çolak: İyi püskürtüldüler.
 Ne çivili bombaları işledi bizimkilere
 Ne ışıklı bombaları.
- Akana: Bakamadım ta oralarda bir pembe yalaz inmişti
 yere.

- Dede: Sonra dönmüştü yeşile,
Kanarya sarısına, cam mavisine yer.
- Çolak: Seriyorlar yeni buluşlarını
Tarlalarımıza birer birer,
Hah geldi işte. (Ulak girer.)
- Ulak: Günaydın efendim hepinize.
Ben de aradım alt başını derenin
(Çolak'a) Gösterdiğin bütün ağaçlıkları senin
Yok inen minen, yok bir ayak izi.
- Çolak: Olmasın, bu daha sevindirir bizi.
- Akana: Olmasın ya.
Buna ben de sevindim çok.
- Dede: Hehey... Kimin yurdunda kimler,
Eksilmeye, eli ayağı kimsenin.
- Çolak: Hadi bize güle güle. (Ulakla çıkarlar.)
- Dede: Muhtara selamlar.
(Dışardan Kôr Kız'ın sesi gelir.)
(Bu bölüm 3. perdede dışardan okunacak.)
- Kôr Kız: Korkuyorum ya
Bu Vietnam'dır, çiçek
Aldı savaş gözlerimi
Aldı karanlık gözlerimi.
Korkuyorum ya
Bu kardeşliktir.
Biliyorum ya
Bu Vietnam'dır yenilmeyecek.
Aldı savaş gözlerimi
Aldı karanlık gözlerimi
Biliyorum ya
Bu sevgidir.
- Akana: Çukur Emmi, teyzeler işte bu ses
İlk konuğu evimizin.
Üç yıl oluyor (köyü gösterir) orda oturlardı
Babası, anası dört kardeşi vardı.
İlkin anası katıldı Vietkong'a
Ona kaldı evi çevirmek.
- Dede: Babası su kadar yaşlıydı. ❧

- Akana: Derken bir bombardıman, geceleyin,
Yandılar babası, iki kardeşi evle birlikte.
3. Teyze: Dağıtılır her gece her gün bütün yeryüzüne yas.
- Akana: Güç kurtardı köylüler küçük kardeşiyle kızı.
Başına direk düşmüş.
Kör olmuş meğer.
Yanımıza aldık, bakımı gerek yavruların.
Canımızdan çok seviyoruz,
Yeni çocuklarımızı nedense.
2. Teyze: Yaşanılan bir düş,
Kız çiçek açmada gibi
Yaşı kaç?
- Akana: On iki on üçmüş.
1. Teyze: Kendi de sesi kadar güzel mi?
- Akana: Bilmem, bence dünyanın en güzeli.
3. Teyze: Aydınlıktır
Bu aydınlık sesin
Yüzü, ayağı, saç, eli.
(Akana pencerenin önüne geçer.)
- Akana: Köyümüzü de tanımak ister misiniz?
(Gelenler arkasına geçerler.)
- Akana: Üç kümeye ayrılmışlar atalarım eskiden
Sağdakiler en zenginlermiş,
Alışverişle uğraşırlarmış hep.
Soldakiler
1. Teyze: Soldakiler, şu patika var ya, iz iz?
- Akana: Evet, çiftçilermiş çoğunlukla
Orta bölüm, oturduğu yerlermiş aydınların.
Şimdilerde biraz karıştı ayrılık,
Hele savaşlar bir etti herkesi ya
Biz eskiler, böylece biliriz.
2. Teyze: Peki siz,
Neden hepsinden ayrı, uzak?
- Akana: (Gülerek) Ortalarda, sola doğru,
Yaşardık biz de
Bir hava saldırısında yıkıldı, yandı evimiz.
Dede, eski asker, seçti burayı

Oydu, oydurdu altını toprağın.
Üstümüz, sağ yan, sol yan şimdi,
Kaya, kum, çakıl, taş.

3. Teyze: Siz mi kaçtınız aydınlık mı kaçtı gerçeklerden?

Akana: Yalnızca önümüz örtülüdür.

Çok kısa bir duvarla
Etki yapmaz, tam üstümüze inmezse bombalar.

1. Teyze: Sığınağın küçüğü bu.

Akana: Baca bile uzatmadık gizlenelim diye biz,
Aşı, çayı kortarıyoruz dışardaki ocaktan
Gözlerden, kem gözlerden ırağız hele
Kaç kez köyü aradılar da kurtulduk hepimiz.

2. Teyze: Ne gün görmüş.
Ne bilgili adammış bu Dede.

Akana: Öyledir.
Şaştı kaldı bütün köy
Yaşayıp gidiyoruz işte, belli belirsiz.

Dede: Haydi yeni konuklarımız
Çıkalım mı biraz dışarı.
Bakınız biraz da duruluğuna topraklarımızın
Kırağı daha kalkmamıştır.
Daha parlamaktadır yok olan geceye
Pirinç tarlalarının üzerindeki yaldız.

2. Teyze: Söylediniz hele ki
Ben de bunu geçiriyordum içimden
Çıkalım hadi, Dede.

3. Teyze: Çıkalım peki
Tarlaların içindeki masallara katılıp çalışalım.

2. Teyze: Yeni evimizdeyiz artık
Yeni evin töresine
Çocuklar gibi alışalım.

3. Teyze: Çıkmak dışarı
Aydınlanmak değil midir?
(Akana içerden kazma kürek verir hepsine,
çıklarlar.) (Kör kızla kardeşi aralarında genç
Amerikan subayıyla girerler. Subayın sol
kolunu bir budak yaralamıştır.)

- Kör Kız: İşte burası evimiz.
Oturmaz mısınız, dinlenmek istemez misiniz?
(Çocuk subayı, ablasını oturtur. Subayın arkasına yastık koyar.)
- Kör Kız: (Sağı solu dinler.) Kimseler yok mu?
Kimseler yok gibi bir yalnızdık.
- Çocuk: Yok abla kimseler.
- Kör Kız: Pirince gitmiş hepsi.
Git kardeşim Dede'yi, Akana'yı bul hemen.
Unutma hemen söyle bunu
Gökten gelen bir konuğumuz olduğunu,
Çabuk emi? (Çocuk seğirtir.)
- Genç Sb.: Anlamıyorum ya dilinizi biraz bile,
İçerde kimsenin olmaması ne iyi benim için.
(Kızı hayranlıkla süzer.) İnanamıyorum gözlerime
Peki siz olsanız,
Başka bir evrenden inseniz ağarmış bulutların
içinden,
Bulsanız içinize sığmayan bir güzelliği,
Çıldırarak kadar şaşırmasınız?
Koyunuz kendini yerime benim?
- Kör Kız: (Değişik bir sesle yineler.) Yerime benim?
- Genç Sb.: Bir ağaç üstüne düştüğüm için,
Paraşütle atlarken, şanssızlığıma yandım
önceleri
Çıldıracaktım kıvrana, kıvrana.
Buna seviniyorum şimdi.
Ne güzel olmuş,
Ağaçlara takılıp kaldım da gördüm işte
En sıcak kızını yeryüzünün.
- Kör Kız: Bilmiyorum, bu subay ne der
Nelerden, hangi mutluluklardan konuşur ya
Sesinde bir ırmak, köpürürken durmuş
Köpürürken duruvermiş bir mavilik,
Bir sevinç var sanki.
- Genç Sb.: Bir sevinç var sanki.
- Kör Kız: O da anlamıyor beni diye söylüyorum,

Esenlikle söylüyorum.
 Bir çiçek bir yalnızlıkta ses olsa
 Böyle açılır,
 Yavaş
 Uzun,
 Güçlü
 Anlaşılmaz.

Genç Sb.: Ne duyuyorum,
 Anladığım tek söz bile yok.
 Neler duyuyorum,
 Hepsini anlıyorum bir sıcaklığın,
 Daha da hepsini anlıyorum apaydın
 İnsan dillerinin bir şey demediğini.
 Seslerle seslerle seslerle,
 Anlıyorum
 İnsanların neler neler dediğini.
 (Subay kolunu uzatır. Kız, biraz çekilir. Subay
 kızın elini tutar.)

Genç Sb.: (Kızın parmağını kendi profilinde gezdirir.)
 Gör beni işte
 Bu alnım
 Bu düşüncelerim işte.
 Bu yeryüzünün ardındaki yalnızlık.
 Bu kaşlarım, de ki öteki ülkeler
 Düşlerim bu
 Bu sevgim işte.
 Gör beni işte
 Gez beni.

Kör Kız: Işdı, ışıdı parmağım görüyor muyum ne?
 Genç Sb.: Bu saçlarım işte, senin sarılığına denk,
 Bu yüzüm işte, seninle ağaran,
 Bu kulaklarım, duyan seni,
 Ağzım bu, sana seslendiğim bu,
 Bu gözlerim ki hepsinden mutludur,
 Seni gören.
 Şimdi ödeşdik değil mi?
 Beni gördü parmakların, değil mi çocuk?

Ama göremez ki parmakların
Yüreğimi, hiç.

Kör Kız: Yok anlıyorsun dilimi sen benim,
Sıcak sesinden belli.
Benim yakınlığımı anlıyorsun,
Sıcak yakınlığından belli.
Bir Amerikan subayısın ya
Bir Vietnam kızıyım ya
Gökle toprak gibi

Genç Sb.: Nasıl nasıl yakınız, korkuyorum.
Düşündüm, ta buraya gelirkende
Vietnam neresi, Amerika neresi
Katıldığımız savaşın amacı karmakarışık.
Kimi Amerikalılar için
Belki bir sömürü savaşın amacı
Buraya gelmeyi ne istedim ne istemedim.
Yasalardı bizi güden
Geldim ya şimdi, sevinçliyim çok
Gelmek istemediğimin nedenini buldum diye
Büyük bir sömürge ordusundan biraz
kurtuldum diye
Bu sıcaklığıma sevgi demek istiyorum.
Anlama demek istiyorum yeryüzünü.

Kör Kız: Sesin düşünür gibi oldu biraz,
Düşünmeni istemiyorum ben, yaşa hep,
Pirincin toprağı yaşadığı gibi hep
(Kızcık dışında hepsi girerler.)

Dede: Kim bu? Bir Amerikan subayı, niye geldiniz?
Ne istiyorsunuz bizden?

Genç Sb.: Paraşütle atlarken ağaçta takılı kaldım bugün
Kolum da budakla kesildi biraz
Güzel bir türkû işittim, seslendim,
Duydular kızınızla çocuk, buldular beni
Kurtardılar getirdiler buraya.
Ne isteyebilirim ki
Hemen gideceğim bırakırsanız
Gecikmeden büsbütün.

- Kör Kız: Ölü gibiydi biz de dayanamadık
Kurtardığımızı kızmadınız ya
Subay olmadan bir insandı o.
- Genç Sb.: Subay olduktan sonra da bir insanım evet,
Bu savaşa koşa koşa gelmedim ben
Göreve çağırdılar,
Binlercesi gibi göreve katıldım yalnız.
(Baba oturur, düşünür, Akana'yla konuşurlar,
herkes yerine geçer.)
(Genç Subay sahnenin önüne çıkar.)
Nasıl söyleyebilirim,
Burayı almak isteyen A bölüğünden olduğumu,
İşimin keşif yapmak olduğunu.
Gece, yollar değiştirdi, ineceğim yeri biraz
İki üç tutsak alıp dönecektim yoksa.
Yine de yararlanabilirim durumdan
Konuşturabilirim şunları bülbül gibi.
Vietkong var mı, koruğan var mı burda,
Neler saklamaktadır koca ağaçların dibi?
(Genç subay Dede'nin karşısına döner.)
Kör Kız: (Sahnenin önüne çıkar.) Kendimden iyice
utanmam gerek,
Kendimden iyice utanmıyorum ki.
Bir ağulu taş, bir pis yalaz geçerdi usumdan
Amerikalı sözünü duyar duymaz.
Oysa onun eti de bizim etimizcesine serin,
Tatlı serin.
Onun kanı da bizim kanımızcasına sıcak.
Tatlı sıcak.
Oralarda oluşu
Buralardan oluşuma
Kimseler duymasın,
Denk gibi.
- Dede: Nasıl inanabilirim size, peki?
- Genç Sb.: Öbür kolumu kırarak,
İsterseniz beni öldürün de,
İsterseniz verin bir balta, bir nacak

- İnanasınız diye kendim yapayım bunu.
- Dede: Sen bir tutsaksın, savaştayız.
Ağaçta takılı olduğun yerden
Buraya, seni getirmemeliydi bu çocuk, bu kız.
- Genç Sb.: Hem ben buraya neden ineyim,
Vietkong var mı bu köyde?
Vietkong'un direnç sığınakları var mı
Koruganları filan?
Bir amacı yok ki buraya inmemin.
- Dede: Savaş dışındadır köyümüz,
Her yeri apaçık, dümdüz.
Budur nedeni sevinmemin
Parlar sanki
Bir yeşil su içinde
Burda her an.
- Genç Sb.: Kaç kişi varsınız?
- Dede: 800, hadi hadi bin.
Hepsi yaşlı.
Dörtte bir kadarı, çocuk,
Çocuk yaşlarında kız.
- Genç Sb.: İşte söz veriyorum. İyi adam, dinle,
Ben savaşmayacağım sizinle.
- Dede: Subayın (Gözlerine bakar) gözleri doğrudalar.
Yaptığım eski bir alışkanlık,
Şimdilerde gerçeği ölçen yeni buluşlarınız var.
- Genç Sb.: Bir de şu, bir belge olur mu, bakınız.
(Gösterir, sağ iç cebinden bir kâğıt çıkarırlar.)
- Genç Sb.: Buraya istemeden geldiğimi belirten bir yazı:
Erteledim askerliğimi üç kez.
İstemedim oynamak bu güzel yeşillikler
üstünde ben
Elimde kocaman bir güç
Ölüm saçan, ateşle, korla
Bütün işlemleri sonuçladılar.
Getirdiler buraya beni, zorla. (Dede kâğıdı
inceler.)
(Akana kalkar, dışarı çıkar. Elinde çay ve

haşlanmış darı gelir. Oğul, dolaptan herkese çanağını toprak bardağını dağıtır, subaya da verir.)

Dede: (Sahnenin önüne çıkar.) Evet, neydi o söz, o türkû,
Ta atalarımızdan kalan?
“Ayırır bizi bu sular, bu dağlar.”
Sular da bizim, dağlar da,
Ayrılacak ne var?
Genç Subay’ı görünce değiştim biraz,
Biraz daha anladım
Nereye yürürse yürüsün insanlar,
Yaklaşır birbirine adım adım.

Akana: Öğle yemeğimiz.
(Subay’a) İçer misiniz? (verir.)
Eski, kokusu çok güzel bir çay.

Genç Sb.: Ne iyisiniz
Ne yedim ne içtim kaç saattir,
Teşekkür ederim.

Dede: Yarım milyonu aşmış bir ordu
Bir eksilmiş, bir artmış ne çıkar,
Peki inanıyorum size,
Yalnız

Bu öyküyü, bu sığınağı kimseye açmayınız.

Akana: Çayını yenileyeyim Dede. (Çay koyar.)

Genç Sb.: (Sahnenin önüne gelerek.) Değişiyor muyum ne?
Hepsi iyi, hepsi apaydınlık bunların.
Ne kolay yaptım sorgumu,
Kuşkulanmadılar bile.
Duruluğu var
Aralarında
Çocuk masallarındaki oyunların.
Değişiyor muyum ne?
Ne içimdeki bunalımlar?
Görüyor yalnız birbirini ordular, savaşıyor hep
Birbirinin evlerini görse
Birbirinin evlerinin sıcaklığını görse,

- Savaşmazdı ordular hiç.
- Dede: Ayrı bir yer burası köyden
Dilerim açık olur geleceğiniz.
Bir haberiniz olursa, iyi kötü,
Köy muhtarı yoluyla
İletirsiniz bize.
(Dede, Akana ile Teyzeler birbiriyle konuşur.)
- Genç Sb.: İnanmanıza da, bütün iyiliklerinize de,
ne desem az,
İnsan böyle bir yeryüzü ummasa yaşayamaz.
Şunu da söylemeden susamam
Amerika demek
Şu Vietnam'daki ordu demek değildir,
Amerika demek
Şu şimdiki yöneticiler demek değildir.
- Dede: Doğru mu bunlar?
- Genç Sb.: Doğru. Nicemiz sizden çok acı duymada,
acınız için
Nicemiz utancından
Asker kaçağı olmada.
- Dede: Duydum, okudum gazetelerde bunları.
- Genç Sb.: Yemin ediyorum,
Korkusuz, esen, mutlu olmayacak
Benim de uykum.
(Dede ötekilerin yanına giderek sessizce konuşur. Kızcık sanki kuzusuyla, içeri girer.
Subaya şöyle bakar. Yerine geçer, Akana çayını darısını verir. Biraz içer, yer. Dede subayla sessizce konuşur. Kızcık ninnisine başlar.)
- Kızcık: Uyusun da büyüsün.
- Kör Kız: Akana, ne acı bu karanlık,
Ne yeni konukları görebiliyorum, ne genç subayı,
ağlamak istedim, darılmazsanız.
- Akana: Sana kim darılabilir cici kız.
Ama güçlü olmamız gerek
Sana da bunu verdi savaş,

- Öğreneceksin katlanmayı.
3. Teyze: Böylesine görünürken böylesine görmemek.
- Genç Sb.: (Dede'ye) Üzüntümden bakamıyorum ki.
- Dede: Anadan doğma kör değildir kızımız.
Evi yıkılırken direk düştü başına,
Karanlığa döndü bakışı.
- Genç Sb.: (Sevinir gibi) — Açılır böyle gözler.
Doktora göstermediniz mi?
- Dede: Nasıl bulalım, nasıl gidelim,
Bir avuç pirinç için
Kazma kullanmakta tek elim.
Daha bunun gibi ne acılar çekmekteyiz yer yer.
Sömürgeni kovalım hele.
- Genç Sb.: Bunca bombamız, yangınımızdan sonra siz,
Bağışlar mısınız beni,
Beni bir oğul sayabilir misiniz?
Üç çiftliğimiz var Batı Amerika'da.
- Dede: Üç çiftlik ha? Ne güzel.
- Genç Sb.: Ne isterlerse istesinler, ödemedi çekinmem,
Bu karanlık bizim suçumuz hep.
En iyi doktorlara başvuralım biz,
Kavuşsun bir aydınlığa yepyeni.
- Dede: Nasıl olur?
- Genç Sb.: Dedim ya kalıcı değilim buralarda
Bu savaş, bizim savaşımız değil.
Yüzlerce Amerikalı kaçtı Vietnam'dan
Yemyeşil ovalarınızı görür görmez
Gelirken bile dövüşmek istemeyen yüreğim
Daha kaldı darda.
3. Teyze: Kişi yaşarken büyür de anlar da.
- Genç Sb.: Ben kaçınca çağırırım sizi
Birlikte Japonya'ya gideriz.
Yeniden görürse gözleri kızınızın
Sevindirirsiniz, babamı, annemi, hepimizi
- Dede: İyi yürekli bir gençsin, inanıyorum,
Savaştan sıyrılmak çok zor
İşte bütün korkum.

- Kızcık: Uyumak istemez misin, ninni, ninni.
- Dede: Alçaklar bizde de var, kendi çıkarını düşünen
Bir avuç yönetici Güney Vietnam'da
Tek ben yaşayayım diyor,
Kim ölürse ölsün diyor, arkamda.
Bakalım, neler gösterir gelecek günler.
- Genç Sb.: Dede derken ağzım (Kör Kız'ı gösterir.) onun
gibi der.
O sevgi, o sıcak sevgiyle dolu içim.
- Dede: Peki, size oğul diyeceğim artık,
Altı oğlu bu savaşta yitirdikten sonra, birer birer.
- Genç Sb.: Sağ olun Dede.
- Dede: Vietnam sağ olsun, barış sağ olsun.
- Genç Sb.: (Gözleri donuk) Bakın bir helikopter sesi var,
Kaç kez geldi geçti,
Sanırım beni aramadalar.
Götürür mü beni? (Oğulu gösterir.)
- Dede: Götürür.
Git oğul, bulduğunuz yerlerden aşağı,
İn düzlüğe,
Orda ağaçların arası daha dar.
- Çocuk: Biliyorum dede.
- Dede: İşte orada bırak gel.
- Akana: Dilerim Tanrı size yardım ede.
- Genç Sb.: Hepinize çok çok teşekkür.
Ama beni kurtaran, daha uyandıran çocuk
(Kör Kız'a)
Sana bitmez tükenmez ki sözüm.
3. Teyze: Ağaç dalı
Söyler o masalı.
- Genç Sb.: Düşün hep.
Öper seni
İki gözlerinden,
İki gözüm.
(Oğulla çıkarlar.)
- Akana: Çok iyi bir çocuk
Çıkarken ne güzel dedi.

- Kör Kız: (Sıkılğan) — Bana mı?
 Dede: Teşekkür etti hepinize
 Kızımızı da gözlerinden öptü gözleriyle,
 aydınlık diledi.
 Kişinin içi güzel olsun,
 Bunda bütün iş, bütün gerçek.
 Oğul sayın dedi ya
 Bu bana dokundu çok.
3. Teyze: Örnek bir genç.
 Dede: Öyle öyle, hadi, bir çay daha verir misin Akana.
 (Akana kalkar.)
- Kör Kız: (Sevinçlidir.) Dede, yeni konuklarımız kim,
 tanıtır mısın?
2. Teyze: Bağışla kızım bizi
 Bizim tanıtmamız gerekti kendimizi.
 Öyle üst üste bindi ki olaylar
 Bize düşmedi söz.
- Akana: Suç benim.
2. Teyze: Bu Çukur Emmi, yaşlı çok,
 Bütün Asya'yı gezmiş biri.
 De ki bin yıllık çukurda iki göz.
 Eskiden yılan oynatırmış ülke ülke,
 Bu onun hanımı, karalar giyinmiş, sevinci yok.
1. Teyze: Sevincim yoktu, şimdi var.
 Çektiler, penceredeki demiri
 Seni gördüm kızım, ışıdım.
- Kör Kız: Ben de ışıdım Teyze.
1. Teyze: Bizi tanıtan bu Teyze, kardeşidir
 Çukur Emmi'nin.
 Çok ünlü bir ebe o,
 Bütün kuzey, tanır, bilir.
 Üçüncü Teyze de onun arkadaşı.
- Kör Kız: Ne değişik kişilermiş yeni konuklarımız.
1. Teyze: Buraya bir akrabamıza gelmiştik, yanmış
 yıkılmış evi,
 Olmuş bir in.
 Daha kuzeye göçmüşler geçen ay.

- Dede: Artık bizi kardeş etti savaş devi.
 Kızcık: (Sayıklar.) Uyusun da büyüsun anneciğim.
 Akana: Beklediniz mi, oldu çay. (Eli çay güğümünde.)
 Dede: Sanki bir oyundayız,
 Karşımızda sanki, dinleyenler bakanlar.
 Kaldırır alttaki, üstteki yanlardaki hasırları
 Gerçekte ne varsa onlar kalsın.
3. Teyze: Gerçek var mı ki?
 Dede: Var.
 Kaldırın hasırları çocuklar,
 Sürecekse bu oyun
 Girelim doğanın yaşamına.
 (Sağı solu, aşağıyı, yukarıyı gösterir.)
 Dağları, ormanları, ovaları, gökleri
 Yerlerine koyun.
 (Sahne kararır – Sahne aydınlanır.)
 (Dede, Akana, 1. Teyze, 2. Teyze, 3. Teyze,
 Çukur Emmi.
 Pencereden görkemli bir akşamın son ışıkları
 görünmektedir.)
- Dede: (Pencereden bakar.) İşte bir kocaman akşam
 daha,
- Koro: Bence uyumak da yapmaktır biraz.
 Zamanı yapmaktır
 Katılır az çok
 Yardım eder az çok,
 Gece, gündüzün yaptığımıza
 Pirinç ekenler için de böyle
 Savunanlar için de böyle
 Çocuklar için de böyle hep.
2. Teyze: Ah bu gece,
 Bir uçuk, bir ayrı,
 Daha sessiz, beğenmiyorum
 Çocuğum biraz
 Karanlıkla birlikte büyüyor
 Korkum.
1. Teyze: Belki de doğru dediğin,

- Akana: Hiç uykum yok, benim de.
Çok doğru, hanımlar,
Bana göre de karanlık daha serin.
(Dışarıdan Kör Kız'ın sesi duyulur.)
- Kör Kız: Kardeşim eve geldik mi,
Geceye geldik mi?
Girelim uyuyalım,
Karanlığın kilidi kapansın,
Benim karanlığım üzerine.
Ta oralarda beni duyan yok.
Kardeşim eve geldik mi,
Geceye geldik mi?
Çiçeklerim kapanırken
Açılsın bütün uykuları üzerine.
— Ta oralarda beni duyan var.
- Dede: Bu akşam başka türlü söylüyor.
Hem daha kapalı
Hem daha açık.
Sevgiye erdiğinden beri
Büyüdü kızımız.
1. Teyze: Güzel bir sevgi kaptı onu.
2. Teyze: Tanıdı birdenbire doğayı hem.
Kendini hem.
3. Teyze: İki gerçek varsa biri sevmektir.
Akana: Kızımız yürüyen bir çiçek
Ormandan eve gelir.
Gider evden ormana.
1. Teyze: Gözleri kapalı değil sanki.
3. Teyze: Ne kapalı, Ne kapalı,
Daha da açık, inanınız.
Neredeyse bütün geçmişi, bütün geleceği görecek.
- Kızcık: (Kuzusu yanında gibi girer.) Geciktim mi Akana?
Kızma ne olur, ben gecikmek istemedim,
Küçük annem öyle koştu ki
O çimenden bu çimene
O çayırdan bu dereye hep
Bağırdım bağırdım duyuramadım ki,

- Duyan kim, dinleyen kim?
- Akana: Gecikmediniz ki siz
Bak ablanlar ortalarda yok.
- Kızıcık: (Bakmaz onlara, kuzusuna döner gibi)
Haydi yatalım mı Anneciğim?
Güzel Anneciğim
İyi Anneciğim.
- Akana: Dur çayını iç bir
Pirincini ye hele.
- Kızıcık: (Aldırmaz.) Uyusun da büyüsün
Yıldız büyüsün
Uyusun da büyüsün
Su büyüsün
- Ninni ninni
Uyusun da büyüsün
Ot büyüsün
Uyusun da büyüsün
Uyku büyüsün
- Ninni ninni
(Kör Kız, kardeşi ninninin son bölümünde girerler. Ninni bozulmasın diye yavaşça yürürler. Akana kalkar, yerlerine yerleştirir onları. Dışarı çıkar.)
- Dede: Akşamı severiz, hepimiz.
Gece de güzeldir.
1. Teyze: Uyusak da.
2. Teyze: Düşünsek de biz.
3. Teyze: Gece bizim bencilliğimiz.
- Dede: Bir de akşamla gecenin arası var,
En küçük bölümü günün,
Buna geceri deriz.
Konuşulmaz, anılmaz pek,
Ön gecedir, gün ardıdır o,
Ben duyarım ta içimden, severek.
(Akana elinde çay güğümü, pirinç bakracıyla içeri girer, teyzeler yardım ederler, çanaklara tabaklara dağıtırlar, koyarlar.)

- Akana: Çok sıcak. Yanmadan içmeli.
- Dede: Eline sağlık, ne de güzel olmuş çay da, pirinç de.
Kokularından belli.
3. Teyze: Akana'nın elinde evrenin büyüğü mü var ?
1. Teyze: Bilmem ki.
2. Teyze: O kır ocağında bu mis gibi çayı nasıl yapar ?
(Pencereden bir dolunayın yükselmekte olduğu görülür, kara bir mavilik üstünde.)
- Dede: O-o-o... Bu gece konuğumuz dolunay
Uzaydaki en yakın büyük komşumuz.
- Akana: Peki, nasıl oluyor şu Amerikalılar,
Ay'a varmak üzere olan şu Amerikalılar,
İnsanlardan bu kadar uzakta ?
2. Teyze: Hem uğraşıyorlar uzayda bir yere ulaşmak için,
Hem ellerinde yeryüzünün ortak uygarlığı,
Bir Ortaçağ ordusuyla saldırıyorlar
Küçücük ülkemizde ?
- Akana: Ne bu Dede anlamıyorum,
Öylesine güzelken böylesine çirkin olmak ?
- Dede: Evet, o gök güzelliği nerde
Bu yer çirkinliği nerde,
O gök doymuşluğu nerde
Bu yer açlığı nerde.
2. Teyze: Peki, bunun nedeni ?
Nerde ayı görsem
Nerde hele dolunayı görsem
Düşündürür bu beni.
- Dede: Amerika'da iki Amerika var
Biri çirkin, biri güzel.
Biri, ötekini kullanır, sömürür, acımaksızın.
Görmek, ayırmak ne iyi,
Bu iki yüzü birbirinden, çocuklar.
- Akana: Doğru söyledin biraz.
1. Teyze: Anladım biraz.

3. Teyze: Gerçek bize göredir biraz.
 Dede: Kişiler de uluslar da kapalıdırlar, hep Yaşamaları içindedirler, Bir genel yaşama içindedirler, yakın uzak Bundan çıkamazlar ki Çirkinin de tutsağıdırlar.
3. Teyze: Kimi bin solumada, kimi yüz bin solumada.
 1. Teyze: Alın yazısı dedikleri bu mu?
 2. Teyze: Bu mu ardından gittiğimiz, Bir büyük çizginin?
- Dede: Belki,
 Belki önce üzerinde, sonra daha ötesindeyiz. Düşünüyorum, Bugün çoğu yok olmuş dünkü alın yazılarının Düşünüyorum daha, Yarın çoğu yok olacak, bugünkü alın yazılarının.
- Akana: Doğru söyledin Dede, bu ötelere bir bakış.
 1. Teyze: Anladı yüreğim.
 2. Teyze: Anladım ben de, Yeryüzünden gökyüzüne, severek
 3. Teyze: Nerelerden gelmiş, nerelere gitmekte, Bana benzer, sana benzer, ona benzer Kim bilir kim?
1. Teyze: Akana, yenileyim mi, Kandilin yağı bitmekte? (Akana kalkar 2. Teyze'nin yardımını ile bir şişeden kandile yağ koyar.)
- Dede: (Dolunayı gösterir.) Şu dolunay güzel midir? Neye benzer sizce ? Sırayla söyleyin, bir bir.
1. Teyze: Güzeldir, fener alayında bir sarı fener gibi.
 2. Teyze: Güzeldir, bir su, gökte akan bir su gibi ay.
 3. Teyze: Kımıldar da. Gerçeğe benzer. Gerçek, devinimdir daha çok.
- Oğul: Güzeldir Dede, biraz yurdumuza benzer.
 Akana: Güzeldir, bize bir yakınlığı var da.

Kör Kız: Güzeldir, uyumayan birinin uykusu gibi.
Hayır hayır, artık görmeyen birinin uykusu, Ay dedem.

Dede: Yok Sevgili Kızım böyle deme,
Senin gözlerin görecektir yeniden.
Unuttun mu, ne dedi genç subay,
Anadan doğma kör değisin ki sen.

Kör Kız: Peki üzdüm diye bağışlasın beni,
Yalvarırım dedeme.

Dede: Hah oldu işte. Sevgili Kızım
Ne tatlı anlattınız
Hepinizinki de ayrı ayrı güzel.
Ben ayı gördüğüm her gece daha yalnızım,
Daha çoğum biraz da.

3. Teyze: Yalnız olan gerçeği büyültür.

Dede: Gökyüzünden iyice aydınlanmak ister misiniz,
Var bunun kolayını
İşte bana yakın bir ses bu.
Çevirerek okuyorum, dinleyin siz (Başka bir sesle okur.)

GÖK UZANIŞI

Netse kardeş
Koro: Büyük Ayı'nın yedi yıldızı
Nereye gitse kardeş,
Mavinin hızla geçtiği buralardan
Yel midir,
Gece midir,
Karanlığın yavaşladığı,
Netse kardeş
Uçaklar, gök gemileri, uçullar,
Nereye gitse kardeş.
Usun dağıldığı eskiden
Birey midir,
Bir ısı ağırlığı mıdır,
Yenide toplandığı uykunun.
Netsek kardeş
Benim yüreğim senin yüreğine,

Nereye gitse kardeş.

(Bir sessizlik çöker. Hepsi kendi düşüncesine dalmıştır.)

Dede: Birer çay daha var mı Akana.

Şekersiz mekersiz?

Akana: Var, hem soğumamış çay.

Akana: (Akana güğümde ellerini daha gezdirir.)

Yok soğumuş

Durun, dışarda sıcak su var.

1. Teyze: Akana, sen yorulma, ben alıp geleyim

(Dışarı çıkar.)

2. Teyze: Ne içten okudunuz, Dede.

Akana: Okur o, dedim ya ozandır dedemiz

3. Teyze: Şu dolunay katılır hepimizin içindeki duyguya
Söylemez bir tek söz, işitir, duyar.

2. Teyze: Dilesek biz,

(Dede'ye) Okur musunuz, birkaç türkünüz?

(1. Teyze içeri girer, Akana'yla çayları dağıtırlar.)

Dede: (Çayını yudumlarken ünümüz duyuldu ya,
Okumamak olmaz.

Dinleyin, nice kötü olsalar da, çocuklar,

Dolunayın koca duyarlığına karşı

Susmak olmaz.

(Dede değişik sesle okumaya başlar.)

İÇİMİZDEKİ

Yarısı uçar evrenin

Koro: Yarısı uçmaz

Kuş evrenin yarısıdır.

Yarısı aydınlıktır evrenin

Yarısı karanlık,

Gece evrenin yarısıdır.

Yarısı konuşur evrenin

Yarısı konuşmaz.

Sessizlik, evrenin yarısıdır.

Yarısı çiçektir evrenin

Yarısı daha çiçek,

Barış, evrenin hepsidir.

(Dede, çayını yudular. Ötekiler saygıyla susmaktadır.)

ELLER

Birisi koparmış bombanın fitilini oralarda.

Koro: Ellerin çınlamadı mı?

Birisi kazmış kara toprak içre gömütünü çocuğunun,

Ellerin çınlamadı mı?

Kolları kopmuş birisinin omuzlarından aşağı yok,

Ellerin çınlamadı mı?

Birisi saçlarını okşamakta sevdiğinin,

Ellerin çınlamadı mı?

2. Teyze: Sağ ol Dede, yaşattın bizi çok sağ ol.

3. Teyze: Çınladı gerçek.

(Kızcık, uyanan kuzusunu uyutur gibidir yine)

Kızcık: Eee... Eee.. ! Uyu anneciğim uyu sen.

(Dışarda bir ayak sesi. Ana, 1. Teyze çıkarlar.

Hepsi kapıya bakar, yanlarında ulak girerler).

Ulak: (Elinde ağırca bir Amerikan torbası, bir mektup zarfı.)

Dede, muhtar yolladı bunları

Biraz önce getirmiş biri batıdan

50 dolar vermiş getirene bir Amerikan subayı.

Geceleri yürümüş o,

Saklanmış her korkulu yerde o

Ölü gibi ulaştı bize.

Ayakları çatlamış, yarı su yarı kan.

(Akana mektubu Dede'ye verir, o açar okumaya başlar, Akana torbayı ortaya boşaltır. On kutu Amerikan konservesi, 5 kutu bisküvi dökülür.)

Dede: (Ulağa) Peki sen git,

Ben yazarım karşılığını mektubun.

Ulaştırıyorum size, yarın erkenden, daha önce belki,

O getirene, verirsiniz.

Dönerken götürcekmiş karşılığımızı.

(Mektubu sallar.) Öyle yazılı burda, öylesine anlaşmışlar.

Hadi hemen,
Git şimdi sen.

Akana: Dur,
(Birer kutu konserve, bisküvi verir.)
Seninle, muhtar yersiniz.
(Ulak çıkar. Birkaçı konservelelerin resimlerine bakarlar.)

Kör Kız: Ne oldu Dede?

Dede: İyilikler Kızım,
Gökten gelen konuk vardı ya, o genç subay,
Bize armağanlar göndermiş, konserveleler,
bisküviler,
Bir de güzel mektup.

Kör Kız: Çok sevindim, bekliyorum ya içinde sesler,
Yine de çok sevindim çokook.
Ne demiş okur musunuz Dede?

Dede: Diyor ki (mektuba bakar.)
"Sizden ayrıldıktan beri daha güç oldu günler.
Buraya hemen hemen itilerek geldiğimi
söylemiştim ya
Bin kez güç oldu buralarda kalmak,
İstemiyorum artık bu gereksiz savaşı,
İyice uygulamadım, savsakladım ne dedilerse,
Dört kez değiştirdiler birliğimi."

2. Teyze: Ne değişik kimselerle dolu bir ordu.
Kan içinde yüzer kimi.

3. Teyze: Kimi de bir türkü, sıcak mı sıcak.

Kör Kız: Bir türküden daha sıcak.

Akana: Başka, başka ne diyor genç subay?

Dede: Öyle bozulmuştu ki buradakilerin yüreği,
Ne görsem, ne işitsem
Utanıyordum, kendi adıma da aydın Amerika
adına da,
Bir tek savaşa girsem,
Bir tek kişi de ben öldürsem, dönemezdim artık,

- Bu öldürüm yarışından.
 3. Teyze: Bu gerçek yarışından.
 Dede: "Kaçacağınız bir pilot arkadaşımla gelecek ay
 Siz de gelmek ister misiniz çocuklarınızla?"
 Akana: Ne! Kaçacak mıymış?
 Kör Kız: Ne, bizi de mi kaçıracaktı?
 Dede: Diyor ki "Sizi unutmadım,
 Beni kurtaranları,
 Beni ağaçtan bir kuş indirircesine
 İncitmeden indirenleri,
 Yüreğime bir kuş yüreği takanları unutmadım."
 3. Teyze: Yürek, gerçeğe benzer, anlaşılmaz bile.
 Dede: "Orda söylemiştim,
 Gözleri açılabilir,
 O sonradan kör olmuş iyi kızınızın."
 Kör Kız: İnanayım mı
 İnanamıyorum duyduklarıma.
 3. Teyze: Ta içi aydınlandı kızın
 Dede: Sonra diyor ki bir bir,
 "Ben uçakla kaçardım,
 Beklerim sınırdan öte bir yerde sizi
 Yollayacağım parayla araçlar sağlarsınız.
 Sevgiler, sevgiler, sevgiler, sevgiler."
 İşte. Bu kadar, düşüncelere salar bizi.
 Kör Kız: Niye düşüncelere olsun, sevince.
 Dede: Yalnız mektubun gönderilişi çok eski.
 (Kendi kendine sayar.)
 On sekiz, on dokuz gün.
 Akana: Söyledi ya ulak, adam getirememiş.
 Yollar ölüm dolu, saklanmış hep.
 Kör Kız: Ne olacak ha Dede, ne olacak
 Gidecek miyiz ha?
 Akana: Dur kızım düşünelim,
 Çok kolay değil bu.
 Dede: Düşünüyorum, evet düşünelim daha.
 Akana: Ben gidemem, Dedem de gidemez,
 Bu yaşta sonra neyimize?

2. Teyze: Ne çocukmuş, ne yiğit çocukmuş
Dilerim başarır kaçışını.
1. Teyze: Başaracağı benzer, bilinçli çok.
- Dede: Başarmasına başarır bence,
Bu savaş başlayalı beri, az değil kaçanlar.
- Kör Kız: Dede gözlerim de açılır mı ha, inanabilir miyim?
- Dede: Açılacak gözlerin er geç.
Bunun birçok benzerleri var.
- Akana: Ben gidemem Dede, ama siz,
Alırsınız kızcağızı da yanınıza
Bol para, bütün yolları açar,
Sınırdışı bir yere ulaşabilirsiniz,
Sizden ayrılabilsem.
1. Teyze: Genç Subay inceliğinden ayırt etmemiş birinizi.
Bunca kişi ağır bir yük, taşıyamaz.
Evet, gerekli olan bu
Üç kişi gidersiniz.
- Kör Kız: Dede, ne olur, hemen yaz ki
Çabuk alsın göndereceğimiz karşılığı o.
- Akana: Bırakalım Dedemizi düşünsün taşınsın,
En doğruyu bulur.
- Dede: Vietnamımız, hele şu günlerde
Nasıl bırakılabilir ki?
Eksilmemeli bir el, bir ayak.
Bir elin, bir ayağın bile değeri var her yerde.
- Akana: Şu toprağa gömülmüşse hele kişi
Nice sevgilerde.
- Dede: Hepinizin düşüncelerini dinledim, indim ta
derine ben.
(Üstten açılan mektup defterini kalemini alır
yazmaya başlarken) Genç Subay'a bir karşılık
yazayım hemen,
Okurum bitince size.
Göreceksiniz durumu bütün yönleriyle
ele aldığımı.
(Kör Kız'a ve ötekilere birer birer bakar.)
Sen de sevineceksin kızım.

Sen de Akana,

Sen de, sen de.

Uyudun mu, sen de güzel anneciğim. (Kızcığa bakarken yazmaya koyulur.)

Akana:

Deminden beri içim sıkılmada benim,
Bencillik ettik biz.

Çocuğun armağanlarını ayırdık, yalnız
kendimize.

Sizin suçunuz yok ya, ben ayırdım, ben yaptım
bencilliği.

(Kalkar, gelen armağanlardan ikişer kutusunu
ayırır, ötekileri, gelen torbanın içine koyar.

Ayırdıklarını göstererek.) Bu yeter bize,

Kalk oğul, al bu torbayı

Götür muhtara de ki

Bunlar, köydeki sayrıların,

Bizden daha aç olanların payı.

Dağıtsın o evlere bir, bir.

Dede:

Akana iyi düşündün bunu. (Yazmayı sürdürür.)

Oğul:

(Torbayı alır, giderken) Götürüyorum Akana.

1. Teyze:

Şimdi anladım, senin neden güzel olduğunu.

2. Teyze:

Şimdi anladım ben de, senin neden dinç
olduğunu.

3. Teyze:

Gerçek açtır hep,

Gerçeği doyuranlar kurtulur açlıklarından hep.

Akana:

Yo kardeşlerim, böyle değil miyiz.

Bütün köylerde, kentlerde hepimiz.

2. Teyze:

İşte bundan ötürüdür.

Vietnam'ın güzel olduğu, dinç olduğu.

Kör Kız:

(Dede'ye dönüktür, yüzüyle neler yazıldığını
anlamak istercesine) – Dedem sorabilir miyim,

Daha sürer mi mektubunuz?

Kızmayınız, dayanamıyorum da.

Dede:

(Sevgiyle bakar.) Sevgili kızıma darılabilir
miyim ki,

Dayanamazdım ben de yerinde olsam.

Bekle biraz, biraz uyu istersen Cici Kızım.

- Güzel gözlerini yum da.
 Kızcık: (Eli o kuzusu üstünde, sayıklar) Anne, büyüdü yangın.
 Gece yangınla doldu bak
 Akana: (Kızcığın üstünü örterek) Yine sayıkladı, bakınız.
 Nasıl titremekte.
 2. Teyze: Sanki cehennem sularında bir lötüs, bir zambak.
 Akana: Çok korkuyorum, iyice çıldıracak diye ben.
 2. Teyze: Geldiğimizden beri iyileşti denemez.
 1. Teyze: Açık konuşalım, daha kötü eskisinden.
 Kızcık: (Sayıklar. Üstünü atar.) Anneciğim, anneciğim,
 Korkuyorum, bir masal mı bu
 Bir dudağı yerde, bir dudağı gökte,
 Üstümüze gelen yalaz kim ?
 Akana: (Kızcağız yeniden örter.) Uyu minicik anne.
 1. Teyze: Anlamadığım şudur
 Savaşın bu kuzudan, bu kuzunun annesinden istediği ne ?
 3. Teyze: Gerçek gibi görünür savaşlar
 İlk silah sesiyle,
 Gerçek üstü başlar.
 Ulak: (Kapıda belirir.) Gündüz bırakmıyorlar,
 Hava saldırılarıyla biliyorsunuz.
 Ay ışığı var.
 Köyde eli kazma kürek tutanlar
 Su arkını onaracağız bu gece.
 Akana, sizin oğul da gelir mi dedik ?
 Akana: Gelir ya, ne güzel bir imece.
 (İçerden bir kürek getirir, Çolak'a verir.) Al
 Muhtara gitti o,
 Oradaadır, yoldadır belki
 Bul onu, ver küreği eline.
 2. Teyze: Ben de gelmek isterdim
 Gece öyle güzel ki.
 Ulak: Yeter topladığımız
 Sağ olun yine.

- Akana: Kaçta dönersiniz, aşağı yukarı ?
 Ulak: Şimdi bir bölümü yapılacak,
 İki buçuk saat sürmez.
 Döneriz, ay ışığı tam üstümüzde,
 Belki de daha tez. (Gider.)
 Bitmedi mi Dede,
 Uyuyamıyorum, içim uyumuyor çünkü.
- Akana: Ne de uzadı beklememiz, ne de,
 En iyisi birer çay daha içeli.
 (Kalkar dışardan güğümünü getirir.)
2. Teyze: İçimde anlayamadığım bir önduyu
 Sezmekteyim, ikisini birden,
 Hem bir sevinci, hem bir korkuyu.
- Dede: (Akana çayları dağıtırken) Bitti işim.
 Çay da değdi çok.
 Yüzleriniz, sorularla dolu,
 Anlaşılan sizi epey bekletmişim.
- Kör Kız: Her anı yaşıyorum, o günkü,
 Ne yazdınız Dedem söyler misiniz artık.
- Dede: Yazdım. Bizi aradığına, bizi unutmadığına,
 Teşekkür ettim ilkin.
 Hepimizin iyi olduğunu,
 Onun iyiliğiyle daha da iyi olduğumuzu
 Söyledim sonra. (Çayını içer.)
2. Teyze: Tatlı yazmışsın Dede, çok tatlı.
- Kör Kız: Sonra—
- Dede: Yazdım; çağırısına hepimizin sevindiğini
 İçimize ormanların ta ötesinden
 Bir ses,
 Bir sevgi indiğini.
2. Teyze: İnce yazmışsın Dede.
3. Teyze: Bir ışığın vardığını öte ülkelerce ince...
- Kör Kız: Ne dediniz? Sonra
 Yazdım ki; hepimiz
 Sayrı kişileriz ya
 Sakat kişileriz ya
 Yaşlı kişileriz ya

- Yurt savunmasına, savaşa yararımız yok ya
bizim,
Yine de burda kalmamız gerek.
3. Teyze: İşte parlamada gerçek.
Dede: “Ne durumda olursa olsun
Yine de bir savunma yapar
Bir savaş yapar kişi,
Soluk ala ala
Yurdunun içinde
Yurdunu severek.
2. Teyze: Dede, bu güzel söz.
Akana: Dede yanılmaz ki
Atmaz ki eğri bir adım
Kör Kız: (Durgun) Bu kadar mı Dede?
Yoo, bitirmedim daha mektubu.
Yazdım, sonra “İki kızım sayrıdırlar,
Biri gözlerinden, biri minicik sinirlerinden
Onları gönderebilirim Akana’yla birlikte.
Bir iki aylık ayrılığa katlanırsız ne var.”
2. Teyze: (Kalkar. Kör Kızı öper.) Senden çok sevindim
ben,
Çok iyi değerlendirdi Dede durumu.
- Akana: (Şaşkın) Seni nasıl bırakabilirim bu yaşında?
Dede: Katlanırsız, başka yolumuz yok
Yalnız gidemezler ya çocuklar.
- Kör Kız: (Sevinmiştir.) Ne iyisin Dedem, ne iyisin,
Seviyorum seni, Vietnam kadar, yeryüzü kadar.
Açılır mı gözlerim, kolay mıdır yapacakları,
Dayanabilir miyim?
- Dede: Yapacakları kolay olmasa
İnanmasam açılacağına gözlerinin kolaycacık,
Ölümden zor ayrılığa dayanır kim?
3. Teyze: Gerçeği bütünler umutla tasa.
Dede: (Kızcağız bakar.) Minicik anneye de iyi gelecek
geziniz,
Bombardımanlardan uzakta
Bir değişik hava, bir deniz,

Öyle sanırım ki dönerken
Dipdiri geleceksiniz.

Akana: Ne yaptın bana, Dedem, ne yaptın böyle,
Gitmek istemiyorum ya gitmem gerek

Gözüm, yüreğim arkada.

2. Teyze: Üzüntün Dede olsun tek.

Bizler varız,

Aratmayız Dede'ye seni,
Elimizden geldiğince bakarız.

1. Teyze: Bundan hiç kuşkun olmamalı.

Dede, hepimizin Dede'si artık.

Senin yerini tutamasak da

Çalışırız.

2. Teyze: Dede bir ağaç, hepimiz birer dalı,

Yapraklarımızla örteriz onu.

Dede: Oldu değil mi, anlaştık değil mi çocuklar,
(Mektubu kapatır.) Üçü gidecekler, iki ay için.

Gün kısalır, gece uzar

Yine de gelir ayrılıkların sonu.

3. Teyze: Gerçeğin sonu gelmez.

Kör Kız: Akana, seni öpmek isterim. (Akana gelir,
öpüşürler.)

Kokun, bin yıllık anne kokun, benimle
gidecek ya,

Burası gibi olacak nereye ulaşısam o yer.

Al Akana beni ver Dedem'e.

(Dede'yi de öperken) Mutluluk bu mu ki,
yumuşak,

Göl gibi, derin.

Onun geldiği günden beri,

Sezdiğim, hem yakın, hem uzak.

Dede: Beni ağlatacak duyarlığını söyleme,

Sen ereceksin,

Daha nice nice mutluluklara kızım. (Ulak içeri
girer.)

Ulak: Karşılığını almaya geldim, mektubun,

yazdınız mı?

- Getiren
Gidecekmiş, gün ağarmadan, iyice erkenden.
Dede: (Verir.) Yazdım, al götür.
(Göğe bakar.) Dilerim, ulaştırır yazdıklarımı
ona.
(Gülerek) Ne kurttur o.
Şimdiye dek
Neler neler getirmişti, götürmüştür,
Dağlara, ağaçlara bir kelebek,
Bir Karakuş gibi kona kona (çıkar.)
- Dede: E... İlerledi gece
Yatalım mı dersiniz?
- Hepsi: Yatalım ya. Uyuyalım artık. Nasıl isterseniz
öyle.
- Akana: (Kandili iyice kısar.) Oğul gelince
Düşmesin yatağına birimizin. (Gülümserler.)
3. Teyze: Yaşlı kadınlar uyurken çirkindirler,
O karanlık sudan.
Oğul çıldırmasın değil mi,
Korkudan.
- Dede: İyi gece,
Uykularınız üzere olsun sizin.

1. PERDENİN SONU

2. PERDE

(Büyük bir Amerikan çadırı, Tam sahne. Sol ön köşede bir küçük masa, arkasında bir telsiz, önünde iskemle. Sağ yanda dört beş iskemle. Hepsi açılır kapanır, taşınır biçimde – 1.2.3. Çavuşlar iskemlelerde. Biri ters oturmuş.)

2. Çvş.: Orasının keyfi o kadar değildi ki.
İlerde bir yaşlı kadın ölüyordu,
Gözleri daha önce öldürülmüş,
Yanında 13 yaşlarında bir oğlan debeleniyordu.
İki ayağı daha önce öldürülmüş.

1. Çvş.: Yaşa be (Sol üst cebinden çıkardığı yassı viski şişesinden içer.)

2. Çvş.: Ötede kımıdıyordu bir genç köylü,
Hemen berisine yuvarlanıyordu bir baş,
Koca kafası, daha önce öldürülmüş.
(Hepsi şişelerinden içerler.)

2. Sb.: (İçeri girerken) Okey! (yanlarına oturur.)
Çok güç, Amerika'da askerlik öğrenmek.
Her konu sözde, her eylem sözde.
Örneğin, elinde değil kimsenin.
Doğru bir atış eğitimi yapmak.

1. Çvş.: Demek istediğin ne senin?

2. Sb.: Uydurma bir çaba hepsi.

Bura ne iyi bak
Görüyor herkes
Neyi vuracağını,
Neresinden vuracağını.
Eğitim için burası uygun pek.

1. Çvş.: Niye subayım.

Mermi bol diye mi?

2. Sb.: Hayır hayır, orada da mermi peynir eklemek,

Ye, yiyebildiğin kadar.

Şu M denilen ateş canavarlarının

Orda da bol yemi.

Yalnız ki canın istesin, tetik çekmek.

- Burda eğitim neden mi kolay?
Hedefler canlı da ondan.
1. Çvş.: Doğru çok.
Elinde canlı hedefin yüzü bini
Şimdi anladım söylediğini.
2. Sb.: Gittik geçen yıl,
Bundan önceki birliğimde
4. Piyade Tümeni'nde, bölükçe biz,
Merkez Deltası'ndaki bir köyüne, Dom Tom
kentinin,
Köşe satışına giriştik
Ne başarılı bir gündü bilemezsiniz.
1. Çvş.: Öyle günler de olmasa yaşanmaz burda.
2. Sb.: Görüyordu erler
Ne yaptığını,
Ne ettiğini,
Ne vurduğunu.
2. Çvş.: Birer birer.
2. Sb.: Ses veriyordu hedef mermi yedikçe,
Anlıyordu erler
Kadın mı vurmuş,
Kız mı vurmuş,
Yaşlı bir çiftçi mi vurmuş.
İşte orda benziyordu birbirine
Sevişmekle ateş, sevişmekle öldürüm.
1. Çvş.: Subayım, o köyü kutlayalım mı ha?
3. Çvş.: O erleri kutlayalım mı ha?
2. Çvş.: Seni kutlayalım mı ha? (Sigara gibi bir şey
dağıtır, göz kırpar.)
Bu canlı hedefler üzerine yapılan
Eğitim denemesinden ötürü.
(Telsizde sesler duyulur. Subay telsizin başında.)
2. Sb.: — Daha gelmediler Teğmenim.
Üç çavuş var burda.
Yeniden düzenlenmede takımlar,
Doğu kuzeydeki çukurda. (Telsizi bırakır,
yerine döner.)

- (3. subay içeri girer. Konuşmayı sürdürürler.)
3. Çvş.: Önsöz yapılmı yeni savaşı. (Sigarayı derince
çeker.)
Bizde savaşlar böyledir hep,
Vietkong olmadı mı önümüzde
Savaş eğlenceyle bir hep.
1. Çvş.: Yok, Tet saldırısı mı isteyeceğiz,
Delirmedik biz.
3. Çvş.: 5 kişilik bir keşif kolu,
Günü, 17 kasım 1966 filan.
192 sayılı tepe diye bilinen bir bölgede.
Ele geçirdik şeker mi şeker bir kız.
Düşündük, 5 günlüğüne buralardayız,
Şunu ortak kullanalım ilkin,
Dönerken de ağzında soluk bırakmayız.
2. Çvş.: Ne güzel bir şekerleme, gölgede.
3. Çvş.: Peki dedik, kız ilk gün dördümüzündü,
Sonra bir başladı mı öksürmeye,
Göğüs sayrısıydı anlaşılan.
Savaş sessizlik ister,
Duyabilirdi Vietkong sesimizi
Birdenbire ele verirdi bizi
Arkasında bir bıçakladık mı, kesildi taş.
1. Çvş.: Sözde yürek acısı yok mu arkadaş!
(Hepsi güler.)
3. Çvş.: Kösnüsü bıçaklandı içimizden,
Çırılçıplak.
Çırılçıplak ölüsü kaldı, fundalarda yapayalnız.
(4. Subay içeri girer. Telsizin başına geçer.)
4. Sb.: Alo alo 3. takımdan, alo alo 3. takımdan.
Evet istenilen yere gelinmiştir. (Ötekilerin
yanına oturur.)
1. Çvş.: (3. Subay'a) Hep dinlersin sorgucu subayı
İşiniz, laf işi, gevezelik,
Viski içmekten kolay.
3. Sb.: Uzaktan öyle,
Bir de bana sor.

Önce okuduk buranın dilini, öğrendik.
 Böcek dili belki.
 Karışık mı, karışık, zor mu zor.
 Sonra geldik buralara, koyulduk işe,
 Öğretilen sorgu biçimi de olanlara uymuyor.
 İlk sorgumu anlatsam gülersiniz.

2. Çvş.: Anlat bakalım hadi, gülmek isteriz

3. Sb.: Burda göreve başladığım ay,
 Bir tutsak verdiler elime.

Öğren dediler Vietkong mudur,
 Ya da bilmekte midir, Vietkong'un yerini.

1. Çvş.: Söylemezler bilirim nicelerini.

3. Sb.: Tatlı başladım sorguya ilkin,
 Adam, hayır diyordu,
 Vietkong değilim diyordu, taş gibi,
 Gittikçe ısınıyordum.
 Bilmiyormuş yerlerini de
 Gittikçe ısınıyordum.
 Gülüyordu, yanıp sönüyordu gözlerinin ta dibi.
 Değil mi Vietnamlıydı o.
 Vietkong'du biraz.

2. Sb.: Vietkong'du yüzde bin.

3. Sb.: Ben soruyordum, ben terliyordum, o değil.
 Küçülüyordum, utanıyordum adamlarımın
 önünde.

Gelin de dayanın siz.

3. Çvş.: Söyle, masalını çocuk,
 Hepimizin çocukluğunu söyler gibisin,
 İlkin budalaydık hepimiz.

3. Sb.: Tokatladım adamı yok,
 Yumrukladım yok,
 Tekmeledim yok

Ama gözleri, o yalanla parlayan gözleri var.

1. Çvş.: Bilirim yılan yılan bakarlar.

3. Çvş.: Başka biri aldı yerimi,
 Başka bir subay.

O da sorgusuna tatlı başladı ya

Şekerlemelerini uzatmadı çok.
 Bir iki tokattan sonra
 Söktü telefonun elektrotlarını
 Tutsağın ellerine bağladı güzel güzel,
 Akım verdi birdenbire.

2. Çvş.: Yaşasın uygarlık,
 Bunları eskiler yapmazdı ki.
3. Sb.: Adam susmakta,
 Adamın bu oyunlara karnı tok.
 Bu kez indirdi pantolonunu tutsağın
 Cinsel organına bağladı telleri.
1. Çvş.: Vay, utanmazlar vay.
3. Sb.: Bir haykırı, boşluk kadar,
 Dayanamadım, fırladım dışarı, elim ağzımda,
 Fırladı sanki dışarıya,
 Cehennemden bir ok.
 (Hepsi gülerler, içerler.)
1. Çvş.: Sonra aslan yürekli sorgucu subay ?
2. Çvş.: Hepimiz de aslan yürekliydik geldiğimiz
 günlerde.
3. Çvş.: Korkanları gördüm ağaç gölgelerinden.
2. Sb.: O değil, kendi gölgesini görünce yerde,
 Ürkenleri bilirim ben.
1. Çvş.: Sonra aslan yürekli sorgucu subay?
3. Sb.: Sonrası yok işte, bu öykünün,
 Ama benim sonraki durumum var.
 Başka sorgularımda
 Getirdiler bir Vietkonglu yüzbaşı,
 Tırnak altlarına ne koydum bilir misiniz?
2. Çvş.: Cam mı?
1. Çvş.: Çivi mi?
3. Sb.: Düşünedurun siz,
 Elli yıl düşünedurun.
 Bambu kıymığı koydum, ipince, upuzun.
 Bir çavuş çakıyordu tırnak aralarına,
 Yüzbaşı haykırıyordu.
 Ben, kırk yıllık soru yargıcı kadar katı, ben.

- Görevimi yapıyordum gülerekten.
1. Çvş.: Yılan geberecek,
Su vereydin ara sıra.
3. Sb.: Haykıra haykıra
Kaskatı kesilirken yüzbaşı
İçim, dupduruydu, sessiz.
Sanki yavaşça gidip geliyordu
Tahiti'de
Sımsıcak kumlara
Köpüksüz, durgun bir deniz.
1. Çvş.: Şimdi oldu işte subayım.
3. Çvş.: Bravo bravo.
2. Sb.: Ne büyük ilerleme.
3. Sb.: Bitmedi bitmedi daha, durun,
Cedar Falls saldırısında
Bir köyün kuyusunda yakalamıştım bir
Vietkong'u.
Rütbesini soruyordum ben,
Söylemiyordu,
Dinliyordu, sorguyu bütün subaylarım,
Söylemiyordu,
Utanıyordum beceriksizliğimden.
2. Çvş.: Doğru, öyle oluyor.
Kaç kez
Sustukça karşımdaki,
Yitirdim kendimi ben.
3. Sb.: Ama yitirmiyordum soğukkanlılığımı.
Birdenbire buldum bir yol,
Çektim tabancamı, dayadım ensesine,
Gömütünü kazdırıyordum hem
Hem sayıyordum bir, iki, üç...
Tetiği çekeceğim anı, yavaş yavaş.
1. Çvş.: Yavaş yavaş, gebermesine çok var.
3. Sb.: Çukur büyüdükçe
Azalıyordu sayılar.
En son sayıda dile geldi alçak,
Ben kıvanç içinde

Aldırmadım, boşalttım namluyu ensesine: tak!
Büyük sorguculuğuma yordum sonucu.

1. Çvş.: Yok yok, çabuk ısınmış öldürüme yüreğim.

3. Sb.: Bizim iş çok başka,
Önce bilgi almak için yapılır bunlar,
Kızarsınız, yapılır bunlar.
Sonra.

2. Sb.: Sonra sayın sorgucu?

3. Sb.: Sonra olgunlaşır kişi,
Zevk için yapılır bunlar. (1. Çavuş çıkar, 1. Er'le
gelir, 2. Subay'la geride bir konuşma yaparlar.)
İşin bir de gelişmesi var,
Gördükçe, anladıkça,
Başımızdan geçtikçe büyüdü işimiz.

2. Çvş.: Her otun dibi bir tuzak.

3. Sb.: Öyle, önceleri çalışırdık
Yalnız kuşkulu yerlerde biz
Şimdi her yer, çalışma alanı, bize.
Şu Vietkong'u getiremedik ki dize.

1. Çvş.: Dolduramadı alçakların göğsünü,
Binbir ateşimiz.

3. Sb.: Bulduğumuz kim olursa olsun, elden geçirme
gerek.

Öğrenci, dede, nine, çocuk, kız, hepsini.
Neyse ki elektrikli beyinler yardımcımız.

2. Çvş.: Elektrikli beyinler ha.

3. Sb.: Ayıklanmada
Aydınlatılmada
Gözle görülmekte
Şimdi düşünceler iz iz.

2. Sb.: Buraya da geldi demek onlar.

1. Sb.: Yalnız düşünceleri mi gösteriyor
Yapacaklarını da bildiriyor mu?

3. Sb.: O sonucu biz buluyoruz verdiklerinden.
3 milyon kişi var,
Önümüzdeki yıl
Elektrikli beyinlerden geçecek.

- Siz dövüşürken
Sorgu subayları da uyumuyor, bilesiniz.
1. Sb.: Bitmiyor, tükenmiyor, alçaklar.
3. Sb.: Binbir çeşit işkenceden hafiyeliğe dek,
Usa gelen
Usa gelmeyen,
Tarihlerin denemelerinden geçmiş, geçmemiş,
Ta ilk çağlara dek.
2. Çvş.: Ellerinizde kadın, kız
Binbir çiçek!
3. Çvş.: Ne varsa hepsini, en yeni biçimde,
Yokun içinde, ne yok
Varın içinde, ne var,
Bir daha yaratıyoruz
Yaşıyoruz bir daha
İşte biz sorgucular.
(İçeriye Teğmen girer. Böylece 7 Amerikalı
toplanmış olurlar. Teğmen telsizin başına
geçer.)
- Tğm.: Alo alo. Burası Ç. Burası Ç.
Çarli birliği.
Alo alo. Burası Ç. Burası Ç.
Çarli Birliği.
Yüzbaşım, evet yüzbaşım ben,
Bölük komutanı teğmen. (Susar, dinler.)
Eksikler giderilmiştir,
Evet, hepsi burda. (Susar dinler.)
Hepimiz iyiyiz. (Susar dinler.)
Açıyorum, arkadaşlar, karşımızda yüzbaşı.
- Yzb.: Ben yüzbaşı, dinleyiniz: (İçerdekiler yavaş
yavaş sessizce telsizin başına doğru yaklaşırlar.)
Merkez Kalesi Ouang Nai
Hâlâ elimizde değil.
Bu bölgeye saldıracak bizim 20 tugay.
Pinkville bölgesi düşmüştür grubumuza.
Vietnamlıların Song My dedikleri yer.
- Tğm.: 16 martta saldırdığımız köy.

- Yzb.: Köyü kuşatacak grubumun A birliği B birliği
Yarın 18 mart 1968'de,
Yarın büyük bir güçle bombalanacak Song My,
Güneş doğar doğmaz.
Bir saat sürecek bombardıman.
- Tgm.: Evet Yüzbaşım.
- Yzb.: Ç birliği, sizin birlik.
Köyün hemen kıyısına inecek helikopterle.
- Tgm.: Ne zaman alacak helikopterler bizi Yüzbaşım?
- Yzb.: Bombardıman biter bitmez.
Siz bindirme planını yapın daha önce
Göreviniz köydeki Vietkong'u yok etmektir,
İlkin bütün evleri boşaltacaksınız bir bir.
- Tgm.: Bütün evleri boşaltacağız.
- Yzb.: İçindekiler gizlenmeden
Beşer onar toplanacak hepsi.
- Yzb.: Çok az tutsak alacağız
Hayır hayır, hiç tutsak almayacağız bile
Yok edeceğiz büsbütün,
Evleri, evdekileri.
- Tgm.: Yakacağız evleri, evdekileri.
- Yzb.: 16 marttaki saldırımız var ya
Ölen arkadaşınızın hıncını alma isteğiniz var ya
İşte bunu size tanıyorum,
Yok edeceksiniz büsbütün köyü.
- Tgm.: Kadınları da mı?
1. Sb.: Çocukları da mı?
2. Sb.: Sayrılar da mı?
- Yzb.: Evet, ne dedim?
Tutsak almayacağız demedim mi?
Yangından kaçanları da, toplayacaksınız,
kıyı, bucak,
Getireceksiniz alana, vuracaksınız.
- Tgm.: Dedikleriniz yapılacak.
- Yzb.: Yakacaksınız boşalan evleri de,
Canlı bir şey kalmayacak geride.
Sonra kazacaksınız üç beş çukur,

- Leşler içine
Song My yeryüzünden yok olmuştur.
- Tğm.: Buyruğunuz yapılacaktır.
- Yzb.: Alana iner inmez
Telsizle bağlanınız hemen.
- Tğm.: Okey yüzbaşım.
- Ötekiler: (ayrı ayrı) Okey, okey!
- Yzb.: Üstünüzde
935 sayılı helikopterde
Olacağım ben.
Okey.
(Telsiz susar, kapatılır.)
- Genç Sb.: (Sahnenin önüne çıkar.) Bunlar hem alçak,
hem budala,
Güçler arasındaki bir ölçülüştür savaşmak.
Nasıl saldırılır
Bebeklerin, ninelerin, dedelerin üzerine?
Güçler arasındaki bir ölçülüş olsa da savaşmak,
Ne kazanılabilir
Dağlar ovalar boyu ölümlerden başka?
(Genç Subay yerine döner. Ötekiler, değişik
biçimde otururlar. Kimi ayakta kalır. İçkilerine
başlarlar.)
- Tğm.: Aman iyi yapalım indirim planını
Ne karışıklıktı o, geçen gün, bilirsiniz.
Eli ayağı birbirine girmişti herkesin.
Düşünürken tatlı canını.
- Genç Sb.: Ama Teğmen bu insan kıyımı değil mi?
Orda en az beş yüz kişi, bin kişi var.
Günü gelir de araştırırlar, sorarlar.
- Tğm.: Duydunuz, dinlediniz görev kesin.
Anlaşılmadık yanı yok ki,
Besbelli yapacağı iş benim, onun, senin.
Tutsak alınmayacak dedi yüzbaşımız.
Hem sanki, bu ilk mi?
2. Sb.: Bu beşincisi benim bildiğim.
1. Sb.: Buna benzerlerini yapmadık mı hiç?

- Tgm.: Vietnam'da ben diyeyim 300 000 sivil,
 Sen de 400 000 sivil
 Öldürülmüş şimdiye dek.
 Bin eksilmiş
 Bin artmış, ne çıkar.
1. Çvş.: Güzeli yarına av var yine.
 2. Çvş.: Yarına ördek avı var.
 3. Çvş.: Yarına maymun avı var.
- Tgm.: Doğru, bunlar insan değil ki,
 Neden insan kıyımı diyelim,
 Bunların yok edilişine?
2. Sb.: Bunlar, çok çok,
 En bağışlayıcı bir deyimle, bunlar
 Üçüncü bir yaratık,
 Hayvanla insan arasında.
3. Çvş.: Bunu demek istedim,
 Ben de maymun derken.
2. Çvş.: Yok, maymun insana daha yakın,
 Uyar bize
 Bizi öykünür,
 Bunlar bize karşı.
2. Sb.: Bizi öykünmüyor,
 Daha da kötüsü hem,
 Bizi küçük görüyor bunların hepsi.
1. Çvş.: Biz onları yok edelim,
 Onlar bizi küçük görsünler.
2. Çvş.: Uzun sözü bırakın,
 Bunlara acımam, bunları sevmem hiç.
- Tgm.: Kiralık erlere baksanıza
 Almanlara, Polonyalıları bir,
 Güçsüzü buldular mı
 Nasıl hepsi bir canavar.
1. Sb.: Öldürmedeler, yakmadalar,
 Nasıl insanüstü bir sevinçle.
3. Çvş.: Örnek almalıyız onları.
1. Çvş.: Hayır, onlardan öğrenecek değiliz artık
 Biz de dibine erdik bu işin

- Yarın sen gör beni.
- Hepsi: Beni gör. Beni gör. Beni gör hele.
- Tgm.: Bakalım, hepinizi birden göreceğiz.
- Genç Sb.: (Acıyla haykırır gibi) O ne?
Bir türkü mü duyuluyor çok uzaktan?
- Hepsi: (Dinlerler.) Yok türkü mürkü.
Hayır. – Yok ses mes. – Duymadım.
- Tgm.: Ha bakınız,
Vietkong'dur.
Bu köy, bu köydekiler,
Mademki Vietkong'dur.
Bu köy, bu köydekiler işte
Yok demektir aralarında bir tek suçsuz.
3. Sb.: Vietkong, her usuma geliste
Öldürülür gibi olurum.
- Tgm.: İşte siz
Yakacaksınız, bombalayacaksınız, öldüreceksiniz.
3. Sb.: Kaç kişi varlar, içimden düşünüyorum bunu.
- Tgm.: Yüzbaşı da söyledi, duydunuz hep,
16 Mart'ta bu köyün ötelere gelmiştik ya
Yitirmedik mi en sevdiğimiz arkadaş,ı,
Mayına çarparak ölmedi mi?
Ne demiştik o gün?
1. Çvş.: Hınç alalım dememiş miydik?
- Tgm.: Hınç alalım dememiş miydiniz?
2. Sb.: Demiştik bağıra, bağıra.
- Tgm.: Bekleyin demişti Yüzbaşı bize, değil mi?
1. Sb.: Sözüünü tuttu çabucak,
Köyü bir sofra gibi açtı önümüze.
- Tgm.: Yarın kim olursa olsun
Kadın kız çocuk dede,
Son kişiye dek
İşte apaçık buyruğum
Tutsak istemiyorum.
(Genç Subay, uzaktan bir ses dinler gibidir. Kör kızın belli belirsiz sesi duyulur. 16. yapraktaki türkü.)

- Genç Sb.: İşte yine o ses.
Duymadım demesin kimse,
İşte dinlesin herkes.
- Hepsi: (Dururlar, dinlerler.) – Duymadım ki.
– Yok yok.
– Ne türküsü? – Ses mi? – Türkü mü duyuluyormuş?
- Genç Sb.: Evet duymadınız mı?
- Tgm.: Senden başka duyan yok.
(Biraz gülüşürler.)
(İçeri 1. Er girer, yanında Çolak vardır.)
1. Er: Şunu yakalamış cipli nöbetçiler.
Bir çolak.
Pirinç tarlasının içinde, 10 kilometre ötede.
- Tgm.: (3. Subay'a döner.) – Sor bakalım kimmiş şu yakışıklı.
3. Sb.: Kimsin, ne yapıyordun tarlada sen?
- Çolak: Açacaktım pirincin arkını,
Çiftçiyim. Açıp dönecektim hemen.
3. Sb.: (Teğmen'e döner.) Çiftçiymiş ha, ark açacakmış ha.
- Tgm.: Ark ne kadar uzakta?
3. Sb.: Söyle Çolak
Nerde bu ark?
Buraya kaç adım, kaç mil?
- Çolak: Bin adım, bin iki yüz adım çeker.
Batıya doğru biraz,
Çukurumsu bir yer.
3. Sb.: Bin iki yüz adım batıdaymış ha.
- Tgm.: Gel de inan, kim bilir kim.
(Getiren ere göz kırpar, eliyle tetik çeker gibi yapar.)
Götürün bunu arka,
Casus olmadığını belirtmedi ki.
(Hepsi gülerler, içerler 3. Subay, eliyle eri, tutsağı durdurur.)
3. Sb.: Teğmenim bir dakika. (Çolak'a) Hangi köydensin?

1. Er: Song My'den 10 kilometre uzağında
yakalamıştık onu,
Oraya dönerken.
3. Sb.: (Teğmen'e) Teğmenim yarına ne kaldı şurda?
Tgm.: Saat 10 şimdi.
3. Sb.: 20 saat, daha da az.
Bırak 22 saat geciksin şunun sonu.
Alırız helikoptere incitmeden.
Namluyu duyunca ensesinde konuşur da.
Yukardan anlatır bize, genel durumunu köyün.
1. Çvş.: Sonra bu kim?
Song Myli
Gider Song Mylilerin yoluna ilk çukurda.
- Tgm.: Bravo, iyi düşündün, sorgucu başı.
1. Er: Hem bir işe yarar tutup getirdiğimiz
Yoksa, görür görmez yok ederdik biz.
- Tgm.: (1. Er'e) Götür şunu, bırak çadırımın önündeki
nöbetçiye.
Görevinin başına dön.
1. Çvş.: İçelim, bu buluşu kutlamak için.
Canım sıkılıyor, biraz sussam ya da içmesem.
(İçer, içerler.)
O günlerde Su-Lay bölgesindeydik.
- Genç Sb.: (Dışardan teypte Kôr Kız'ın türküsü) İşte!
Geldi o, türkü daha aydınlık.
Bunu da duymuyor musunuz?
Daha aydınlık, daha yakından bu gelişte.
- Hepsi: (Dinlerler, yüzleri asıktır, zorla
gülümsemektedirler.) – Benden yok.
– Bence uyanırken düş görmek bu – Ses mi?
– Türkü mü ? – Yakın mı daha ? – Ses de türkü
de duyulmuyor !
- 1 Çvş.: Evet, o günlerde Şu-Lay bölgesindeydik.
Öyle alışmıştık ki öldürmeye,
(Yavaş yavaş içer, öksürür, öbürleri de yavaş
yavaş içerler. İkisi esrarlı sigara sararlar.)
2. Çvş.: (Sahnenin önüne gelerek dinleyiciye)

– Ben de duydum
 Genç Subay'ın duyduğu türküyü,
 Demin uzaktan, şimdi yakından daha,
 Uzaktan ama içimde gibi uzakta o.
 Yakında ama uzakta gibi o.
 Duydum diyemiyorum ki,
 Duydum desem bana da deli derler.
 (Döner yerine.)

1. Çvş.: Evet, öyle alışmışım ki öldürmeye.
 Viski içercesine vururduk,
 Belki bir hafta içinde
 İçmiştik de yüzlerce sivili biz
 Kanamamıştık cehennem yangınında Vietnâm'ın.
1. Sb.: Belirtmeli artık
 Zevk verdiğini öldürmenin.
 Neden, ayrı ayrı içimizde saklıyoruz.
 İçimizde bu var,
 Benim, onun, senin.
3. Sb.: Alıyor bir kez daha
 Ölmediğini
 Öldüren.
 Ben, o, sen.
2. Çvş.: Öldürmek kişiyi sağ kılar arkadaşlar.
 (Gülerler, içerler, birbirlerinin piposunu yakarlar.)
3. Çvş.: (Sahnenin önüne gelerek) Gülelim ya, o türkû
 var.
 Ben de duydum sonuncusunu,
 Aydınlığımızı azaltan bir kara mum parlar,
 Bize, o türkû duyulur duyulmaz. (Yerine döner.)
3. Sb.: (Piposunu çekerek) Beş ay filan önceydi.
 Doğu kuzeyde
 İlk bölüğümdeydim ben.
 Geçiyorduk Saygon dolaylarını.
1. Çvş.: Oraları ben de gördüm,
 Geçen yıl.
3. Sb.: Bir ses duydum, bir bebek ağlaması, derinde.

Bakındım yok ortalarda çocuk, mocuk.
Neden sonra gördü arkadaşlar,
Yıkık bir evin arkalarında bir kuyu var.
Ses ordan gelmekte. (İçer.)

1. Sb.: Gerisini, tatlı çok, anlat gerisini.

3. Sb.: Toplandık başına kuyunun.

Önce kara bir benek
İşıldadı kara benekte sonra
Bir çocuk başı ilkin.
İşıldadı çocuk başında, bir kadın göğsü sonra.
Çavuş indi çıkardı, kadınla çocuğu hemen,
çığlık çığlık.

1. Sb.: Sanki iki çığlık çıkardı çayıra.

3. Sb.: Resim gibi çizdin be Subayım.

Anlattı çavuş,
Onu görünce suya bırakmış kendini kadın.
Neyse ki adam boyunu geçmiyormuş,
Kuyunun dibi.
Böylece yakalandı diri diri güzel kadınla çocuk.
Çocuğu fırlattık yıkık eve. (İçer.)

2. Sb.: İçkinin sırası mı, anlat bitir.

3. Sb.: Patlamadın ya dinle,
Kadını sardı bütün takım
Göğsü yarı çıplak, kalçaları öyle çekiciydi ki
Hepimizin ağzı açık, gözleri büyümüş daha.
Yaklaşıyorduk kadına biz
Bir yeşil su fışkırdı ağzından
Devrildi dibine ayaklarımızın, kesildi taş.

2. Sb.: Bu da ne peki?

3. Sb.: Ne olacak, boşandı sonra yeşil bir kan,
Kadının duyduğu ürküyle ödü kopmuş arkadaş.
Genç Sb.: (Kör Kız'ın türküsü uzaktan başlar.) Dinleyiniz!

İşte o türkü, duymadınız mı?

Başladı yine.

Ne uzak,

Eski sularla yıkanmış gibi uzak.

1. Sb.: Yok ses filan.

- Size ne oldu genç subay?
 2. Sb.: Ses filan duyduğum yok,
 Siz duyduunuz mu Teğmenim. (Göz kırpar.)
 Tğm.: (Düşünceli) Ne sesi arkadaşlar?
 Duyduğum yok benim
 Yaprak hışırtılarından başkasını. (Ağaç sesleri
 duyulur.)
 (Türkü yavaş yavaş çok yakına gelmiştir.)
 Genç Sb.: Daha yakına geldi şimdi, dinler misiniz?
 Ne güzel, sanırsınız bir karanlığın ötesi.
 1. Çvş.: Peki, neden duymuyoruz sesi biz?
 Genç Sb.: Dinlemiyorsunuz, ondan. (Türkü uzaklaşır,
 durur.)
 Tğm.: (Kızgın) Kulak dediğin ne?
 Herkeste var,
 Bir örs, bir çekiç.
 Ama sanıyorum genç subayda
 Genç subayın kulağında böyle değil,
 Onunki iki örs, iki çekiç. (Hepsi gülerler 2.
 Subay en çok, alaya kaçan bir uzatmayla güler,
 Genç Subay onun üstüne yürür, yere serer bir
 yumrukta. Teğmen araya girer, tutarlar.)
 Tğm.: Yok bu olmaz,
 İlk gelişinden daha yırtıcısın.
 Geliniz kendinize. (Ayrılırlar, bir sessizlik
 çöker.)
 Teğmen düşünce düşünce ortada gezinir.)
 3. Sb.: (Sahnenin önüne çıkar.) Ben de duydum
 türküyü bu kez,
 İlkın uzaktaydı, sonra yakında.
 Ağarmış gibiydi sessizlik.
 Duyuyorum, yüreğimin de ağardığını.
 Bunu nasıl söyleyebilirim,
 Anlamaz ki bunu savaşıla kapkara olmuş
 düşünceler.
 Deli der,
 Bana da herkes.

Hayır, inanmıyorum
İnanmak istemiyorum duyduğuma. (Sahneye döner.)

Tgm.: (Bir karar varmışçasına) Genç Subay arkadaşım
Beni çadırımda bekler misiniz?
Durumu görüşeceğim Yüzbaşım. (Genç Subay, güven içinde çıkar.)

Tgm.: (Telsize yürür.) Çok iyi yetişmiş bir subay, bu gerçek
Öyle iyi bir sicili var ki.

Bütün sporlarda ortanın üstünde,
Bütün atışlarda ya birinci, ya ikinci olmuş.

1. Sb.: İlkin bize vermişlerdi tanıyoruz.

Tgm.: Çalışkan, bilgili, güçlü, güzel bunlar
Yalnız sevmiyor Vietnam Savaşı'nı hiç,
Geleli altı ay, hep geçimsizlik, hep yerine uyamamazlık.

2. Sb.: Hep kavga.

Tgm.: İlkin iyi bir keşif yapmıştı
Bilirsiniz,
Hep yer değiştirmiş, iki ayda, yirmi günde
Bize verdiler yeniden daha bu sabah.
(Telsizi açar.)

2. Sb.: Ben ona gösterirdim ya neyse.

Tgm.: Allo, allo burası Ç. Burası Ç.
Allo allo burası Çarlı Birliği,
Burası Çarlı Birliği.
Allo allo
Evet Yüzbaşı'yı istiyorum.
Yüzbaşı A da mı? Bağlama, hayır.
Bir saat sonra mı dönecek?
Ne, dönmek üzere yola mı çıkmıştır?
Güzel, döner dönmez bağla.
Çok önemli
Evet Yüzbaşı'yı istiyorum.
(Ötekilerin yanına döner, içerler.)
2. Sb.: (Gülerek) İşte benim de duyduğum ses:

Çılgınlıklar.

Bir atış günüydü.

Hâlâ kulağımda cınlar.

Haziran ayıydı sanıyorum,

Birkaç kilometre uzağında

Dam-Tam Irmağı'nın,

Kuş yuvası gibi bir köy vardı.

1. Sb.: Bütün köyleri böyle bu domuzların.

2. Sb.: Gerekti ateş uygulaması yapmak,
Hedef tahtası diye o köyü kodular önümüze.
Bütün silahlarla başladı atışlar.

Bir anda öbür dünyaya yöneldi köy,

Bir anda uçtu gitti göğe kuş yuvası (İçer.)

1. Çvş.: Parlak anlattın ya, film sessiz,
Hani kulaklarında cınlayan, onu beklemekteyiz.

2. Sb.: (İçer.) İçmeden anlatılamaz burası,
Göğe uçarken ateşle, yalazla karmakarışık
O kuş yuvasına benzeyen köy,
Başladı bir ses panayırı
Ateşle, yalazla karmakarışık.

3. Sb.: Donanma şenliği desene!

2. Sb.: Anlatılamaz görmeyene, işitmeyene hiç.
Ama ne seslerdi onlar
Allı, morlu, yeşilli.

1. Çvş.: Zencilere boyunbağı, desene!

2. Sb.: Ama ne seslerdi onlar.

Belki büyüyen,

Belki parlayan, işitilmesinden çok!

Ana, kız, çocuk, dede,

Her yaştan, her yürekten,

İşte kulaklarımda hâlâ cınlayan ses. (Bir sessizlik
başlar, hepsi viskilerini, yeni şişeden yenilerler,
purolarını yakarlar. Kör Kız'ın türküsü başlar,
iyice yakından.)

1. Sb.: (Sahnenin dışına öne çıkar. Dinleyicilere) Bu ne
be?

Genç Subay'ın duyduğu türkü mü bu,

korkuyorum.

Duyduğumu anlamasalar bari.

Benim ki öldürdüklerim sayısız, denizde kum,
Yüreğim daraldı daraldı, türküyü duyar
duymaz.

Dediği gibi aydınlık bir ses, aydınlık!

Hayır, duymak istemiyorum ya,

Doluyor içime.

Yüzümden belli oluyor mu duyduğum? (Yerine
döner.)

1. Çvş.:

Bir de benim duyduğum var,

Dinlemek ister misiniz?

Bir soruşturma yapıyorduk helikopterde.

Yollar kibrit çöpü kadardı yerde,

Söyletemedi kimse köylüyü.

Aldık ensesinden,

Fırlattık aşağı, hop!

3. Çvş.:

Hızlı eğlence be!

1. Çvş.:

Pilot da hızla indirdi helikopteri toprağa doğru
hemen,

Köylü ılık çalıyordu boşlukta.

Ne yılan sesiydi bu,

Ne mermi.

Başka bir ses, başka.

Anlayamaz verdiği sevinci duymayanlar.

(Telsizden çağrı sesleri gelir. Teğmen hemen
telsizin başına geçer.)

Tğm.:

Allo allo burası Ç. Burası Ç

Allo allo burası Çarlı Birliği.

Allo allo burası Çarlı Birliği.

3. Sb.:

İşte bir ses. (Sessizlik.)

Tğm.:

Evet ben Teğmen, Yüzbaşım.

Bu sabah bize yeniden gönderilen Genç Subay
var ya,

Song My de keşif yapan.

Bir türkü sesi duymada hep,

Gittikçe daha yakından duymada hep.

Yarınki önemli göreve katılacak durumda değil.

Evet... Evet... Evet... Evet...

Bir türkû sesi duymada hep,

Gittikçe daha yakından duymada hep.

(Bir sessizlik.)

2. Sb.: Çıldırdı desene bir sözle.

Tğm.: (Dinler.) O yok burda, benim çadıra yolladım önceden.

Bütün davranışları bizimki gibi.

(Teğmen dinler.)

Durgun, pek iyi görmüyorum ben.

(Teğmen dinler.)

Tugay merkezine mi, bir saat sonra mı

Belki daha önce mi,

Evet buyurduğunuz yol izlenecek. (Telsizi bırakır, yerine döner.)

Ötekiler: Ne oldu? Ne yapılacak? Yüzbaşı ne dedi?

Tğm.: Gönderilecek tugay merkezine.

Bir saat sonra,

Orda yüksek sorgulamaya çıkarılacak.

2. Sb.: Geç kaldılar bile.

Tğm.: Yalnız, dedi, Yüzbaşı

Belki bir terslik yapar,

Hiç yanına varmayınız, helikopter gelinceye kadar.

Ötekiler: İyi oldu bu.

Deli mi ne?

Deliye benzemiyor ki.

Yazık çok da güçlü bir genç. (İçerler.)

2. Çvş.: Ya içmek, ya anlatmak, ya dinlemek, Üşüyorum, bu üç eylemden birinde olmasam.

Mademki susuyorsunuz, dinleyin beni

Dağılan tasam.

1. Çvş.: (İçer.) Viski viskiyi çeker, öldürüm öldürümü.

2. Çvş.: Yine helikopterdeydik o gün,

Götürüyorduk izinlileri.

Gök yeşil, altımız daha yeşil,

- Çalışıyordu maymunlar pirinç tarlalarında.
3. Çvş.: Karınca gibi de çalışırlar ha!
2. Çvş.: Yuvarlak kocaman şapkalar
Benek benek süslüyordu yeri,
Şuralarda buralarda,
Uzanıp gidiyorlardı ova boyu. Beşer onar.
1. Çvş.: Bayramlıklarını da giymişler,
Bebek gibiymişler!
2. Çvş.: Bir yarışma atıldı ortaya:
İşte alan,
Kim vuracak seçtiği avı.
Tam kafasından.
Sevinçle parladı gözlerimiz
Unutmam hiç.
1. Çvş.: Hey gidi öldürüm ustaları.
2. Çvş.: Başladı, sarılı kadın senin,
Yeşilli çocuk benim
Bir kanlı briç.
3. Çvş.: O da iş mi
Biz bu yarışmayı
Bir tepeden yaptık.
Hem tek kafasına değil, onar kafasına.
Kim daha tez ateş edecekti,
Vuracaktı daha tez,
6 dakika içinde.
1. Çvş.: Bu daha kıyak!
3. Çvş.: Alan geniş mi geniş.
Yarım saat geçti geçmedi
Sonuçlandı iş.
Üzerinde kızaran pirincin,
Yüze yakın maymun vardı.
2. Çvş.: Vay yamyam vay,
Amma da ballandırdın ha!
3. Çvş.: Öyle gülmüştük, öyle eğlenmiştik ki
Öldürdüğü çoluk çocuk kadardı,
Mutluluğu herkesin.
Benim de. (Dışarıda bir sürükleme gürültüsü)

olur, Hepsi kapıya bakarlar, 3. Çavuş dışarı çıkar. 3. Çavuş'la birlikte 2. Er'le, 3. Er, aralarında

50 yaşlarında bir köylüyü sürükleyerek getirirler.)

2. Er: Ormanda bulmuşlar şunu,
Üç kişiymişler,
Ağaçların üzerinden yılan gibi
İnerken.

Takım çevirmiş yanlarını,
Biri kaçmış,
Biri kaçmak üzere sinerken
Yemiş bir demet kurşunu.

Tgm.: Ölmüş mü?

2. Er: Ölmüş. Ölüyü de getirmişler, didikledik,
Aradık üstünü iyice bir.
Üst denecek bir giysi de yoktu ya
Aradık pantolonunu bile keserek
Bir şey bulunmadı pek.
Boş kovanlar,
11 metre tel, bir tek çorap.

Tgm.: Başka, bomba filan çıkmadı mı hiç?

2. Er: İşte hepsi bu mendilde,
Başka, bir avuç pirinç.

Tgm.: (3. Subay'a) Alın sorgu subayı, söyletin.

2. Sb.: Söyletirim şimdi. (Tutsağı yarı görünen bir yere sokarken)

Birliğini, görevini, ta doğduğu yeri, itin.

Nesi varsa bu toprakta, neyi varsa.

Babası kimdi, dedesi kimdi,

Yedi ölüsüne dek, soyunu, sopunu,

Önce biraz soyun bunu. (Tutsağı, yüzü arkaya dönüktür, yarı beline kadar soyarlar.)

Hepsi: A a bir kadın,

Bir kadın ha?

Evet bir kadın,

Yaşı kaç dersiniz?

Belki 40, belki 45, geçmiş içi.
 Hangi yataklarda kalmış orospu
 Kim bilir
 Senin tadın? (Tutsağın yalnız ayakları
 görülmektedir.)

3. Sb.: Getirin elektrotları
 Bağlayın memelerine,
 Tam ucuna memelerinin.

1. Çvş.: Söyler mi şimdi ?

2. Çvş.: Söyler mi ne demek ?

3. Sb.: Ben nelerini gördüm böylelerinin.
 Bir akım verirsin, susar
 Bir akım daha, susar,
 Bir akım daha,
 Serilir ayaklarınızın altına köpek,
 Görünür niceymiş boyu.
 (Çavuşlar, telleri kadının memelerinin ucuna
 bağlamışlardır, ötekiler de ayakta dırlar, kadına
 dönüktürler.)

2. Sb.: Ha unutuyordum az daha
 (Erlere) İki uzunca odun
 İki de uzunca ip
 Bulun getirin hadi. (Erler çıkarlar.).
 Bağlamazsak debelenir.
 Kurtulur tellerden, akımlardan. (Piposunu
 çeker, yavaşça.)

1. Çvş.: Pörsük mörsük ya ne de olsa meme,
 Düşürüyor bana bir gıcık.

2. Çvş.: Sus, efendi ol, kendine gel
 Azıcık.

1. Çvş.: Huyumdur, kadının postu olsa duramam,
 Bir tatlı bıçak saplanır göğsüme.

2. Sb.: Hah geldiler, ipi ver,
 Ağacın birini arkadan
 İki kolunun dirsekleri içine.
 Öteki ağacı
 Topukları üzerine, iki ayağının,

- Koyalım, bağlayalım iyice birer birer.
1. Çvş.: Biraz açıldık be,
Neydi sabahtan beri, hep söz hep söz.
2. Sb.: Hah, öyle, öyle, oldu bu da, tam istediğimcek.
Çavuşlar siz üstteki ağacı yanlarından
Tutunuz
Erler, siz alttakileri
Sıkıcı tutunuz! Hazır mısınız?
Tuttuk, tuttuk. Hazırız.
3. Sb.: Ver akım! (Kadın titrer.)
1. Çvş.: Sustun mu bebek?
3. Sb.: Ver akım, ver akım! (Kadın çırpınır.)
2. Çvş.: İncindin mi cicim?
3. Sb.: Akım, yarım dakika ! (Kadın debelenir.)
(Sessizlik.)
1. Çvş.: Ah biraz genç olsa
Söyletirdim ben onu
Başka bir akımla dudaklarından! (Gülerler.)
2. Çvş.: 50 yaşını geçkin, ne dudağı,
Bunda ağız bile yok !
1. Çvş.: Dedğin gibi olsaydı
Buraya getirirler miydi bulanlar.
2. Çvş.: Doğru, bak yemiş de yolda dayağı,
Yarılmış
Senin öpmek istediğin büzük.
Her yanından
İçeri sızmakta
Kan.
3. Sb.: Susunuz
Akım, 1 dakika! (Kadın zıplar, debelenir,
haykırır.)
1. Çvş.: Duyduk hele ki
Ne de çirkin sesi var.
Sen de kurbağa,
O desin baykuş,
Ben diyeyim dişi kargası yabanın.
3. Sb.: (Masadan su matarasını alır, döker yüzüne kadının.)

Adın ne?

Adı ne babanın?

Hangi birliktensin, neredesiniz?

Söyle. Hangi birliktensin, neredesiniz?

Tutsak: (Zorla mırıldanır.)

3. Sb.: Ben er değilim gibilerde geveliyor bir yalan,
(Kadına) Sesin var

Anlaşıldı haykırmadan,

Ya doğruyu söyle

Ya da debelen debelen, geberinceye kadar.

(Çavuşlara) Şimdi yol biraz değişecek
arkadaşlar

Önce bakın bir,

Bakın, teller bozulmamış mı;

Teller değmekte mi memelere?

1. 2. Çvş.: Evet, evet değmekte.

(Yoklarlar.) Yokladık

Teller değmekte istenilen yere.

3. Sb.: Ben "Başla" der demez,

Akım 1,5 dakika olacak.

O anda bükülecek ayaktaki ağaç

Ayak bileklerinden geriye

Anlaşıldı mı?

Onlar: Anlaşıldı, peki peki. Evet.

3. Sb.: (Saatine bakar.) Başla!

(Kadın zıplar, debelenir, haykırır, delirir gibi olur. Kör Kız'ın türküsü birdenbire apaçık duyulmaya başlar. Hepsi duymuş gibi irkilirler.)

(2. 3. Çavuşlarla 1. 2. 3. Subaylar birbirlerine bakarlar, biraz uzakta, olanları izleyen Teğmen'in elindeki viski bardağı yere düşer, kırılır, gözleri şaşkınlıkla büyür hepsinin.)

1. Çvş.: (Bozuk bir sesle) Ne durduk be?

Türkü mürkü duymadık ya!

(Zorla gülmeye çalışır.) Hadi sorgu subayı,

Duyalım şu güzelim karga sesini biraz.

2. Çvş.: Savaşanlar savaşmalı hep.
 2. Sb.: Savaşanlar durursa, duraklarsa yaşayamaz.
 3. Sb.: (Bir düştten kurtulur gibi) Bir deneyden daha
 geçecek,
 Bakalım dile gelecek mi,
 Bu nazlı çiçek.
 (Çavuşlara) Bu kez siz de geriye bûkeceksiniz
 ağacı.
 Ters döndüreceksiniz bileklerini cadının.
1. Çvş.: Sen sus daha,
 Göreceksin, şimdi sen.
3. Sb.: Ben başla der demez
 Ötekiler de yineleyecekler demin yaptıklarını.
 (Kadına) Söyle artık budala
 Ya çözülecek dilin,
 Ya yanacak, kömür olacak.
 Anladın mı?
2. Çvş.: Sağ ayak bileği kırıldı mı ne,
 Çat dedi.
1. Çvş.: Kırılsın, sol ayak bileği var,
 Daha çok pirinç toplar.
2. Çvş.: Amma da dayandı ha?
 Dayanma gücü, kendinden bin kez güzel bu
 kadının.
3. Sb.: Haa, unuttuyordum az kala.
 İlerliyoruz bir adım;
 Bir buçuk değil,
 İki dakika sürecek akım.
1. Çvş.: Bu da az gelecek domuza.
3. Sb.: Şimdi "Başla" deyince ben,
 Hem akım iki dakika sürdürülecek.
 Hem ayakları
 Hem kolları kıvrılacak geriye hemen.
1. Çvş.: Hadi başlatsana artık.
3. Sb.: Bir kez daha bakınız.
 Ayaklara kollara, gevşemiş mi ipler,
 Teller tam üzerinde mi

- Meme uçlarının?
 1. Çvş.: Öf içim bulandı be
 Soluğu kan kokuyor bu karının.
 Gözleri de irileşti
 Kırmızı kırmızı sulandı be.
3. Sb.: Başla!
 (Kadın öncekilerden büyük çığlıklarla çırpınır,
 yerinden sıçrar.)
 Söyle nerden geldiniz,
 Yakalamasaldı,
 Yapacağınız neydi sizin?
 Susuyorsun ha? Susmaktasın ha?
1. Sb.: Tören çok uzadı be.
3. Sb.: Peki,
 Bir şans tanı mıştım sana şimdiye dek
 Açık bir kapı bırakmıştım senin için
 Bitti artık.
3. Çvş.: Biz de bıktık leş kokusu duymaktan.
3. Sb.: Çekin şunu içeriye
 Memelerinden sökün telleri
 Orada telleri koltuk altlarına bağlayın.
 Gezdirin el ayalarında, ayak tabanlarında.
1. Çvş.: Susarsa, peki!
3. Sb.: Halâ susarsa
 Sokun orasına da, beklemeden. Sürdürün akımı.
 (Uzaktan bir helikopter sesi.) Yaşarsa, çağırın
 beni hemen.
 (Teller çözülür, kadın dışarı sürüklenirken)
1. Çvş.: Gel bakalım kuru çiçek
 Bir de sevgilin denesin seni
 Böylesine susacak ne vardı
3. Sb.: Sen kendi kendini yaktın kadın
 Ben sana acıdım ya
 Anlamadın.
 (Helikopter sesi yaklaşır yaklaşır.)
- Tğm.: Geldi, geldi beklediğimiz.
2. PERDENİN SONU

3. PERDE

(1. Perdedeki Vietnam evi. 2, 3. Teyzeler, oğul dışında bütün aile içerdekiler. Akana, soluk yanan kandilin başında oturmakta, ötekiler yatmaktadır. Hepsi uyanıktırlar. Yalnız kızcığın sayıkladığı duyulur.)

Kızcık: Anneciğim üşüyor musun,
Biri gelmiş, o kara masallardan biri
Duvarları, ağılları, evleri alıyor.
Sokuyor koynuna.

Kızcık: (Biraz sonra) Anneciğim, üşüyor musun?

Akana: (Kalkar, kızcığın yastığını düzeltir.) – Benim
damla kızım,
Hepimizin yerine çıldıran yavrucak.

Dede: Günaydın Akana.
Aydınlıklar üzerine dolsun, uyanıklığımızın.
(Kalkar.)

Akana: Günaydın Dedem.

1. Teyze: (Kalkarken) Günaydın Çukur Emmi, günaydın
Akana.

Akana: Günaydın diyelim, bunca bombalanmadan
sonra biz.

Çukur Emmi: (Doğrulur, büzülür yerine.)

1. Teyze: Uyuyan yoktu ya içimizde.

Akana: Evet, uyur görünmek,
Gökten bomba yağarken uyur görünmek,
Bir karşı koymadır bizce.

1. Teyze: Nerde oğul, nerde bizimkiler? (Bakınır.)

Dede: Nerdeler Akana?
Bugün büyük bir sıkıntı var içide.
(Göge bakar.)

Bugün daha yalnızım.

Akana: Dört saat önceydi, bombardıman başlamadan,
Uyuyordunuz, haber yollamış muhtar.

Bir doğum var,
Köyün ebesi sayrı.

Sizdeki konuk ebe gelir mi, diye.

Kör Kız: Doğum mu, ne güzel.

Akana: Uyandırdım sordum, giderim dedi.

Arkadaşı da uyandı, gitmek istedi,

Oğulu da ben kattım yanlarına.

1. Teyze: Ben de giderdim, uyandırsaydın.

Akana: Yeterdi onlar.

Dede: Doğum güzel, yalnız, anlamlı da.

Adamlar ölüm saçmada, nerelerden,

Bir dal, yeni bir çiçek açmada, nerelerden.

(Sahne kararmıştır. Öndeki perdenin üstüne arkadan verilen ışıkla şu gölgeler düşer: yüksekçe bir kerevet. Karnı iri bir kadın yatmakta. Kadını yoklamakta olan 2. Teyze'nin arkasından 3. Teyze. Yerde bir leğen, üzerinden sıcak su buğusu tütmekte, ibrik, öteki yaşlı kadınların gölgeleri. Bir sessiz film gibi devinimler. Bir çocuk doğum hazırlığı.)

2. Teyze: Bağlayalım çarşafı belinin üstüne
(Sesler, arkadan gelir.)

Sıkalım biraz.

Hah şöyle, şöyle, biraz.

Siz uçlarından tutunuz, ovarken ben. (Kadınlar çarşafın uçlarını tutar.)

3. Teyze: Bir savaş öteye mi gider (Ovar),
Bir çocuk doğarken?

2. Teyze: Peki, sevinmiyor musun şimdi sen?

3. Teyze: Seviniyorum, doğayı, eskitiyoruz diye,
Bir çocuk doğarken.

2. Teyze: Bağlanan çarşafı indirelim, aşağı azıcık.
Ovduğum yere azıcık (İndirirler, ovar.)

3. Teyze: Çarşaf mı doğuruyor, kadın mı?
Kim kimin içinde?

Bunca yıllık ebesin anladın mı?

2. Teyze: İndirelim, altına göbeğin

(Yine tam bir karanlık olur sahne aydınlanır,

- kaldığı yerden başlar.)
1. Teyze: Çok geciktiler ya, bilinmez doğum bu.
Belki de bombardımanı beklemişlerdir.
- Kör Kız: Top sesleriyle uyanmadan gördüm bir düş
İnanınız gördüm, cehennemi.
Bilmem ister misiniz söylememi?
Bu gözlerim bin kez büyümüş,
Öldüm öldüm dirildim, yan yana.
- Akana: Söyle açılırsın, hepsini, çiçek kız.
- Kör Kız: Gitmişiz, gözlerim açılmış, yurda dönmüşüm
ben.
Tam ordumuza katılacaktım ki
Uçaklar, küçücük uçaklar,
Sayıları yıldızlarca.
Geldi üstüme
Biri kara taşa düşürdüler beni
Kara aydınlık oldum.
- Akana: İçin dolup taşmıştır, top seslerinden Çiçek Kız.
- Kör Kız: Savaşlara öyle uzaktım ki
Tepeden tırnağa masmavi kesildim, orda.
Büyüdü gözlerim ilkin
Hep ölü düştüler,
Yine kör düştüm ben, karanlık oldum.
- Dede: Yok yok, bu kötü bir düş değil ki,
Düşlerin tersi çıkar derler, bilirsiniz.
- Akana: Öyledir, bunu kaç kez gördük.
Kaç kez yaşadık biz.
- Dede: Dünkü savaş çocuklar
14 Mart günü sona eren,
Köyün altlarındaki savaş,
Bizimkilerin başarısıyla bitti, ne iyi.
- Akana: Buralara gelmeden.
- Dede: Deminki bombardıman da kesildi oh,
Bakınız
(Ağarmaya başlayan göğü gösterir.)
Kuş tüyünden aydınlık, ince.
Sığmada gök, içimizdeki sevince.

3. Teyze: Bir balıktır kişi
Olayların ta içinde aydınlık.
- Akana: (1. 2. Teyzelerle oğul girerler.) Hah, geldiler.
1. Teyze: Ne oldunuz, niye geciktiniz böyle?
2. Teyze: (Dedeyi selamlar.) Günaydın.
3. Teyze: Üç kişi gittik, dört kişi geldik gibi, gerçek bu.
1. Teyze: O ne demek?
2. Teyze: Başarılı bir doğum demek.
Çocuk ters gelmişti.
3. Teyze: Korkudan taş kesilirdin sen olsaydın bakarken
Ne usta imiş ebemiz, ne usta imiş,
Şaşı kaldı gün görmüş kadınlar bile hep,
Ben şaşmadım,
Savaş günü ebeler böyle gerçekçidir hep.
2. Teyze: O kadar övme
Doğumu sezmekte, beklemekte bütün iş,
Baktım gider gitmez, erken dedim,
Hazırlığı yaptım, bekledim.
- Akana: Nasıllar, çocuğun, ananın sağlığı nasıl?
3. Teyze: Çok iyi, ikisi de.
2. Teyze: Bombardımandan önce bitirdik işimizi.
Gürültü başladı dört yönden
Bırakmadılar bizi.
Buraya baktım oradan, hiç görünmüyor.
- Akana: Dedim ya size, görünmez, Dede'nin buluşu.
- Kör Kız: Güzel mi çocuk Teyze?
2. Teyze: Çook.
3. Teyze: Bin yönle ağaran
Bir aydınlık kuşu.
(Hepsi yerlerine otururlar, Akana bu arada
getirdiği çayı dağıtır.)
3. Teyze: Neydi anlattıkları
Biz doğumu beklerken.
Gerçek üstüne ulaşan bir olaydı değil mi
2. Teyze: Ha Dedem, Akanam, hepiniz
Dinleyin.
Bir olay anlattılar bize

Öyle güzel ki.

3. Teyze:

Masal bilin isterseniz,
İsterseniz bir gerçek türkü deyin.

2. Teyze:

Yakın köylerin birinde olmuş bu
Söylediler, pırıl pırıl iniverdi, içimize.

Kör Kız:

Ne tatlı başladı masal.

Dede:

Yakın köylerin hangisinde geçmiş?

Akana:

Tatlı başladın sonra, peki?

2. Teyze:

Söylediler ya köyün adını unuttum ben.

3. Teyze:

Unuttum ben de.
Esenliğin başlangıcıdır unutmak.

2. Teyze:

Yemyeşil bir yermiş ora
Kuş yuvasıyla doluymuş bir ağaç, her dal,
Bir yeni evliler varmış,
Daha mutluymuş birbirinden ikisi de.
Çocuk, Vietkong'a katılmış üç günlük evliyken.

3. Teyze:

Böyledir.
Yaşama kopar iyiyken.

2. Teyze:

Dört beş yıl sonra mı ne
Bir izin koparmış, küçücük bir izin!
Dönmüş köyüne.
Artık değişiyor masal,
Mavilik benziyor mora
Anlatır mısın, kardeşim sen?

3. Teyze:

Başlayan bitirir yaşamasını.

2. Teyze:

Kucaklaşmış güzel eşiyle,
Sonra, kadın mutfağa girmiş. Pencereleri çiçek,
Kocasının en sevdiği yemeği yapmak için.
Genç yaklaşmış çocuğuna, sevmek istemiş
"Sevinsene baban geldi" demiş.

Akana:

Şaşırmış çocuk.

2. Teyze:

Çocuk bilgiç bilgiç, buz gibi uzakta,
Karşılık vermiş "Babam değilsin ki sen benim!
O her akşam gelir güneş batarken,
Gece kalır,
Gider güneş doğarken, gün ıştır ışmaz."

3. Teyze:

İşte gerçek yaşamadan az.

2. Teyze: Genç koca sanki birdenbire delirmiş
Haykırmış o sırada içeri giren karısına:
Bak neler anlatıyor,
Kim bunun baba diye anlattığı, kim?
Yürümüş çıkmış dışarı.
Kadın söylemek istemiş, dinlememiş o.
Yüzü kadının dönmüş limon sarısına (Susar.)
- Kör Kız: Niye sustun Teyzem?
Duruverdi kadının yüreğinde kanımız,
Donmuşuz gibi daha uzakta.
2. Teyze: Kadın yine mutfağına girmiş,
Çocuk elinde bir buzlu cam çerçevesi,
Arkasından çizilmiş bir yüz.
“İşte, demiş, benim babam bu
Öte yanına kandili koyardı da annem,
Hem gelirdi, inince gecemiz,
Kök ağarır ağarmaz giderdi hem”
- Kör Kız: Hayır. Hayır.
3. Teyze: Akmış adamın içinden çocuğun sesi.
2. Teyze: Uyanmış, koşmuş, mutfağına, kadın yok,
Arka kapı, yelle açılıp kapanmada.
Fırlamış kapıdan dışarı, yok,
Koşmuş, koşmuş, koşmuş,
Ta ilerde bir göl
Ta ilerde bir gölün üzerinde yüze durur
Kadın boyun tülüne incecik.
- Kör Kız: Yalan bu. (Ağlamaya başlar.) Yalan, yalan bu
olamaz!
- Ötekiler: Korkunç. İnanılmayacak gibi korkunç. Yazık.
Yazık olmuş ikisine de. Bir acı masal.
- Akana: (Kör Kız'ın yanına gider, öper onu.) Ağlama
sen
Bin masalı birden yaşamada ülkemiz.
Ne değil? (Yarım kalır sözü. Çolak, yaralı, üstü
çamur içinde girer.)
- Çolak: (Göğsünden naylon bir torbaya sarılı bir zarf
çıkartır. Dede'ye uzatır. Akana alır, Dede'ye ve-

rir, bir iskemle getirir.)
 20 saat önce aldım bunu,
 Tanıdığınız genç subaydan.
 Durun (Uzatılan suyu içer.)
 İşin başlangıcını önce,
 Anlatmalıyım.

Onun beni nasıl bulduğunu.

Kör Kız: Ne ne (Sevinçle) Genç Subay'dan mı?

Dede: Evet kızım, bekle biraz.

(Çolak'a döner.) Sen anlatadur olanları.

Önemliye benzemekte. (Akana'nın yardımıyla
 zarf açılır, içinden bir deste para çıkar.)

Çolak: Hendek onarıyordum dün öğleyin
 Köyden 10 kilometre uzakta, yalnız başıma.
 Dalmışım, kaz kaz kaz,
 Birdenbire dört Amerikalı yakaladılar beni
 Biri dipçığı indirdi kaşıma,
 Sızmışım.

Akana: Geçmiş olsun kardeşim.

Çolak: Karargâhlarına götürdüler, sorgu morgu.
 Öldüreceklerdi ilkin.

Dede: Akana bir su daha ver (Akana su verir Çolak'a.)

Çolak: Caydılar nedense sonra.
 Başka bir çadıra yolladılar.
 Orda, bir namlunun dibinde beklerken
 sonumu,
 Şu sizin subay içeri girdi.

Girerken çekti beni de kolumdan.

(Sahne kararır, sahne aydınlanır.)

(Genç Subay'la Çolak bir çadır içinde yan
 yanadırlar. Genç Subay cebinden çıkardığı bir
 tomar parayı masadan aldığı bir naylon
 torbaya

koyarken, şaşkın bakan Çolak'a.)

Genç Sb.: Song Myli misin?

Çolak: Evet.

Genç Sb.: (Cebinden bir adres çıkarır verir.) Al şu adresi,

- şu parayı,
Ver onlara.
De ki Genç Subay oğlunuz gönderdi bunu
De ki kaçsınlar,
Yarın bütün köy için genel öldürüm var.
- Çolak: Bütün köy için mi?
Genç Sb.: Evet, yarın göreceksiniz,
Bütün Song My'nin yandığını, yıkıldığını, yok
olduğunu.
- Çolak: Saldırı ne yandan
Hangi yöne kaçalım biz?
- Genç Sb.: Dinle bak.
Öteki bölüklerle kapatılacak her yan.
Bizim bölük, öldürümcüler, köyün içine inecek,
Haydi vakit dar,
Ulaş, anlat hepsine, kaçsınlar.
(Sahne kararır, aydınlanınca 3. Perde kaldığı
yerden sürüp gider.)
- Çolak: Çıktı üç dakika geçmeden dışarı,
Tabancasını çekti, nöbetçiye göz kırparak,
Ormana girdik namlu ensemde
Yine de sapsarı kesildim, başladım titremeye
ben,
Durdu
Elime sıkıştırdı bir elli dolar,
Koş gibilerden arkamdan itti beni.
Tabancasını iki el sıkıttı havaya.
- Kör Kız: Yaşasın Genç Subayım (Utanır, ağzından kaçan
bu sözden, bu değişik sestten.)
- Çolak: Anladım durumu, yöneldim buraya.
- Dede: Niye bu kadar geciktin ?
Kaç saat oldu,
Sen çıkalı?
- Çolak: 20 kilometreden az bir yol,
Ama gözetleme postalarıyla
Keşif cipleriyle dolu
Düşmanla dolu sağ sol.

Arkın içinden yürüdüm bir süre
Dolaştım ötelerinden, gerilerinden.
Sonunda bir de mermi yedim.
Kan kustum öksüre öksüre.

Dede: Söyledin mi geçerken
Köydekilere durumu?

Çolak: Söyledim her önüme çıkana ben,
Muhtara da.

Akana: Ne iyi olurdu erken gelebilseydin.

Kör Kız: Dedeciğim, söyler misiniz ne yapalım?

Dede: Düşündüm, sizlerden korkunç durumu
saklamam

mı gerek, açıklamam mı?

Açıklamam gerek:

Yalnız daha yürekli olun siz.

2. Teyze: Dede korkutmadan söyle.

Dede: Davranın hemen yollara düşeceksiniz.
Oğul, bunu muhtara götür gel. (Bir pusula
yazar verir.)

1. Teyze: Korkulacak ne var bunda?

Dede: Ne demiş,
Yarın erken bombalanacak köy,
Kuşatılacak.
İnecek koca bir bölük köye,
Yakmak için, yıkmak için, öldürmek için.

Akana: Bunu bile bile kim durur.

Dede: Kaçınız demiş Subay
Bütün köy de, siz de.

Çolak: Artık kimse kaçamaz ki,
Kapatmışlar köyü, sara sara,
Bence bir ada gibi kalmıştır köy,
Ateşten bir denizde bilesiniz.
(Akana, yanına iki teyzeyi alır, dışarı çıkar, az
sonra tek pencere dallarla örülmüş bir
kepenkle kapanır.)

Dede: (Çolak'a raftan aldığı haritayı açar.)
Göster şu haritada,

- Nerden geldin?
Nereleri sarılmış?
- Çolak: (Bakar bakar, parmağıyla gösterir.)
Şurada hendekler derin
Girdim içine, diz çöktüm kimi yerde, sığlaşıp
sığlaşmaz.
Şöyleceee çevrildiğini gördüm köyün, şöyleceee.
(Dede düşünür, Akana ile Teyzeler girerler.)
- Dede: Sarılmış, sarılmamış yol tek
Haydi çabucak toparlanalım, denememiz gerek.
- Çolak: Dinlendim artık, ben gidiyorum eve,
Gözleri yolda kalmıştır bizimkilerin hep.
Sayın Dede geçemeyeceğinizi söylerim yeniden,
çember yarılabilse biz de giderdik seve seve.
Esenlik üzre olasınız. (Çıkar.)
- Ötekiler: Güle güle. Mektuba teşekkür ederiz.
2. Teyze: Gecikmese ne iyi olacaktı ya ne yapsın
Yine de aferin gelebildiğine.
1. Teyze: Dede, doğru mu? Gidecek miyiz?
- Dede: Kalıp da ölelim mi,
Kendim için tasam yok
Düşündüğüm çocuklar.
Yoksa gitmek ha, benim nerem gidebilir,
Ayağım mı, elim mi? Bu yaşta?
3. Teyze: Yüzümüze bakar biri
Biz onu görsek de görmesek de,
Yüzümüze bakar biri.
2. Teyze: Kalırsak bir umut var
Anlattınız, eskiden birkaç kez olmuş,
Burayı belki bulamazlar
Gidersek hiç umut yok bence.
1. Teyze: Dede, bırakırsanız
Burada kalacağız, Çukur Emmi'yle ben.
- dede: Gidersek, diyelim ki yolda öldürülürüz, peki
Burda bulurlarsa yaparlar binbir işkence.
2. Teyze: Dede, siz de gidemezsiniz
Bu kızlarımızla, biri karanlığında kilitlenmiş,

Biri ayakları yarım parmak.

Hem görünmüyor da alaca karanlıkta üç adım
ilerdeki,

Nasıl yürüyecekler, ne düşman belli, ne iz?

1. Teyze: Subay istemiş, bizi de köyü de kurtarmak,
Ne yazık ki geç kalmış ulaşım.

Akana: Peki siz?

2. Teyze: Kalmak isteriz, Dede bırakırsa
Kardeşimle ben.

3. Teyze: Kimse kalamaz gerçekten başka.

Akana: (Kör Kız'a) Kızım, duydun konuşulanları,
Davranmalıyız gideceksen hemen,
Ne yapalım? Gidelim mi, kalalım mı,
Nedir düşüncen?

Kör Kız: Bir düşüncem yok ki benim, yok ki,
O olsun, Dedem ne isterse.

Dede: Benim altın kızım, benim içimdedir hep.
Boşuna geçirmeyelim şu değerli anları.
Sen söyle Akana,
Yüreğin ne derse?

Akana: (2. Teyze'ye bakar.) Dedem,
Ne doğru ölçtü, biçti durumumuzu,
Gitmek, yürümek kolay değil,
Yine senin istediğin olsun ya,
Gidemeyiz gibime gelir.

Kızıcık: (Uyanır.) – Uyandın mı Anneciğim hadi gel.
Günaydın hep (Ortaya.)

Dede: Günaydın.

Akana: (1. Teyze'ye) Olur musunuz yanlarında biraz.
(Kızıcığa) – Bugün, oyuk önünden ayrılma emi.

Kızıcık: Peki, oralarda gezdiririm annemi.

Akana: Teyzelerim, siz de baksanız bir (3. Teyze'yle
çıkarlar.)

Ocağın üstü kapanmış mı

Tam mıdır pencerenin gizlemesi ?

2. Teyze: Evet, elimizden başka ne gelebilir.

3. Teyze: Bu kural çok eski

- Gerçek gizlenilemez ki.
- Akana: Bütün karışı koma gücümüz saklanmak, daha saklanmak
(Akana, deminden beri iki heybeye yiyecek, battaniye, koymuştur.)
Benim bütün yapacaklarım bitti Dede.
- Oğul: (Soluk soluğa girer, Dede'ye bir pusula verir.)
Verdim yazınızı okudu muhtar,
Koş götür diye yolladı bunu.
- Dede: (Pusulayı okur, düşünür.) Nice değiştirmek iste, yolunu sen
Çizer gideceği çizgiyi, değişmeyen (Düşünür).
Sevgili Kızım, Sevgili Akana, gidiyorsunuz.
Akana, topla dışardakileri içeri, bakıver gizlemelere!
(Akana çıkar.)
- Kör Kız: Sesin değişik Dedem, için sanki buz.
3. Teyze: Niye üzülüyorsun, ne var (Oğul saçlarını tarar kızın)
Kişi ulaşır, ancak istediği yere.
- Dede: (Bakar, başını sallar.) Yooo. Sesim değişik değil ki.
Nasıl olsa bir gün açılacak gözlerin, hiç kuşkusuz yok.
Bir an önce açılın isterdim. (Kızcık, yanında sanki kuzusu, 1. Teyze'yle girerler.)
- Kızcık: Bugün sayrı benim Anneciğim, sayrı,
Gözlerini sürdür yalnız, çimenlere,
Kopradım, elimle verdim, ninni.
Yemedi bir tek – ninni. (Yerine büzülür.)
- Akana: (Teyzelerle içeri girer.) Köyde bir kötü sessizlik var,
Bu kez, daha iyi örtüldük Dede.
- Dede: Şu yaşı bilinmeyen dürbünü koy,
Anlayayım olanı, biteni.
Sağa, sola da dönsün.
Bakalım neler yapacaklar, (Akana ilk perdede sözü edilen dürbünü pencereyle dış çit arasında

- koyar.)
 Dede: (Düşünceli) Akana indir.
 Akana: Neyi ?
 İndir, ver bana duvardaki heybeyi,
 Var daha, kopmadı daha,
 Var bir elim.
 Hadi indir duvardaki heybeyi, ver diyorum sana.
 Son bombamdır bu
 Belki son bir selam vermek gerekir,
 Kızıl bir çiçekle, kızıl bir karanlıkla,
 Anlasana. (Akana duvardan bir heybe indirir,
 Dede'nin boynuna asar.)
 2. Teyze: Genç Subay'ın işe yaradı bildirdiği
 İçimiz yattı olacıklara.
 Dede: Sormuyor musunuz muhtardan gelen karşılık nedir?
 Akana: Ben sezdim, değil iyi.
 Dede: Doğru, yola çıkanlar olmuş, bombardıman
 durunca
 Ne yöne gittilerse, biçilmişler bir bir.
 Kôr Kız: Bir ses duymuyor musunuz?
 2. Teyze: Çok uzaklarda.
 Akana: Helikopter sesi bu.
 Hem bir tane değil, sesler başka başka.
 Dede: (Dürbünde) Benim sevgili köyüm.
 Şimdiki adıyla Son My,
 Çağlar ardındaki adıyla My Lai
 Şu yeryüzü, şu gökyüzü her gün bir şölen,
 İletir birbirine senin aydınlığını
 Yaşayan, ölen (Bırakır dürbünü.)
 3. Teyze: Gerçektir,
 Gerçek olmayanı dört yöne bölen.
 Akana: (Dürbünde) Hiç kimse görünmüyor,
 Kuşlarla birlikte cıvıldaşan Son My, bu mu?
 Dedem, bize gideceksiniz demiştin sen.
 Dede: Evet, yine de diyorum gideceksiniz

Biri yaşar savaşta biri ölürken.
 Ağaçlar belki saklar sizi.
 Akana al çocukları yanına. (Genç Subay'dan
 gelen parayı da verir.)
 Bir dene bakalım.

Akana: Haydi Kızım, haydi oğul, haydi annecik.
 (Heybeleri oğulla bölüşürler.)

Dede: Teyzelerim, sevinirdi yürek, sizler de gitseniz,
 Gelirlerse buraya (Heybesini sıvazlar.)
 Son bombamı kullanacağım. Oda uçacak havaya.
 Hem Akana'ya yardım edersiniz.
 Çukur Emmi, siz de başlarında bir erkek,
 Ha, ne dersiniz?
 (Çukur Emmi ayağa kalkar, bunu gören
 Teyzeler
 de davranırlar, örtülerini alırlar.)

2. Teyze: Peki. (Kızcığın elinden tutar.)
 Ya siz?

Dede: Benim onlara son bir sözüm var,
 Çizgim buraya kadar.

Kızcık: Yavaş yavaş, kuzum, hızlı gidemez ki.

Kör Kız: (Ağlaya ağlaya) Dedem iyilik üzre ol.

Dede: (Yürür, Kör Kız'ı öper.) İyilik üzre gidesiniz.
 Hepinizi öpercesine öptüm onu,
 O da öptü beni, öpercesine hepiniz,
 Vakıt dar, hadi güle güle hep. (Çıkarlarken.)

3. Teyze: Giden kim, kalan kim,
 Gerçek kim, yalan kim?
 (Sahne kararır.)

Koro: Ölen (Bu bölüm çok ağır okunacaktır.)
 Kendi kendine ölen
 Doğa içine girer bir daha,
 Yıldız ışıkları cınlar, cınlar.
 Duyamaz sessizliği bile,
 Çıkar doğa dışına, kalır yapayalnız,
 Öldürülen.
 Ölen

Kendi kendine ölen
Doğa içine girer bir daha,
Yıldız ışıkları çınlar, çınlar.
Duyamaz sessizliği bile,
Çıkar doğa dışına, kalır yapayalnız,
Öldürülen.

(Sahne aydınlanır.)

Dede: (Yalnızdır.) Dışarda bir ağaç sürüklenmesi. Kim o?

Akana: (Dışardan) – Dede biz biz.

(Yanında Kôr Kız girer.) Beş yüz adım, yürüdük
yürümedik,

Bir ağaca çıktı oğul.

Oğul: (Girerken) – İyi ki ağaçtan uzakları gözetlemişiz,
Koruluğun bittiği alan var ya.

2. Teyze: (Kızcıkla girer.) – Kimse ölümün üstüne göre
göre gidemez Dedem.

Kızcık: Ninnim burada kalmış.

Oğul: İşte orda koca bir tüfek kurmuşlar,
Ateşle yokluyorlar kımıldasa bir yaprak.

1. Teyze: (Çukur Emmi'yle girer.) Sakla bizi tez Dedem.
Şaştım kaldım nereye gitti kuşlar?

Dede: İyi ki döndünüz, içim duruldu artık,
Gerekeni yaptık biz.

Gözüm, yüreğim arkada kalmıştı.

Biraz da sevindim bu dönüş.

(Güler) Seni Akana seni.

Akana: (Gülerek) Dedem, sevinmedim say beni.

2. Teyze: Bizi de sevinmemiş say.

Dede: Sağ olun hepiniz.

3. Teyze: Durun hele

Eğri yere akar su

Sevinmek, sevinmemekten kolay

Bakmak, inanmak dayanmak zor.

2. Teyze: Bakabilir miyim? (Dürbünü alır.)

Sulu boya bir resim gibi.

3. Teyze: Bir ucu tarihte, bir ucu, şimdi yaşarcasına.

2. Teyze: Üst üste, yakın renklerle uzak renkler. (Ayrılır,

- Dede geçer dürbüne.)
 Dede: İşte helikopterler belirdi
 Bir... iki... üç... dört
 Çoğalıyor birer birer
 Beş oldular. İşte 6, 7, 8
 İşte dokuz hepsi.
 Göz hızarı gürültüsüyle geçmedeler. (Oynatır
 dürbünü, uzaklara bakar.)
1. Teyze: Koca köy taş kesildi darda.
 Dede: Birlikler, birlikler, karşı tarlalarda
 Güzel iş,
 İlkin dört yanına sar da
 Kalsın köy,
 Avuçlarının içinde bir tepsi. (Ayrılır, Akana
 geçer.)
3. Teyze: Kalmış yeryüzü
 Gökyüzünün ellerinde bir boncuk.
- Akana: Alçalıyorlar, alçalıyorlar,
 Yalnız biri kaldı, tam üzerinde köyün
 Ötekiler inmede
 Pirinç harman yerine doğru.
- Dede: Gökte kalan ne oldu?
 Akana: O dolaşıyor alçalarak üzerlerinde.
 Dede: Komutan helikopteri,
 Canavar,
 Yöneltiliyor ötekileri.
- Akana: İnmedeler, ayakları değdi yere birikinin,
 Fırladı içinden yirmi otuz kişi sağa sola.
- Dede: (Alır dürbünü) Sanki karşılarında düşman
 varmış,
 Yürüyorlar, sakına sakına, eğilerek
 Öbürleri de inmedeler alana yola
 Elleri de görmediğim yeni biçim silahlar
 Duyuyorum, soğukluğunu demirinin.
2. Teyze: Demincek buz kesildim ben de.
 3. Teyze: Ben daha yaşamamda, sımsıcak kesildim.
 Dede: Onar, yirmişer dağılıyorlar köye,

- Akana: Kiminde megafon var.
(Dürbünü alır.)
Ne görüyorum,
Ötesinde kıyı evlerinin,
Kırk kadar köylümüz.
1. Teyze: Bakınız, Çiçek Kız'a, oğula bakınız
Ne güzel dalmışlar.
2. Teyze: Bir şekerleme içinde.
3. Teyze: Uzaktalar gibi
Gerçek dışındalar gibi
Ufalmışlar.
1. Teyze: Oğulun başı bir anne bulmuş.
- Akana: İnanamıyorum gözlerime.
3. Teyze: Bu mudur gerçek.
İnanamıyorum gözlerime.

(Sahne kararır. Aydınlanır sahne. Oda içinde yalnız Genç Subay'la Kôr Kız vardır. İlk perdedeki gibi oturmuşlardır. Mavi bir ışık karanlık odada yalnız ikisini aydınlatmaktadır. Kôr Kız düşünde ilk buluşmayı yeniden yaşamaktadır.)

- Genç Sb.: İnanamıyorum gözlerime,
Peki siz olsanız,
Başka bir evrenden inseniz, ağarmış bulutlar
içinden,
Bulsanız yüreğinize sığmayan bir güzelliği,
Çıldırarak kadar şaşırmasınız ?
Koyunuz kendinizi yerime, benim ?
- Kôr Kız: Yerime benim.
- Genç Sb.: Bir ağaç üstüne düştüğüm için,
Paraşütle atlarken, şanssızlığıma yandım
önceleri.
Delirecektim kıvrana kıvrana.
Buna seviniyorum şimdi,
Ne iyi olmuş meğer.

Ne güzel olmuş,
Ağaçlara takılıp kaldım da gördüm işte
En sıcak kızını yeryüzünün.

Kör Kız: Bilmiyorum bu subay ne der,
Nelerden, hangi mutluluklardan konuşur ya
Sesinde bir ırmak, köpürürken durmuş,
Köpürürken duruvermiş bir mavilik,
Bir sevinç var sanki.

Genç Sb.: Bir sevinç var sanki.

Kör Kız: O da anlamıyor beni diye söylüyorum,
Esenlikle söylüyorum.
Bir çiçek bir yalnızlıkta ses olsa
Böyle açılır:

Yavaş
Uzun,
Güçlü
Anlaşılmaz.

Genç Sb.: Ne duyuyorum?
Anladığım tek söz bile yok,
Neler duyuyorum,
Hepsini anlıyorum bir sıcaklığın.
Daha da hepsini anlıyorum, apaydın,
İnsan dillerinin bir şey demediğini,
Seslerle seslerle seslerle,
Anlıyorum
İnsanların neler neler dediğini.

(Subay kolunu uzatır. Kız biraz çekilir. Subay
kızın elini tutar, parmağını yavaş yavaş
proflinde gezdirir.)

Genç Sb.: Gör beni işte
Bu alnım
Düşüncelerim işte.
Bu yeryüzünün ardındaki yalnızlık.
Bu kaşlarım, de ki öteki ülkeler.
Düşlerim bu

Bu sevgim işte.

Gör beni işte.

Gez beni.

Kör Kız: Işığı ışıdı parmağım, görüyor muyum ne?

Genç Sb.: Bu saçlarım işte, senin sarılığına denk,

Bu yüzüm işte, seninle ağaran.

Bu kulaklarım, duyan seni.

Ağzım bu, sana seslendiğim bu,

Bu gözlerim ki hepsinden mutludur,

Seni gören.

Şimdi ödeştik değil mi,

Beni gördü parmakların değil mi çocuk?

Ama göremez ki parmakların

Yüreğimi hiç.

Kör Kız: Yok, anlıyorsun dilimi sen benim,

Sıcak sesinden belli.

Benim yakınlığımı anlıyorsun,

Sıcak yakınlığından belli.

Bir Amerikan subayısın ya

Bir Vietnam kızılım ya

Gökle toprak gibi

Nasıl nasıl yakınız korkuyorum.

Sesin düşünür gibi oldu biraz

Düşünmeni istemiyorum yaşa hep.

Toprağın pirinci yaşaması gibi hep.

(Sahne kararır. Aydınlanır sahne, oyun sürer.)

Akana: Ovaya kaçmaktalar.

Önleri tabak gibi dümdüz,

Beridekiler, evlerin önündeler artık,

Megafonlarla sesleniyorlar, çıkın diyorlar

besbelli.

Dede: Ne oldu ovaya kaçanlar?

Akana: (Bakar.) Gittiler elli metre kadar

Gitmedeler de, düşe kalka.

Beridekiler, katıyor önüne, evlerden çıkanları,

Sürüyorlar düzlüğüne köyün.

1. Teyze: Ne korkuyorlardır, kardeşlerimiz kim bilir?

Akana: İşte çıktı, alana en yakın bir evden

Çok yaşlı bir adam.

Evet tanıdım, bizim Budist rahibi,

İki kolu yanlara uzanmış,

Asılmış iki koluna üçer yaşlarında

İki çırılçıplak yavru, sanki birer mum.

Hayır, bakamıyorum.

Dede: (Alır dürbünü.) Adam durdu,

Adam kocaman bir yontu gibi dinelmiş,
durmakta.

Alanın orta yerinde.

Amerikan piyadesi,

Koca bir ayaklı tüfek kurmakta.

3. Teyze: Yüreğim gerçekleri

Sayarcasına vurmakta.

Dede: Adam ilerledi yavaş yavaş.

Adam yalvarırcasına, kim bilir söyledi neler.

Çavuş hayır gibilerde başını salladı.

Tüfek,

Döndü üzerine

Biçildi, düştü çocuk mumlarıyla adam!

3. Teyze: Görüyorum, düştü yemyeşil toprağa,

Dura dura, din denen çiçek.

Bir çınar devrildi, dallarında iki kuş.

Akana: Yok olasıcalar (Dürbünü alır.)

Ellerinde büyük tüfekler işte.

Dede: M 16 olacak.

Akana: Ellerinde başka büyük tüfekler işte.

Dede: M 79 olacak.

Akana: Ateşe başladılar, alana sürülenlere.

Dede: Ne oldu ovaya kaçanlar, baksana.

Akana: (Bakar.) Onlar mı, onlar, ne yazık,

Üçü, beşi köye doğru koşmakta,

Görülüyor öbürleri.

İşte kaçanlar, düşüyor tek tek.

- Dede: Hepsi de öptüler demek yeri.
2. Teyze: (Dürbünü alır.) Kimi bulurlarsa alana topluyorlar.
Kardeşlerimizin yüzleri öylesine sarı ki.
Sanırsın kımıldamaları bile sarı.
Duymuyorum ya
Duyar gibi oluyorum,
Solukları bile karanlık sarı.
3. Teyze: Sarı aktan uzaktır,
Yakındır karaya.
2. Teyze: Elleri büyümüş, kolları uzanmış,
Yalvarmaktan.
Hepsi yetmiş seksen kişi kadarlar,
Kiminin kucığında bebeği var.
2. Teyze: Çocuk gerçeklerin en derini.
3. Teyze: Dört beş er, kesti önlerini,
Kollar daha da uzadı yalvara yalvara,
Yüzler büyüdü sarılığından.
Ateşe başladı işte erler, ilgisiz,
Kimi öne, kimi yana, kimi geriye devrildiler.
1. Teyze: İnanacak gibi değil, olacak gibi değil.
2. Teyze: Uçta duruyor
Bir küçük küme
Gözden uzak, sapa bir yerde, titrek.
Hayır bakamıyorum. (Çekilir yerine.)
- Akana: (Alır dürbünü.) O dört kişiden biri atıldı,
Hemen üstlerine.
İçlerinde koltuk değnekli kadınlar,
Yaşlı babalar, iki büküm.
Titredi ürküyle küçük küme.
Bir tarama ateşi
Sallandı, göçüverdi, 15 kişi birden.
3. Teyze: On beş milyon yıllık ölüme.

(Kör Kız'la oğul anlatılanların başlangıcından beri, gittikçe artan bir ilgiyle dinlemektedirler.
Kızık, yavaş yavaş toparlanmakta, ilgisi

artmaktadır. Gözlerini anlatanın ağzına dikmektedir.)

- Kör Kız: Korkuyorum, olanları siz anlatırken
Sonra susuyorsunuz,
Sonra düşünüyorum,
Daha kocaman bir korku düşünüyor içime.
- Akana: (Dürbünde) Önümde dört yaşında bir çocuk
Anlamamış ne olduğunu
Kolundan akmakta kan.
3. Teyze: Kanla gerçek birbirine benzerler,
İkisi de girer binbir biçime.
- Akana: Parmağını kana sokuyor,
Ağzına götürüyor parmağını.
Olanların dışında.
Bir daha, bir daha yapıyor bunu,
Kim dinler
İşte bir ateş taraması,
Bitiverdi dört harman süren yolculuk.
3. Teyze: Sıgmıyor yüreğine, kişinin yaşı.
- Kızcık: Annem uyuyamıyor ki
Donmuş bakıyor.
Gözleri öyle mor ki.
1. Teyze: Hey Buda'dan bulasınız, dilerim.
- Dede: Hey Vietkong'dan bulasınız, dilerim.
- Akana: (Dürbünde) Bir çavuş ateş etmekte
Önünde giden kara giysili bir kadının kafasına,
Kadın sendeledi
15-20 er gördü bunu.
Davrandılar ateşe hep birden
Kadın sendelemedi.
1. Teyze: Daha neler daha neler.
- Akana: Kadın sendelemedi
Et, kemik bulamacı olarak,
Uçtu gitti,
Kafası kadının. (Akana bayılır, teyzeler
koşarlar, kaldırırlar, su verirler, oturturlar,

- kendine gelir.)
- Kör Kız: Ne oldu, ne bu gürültü ?
- Oğul: (Kızı tutar.) Yok Bacım, Akana düştü.
Kaldırdılar hemen, oturdu yerine.
- Dede: Akanam, benim yiğit kadını, dayanacağız,
Bizler dayanmazsak,
Nasıl dayanabilir
Şu bir yudum çocuk, şu bir damla kız.
- Akana: Bağışla Dedem, yürek boşalıverdi
İniverdim derine.
- Dede: (Alır dürbünü) Biraz da ben anlatayım,
Doğru çıktı Genç Subay'ın yazdıkları
Bu tam bir kıyım.
2. Teyze: Yüz karası, yürek karası.
Tam bir kıyım.
- Dede: Evlere dağılmışlar
Dışarı çıksınlar diye yakıyorlar evleri.
Bombalıyorlar evleri.
Tarama ateşine tutuyorlar evleri.
1. Teyze: Bunların içinde ölüm makinesi mi var ?
- Dede: Çıkanları topluyorlar
Alancıklara,
5'er,
10'ar,
20'şer.
Kurşuna diziyorlar, türlü silahlarla, gülerekten.
2. Teyze: Ne bitmez tükenmez hınç.
- Dede: Bırak, bakamıyorum ben
Gördükçe
İğreniyorum kendimden.
2. Teyze: (Dürbünde) Çıkardılar
20 kadar kardeşimizi evlerinden, sağ yanda.
Daha birkaç adım yürüdü
Yürümedi kardeşlerimiz,
Karşıladi bir yarımay
Ateşten bir yarımay
Üzerlerine parladi bir yalaz.

3. Teyze: Parladı bir karanlık.
2. Teyze: Önce dayandılar birbirlerine.
Sonra bir tek kişi gibi devrildiler,
Kendi kanları üzerine.
- Kızcık: (Ağlar bir sesle) Annem artık kımıldamıyor
Taş kesildi gözleri.
Isınmadı, hohladım hohladım,
Annem artık kımıldamıyor
Soğudu yeri ninni ninni ninni ninni.
- Kör Kız: (Haykırırcasına) İşte vuruyorlar onu
Dışardaki her silah sesi bir bir
Gelip geçmekte kuzucuğun yüreğinden bir bir.
İşte vuruyorlar onu
Her mermi sıcaklığına değmekte
Nasıl dayanır, bir minicik kuzu
Daha ağzı çiçekte (O da ağlamaya başlar, Kızcık
da. Teyzeler yanlarına giderler.)
- Akana: Derin uykusunda kaldı kuzumuz.
Sayrı değil ki
Uyanır erkenden yarın.
2. Teyze: Ağlama annecik
Uykusu hemen ıslanır, kuzuların.
- Kızcık: Uyuyorsa, çok kara uyuyor, çok uzak uyuyor.
- Akana: Hadi sen de uyu annecik.
- Kızcık: Benden ayrı gibi annem.
Ninnime gülümserdi
Ninni ninni, derdim de
Sen de uyu derdi. (Yatıştırırlar.)
- Dede: (Dümbünde) Başladı yeni bir oyun
30 kadar kardeşimizi getirdiler,
Hendek üzerine,
Yatırdılar yüzükoyun,
Subayları eliyle göstererek
Buyurdu, sanırım
(Eliyle tetik çekme yapar.)
Kurşuna dizmelerini.
Öyle anlaşıyor.

2. Teyze: Avdalar sanki, evler de birer in.
 Dede: Onbaşlılarına aferin,
 Yiğit adammış doğrusu,
 Attı tüfeği elinden, tiksiniş.
 Kaptı tüfeği subay birdenbire
 Şimşek hızıyla taradı.
 Yerdeki kardeşlerimizi, kadın çocuk demeden.
- Kör Kız: (Yüksek sesle) Ben dışarı çıkmak istiyorum,
 İstiyorum beni de öldürsünler,
 Yaşamak pis bana.
 (Akana ile 3. Teyze yanına giderler.)
3. Teyze: Gerçektir, vurulan, yaralanan, dolaşan,
 Sallana, sallana.
- Akana: Senden önce düşündüm bunu ben, Olmaz,
 Bak nasıl dayanmada Deden.
1. Teyze: Biz sanki iğrenmiyor muyuz.
 2. Teyze: Biz tiksiniyor muyuz sanki.
 1. Teyze: Bak nasıl dayanmada Çukur Emmi.
 Dede: Ne dedik,
 Görevimiz sonuna dek yaşama değil midir?
 Hadi Akana, anlat biraz da sen.
2. Teyze: Ben anlatayım Dede, ona öyle sarılmış ki
 cici kız.
 (Dürbünde) Büyük yapılardan gelmekte
 15 kişicik.
 Öyle yalvarıyorlar, öyle uzatıyorlar ki ellerini,
 Sağa, sola, yere, göğe doğru,
 Sanki bana değişiyor parmakları hep
 Sanki duyuyorum seslerini hep.
1. Teyze: Duymaz bunların içi.
 2. Teyze: Alanın kıyısından genç bir çavuş,
 Üstlerine dönüverdi,
 Taradı makinelisiyle,
 Kadınlar, giysileri kara mı kara,
 Açılıverdi.
 Kara giysileri üzerinde kırmızı nar çiçekleri
 hepsinin.

Birbirlerinin ellerine, ayaklarına,
Düştüler.

Akana: (Gelir, dürbünü alır.) Tapınağın önünden
Çıktı 8-10 kardeşimiz.
Alana yürüyorlar, ayakları ağır mı ağır,
Kaldıramıyorlar gibi.

1. Teyze: Ben olsam hiç kaldıramam.

Akana: Ne çok miniminiler, içlerinde.
Önlerine koymuşlar miniminileri
Ağlar belki
Duyar belki
Acır belki diye
Bu insan yiyenler.

Dede: Ne gezer. (Dürbünü alır.)
Hepsi kendi açlığında,
Kendi kudurmuşluğunda hepsi,
Büyük bir savaş görevi yaparcasına yöneldiler,
Gelenlere.

2. Teyze: Doyardı, bunların yerinde bir sürü kurt olsaydı.

Dede: Ama bir çalım, bir çalım alçaklarda, hey gidi
hey.

Bu savaş ha?

Bu dövüşmek ha?

Biçtiler çocuk ordusunu, nine ordusunu,

Elleri açık,

Yürekleri açık.

Son çılgınlıklarıyla,

Birer birer

Ağızları açık. (Bitkin, oturur.)

2. Teyze: Ne denir

İçine alsın

Gelen ilk gece,

Hepsinin, kötü karanlık canını, birer birer.

3. Teyze: Duyulmaz ki geleceğin sesi.

2. Teyze: Ortaya bir kadıncağız getirdiler

Döndü üstüne belki elli makineli birden,

Bir taradılar ki

Belki bin mermi yedi kadıncık.
Yok oldu tepeden tırnağa,
Gördüm havada bir an parladı
Bez bir kan.

1. Teyze:

Bez bir kan ha?

2. Teyze:

Küçücük bir yavru gelmekte,
Biri ateş etti, vurdu kolundan.
Resmini çekmek istiyor başka biri.
Kim bırakır
Mermi demeti tersine çevirdi çocuğu,
Başka bir mermi demeti, fırlattı havaya,
Son demet, yere serdi, dümdüz,
Yükseldi üzerinden kırmızı bir buğu.

Akana:

İnanmazdım,
Ötekileri görmesem, dediklerine.

1. Teyze:

Dediklerin senin.

2. Teyze:

Gördüklerim benim.

Dede:

Hepsi girsin, kara toprağa
Ta derine.

Kör Kız:

(Ağlar gibi) Akana, çıkmak istiyorum dışarı.
Götürür müsün beni kapının önüne dek ?

Dede:

(Akana, teyzeler, kızı sararlar.) Ne oldu güzel
kızım ?

Bu ne demek ?

Kör Kız:

(Değişik bir sesle) Onlar ölürken üst üste,
yaşamak ağır,
İçim öldü gibi,
Bırakınız, dışım da ölsün, yalvarırım.

Dede:

Ne diyorsun çocuk. (Elini göğsüne vurur.)
Bu yüreğin ta içi, ta dibi
Ne ölülerle, ne sevgili ölülerle dolu!
Dien Bien Phu'dan önce başlar bu yolculuk.

Akana:

Güzel Kızım,
Hepimizin yüzü karanlık, içi sarı,
Hepimiz çıkmak istiyoruz dışarı.

3. Teyze:

Kim sağlar?
Hepimiz ağızımızda duyuyoruz, haykırmaları.

1. Teyze: Sağ elim tutmuyor deminden beri benim.
 2. Teyze: Öldürülen her çocuğun yerine
 Birimizi isteseler
 Gitmeyen kim?
 Dede: Güzel kız,
 Gözlerin kapalı ya
 Ulaşıp bakışların, bizim gördüklerimizin
 ötelere,
 Yurdunu savunmak mı istiyorsun,
 İstersen incecik bir ipek ipliği ol,
 Kendiliğinden kopma yalnız.
 2. Teyze: Dedem, açıklar mısın, anlamadım pek.
 Dede: Ne demek mi söylemek istediğim,
 İpek ipliği kılıncı yener demek. (Durur, biraz sonra.)
 Dede: Bu odaya, yukardan aşağı ipek ipliği sarkıtsanız.
 Koro: Bu ovaya, bu köye, bu ovalara, bu Vietnam'a
 Binlerce binlerce binlerce, ipek ipliği sarkıtsanız
 Çifte su verilmiş bir kılıncı gelse, pırıl pırıl,
 Başlasa kesmeye beni, seni, onu, bizi
 Keser keser, körelir bir gün,
 Kesemez son ipliğimizi.
 Kôr Kız: (Sevinçle) Anladım sağ ol, Dedem, yaşa
 Seni sevdim, sana inandım büsbütün
 Bundan sonra duracağım dimdik.
 Duyuyorum pırıltısını,
 Ne güzel, içimdeki iplik.
 Akana (Dümbünde) O inmeyen helikopter var ya,
 sonuncusu,
 İyice yaklaşmada yere,
 İnecek mi ne, çimenliklere,
 Yok yok, yükselmeye başladı,
 Köyün dışındaki ilk çukur var ya,
 Oraya sürüklemeler öldürdüklerini.
 3. Teyze: İçine girdiğimdir
 Gömütlerin en derini.
 Akana: Birdenbire arkada bir çocuk

- Belirivermez mi,
Küçükten küçük, sarıdan sarı.
Üzerinde yalnız mavi bir gömlek
Kamışçasına parlıyor ince bacakları.
2. Teyze: Artık burnumda kokuyor kan.
Akana: Diz çöktü, biri, karşıdan,
40 adım uzakta,
Nişan aldı,
Katıverdi çocuğu ölü yığınının içine.
Bir mermi, bir tek.
- Kör Kız: Dede savaşlar hep böyle midir?
Kim isterse
Yıkar mı evini ötekinin?
Kim isterse
Çocuğunu,
Ninesini,
Makineli tüfeklerle biçer mi ötekinin?
Yeryüzünün her ucunda
Savaş, alçaklık mı getirir?
- Dede: Yok kızım, yok benim ışık kızım,
Kötüdür ya
Her yerde, her ülkede değişir
Her yerde,
Her ulusta başka bir anlamdadır savaş.
Uluslar anlaşılır en çok,
Nedir, nicedir,
Görünür en çok, dövüşürken.
2. Teyze: Doğru söylüyorsun Dede
Böyle savaşmıyordu Fransızlar.
- Dede: Çok eskiden okuduğum bir öykü var.
Yaşanmış bir savaş öyküsü.
Tam yeri, o güzelliği anlatmanın.
Çıkarız az da olsa bu pis savaştan dışarı.
- Kör Kız: Bu pis karanlıktan ötelere ulaşırsız azıcık.
- Dede: Büyük bir hakan varmış,
Yüreği kocaman yumruğu kadarmış.
Bir gün yenmiş de büyük bir orduyu

Savaştan sonra

Duymuş can evinde, derin mi derin, bir kuyu.

2. Teyze:

İçi daralmış.

Dede:

Evet bunca kişinin ölümünü yaşamış gök
yüreğinde.

Yönelmiş dövuşün verildiği alana, yapayalnız.

3. Teyze:

Yapayalnız değil,

Evrende yalnızlık yoktur ki.

Dede:

Kopuk eller,

Kopuk başlar,

Ölüler, ölüler, ölüler, yerde.

Onun ordusundan, öteki ordudan

Göllenmiş

Yemyeşil ovada kan.

Akana:

(Dürbünde) Evleri yakıyorlar, bir bir

İçinde saklanan varsa çıksın diye.

Kör Kız:

Sonra Dede anlatır mısınız?

Dede:

Peki anlatıyorum altın kız,

Hakan bakmış yaralı bir düşman eri,

Eli biraz havada, ağzı açılıp kapanıyor,

Yaklaşmış,

Erin yarı aralık gözler.

2. Teyze:

Parladı gözümde o an.

Dede:

Son bir söz söylemek istemekte

İnmiş atından, hemen Büyük Hakan,

Yaklaşmış düşmanına

Bu yanan çocuğa, eğilmiş.

1. Teyze:

Ne güzel!

Dede:

Ayağa kalkmış alçağın içindeki kara kan.

Uzanan el

Saplamış hançerini Büyük Hakan'ın böğrüne.

Kör Kız:

Hiiy yazık!

Dede:

Kendi de yetişenlerce tuz buz edilmiş ya

Göçmüş büyük bir su gibi

Yeryüzüne,

O Büyük Hakan.

Kör Kız:

Olmuş mu bu Dede, olmuş mu?

- Dede: Olmuş.
İşte, kendi değerleri vardır,
Savaşın da, savaşanların da.
O Büyük Hakan'a kim ölmüş diyebilir
Bir erdeme ermişse yüreği,
Yaşar Vietnam'a dek.
- Kör Kız: Dede, içimde uçtu bir kuş.
En eski ağaçlara kondu.
3. Teyze: Daha çok kuşlar uçar,
Öyle büyük ki göklerimiz.
- Dede: (Yeni bir güçle dürbünü alır.) Görelim daha,
Onların çirkinliğini aşalım.
Ağaçlar, otlar, pirinçler tanıgımız,
Dayancak kim daha.
3. Teyze: Dayanır gerçeğe dönük olan.
- Dede: 20-30 kardeşimizi getiriyorlar
Çoğu çocuk, çoğu nine,
Yaklaştılar
O ne?

(Sahne kararır, aydınlanır sahne. Ak perdeye, arkadan gelen ışıkla gölgeler düşer. Bir Vietnamlı kız önde biraz gerisinde yaşlı bir kadın, önce bir, sonra iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz Amerikan askeri, subayı, kızı yavaş yavaş zorla soymadalar. Kızın karşı koyuşları. Anası olacak yaşlı kadının kızını koruma çabaları. Bir dipçikle yana savrulup yıkılması, saldırganların gülüşmeleri. Ağızlarında, pipolar, gölgeler oyunu.) (Bunlar olurken arkada Dede'nin sesi olayı anlatmaktadır.)

Atıldılar üstüne, soymaya başladılar, üçü dördü,
13 yaşlarında bir kızın,
Öbürleri haykırıyorlar, soy soy gibilerde
Bakalım içi nasıl gibilerde,

- Bir incecik geceliğiyle kaldı kız,
 3. Teyze: Ak üstünde karanlıklar.
 Dede: Ninesi olacak yaşlı biri,
 Karşı durmak istiyor, dipçik çarpar çarpmaz,
 yerde.
 Alçaklar. (Bırakır dürbünü, döner.)
 3. Teyze: Şimdi güçlüsün ya
 Senden de güçlü gerçek var.
 (Sahne kararır, aydınlanır. Oyun sürer.)
 Akana: (Dürbünde) Tüfeğinin ucuna bağlamış, birisi
 Geceliğini kızın,
 Vurulmuş, yığılmış
 Kardeşlerim üst üste, karalı allı, sessiz.
 Söylemedim, başlangıçtan beri
 Artık yeri
 Hep ayrı getirildi kızlarımız, alanlara, hep,
 Parçalanmış, yırtılmış giysileri.
2. Teyze: İğrenç.
 Akana: Büyük çukurlar kazıyorlar şurda burda.
 Başladı bir sessizlik.
3. Teyze: Başladı bir sessizlik tarihe doğru,
 Efsaneli masallı.
- Dede: Ölülerimiz toplanmada, üç büyük çukurda
 Hey Song My benim güzel köyüm.
 Öldürdüler mi seni, yaktılar mı seni?
3. Teyze: Geleceklerden dinliyorum yaşamayı,
 özgürlüğünü,
 Evrenin sonuna dek.
- Dede: Hey Song My, benim güzel köyüm.
 Akana: Song My, benim güzel köyüm.
3. Teyze: Köy, birdenbire bin yıl ötede kalıverdi,
 Sessizlik ne korkunç.
 Duymuyoruz ya
 Devinimsizliğinden, eylem dışı kalışından,
 Besbelli, bu anlatılmaz sessizlik.
1. Teyze: Bütün köy mü kımıldamıyor,
 Köyün hepsi mi öldürüldü diyorsun?

2. Teyze: Bu olamaz ki.
Akana: (Dürbünde) Bakıyorum, bakıyorum yok kimse.
Kimildamıyor, yürümüyor, haykırıyor,
görünmüyor.
3. Teyze: Şundan çıldırmıyoruz
Dede: Ölmüyor kimse.
Akana: Yalnız gökte, alçaktan uçan o helikopter.
İyice alçalmış.
- Dede: Başarısını süzmekte yigitlerinin.
2. Teyze: İnanmıyorum, öldürülemez bütün köy.
1. Teyze: Evler yanmış ha?
Yollarda alanlarda kimseler yok ha?
2. Teyze: Yine de inanmıyorum, inansam eğer
Ölürüm ben.
3. Teyze: Gerçek bu.
Dışarıda yelin sesi var yalnız,
Bir de suyun sesi.
2. Teyze: Nasıl çıldırmıyoruz bunu görürken?
Dışarda bir de geleceğin sesi var
Çoğala çoğala
Dolar bir yerde sayı.
Orada yeniden başlar.
Sayı.
1. Teyze: Kimsesizliğim büyüdü, oda kesildi buz,
Nerde, sarınsam örtümü.
2. Teyze: Yazdığı çıktı Genç Subay'ın.
Genel kıyım yapmış amaçları,
Yaptılar, yok oldu köy.
- Akana: Bizden başka.
1. Teyze: Bizden başka, hepsi.
- Kör Kız: (Elleri saçlarında) Neden sertleşiyor
insanın saçları.
Bir karanlıktayım hep.
Koca bir karanlıktayım ya,
Ne korkunç,
Anne, inanamıyorum,
Birdenbire yandı işte,

- Yüzlerce yüzlerce mum.
(Ağlar, Akana teyzeler yanına giderler.)
- Kızcık: Anneciğim çok uzaklarda,
Ne azsın. Ninni ninni
Hohlasam, hohlasam,
Isınmazsın, ninni ninni
Demek Song My'yi dört çukura sığdıracaklar.
Ne demiş Türk? Bizim duamızı demiş:
Tanrı isen.
- Koro: Al benim sokmuş dilimi ona ver
Yılan adımı da! Tanrı isen
Al benim dişlerimi, ona ver, o Amerikalıya,
Timsah adımı da!
Tanrı isen,
Al benim çift boynuzumu ona ver,
Öküz adımı da!
Tanrı isen,
Al benim pençelerimi, ona ver,
Sırtlan adımı da!
Tanrı isen,
Al benim bilinçdışı zehrimi ona ver
Çıyan adımı da!
1. Teyze: Bizden başka hepsini.
2. Teyze: Bizden başka hepsini ha?
Akana: Bizden başka hepsini öldürdüler,
Vay köyüm.
2. Teyze: Gözlerinde
Bir sarı aydınlık
Son gördükleri ay. (3. Subay, 1., 2. Çavuşlar,
1., 2. Erler ellerinde bir taşınır arayıcı,
makineliler, girerler)
3. Sb.: (Arayıcıyı okşarken) Dedim, şaşmaz bu.
(Arayıcı 1. ere verir.)
Bunun görmesi gözümüzün görmesinden kolay.
İşte buldu, çıkardı mikropla dolu çukuru,
(İçerdekilere) Gizlenirsiniz ha? (Gelenler
dağılırlar.)

1. Çvş.: Ne de iyi saklanmış bunlar,
Arayıcı olmasa
Kırk yıl üzerlerinden geçsek
Bilinmezdi, bulunmazdı maymunlar.
(Odadakiler birbirine sarılmış ürkü
içindedirler.)
1. Çvş.: (Dede, sağlam elini heybesine sokarken) Dur
moruk!
(Akana sayıklayan kızcığın yanına gider, alnını
suyla siler.)
- Dede: (Dürbünde) Epey toprak yığıldı çukurların
yanına,
Demek oldular epey derin.
Demek bütün köy sığacak üç çukura.
2. Teyze: Bir de yüzüstü öldürülenlerin çukuru var
- Dede: Doğru.
(Dipçikle vurur Dede'nin koluna, kol düşer, elini
heybeye sokar. Eski tip bir bomba çıkarır
Çavuş.)
Çok gördük bu numaraları,
Geçenlerde dolaptan bomba çıkardı karı.
1. Çvş.: Kendinizi de, bizi de uçuracaktın öyle mi?
Yok keçi sakallı geçti o günler
Üzüm oldu şimdi,
Yıllar önceki koruk.
3. Sb.: (Bombaya bakar.) Buymuş demek bizi çeken?
1. Çvş.: Ulan bu bomba mıdır, hamur tokacı mıdır,
Pastan pek belli değil.
Peygamber Nuh'tan kalma
Yoksa kavun mudur bu,
Tatlı mı, acı mıdır? (Gelenler güler.)
1. Çvş.: Ağır mı?
Bizimkilerden çok ağır.
Küflenmiş üstü, çil çil.
Bu mu patlayacakmış. (Güler, atar yere.)
Patlasın hele!
3. Çvş.: Bize yiğitlik sattı hergele.

3. Sb.: Görev başlasın artık,
Siz toplarken ortalığı şunu şunu şunu.
(Kızdan ötesini gösterir.)
Ben toplayayım şunu. (Kızı gösterir, güler.)
(1. .3. Çavuşlar kıza sarılmış 2. Teyze'yi
çekerler, kız yalnız kalır, 3. Subay onu tutmak
üzere uzanırken)
- Çukur Emmi: Dur Benim önümde bu olmaz. (Kalın bir sesle.)
3. Sb.: (Ötekiler gibi şaşkınlık içindedir.) Ne dedin,
ne dedin?
- Çukur Emmi: (Daha da kalın bir sesle.) Benim önümde bu
olmaz.
3. Sb.: (Alayla) Neden efendim?
- Çukur Emmi: (Dondurucu bir tınlamayla, konuştuğu sesi
kalınlaşır. Harflere basa basa)
65 yıl görmüşüm ben.
- Koro: Uzak Asya'nın bütün tapınaklarını
Uzak Asya'nın bütün tapınaklarını
Uzak Asya'nın bütün tapınaklarını
Görmüşüm,
O tapınaklar üzerindeki özgürlüğü mavilikler
üzerinden!
Benim o gözlerimin önünde
Bu olamaz. (Bir sert sessizlik.)
3. Sb.: (Toparlanır.) Sizi yendim,
Köyünüzü yendim budala.
Sen ögüt veredur hâlâ.
1. Çvş.: Ne dedi bu kalın sesli köpek?
3. Sb.: Uludu ne diyecek.
(Kıza sokulur, kızın ağzını ağzına yaklaştırmak
isterken ısırır kız.) Vay vay bebek kız
Dişlerin de var ha?
(Elindeki tüfeğin tersiyle kızın başına vurur. Kız
ve kadınlar haykırır. Erler kıızı yere düşerken
tutarlar, kaldırırlar.)
- Kadınlar: – Savaş mı bu!
– Namussuzluk bu!

- Bu ne alçak ordu!
3. Sb.: Bırakın onu bana
Kûf kokan izbenizde,
Nasıl açılmış böyle bir çiçek.
- Kör Kız: (Görmeye başlamıştır.)
Dedem, teyzelerim,
Görüyorum artık,
Başıma vuran kim?
Gözlerim açıldı, bin şükür.
3. Teyze: İç i görenin,
Er geç,
Dışı da görür.
(Subay'a bakar) Dışı da görmez, iç i görmeyenin!
- Dede: (3. Subay'a) Anladın mı Vietnam körü?
- Kör Kız: Bunlar Amerikan askerleri.
Köyümüzü yakanlar, öldürenler!
Gözlerim açılmasaydı da
Görmeseydim hiç ben
Bu pis yüzleri, bu çirkin yüzleri.
1. Çvş.: (Subay'a) Bakakaldın kıza, yeter artık!
Ha bire söylenmede bunlar.
3. Sb.: Haydi ! Dışarı, dışarı.
Haydi, hepsini çıkarın.
Bunlar da mermi demetine kavuşsunlar.
- Çukur Emmi: Sürükleye sürükleye. Haydi.
Çıkarın sürükleye sürükleye. Haydi.
3. Teyze: Hiçbir yere çıkılamaz, girilemez hiçbir yere.
3. Sb.: Hepsi toplanır toplanmaz ilk düzlükte,
Biçiverin bütün silahlarla, isterseniz,
Duysunlar ta uzaktan, oradakiler,
Bulundu bir yeni yer.
(Amerikalı çavuşlar erler odadakileri ite
kaka çıkarmaya girişirler, bu arada Dede,
yerdeki bombasını itiş kakış kargaşalığından
yararlanarak alıvermiştir.)
- Dede: Ne demiş atalarımız:
“Hani testi boşalır da yeniden dolar ya!”

- Çavuşlar: – Yürü budala baykuş,
– Amma da kalın öttü bu kuş.
- Erlər: – Yürü örümcek.
– Hadi, yılan eskisi.
– Ödü mü koptu ne.
Cadının bakışı dondu pek.
3. Sb.: Çırpınma güzelim, dur hele, dur hele,
Ölüm biraz geç gelir. Her yerde, senin gibi
güzele.
(Subayla kızdən ötesi çıkarlar.)
(Kız onlarla çıkmak ister, Akana, Teyzeler,
Dede, Oğul, hepsi kızı da götürmek için
çırpınmışlardır. Kız şimdi çıkmak istemez,
Subay sürükler kızı.)
- Kör Kız: Yok, yok.
3. Sb.: Çırpınma, nasıl olsa bitti bu savaş.
- Kör Kız: Yok, yok (Subay, kızı sürükler, çıkarır.)
(Yarım dakika sonra kızın korkunç bir çığlığı.)
(Çığlıktan 3 saniye sonra korkunç bir bomba
sesi.) (3. Subay, üstü başı kan, sendeleyerek
sahneye girer. Orta yerde gözleri apaçık, düşer
kalır.)

3. PERDENİN SONU

MALAZGİRT ULULAMASI

KUŞLAR

Malazgirt'te bir ulu ağaç vardı
Bir ulu ağaca kondu bir kuş
Kondu bin kuş
Kondu kırk bin kuş.

İlk konan
Dedi öbürlerine
Benim adım Tanrıçıl'dır.

İlk konan
Sordu öbürlerine
Nedir sizin
Yerden göğe
Adınız?

Çığırtı adını yerden göğe
Hepsi:
Tanrıçıl.

KUŞ AT

Yel gibi uçup gideriz
Atlar gelecekle yelli.

Yeryüzünün turnasıdır
Alınları telli telli.

Biri sürer kılıcını
Biri ovalarca elli.

Sudur içimiz dışımız
Yörük atlar bundan selli.

Kocaman bir kuştur atlar
Konacak buraya belli.

GERİ ÇEVİRİLEN ELÇİLER

Savaşmayalım demişti elçileri Doğu'nun
Olmaz demişti Bizans.
Bir kocaman suydu yeryüzü
İlk çağlardan beri duruk
İlk çağlardan beri küflenmiş,
Kocaman suda
Görüyordu azgın yüzünü köpürmüş iri
O kaplan.

Durunuz savaşmayalım demişti elçiler
Hayır demişti Bizans.
Sömürü bir tespihtir ellerinde sömürgeciğin
Yasalarınca kutsal.
Her boncuğu bir baş, senin benim.
Her boncuğu daha doldurur
Görkemli saraylarda
Daha büyüyen ağzını.

HELE DE

Hele de hele de
Nerde Bizans ordusu
Görüşelim gele de.

Hele de hele de
Göğün mavisi inmiş
Bağdaş kurmuş
Yele de.

Hele de hele de
Benziyor at beşiği
Dalgaya da sele de.

Hele de hele de
Bir çizgiye gelelim
Dağ başı yüksele de.

ATLILAR

Atlılar gökleri aştılar bir daha
Kocaman maviye şaştılar bir daha

Su yeni ot yeni dal yeni kuş yeni
Atlılar götürür ta beni ta seni

Bir yakın uzakta yaklaşır ele dek
Masallar içinden bir yakın gelecek

Yeryüzü başlarken duymuşsun ilk hızı
Parlamış alnında yaşamak yıldızı

Yellere karşı sen yellerce es estir
Yankılanan Türkçe ol ta için bir sestir

Der ki gel gidersin gidersin der ki gel
İyiye doğruya ulaşmak ne güzel.

Kocaman maviye şaştılar bir daha
Atlılar gökleri aştılar bir daha.

TÜRK ORDUSU DURUNCA

Ovada durdular bak
Ağustos günleri ya
Hepsinin omuzları kar bak.

Düşündüler
Karşıdaki Bizans ordusudur
Üç yüz bin kişilik,
Geleceğin ırmakları nerelere akar bak.

Dörtte üçü şimdiden şehitti
Gövdelerinin,
Elleri ayakları
Eylem üzre dar bak.

Nice elmalar
Nice karpuzlar
Nice üzümler
Nice ormanlarda aha
Kızarıyordu nar bak.

Dedim atlarınız yorgun değil mi
Dediler değiştiririz,
Gök atları var bak.

OTAĞDAKİ KONUŞMALAR

Niye giderim dedi
Eşi Alpaslan'ın.
Git dedi
Getir dedi ova sesiyle,
Yeni güçlerle geldiğimizi.

Niye giderim dedi
Eşi Alpaslan'ın
Birlikte ölmeye gelmedik mi?
Hayır dedi dağ sesiyle
Birlikte yaşayacağız.

ÖNCÜLER

Kuraldır
Saldırmak
İlk önce
İlk güneş

Girerken
Gündüze
İlk mavi
İlk güneş

Anlamaz
Gelen kim
İlk vuru
İlk güneş

Koparır
Bir çiçek
İlk kılıç
İlk güneş

YİRMİ ÜÇ AĞUSTOS GECESİ ÜRKÜ

Yirmi üç Ağustos gecesidir,
Varmıştır Selçuklu öncüsü aha
Dibine Bizans ordusunun
Ayrılanı bir adım, kapar götürür,
Bir masal eli gibi.

Karanlıkta parlar aha
Davul sesleri boru sesleri
Yıldız dolar
Kocaman ağzına gökyüzünün

Haçlar altında sırmalar
Sırmalar altında ipek
İpek altında yüreği
Bizans ordusunun.
Yüreğine Bizans ordusunun
Ürkü inmiştir aha.

BU TOPRAK

Atlar yaklaşır da
Ne diye hep uzaktayız
Bizim değil midir
Bu toprak?

Ok vurur da
Ne diye duymayız ovaların tadını
Yıllar yılı yabancı mı sayacak bizi
Bu toprak?

Yürek ulaşır da
Ne diye orda değiliz
Büyürken işte elimizle ayağımızla bizim
Bu toprak?

AT

Attır suyun indiği
Gece gündüz oluşan
Attır göğün bindiği.

Attır ne ki gitmede
Bakarken bir gelincik
Attır yeşil bitmede.

Attır doğar teklerden
Sevgi kılar çoğulu
Attır seveceklerden.

Attır uyumak suçmuş
Dağdan taştan içeri
Attır türküdür uçmuş.

Attır tanımaz ki gem
Uçarız sence bence
Attır düşünce eylem.

Attır kim arta kalsa
Alır götürür onu
Attır kim darda kalsa.

Attır uzan atıl es
Dış olur içindeki
Attır uzaklara ses.

Attır köpüren ağzı
Kara dut yaprağına
Attır en büyük yazı.

Attır duysunlar de ki
Yeri göğü aşacak
Attır gelecekteki.

Attır gündüz mavi ak
Attır ozan yel göğüs
Attır gece yalın ayak.

ÇAĞRI I

Gürledi Alpaslan:
Dileyen gelir.

Türk'tür ya
Tanrısını sever
Türk'tür ya
Tanrısı bütün yeryüzü,
Gökyüzüne yeryüzünden gelir.

Ben size
Ölümü öneriyorum
Üç yüz bine kırk bin
Yaşamayı öneriyorum ben size
Kim ki değer dağlara omuzları
Kim ki akar yüreğinden ırmaklar
Kim ki ovalar ekmeğidir onun
Kim ki ben, gelir.

ÇAĞRI II

Nedir yaşamak
Yaşanmamışsa
Nedir
İçimizdeki yeşil.

Bir ağaç mı
Bir yaprak mı
Bir gök mü
Nedir
İçimizdeki yeşil.

Nedir
Ben değilsem
Sen değilsen
Özgürlük değilse
Su veren
Ekmek veren
Ovalar dağlar değilse
Nedir
İçimizdeki yeşil.

ÇAĞRI III

İsteyen
Kurt olur bu gece
Duman duman
Kereliklerdeki ine gider.

İsteyen, altın saçlı karısı bekler iken
Adını çığırırken diz boyu çocuğu
Karanlıklar yüreğince çağlar çağlamaz
Çadırına gider, evine gider.

İsteyen
Bir kılıç –
Kılıfından çıkarcasına
Kendine gider.

ÇAĞRI IV

Derim ki
Onlar nice çok olursa olsun,
Bizi sevenler
Bizim başaramıza namaz kılanlar ey kılıç
Çok daha.

Ben evler köyler kentler yıkmadım ki
Yıkacakmış onlar
Evlerimiz köylerimiz kentlerimiz ey gönül
Çok daha.

Ben otlak istedim davarlarıma, koyunlarıma,
Su istedim bir avuç
Benim alacaklarım onların vermemesinden, ey açlık
Çok daha.

Derim ki
Savaşanlar yer sayılarınca değil
Gök sayılarındadırlar ey oğul
Bizim yıldızlarımız çok daha.

AK GİYSİ

Yine gürledi Alpaslan
Veriniz bana giysimi
Ne olursa olsun
Ak olsun.

Verdiler geçmişİ
Giymedi o
Hayır dedi, ne olursa olsun
Uyanmak olsun.

Verdiler ertesi günü Alpaslan'a giymedi
Yere attı birdenbire
Haykırdı: ölüm mölüm ne olursa olsun
Daha uzak olsun.

AT KUYRUĞU ÇİÇEĞİ

Çekti önüne
Atını Alpaslan
Kuyruğu dönük güne.

Yalaz parmaklarıyla taradı bir
Ak kıllarını
Ak geleceklere dinç
Avuçları değerken bir ışıık türküsüne.

İçinden parladı gerçek
Sığmasın istedi
Yarının güneşleri yarının ovasından
Dağlarından artık
Sığmasın çiğnediğimiz düne.

Bağladı atının kuyruğunu
Yaptı bir topuz
Ölümü ölüme doladı Alpaslan
Ölümü – Ölüme
Göre – Görüne.

ÇAĞIN KABARTMASI

Baktı komutanlarına
Alpaslan
Büyüdü gözleri:

İşte Saltuk yarı ova
İşte Afşin yarı ırmak
İşte elleri pala Aksungur
İşte gök yürekli Savtekin
İşte Aytekin boyu kavak.

Baktı komutanlarına başbuğlarına
Alpaslan
Büyüdü gözleri:

İşte Ahmet Şah deli kızıl
İşte Artuk omuzları bulutlarda
İşte Danişmend uçar çizmeli
İşte Mengüçük kargısı yalaz
İşte Sadak kurt burun
İşte at gibi köpüren Çavuldur
İşte dört çene Porsuk
İşte Tarankoğlu yel ısırmış.

Baktı komutanlarına başbuğların erlerine
Alpaslan
Büyüdü gözleri:

Çağın kabartmasıydı parlayan.

YERYÜZÜNÜ YÜRÜMEK

Nallarımız
Şimşek olur
Değince çakmak taşları.

Birer sessizliktir
İşte
Alpaslan'ın yoldaşları.

Bu kılıçlar bu kalkanlar
Görmüş
Nice savaşları.

Yeryüzüdür
Atlarımız
Dağlar atların başları.

TOPRAK YAZI

Sen sağdaki Komutan Kardaş
Ol o dere
Bürün ekinini otunu o derenin.
Yayını gere gere
Bekle dur.

Sen soldaki Komutan Kardaş
Ol öteki dere
Bürün cevizini iğdesini o derenin.
Karışırken soluğun yellere.
Umutunu çiçekle dur.

Ben yalınkılıç ortadan saldıracığım,
Tartacağım Bizans ordusunu yalınkılıç.
Sonra çekileceğim çekileceğim vuruşa vuruşa
Harmandan kopar gibi, tek tek,
Sizler onun gerilerinde kalıncaya dek.

Karşı saldırım başlarken belireceksiniz alanda kocaman
Şehitlerin dönüşünce al,
Bir dirinin bir geleceğe dokunuşunca kıpkırmızı,
İlkin oklarla yükleneceksiniz
Ardından, gürzlerle palalarla binbir ölüm, siz.

Bu, toprak yazımızdır bizim, ey yaşama
Okur okumaz,
Nice büyük ordular karşımızda yok olmuştur.

26 AĞUSTOS, SÜRDÜK ATLARIMIZI

Sürdük atlarımızı
Üstüne
Üç yüz binin,
Atıldık sağlı sollu.

Damar damar yarıldı.
Gökyüzü
Allığından
Varırken Tanrısına
Bir şehit gökçe yollu

Her gören
Taş kesildi
Ulu görkemimizden:
Atlar dört başlı işte
Yiğitler sekiz kollu.

KÖPÜK

Atların delirmiş
Çağlardan
İçeri

Atların delirmiş
Atların ışığa
Girdiği çıktığı

Atların
Bir uyku
Ölümünden ölüme

Atların uzakta
Ovalar sarıyken
Atların yakında
Yeşilken
Dağ başı

Atların
Yaşarlar
Gerçeği
İki kez

Atların delirmiş
İçinden
Dışarı.

GERİ ÇEKİLİRKEN SAVAŞMAK

Çekil geri, dön ardına
Çek okunu

Bir çınar gibi – Hem büyü hem dur –
Çekil geri, kartal hızıyla
Dön ardına çabucak
Duyun göğüs göğüs
Öbek öbek okunu

Çekil geri, dur birdenbire sen,
Bir kayısı bir iğde bir kiraz dur,
Kıpkırmızı kesilsin bulurken ağzında
Senin çiçek okunu.

Çekil geri, dön ardına hemen
Bu sonuncusudur
Karanlığın tam ortasına
Sapla tek okunu.

OLAY YAZI

Ova mı upuzun
Ölüm mü dik

Ortadakiler
Sağdakiler
Soldakiler
Bir saldırdılar ki
Öylesin dedik,
Böylesin demedik.

Okları gören bir eldi derelerden çıkanların
Kargıları bulan bir eldi çelik mi çelik.
Kırıyorlardı Bizans ordusunu
Koyunlardan koyunlara kıl kıl
Develerden develere tüy tüy
Öylesin dedik ya
Böylesin demedik.

Savaş bir kızıştı ki
Kanadı Malazgirt Ovası delik deşik.
Mavi aydınlıklardan parlıyordu kızıl aydınlığı
Kalkanlara tulgalara çarpan kılıçların,
Dövüşüyordu yiğitler
Ölüsü dirisinden daha.

Toprak yazısı
Olay yazısına ulaştı boy boy,
Büyütürken gökyüzünü
On bin ağız,
İşte öylesin dedik oğul
Böylesin demedik.

KUŞATMA

Bu dörtnal
Dört alır
Dört yönü
Sel gibi.

En önde Alpaslan, ardında başbuğlar
Doğudan batıya, güneyden kuzeye
Esmekte yel gibi.

Bu dörtnal
Dört alır
Dört yönü
Sel gibi.

Yaşama güçleri ağır ki öylesin
Nereye bassalar
Çökertir bel gibi.

Bu dörtnal
Dört alır
Dört yönü
Sel gibi.

Büyümüş bir ayak, büyümüş bir ağız
Sıgmıştır yerle gök
Bir avuca el gibi.

İÇERİLEYİN

Bir ülkeydi onlar
Girdik bir ülkeden içeri

Alın yazısı dedikleri neymiş
Gördük ala göz
Duyduk ala yürek
Dışarı çıkıyor
Ağzımız son soluğumuzdan
Ölüm ulaşsa da en içeri

Budaladır inanan yaşama süresine
Yok o
Kişinin gök aydınlığı yoğunsa yok o
Eski bir türkûdür o, susmuş,
Girince
Ben içeri sen içeri.

İKİ

Bu otlarda ne var ki
Atlar biraz yiyince
İki yel olur hemen

Bu sularda ne var ki
El ayak yıkansa bir
İki güç olur hemen

Bu kuşlarda ne var ki
Konar konmaz kılıçlar
İki yüz olur hemen

Bu göklerde ne var ki
Yiğit soluk alınca
İki boy olur hemen.

SOLUK

Binmiş atlara kavak
Binmiş atlara çınar
Binmiş atlara sôğüt
Arıyor toprağını

Su ayak
Işık ağız
Bir inse yeryüzüne
Açacak yaprağını.

YAŞAMA DURAĞI

Savaşdır, hemen sevindin mi,
Dur.

Kılıçların yalazı
Yansıdı mı kalkanların gürzlerin üstüne
Bir alma parlar ısıll ısıll
Bir oluş parlar uzaklardan,
Dur.

Savaşdır çağlarla akarsu, bekle,
Çok sonra açar çiçeklerini.
Kim toprağı daha çok severse
Ona açar büyük
Toprağı daha çok sevmeden
Duydun mu kokusunu, düşün biraz
Yalnız gerçektir sonsuz olan
Sonsuz gördün mü kendini,
Dur.

ATLA DÜŞÜNEN

Bu bir kalım bu bir gidim
Ya göçebelik bitecek
Yerleşeceğiz yeşile
Ya dağlar sular ekinler
Düşlerimiz gibi öte
Düşlerimiz gibi masal
Düşlerimiz gibi yoksul
Düşecek bize yeniden
Aç koyunlar aç sığırlar
Aç atlardan belli gerçek.

AT SESİ

Söze geldi al at kır at yağız at
Ta gökyüzü dalgalandı yemyeşil
Kişnediler demek vermez gerçeği
Söze geldi al at kır at yağız at.

Bir “Varalım” çektiler ki dondu hep
Ağzımızda bre sesi hey sesi
Uçan kuşlar dağlar taşlar ağaçlar
Bir “Varalım” çektiler ki dondu hep.

YAPRAK

Biri yeryüzünü aşar
Biri uçar doludizgin

Savaş çiçeğidir artık
Açar sarı mor kırmızı

Hayır ölü değil şehit
Hayır şehit değil, Gökçül.

Alırız son soluğunu
Takarız ağaca yaprak.

İÇTEKİ AT

Bine büyüdü kılıç
Ben binden bire dövüştüm

Kuşlar uçmadı
Ölümcek
Sular akmadı
Ölümünden
Yokluk denen o köylere
Ben gire gire dövüştüm.

Bayrak mı tuğlar mı uzak
Allaşır allaşır daha
Uyku değildir geceme
Giren çıkan dolan taşan
Saklar karanlık atları
Aydınlıkla başlar savaş

Ey açlığım susuzluğum
Kafdağının ardında ol
Çiçek açmış
Ellerim kan
Ben oradan buralara
Seni getire dövüştüm.

ATLARI

Şehitlerin atlarıdır
Saldırırlar azalmadan
Her suya su
Her dağa dağ.

Sanki benim atım değil
Ağızları ala köpük
Şehitlerin atlarıdır
Çizmelerimin değdiği.

Gece yaklaşırken yavaş
Şehitlerin atlarıdır
Ölümlerle
Şaha kalkan.

Koşturmakta yeryüzünü
Eyerde bir gök oturmuş
Atımı at eder daha
Şehitlerin atlarıdır.

EN UZUN TÜRKYÜ DUYMAK

Savaş sığmadı dile.

AĞZIMIZDAKİ SESLER

Sığdı sığdı sığdı bak
Ağzımızdaki sesler:
Şu Yaprak daha yakın
Şu Ağaç daha uzak.

Dağ taş kocaman bir dil
Ağzımızdaki sesler
Irmak, dediğim Irmak
Yeşil, dediğin Yeşil.

İyice kapladı yeri
AĞZIMIZDAKİ SESLER
Arıyorduk dört yanda
Orta Asya'dan beri.

DAĞDA OVADA

DAĞ kalkandı
OVA kılıç

DAĞ bilekti
OVALAR el

DAĞ soluktu
OVA ağız

DAĞ uzaktı
OVA yakın

DAĞ bizimdi
OVALAR biz.

DİL UYARLIĞI

Bu sağırlar bu çalı
Türkçe'ye uydu güzel.
Sanki ulu dilimiz
Değer değmez buraya
Bir akarsuydu güzel.

Yer yeşil gök sessizlik
Bakardı yüzümüze
Sanki gülümserdi hep
Yurdumuz mu ne dedik
Topraklar duydu güzel.

Ulaştık kıyı orman
Ülkeden ülkelere
Binlerce yıl aradık
Yeryüzünde güzeli
Besbelli buydu güzel.

TÜRK YURDU TÜRKÇE

Ses yoktu eskiden
Ses budur besbelli

Dağ yoktu eskiden
Dağ budur besbelli

Su yoktu eskiden
Su budur besbelli

Gök yoktu eskiden
Gök budur ağzımızda besbelli.

KILIÇLA KELEBEK

Kılıca konu kelebek
Çiçek mi
Bu ne dedi.

Sızıyordu yavaş yavaş
İncecik
Kan incecik ayaklarını yedi.

Masmavi uçtu Malazgirt Ovası'ndan
Barışa
Kelebek kimseyi sevmeydi.

GECE TÖRENİ

26 Ağustos akşamıdır
Kapanmıştır ellerimiz gibi kocaman ova
İçinde Bizans ordusu
Kocaman bir eski çiçek.

26 Ağustos akşamıdır
Romanos Diogenes
Tarihten kalma bir taş
İşte geçmiştir işte parlamaktadır
Parmağımızın üstüne.

26 Ağustos akşamıdır
Al karanlık inmiş dağlardan
Ne güzel yıldız koparmak
Ne güzel yurt koparmak.

UTKU

Gökyüzü
Sırtında
Atların atların

Ey Bizans
Çökmüştür
Bir nice
Olsa da
On ulus
Derlemiş
Katların katların.

Ey Bizans
Karanlık
Çağlara
Benziyor
Art arda
Yıkılmış
Katların katların.

Girmiştir
Başları
Bir büyük
Gerçeğe
Atların atların.

EYLEM

Eylem de bir konuşmadır
Der bizi
Yaptığımız ettiğimiz.

Sonra yankılanır eylem
Gelecek eder er geç
İçinde bulunduğumuz günü.

İşte savaş bitmiştir.
Kulakları çınlar işte
Yeryüzünün.

BİLİNÇ

Ovalar dolusu savaşçısına Kayser'in
Günaydın der bir avuç atlı
Susuzdurlar başak ağız
Açırlar çınar suratlı.

Saldıralım ki
Ayakları taş adım
Yaşamaya ulaşacak o
Kim ölüm kanatlı.

Mutlu yarınlara doğru hoy hoy
Soluk değiştirelim
Varalım yeryüzünün tadına
Yurdu olmak ne tatlı.

BAĞIŞLAMA I

Ben seni bağışladım,
Ben seni bağışladımsa
Sürerken ağustos gökyüzünü
Boy atarken
Bütün otlar ağaçlar
Sürülürken kış ekimine toprak
Onları anla diye
Yaşamayı bağışladım.

BAĞIŞLAMA II

Git Diogenes haydi,
De ki yurduna ses ses
Ben Alpaslan'ı yok edecektim ovasından dağına dek
O beni yok etmedi.

Kocaman yapılarına
De ki
Biridir yaklaşan
Sevgisi gökyüzü.

BAĞIŞLAMA III

Atlar insanları sever
At gibi sevdim seni.

Atlar uzakları sever
Upuzundum.

Atlar çoğulu sever
Çoğalmıştır uluslar uluslarla hep.

Atlar
Bağışlar duyuyor musun geçtiği atları.

TOPRAĞA YAZMAK

Kişi düş kura değil
Kişi gerçek kura.
İçti ya atalarımız Dilek Suyu'ndan
Bizim olacak bura.

Mut olsun savaşımız
Anaya babaya oğula kıza, yiğitler.
Yeryüzünün en aydınlık yerine ulaştık
Isısı uydu ısımıza, yiğitler.

Asya'da Avrupa'da nice yıl
Aradık güneyden kuzeyden içeri
Bugün eğildi dağlar
Artık yurt edindik bu yeri.

YATIRIM

Yurtlar bir yatırımdır
Bundandır süslediği
Doğu kuzey
Yurtları yatırların.

Yurtlar sonsuzluğunu
Alır uğruna ölenin yaşamasından
Her savaş bir daha
Her yiğit bir daha.

Yurtlar bir yatırımdır
Üzerine üzerine
Geleceklere doğru
Büyüdüğümüz.

YENİ GÜN

•
Tanrı ekmeğin ilk adı
Yaşar ağızımızda tadı.

Yurtsuz kalmaz er dediğin
Buğday verir yer dediğin.

Yemyeşil kapılar çöker:
Ağaç yemişlerin döker.

Develerden iner yere
Açlık uzak ülkelere.

İşte dağları yardığım
Sevgidir sana vardığım.

MALAZGİRT KOŞMASI

Yaz bunu Korkut Dede
Kavak gövdesine yaz
Uğruna öldük mü bir
Ovadır otlak olan.

Yaz bunu Deli Dumrul
Söğüt gövdesine yaz
Geleceklere varır
Geçmişi kutlak olan.

Yaz bunu da Erdede
Çınar gövdesine yaz
Malazgirt Savaşı bu
At olur atlak olan.

MURAT SUYU'NDA

Murat Suyu bakar yükselen al ovaya
Kımıldar içinde uzak bir duyu.

Maviliğinden atar artık kurtulur kurtulmaz
Korkuyu.

Üzerine gecenin yansıması düşse de
Yaprakların gölgesini yaşar, değişmez ki huyu.

Çeker suyunu en yeni köylerden
Yeni evlenmiş bir çiftçinin açtığı kuyu.

Bu topraklardır işte ne güzel.
Ötelerden gelmiş sürülerin doyduğu.

Daha da dağ akar
Selçuk atları içtiğinden beri Murat Suyu.

YURT

Sevgidir yeryüzü
Çekilir kılıca
Bayrak olur, yurt olur.

HALİÇ

UN KAYIK

Un yüklüdür,
Bir doymuşluğu
Getirir acıkmışlığımızdan, ak.

KAVUN KAYIK

Kavun yüklüdür,
O toprak sonsuzluğunu
Getirir o toprak yokluğuna, sarılığınca uzak.

ODUN KAYIK

Odun yüklüdür,
Bir eski ormanı
Getirir üşüdüğümüz günlere, sımsıcak.

HALİÇ

Haliç bir kocaman tepsi
Açlık, yaşama direnci, uykusuzluk, bağışlama,
Serviler, kömür depoları, değirmenler,
Tornacı, marangoz, balıkçı, hallaç,
Odun yığınları, hızarlar,
Haliç'in kıyısındadır hepsi.
Haliç, bir eski sudan bir yeni tepsi,
Korkunç sakallı, korkunç çocuk dilenciler,
Deniz erleri, gözlerinden mavilik akan,
Bir geceye uçtu uçacak sayrılar evi, uykusuz,
Gümrük malları yüksek duvarlar ardında,
Haliç'in karanlığında hepsi.

Haliç, seslerle seslerle dolu bir tepsi,
Sürüler, Anadolu'dan gelmiş sürüler, ağzı kan kapalı,
Koyunlar, kuzular, mandalar, inekler,
Ağzı kan üzre açık,
Eyüp'ün oyuncakları, alı bebek, güllü canbaz,
Haliç'in uzunluğunda hepsi.

Haliç aydınlıktan bir tepsi,
Dökümcüler, kaynakçılar, tuğla fırınları,
Elin, kapkara elin, ulu bir çabaya ulaştığı yer,
Sora dev işyerleri, un üzre, pirinç üzre, yağ üzre,
Sonra bitmez-tükenmez'e yönelmiş bir yüce doymazlık,
Haliç'in maviliğiyle parlar hepsi.

Haliç, yanları işlemeli bir bakır tepsi,
 Eyüp arkalarında bir gömütlüğün taş taş ev oluşu, uzak,
 Gecekondular, ahretekondular yerine,
 Halıcıoğlu eğitim gören erlerle biraz daha genç,
 Artık bir masal değil, bir sıcak yaşama,
 Kâğıthane'de çabalar durur,
 Haliç'in kıyısına sığmış hepsi.

Haliç, ağırlığı gün gün artan bir tepsi,
 Eyüp'te cuma, binlerce inanç, Tanrısına açılmış avuçlar
 Güvercinlerle çocuklarımız bir ak suda birleşmiş,
 Sonra pazaryeri dayanmış karpuz karpuz, balık balık ulu
 tapınağa dek
 Sonra ayakkabı boyacıları, sandıkları sarıdan pembeye,
 binlercesi birden,
 Haliç'in yeni çağını yaratır hepsi.

Haliç, bir uzun tepsi,
 Eyüp'ün yaşlı kadınlar parkında düşünür nurdan nineler,
 Sırtlarda ölümlerle birlikte İstanbul'u görmek,
 Geçmişin kaşısı duyulur, duyulur geleceğin ayak sesleri
 titrersiniz
 Ağız ağız ekmek tadında bir savaş,
 Haliç'in güzelliğinde hepsi.

KERESTE KAYIK

Tahtalarla doludur,
Hızarlardan yeni çıkmış, taze,
Nice yapıların, nice gecekonduların yoludur.

Geçerken o biraz daha durur Haliç'in suları,
Saygısından,
Köpüklerinde çoluk çocuk uykuları.

KARAKÖY'DEN BAŞLAR

Karaköy bir alandır beş yöne açılan,
Bir yanı buradan başlar Haliç'in kapkara.
İlk buraya basar ayağını Anadolu'dan gelenler,
Kocaman bir banka, günaydın der, kocaman.

Günaydın der kıyıdaki "balık ekmek" diye haykıran,
Ayakkabı boyacıları, simitçiler, onu birden, yirmisi birden,
yavaşça.

Dağılır çalışmak yaşamalar üzre apaydınlık,
Epeski Haliç, gülümserken yakından.

TÜRK HALIÇ

Neden böyle eski, neden böyle uyanık,
Ya peri ya cin.
İnanırdı periye cine eski Türkler,
Türklere inaniş bündandır Haliç'in.

Yeryüzü öküzün başında durur hep,
Kocaman gökler üzre serin mi serin.
İnanırdı bir altın boynuza Türkler,
Türklere inaniş bündandır Haliç'in.

Öylesine uzun, öylesine büyük,
Masmavi bir in.
İnanırdı suya Türkler,
Türklere inaniş bündandır Haliç'in.

ALTIN BOYNUZ

Altınmış ama şimdi çamur,
Biz boynuz,
Uzar yeryüzü dedikleri kocaman baştan.

Bir aydınlık ne parlar, ne parlamaz gökte,
Yeşille mavi arası,
Sessizliğin yenildiği savaştan.

Gömüt taşları, yüzlerce binlerce gömüt taşları,
Varlığın ak türküsü Haliç'te çepçevredir,
Toprak yok yükselen yapılarla olur taştan.

En eskiye, en bilinmeze, en uzağa,
Bir boynuz,
Girer ta içeri yavaştan.

GERÇEK

Sarkmıyor denize, doldurmuyor kıyıları artık altın yapraklar
altın daldan,

Çıkmış dev,
Tepeden tırnağa aç, yeryüzüne,
Bir koca masaldan.

Sultanlar çağına çok uzak,
Bin bir işyerinde binbir soluma,
Upuzun Anadolu'nun ekmek düşü, upuzun,
Dağlardan taşlardan, kerpiç damlardan taşarak.

Haliç, her gün biraz daha dolar, daralır,
Bir yaşamadan, ister istemez.
Haliç, bu artık gözün gördüğü yok,
Haliç, bu artık elin tuttuğu var.

YOL GÖMÜT

Yollarda gömütler vardır,
Bir gömüt yol üzre yürür gider uzak,
Yollarda gömütler vardır.

Yollarda gömütler vardır,
Bir yol gömütler içre yaşar bak,
Yollarda gömütler vardır.

KARPUZ KAYIK

Haliç yeşil köpüklü,
Bir kayık kırmızı götürmekte sular bilmeden
Bir kayık karpuz yüklü.

Nerelere mi gider,
Kocaman sofralara, belki de bir kara ekmeğe,
Gider de n'ider.

BRIKETÇİ

Briket yapar elleri biriket,
Bir demir çemberde.

Issız tepeye tünemiş bir gecekondur,
Bekler ekmeğini yellere, alın terini yellere dağıttığı yerde.

Katı çimento sorar, donar donmaz,
Benimle boy ölçüşen o kaskatı kan nerde?

Ulaşır geceye ahacık on yedi briket bir bir,
Senin çatlamış parmaklarını bir bir sever de.

HALIÇ'TE YAŞAMAK

Haliç güzel,
Ellerimizle eşit, ayaklarımızla bir.
Haliç bir eski yön,
Bir yeni yöne gitmektedir.

HALIÇ'TE UN DEĞİRMENLERİ

Sivas'tan, Muş'tan, Yozgat'tan, Erzurum'dan gelmiş işçiler,
İşte apak yenleri.

İşte, yelle işlemez, onların kocaman açlığıyla işler,
İstanbul – İstanbul

Türkiye'nin en büyük un değirmenleri.

DEMİR KAYIK

Parlıyor kara gecede tek tek,
Çubuk demir uzunluğu pırıl pırıl
Bükülmüş ikicek.

Bir toplum gücü çubuk demir,
Nice katlansa, bu Haliç kayığında bile, nice katlansa,
Bütün yapılar bencilliğinde dediği bir.

KUŞ ODUN ÖTERKEN

Haliç'in bitkisi mi,
İşte gün ışığı üzerinde,
Odun yığınları, laleler değil,
Gözlerimiz gördüklerince iridirler.

Haliç'in çalgısı mı,
İşte gün ışığı üzerinde,
Hızır sesleri, tanbur değil,
Ancak yaşadığımız yerde varız.

PARMAKLIK İÇİNDE GÖMÜTLER

Bunun parmaklığı var,
İçeri giremezsiniz.
Hem uzun,
Hem ayakaltı gökler, hem açık,
Güneş'in bin yıl arkasında, yüz bin yıllık yıldızlar,
İçeri giremezsiniz.

Öyle yağmış ki öyle yağmış ki yoğun sessizliği,
Uzaklığında sımsıcaksınız, yavaş.
Bunun parmaklığı kapalıdır size,
Bunun parmaklığı var, yasaktır
Siz kimsiniz diye sorar bir masmavi, Haliç'ten,
İçeri giremezsiniz.

DENİZ ERLERİ VARDIR

Deniz erleri, genç mi genç,
Hopa'dan, Trabzon'dan, Giresun'dan gelmiş, mavilerle süslü,
Ama sayar dalga dalga
Ama düşünür ta içinden o erlikten bırakılma gününü,
daha güzel,
Daha da irileşmiş,
Gece göğüslü kızlara doğru.

SÜRÜDEN BİRİ

Boynuzlarında kan,
Ta Kayseri'den, ta Van'dan, ta Şemdinli'den gelmiş,
Bir Erzincanlı kasaba dinelmiş,
Nice dağlar, nice bayırlar, nice sular arkasından.

Ama gitmez ki git deyince can,
Kesici yollara çıkmıştır, yemliklerden kapar seni,
Kapar bıçağı, gözünü ağzını değil, kapar bıçağı
boynunu enseni,
Ananın uzaklarda süt süt ağlamasından.

BOŞ KAYIK

Uyanık bir uykudur boş kayıklar Haliç'te,
Açlıklarca uludurlar.

Bir işsizlikle dolu hepsi,
Yaşarken ölüdürler.

Mustafa, Kasım, İrecep,
Bir unutulmuşluk üzre Ali'dirler.

Boş mu görüyorsun, boş değil,
Onlar bir kocaman gerçeğe doludurlar.

KUŞKONMAZ CAMİSİ'NDE

Kuş konmaz buraya,
Yüzlerce yıldır.
Neden mi,
Bilmem, efsaneden mi.

Hocası yakınmış Sultan'a,
Kırletiyorlar her gün, her gece, öldürelim mi, n'idelim ?
Kırletiyorlar sarı, yeşil, mavi, ak,
Gücümüz dışında tapınağı arıtmak.

Buyurmuş Hazreti Fatih bu ilk camisinin ilk namazında
Elini Haliç'e uzatıp:
– Gelmezler.
Gelmemiş o gün bugün, bütün kuşlar, birer birer.

SERVİLER

Serviler artık kimse üzülmenden bir ölümü bildirirler,
Ya çok eskiden olmuş,
Ya şu sıra olmuş,
Ya gelecekte – olmuş –
Serviler Haliç'te.

Nelerden sonra bir yaşamayı bildirirler,
Yaprakları yollarca toz,
Yaprakları yeşil görürsen yeşil, kırmızı görürsen kırmızı,
Silkinmek ister uykusundan hep,
Serviler, Haliç'te.
Yel göğüslü.

SAYRILAR EVİ VARDIR

Sayrılar evi, geçmiş gitmiş bir geminin kıyıya
bıraktığı kocaman sessizlik,
Geceye ulaşır, sanki geceden döner kan.
Siviller için değil.
Erler içindir bu sapsarı uykusuzluk, bu sayrılar evi,
Kapıda bir nöbetçi durur,
Ölümcek savaştan.

SOBA KAYIK

Soba yüklüyüz,
İşte ta erkenden üşümüşüz.

Bizim içimiz duman duman dalgalıdır,
Haliç düz mü düz.

O yoksul evlere varacağız ki,
Odundan nice uzak, kömürden öksüz.

Siz bizim geçtiğimizi görmezsiniz alaca aydınlıkta
Görür yüreğimizdeki ağustos ta erkenden bir kocaman güz

HALIÇ'TE KAHVELER

Küçücük kahveler, çay ocakları loş mu loş,
Adım başında bir, adım başında iki.
İşsizliğimizden kurtulur gibiyiz biraz,
Tavla oynarken, pişpirik oynarken, iyi ki.

ŞU

Yollarla çiğnenir, gecekondularla bölünür,
Şu gömütlükler ki her gün biraz daha uzak,
Her gün biraz daha kaçır yokluğa.

Yaşamak dur dinlemez, durak dinlemez,
Bir savaştır yeraltından gökyüzüne aydınlıklarla ulu,
Alır koparır katar kendine hep.

Masaldaki kırk haramilerin ak sarayları yağma etmesi gibi,
Bir geleceğin bir geçmişi basmasıdır
Şu gömütlüğe inen aydınlık.

KÖPRÜ AYAKKABICISI

Bir ayakkabı onarıcısı köprünün parmaklarına sığınmış,
Çalışır durur kendince bir sandık içinde.
Yamar eski pabuçları, yamar yavaş yavaş,
Saç sakal epeski, sanki bir ilk yaratık,
Güpegündüz yaşar karanlığı o tahtadan inde.

Bağlandığı bir yere, açlıkla çalışmakla güzel,
Sığıdığı bir soluk yere, elimizin kolumuzun.
Hem durur, hem yürür, hem ayrılır, hem ulaşır,
Burasını boşuna seçmemiş,
Bir ilişki var ayakla köprü arasında duyarlığı uzun.

ÇUVAL KAYIK

Çuval, yepyeni ağızları kanaviçe,
Denk denk çuval.

Nice varlıklara adaydırlar
Küçücük evlere dek.

Zenginlere gitseler bile
Isıtırlar ta gözlerini yoksullara kuşların.

Önümüz kara kış,
Çuvallar sever bizi.

ÇOCUK YIĞINLARI

Oynaşırlar eski evlerin düzlüklerinde, alancıklarda,
Bin bir ses, yer kuşlarından bir sürü.

Acı mor, acı sarı, acı yeşil giysiler,
Geçmişten geleceğe uzanan büyü.

Biri kuru ekmeğini yer, sevinci katık,
Yaşamak bu, bitmez tükenmez bir türkü.

Kımıldarlar hep, koşarlar hep,
Taşar dört yöne içine sığıdığımız görüntü.

Neden mi yeryüzü çocuklarına benzerler,
Çocuklar bir tek ulustur çünkü.

HALİÇ SIRTLARI

Sırtlarda ses yok, kımıldama yok,
Sırtlarda kimsecik yok işte,
Sırtlarda gömütler var binbir taş.

Sırtlarda Binbir Gece Masalları'ndan arda kalmış,
Sırtlarda değirmisini bitiren korkunç uykular,
Sırtlarda el kemikleri, ayak kemikleri fırlamış
dışarı topraktan.

Sırtlarda bir eski çağın bir gelecek olduğudur yaşamak,
Sırtlarda gömütler öldüğümüzdür ya,
Sırtlarda yerden gögecek bir sevinç durur bir sevinç.

ADAMLAR KAYIK

Binmiş adamlar,
İşleri ivedi,
Kürekler götürmez onları, içlerindeki gidiş götürür hızlıca.
Duydum, sağ ayağını atar atmaz,
Biri, bismillah dedi,
Öbürü, sevindi ta içinden sallana sallana körkütük.

Binmiş adamlar bu yaşlı Dursun'un kayığına sızlarken
alın yazıları, upuzun.
Haliç, hepsini süzen bir kara kedi,
Geldikleri yerlerden gidecekleri yerlere dek – upuzun.

DİLENCİLERİMİZ

Elleri eski bir Osmanlı parasıdır,
Öyle uzak,
Öyle saygıdeğer elleri.

Elleri yarınıdır en güçlü bankaların,
Öyle sayarak,
Karanlığı, aydınlığı, bütün sıcaklığıyla elleri.

Elleri Anadolu'dan gelmiştir,
Söğütlerce yaprak yaprak,
Okuma yazma bilmeyen, kimsenin kimseyi sevmediğini
bilmeyen elleri.

HALIÇ ADALARI

Sarı sudan doğmuş iki ada,
Biri bomboş
Birinin ucunda iki inek var altı gömüt,
Yaşarlar mamut leşleri gibi bir arada.

Boz sudan doğmuş iki ada,
Atalarımızın toprak olduğunu söyler.
Kara gövdelerinden
Kara Haliç damar damar akmada.

Kara sudan doğmuş iki ada,
Öyle çağsız
Ya ta uzaklarda, uzak bir gelecektedirler,
Çok eskiden yaşarlar ya da.

BİRİ

Sencileyin yakın, sencileyin uzak,
Uykusuzluğun mudur,
Gezer biri Haliç'i yalnayak.

O geçmişten o geleceğe, parlak,
İnancın mıdır,
Gezer biri Haliç'i yalnayak.

Ağlamazsan, ağlamazsan bak,
Açlığın mıdır,
Gezer biri Haliç'i yalnayak.

EYÜP OYUNCAKLARI

Öylesine sarıdadır ki beşikleri,
Oynar o deli sarıyla gözleriniz,
Ta en eski çocukluğu bir altın ağustosta.

Öylesine tutar ki cambaz incecik ipi,
Oynar çabucak'la elleriniz,
Sallanır da incir ağacından düşerken tuttuğunuz ıslak dal.

Öylesine güzel döner ki tekerlek, al yüklü arabada,
Oynar uzakları ayaklarınız,
Bütün yeryüzünce kendiliğinden.

YOL ÜZRE AYAĞA KALKAN GÖMÜT TAŞLARI

İki yandan yol geçer ortada gömüt taşları
Ortada korktuğumuz.
Bu belki bin yıl önce,
Bu belki bin yıl sonradır,
Bu oğlan, bu ana, bu dede, bu kız.

Korkunç yazılar vardır üzerlerinde,
Kapkara, upuzun, yapyalınız.
Eski Türkçe olsa da,
Biz çok eski Türkler olsak bile, güpegündüz karanlık,
Bunlar anlamadığımız.

TENEKE KAYIK

Teneke götürmekteyiz, göğ'e dek üst üste sıralanmış,
Bir gelecekle hem dolu, hem boş her teneke.
Acıkmış sularında Haliç'in,
Martılarla seke seke.

Pekmez dolacak, zeytin dolacak, yağ dolacak,
Musluksuz gecekondularda, su dolacak.
Parlıyor bizimçin hepsi,
Bir kocaman sevinçle, bak.

UNKAPANI'NA DOĞRU

Unkapanı'na doğru yollar daha da dardır,
Kereste dolu kocaman yapılar bölgesi.
Kamyonlar üst katlara kalastan köprülerle boşalır da.
Bir reçina kokusu o dağ türküsünü getirir uzaklardan,
Ekmek olup girmiş Recep'in avcuna o altın pınarın sesi.

Unkapanı'na doğru büyük bir sigara fabrikası vardır,
Mavi gömlekli binlerce işçi işte, dağılmakta.
Kadınlar kızlar girerler karanlığa tezayak,
Daha yavaş alır erkekleri yan yollar morumsu,
Yorgun bir gece bekler yatalak annelerce uzakta.

AÇ ANADOLU'NUN EKMEĞİ İSTANBUL

Ulaşır gider,

Tepeler yıldızlara ta bizim köyden beri,

Yokken.

İşte çıkar Hasköy sırtlarına, Topkapı sırtlarına ışıırken yolum,

Her gün bir daha alır İstanbul'u 1453'ten beri,

Her gün bir daha Anadolum.

Ağzınıza ancak burda varır, biraz, et lokması,

Gözünüze, elektrik ışığı,

Yokken.

Hızır çekiyor ya, küfe kaldırıyor ya, küreğe asılıyor ya kolum,

Her gün bir daha alır İstanbul'u, 1923'ten beri,

Her gün bir daha Anadolum.

BİDON KAYIK

Yaşmaklı üç dilber bir al kayıkta,

Bir mavi uykudan,

Masallar içre gitmektedir.

Tuz ruhu yüklü üç bidon, bir hantal kayıkta,

Bir çamur sudan,

İşyerleri üzre gitmektedir.

EMİNÖNÜ

Eminönü bir alandır açılır bütûn evlerin kapısına,
Haliç'in bittiği yer.
Elleri doludur, yüzü gülümsemesizdir burda herkesin.
Ardındaki dev çarşılar bir sonsuzluk verir,
Bir dev tapınağın yüzlerce yıllık yasına.

Nerelerden nerelere, kimler gelir dipdiri kimler gider,
Duyulur trenlerin durduğu, vapurların kalktığı.
Biter mi dediniz, yoo,
Haliç'in ekmeği yaşamak,
Haliç Eminönü'nde ekmeğini yer.

KINALI KUZU AĞIDI

I

Kırk Bin Köye Karşı Uyanmak

KIRK BİN KÖYE KARŞI UYANMAK

Yok mu sizin köyde uyanan biri,
 Ağlayan ağlayan ağlayan biri.
 İşte yüzlerce yıl boşuna akıp gitmiş,
 Taşlarla kayalarla kalmışsınız yalnayak.
 Koyun nice değişmemişse,
 Kavak nice değişmemişse beklemesinde,
 Sapan nice değişmemişse,
 Onca değişmemişsiz yalnayak.
 Bir daha bir daha büyür gece,
 Bir daha bir daha seslenirim.

Yok mu sizin köyde uyanan biri,
 Göl biri, dağ biri, orman biri,
 Şöyle, gök düşünce üstüne, mavi bir güçle parlamış,
 Göl gibi ol.
 Dağ gibi ol,
 Şöyle, yel vurunca üstüne dinelmiş hep.
 Toprağın karanlığından yeşermiş durmuş,
 Orman gibi ol.
 Bir daha bir daha büyür gece,
 Bir daha bir daha seslenirim.

Yok mu sizin köyde uyanan biri,
 Uyanan, soran biri.
 Ne bu, neden çırılçıplığız,
 Çalışıyor muyum? Çalışalım.
 Ne bu, kim almış götürmüş vergi mergi,
 Kim getirmemiş o uygarlık soluğunu oralardan?
 Ne bu, kendi kendine, yalnız kendi karnına, yalnız kendi
 yüreğine, kapkaranlık,
 Yılan mı, sansar mı, sırtlan mı bu?
 Bir daha bir daha büyür gece,
 Bir daha bir daha seslenirim.

Yok mu sizin köyde uyanan biri,
Uyanan, karanlığı yakan biri.
Elinde yeni gün ışığı, günden önce,
Silmiş bütün eskiliği, bütün geriliği, bütün uykuyu,
Yeni bir savaşın uçsuz bucaksız ovalarında
Göl ayak, dağ ayak, orman ayak,
Yeni inançların üstünde yeniden doğrulmuş,
Almış ekmeğini kurdun kuşun beyin ağının...

Tanrı'nın ağzından.

Bir daha bir daha büyür gece,
Bir daha bir daha seslenirim.

MANDA

Ben çatal tırnaklı, ben kocamış, ben camız,
Tam ayâm üzre gelir,
Ay ışığı tam ayâm üzre.

Sevmek büyümek, çayır çimen,
Tam ayâm üzre
Ayâm altındakiler.

Parlar, değer değmez karanlığa kıllarım,
Tam ayâm üzre gelir
Karanlığın açlığı, parlar parlamaz.

Çimmek, göl oturmak, çamurlanmak,
Tam ayâm üzre
Uçsuz bucaksız tarlaların uçsuz bucaksız susuzluğu.

Ben sabanlara kağınlara ulu can uçurmuş,
Tam ayâm üzre gelir
Başakların ağırlığı binlerce yıldan.

Büyür her gece boynum boynuzlarım acıdan acıl,
Tam ayâm üzre
Gün dediğin.

HARMANDA

Sen uyursan başaklar da uyur,
Sen kara gece, başaklar kara gündüz.
İstemez misin bir adım öteye gitmek, bir öküz öteye.
İstemez mi başaklar bir karıştan iki karışa
varmanın güzelliğini,
Böyledir bütün karanlıkları yeryüzünün,
Sen uyanırsan başaklar da uyanır.
Bire 17 veren şu, yüzyıllar önceki,
Bire iki vermemiş.

İbo, Gülsüm, Teymur, Satılmış,
Varacaksınız tarlanın üstüne erkenden.
Taşını ayıklayacaksınız, otunu dikenini yolacaksınız,
Ellerinizle tırnaklarınızla açacaksınız arkını,
Nadas edeceksiniz, nice isterseniz onca
Kazmanın küreğin ucu eğrilecek, sizin kollarınız eğrilmeyecek

Tanrı'dan mı diyorsun, değil değil,
Bilirsin, verir çalışana Tanrı.
Yağmurdan mı diyorsun, değil değil,
Sunar gök, allı yeşilli uzaklığından suyunu,
kullanabilen kullanır.

Peki neden ha, neden ha, neden,
Çalıştığımca ıslandığımca çırlıçıplak olduğum?
Bire 48 veren şu, yüzyıllar önceki,
Bire iki vermemiş.

KOCAGÖZ

Kocagöz bu ta eskiden gelen,
 Eskiden, saçı sakalı, karmakarışık.
 Eskiden, köylerin köylerle kocadığı,
 Eskiden, tarlaların tarlalarla yeşerdiği,
 Eskiden, imecelerin imecelerle barışa ulaştığı çağ.
 Eskiden, bir kocaman güvence dek yepyeni,
 Kocagöz bu ta eskiden gelen gücümüz.
 Kimin gözü büyük, ayağı büyük,
 Yürür büyük.

Keçi alır koyunun soluğunu,
 Koyun ineğin,
 İnek öküzün daha boş,
 Öküz eşeğin
 Eşek atın daha hızlı,
 At devenin.
 Deve alır Memed'in soluğunu.
 Kimin gözü büyük, göğsü büyük,
 Solur büyük.

Ellerimiz, gözelerden su içen ellerimiz,
 Şöyle yapışınca sapanın demirine,
 Şöyle kara toprağın ta anasını belleyen,
 Tırnağına kan oturmuş, akla mosmor,
 Nasır bağlamış tan ağarana dek gecede,
 Ellerimiz açılan açılan açılan Tanrı'ya
 Beş parmakla değil, beş bin parmakla yaşlanmış,
 Kimin gözü büyük, eli büyük
 Tutar büyük

Hey sesi, bir çobandan bir çobana hey sesi,
Sonra bir ovadan bir ovaya,
Sonra bir gölden bir göle—daha kalın,
Sonra bir dağdan bir dağa.
Sonra bir höyükten bir höyüğe—daha uzun,
Sonra bir yataktan bir yatağa,
Hey sesi, bir açlıktan bir açlığa hey sesi.
 Kimin gözü büyük, dudağı büyük.
 Haykırır büyük.

AÇ OVA

İşte bozkırın ağacı uyur,
 İşte götüre götüre giden.
 Kara toprağın altına mı?
 Belli, değil, otlar bile sallanmaz.
 Mavi göllerin üstüne mi?
 Belli değil, serçeler bile uçmamış.
 İşte bozkırın ağacı uyur
 İşte götüre götüre giden.

Çoktandır yok olmuş soluğu öküzün,
 Bir yürek açılır kapanır acı çayır düşünde.
 Kağrı boş, ayrık otuyla boş, kocaman boş,
 Ta bin yıllık öküzlerin gücünden bize dek,
 Taşıya taşıya bitmemiş, taşına taşına azalmamış,
 Kalmış, sonradan gelen tosuna daha da ağır.
 Çoktandır yok olmuş soluğu öküzün
 Bir yürek açılır kapanır acı çayır düşünde.

Ahan bütün kuşlar devrilmiş karanlıktan,
 Ahan duyarsa dağ duyar geceyi.
 Ne birbirine ulaştırmışlar, doğudakini batıdakine,
 Ne dilinden anlamışlar yellerin sellerin.
 Ne duyar olmuşlar uzak günün çağrısını,
 Öylesin küçülmüşler, ufalmışlar, azalmışlar mavicek,
 Ahan bütün kuşlar devrilmiş karanlıktan
 Ahan duyarsa dağ duyar geceyi.

DAĞ

Parlasa amma da parlar, parlamazsa amma da parlamaz,
Dağ yıldız diyedir.

Açı çıplağı görür ta uzaktan,
Dağ göz diyedir.

Işığı iletir geceden kamuya,
Dağ gündüz diyedir.

Dağ, susa susa, kara toprağı haykırır durur,
Dağ söz diyedir.

Kim yaralıysa, kim sayrıysa kalkar ayağa,
Dağ omuz diyedir.

Uyana uyana, hep uyana uyana,
Dağ yiğitler uykusuz diyedir.

KINALI KUZU AĞIDI

Kara koyun kuzular kuzulamaz,
Me deme.

Kara koyunun kuzusu, kınalı kuzum,
Görür görmez yeryüzünü bekle azıcık,
Meme deme.

Ne o, kımıldamaz oldun, taş kesildin, ne o,
Yeller duruverdi
Duruverdi ses.
Nereye gittin ha, kınalı kuzum, çabucak nereye gittin,
Ölüme deme.

Kınalı kuzum, işte kocaman bir açlık,
Dağlar kocaman, ovalar kocaman,
Karanlığın artık vermeyen, artık bağışlamayan çağında
Dağlar göğüssüzdür, ovalar ağızsız,
Eme deme.

Sen umudumsun benim, yaşamak umudum,
Ak güzelliğin alır götürür yüreğimi bir geleceğe ak
Solugun başlar başlamaz, işte başlamıştır bir savaş daha,
Dur, seni ellerim okşasın biraz,
Sevme deme.

Ağaç mı yok bayırda, düzde, tepede,
Su mu yok çağlayan çağlayan?
Yeşil mi yok, şöyle ipekçesine büyümüş, şöyle
delicesine fışkırmış,
Ananın süüü mü yok, kınalı kuzum,
Yüzümde deme.

II
Ses

SES

Sivas o daha Sivas, o bizim suçumuz,
 Erzurum o daha Erzurum.
 Dağların yolcularla, yolcuların dağlarla yürüdüğü yer,
 Bayburt o daha Bayburt, bir çukurda uçmak için
 bekleyen kartal,
 Erzincan o daha Erzincan, o bizim suçumuz, dinler misin ?
 Atların çingırağı tung eder,
 Ting eder eşeğin çingırağı.

Yürüyen değil, yürümeyen geceden gündüze,
 Gün ışığında otlasa da yürümeyen,
 Hani o uygarlık yitimleri vardır, o kocaman
 düzlüklerde, ekinsiz bağırsız,
 Ta ilk çağlardan beri bir taşlık üzre kalakalmıştır,
 Bakakalmıştır gökyüzüne, bir kör derede, bir upuzun.
 Koyunların çingırağı tûng eder,
 Ting eder eşeğin çingırağı.

Yaşayagelmişizdir, tabanlarımızın yeryüzüne
 değdiği, yalnayak,
 Değdiği, bir sıcak çiçeğin kara toprağa değdiği, döküle döküle
 İşte bir gelincik, sığağı karasında kırmızı,
 İşte gelincikler, yer altında, adımlarımızla açılan
 kocaman gelincikler,
 Karanlık yasımızı ta oralarda daha kırmızı eden.
 Katırların çingırağı tong eder,
 Ting eder eşeğin çingırağı.

Atlar, koyunlar, katırlar, keçiler... düşleyin
Düşleyin eşekler... yavaş mı yavaş.
Sanki sonudur hepsi kendi soylarının, öylesin sarı,
Öylesin tükenmiş, öylesin ince, öylesin yorgun,
Sırtlarında birlerce yıl öncesinin vazgeçilmez
ağırlığı: yaşamak.
Keçilerin çingırağı teng eder,
Ting eder eşeğin çingırağı.

Açlığını kim duyar bodur ağaçların, kavruk otların,
Tanrı'nın duymadığı besbelli.
Açlığını kim duyar eğri ovaların, yanık dağların,
Ölülerin duymadığı besbelli;
Kim duyar, kim duyar, kim duyar, belli değil.
Öküzlerin çingırağı tōng eder,
Ting eder eşeğin çingırağı.

ÖKÜZÜN BİRİ

Öküzün biri
Daha aydınlıksız düşcül.
Daha aydınlıksız düşcül
Öküzün biri kan ter içinde.

Sevgide bıraktı beni, güzellikte nicedir
Dağ yolu uzun.
Dağ yolu uzun aha
Öküzün biri çekmiyor.

Taşınmaz ki taşların buğdayların ağırlığı
Gökler kocaman.
Gökler kocaman
Öküzün biri kan ter içinde.

Yitik ölümlere doğru mu gidiyoruz şimdi,
Gözleri büyümüş.
Gözleri büyümüş aha,
Öküzün biri çekmiyor.

Köylerden köylere ulaşmaz ki
İyice kara çulsuz.
İyice kara çulsuz,
Öküzün biri kan ter içinde.

Koşulmuşum kağnısına
Düşüncelerin yalnızlığın.
Düşüncelerin yalnızlığın aha,
Öküzün biri çekmiyor.

GÖRÜNEN

Karaköse dereleri boş olur,
 Su yerine yel akar kara taşlar üzre.
 Öylesine derin
 Öylesine dolanmış
 Öylesine kuru ki,
 Ha desen haa deyu deyu iniler.

Ağrı Dağ görünen görünen nere gitsen Ağrı Dağ,
 Açlığımız görünen görünen nere gitsen açlığımız.
 Karaköse ağaçları boysuz olur,
 Bir yorgun yeşilde, bir az yeşilde
 Yapağı gövdesinden pek öte gitmez,
 Durur gölgesi dibinde hep.
 Yalnızlığı seyrekliğinden midir, yemişsizliği
 kavrukluğundan mıdır,
 Bilinmez, senden midir, benden midir uykusuzluğu?

Ağrı Dağ görünen görünen nere gitsen Ağrı Dağ,
 Açlığımız görünen görünen nere gitsen açlığımız.

Karaköse bayırları dazlak olur,
 Keçisi yer dudağını, ot ilen.
 Koyunu yer dudağını
 Acır ha acır,
 İneği yer dudağını
 Acır ha acır daha.

Ağrı Dağ görünen görünen nere gitsen Ağrı Dağ,
 Açlığımız görünen görünen nere gitsen açlığımız.

YASLA DURAN

Kayseri'ye varırken oralar Niğde midir,
 İşte yol durmuş seni.
 Sığırlar otladıkça otladıkça uzakta,
 Sığırlar otladıkça otladıkça otladıkça acıkmış.
 Kayseri'ye varırken oralar Niğde midir,
 İşte ot durmuş seni
 Bir çoban kavalını çalmakta, çalmamakta.

Gök düşünü yitire yitire eğrilmiş ağaç,
 Sarı dallar o sarı uykularda ölümden sarı.
 İğde kokusu alır götürür günü, bir eski güne,
 Yaprak kımıldamaz acısından.
 Kayseri'ye varırken oralar Niğde midir,
 İşte kuş durmuş seni
 Bir çoban kavalını çalmakta, çalmamakta.
 Derenin değirmeni taş kesilmiş, buğdasızlıktan,
 tepeden tırnağa,
 Dönmez... Anlamaz, sevmez topsakallı dedeyi,
 yağmursuz selsiz
 Ama döner batan güneşin alacası, yüreğinle
 birlikte, öyle bir döner ki,
 Aç, çıplağına karışır bayırın düzün.
 Kayseri'ye varırken oralar Niğde midir,
 İşte su durmuş seni
 Bir çoban kavalını çalmakta, çalmamakta.

Koca bir han yıkıntısı vardır, kara taşlarında kara bir yazı,
 Yüzlerce yıldan beri parlar: vermeden alınmaz.
 Ne kaldı vermedik, candan öte, ne kaldı ha,
 El mi, ayak mı ha? ·
 Kayseri'ye varırken oralar Niğde midir,
 İşte dağ durmuş seni
 Bir çoban kavalını çalmakta, çalmamakta.

7 ÖKÜZ

Biz Çepni köyünün yedi “öküzü”,
 Bildir doğduk bir ayın doğuşunda yedileyin.
 Oralarda ayrık otları, dikenler, madımaklar,
 Oralarda gevgen, yonca, ısırgan... oralarda,
 Oralarda yedi’sin ağız açsan diş diş,
 Ağız açmasan yemedi’sin.

Nah işte yedi su,
 İçmezsin ki, bir parmaktır derinliği, gölgen içer,
 sen içmezsin ki.

Hani gün korkar ya ay ışığından,
 Duruverir bayırda düzde çaba,
 Döneriz kara çanların ardı sıra bir bir,
 Bir bir yeniden kara gecede yeşeririz.
 Yürür usul usul ama yürürken duyar,
 Ayaklarımız, boynumuzun yorgunluğunu.

Nah işte yedi çoban,
 Birimize bir çoban ıslığı.

Büyümüşdür ay, dağların ovalara büyüdüğü yerde,
 Nasıl büyüdüğü, buğday yercesine büyüdüğü,
 Nasıl büyüdüğü, boyunduruksuz,
 Nasıl büyüdüğü, doğacak günü beslercesine kocaman,
 Anlasan da anlamasan da bakar durur,
 Bir yeryüzünün öküzler boynuzunda durduğunu
 düşünürken kapkaranlık.

Nah işte yedi yıldız,
 Yedi üvendire yedimize.

İDİŞ

Sarıköy'de kılları uzar, uzar boynuzları,
Sarıöküz yalnızdır.
Ne düşündüğüne, neler düşüneceğine,
Sınırsızdır.

Sarıköy'de çayır çimen yeşilce sarı,
Kavaklar güdül uzun.
Taşır taşımaz, kağnılar, kırılır kırılmaz,
Sarıöküz huysuzdur.

Kaldırdığı dört ayak üstünde yüz bin ayak,
Titremeden.
Çektiği iki omuz üstünde iki yüz bin omuz,
Durmadan sallanmadan.

Çiçekce gökyüzü,
Çiçekce ama aç bir masalla ağır.
Çiçekce ovalarda aldanmak
Sarıöküz uykusuzdur.

Çoğalmaz suyu gözelerin
Elle, bir ak elle tutulmamış çünkü.
Vermez çevresine maviliğini acı göl
Bir sıcak türküyle çağrılmamış çünkü.

Sarıköy'de yeraltının çizgileri ayırır ayırmaz,
Evi evden, ağılı ağıldan, kişiyi kişiden,
Yapışır kalır
Karanlığın yüreği sarıöküzün yüreğine.

Çoban efendi,
Kaval sesi güder güder, efendileyin,
Sarıköy'de tarlalar efendi,
Sarıöküz efendim etmiştir.

III
Gözünü Satan

GÖZÜNÜ SATAN

– 9.8.1967 günlü Akşam'dan –

Yaşları iki ile yoksullar arası on ikidir,
Evde altı çocuk var;
Gün düşer de deli dağlardan birdenbire
Evde Atı çocuk var.

Hepsi birden der:ekmek!
– Al gözüm ışığı,
Ver ekmek.

Yazdım karşılık bile vermedi, sayın başbakan
Açlığı bilemezler ki efendilerimiz.
Meclis Başkanlığı, başvur dedi bankalara
Açlığı bilemez ki efendilerimiz.
Büyür götürür beni karanlığa geceler ekmek
– Al gözüm ışığı,
Ver ekmek.

Ben Havzalı berber Mehmet Kurşun:
Bir gözümü satıyorum.
Güzeldir, sıcaktır ama sert bakar az,
Bir gözümü satıyorum.
Belki de eder ekmek.
– Al gözüm ışığı,
Ver ekmek.

ELİF GERÇEĞİ

– Olay, 15.2.1968 günlü Akşam'da yayımlanmıştır. –

Elif doğuramıyor acıdan, irileşmiş çırpınıyor yatakta,
Hadi bir tabuta koyalım diri diri.
Kese yol daracıktır, kağnılar bile geçemez,
Hadi omuzlayalım imece ilen.
Divriği 15000 adam boyu uzakta.

Allı morlu yorgan, üstü allı kilim
Elif tabutça sarı,
Bunun sorumlusu kim?

Bir kocaman yaşama sallanır kavakta,
Ulaşır bir kocaman sancı hey
Aydınlığa karanlıktan
Kurtulsa bir,
Varsak da.

Kan oturdu boynum kan durdu elim,
Elif tabutça ağır
Bunun sorumlusu kim?

Hele ki eriştik, doktoru bulduk konakta,
Sekiz saatlik çaba, dile kolay.
Çıkardık, açtık örtüsünü, aman Allah!
Elif, taş kesilmiş, buz gibi,
Elif, soluk almamakta.

Koduk yeniden n'idelim,
Elif tabutça uzun,
Bunun sorumlusu kim?

ATALAN'LA GÜLLÜCE'DEN

Hanım ağabey ağa
Beni dinler misin ki.
Durdum bayıra dağa,
Açlığım öyle büyük.

Hanım Ağa Bey Ağa
Biraz değişelim mi
Ulaştık yeni çağa
El ekmek gündüz ekmek.

Hanım Ağa Bey Ağa
İşte dudağım çatlar,
Davar iner yalağa
Dinmez ki susuzluğum.

Hanım Ağa Bey Ağa
Yaz beni oku beni.
Niye düştük uzağa
Onlar aylara varmış.

Hanım Ağa Bey Ağa
Sesim kırk bin köydendir.
Gireceğim toprağa,
Orda mı doyacağım?

KURTLARLA ULUMAK

Yüzyıllardan beri buydum
Aman dedim, aman duydum
Değirmeni yıkık suydum,
Gece bitmez, ağarmaz tan
Kırpikleri açılmayan
Bir ülkenin uykusuydum.

Ağz ağzı ne bile
Esen yelle dolmaz kile,
Artar, eksilmez bu çile
Yoksulluklar ne de uzun
Sonu yok ki yolumuzun,
Yaşamak nasıl çekile?

Öküz tek idi ben tektim
Çift olup tarlalar çektim,
Arpa, buğday, darı ektim
Vermedi kara topraklar
Çökmüş evde yedi can var,
Yedi kez aç ölecektim.

Kurtlarla düşmüşüm dağa
Kurt sesim ulaşmaz çağa,
Duymaz, anlamaz ki ağa.
Gözlerimin içine bak
Yense yiyeceğim toprak
Gökler çekilmiş uzağa.

BOZKIR AĞIDI

Yanımda bıcılğan eşek,
Nice sapan göğüsledim.
Kör mum oldum tek odada
Alçak tavanı isledim.

Vermedi beyler ağalar,
Vermedi Tanrı dediğin.
Öylesine aç kaldım ki
Alıcı kuşu sesledim.

50 yıldır, 40 bin köydür
Karanlıklar abandı vay.
Vardım köy gömütlüğüne
Birin birin taş süsledim.

AY TUTULUR İKEN

Bir ülkede bir gece
Uyanır bir gece.
Söndürür bütün yıldızlarını
Kalır köylerle çırılçıplak.

Çalar, ilk kapıyı
Taş çağından kalan kapıyı,
Çocuklarla sarılmış sayrı ana boş,
– Kocasını kan gütmeden 7 yıl giymiştir –

Varır ikinci eve
Nice yaşamalar seve seve,
İçerde on ağız
Ellerinde bir kara ekmek.

Bir ülkede bir gece
Uyur bir gece.
Yakar karanlığını
Köpekler ulur acısın duyar duymaz.

KARA SAZDA SESLER

Petek dolmaz arıynan
Yaşanmaz ki darıynan
Ağadır beydir onlar
Göçeldim yalvarıynan.

Koyun ite gideri
Çoban yıldız yederi
Tanrı alır hepsin
Kul canını öderi.

Söylerler yazmalarsız
Görürler gezmellersiz
Kara çulda bin düğüm
Yüreğin çözmellersiz.

Derelerce kurursun
Duymazlar haykırırsın
İçine çökmüştür bu:
Ölürsen kurtulursun.

AĞA

Suyun kuşu varsa
Kuşun göğü var.

Kuşun göğü varsa
Göğün gecesi var.

Göğün gecesi varsa
Gecenin yıldızı var.

Gecenin yıldızı varsa
Yıldızın çobanı var.

Yıldızın çobanı varsa
Çobanın ağası var.

SATMAK YA DA SATILMAK

Satlık oğul, satlık,
Bu Murat Dağı.
Bir basar ki Türkeli'ne, bir basar ki yeryüzüne
Sızlar sanki mavilikte uy.
Bütün kuşların ayağı.

Satlık oğul, satlık,
Bu "Allahüekber",
Doğu Anadolunda kocaman.
Nedir yurdu savunmak,
Göklerdeki mağaralara söyler.

Satlık oğul, satlık,
Bu Ağrı Dağı.
Öylesin değerlidir,
Asya'nın yürek düğümüdür o.
Görür yakını uzağı.

Satlık oğul, satlık,
Bu Erciyas,
Alan var ise,
Taşıyabilen var ise uy uy
Satlık bu yas.

PARA

Değerim düştü demektir
Paranın düştü değeri.
Yine bölüştü demektir
Açla çıplak geceleri.

Sararmadı, kurudu yaz
Geldi betterin betteri.
Nere gider anlaşılmaz
Ata ters vurmuş eğeri.

Büyürken cepteki delik
Yapışır kemiğe deri.
Yarıya indi gündelik
Sanki dondu alın teri.

İyileşmez, azar yaram,
İşte nice yıldan beri.
Geri kaldı yine param
Yeryüzünde kaldım geri.

KALKINAMAMAK

Kırk bin köy, yıllar yılı, yönelmiş Ankara'ya.
İnanır inanamaz.

Allar içre gün ama, gökler yasından,
Allanır allanamaz.

Yaşar o, yaşamaz o, açlığa yoksulluğa,
Dayanır dayanamaz.

Gölgesi kavakların Kızılırmak'ta yavaş,
Yıkanır yıkanamaz.

Bir eldir Anadolum, batıya ta batıya,
Uzanır uzanamaz.

Dağ gelir gecesinden, kırk bin köy üzre Akdağ,
Uyanır uyanamaz.

IV
Elliuruş

ELLIURUŞ

– Kaça gelirsiniz
Dört kişi
On çeki odun yarmaya?
– Kaçamık?
Çeki başına elliuruş.

– Çok değil mi?
– Çok değil.
Aşam,
Bir simit
Elliuruş.

YOL ÖNÜ

Bire bir, yok bire iki,
Toprak değil sanki kaya.
Yel üfürmüş, sel götürmüş,
Hamur tutmaz oldu maya.

Dineler açlık, yoksulluk,
Ev dolar tarla küçülür.
Gören bilir ne olduğum
Görmeyenler iycil saya.

Bekledim beş altı yüz yıl,
Dolmuş olmalı ki çilem
Tanrı yürü kulum dedi,
Yürüdüm... ta Almanya'ya.

UZAĞA

Sarı suya bakmışım
Sarı yaprak dökmüşüm
Ben demem kuşlara sor,
Köyden neye çıkmışım.

Kavağın boyu güzel
Kızların huyu güzel.
Kuş olmuş kara toprak,
Ağustos ayı güzel.

Severim kuş olanı
Gecesi düş olanı.
Elinde ayağında,
Türküsü iş olanı.

Karanlıkta alla gider
Gelinler pulla gider
Kuşla gelir açlığım,
Dışarı yolla gider.

ÇOH ŞÜKÜR

Güççüktüm
Beni çoban aldılar
Hepsi aç idi koyunların
Hepsi otsuz.

Büyüdüm biraz
Beni ırgat aldılar
Kara toprağa döndüm
Çapa işler iken günde 14 saat.

Yaşlandım biraz
Beni duvarcı aldılar
Nice evler yaptık ustam ilen
Dışarda kaldım nice yapı.

İşte kocadım şimdi
Beni çöpçü aldılar
İşsiz kalmadım çoh şükür
Çöpsüz kalmadım.

EKMEĞE GİDEN

Ana ver çıkınımı, gün doğdu yolum gider,
Kırk bin köyden öteye.
Sanki ayağım kalır yurdumda, elim gider,
Dağ sallanır, yıldızlar yaklaşır kavaklara,
Asya'dan çağlar üzre doğmuş masalım gider.

Yavuklum erim gider, gelinim dulum gider,
Leylekler çığırırken mavileyin gök boyu
Yellerde uça uça, kınalı tülüm gider,
Dinlemezler aldırılmazlar neylesem,
Karanlık türkülerden bir büyük bölüm gider.

Köz iner yüreğime, bir ulu yalım gider,
Düşer bayıra yangın,
Düzlerden külüm gider.
Çöktüğün anlamaz ki, koptuğun anlamaz ki,
Beydir beyefendidir ağıdır zulüm gider.

Van'dan sarım, heye hey; Konya'dan alım gider,
Ak gövdemi sustuğunda dinlerim.
Yalnayak ovalardan tepegöz çulum gider,
Bir Kayseri heybesi,
Bir Sivas kilim gider.

Bu kavun dilim dilim, bu kavun dilim gider,
Orası Almanya mı? Belçika, Fransa mı?
Ölü durur da dışım, ta içim ölüm gider,
Ya Allah derim işte buralarda beş vakit,
Beş vakit kulum gider.

V
Ayak

AYAK

Çay akar mı?
Kırk bin köyden beri, susan çay büyük
Çay akar,
Çay ayakların; ayakların çay
Çay akar,
Senin ayaklarınla.

Söğüt yeşerir mi?
Kırk bin köyden beri, kurumuş söğüt uzar
Söğütler yeşerir.
Söğüt ayakların, ayakların söğüt,
Söğüt yeşerir senin ayaklarınla.

Dağ yürür mü?
Kırk bin köyden beri dağ uzak,
Dağ yürür,
Dağ ayakların, ayakların dağ,
Dağ yürür senin ayaklarınla.

OH'LAMA

Varan I.

“Manzaralı” Boşaltılırken

Bura Anadolu'dur yelleri ulu,
Kavakları, çamları yellerce çoh
“Manzaralı” çevresi uyanır gibi gerinir,
Yiğit tepecikler dinelir yeniden
İndi ya bir bayrağın üzerimden, oh.
Aydınlıktan kalkar bir yük daha,
Büyük özgürlük daha.

Satılmış mıdırılar ta karanlık, köle midirler ne?
Göğüslerinde yürek mi yoh.
Şu koskoca Anıtkabir'den utanmayanlar
Nedirler, nicedirler, bilemiyorum dağ taş,
İndi ya bir bayrağın üzeriNden, oh

Başaktan toprağa dek,
Kıvancıma katılır tek tek.

Burası Anadolu'dur, yer yarılmadan çek git uzaklığına sen,
Yalanına, yılanına karnım toh.
Uymaz ki eline ayağına sonsuzluğum,
Göklerimin seni sevmediği anladın ya
İndi ya bir bayrağın üzerimden oh!

Yerine işte konmuş,
Mavilik denen kuş.

BİR GELECEĞİN KAPISINDA

Üstünde kuşlar vardı
Yarısı güneşti hep, yarısı kardı.
Kara çıkarları için
Atalardan kalma evi satmışlar.

Bir ulu bayrakta özgürlük dolu,
Bitmez tükenmez aydınlığında Anadolu
İşte, yeri yeşil,
Göğü, mavi satmışlar.

Boraksı, Gümüş dere,
Yeryağı, göl uzanır güzelliklere.
Doğudan batıya dek, çam çam,
Selvi selvi, satmışlar.

Bir uyansın bak,
Neler olacak,
Kocaman uykusunda
Devi satmışlar.

KÖYLERDEKİ KARANLIK

30 milyonun 24 milyonuyum köylerde, gecelerde hep
Uyku yaz beni, su.
Sen havlarsın ya, ben daha susmuş biriyim
Sessizlik yaz beni, it.

Ovalarca dolaşmışım yalın ayak,
Utañ yaz beni, dağ.
Yılda 900 lira geçmiş elime
Budala yaz beni, yeryüzü.

Ellerim var ya, yumruğum yok işte,
Borçlu yaz beni, sômürgen.
Er geç gözlerimi açacağım, binlerce yılın karanlığından er geç,
Ses sen alacaklı yaz beni, uyanmak.

SEÇİM GÜNÜ BİR EL

Ben bir el'im, uyandım işte hemen,

Üstüme güneş vurdu da.

Bugün seçim var.

Çıkacağım gecekonduarımdan, izbelerimden, bodrumlarımdan,
Unutmayacağım koyunu da, kurdu da.

Yetti be kardaş,

Dağdan taşa çektiklerim,

Kömürümü, pamuğumu, tütünümü, ormanımı,

gölümü.verdim hep,

Yaşamamı verdim yıllardır

Doymadı köstekli göbeği de, altındış avurdu da.

Ayrıldım atalar toprağından, düştüm yeryüzü yollarına,

Bir kuru ekmek için.

Öyle yalnızdım ki, öyle yoksuldum ki,

Ben kör köyde kara kapımı bulamazdım

Eloğlu, ayı yıldızı bulurdu da.

Bir ak el gelecek

Bir ak el daha gelecek

Bir ak el daha, üzerine karanlığın.

Kurtaracağım er geç

Ulusunu da, yurdu da.

KÖYLÜME

Gün doğar ya alla mor,
Işık üzre kuş olan
Tarlalar upuzundur, tarlalar bekler seni,
Sarı öküz,
Ak inek,
Toprak üzre iş olan.

İner iner bir tokmak, bir davula her düğün
Sevinçlere düş olan.
Beklersin düş olan.
Beklersin yeşerecek
Bir dalda bin bir umut,
Sen yüzyıllar boyunca
Karanlıkta kış olan.

Bir koca çağ geçmiştir
Hasırlarca düş olan.
Kimler doldurur seni?
Devrimler mi kocaman yönetmenler mi kimler?
Okumak mı yazmak mı ? Söylemek haykırmak mı?
Ta yüreği boş olan.

ACI KİLİM

Ben yurdun kilimi acılıyımdır,
Ne desem ne söylesem ne çağırısam az.
Biçimler üstümde yılansı otsu
Biçimler yedi çocuk,
Biçimler üç kavak dallardan,
Biçimler dokuz uyku,
İşte biçimler ağlaşır, konuşmaz.

Ben yurdun kilimi serilmişim yeryüzüne,
Kara toprak, dağ gece ayaz mı ayaz.
Gök çadırı parlar, iri yıldızlarla açar ağzını kocaman sessizlik,
Büyür bir yaşama gücü boşlukta.
Çatal çatal
Yasından,
Yaprak kımıldamaz.

Ben yurdun kilimiyim, umutluyumdur,
Al eline bıçağı yaz,
Benim uçsuz bucaksız beklememi, bir ak taş.
De ki kuş uyanacak
De ki su uyanacak
De ki kırk bin göz uyanacak
Kilim uyanır uyanmaz.

SAKARYA KIYILARI

– 10 Temmuz 1921'de Yunan ordusu genel saldırıya geçti –*

10 Temmuz, II. İnönü'den üç ay sonradır
Basardık ki kara ekmeğimizi tuza,
Yunan ordusu yeniden saldırdı
Çırılçıplak ordumuza.

Sarktı Eskişehir dolaylarına birlikleri,
Afyon bölgelerine, kara el, kara ayak.
Biz de yürüdük Menderes Irmağı boyunca biraz
Yarısı al üzre göğsümüzün, yarısı ak.

* Çizgi içindeki başlıklar Mustafa Kemal'in *Büyük Söylev*'inden alınmıştır.

– II. İnönü savaşlarından sonra Yunan ordusu,
ordumuzdan üstündü. –

Eri erimizden çok
Söz çok mu bilinmez
Tüfeği tüfeğimizin üç katı
Sazı çok mu bilinmez.

Makinelisi makinelilerimizi geçmiş
Kozu çok mu bilinmez
Topu topumuzdan sayıca ileri
Közü çok mu bilinmez.

– Savaşlardan uzaktasın ya kaval

SUÇU SÖYLEMEK –1

– II. İnönü'den sonra... –

14 Temmuz 1921
 Kütahya dar mı dar
 Bu kez
 Bir yerden değil uzanmalar.

Bu kez
 Hem Bursa
 Hem Afyon önlerinden
 Atıldı bağrımıza
 Saldırganlar.

96 bin piyadeleri
 904 makinelisi var
 345 top.
 Bizimki 52 bin piyade
 421 makineli
 162 top.
 Üstelik mermi de yetişmiyor gerilerden
 Çalışsak da
 Kağnılarla, sırtlarla çalışsak da
 Kızlara kadınlara 9 yaşındaki çocuklara kadar.

İhsan Ilgar, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 233.

Uzaklara daha uzaklara çal.

SUÇU SÖYLEMEK –2

16 Temmuz, kötü çok

17 Temmuz, daha.

İlkin Eskişehir'e doğru

Seyyitgazi

Çekildik yalın tüfek vallaha.

Ne ki buralarda da kalamadık

21 Temmuz

Göçtük daha gerilere,

Sakarya kıyılarında soluk aldık kardeşler,

Yüreklerimiz ezilmiş, yaralı, uykusuz.

Savaşların gölgesi, kavak karanlığıdır.

– Zaman kazanmak –

Günler eşit dağılır ya
Eldir ayaktır değeri.

Bir taş bırakılır gökten
İner topraktır değeri.

Ova düşünür er geç
Dağ olacaktır değeri.

Kılıç gündüzler geceler içine uzar
Uzar ki haktır değeri.

– Kamunun isteği üzerine başkomutanlığı alıyorum –

I

Görev ta ilk soluğumuzdan başlar
Bekler kişi “ha” gibilerde bir söz.
İşte ha dediler
Başladı türküsüne
Ellerde ayaklarda
Bin bir deli saz.

Savaşlarla açılmıştır deliklerin

Açıldı
Ellerde ayaklarda yürekte binbir göz,
Bir dineldik ki
Kavaklarım ardıçlarım çamlarım söğütlerim
Bir yürüdüler ki göklerce,
Artlarında, devlerden kalan iz.

Çocuklar saç sakal,
Nineler kız oğlan kız,
O çağa erdik
Bütün dağlar bir kılıç, bütün ovalar bir kalkan,
Aldık ısıklıkların başkomutanlığını
Isıklarla karanlıklarda yapayalnız.

II

Bu yalnız Tûrkiye'nin
Başbuğluğu değildi,
Türkiyem yenilmiş ulusların kara tarlasında
Açan bir ateş güldü.

Büyüdü büyüdü soluğum ağzımda
Yeryüzü maviliğin tadını bildi,
Yapacaklarımı öyle duydum ki ben
Sanki yapamadıklarım yok oldu.

Sevindi bütûn yurt, doğusundan batısına,
Son kutlu gün için namaz kıldı.
Gök, alnındaki yıldızların soluk almak üzre baş çıkardığı
Kocaman bir göldü.

Aydınlık
İşte yürüdüğüm yoldu,
Aldım ellerime, Çanakkale ellerime, aldım işte,
Geleceğin kılıcını ki apaldı.

YURDUN GÜCÜ ORDUNUN GÜCÜNE –1

– 7 - 8 Ağustos 1921'de ulusal yüklenimler
(tekalûf-i milliye) buyruğu –

Bir savaşı kazanmak
Bir karıncayı bile kazanmalı.

Soluğu biriktirmeli yerden göğe
Maviliği soluğumuzdan önce bitecek sanmalı.

Kimi inançsızdır ya
Ta yürek onlar adına da inanmalı.
Yeşil nice kapsarsa öyle
Yeryüzüne yeşilleyin abanmalı.

Gündüzler bile geceyse
Karanlıklar bile mum olup yanmalı.

Savaşı kazanmak için
Ölümü kazanmalı.

YURDUN GÜCÜ ORDUNUN GÜCÜNE – II

– İstek –

Gökyüzü sudur işte
Yeryüzü ekmek.

Her ilçede toplanacak ne varsa
Az çok ayırt edilmeden
Ne varsa derede taş
Bayırda çiçek.

Uykudan düşü alacaksın
Karanlıktan bin yıl önceki yıldız ışığını.
Bir dağ kurmak için
Bir tozu düşünerek.

Sen bir barış türküsü söyle kaval.

YURDUN GÜCÜ ORDUNUN GÜCÜNE – III

– İstek –

Elinizdeki­nin yüzde kırkını, güneş batmadan,
Parası sonra ödenmek üzere
Verin yurttaşlarım verin hep.

– Çamaşır­lık bez, patiska
Pamuk, yün, tiftik, yıkanmış yıkanmamış.
Er urbası, kumaş, yazlık kışlık
Kösele, vaketa, taban astarlığı
Giderelim bu kocaman geceler gibi inen darlığı.

– Gördüm bayırda bu gün

Elinizdeki yüzde kırkını, güneş batmadan,
Parası sonra ödenmek üzere
Verin yurttaşlarım verin hep.

– Buğday, saman, un, arpa, fasulye, bulgur,
Nohut, mercimek, kasaplık hayvan
şeker, gaz, pirinç, sabun, yağ
Tuz, zeytin, zeytinyağı, çay, mum,
Açmışım ovalarca ağızımı istiyorum.

UMUDU TAŞIMAK*

Katılmış türküsüne kağnıların
8 yaşlarında yavrucuk.
Çapraz bağlamışlar
Allı yeşilli bir kolanla
Sırtına sandığını.

Sordum götürdüğün ne
Dedi gülercesine
Toplara mermi.

Tanrım,
Gökyüzü artık bize güler mi?

- * “Yedi yaşındaki kız çocuklar bile sırtında mermi taşıyarak, ordumuzu Akdeniz kıyılarında özlemle bekleyenlere kavuşturmaya çalışırken...”,
Nuri Berköz, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 217.

Düşmüş anasının ardına
7 yaşlarında yavrucuk.
Enlemesine bağlamışlar
Mavili sarılı bir kolanla
Omuzlarına sandığını.

Seslendim taşıdığın ne
Dedi saldırır gibi, birdenbire:
Erlere mermi.

Tanrım,
İzmir çok uzak bir yer mi

Atlarla ağaçlar hep benzerler birbirine.

ELLERİM

Ana beni orduya aldılar
Ulaştı kara tarlalardan ak yellere ellerim.
Selam durur iken ulaştı ne güzel,
Paşagillere ellerim.

Baktım ki benden öncekilerle çoktan varmış
Dağlara çöllere ellerim.
Saçım sakalım ağarmış ya binlerce köy,
Kul olmuş kullara ellerim.

Yaşarım ana kurtuluş yollarında
Değerken gelecek yıllara ellerim.
Kara gecelerden çıkmışım artık
Katılmış ellere ellerim.

OĞUZ

Dedi anası yavaşça
Ayakların her gün güneşli toprağa basmadı mı
Oğuz
Bil ki yok olmuşuz.

Dedi anası
Çalışacaksın çalışacaksın çalışacaksın
Çıkaramazsan suç
Yeryüzünden buğdayı avuç avuç.

Dedi anası
Bak göklere
Ülkesine yürürken ay
Karanlıkları aşamaz kolay kolay.

Dedi anası
Dinle oğul
İzmir'i düşünürken içindeki sızı
Sana yakın eder binbir yıldızı.

Dedi anasına Oğuz
İçercesine sesini su gibi:
Sevdimse
Yurdumu alamaz kimse.

YALNIZ KÖY

Düşünürdü ağarmış Gûlsûm Nine erkenden
Yalnızlığını duya duya.

Ordudadır oğullar torunlar
Burdalar mı, değil,
Gitmiş
Kızlar gelinler çocuklar hep
Kağnılarla kağnılarla, mermi mermi göçmüş orduya.

Ağaç durayazmış
Kimildamaz ot.
Sözde akar ya, değil,
Akar değil sanki
Su bilem,
Katılmış gitmiş buralardan
Su bilem,
Katılmış gitmiş buralardan
O da ulaşmış orduya.

Kendi soluğu bile ağzında değil Gûlsûm Nine'nin
Soluğu
Gitmiş katılmış
Orduya.

İSTEKLERDEN SONRA

– 12 Ağustos 1921 günü Polatlı'da savaş
yönetim yerine gittim.–

Düşman kuşatacak bizi soldan
Bu besbelli.

23 Ağustos'ta bir saldırı ki zor dayandık
Ova ayaklı, dağ elli.

Yukarı aşağı ileri geri hep
Kopmayan bir gök zinciri gibiydi ordu.

Yüz kilometrelik bir savaş yüzü
Bir tek er gibi kımıldıyordu.

– Saldırıyorlardı. –

İşte geldiler sol yanımızdan
Kuşatacaklardı.
Öyle dövüştük ki biz,
Yaşayan ölmüş kadardı.

Öyle çoktular ki bire yüz bire bin,
Sayılar çokluklarına dardı,
Toprak ulaştılar ya Memetçikler
Ölüm sonsuza vardı.

Biri yeşil koşarken.

– Daha saldırıyorlardı. –

Parlamıştı yüz kilometrelik bir çizgi üzerinde
Sakarya Savaşı.
Ovaların böğrü yamulmuştu biraz,
Eğilmişti tepelerin başı.

Güneyine çekilmiş 50 kilometre
Sol yanımız Ankara'nın.
Ardımız doğu iken kuzey olmuştu,
Yönü mönü yoktu artık canın.

- Savunma çizgisi yoktur, savunma alanı vardır. Bu alan bütün yurttur (Hatt-ı müdafaa yoktur, sath-ı müdafaa vardır. Bu sath bütün vatandır). –

Ne çıkar, gücü gelsin yedi devletin
Ne çıkar kırılırsa savunma çizgileri.
Kocaman bir savaş yüzeyidir ülke,
Savunacağız karış karış her yeri.

Dağ taş durduramaz,
Durdurur saldırganı ancak kan,
Savunma çizgisi yoktur savunma alanı vardır ancak
Bütün yurttur bu alan.

ÖLMEK

Karanlıktır nasıl okunur alınyazısı
Yiğit olan yalaz yalaz yanmadıkça.
Kim ölebilir,
Yüz yerinden vurulsa bile kim
Toprak ana adını anmadıkça.

Çekilmeyeceğiz buradan
Şehitliğe kanmadıkça.
Yurdun karış karış toprağı
Yurttaşın
Avuç avuç kanıyla ıslanmadıkça.

DELİ KUŞA AĞIT

Deli kuş deli kuş
Katılmıştı savaşa
Karşı göklere gideli kuş.

Deli kuş deli kuş
Kocaman bakardı kanat göz
Aradaki boşluğu geçeli kuş.

Deli kuş deli kuş
Düşman eri tam nişan alırken
Şehit oluverdi arpacığa ineli kuş.

Deli kuş deli kuş
Yaşardı göklerde masmavi
Ölüme gireli kuş.

– Bulunulan yerde sonuna dek. –

Yanımdaki birlik çekiliyormuş bana ne
Ben ayrı bir dağım.
Kendi yerimi
Kendi çizgime dek savunacağım.

İşte ölüm dalga dalga kıyınızdadır.
Yurt kocaman bir deniz,
Kocaman bir denizde
Can adaları gibiyiz.

Yanımdaki çekiliyormuş bana ne
Bir an kazanır bir an daha kalan,
Belki de yüzyıllar budur, hep mavi çiçek, al çiçek,
Yiğitlerdir Allah'a kalan.

SOLUK – YURT UĞRUNA ÖLENLER

– Ordumuz üstün düşmanı yıpratıyordu –

Gelmiş karıncalar kurtlar,
Böcekler... yardım için şehitlere aha
Çınlarken o camilerde yürek:
Hay Allahallah Allahu
Hay Allahallah Allaha!

Atlarla ağaçlar benzerler birbirine.

Bir gelincik büyümüş şimdi
İşte toprak kalkmış bir at gibi şaha
İçim dayanamaz ki artık:

Hay Allahallah Allahu

Hay Allahallah Allaha.

Siz biri ölürken yok oluyor dersiniz hep
Durursunuz daha

Diri omuzlarınız dağ başlarınca aydınlık:

Hay Allahallah Allahu

Hay Allahallah Allaha.

>

Orada dövüle dövüle güzel,
Olur kara koyunun kılı, çuha,
Çoban gülümser yamçısın:
 Hay Allahallah Allahu
 Hay Allahallah Allaha.

Büyürdü büyürdü büyürdü savaş
Top sesleri kahkaha
Uzaktı en yakındaki ses:
 Hay Allahallah Allahu
 Hay Allahallah Allaha.

Orada orman köyleri vardır
Biçemez bir avuç buğdaya baha
Eve sığmaz ki açlığı:
 Hay Allahallah Allahu
 Hay Allahallah Allaha.

Gündüzün geceye benzer kişi ölürken
Gelmeyin üstüme daha
Ağzımı karanlıkla yıkayacağım:
 Hay Allahallah Allahu
 Hay Allahallah Allaha.

>

Babalar oğullar ölüme tutsak

Ulaşmaz sessizlikleri ah'a

Bölük bölük çoğalırlarken gelirler yanıma benim:

Hay Allahallah Allahu

Hay Allahallah Allaha.

ALDI HASAN OĞLU HASAN

Bayrağım dalgalanır
Daha ulu da ulu da
Durmaz ki dağlar olam
Alın yazısı, kardaş.

Vurulmuşum aha ben
Karanlık gelir usul
Kime yadigâr olam
Söğütlerden gayri.

El kopmuş ayak gitmiş
Can yok.
Ana bırak yar olam
Ela gözlü ölüme.

Bir gün yitem mangalar
Gökte,
Bir gün aşikâr olam
Üstünde buğdayların.

Eğilmiş beşiğine
Hasan'ı uyutuyor
Ninnisin duyar olam
Kezban'ın geceleri.

El kopmuş, ayak gitmiş
Can yok,
Ben nasıl dağlar olam
Ağarırken tanyeri.

MEÇHUL ASKERİN ŞEHADETİ

Hoşuna mı gidiyor ne bu ses,
Çok uzatma
“Kelime-i şehadet”i
Kes.

Can bildiğin bin nefes,
Bir bakış,
Bir şey,
Kes.

İnmiş işte elin ayağın ses ses,
N’edeceksin iyce senin değil ki onlar
Sen daha gücüm var diyeceksin ya
Kes.

Sana bakıyor herkes,
Çok uzatma
Ölüm titremesini,
Kes.

İHTİYAT ZABİT VEKİLİ FARUK'UN DEDİĞİ

Gördün mü çavuş
Memleket ademe göçmekte ne bu hal?

Biz mi ademe göçmekteyiz,
Kaybedilmekte mi kâmilten istiklal.

Gördün mü Çavuş Osman'ın yeri
Salih'in yeri Abdullah'ın yeri münhal.

Öyle noksan olduk ki
Kelime-yi vahide kaldık sanki, hayal meyal.

DİL GERÇEĞİ

On adam kaldık,
On cümle değil, on söz.
On adam efsaneler üstü beş adam,
Bir adam bir tarih bir göz.

On adam kaldık,
On dayanışma, on söyleme.
Dört adam, destanlar içre iki adam,
Bir adam bir dil parıltısı bir deme.

On adam kaldık,
Diller milletlerin son adamları değil midir?
Son söze dek öyle azaldık ki
Geldi anadilimiz dağlar karanlığından ovalar
aydınlığına, bir bir.

KAYBOLURKEN OSMANLICA

Alev nefesler gibi
Asumana akseder
Şahikalardan
Milletliği milletin.

Şahikalar ki
Ta kahraman
Nefesidir
Milletin.

Akseden
Asuman mı
Keder mi ne?

Baladaki
Millettir

Millet.

BELİRİRKEN TÜRKÇE

Ulus.
 Ulustur
 Yücedeki.

Yas mı ne
 Gök mü
 Yansıyan?

Ulusun
 Soluğudur
 Ta yiğit
 Doruklardaki.

Ulusun ulusluğu
 Doruklardan
 Göğe yansır
 Yalaz soluklar gibi.

MAĞARA AĞIZ

Yurdun ahı mağaralar
 Girmiş
 İçeri içeri
 Hayır, ister ki yürek
 Yerden göğe
 Haykıralar, bağralar

Yurdun ahı mağaralar
 Neden girmiş bağrıma
 Neden içeri içeri
 Haydi artık
 Kurdu kuşu, otu ormanı... hey
 Seni beni
 Kurtuluşa çağrılar.

KATILMAK

Köyde susmuştu dam ova su harman ot inek manda,
 Sarı gelin yavruladı.
 Meme ememezdi bebek
 Bir öküz boynun uladı.

Buğday altındı, çam uzun, arpa gümüştü, dağ yüce
 Ay yürürken karşı bayır yıldızları anıladı.
 Saban kırık mıymış, olsun,
 Bir öküz boynun uladı.

Kemal Paşa derlerdi ya kendisidir o ulusun
 Yedilerken yetmişlere bir amacı yeniledi.
 İmecedir dedi köyden, baktı ta Ankara'lara
 Bir öküz boynun uladı.

ÇANKAYA'DAN UZAKLARA BAKMAK

En küçük çocuğun ayağı
 Giyecek
 Çanakkale çizmelerimi benim.

Akarken en coşkun ırmaklar
 Yankılarından duyacak
 Kurtuluşumu.

En uzak ağaçların yaprakları
 Büyüyecek aydınlığına
 Yeşilliğimi benim.

DEMİR OĞLU KAYA

– Birliklerimiz dayanıyordu. –

Biraz daha çekilmiştiğim
Biraz daha
Doğrusu durduk biz
Yer çekilmişti vallaha.

Saldırganlar ta ta ötede
Saldırganlar uzak.
Saldırganlar yakın
Saldırganlar aha.

>

Kıpkırmızılığında, apal,
Sessizliğinden
Öyle aydınlık ki
Süngümüz dayanak oldu sabaha.

Gelir yapraksız ağacıma da sarı otuma da
Gelir şu aç karıncamın yuvasına dek
Artık bir vuruşta saldırganların hepsini birden öldürsem
Girmem günaha

Sessizliğinde ta oraların ?

SAZIN DİNLEDİĞİ TÜRKÜ

Uzağına gitme gitme gel
Düşüver yüreğine İzmir denen illerin.
Allığın tut yüreğinde,
Kara saz, Satıgillerin.

Duyamazsın
Yaşarkene
Söyler sonsuz türküsünü yavaşçacık
Toprak olmuş dillerin.

İLK DEVRİM

Mustafa Kemal,
İşte bu kurtuluş
Türk Çağının kurtuluşu.

Kendi dilince güzel
Ağırması yaşamanın ölümün,
Haydi varalım
Gönlümüzdeki yalazla
Anlamın göllerine.

Sevmişiz bir yakınma duymadan
Doğunun sözlerini
Batının sözlerini
Öyle düşmüşüz düşmüşüz
Ellerine.

Haydi varalım artık
Suca yerce bitkice
Sonsuz
Ağacın yıldızın kuşun
Upulu dillerine.

– Çok kanlı dalgalanmalar oluyordu. –

I

Biraz daha çekilmiştik
Biraz daha daha, içimizdeki aktan
Çekilmiştik durur gibi,
Sudan
Topraktan.

>

– Bir en uzaktayım

Yüreğimizin,
Sevgimizin güzelliğimizin yerine,
Ulumuş ulumuş
Kurtlar ayılar kaplanlar durdu ta,
Direndi ta uzaktan.

Şimdi siz inanmazsınız,
Şimdi inanmaz buna kimsecikler
Dur diye dağlara taşlara
Dur diye bir buyruk geldi ölüme
Yaşamaktan.

II

Geri çekilmek yoktu ki
Geri yaşamak vardı.
Çeker besmelesin susar yapayalnız,
Yerler gökler üstüne yiğitler
Hak diye.

Köyünü tarlasını düşünür
Yaşar yeşil yazılarını toprağın
Dalar gider işte
Yemyeşil
Nicedir başak diye.

>

Büyürken karanlık
Öyle yakınına gelir ki al oğulları
Tanrı yakına gelir
Köyleri uzak diye.

Geri çekilmek yoktu ki
Geri yaşamak vardı hep
Canını canını
Verir canını canını yiğitler
Dursak diye.

GÖÇ

Ana dede kız torun

Göçerdi.

Kızın anası kendi kendine

Ana dede kız torun

Derdi.

Nerdeyse gelecek düşman, çıldırmış gibiydi köy –

Göçerdi.

Torunu ninesi soluk alırcasına:

Köye girecek düşman, çıldırmış gibiydi köy,

Derdi.

Dedenin ayakları yalın toprak –

Göçerdi.

Ana gözlerine kan oturmuş

Dedenin ayakları yalın toprak

Derdi.

Yarı aydınlıkta neler –

Göçerdi.

Ana sessizdi ya kim bilir içinden,

Yarı aydınlıkta neler

Derdi.

III

Biraz daha çekilmiştik ya
Biraz daha biraz daha
Biraz
Daha biraz
Yok olmanın

Başladığı yerecek.
Ağzımızda son mavi vardı,
Son ak ellerimizde
Alpaslan'ın sorgucu pırıl pırıl*
Çekilmiştik
Gömütlerimizdeki yazılı taşaca
Camilerimizdeki mermerecek.

Belliydi yıldızların yok olduğu
Silindiği göklerin
Çekilmiştik
Kara yurt gecesinde
Öten... ötmeyen...
Böceklerdeki seslerecek.

* Malazgirt Ululama'sı okunacak burda.

IV

Biz çekilmiştik ya
Kuş durdu.
Kuş aldı tüfeği
Bin şaldirgan vurdu.

Uzanmıştık, yapışmıştık yere
Yere, ölmeye belki.
Toprak dolmuştu
Soluk yerine hepimizin avurdu.

Anasını, nenesini anmadan
Dimeden çocuğunun yüzünü biraz.
Alaca karanlıktı Alacadağ,
Alaca ölümdü, alaca nurdu.

ER UYANDIĞINDA

Dağlara konmuş idi
Aydınlıklardan erken
Dağlara konmuş idi
Yeşil ot üzre serçe.

Dağlara konmuş idi
En mavi daha daha,
Dağlara konmuş idi
Direnci gökyüzünün.

ÖRNEK*

Subaylardan kurulu bir manga
 Ne güzel
 Öyle saldırıyorlardı ki
 Göze göz, dişe diş,
 Subaylarca erdiler.

Subaylardan kurulu bir takım
 Ne güzel
 Nasıl yapabiliyorlardı şaşıyorduk
 Koşarken dağ gibi
 Yürüken yer'diler.

Subaylardan kurulu bir takım daha
 Ne güzel
 En büyük savaşıardan,
 Bayrak dalgalanırcasına
 Kocaman bir örnek verdiler.

Subaylardan kurulu bir bölük
 Ne güzel
 Öyle saldırdılar ki
 Yeryüzü yok oldu birdenbire,
 Göklerdiler.

* "Birliklerimize örnek olsun diye subaylardan saldırı bölükleri yapılmıştı." İhsan Ilgar, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 235.

DİRENMEK DAHA DİRENMEK

– Savunmamızı kırıyor gibiydi düşman. –

Kanlar ki karanlığa nar
Hele hele dayandımız.
Vurulanın yarasın sar
Hele hele dayandımız.

Her kesekte bir şehit var
Hele hele dayandımız.
Nesi durur nesi akar
Hele hele dayandımız.

Büyümüş gökyüzüyle kar
Hele hele dayandımız
Bitmez tükenmez ki dağlar
Hele hele dayandımız.

– Bizim nöbetçiler niye uyumaz

BAKIŞLAR

– Kendi de yıpranırken –

Sen sağ yanımdan düşen şehit
Bakma, yaşadığıma utanıyorum.
Sen yanıp duran ağaç,
Bakma kara toprağa, içinden fışkırırken yeşillik.

Sen Sakarya kıyıları
Bakma, kıvrıla kıvrıla akarken ben.
Sen gök,
Bakma biraz, yaslı sancaklarım ıslanmış.

Köyleri düşmandadır diye uyumaz.

SAKARYA KURULTAYI

- ... bütûn Türk ulusunu, savaş çizgisinde bulunan ordu kadar düşüncesiyle, duygusuyla, davranışıyla, çabamızla ilgili kılmalı. –

Bütûn yurttan gelmişlerdir, dağ bakış, ova göz,
Kimi Vanlı kimi Çorumlu kimi İzmirli.
Birleşmenin güzelliği bitmez tükenmez ki oğul,
Kurultay 320 kişidir.

Belirtirler çevrelerini
Birbirine karışmış saç sakal, uzak.
Gerçeğin büyük acısı duyulur duyulmaz
Kurultay 48 kişidir.

Yumruk söz olunca güzel
Söz saldırı olunca
İşte nelerden sonra Mustafa Kemal yalnız,
Kurultay bir kişidir.

Akan çingirak der deli keçi dereye.

BİR OVADA KİMSE YOKKEN DUYULAN TÜRKÜ

Gün mü indi gece mi oldu
Ben kapanan o göz değilim.

En geniş yollarla ulaşırım aydınlığa
Sapa bir iz değilim.

Koy ellerini yüreğime erir belki
Deyse gökler bile erir belki buz değilim.

Tek görürsün ya bir nice canım işte,
Kavaklar buğdaylar otlar... yalnız değilim.

Kırım ya uçsuz bucaksız Anadolunda
Ala çalar yellerim artık, boz değilim.

Görünürüm yerden göğe
Varlık el ayaktır gördüğün yüz değilim.

Binlerce yıl savaştım, binlerce yıl savaşıyorum daha
Ölümden az değilim.

Dalgalanan dalgalanan dalgalanan dalgalanan
Bayrağım! Şuncağız bez değilim.

NERDE BİR ER VARSA ORDA GÖRÜNEN

Üç erdi onlar üç uzak köyden
Biri Karadenizli
Biri Adanalıydı
Birin in doğumu Artvin.

Üç erdi onlar
Bir bölükte bir takımda bir mangada
Eğitim gördüler birazcık,
On beş gün sonra buyurun bakalım dedi savaş.

Üç erdi onlar
Öyle bir saldırı yaptılar ki
Biri vuruldu önce
Biri yitmedi ikisinden.

Üç erdi onlar
Bir savunma oldu 9'a karşı 2 oyy,
Vuruldu biri daha
Eksilmediler ki.

Üç erdiler yeryüzü gökyüzü bilirdi
Vuruldu üçüncüsü de.
Azalmadı onlar hiç mi hiç
Üç erdiler, nerde bir er varsa orda görünen.

SAKARYA IRMAK GÜNÜ

Irmaklar

Bir geleceği savunurlar bir geleceği

Bir eskiden ta.

Irmaklar

İki ağacın

Bir aktığıdır yeryüzünde, hep.

Irmaklar

Sakarya'dır, yurda gökaydın,

Bir yeni gündüzü getire getire.

SAKARYA'DA SEVMEK

Sakarya'da
Bir küçücük
Koru.

İçinde erlerimiz gizlenmiştir
Mavi göklerin –
Geceler üstü moru.

Sakarya'da
Ta Londra'dan gelmiş
Bir sömürgecinin zoru.

Atlar şahlanır
Irmağı geçerken
Kışın doru.

Sakarya'da
Bir köyde beşik sallanır,
Çocuk haykırır, içinde binbir soru.

Haydi saldıracağız
Çağırır bütün yurdu ta Akdeniz'e
Borazan Erdoğan'ın dudaklarındaki boru.

AKŞAM YOKLAMASI

– Yarılan yerlere yetiştik. –

On kişiyle kurulur bir manga
On kişi şehit olsa hey
Vardır akşam yoklamasında
O manga on kişi.

50 kişiyle kurulur bir takım
50 kişi şehit olsa hey
Yerindedir akşam yoklamasında
O takım 50 kişi.

>

300 kişiyle kurulur bir bölük
300 kişi şehit olsa hey
Katılır akşam yoklamasına
O bölük 300 kişi.

10 bin kişiyle kurulur bir tümen
10 bin kişi şehit olsa hey
Görünür akşam yoklamasında
O tümen 100 bin kişi.

CAN'DAN

Parladı Yalçın'ın elinde balta
 Can'dan
 Üst üste tepeler, alt alta.

Duyuyorum soğumadı dudakları tez,
 Can'dan
 Geçilir de çarçabuk, yaşamadan geçilmez.

Allah Allah sesleri sardı düzü
 Can'dan
 Allandı gökyüzü.

YAVRU KUŞUN İNCECİK SESİNE
ÇINARIN KARŞILIĞI

Dağın üstünü düşman bürümüş
 Yavru kuş dime,
 Onlar çoğalır çoğalır, bizim gelenimiz yok
 Yavru kuş dime.

Gökler ışıyınca işimiz kötü,
 Belli olur azlığımız,
 Alanda bire 50, bire 73 olmuş saldırgan
 Yavru kuş dime.

Durduramazsak açık düşer Ankara'nın yolları
 Analar bebeler nineler açık düşer
 Buna mı susar doruklarımız geceleyin
 Yavru kuş dime.

DER Kİ

Der ki iki dağdan biri öbürüne
Yel eserken toprağı sevmeyeceksin,
Yel eserken toprağı duyar duymaz
Vurulursun ey.

Der ki iki dağdan biri öbürüne
Savaşırken köyünü sevmeyeceksin
Savaşırken köyünü düşünür düşünmez
Vurulursun ey.

– ... kırılmış. –

Kırılmış, ne ki
Koç yiğit oğullarım,
İşte erimiş bire dek Çatalepe'deki.

Kırılmış, ne var
Bağışlasınlar beni aralarına katılamadımsa
Al yaşamalarıyla al bayrağı dalgalandıranlar.

ALIP GÖTÜREN*

– Sol kaburgalarımın biri kırılmış. –

Yurt bu
Kavaklardan gireceksin
Çıkacaksın mavilikten.

Şırıl şırıl bir uğultu
Uyur
Dağ uyanıklığında

* *Anıtkabir*'den

Yaşamanın yeniden var olduğu
Köyler kentler
Geceler gündüzler hep.

Yurt bu
Alır
Götürür seni.

KIZLA AYI

Girmiş ayının biri
Bir kızın köyüne pençe ayak
Girmiş ayının biri.

Girmiş kız
Bir ayının ciğerine kazma ayak
Girmiş kız.

AYDINLIK

– Artık saldıramaz oldular. –

Dur Yalçın, kırk yerine bir soluk al
Göğünün maviliği yeter sana.
Geri kalan soluğunu süre yap
Savunmana.

Yeni ölümleri eskit
Yaşarken kana kana,
Binlerce yıl nasıl almaz ekmeği dağdan bayırdan
Saygıyla bak sabana.

Eridi dalgaları saldırıları
İşte böylece dayana dayana,
Yedi gücünü saldırganın
Yurt dediğimiz toprak ana.

SOYLAMA

Ağaç ağaçtır

Kuş kuş.

Ağacın ağzı Sakarya

Kuşun ağzı utku

Ses sen değil misin?

Yonca yoncadır

Kartal kartal.

Yoncanın ağzı Sakarya

Kartalın ağzı gök

Sen sen değil misin?

DAĞ GÖLGESİ YALNIZLIĞI

– 21 gün 21 gece. –

Özdemir ölmüş, Oğuz ölmüş, Sungur ölmüş
Kara toprak al kanları içer mi içer mi?
Dağ başının yaz çiçeği uykuda
Uyandırsam bencileyin açar mı açar mı?

Kişi yaşarkene can sıcaklığında yavaş
Gelir de nice yollardan,
Yakışıklısını bulur gencini bulur,
Yoksa ölüm sevdiklerin seçer mi seçer mi?

>

Ver de yurdunun acısını
Yeryüzünün sevincini al deseler nidelim,
Söz anlamaz kara yazım, kara yel,
Bir gün burdan uzaklara göçer mi göçer mi?

Turnam gelir ak göklerden süzülür
Susar ağaç
Dal sallanır
Benim kırık gönülcüğüm uçar mı uçar mı?

YÜZLER

– 21 gün 21 gece. –

Görüyordum
Giriyordu inanmış yüzü
Ölürken
Yanındakinin ürkmüş –
Yanındakinin korkulu –
Yanındakinin tüysüz yüzüne,
Giriyordu inanmış yüzü.

>

Görüyordum işte bir kez daha
Giriyordu inanmış yüzü
Ölürken
Sakarya'da hemen yanındakinin sapsarı –
Hemen yanındakinin kan oturmuş –
Hemen yanındakinin inançsız yüzüne,
Giriyordu inanmış yüzü.

SAKARYA'DA DURMAK

– 21 gün 21 gece. –

Erlerimiz
Dökülürken geriye
Seslendi onbaşım:
– Ağaçlara bak
Nasıl durmakta?
Durdum ağaçlar gibi
Küçücük.

>

Erlerimiz ağızları ya Allah
Damlarken geriye
Seslendi yüzbaşım:
– Buğdaylara bak
Nasıl durmakta?
Durdum buğdaylar gibi ben
Diz boyu.

Erlerimiz elleri yok
Ayakları varken geriye.
Sanki seslendi Mustafa Kemal
–Otlara bak
Nasıl durmakta?
Durdum işte ot gibi
Kocaman.

BATI AĞIDI İKİNDİLEYİN*

Koman oğul koman yurduma gireni,
Nasıl ayak basmışlar nasıl,
Ta İzmir'den ta Sakarya'ya dek,
Sürmeye kıyamadığım kutlu topraklar üstüne.
Koman oğul koman yurduma gireni.

Koman oğul koman tarlama gireni,
Arpa daha bir avuç iken
Buğday sararmamışken daha,
Pamuk daha kozaya durmamış iken,
Koman oğul koman tarlama gireni.

Koman oğul koman evime gireni
Haççeciğim beşiğinde – kan beşik,
Güllü kızım duvağında – kan duvak,
Fatma Ninem namazında – kan namaz,
Koman oğul koman evime gireni.

* Yedi Memetler destanından.

K SESİ

– 21 gün 21 gece. –

Irmak bu
Kimi çağırarak bu.

Irmak bu, Anadolu'dur hep,
Gökler güzelliğine durmak bu.

Akar daha
Sömürüyü, zincir parçalar gibi, kırmak bu.

Irmak bu, bu Sakarya'dır,
Özgürlüğe varmak bu.

MEMETÇİĞİN DEDİĞİ

– 21 gün 21 gece. –

Sen bana ak yüreğin sunmaktasın
Ben şana aydınlık
Birbiriyle gider yerle gök
Irmaklarla dağlar.

Bir ayrıcalığımız var
Küçücük:
Sen soluk aldıkça yaşatırsın dağı taşı
Ben ölümümce.

HELE Kİ

Bu yurt bizim yurdumuz
Ulan yabanın dölü
Ordu yok olsa bile
Bir yere dek girersin.

Var Suna'mız Durdu'muz
Onların eli kapar
Ta alnının çatına
Pashı baltayı yersin.

SALDIRIMIZ

– Sağdan düşmanın soluna. –

Saldırdık son gücümüzle
23 Ağustos'ta başlamıştı ya bu savaş
Bugün 13 Eylül
Kan açtı ağaçlar kıpkırmızı parlayan güzle.

Süngüsünü değil yurdunu tutuyordu
Ellerinde kocaman
Sürdü saldırganı karşı kıyısına Sakarya'nın
Son bir solukla ordu.

UTKU

– Yunan ordusu geri çekilmek zorunda kaldı. –

Batıya batıya doğru
Yöneldik ölümden kara
Masal devlerince iri
Geçtik geceler içinden
Kara sancakları açıp.

Yurdun sessizliği vardı
Yedi kat göklerde bilem
Ki duyduk yansımasını
Kondu o kartal dağlara
Uzak ülkelerden göçüp.

Koyunlar inekler kuzular... Sığırlar.

Susadık ırmak kurumuş
Susadık kurumuş göller
Susadık daha da daha
Acısında toprakların
Acımış suları içip.

Nice yıldız nicesin gök
Eller ayaklar büyüdü
Geride kaldı nicesin
Ulaştık ölümden öte
Kara sancakları açıp.

Yaşamakla dinç... Gökyüzü bir sevinç.

ÇOCUK AĞZINDA SÜNGÜLER*

Bir çocuk
Daha 11 aylık
Daha yok ağzında diş.

Bir kocaman süngü
Bu küçücük ağza
Nasıl girmiş?

İşte
Yanakları
Karpuz gibi şiş.

Bir çocuk
Daha bir yaşında bile değil
Ağzından yok edilmiş.

* "Saldırgan ordu savaş alanında yok olmanın acısını silahsız çoluk, çocuk ve kadınlardan çıkarmıştır." Fevzi Paşa (Çakmak), *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 41.

TOPRAK*

Bu toprak neden bizimdir bilir misiniz?

Üstünde kavak sesleri,
Altında yaprak
Alır kişi yeryüzünden düşünceden aydınlıktan
Varlığınca bir sonsuzluk,
Elleri dopdolu, daha kocaman
Ayakları varmış uzaklara, çağlarla ileri
Yavaş
Sessiz acısız
Alır
Kişi öldüğü yeri.

* "Ordumuz gerek savunma gerek saldırma gücünü düşmana, bütün dünyaya göstermiştir. Bu başarının en büyük nedeni, ulusun hep birden bağımsızlık istemesidir. Bu istek bütün Anadolu'yu sarmaktadır." Fevzi Paşa (Çakmak), *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 40.

DAĞIN GÖĞSÜNE GÖK

– Mareşallikle gazilik... –

O “Meclis” var ya
Sözü dış dış
Sakarya Savaşı kazanıldı hele ki
Şimdi göçmeyecektir Sivas’lara Erzurum’lara artık.

– Odur hep odur

O “Meclis” var ya
Kimisi saç sakal, ahretler üzre derviş.
Kiminin acısı yurdundan büyük
Hele ki çözmüş yatak dengini.

O “Meclis” var ya
Müşirlik vermiş bize,
Gazilik vermiş
Kıvanç duysun diye şehitlerim gazilerim.

GÜCÜMÜZÜ İLK GÖREN

– 13 Ekim 1921'de Ruslar'la doğu sınırlarımız
için anlaşma yapıldı. –

Işığı ya Sakarya'larda güneş
Işıkları yansıdı birdenbire
İlk kez özgürlüğün.

Bu, hey sesiydi oğul
Kız, bu hey sesiydi,
Sallandı Kafkas Dağları'ndaki ot bile.

Kara toprak
Uğruna dökülen kanla al
Geldi dile.

Um artık oğul kız um artık
Nasıl aydınlatmaz geleceği
Böylesine doğar da güneş.

TOROSLAR*

Saldıranların yarılır başı er geç
Vuradursun tos.
Göğü göğsüne takmıştır sanki,
Güneyin
Yiğit güneyin
Bekçisidir Toros.

Sakalları yoktur ya tunç yüzlerinde
Bıyıkları pos.
Yurtları gövdeleridir sanki
Özgürlük içindedirler hep
Çocukları Toros'a benzer
Çocuklarına benzer Toros.

* *Yurducunu Sevmek* koçaklamasından.

TOROS ÇİÇEĞİ

– Sakarya Savaşı'nın ilk sonuçlarından: 20 Eylül 1921'de
yapılan Ankara Antlaşması –

Batılı bir büyük devlet
Fransa
Anladı güney ağırlığını ulusun
Yine de gördü Adana'da, Antep'te, Maraş'ta
Türk'ün kocaman yüreğini kocaman elini
Gözleri karanlıklarla nice kapansa.

>

Saygı duyar sanki sanki artık
1789'dan beri özgürlüğü biraz ansa.
Ürker o ürkecek o,
Vurulur o vurulacak o,
Nice dağ başları bir ejderhadır
Nice dereler bir yılansa.

Kişiler kapılır ya dağlar taşlar kapılmaz
Şansa.
Çekilir Torosların doruklarına çeteciler,
Trenlerde "Yeni Adana" gazetesini çıkarır bayrak bayrak,
Sesle haykıran duyuramaz istediğini
Dağlara taşlara duyurur, silahıyla haykıransa.

Mavi barışlara benzeyen al savaş.

MUSTAFA KEMAL'DEN ANNESİNE YAZILMIŞTIR:

Oğlum nasıldır diye düşünüyorsan,
Gökyüzüne bakıver anne.
Yeryüzü gibi
Maviliklerden karanlıklardan geçiyorumdur.

Nerde olduğumu düşünüyorsan
Dağlara bakıver anne.
Dağlar gibi
Özgürlük üstüne – soluk alıyorumdur.

Ne yaptığımı düşünüyorsan
Saatine bakıver anne.
Onun işlediği gibi
Yurdum için çalışıyorumdur.

BACIMIN ANLATTIĞI

Söyledi anneannem
Yurt uğruna ölenler
Severlermiş en son
Yurtlarını değil yeryüzünü.

Dedem karşılık verdi:
Dediklerin çok güzel kadıncık,
Böylece evlerini severler hep
O yurt uğruna ölenler.

Subayların yüzü kalın
Üzerlerinden geçmiştir
Binbir yeli kartalın.

Tek mermiyle tûfekten tûfeğe konan kuş
Çarçabuk
Konyalı çavuş.

Yüzbaşı vuruldu, bölükte tek subay
Varır yüzbaşının vardığı yere
Yıldız yıldız büyür yedek subay.

DÖVÜŞKEN HOROZ

Der ki dedem
 Kumesi kapa uyusun bizim horoz
 Pırıl pırıl parlayan bir eski kent,
 Bir Eskişehir sanki
 Tek başına sesi büyür gecede
 Tüyleri kıpkırmızı yemyeşil
 Masmavi boz.

Dedem der ki
 Karanlıkta yalaz yalaz, kordu
 Yankılanmasından
 Sesi güneşi bastırır bile
 Yalnız Anadolu değil
 Yeryüzüncedir
 Bizim horozun bağrındaki ordu.

BABAYURDU ÖLDÜRMEK

Bacım götürdüler ya bizi dün
 Kazdırdılar ya
 Yeryüzünü ordumuza karşı,
 Ellerimiz kazma kürek.

Ver
 İçim yanmakta
 Bana bir yudum
 Bin yudum su gerek.

Bacı uyumadım bütün gece
 O derin yerlerde saklana saklana onların
 Babama, dağ gibi babama,
 Kurşun sıkacaklarını düşünerek.

ÜÇ KUZULUK DAMI BASILAN : ÇOCUĞUN TÜRKÜSÜ

Gece kuzular kalmışım
Dışarda kuzular kala
Kuzular kuşlara benzer
Konar çayırdaki dala.

Kuzular yarısı yeşil
Yemyeşil binmiş bir sala,
Irmakları geçer iken
Yarısı dönüşür ala.

Gece kuzular kalmışım
Bir avuç tuz olur, yala,
Bir süngüyle binbir olmuş
Varır kuzular masala.

CENGİZ'LE ANASININ DEDESİ

Anamın dedesi der ki
Kaç parmağın varsa say
Onca büyür savaşta
Bizim alay.

Anamın dedesi der ki
Kaç sayın varsa say
Onca çoğalır şehit verdikçe
Bizim alay.

MUSTAFA KEMAL'İN ATI

Daha da parlamıştı güzelleşmişti al at
Mustafa Kemal'in bindiği günden beri.
Sanki bilinmez bir yelle dolmuştu
Göge göge kalkıyordu yalazdan başıyla
Uçar ayaklarıyla oyuyordu yeri.

Kimseyi bindirmiyordu üstüne artık
Bindirmez ya, Mustafa Kemal'in atı o.
Bunca at arasında neden onu seçmişti,
Nasıl tutmuştu ak elini alnında
Artık dağın taşın saltanatı o.

Çok zorladı süvari alayının yiğit binicileri
Al ata binebilmek imkânsız.
Öyle damarlanıyordu ki derisi bir sızı duyuyorlardı,
Öyle çılgınlaşıyordu ki köpük köpük -
Nerdeyse düşecekti ince allığıyla cansız.

Alay kumandanı aldı işi demir avcuna
Bir alay bir ata vuramaz mı gem?
Kendi denedi yanık bilgisiyle yılların,
Sustu karşıdan ürküyle, kaygıyla, hayranlıkla, bütün süvariler
Al at, al at, deli ve tek başına görkem,

Aylar geçti aradan
Binicisiz al at başıboş dolaşıyordu.
Arpanın yulafın samanın vakti kurudu kara toprakta,
Alaya öyle dar günler geldi ki
Bir avuç ot bile bulmak zordu.

Atların yemleri pazartesinden salıya kısık mı kısık
Az buz ağaç kabuğu, keçiboynuzu, küspe,
Söyleniyordu öbür atlar aralarında al at için
"Bizimle torba takan bu, ne işe yarar,
Bu, at değil süs be!"

Darlık kişiyi nerelere götürmez,
Süvariler düşündü ki kısım küçücük bir çare var.
Nasıl olsa yararsız,
Parmakları acılı, gözleri bulanık,
Bir sabah tımarında al atı saldılar.

Hemen çekildi al at bozkıra
Ancak bir kurşun atımı, ne çok ne az.
Alay nereye gitse o da ardından gidiyordu ufuktan,
Kötülüyordu, bakımsız gün gün garip,
Felek kimsede parıltısını bırakmaz.

Öyle incelmişti ki boşlukta
Yaşayan sanki bir yelin ölü yansımalarıydı,
Eski sevgiler kadar uzak,
Bir yaprak düşmüştü içinden,
Sarıydı.

Al at çağırımlarını duymazlığa getiriyordu,
Pişman olmuştu süvariler ta baştan ama.
Yalnız ilişkisini kesmemişti hiç,
Dağdaki boz kayadan kızaran gök üstünde
kımıldamadan duruyordu
Her akşam İstiklal Marşı'yla yapılırken yoklama.

.....
Bir gün girdi alay en çetin savaşına
Kılıçtan arta kaldı toprak.
Yaya cengi can komadı alanda
Açıldı göğe doğru
Gönüller al kan, göğüsler ak.

Sürdü dövüş akşamaca
Şanlı alay çekilmek emrini aldı.
Ağırdı sillesi kaderin
At kopmuş, kılıç kopmuş, gövde kopmuş
Süvari alayı koca bir masaldı.

İşte ansızın hücum dört nalında al at
 Gelirdi alayın önüne düşman tarafından geri giderdi.
 Şaşırdı herkes,
 Herkes düşündü söylediğini ecelin:
 Al at acap ne derdi?

Sezdi alay kumandanı durumu hemen
 At bin diye haykırdı yönlerle.
 Yel oldu ölümlerden öte hepsi
 Vardılar bir solukta yamaçlardan
 Düşmanın artçı koyup kaçtığı yere.

Düştüler ardına yurda el atmışların,
 Buğday büyüyüşüyle rahat,
 Su ağlayışıyla çabuk,
 Yıldız akışıyla şanlanmış
 En önde bir sancak örneği al at.

Alay uzandı gerisine doğru büyük düşman birliklerinin
 Saldırırken cephelerden ordu.
 Kılıç aydınlığı doldurmuştu bayırı düzü gökçe,
 Parlarken kuvvet üstünde hak
 Can ecelden görünüyordu.

.....
 Zaferden sonra çok aradı alay Mustafa Kemal'in al atını
 Al at sır olmuştu yaşamakta.
 Kimi uçmuş dedi ötesine göğün,
 Kimi yatır olmuş dedi yurdun yüce uykusu kadar
 Ama bir parıltı vardı uzakta.

Ki parlar bazı günler akşam yoklamasında
 Bir yele, bir köpük, bir dört nal hızıyla batı.
 Nakşolur mavilik üstüne efsaneden
 Bin kırmızıyla, bin yelle, bin şahadetle
 Mustafa Kemal'in al atı.

30 AĞUSTOS

ON BİN ATLI*

Geçiyordu dört nala on bin atlı,
 Yalın kılıç
 Yalın mızrak,
 Yüzü tunçtu erlerin
 Atlar mağara suratlı.

Geçiyordu dört nala on bin atlı
 Omuzları değil
 Nalları değil
 Erlerin de atların da
 Yangın yürekleri kanatlı.

Geçiyordu dört nala on bin atlı
 Öyle hızlıydılar ki
 Gökyüzü yedi katmış ya
 Görüyordu gözler, yeryüzü İzmir'e dek
 Yüz bin katlı.

* "Eğitimimizin sonucunu göstermek amacıyla 1.4.1922'de üç süvari tümenini Ilgaz'ın Ilıca ilçesinde Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın denetlemesine sundum. Yanında Sovyet, Azerbaycan büyük elçileri, ataşemiliterleri vardı." Fahrettin Altay, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 112.

CENGİZ'LE BACISI

Ana

Bu bizim savaşıımız dedi bacım

Toprağı öptü

Üç kez

Bazlama yerken.

Ana

Bu bizim savaşıımız dedi bacım

Ağladı, sevinerek

Yarın beni de götürecekler

Mermi taşımaya

Derken

Ana

Bu bizim savaşıımız dedi bacım

Onarıyordu çarığını

Gözleri parlıyordu yalaz yalaz

Deli deli gülerken.

Ana

Bu bizim savaşıımız dedi bacım

Ne güzel

Kocaman dağda

Kocaman

Kuşlar gibi erken.

GELECEĞİ ADIMLAMAK*

Çobanın biri
Çizdi yüreğini kıpkızıl
Yemyeşil güzelliği üzerine
Kavağın.

Çiftçinin biri
Yedi taş koydu, yedi at başına benzer,
En sığ olduğu yerde
Suyun.

Kağnısını yeden biri
Gece yarısına dek
Onardı kırık tahtalarını birer birer
Köprünün.

* "Ahır Dağları'ndaki süvari kolordusu da bir çok subayları köylü kılığında ileri göndererek geçit yerlerini belirledi." Asım Gündüz, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 85.

DER Kİ MUSTAFA KEMAL

– Konya üzerinden Akşehir'e gittim. –*

Kapına kurşun mu sıkıyorlar,
Kapındayım
Ellerin kapmış mıdır baltasını,
Ellerinin baltasındayım.

Yiğit topluluğuna kurşun mu sıkıyorlar,
Yiğit topluluğundayım.
Ellerin kapmış mıdır gürzünü
Ellerinin gürzündeğim.

* Çizgi içindeki başlıklar Mustafa Kemal'in *BüyükSöylev*'inden alınmıştır.

– Tek ağaç daha büyük olur karanlıkta

Özgürlüğüne kurşun mu sıkıyorlar
Özgürlüğündeyim.
Ellerin kapmış mıdır kurtuluşunu
Ellerinin kurtuluşundayım.

Doğuna batına güneyine kuzeyine kurşun mu sıkıyorlar
Oralarındayım.
Ellerin yurdunu tutmuş mudur
Ellerinin tuttuğundayım.

Ta geleceğine kurşun mu sıkıyorlar
Ta geleceğindeyim.
Ellerin kapmış mıdır al bayrağını
Ellerinin al bayrağındayım.

SU GİBİ PARLAYAN

Bir çocuk uyanır uyanmaz
Bir at uyanırdı.

Bir kavak uyanır uyanmaz
Bir armut uyanırdı.

Bir gece uyanır uyanmaz
Bir süt uyanırdı.

Bir kuş uyanır uyanmaz
Bir ot uyanırdı.

Bir dağ uyanır uyanmaz
Memet uyanırdı.

ÇINARLA AT

Atı Fahrettin Paşa'nın, 26 Ağustos'tan önce
Açlıktan
Kemirirken bir çınarı yemyeşil,
Durdu.

Nice yarışlardan ciritlerden beri yelesi al
Kağızman doğumlu, genç
Yazamazdı ya
Biraz okurdu.

Atı Fahrettin Paşa'nın,
Ağaç kabuğuna çizmiş, kim bilir kim,
O "Bismillah"ı görür görmez,
Şaha kalkar, Bismillah olurdu.

ALACA KARANLIKTA

– 26 Ağustos'tan önceki düşman durumu. –

Afyon'da 5. Tümen,
Yüz kilometrelik bir çizgide.
Gözün ulaşamazdı baksan,
Ağaç gide ot gide.

Öyle yarmıştı toprağı saldırganlar, öyle derine inmişti ki
Beton çelik
Birer namlu ağzıydı birer ölümdü
Yönlere çevrilmiş her delik.

Yıl süresince yapılmıştı derinliğine en uzun,
Erlere, halkı zorla çalıştırma çalıştırma.
Kurulmuştu çağın en güçlü savunma çizgisi
Bir uçtan bir uca kocaman bozkıra

Tek ağaç yeli de sever yıldızları da

ALACA KARANLIKTA

II

Ayrıca üç tümeni düşmanın
Seyitgazi-Eskişehir, karış karış,
Kuzeyi doğuyu güneyi
Beton çelik etmişti hep
Çizmişti sınırını kanın.

Tek ağaç yolları gösterir yolculara

Bu iki bölge arasında
Döğer'de ayrıca üç tümeni vardı,
Ortasına yerleşmişti bir çevik güç
Uzaklardan, Gemlik önleri, İznik Gölü
Birer tümenle dayalıydı yurdun kara yasında.

Sonra bütün güney bütün Menderes,
Ta denize dek düşmanın 2. Tümeni'yle tutulmuştu yer yer,
Piyade alaylarıyla süvarilerle doluydu
Duyulmuyordu yarılmış içine girilmiş topraktan,
Yeşile benzer bir ses.

Tek ağaç bir çobandır sanki, sürüsü olmayan

SÜNGÜNÜN UCUNDAKİ AY

– Baştan sonuna dek. –

Saat 10'da
Ne var
Gece değil.

Gökte, şu hepimizin içinde bulunduğu balonda
Annemin koynumdaki resmini düşünüyorum,
Çıkmıştı sonsuzluklara benden.

Tek ağaç boyunu ölçer güneşli günlerde

Azgın soğuğun tepeler üzerine verdiği ayazda donda
Üşümüyoruz,
Yaşamımızın sıcaklığı bin kez büyümüş.

Kimin ölüm sırası sonda
İşte uyuyor bütün alay
Kimin sırası uyanır uyanmaz.

Saat 10'da
Ne var
Gece değil.

Tek ağaç babama benzer, ne uzaklaşır hep ne gelir hep

GECEYLE MUSTAFA KEMAL

– Birliklerimiz geceleri yürüdüler, gündüzleri
durdular gizlendiler. –

Her gece bir sessiz yürüyüştür
Aydınlığa
Benden başlar her yıldız

– Gündüzleri nice gezerse gezsin ova bayır

Her gece bir sessiz yürüyüşdür
Koparır alır yeryüzünü
Benden başlar her dalga, denizlercek.

Her gece bir sessiz yürüyüşdür
Özgürlükler için
Benden başlar her ülküde her adım.

Her gece bir sessiz yürüyüşdür
Saydığı sıra
Sömürgendeki alacağını her çoban.

KURTULUŞLA DOLUYDUK

I

– Saldırının kuruluşu. –

Vardı ya batı yönümüzde bizim iki ordumuz,

1. Ordu Afyon'un doğusundan

Akarça'yla Dumlupınar arasındaki düşmana

çullanırken şimşek,

2. Ordu saldırıyordu kuzeye,

Porsuk'a Sakarya'ya dek

Karşısında tutacaktı sekiz tümenlerini.

– Seven olmasa aydınlık olmaz

Yiyeceği içeceği İzmir'in kokusu
Gece saklanarak aydan
Güneş doğar doğmaz
Birliklerimiz hey hey
Yürek yürek
Yeryüzü kılacaktı boyunu enini.

KURTULUŞLA DOLUYDUK

II

Atılacaktı karşısındaki düşmana
Kocaeli bölgesindeki birliklerimiz
Alıkoyacaktı onları güneye inmekten
Ayak ayak diz diz.

Menderes dolaylarındaki güçlerimiz de
– Ki süvari tümeniydi biri –
Saldıracaklardı güneyden kuzeyden
Hem karşılarında tutacaklardı düşmanı hem koruyacaklardı
yollarıyla İzmir'i.

İşte buydu saldırı kuruluşumuz,
Büyük bir gizlilik içinde yapıldı bunlar
26 Ağustos öncesi, kurtuluşla doluyduk,
Dağ taş tanığımız olsunlar.

KUŞLARIN ÇEKTİĞİ KAĞNI*

Tekin'e kuşsever derlerdi
 Daha dört yaşından beri
 Kuşlarla uyanırdı hep
 Kuşlarla ekmeğini yedi kuşlarla dolaşırdı hep
 Kuşlarla uyurdu hep
 Evde değil kuşların yanındaydı yeri.

Omuzlarına başına ellerine konarlardı gece gündüz
 Ondan hiç ürkmezdi kuşlar.
 Köyün görmüş geçirmişleri
 Konuşurlardı kendi aralarında
 Bakışları dalarken,
 Bu çocuğun içinde bir kuş var.

Yine bir gün anası doldurmuştu kağnısını
 Top mermileriyle, sara sara, ip ip.
 Tekin ardında ha demişti güneş doğar doğmaz
 Ağaran yollara düşmüştü,
 Alnına
 Göklerin ilk mavisini geçirip.

Gittiler aşılar tepelerden dağlardan,
 Birdenbire duruverdi iki bıcılğan öküz.
 Daha çok mu yüklemişti ne acısından yasından,
 Ne de tez çamura boğmuştu
 Şu incecik geçidi bacım
 Erken gelen güz.

>

* Yanık Çocuklar Koçaklaması'ndan.

Tekin nereye gitse üzerinde giderdi ya kuşlar
İşte cıvıldaşıyorlardı yukarda: cik cik.
Sarı öküz dayandı göğüs ilen bir daha,
Kara öküz dayandı göğüs ilen bir daha bir daha
Dayadı yüreğini itti anası
Dayadı yüreğini itti Tekincik.

Hayır sökölmedi bataktan, yürümedi kağını,
Oldu cik cik ordusunun gönülcüğü dar.
Tekin'i sevenler indi üzerinden
Küçücük pençeleriyle tuttular ipleri,
Yüz bin yerinden, yüz bin bir yerinden tam,
Bütün güçleriyle uçtu İzmir'e doğru kuşlar.

Ana oğul ulaştırdılar mermilerini yüzleri ak,
Yine erken erken.
Cıvıl cıvıl
Cik cik,
Annesi ağladı
Tekincik gülerken.

KARANLIKTA 26 AĞUSTOS

– Saat 12.59 –

Yarını 26 Ağustos olan gecede
Topçularımız karanlık içre yürüdüler.
Buldular yerlerini ta karanlık
Namlular, top çeken katırlar, öküzler düşüncede.

4.30! Birdenbire ateşe başladılar,
Yeryüzünde böyle bir başarının eşi yok
Yarım saatte buldular dağıtacakları yeri
Buldu düşmanın yüreği yalazdan bir ok.

Gecenin boynunda
Kıpkızıl bir yele gibiydi.
Bu topçu değil
Besmele gibiydi.

– Ağaçlar da konuşuyordu Bacı, duydum dün gece

İRİ NAMLULARIN KONUŞTUĞU

– Topçunun başarısı. –

Sen Albay Emin
Sen topçu komutanı Galib Bey
Gökyüzüne
Mavilik üstüne kıpkızıl
İzmir mi yazdınız
Ne kocaman yazı bu!

Diyorlardı birbirlerine yavaş yavaş

Sen yedin karanlıkları alaca alaca in in
Sen yıkarken oraları coşku verdin erlere hey
Bu ne büyük topçuluk
Elle mi koyuyorsunuz saldırganın başına
Ki sayıyla verilmiş mermileri, ki dev gibi bir yıldız
Aydınlıklarla kalkar kurtuluşuna ordu.

Hele doğsa da güneş, bir gün daha yaklaştık, İzmir'e

KARŞILIKLAR

Bütün ağaçların yeşili düşer toprağa
Bitti sanırsınız
Çıkar yeniden yeşiller
Eskilerine karşı.

Gün güne karşıdır
İşte 1 Nisan
Parlamış
31 Mart'a karşı.

Neden yarın olur büyür aydınlık,
Karanlığın bile usu var
Büyür kendileysin
Karanlığa karşı.

Yansır ya sulara
Göl olsun deniz olsun
Yıldız açar toprak
Yıldıza karşı.

Gün güne karşıdır
Bekleyiniz, yürür gider yaşama,
13 Mart
12 Mart'a karşı.

İşte namlularımdaki kara parıltıdan
Süngülerimdeki yeşil
Kılıçlarımdaki al parıltıdan belli
26 Ağustos İstanbul'a girdikleri o 16 Mart'a karşı
İzmir'e girdikleri o 15 Mayıs'a karşı.

YATALI BİR SAAT OLANA SES

– Erlerimiz daha karanlıkta amaçlarına
yönelmişlerdi. –

Uyandırır gözû alaca karanlık
Kalk hele,
Uyandırır su ayağı
Hele kalk.

>

– Karanlıkta başlar,

Buğday kuşu uyandırır
Kalk hele,
Taş duvarı uyandırır
Hele kalk.

Uyandırır geceyi düş
Kalk hele,
Uyandırır kavak yeli
Hele kalk.

Savaş dağı uyandırır
Kalk hele,
Kemal seni uyandırır oğul,
Hele kalk.

YAŞAYANLAR I

Sordu otun biri
Mustafa Kemal'e
Niye bizim yüreğimiz,
Başkalarınıninkinden iri.

Başbuğ gözleri gök
Susarken yanıtladı:
Yurdumcadır
Büyümesi sallanması yaşayanların.

YAŞAYANLAR II

Dedi bulutun biri
Mustafa Kemal'e ağustos ağustos
Şimdi İstanbul bir tutuklular evi
Keserler biçerler
Dışarı nasıl çıksınlar de bize, iletelim.

Başbuğ gözleri daha gök
Düşünürken yanıtladı:
Kesemezler biçemezler susturamazlar
Kızdıgıncadır,
Bulunduğu yerden çıkışı yaşayanların.

26 AĞUSTOS

– ... gün doğarken. –

(Ottan kavağa yeldik)
Başkomutan'ın kendisi (başı eli yurdun)
Genel Kurmay Başkanlığı
Batı yönü komutanlığı hep
26 Ağustos'ta gün doğarken
Kocatepe'ye geldik.

(Bir bakış maviliğinde seldik)
Burası 1. Ordu'nun gözetleme yeri
Güney yönü düşmanın
Her önemli kımıldanışı
Çıplak gözle çırılçıplak görünüyordu burdan
Kocatepe'de şöyle bir dineldik.

SON TÜRK

Son Türk'sün, daha bas daha inan
Kara günlerinde toprağa.
Son Türk'sün, yeniden büyüyeceksin
Ovadan dağa.

Yönden yöne varan ulu sorguçlar,
Dikilecek yelleyin otağa.
Seninle uyanan kartallar allı yeşilli
Seninle varacak uzağa.

Yeryüzü yarılacak birdenbire en eski ölülerinden,
Boy boy kalkacak bütün eski Türkler ayağa.
Son Türk'sün, bütün gökyüzü yeniden dar gelecek
Gök ellerindeki bayrağa.

DELİ DUMRUL TÜRKÜSÜ

– 26 Ağustos dolayları. –

Ne karanlık oğul, bu ne karanlık
Öküzlerim geceleri süstü mü?
Dağları dağ eden kurtlar kartallar
Mağaraları dorukları bastı mı?

Bir yel vardır yıllar yılı gelmemiş
O ne, düşmüş koca çınar, esti mi?
Yeşillerim söyler aha türküsün
Kara toprak karasından sustu mu?

Parıl parıl uzanan ne yanan ne,
Ordu gelip kılıçların astı mı?
Ayaktadır köyler kentler ha daha
Ne sandılar Deli Dumrul pıstı mı?

>

26 AĞUSTOS - SÜRDÜK ATLARIMIZI*

Sürdük atlarımızı
Üstüne
Üç yüz binin
Atıldık sağlı sollu.

Damar damar yarıldı
Gökyüzü
Allığından
Varırken Tanrısına
Bir şehit, gökçe yollu.

Her gören
Taş kesildi
Ulu görkemimizden:
Atlar dört başlı işte
Yiğitler sekiz kollu.

* *Malazgirt Ululaması'ndan.*

SALDIRI ÇIKIŞ YERİNDE BEKLERKEN

– Tınaztepe'nin batısındaki yerler elimize geçmeye başlamıştı. Kalecik Sivrisi de düştü. –

Ağaçlar yelle dolar buğday sararır
Sanki bin yıldan beri
Kımıldamazsınız
Siz, yerde.

Birdenbire boru sesleri altın mı altın
Haykırır:
Haydi !
Saldırınız der de.

İşte masmavi
Bulursunuz
Kendinizi
Siz, tepelerde.

26 AĞUSTOS – YENİDEN ESKİ

– Erlerimiz, tel örgüleri, kesmeyi
gereksinmeden aştı. –

Neden savaşıyoruz
Gelir uzaklardan bir eski.

Kalpağı bozkurt
Yüreği yeryüzü üzre
En yeni geleceklerin sevincinden
Yerden göğe dinelmiştir eski.

Arınmıştır yalaz soluğuyla kuşakların
O ulu Altaylar'daki demir eski.

Bir daha çıkacağız
Güzellik üzre özgürlük üzre sonsuzluk üzre
Kurtuluş üzre
Yeniden
En yakına gelir eski.

YILDIZ BACI'YLA KARDEŞİ

Yedi kez vurulur da
Ölmez el ayak
Bundan mıdır bacım
Sanki yedi yedi yaşar geceleyin
Kocaman dağlara bak.

Yedi kez vurulur da
Ölmez yedisin
Bundan mıdır bacım
Mermi taşır iken oralarda
Yedi kez ivedisin.

Yedi kez vurulur da
Ölmez yedi kat
Bundan mıdır bacım
Gün ıştırken masmavi
Saldırır ordumuz yedi kat.

GÖRÜNMEYEN BİR OLAY

Gökte
 Bir sarı kırmızılık vardı
 Eski
 Ölüler
 Bizi boşluklarına aldıldardı.

Biz saldırırken
 Dağlar tepeler dardı
 Eski
 Bir aydınlık taşıyan –
 Yiğitler oralarda kaldıldardı.

Ya sımsıcaktı yüreklerimiz
 Ya kardı
 Eski
 Süngüler atlar
 Ağız çizgilerini gökyüzünden –
 Ötelere saldıldardı.

Bir yere vardık ki
 Önümüz vardı
 Eski
 Güzellikte biz vurulmuştuk
 Ölmüştük kara–yağız
 Tek tek ya
 Yerimizi dağlarla kartallar
 Aldıldardı.

İNSAN GÜCÜYLE GÖK

– ... Tınaztepe alındı. –

Ne demişti o İngiliz kurmayı:
– Bir günde aldım desinler,
Dört beş ayda alabilirlerse
Türkler buraları.

Ne desin felek
Bir saatte
Aldılar,
Türkler buraları.

Tavşan uykusundayken O,

MUSTAFA KEMAL'İN GÜCÜ*

Bir alın yazısı gibi parlar o
Savaşın en önemli yerine
En önemli anda.

Ulaştırır istemini o
En büyük komutandan en küçük ere dek
Sanki bir yalaz oluverir kanda.

Bütün yaşamasında uygulamıştır bunu o
Düşündüğünü el ayak kılar
Her koçaklamada her destanda

* "Mustafa Kemal Paşa'nın savaş alanında, genellikle savaşı yönetirken kendi iradesini en küçük birliğe kadar duyurup subayları, erleri canı ile, başı ile bütün gücünü kullanırmaya götürmekte özel bir dikkati, özel bir başarısı vardı." İsmet İnönü, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 64.

ALAY SANCAĞINI GÖRMEK

– Kalecik Sivri'si düştü. –

Alay sancağını gördüm ben
Neler neler gördüm.
Yüz bin savaşıyla parlamış
Yüz bin yer gördüm.

Orta Asya'lardan Orta Avrupa'lara
Güneye kuzeye ova uzun
Dağ uzun
Atlı yaya gök dolusu er gördüm.

Dalgalanmak güzeldi bencil yaşamalardan
En eskiyle akıyordum en ileri
İçimde sevinci geleceğin
Gündüzü güler gördüm.

Al idi yürekleri benden öncekilerin
Bakışları
Yaşamaları al idi ki
Dalgalanan kıpkırmızı süngüler gördüm.

SUSAN DENİZDEKİ BOŞLUK

– Saat 9'da Belentepe düştü. –

Hayır nasıl durdurulmuştur
O dalgaların hızları
Geceyle mi karanlıkla mı
Neyle örülmüştür
Siperlerde topların ağızları.

Hayır nasıl susturulabilir ki
Alla kara
Özgürlükle yaşamak
Yeryüzü gökyüzü
İçimizdeyken bağra bağra.

GÖREV Mİ BÜYÜK YÜREK Mİ?*

Biz 57. Tümen erleri,
Komutanımız Albay Reşat Bey
Parlar bir kurşun yarası altında
Birlikte savaşmak ne ulu hey.

Tümenimiz Doğu Cephesi'nden gelmiş
Hepimizin içi kar
Üşüyoruz bu ağustos sıcaklığında
Tepeyi almak var alamamak var.

Sonra Suriye'de Yıldırım Ordusu'nda yıldırım,
Mustafa Kemal Paşa artçı koymuş Reşat Bey'i geriye.
Yakıncı "Orduyu kurtardım ama ne yazık,
Reşat Bey'i bıraktım" diye.

Daha 41 yaşında komutanımız,
Gövdesinde 12 kurşun taşır.
Kim nereye isterse yel olsun ecel olsun,
Oraya ulaşır.

Bakıyorum Çiyiltepe'ye ben Karanlı Teymur
Kalkıyor gözlerimden karanlık tüm:
Yiğitlerin yaşaması başka bir yaşama
Ölümü başka bir ölüm.

Bir sudur ki savaş, hızı belli değil,
Yavaş yavaş mı akar köpürerek mi?
Savaşta görev mi büyük Albayım,
Yürek mi?

* Reşat Bey Destanı'ndan.

TEPEYİ ALAMAMAK

– ... Çiğiltepe alınmıyordu. –

Belentepe bakıyor bize
Tınaztepe daha sağdan,
Kalecik Sivrisi de bakıyor.

Haydi yiğit tümenim saldıralım
Geri kalmayalım onlardan
Yakmasın içimizi bu kor.

Kişi ölürse apal olur ne güzel,
Böyle tepeyi alamadan yaşarsa
Kalır kaskatı, mosmor.

YEMYEŞİL ÖRTÜLMEK

Hepsi saç sakal, binbir yaş
Ölürken anne dediler.
Nere yatarsınız dedik
Yurdun üstüne dediler.

Ot bürürken dağı taşı
Çayır çemen ne dediler:
Göklere karşı yemyeşil,
Şehit örtüne dediler.

YURDA KATILAN

– 1310 yükseltili Erkmen Tepesi dayanıyor. –

Şehit olmuştur
Yok yüzü.

Benzer ovaların dağ olduğuna
Yalnızlıkla soluk yüzü.

Güneş doğar doğmaz parladı
Geleceğe dönük yüzü.

Şehit olmuştur daha,
Daha çok yüzü.

İLK TEPELER

– Tınaztepe'nin batısındaki birliklerimiz
önemli ilerlemeler yapmışlardı. –

Kendi uçmuş
İlerde benden önce saldıranın
Kalmış kalçadan aşağı
Sağ bacağı ilerde.

Benim de sağ ayağım
Kalçadan aşağı uçmuş
Durayazdım biraz
Olduğum yerde.

Aldım onunkini kuşandım hemen
Kuş gibi atıldım masal masal,
Bir bayrak dalgalandı
İlk tepelerde.

BİR YEDEK SUBAYIN DOLAĞINDA BULUNAN YAZI

– Düşman yedekleriyle beslenerek
Tınaztepe'yi geri aldı. –

Türkü söyler Çetin alanlarda
Artık bütün bölük anlar
Ölü olsun diri olsun
Özgür olmanın, kurtulmuş olmanın tadını
O göklerde
Bir yudum kuştan
Gözleri doldurur mavilik,
Güder yaşamayı ova çobanlar.

Başı kopmuş bir gövdenin ağrısından sonra
Kimıldar
Ellerde
Ayaklarda
Çetin'in türküsüyle soluk soluk
Bir şehit anı dağlardan
Yaşamaya damlarken unutulmuş kanlar.

9. BÖLÜĞÜN DELİSİ: GÖZLERE SIĞMAYAN

– Tınaztepe saldırganın eline geçtikten
sonra orada bulunan birliklerimizden
bir alay... –

Bütün bölük düşmüş

Düşmemiş o

Biraz aksar, biraz sallanır, biraz dalgın,

Bu ne çılgın heves.

Deli mi ne?

Durumu bütün savaşanlardan ayrı çok,
Bambaşka, korkunç, derinden derine,
Elinde bakış
Gözlerinde ses
Deli mi ne?

Kurşun yemiş bomba yemiş g lle yemiş
Ayakta yine,
Kopmuştur kolu çenesi b gr 
 lmez
Deli mi ne?

6. BÖLÜĞÜN DELİSİ: ORHAN VURULDU ALDI ORHAN

– ... (ki adını saygıyla, övgüyle anmak istiyorum,
57. Alay'dır) ateş açmaya gereksinmeden... –

– Vurulmuş mu Del'Orhan,
Patlamış mı yel kimin şol güllesi
Alcana
Göğsümün üstünde tam.

– Vurulmuş mu Del'Orhan,
Karanlığı sarmış alanı canın.
Gün yeni doğmuş idi
Ne de tez oldu akşam.

– Vurulmuş mu Del'Orhan,
Vurulmuş mu yedi yerden on yerden, kan içeri,
Ölürüm de
Öleceğime inanmam.

57. ALAY

– ... görevini yaptı. –

İkiye bölmek istiyordu düşman bizi
Tınaztepe düşmanın elinde,
Topları makinelileri birer yalaz
Ki kavrulur arpa buğday gibi yiğitler yelinde.

>

Hem tüyleri daha parlak

Bir takım bir bölük... toprağa düşer düşmez
Dirilir bir güç kişide ta içeri,
Yeniden dinelir al aydınlıklardan
Bin kat diri.

İşte birdenbire tutuştu mavilikler
57. Alay süngü taktı dağa taş,
Tüfek bomba makineli kullanmadan
Süngü süngü süngü süngü atıldı savaşa.

Süngü süngü süngü süngü ya Allah
Gelen çelik midir kan mıdır?
Toprağın içinden göğe dek
Şahlanmış bir destan mıdır?

Erler yüzleri göz
Elleri ayakları gövdeleri, süngü.
Kaplamıştı
Karış karış her yeri süngü.

Olay çatlarsa ne çatlamaz ki
İşte çözüldü Tınaztepe'dekiler,
İşte doruğa ulaştı 57. Alay'ın erleri yeniden
Kandan bayraklar gibi birer birer.

Ana aktı havadan mavi yeşil kırmızı bir ses

GÖVDENİN BİNDE BİRİ

– Düşman yakın yedeklerini getirerek karşı
saldırıya geçti, Tınaztepe'yi aldı. –

Topçusu göğsümüzdeydi ya
Saldırgan sanki ta uzakta idi.
Atıldık bin güçle yeniden
Yeller estirdi gövdemiz
Yeller bayrakta idi.

Yeşillendi soluğumuzla bütün alan
Yonca yaprakta idi
Düşerken eller ayaklar başlar
Acısından yarılıyordu dağ taş aha
Biz düştük
Yerimize toprak ayakta idi.

BAĞIMSIZLIK TÜRKÜSÜ

– ... hemen yeniden elimize geçti. –

Bayrak, yüce şehitlerim, üstümüzdeki bayrak
Bayrak dalgalanırken
Gökyüzü alınmakta.

Yurdun yaşaması üzre, kocaman, ulu,
Yok olmadan
Dağlar gibi kalınmakta.

>

Gönül kurtuluş ister
Yürek yurt
Anaların uyuttuğu yerden uyanılmakta.

Duruşunuzdan
Susmuşluğunuzdan belli,
Bağımsızlık türküsü çalınmakta.

DURDURULAN I

– 1310 yükseltili Erkmen Tepesi sarptı, topçumuzla
döğülemiyordu, saldırganlar bütün gücüyle
bölgenin bu en önemli yerini elinde tutuyordu. –

Ölmemiş

Gözleri açık, bakışları görürcesine derin

Ölmemiş

Dipdiri eski günlerinin uğultusu.

Sıcaklığı var

Alnında terin

Geleceği çok daha

Geçmişi az.

>

Bir demet yeni buğday başağı sürer üstüne

Acısı var göğsünde
Şimdi her yerin
Bildiğimiz yaşamaya, boy boy
Sığmaz.

Ölmemiş
Eli tetiğinde mavzerin
Ölmemiş
Durur ağzındaki ekmek kokusu.

AĞUSTOS ATLARI

– Menderes bölgesindeki bütün birliklerimiz görevlerini başarıyla yerine getiriyorlardı. Oradaki bir süvari tümenimiz Uşak'ın batısına ilerleyerek düşman gerilerini kesiyordu. –

Atlar toprağı içerdı

Fahrettin Paşa uçardı

Ağustos şaha kalkmış bir attır İzmir üstüne.

Atlar vurulurken dağlar göçerdi
Alay kumandanı Salahattin uçardı
Ağustos şaha kalkmış bir attır İzmir üstüne.

Atlar al karanlıktan geçerdi
Yüzbaşı Şeref uçardı
Ağustos şaha kalkmış bir attır İzmir üstüne.

Atlar bayrak gibi uzaklığı açardı
Memetçik mahmuz mahmuz yurdu uçardı
Ağustos şaha kalkmış bir attır İzmir üstüne.

KANIN GÜZELLİĞİ

– 4. Kolordu Kumandanı Kemalettin Sami Paşa'nın katılmasıyla çok ustaca bir saldırı yapıldı, Erkmen Tepesi alındı. –

İşte kıpkızıl bir masaldan çıktık
Ağaçtan taşa, kan

Ayaktan ayağa
Göğüsten göğüse
Baştan başa kan

>

Parlarken ova yamaç
Gidenlerden kalanlara parlarken biraz,
Düzen bozulmasın diye yavaş yavaş ölüyorduk
Sızıyordu
Yavaş yavaş kan.

Vurulsa da vurulmasa da
Geçiyordu sıcak,
Bir mutluluk gibi hep
Doruktan doruğa hep
Arkadaştan arkadaşına kan.

Öyle bir güzelliği öyle bir aklı vardı ki
Nice ölsen öldürsen
Elimiz yüzümüz
Nice kan tütse,
Bulaşmıyordu biraz bile savaşa kan.

İşte doyurmuştu nicelerini
Doyuracaktı
Tek tek,
Şehitlik bir aştı ya
İşte damlıyordu aşı kan.

Er kan işte omuz yürek
Onbaşı kan bayır bayır
Yüzbaşı, binbaşı,
Göklerden yeryüzüne
Paşa, kan.

AFYON KOÇAKLAMASI

– 27 Ağustos günü öğleden sonra saat 5'te

8. Tümen Afyon'a girdi. –

Top mermisi geçti gövdesinden
Yoktu artık bir ayağı.

Birdenbire
Uçtu, yakını uzağı.

– Eber Gölü daha parladı güpegündüz

Yemyeşil upuzun
Çağlar ardında kaldı çağı.

Nerelerden nerelere artık nasıl dolaşır,
Nasıl gezer o İrem dedikleri bağı.

Arpa boyu yürümüştü gök boyunca yaklaşmış!
Masallar üzeri ulaşacağı...

Gitti yeryüzü, kaldı, yükseldi Afyon'da
Bayrağı.

Bugün daha büyük, daha kocaman Eber Gölü

AĞIT DEĞİL ÖRÜLÜ ÇİÇEK

– 27 Ağustos akşamı düşman eskiden beri pekiştirdiği
Döğer, Resul Baba sırtları, Dumlupınar,
Toklu Sivrisi böl gesinde tutunabildi. –

Sen dağ gibisin alnından vurulan kardeşim
Sen hiç.
Sessizliğin varmış ovalardan yıldızlara dek
Dinlesen hiç.

Vurulmuş musun bir yeni beşikte misin
Sallanır
Yaraların uykuda uykuda,
Koçaklamalarla büyüsen hiç.

Al bakışların konup göçmüş
Üstüne dorukların
Görsen,
Görmesen hiç.

Varmışsın kim bilir nerelere kardeşim
Yellerle
Boralarla
Kara topraklara girsen hiç.

Düşünceleri var bayrakları var karanlığı var
Dalgalanmakta
Yurt öyle ulu ki
Gitsen gitsen hiç.

ONBAŞI SUNGUR'UN DÜŞÜNE DÜŞÜNE BULDUĞU

– Düşmanı burada da yenmek, İzmir'e çekilmesini önlemek için güneyde bulunan 1. Ordu soldan saldırdı. –

Aha bunu bildim
Düşüne düşün
Savaşırken yaşıyor herkes
Sevdiğicek.

Düğün türküsü mü olur çoban türküsü mü
Seçilmez artık
Bakıyorsun içinde ses
Ağzın gitmiş.

Gez göz arpacık derkene
Duruvermişsin
Dipçiğe yazılır soluğun tez,
Yürür buğu buğu çiçek çiçek.

Yum
Gözlerini oğul
Aydınlığı kes
Uyuma gerek şimdi.

Binlerce biçime girmiş
Yatar kalkar koşar sürünür
Binlerce heves
Döne dolaşa dolar gönlüme apaydınlık şimdi.

Aha bunu bildim
Düşüne düşünene ben
Savaşırken yaşıyor herkes
Sevdiğicek.

SON SAVAŞLARA DOĞRU

– 28 Ağustos akşamı durum. –

Dağlar ovalar geceyi giyinirken
Boyuna bosuna
4., 5., 9., 12., 3. Tümenleri
Eridi kaldı topraklarımızda parçalanmış
Yalnız 1., 7. Tümeni düşmanın
Yenik mi yenik
Geçebildi Dumlupınar'ın doğusuna.

Bunlar da daha batıdaki 2. Tûmenleriyle k r topal
Birleştiler.

Artık 2. Ordumuz davranacak hemen:

Ulaşacak Dumlupınar'a daha önce

İzmir yollarına düşmeden saldırganımız

Son bir savaşa zorlayacak

Alacak elinde yüreğinde ne varsa birer birer.

AĞUSTOS GECESİ

Geleceğin –
Der ki Mustafa Kemal bu ağustos gecesi
Geleceğin
Dağlarına
Yağan kar gibiyim.

Geleceğin –
Der ki Mustafa Kemal
Geleceğin
Yollarına düşerken
Bu çizmelerde dar gibiyim.

Geleceğin –
Der ki Mustafa Kemal
Geleceğin
Özgürlüğünü
Yaşar gibiyim.

Geleceğin –
Der ki Mustafa Kemal
Geleceğin
Bütün kurtuluş savaşlarında
Var gibiyim.

YURT TOPRAĞI

İyice tanırırsınız hepsini
Yurt toprağıdırılar bir uçtan bir uca.
Anlarsınız görürken
Daha da seversiniz.

İşte
Yerlercedir yüreğı, dalgalanır suca
Yıldız gibi yakın
Yaşamak gibi güçlü.

SES

Verdi ana baba canın
Gökler daha da ver dedi.

Bir savaştı Allah Allah
Su "Allahuekber" dedi.

Toprak ölüme taş iken
Taş ecele mermer dedi.

Duyamadım bir Memetçik
Yüz düşmana neler dedi.

Dağlar dağ oldu bir daha
Sömürgene yeter dedi.

KÖR KURŞUN

Öküz yaslanmış tekere
Teker taşa
Taş dağa
Dağ uyur.

Gök karışmış yellere
Yel suya
Su bağa
Dağ anlamaz.

Mermi dokunur ere
Er ağaca
Ağaç dağa
Dağın irkildiği yok.

ATLARIMIZ

– Süvari tümenleri Murat Dağı ile Kütahya, Gediz yolu bölgesinde toplanacak düşmanın kuzeybatıya çekilmesine engel olmak görevini sürdürecekti. –

Sürdü Fahrettin Paşa atını
Ardından gitti atlarımız.
Biri hey İzmir dedi
Biri hey toprak
Biri hey yaşama dedi, biri hey kurtuluş,
Hep işitti atlarımız.

Durdurdu Fahrettin Paşa atını
Şaha kalktı atlarımız.
Ağzı köpük köpük
Köpük köpük Akdeniz bize,
Sıgmadı kurtuluşa bilem
Göge doğru aha kalktı atlarımız.

YURT UĞRUNA ÖLENLERİN SESİ

Mustafa Kemal yurdun dağlarında
İşte bölükler mangalar dizik
Kim vurulursa toprak çatlar,
Düşer yamaçlara sapsarı
Bir çizik.

Mustafa Kemal
Anlatır dev adımlarını,
Baş baş
Gövde gövde
Vardığın yerlere... izik.

Mustafa Kemal bilesin ki
Gün ağarır ağarmaz
Senin aydınlık türkünü söyleyen
Dünkü kızılık ağızlarımızda,
Bizik.

KIR ATIN İKİNCİ TÜRKÜSÜ

– Döğer bölgesindeki süvarilerimiz
Altıntaş'a getirildi. –

Gün doğdu ısıdı her yan
Koca parıltı
Amma gürültüsüz oldu.

Yitti dağın gökten ayrılması gecede
İşte göçtü karanlığın
Uykusu
Yorgunluğu
Acısı
Önümüz dümdüz oldu.

Kır etmiş yurdum beni
Kır etmiş dirice bilmem neden
Ben koştum da karanlığa karşı yel yürek
Gündüz oldu.

GÜZEL AĞUSTOS

– Hemen saldırmak. –

Ulucak –
Hamurköy
Çalköyü –
Aslıhanlar –
29 Ağustos'ta 1. Ordumuz.

Kızılcaaköy –
Murat Dağları –
Hasan Dede –
Aslıhanlar –
29 Ağustos'ta var olmuşuz.

BAŞARI

– 29 Ağustos'ta. –

29 Ağustos'ta 1. Ordumuz
Atıldı gözü gök.
Ulucak, Hamurköy, Çalköyü, Aslıhanlar
Düşman tümenleri üzerine
Güneyden
Dinle boru sesleri susar susmaz,
Dağların sazı gök.

>

Kızılcaköy'den Hasan Dede'ye yönelen tümen
Sanki bir tazı gök.
Ulaşıverdi Aslıhanlar'da 2. Tümenlerine
Ta karanlığa dek
Öyle bir vuruştı ki
Dumlupınar yolu onlara kapanırken
Ak alınlarda parladı bir al yazı gök.

SALDI SÜVARİ KOLORDUSU ATLARINI*

Daha ilk aydınlıklar büyürken
Sarmış atlarımız düşmanın gerisini: cıv cıv!
Silah sesleri
Kıpkırmızı sapsarı yemyeşil:
Yarı gök bir kanarya.

Bildirdiler illerden birdenbire
– MERMİLERİMİZ BİTMİŞTİR.
Elde yok ki ulaştırılsın
Gürledi Fahrettin Paşa top gibi:
–“Kılıcımız var ya!”

ATLININ BİRİ

Ulaştırır yeryüzünü gökyüzüne
Yalın kılıç ellerim.

Soluğumu içime çektikçe bir yanarım ki
Göğsüm içredir çöllerim.

Ha dediler ha dedik
İzmirle uzadı kollarım.

Ben vuruldum ya, ben taşa toprağa katıldım ya bu nedir,
Atlarımın üstünde yalın kılıç döllerim!

* “Saldırıya kalkarken 3,183,510 mermimiz vardı. Bir tek bile ekleme olanağı yoktu. Erlere buna göre kullanılması öğütlenmişti.” Asım Gündüz, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 85.

ALLA KIRMIZI

– 30 Ağustos, ilk durum. –

Sanki kilitlenmişler

Ne Dumlupınar yönü açık ne Kütahya,

Beş tümenlerini buracıkta yok etmeli.

Umutları

Murat Dağı kuzeyindeki dere, Kızıldaş,

Bu sarp yerde keçi ayak saldırganı ateşle gütmeli.

Daha yakınlarına varmalı paşalarımız
At koşturdu Fevzi Paşa kuzeye
Süvari kolordusuna çevirmeyi iletmeli.

Dizgin bıraktı Mustafa Kemal
Güneye 1. Ordu içine
Haydi dedi saldırılsın, tunç borular ötmeli.

Bütün ordu son gücüyle dağı ova kılarken
Açığa çıkmalı topçumuz,
Son güllesine dek yeri göğü inletmeli.

DER Kİ MUSTAFA KEMAL

Ülkeler öder suçunu
Budala yöneticilerinin.

Suçunu öder
Yavaş uçarsa, kartallara, kuş.

Suçu öder erler orda burda,
Yürekçe yaklaşmazsa boğazına saldırganın.

Suçunu öder ırmak, çöl olur yatağı,
Akarsa azala azala.

Uluslar öder suçunu er geç
Alçak yöneticilerinin.

YURT UĞRUNA ÖLMÜŞÜN BİRİ DER Kİ

Kimse ayakta duramaz
Göge doğru değil göge karşı,
Sen göğümüzsün yaşamak
Yadsıyamaz seni kimse.

Uzar bütün bitkiler
Karanlıktan aydınlığa göge karşı,
Sen göğümüzsün yaşamak
Büyüyemez senden öte kimse.

YURT UĞRUNA ÖLMÜŞÜN ÖTEKİSİ DER Kİ

Gülsüm
Seni öyle seviyorum ki
İnsan olduğumu duyuyorum.

Gülsüm
Öyle ölüyorum ki
Yurt olduğumu duyuyorum.

İKİ SESSİZLİK

Susar
Karanlığı gecelere bir ulu çamın
Eşitliğe
Avrupa'ya bayrak,
Esenliğe
Afrika'ya bayrak,
Erdeme
Asya'ya bayrak,
Uygarlığa
Amerika'ya bayrak,
En uzak yaşamalara
Avustralyalara binbir bayrak.

İşte susar
Yurduna
Kan ağzı kan topraklarda bir kan adamın.

KIRMIZIYLA ALLANMAK

– 30 Ağustos, öğleden sonra. –

Başkomutanları şaşkın, bütün tümenleri şaşkın
Dayamışlardı sırtlarını Kızıldaş Deresi'ne
Bir yalaz değirmisi içindeydiler
Yanarak geri dönüyorlardı varsalar çemberin neresine

1. Ordumuz doğudan güneyden adım adım
2. Ordumuz kuzeyden Çalköyü Kırkpınar batısı
İlerlediler daralttılar dipçik bileziğini birliklerimizin,
İbrahim'i Demir'i Özdemir'i Satı'sı.*

Artık dayanamadı kimse
Süngüsüyle saldırdı, yerle gök arasından,
Duyulmuyordu çiçek miydi kan mıydı
Damlayan yarasından.

* *Bağımsızlık Savaşı'nın ikinci betiğinde gösterilen kuruluş çizelgelerinde-
ki adlar burada anılmaktadır.*

KINA YAKMAK

Kına yaksın ellerine bacı kız
Kınalı incir kınalı.
Saldırganlar kaçarken yakmışlar ya
Buğday, karasıl olmuş yalazın takınalı.

Kına yaksın ellerine bacı kız
Kınalı kılıç kınalı.
Ben al çiçek görmedim savaşlarda
Ölüm benden sakınalı.

Kına yaksın ellerine bacı kız
Kınalı atım kınalı.
Yalnız İzmir'i görür bölük
Dağa taşa dört nalla bakınalı.

BAŞLANGIÇ

Baba saldırırken
Mermi ulaştırırken kızı
At koştururken oğul
Yanık buğdayı biçerken ana
Bulmuş saldırganın kurşunu bulmuş hepsini tek tek
Yok oluvermişler bu 30 Ağustos
Oysa bir kocaman evmişler.

Yurttur ayağa kalkan
Dağlarla omuz omuza
Solüğünü ovalarla at,
Geçmişi yemyeşil, geleceği masmavi
Büyürken büyürken büyürken
İrileşirken bu 30 Ağustos
Masallar içre devmişler.

Onlar ki
Köylerini değil
Tarlalarını değil
Çiçeklerini değil
Yaşamalarını bile değil
Bu 30 Ağustos
Yeryüzünü sevmişler.

Koyunlar bulur en yeşil dağı

ATIN BİRİ

Atın biri geldi dolu boş
Eyeri yanık
Kişnedi: Hele ki vardım burası İzmir midir?

Bir çavuş vardı alayda
Vuruldu atı
Bindi iki ata birden.

>

Vuruldu atları hemen
Bindi iki ata daha
Yeryüzüne binercesine dev.

Vuruldu atları
Sıçradı on ata daha büyümüş
Gökyüzüne binercesine yel.

Vuruldu atları yemyeşil
Yüz bin ata bindi
O Samanyolu dedikleri yüz bin ata.

Atın biri geldi boş dolu
Kişnedi sımsıcak
Hele ki ulaştım burası İzmir midir?

YURT UĞRUNA ÖLÜMÜ, YÜZDE DOKSAN DOKUZ İKEN

Bir türküsü varmış ha
Toprağın ağacın suyun... maviliğin,
Ne söylesem boş
Dağa taşa karşı.

Öyle büyük ki
Öyle kocaman ki bu sessizlik,
Susmam boşuna
Dağa taşa karşı.

Onca büyür savaşıırken

KEŞİF KOLUNDAN GELEN YAZI*

– Savaşlar yurdun savunması uğruna
değilse öldürümdür. –

İki ölü gördük
Konuşuyorlardı
Biri bizdendi
Biri onlardan.

Öyle yavaş konuşuyorlardı ki
Sanki barıştaydılar.
Gelincik miydi ne
Sesleriyle bozkırda sallanan.

* *Demir Çiçek* koçaklamasından.

Yaklaştık daha
Biri Pire'liyim diyordu
Karşılık veriyordu öbürü
Doğuş yerim Van.

Kayıkçıyım dedi ilki
İkincisi uzak kaval –
Yankılanırken melercesine –
Ben, on iki yıllık çoban.

İlki aldandım dedi
Söylediklerine başımızdakilerin balıkça budala.
İkincisi yanıtladı ben uyandım
Ağrı Dağı'ndan.

Görmekti duymaktı görevimiz
Biraz daha yaklaştık ölümlere sürünerek,
Birdenbire susuverdi
Dört bir yan.

APUSTOL AĞIDI

– Düşmanın beş tümeninin savaştan arta kalanları kendi istekleriyle bir istihkâm teğmenimize tutsak olmuşlardı. Başkomutanları Trikopis de içlerinde idi. Teğmenimiz yanına birkaç er alarak dereye, bulundukları yere gitmişti. Sıraya dizilmiş bekliyorlardı. Hepsi birden teğmenimize selam verdiler. –

Ey Apustol işin ne buralarda
Sen beni bin kez öldür ben seni bin kez öldüreyim
Efendilerin sana bin kez yalan uydurular da.

Ne işin var buralarda
Yurt büyütümü mü diyorlar
Büyük müsün, tok musun yurdun var da?

Ey Apustol işin ne buralarda
Bir içki vermişler sana adı ölüm
Sızdırmışlar şuralarda.

Apustol ne işin var buralarda
Daha güzel değil miydi sevişmek
Ağaçlar çatlarken narda.

Ne işin var buralarda
Duyardık yeryüzünün gökyüzünün tadını
Yazın otlar üstünde kışın karda.

Ey Apustol ne işin var buralarda
İşte güzelim toprak
Kanla çamur kunduralarda.

UTKUMUZ

– 31 Ağustos, gün doğarken durum. –

Doğuyordu yurt üzerine
Kocaman bir güneş,
Beş tümeni birden yok edilmişti saldırganın
Erleri subayları paşaları yerlerde... ölüme eş.

Döküntüler İzmir'e doğru kaçmakta
Eskişehir'deki düşman topluluğu daha savaşmadan yenik,
Parlamada Türkçe'yle yurdumuz
Toroslarla Ağrılarla dik.

İşte sona ermiştir
Afyonkarahisar Başkomutanlık Savaşı.
Yurdumdan yeryüzünden yükselmiştir bir daha
Özgürlüğün başı.

MUSTAFA KEMAL'İN KARTALI

Masaldı dağlar, taşlar geçerken masaldı ha,
Geçiyordu Mustafa Kemal Çamlıbel'den,
Yabanın kurdu kuşu seyrine inmiştiler,
Kara pençelerle, ak gagalarla.
Susmuştu yeryüzü efsaneler içinde,
Masaldı, dağlar, taşlar geçerken masaldı ha.

Ona iyice yaklaşan kocaman bir kartaldı ha,
Bakır kızılığındaydı tüyleri, kor alevindeydi gözleri,
Kondu ilk kayaya, düşen bir rüzgâr parçası gibi,
Sevgiyle bakiştılar,
Tanış çıktılar sanki evrenler üstünde,
Ona iyice yaklaşan kocaman bir kartaldı ha.

Kartal uçup gidince ortalık boşaldı ha.
Kayboldu mucizesi havaların,
Neydi, nasıl bir parıltıydı, bilemedi kimseler,
Kimin aşkıydı, inmişti göklerden toprağa, paşam?
Kalmadı sonsuzluk, görkem, gurur,
Kartal uçup gidince ortalık boşaldı ha.

Aman aman bu kartal vallahi bir faldı ha,
Vatan göklerinden vatana söyler:
Kocaman zafer bayraklarının geleceğini,
Kocaman günlerin ucunda.
Anladı Mustafa Kemal, kimseye söylemedi,
Aman aman bu kartal vallahi bir faldı ha.

Mustafa Kemal'i de Mustafa Kemal'di ha.
Unutmadı kartalı hiç.
Gün doğarken kızaran yamaçlarda aradı,
Bekledi kanat seslerini fırtınalardan.
Kartal değilse de kartal vefalıydı,
Mustafa Kemal'i de Mustafa Kemal'di ha.

Artık bütün mevsim yapraksız bir daldı ha,
Yoktu Mustafa Kemal'in umduğu,
Gelmiyordu kartalı geriye şahikalardan,
Üç yıldır gelmiyordu.
Konmuyordu büyük habercisi zaferin,
Artık bütün mevsim yapraksız bir daldı ha.

Kanatları amma da al aldı ha,
Hangi şehitler seslenmişti belli değil,
Bir 30 Ağustos günü göründü Mustafa Kemal'in kartalı,

Koca kanatlarını çırpı boşluğa,
Sallandı gök,
Kanatları amma da al aldı ha...

İZMİR YOLLARINDA

İZMİR YOLLARINDA

– Ordular ilk amaç Akdeniz’dir, ileri. –

Dağlar tepeler ardından Akdeniz çığırır hepimizi
Mavi dalgalar var ya
Mavi dalgalara dokunun değin.

Hey diye haykırır da ulaşır içine
Alaylar bölükler takımlar mangalar erler
Ağzından çıkan “hey”in.

>

* Çizgi içindeki başlıklar Mustafa Kemal’in *Büyük Söylev*’inden alınmıştır.

Bir uzaklık acısı bir akın tadına karışırsa
Kopmuş mu dağılmış mı
Bilemezsin şimdi ayağın neyin.

Kim
Durur ki Başbuğ
Amacınız Akdeniz'dir, ileri, dedikleyin.

– Topuğundan izleme. –

Çekilmişti ya İzmir'e doğru 1., 2., 3. tümenleri
Hemen izlensin dedik.
Her birlik saldırısın bulduğuna
Bir yerde tutundurmasın, yensin dedik.

Körfezin doğusunda sarp dağlar vardır
Yeni güçler getirebilir Kocaeli'nden gemiyle
Topuğundan ayrılmasın ordular kaçanların
Süngüler karanlıkta bilensin dedik.

SEVİNÇ I

– Ulusumuzun tek bir adam gibi gösterdiği birlikle
çabayla bu başarı kazanılmıştır. –

Kuşlar İzmir üstüne uçar
Dilersen uç üstüne.

Koyulmuş sanki bütün Anadolun,
Bu kutlu göç üstüne.

Dağ taş el ayak olmuş
Dağlar taşlar yürümüş aç üstüne.

Haykırdık özgürlüğü
Binbir yürek, kılıç kalkan, meç... üstüne.

Gökyüzü tanıktır yakılırken yanarken köy köy
Varmadık oç üstüne.

Dışımız bir kocaman bayrak
İç üstüne.

– Kocaeli birliğimizin başarısı. –

Kocaeli komutanımız geçti önüne birliklerinin
Saldırdı Gemlik, İznik Gölü savunusuna.
Son gücünü de saldırganın parçalar parçalamaz
Büyük etki yaptı Eskişehir'den çekilenlere bu davranış
Yıllardan beri pekiştirdikleri Keşiş Dağı'na yöneldiler
Eller yas
Ayaklar korku
Gözleri ürküden büyümüş
Geçti düşman doğmadan ölü savunusuna.

SEVİNÇ II

Ayak ayak yürümüş
Dağ düzü Konya düzü.

Nasıl gitmesin yol yol
Mustafa Kemal izi.

Açılmış mağaralarca
Anayurdumun gözü.

Alnımıza geçmiştir
Elimizdeki yazı.

Bir al çiçeğe varmış
Bir yürek sızı sızı.

Aha İzmir'e dönük
Bütün kuşların ağzı.

YANKI

– Bu düşman çekilirken kadınları, çocukları
öldürmüş, kentleri köyleri yakmıştı. –

Ovalarımda değil ta dağ başlarımda üç yıl
Baykuş olup öttüler ha?

Koyunlarımı kuzularımı sığırlarımı mandalarımı
Kendi ülkelerine göttüler ha?

Ne varsa üzerlerinde yürek diye insanlık diye
Bebeleri süngülerken attılar ha?

Nerelerden geldilerse oralardan
Yılanlar gibi bittiler ha?

Yedi bin yıllık evimi benim
Kaçarken yangın ettiler ha?

SALDIRI SONLARI

– Saldırgan her durma davranışında bir daha yenilmiş,
düzenli biçimde çekilebilmekten alıkonulmuştur.
Saldırganın ordusu çekilememiştir. –

Alaşehir’de durmak istedi iki alayı saldırganın
Bir yiğit alayımız bindi dalına,
Makinelilerin ateş yardımını bile beklemedi erlerimiz.
Parıltılar aydınlığı biçiyordu ekin gibi
Gökler dar geldi paşam süngü dipçik kartalına.

Salihli’de durmak istediler
Saldırdı ilk yetişen ikincisi, üçüncüsü,
Gece mece demiyorlardı ki
Yansiyordu Allah Allah’larımız
Sanki karanlığın süsü.

Ahmetli'de durmak istedi bu kez,
Birdenbire yalaza bulandı yeri.
Soluşu
Kan köpük ağzında at sesleri.

Nif'te, İzmir'in hemen doğusunda durmak istediler
Duran kim,
Ankara önlerine dek gelen ha,
Ensesinde Memed'in süngüsü,
Durduran kim.

KIZILAY ÇADIRLARINDAN SESLER

Peki gözlerimi vurdular
Ağzın var ya.

Peki ağızımı vurdular
Ellerin var ya.

Peki ellerimi vurdular
Ayakların var ya.

Peki ayaklarımı da vurdular
Göğsün var ya.

RİZELİ İLE KUŞ

Yanıma konar,
Konar tüfeğime hep.
Ben Rizeliyim ya
Ha bu kuş nereli?

Mektubuma konar,
Konar mektupsuzluğuma hep
Ben Rizeliyim ya
Ha bu kuş nereli?

Yeşildir
Uzaktır
Daha yeşildir ha,
Yakındır.

Dalgalarıma konar,
Konar yüreğime hep.
Ben Rizeliyim ya
Ha bu kuş nereli?

TÜRK OLAN

Kokar çiçek
Kızdırır elma
Öyle seviyorum ki
Yeryüzü Türk'tür.

Ta içeri gelir binbir yıldız
Duyar beni düşünür beni yeniler beni hep
Öyle seviyorum ki
Geceler Türk'tür.

Kuşlar uçar ya anlıyorum
Maviliği oper gözlerimden
Öyle seviyorum ki
Gökyüzü Türk'tür.

İnsansam da evrencek
İnanmasam da
Öyle seviyorum ki
Tanrı Türk'tür.

DAHA ÇABUK İZMİR

Gördüler:
Bir çift eski postal bayırdan inmekte,
Yok içimde ayak, diz yok gövde yok
Ama bastıkça dağlar taşlar delinmekte.

Yetmezdi ki gerçeğine
Işığı nice olursa olsun günün:
Gördüler yürüdüğünü
Toprak üstünde yeryüzünün.

AÇIKLAMA

– Ne mutlu Türküm d

Ben Türküm

Dağ ısı, yıldız ısı.

Altaylardan Avrupa'ya Afrika'ya yürümüş

İnsanı bulacağım diye

Yeryüzünün alıcısı.

Sömürünün
Kamçısı yüzüne yüzüne yüzüne.
Başaklar uyandırırken bizi
Atların hızına ulaştırır
Varır ülküm yalınayak gündüzüne.

Tanrı'nın uzaklığına dek
Gökyüzü kürküm.
Otun ağacın kurdun kuşun
Ayağa kalktığı yaşamadır bu
Ben Türküm.

BAŞAKLAR

– Kaçarken ekinleri de yakıyorlardı. –

Yarısı yakılmıştı başağın
Yarısı yeşil
Yarısı ağzımızdaydı
Yarısı uzaklarda.

Yarısı sarıydı başağın
Yarısı yeşil
Yarısı Afyon'dan öte çok
Yarısı İzmir.

O kocaman topların ağzına

Yarısı s ng yd  ba ağın
Yarısı at
Yarısı bugünü kokuyordu
Yarısı    yıl öncesini.

Yarısı karaydı ba ağın
Yarısı yakın
Yarısı  l lere benzerdi biraz
Yarısı su gibi.

Yarısı vardı ba ağın
Yarısı yok
Ağzımız doyuyordu ya
Yüreğimiz açtı.

KUYULAR DOLUSU YILDIZ*

İzmir yolları sıcak ama ne sıcak,
Koşuyorduk buz gibi yemişlerini toplamaya
Yerin altına uzanmış buz gibi bir ağaçtı her kuyu.

Erlər subaylar atlar
Sarkıtıyordu bakracını kovanını soluğunu hemen
Bir an önce ağızlamak üzre suyu.

Ne yazık çıkıyordu kuyudan, kokmuş,
Bir anne bir kız bir çocuk bir nine
Sarkan elleri gösteriyordu kaçan orduyu.

Yöneliyorduk yeniden İzmir'e bizler
Kana kana öperken
Açık gözlerindeki ölümsüz uykuyu.

* "Düşman geri çekilirken halkı kuyulara atıyordu." Fahri Belen, *Türk
luş Savaşı*.

ÖZETLER*

* Art arda koyduğum şu olaylar Kadir Mısıroğlu'nun *Türk'ün Kara Kitabı* adlı belgeler yapıtından alınmış, 1/10.000.000 ölçüsünde, belki yüz milyon daha küçültülerek, özetlenerek yazılmıştır.

1

YAŞLI ATIN BAKIŞI

Bir yaşlı at
Yürüyemez ki savaşa almamışlar
Eti meţi yok
Yük de vuramamışlar bile.

Sömürgenlerce yakılmış ya bütün samanlık
Derisi kömür, kaçmamış o, esirgeyecek nesi var?
Bir yaşlı at, içi umutla dipdiri,
İşte bakar İzmir'i kurtaracak atlara atlılara, göz göz.

2

SAMANLIĞA GİZLENEN KÖPEĞİN
ŞAŞTIĞI OLAY

Birdenbire çevirdiler dört yanını köyün dört bin ağız
Buyurdular getirin neyiniz varsa hepsini
Yaşamadan daha değerli ne olabilir kardaş
İşte yeryüzü kocaman bir ölüm
Sanki köy küçücük bir ada.

Yığıldı alana neleri varsa köylüler
Bilezik gerdanlık halı kilim mecidiye beşibirlik.
Saldırgan binbir el binbir namlu
Aldılar bütün mallarını ilkin
Canlarını da komadılar arkada.

3

AĞZI AYAKLA TIKANMIŞ

Bir çocuğun

Ayaklarını sokmuşlar ağzına

Yesin diye mi?

İki çocuğun

Ayaklarını sokmuşlar ağızlarına

Yürümesinler diye mi?

16 çocuğun

Ayaklarını sokmuşlar ağızlarına

Sussunlar söylemesinler diye mi?

4

YÜREK

Aldılar

Süngü ucuyla çocuğun gözlerini,

Anası ağlarken.

Haykırdı: Gösteririm size

Ellerim var.

Kırdılar

Çocuğun ellerini dipçik dipçik

Anası ninesi çırpınırken.

Daha haykırdı: Gösteririm size

Ayaklarım var.

Sıktılar

Ayaklarına nice nice kurşun.

Anası ninesi dedesi dellenirken –

Haykırdı en kalın sesiyle: Gösteririm size

İşte, yüreğim var.

Göğsünü yarıdılar, kopardılar yüreğini yediler çocuğun çiğ çiğ,
Doymadılar.

5

AĞZINDAN KURŞUNLANAN

Bir çocuğun ağzı
Kurşunlanmış işte
Dudakları da patlamış dişleri de
Dışarı fırlayan dili bir deli kuş.

Besbelli
Haykıramamış bile,
Biraz bağırabilse o
Böylesine susar mıydı hiç?

Bir çocuğun ağzı
Ağzıma değer diri diri,
Çocuğun patlak ağzında
İrin ağzım.

6

BAŞSIZLAR

Çocuk

Başı kopmuş

Anasını diyemez.

Çocuk

Kopmuş başı

Selam veremez eğilerek tanımaldan.

Çocuk başı kopmuş

Artık kalpak –

Giyemez.

Çocuk altı yedi yaşlarında

Kopmuş başı

Yok artık alın yazısı bile onun.

7

TAVUK DUVARI

“Taşağıl yangınından”

Tavukların

Ayakları

Duvarda.

Aşmak istemiş duvarları çılgın ayakları tavukların.

Tavukların

Ağzı

Duvarda.

Duvara yapışmış korkunç sesi tavukların.

8

YAZIYA SIĞMAYAN GERÇEK

Sardılar birdenbire köyü
Ağızları sarı karanlıkla büyümüş
Çipil gözleri kan.

Kösnüyle sundular çocuklara analarını,
Başarıya erişemediler ak yaşamalarda
Vurdular hepsini oralarından.

9

GÖZÜ OYULMUŞ

Gözü oyulmuş ana
İlkin görür içiyle Fahrettin Paşa'nın atlılarını,
Gözdür
Uzaklardan önceki kuş.

Gözü oyulmuş ana
Yavaş yavaş anlar,
Aydınlık olduğunu
Karanlığın.

Gözü oyulmuş ana
Sorar ilk atın dizginlerini tutup,
Nerde Mustafa Kemal
Aranızda mı?

10

KINALI GELİNİN BACAKLARI

Görüyor musunuz
Al kanda bacakları.

Kan dolmuş çarıklardan belli
Bir destanda bacakları.

Gelinin yüzü uçmuş gitmiş
Geri kalanda bacakları.

Parlar güneş doğar doğmaz
Büyüyen tanda bacakları.

Süngüdür arasındaki bakınız iğrenmeden
İki yanda bacakları.

11

ÖLÜM ANANIN ÇOCUKLARI

Ne çok yazılmış deme ölüm ölüme benzerken,
Bir yazı birinin deşik gecesidir
Birinin kopuk gündüzü.

Korkuyorum korkmuyorum
Yürüyüp gidiyor işte
Ayak izi.

Yorgun argın uyusam da karanlık
Kalk diyor, bunu da yaz diyor
Birinin gözü.

Örneğin şimdi seslendiklerim
Ki parmaklarıma değer, parçalanmış
Yüzü.

Kalsın istedim
Süngüye geçirilmiş çocukları görürken,
Süngülerimizde bir sızı.

12

ÇIPLAK KIRMIZI

Orada

Su giyinir

Göl giyinir

Deniz giyinir.

Orada

Dedesini

Babasını

Karısını

Kızını

Oğlunu,

Giyinir.

Orada

Giyinir

Yurdunu,

Derisi yüzülen.

13

GÖZ PATLAĞI

Sıkmışlar kurşunu
Gözüne
Sarkmış
Kanlı bir mavilik
Yüzüne.

İşte sarkmış biraz
Daha sarkmış
İncecik
Bir et çizgisiyle girdi girecek
Maviliği ağzına.

14

MEMELERLE SÜNGÜLER

Memeler
Çocukları emzirirlerdi eskiden
Süngüleri değil.

Memeler acıyla büyümüş
Duyar karanlık
Sızılarını çeliğin.

Memelerin biri daha budala
Doyurur durur
Üzerinde kalmış süngüyü.

Memeler
Kırmızı bir çiçek
Açık kalmış, ölüsüne.

15

YONCA KIZ

2 000 altın istediler ilkin
Dede, yok ki dedi.
Sakalını tutuşturdular
Kurşunladılar sonra.

Karısına kızına sôvdüler ilkin
İkisi de içlerinden, Tanrım dedi.
Yavrucuğu kirlettiler
Atın kuyruğuna bağladılar sonra.

Süngülerle dürttüler hayvanı ilkin,
En çelimsizleri zito dedi.
Ovayı kana buladılar
Ovayı parça parça ettiler sonra.

16

DELİNİN SEVİNCİ

Birdenbire girdiler içeri
Beş kişiydik samanlıkta
Gözlerim fal taşı gibi açık,
Ürküden taş kesilmişti ellerim ayaklarım,
Beni ölü saydılar.

Oysa ki
Görüyordum daha da çok,
Anamın ağzına
Sokulan süngünün
Kanla boyandığını.

Oysa ki
Görüyordum,
Belinin çat diye kırıldığını
İki kişi değdirirlerken
Dedemin ensesini topuklarına.

Oysa ki
Görüyordum daha da,
Biri kesiyordu, öpe öpe, köpeğine atıyordu
Ablamın memelerini,
Üzerlerinde bir buğu tüterken.

Oysa ki görüyordum daha çok
Önce ellerini kestiler
Sonra ayaklarını yavaş yavaş
Dört yaşındaki kardeşimin,
–Ana ana anaa! diye çınlarken gökyüzü.

Şuna seviniyorum işte,
Acımı benim
Acıdan çıldırdığımı benim
Benim onların ölümünü gördüğümü,
Ana dede abla kardeş... görmediler.

17

ÖLÜMÜ SÜSLEMEK

Al

Kulağıyla birlikte
Zümrüt küpelerini.

Al

Eliyle birlikte
Burma bileziklerini hemen.

Al

Gökyüzüyle birlikte
Altın gözlüğünü.

Al hadi

Kuşu boynuyla birlikte
Pırlanta gerdanlığını ablamın.

18

YALIN AYAK

Bombayla uçurulmuş

Memiş'in ayakları:

Dağlara

Denizlere

Ormanlara

Göllere

Gider.

Gider bombaların annesine dek

Memiş'in ayakları.

19

AĞIZLA ALIN

Aç ağzını diyordu subay
Açınca ağzını köylü
Damağından vuruyordu sevinçle.

Küçücüktü, görünmüyordu iyice göklerdeki ay,
Açmazsa ağzını köylü
Vuruyordu alnından sevinerek.

Oh diyordu sırasını bekleyen bu daha kolay.

20

SAÇLAR

Kızlar boğulmuş,
Kızların saçları
Kızların kara saçları
Göğüslerinde.

Kızlar boğulmuş,
Kızların saçları
Kızların kızıl saçları
Dizlerinde.

Kızlar boğulmuş,
Kızların saçları
Kızların sımsıcak saçları
Boğazlarında.

21

ADIMLAR

Kuzusunu da vurmuşlar
Koyunu da
İşte araları üç adım.

Koyun yine emzirmeye çabalamış
Kuzusunu
İşte araları bir adım.

22

DUMAN

Köy yanmış
Samanlık tüter.

Dumanları
Sanki gökyüzü sanki yer.

Yıkılmış minare
Geride kalan bir yazılı mermer.

Ana yanık kız yanık oğul yanık
Çıkarlar dışarı yaşamalarından birer birer.

Köy yanmış
Gökyüzü tüter.

23

İNCECİK

Doldurdular köylüleri birer birer
Caminin içine.
Öldürüm,
Canavarların, savaş kaçaklarının yemi.

Ateşlediler
Yalaz, işte bir deniz
Yapı yüzlerce yıllık,
Kızıl dalgalarda sallanan bir gemi.

Değince üzerine, haykırmalar ormanından, incecik
Çığılığı, o gün doğmuş bir bebenin
Düştü utancından yere
Minarenin alemi.

24

MEME KESİTİ

İşte yarıcıların Gûlsûm
Parçalanmış bağı döşü bir taş çiçek.
Ölü mü ölü
Kan mı kan pek.

Vermemiş
Neleri
Bir en koyu karanlıkta
Kesilmiş memeleri.

Daha on dördündeydi ta yemyeşil,
Bir akar suydu hep
Anasının, savaştaki yavuklusunun
Düş uykusuydu hep.

Parlar koruduğu, tanıktır dağ güneş,
Kocaman günde
İlk aklardan son aklara dek
Kızlığı yüzünde.

25

BÜYÜK KAN

Binmişti bir subay yetmişlik dedenin sırtına
Hem mahmuzluyor
Hem kamçılıyordu.

Ötekiler

Deliler gibi gülerken el çırparken
(50 yıl sonra yazılsa bile) bakmak zordu.

Birdenbire düştü dedecik yere,
Kurşun sıktılar üstüne binbir kez
Bir damla kanı ak mıyordu.

YANIK OLMUŞ MAVİ

Varırık
Kurtarırık.

Damı sarmış yangın:
Öküzün boynu yalaz
O ne boynuz, görüle.
Keçinin kuyruğu yok
Saçak olmuş kıl kıl,
Deri sarkmış aşağı
Eti ip ip, örüle.

Varırık
Dağ kabarık
Ovalar ta içeri
Gece,
Gündüz biçeri.

Varırık
Taşlar artık
Doğuyor gökte bir ay
Niye doğsun
Yok yok
Bulutun ardı geniş
Karadır işte ova
Kara kalmak ne kolay!

Varırık
Yalvarırık
Susuver yavru diye
Ana dönmüş
Acısından deliye.

Varırık
Yerde çarık
Öte yanlarda başı
Kopuvermiş kökten
Kara toprakta durur
Gözü sarkmış çeneye
Ağza girmiş de kaşı.

Varırık
Bağrı yanık
Ne ki sevmiş anası
Ne ki sevmiş Gûlsüm
Ne ki sevmiş Cengiz
Ne ki sevmiş dedesi
Ne ki sevmiş bakraç
Ne ki sevmiş bakraç
Yaşamak hey heye hey
Ne ki bir damla susuz
Varırık
Kurtarırık.

ARA

İzmir'le aran ne dediler
Atın birine
Dedi bir ayak.

İzmir'le aran ne dediler
Ağacın birine
Dedi yeşillerin söylediği.

İzmir'le aran ne dediler
Öküzün birine
Dedi bilir yokuşu dağın, sıcaklığı güneşin.

İzmir'le aran ne dediler
Köyün birine
Dedi oraya bağlıdır ilçemiz.

İzmir'le aran ne dediler
Erin birine
Dedi bir soluk.

YARALAR

Gördü ki atlılarımız
İzmir'e doğru
Dört nala.

Gördü ki atlılarımız
Dağların.
Elleri güneş,

Gördü ki atlılarımız
Güneş elleri dağların
Yurt yaralarını sarmakta.

DERE SES

İki bölümü var yaşamaların
Yeryüzüdür biri
Biri gökyüzüdür.

İki bölümü var özgürlüğün
Ev yüzümüz biri
Biri dağ yüzümüz.

KÜÇÜCÜK OT DER Kİ

Neden
Yürümüyorsun sen kavak
Üstüne çocuk boğanların üstüne
Ayakların yok mudur?

Neden
Tutmuyorsun sen söğüt
Analara saplanan süngüleri
Yok mudur ellerin?

AT İLE AYAK

Öncü bölüğünün atları
Utanıyorlardı hep
Nallı ayaklarından,

İzmir'den kaçan analar çocuklar
Koşarlarken Akdeniz'e doğru
Yalınayak.

BİR ÇİÇEK

– Hey koca Erzurumlu
Vuruldu ya
Yürüdü yine.
Vuruldu ya
Yürüdü yine.
Vuruldu ya
Yürüdü yine
Vuruldu ya
Yürüdü yine
Vuruldu ya
Yürüdü yine
Vuruldu ya
Yürüdü yine
Vuruldu ya
Yürüdü yedi kez.

İşte susuyorum
Bu, benim sessizliğine koyduğum, bir çiçek.

İKİ OLAN

Al bir suyun kıyısında
Durmuşum
Susmuş ağzım mavi sessizlikleri öge.

İki olmuş varlığım
Biri toprağa
Biri göğe.

SATI'NIN İÇİ

İzmir'e ulaşıyor ya
Kocaman bir özgürlük
Terkisinde, yemyeşil,
Atının.

İçi
İçine artık
Sığmadı
Satı'nın.

MUT

Çağlarım daha daha
Su benimle akamaz

Yeller binbir yel olsa
Bir otumu sökemez.

Doruklar bencileyin
Kimse bayrak dikemez.

Sıvadım ya ta ışık
Onlar kolum bükemez.

Tarlam güneşle dolu
Karanlığın ekemez.

Vardım ki bir maviye
Dağ benimle çıkamaz.

1. ALAYIN SANCAKTARI OĞUZ

Alaca gök alaca alaca

– Ben 3. tabur imamı Durmuş
Koştular söylediler komutanım
Oğuz vurulmuş,
1. Alay'ın sancaktarı.
Kapmış sağlık erleri getirmişler
Can vermiş daha yolda, upuzun
Alaca gök alaca alaca.

Yetiştik hemen
Toprağa varmıştı çam gibi
Ağzı, mağara gibi ağzı yok,
Ağzı soluksuz
Doğrulduk bir
Çektik besmelesini,
Alaca gök alaca alaca.

Kurtlara kuşlara koymayalım dedik yiğidi,
Kazdık gömütünü 3 adım
Sığmadı
5 adım
Sığmadı
Alaca gök alaca alaca.

Kazdık 9 adım
15 adım
18
Sığmadı
Alaca gök alaca alaca.

Kazdık 20 adım

Sığmadı

31 adım

Sığmadı,

Kazdık 50 adım

Sığmadı

71 adım

Sığmadı,

80

85

Kazdık 90 adım

Sığmadı,

Kazdık

95

99

100 adım

Sığ-

Ma-

Dı.

Alaca gök alaca alaca.

Alay komutanı yalaz yalaz

Kalktı yerinden

Önüne kattı imamı

Gittiler

Kara toprağı kapladığı yere

Oğuz'un,

Alaca gök alaca alaca.

Şaşırdılar

Niye sığmıyor diye şaşırdılar yeniden

100 adımlık yere

3 adımlık boyu.

Saygıyla evirdiler

Çevirdiler saygıyla

Yurt güzelini, sanki yemyeşil.

Gördüler, bir bir saydılar, gülümsediler, saygıyla.

Yaşamadan dışarı

Alaca gök alaca alaca.

Gördüler ki

101 yarası varmış Sancaktar Oğuz'un

Alaca gök alaca alaca.

YANSIMA

Kimi alınından vurdularsa

Sudur parlayan

Kim

Girmişse yıkılan köyüne süngü takmış

Sudur parlayan...

Kimin atı açlıktan çökerse çizmelerinden ağır

Sudur parlayan

Kim

Görmüşse kızını memeleri yok, kanla gelin olmuş,

Sudur parlayan.

Kimde el kalmışsa ayak kalmışsa yurt için

Sudur parlayan

Kim

Ölü öküzün boynunda buz gibi ölü,

Sudur parlayan.

Kimden gelmişse varma gücü, yurdun sonuna dek,

Sudur parlayan

Kim

Yanık İzmir'se

Sudur parlayan.

YURDU SEVERKEN DUYMAK

Aç idi at
Aç idi er.

Aç idi at
Aç idi onbaşı
Aç idi çavuş.

Aç idi at
Aç idi
Üstçavuş
Başçavuş
Gedikli Efendi.

Aç idi at
Aç idi asteğmen
Üsteğmen.

Aç idi at
Aç idi yüzbaşı
Aç idi önyüzbaşı
Aç idi eski yüzbaşı
Binbaşı
Yarbay
Albay.

Aç idi at
Aç ta daha yukarısı
Ta daha.

Aydın'a yakın
Bir tepeye vardık ki
Arpa buğday
Kaçan sömürgenin bıraktığı
Yakamadan bıraktığı
On araba dolusu
Arpa buğday.

Erlər yemeden geçti gitti
Albaylar paşalar yemeden geçti gitti.

At yemeden geçti gitti.

İzmir'e.

UTKU GÜCÜ*

Açlıktan susuzluktan savaşlardan
 Öyle yorgundu ki atlarımız
 Kimi yerde güdüyordu önündeki atını,
 Biniçisi, dağ taş çizme ayak.

Dedi ki sonradan bir Alman yazarı
 “İşte budur
 Erlerine dek şahlanmış utku gücü bir ordunun”
 Ki yansır geçmişten geleceğe parlayarak.

SEVİNÇ III

Peki Sivas nirde
 Aç öküzler nirde
 Uyanır uyanmaz
 Sivas öküzü İzmir’de

Peki Kayseri Konya Adana nirde
 Elleri ayakları
 Kilitlenmiş demirde
 Bir kocaman açarı
 Bekler hep İzmir’de.

Peki Van nirde
 Türküsü nirde
 Duyuyor musun Anayurdum
 Van türkülenir İzmir’de.

* Fahri Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 165.

AYAK

– Erler atlılarla yarışıyor. –

Kara toprağa değerken
Olur düşünceler ayak:
Önde at izleri var
İzmir'e
Varmasınlar benden önce İzmir'e
Gider uçarcasına er ayak.

– Top sesleri kesilir kesilmez dedem medem

Dağ ayak yıldız ayak
İşte minarelerim varır göğe mermer ayak.
Yanım sıra şırıl şırıl
Bir ırmak akar ya
O bir ayaktır sever
İzmir'i sever ayak.

26 Ağustoslar nerelerden gelmiş
Oralardan ki der ayak
Yüreklerdir bayrakların doğduğu yurt
Birleşmişler ilkin Dumlupınar'da
Yarın
İzmir'de yeryüzü olur yer ayak.

YELİN YELESİ

– Görülmemiş bir hızla –

İşte yurdunu savunurken ölenler
Bırakmış yaşamasını
Toprağa güzelim toprağa hep.

İnerler görünmeden
Dağlardan ovaya
Ovalardan yeni yeşeren yaprağa hep.

İşte yurdunu savunurken ölenler
Girerler dalgalana dalgalana
Bayrağa hep.

YÜCELER BİLDİRİSİ*

Dağlar nedir bilir misin
Yurt uğruna düşünenler var ya
Dağlar onların usudur.

Dağlar nedir bilir misin
Yurt uğruna dalgalanan bayraklar var ya
Dağlar onların yelidir.

Dağlar nedir bilir misin
Yurt uğruna toprağa düşenler var ya
Dağlar onların ölmediğidir.

* "İzmir'e ilk giren süvarilerin öncüsü Halkapınar Köprüsü'nü geçip Tuzakoğlu Fabrikası'na yaklaşıncı pencerelerden birdenbire ateşle karşılandılar. Atlıların önünde tüfekleriyle giden yaya sekiz erden dördü yere serildi. Başları İzmir'e dönük olmak üzere buraya gömülen bu son şehitlerimize sonradan bir anıt yaptırdık." Fahrettin Altay, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 121.

İZMİR'E

– İzmir'den kaçanlar da İzmir'e koşuyordu. –

Biz orduyuz
Analı babalı oğullu kızlı

Ülkümüz büyükle kocaman
Alın yazımız yaldızlı.

Savaş yurdu kurtarıırken bizi yurda esrik kılar
Ağzımız değil yüreğimiz özgürlük sütü üzre kımızlı.

Hadi varalım analar babalar oğullar kızlar
İzmir'e kurtuluşa yarınlara daha hızlı.

ALBAYRAK

– Belkahve'den görünen. –

İşte Belkahve'deyiz
Ellerimize değercesine yakın
İzmir.

Atlılarımızı, yaya birliklerimizi, topçularımızı,
Görüyoruz, Akdeniz'le birleşmekteler yürekleri binbir sevinç,
Van Erzurum Sivas Konya Adana... İç içe girmiştir.

>

Göz yaşlarını tutamıyor kimse
Kopuyor üç beş değil yüzlerce yıllık
Paslı zincir.

Hükümet konağına çekiliyordu ya
Albayrak,
Bir yükseldi, durdu bir.

Hayır hayır, bizden önce almış İzmir'i,
Yurt uğruna ölenlerimiz
Kocaman gökyüzünden belli, bunu kim gizleyebilir?

İŞİTMEK

İzmir'e girmiştik ki sancaklarla
İşittim
Sordu sanki
Erin biri
Ağacın birine
Benim uykum yemyeşil
Seninki de yemyeşil mi?

Dağ yıldıza girmişti ki
İşittim
Kocaman sessizlik
Ta –
Bin yıl öncesini dinliyordu
Ta –
Bin yıl sonrasını kocaman.

İzmir'e girmiştik ki sancaklarla
İşittim
Karşılık verdi sanki
Ağacın biri
Erin birine
Benim uyanıklığım güneş
Seninki de güneş mi?

YARINI MAHMUZLAMAK

Dağlar bana mı benzer
Ben mi andırırım dağları
Atlar şaha kalkarken
Boy su.

Ölmüşler yurt uğruna ölmüşler şimdi
Akar
Gürül gürül,
Soy su.

Sakarya'lerden gelirsin ya
Yürü daha yürü daha oğul,
Yangınlar içinde geleceğine yurdun
Doy su.

Ey çağların binicisi
Al beni atımla birlikte terkine,
Götür
Ta İzmir'e koy su.

BELKAHVE'DEN YURDA SES

Dinle beni er subay
Artık bana Başkomutan deme.
Yurdun yasını en büyük duyarsa kim
Odur en büyük olan,
Bana yurtsever de.

İşit beni kara toprak
Bana kurtarıcım deme,
Sensin beni besleyen büyüten
Sensin barındıran beni,
Ödedin beni de.

Yankılan karşılığını dağ
Bana yücesin deme
Dağlardır
Eğiten çocuklarını,
Bana öz oğlum de.

Duyy beni oğull kızz
Bana Mustafa Kemal deme
İç yılanlar dış yılanlar
Yurdu satarlarsa yeniden,
Adım, kurtuluştur de.

KARŞI AĞIRLIK

Belkahve'de
Düşünüyordu Mustafa Kemal:

Yaşamayı
Koyunla, koyun sürüleriyle tartmışlar
Köyle
Derebeyliklerle tartmışlar,
Sarayla tartmışlar,
Ormanla
Denizle
Gemilerle
Donanmalarla
Gömülerle
Saltanatla tartmışlar.

Düşünüyordu Mustafa Kemal:
Yaşamayı
Özgürlükle tartmalı.

YAZARIN AÇIKLAMASI*

Bu koçaklamaları yazıyordum ki ben
Girdi
Mustafa Kemal
Düşüme.

Buyurdu:
Oğul
İsterim senden
Geçirme adımlı
Orasında burasında şurasında
Bu yirmi gövdeli yapıtın.

Sil Mustafa Kemal'leri birer birer,
Yaptıklarımda ettiklerimde
Bana kılavuz olanları koy.
Tekin de
Yavuz de
Satı de
Özdemir de
Atila de
Yalçın de
Sungur de
Orhan de
Korkut de
Erdoğan de
Bütün yaşayanları de.

Ki bilirim
Onlar
Yapacaklardır edeceklerdir gerektiğinde bir daha
Yaptıklarımı ettiklerimi benim.

* "Bu düşün, 12 Mart 1971 gecesi görülmüştür."

GÜÇ BİTERKEN BAŞLAYAN GÜÇ

Durdu altındaki at
Turgut durdu –
Öyle açtı ki yüzü atın
Gözleri inmişti çukurlarına
Çökmüşü çene kemiklerine avurdu.

Yok dedi, mahmuzladı yeniden,
Geri kalmak ölmekten zordu.
Şimdi atın da at binenin de
Yüreği yalaz
Ki nalları kılıçları kordu.

Bir soluk durdu yaya eri Yavuz
Yorgunluktan içi dışarı çıkıyordu.
Yok dedi hemen,
Yaşama kesilir mi be hey çocuk
Yaşama durduramaz kuşu kurdu.

İzmir'in Akdeniz'in,
Önlerine vurmuş gölgesi mordu.
Süngü takmış mızrak uzatmış
Varacak nerdeyse yeryüzünün sonuna dek,
Yurdunu severken kurtarıırken bir ordu.

YÜZLERDE YÜZLER

Bir Mardinli'nin
Bir Hopalı'nın
Bir Artvinli'nin
Bir Şavşatlı'nın
Bir Rizeli'nin
Bir Urgalı'nın
Bir Kastamonulu'nun
Bir Antalyalı'nın
Bir Mersinli'nin
Bir Erzincanlı'nın
Bir İskenderunlu'nun
Yüzü
Benzerdi hep
Yandırılmış yakıldırılmış öldürülmüş
Yüzüne
Bir İzmirli'nin.

SAYILAR

– Yiğitlik alanında ölenlerin analarına babalarına
başsağılığı değil, kutlamalar yetiştirelim. –

26 Ağustos'ta İzmir'e saldırı saldırı, en erken
Yüz bin kişiydik ya
50 bini birdenbire uçtu
35 bini girdi altına yerin
15 bini yok oldu, kara toprak.

İşte 9 Eylül'de biz
El sūngū
Ayak pala
Gözümüz mızrak
Göğüs alın yazısı,
Yine tam 100 bin kişiyiz İzmir'e girerken.

BUYRUĞUNDAN GERİDEKİ

26 Ağustos'tan 30 Ağustos'a dek
Ben yönetiyordum ya
Çıktı birdenbire yalaz yalaz
Çıktı avuçlarımdan
Kayseri Sivas Ankara avuçlarımdan,
Ordu.

Başlarında güneş
Alınlarında
Yaşamak,
Kıpkırmızıydı gözleri hepsinin
Yemyeşildi, çeliksi,
Mordu.

Ben yönetiyordum ya
"Ordular... Akdeniz" der demez,
Eli ayağı atının başı kopmuşlar bile
De ki vardık oraya Mustafa Kemal,
Sonrası diye sordu.

DAĞLA SOLUK

... su olduğunu Mustafa Kemal'in
Aydınlık olduğunu.

De ki
Varmışsınız Samsun'dan Ankara'ya
Ankara Kalesi bir eski kuş,
Ağzı iri
Ağzı kuş daha.

De ki Sakarya önlerindesin
Dağ kıyıları,
Su kıyılarından büyük
Su kıyıları küçücüktür
Ölüm kıyılarından.

De ki
20 Ağustos
25 Ağustos
26 Ağustos
Yaşamalarla,
Yaşamamaların
Daha yaşamamalarla karıştığı,
Kocaman.

De ki 30 Ağustos
Giyindiği yemyeşil
Giyindiği masmavi
Giyindiği, ova giyindiği ölenlerin
Ölenlerin
Seninle en genç.

İzmir yelleri eserken
İrileşir
Buğday buğday
Türkü türkü
Özgürlüğümüz.

De ki
31 Ağustos
De ki 9 Eylül,
Duyar gökyüzü duyar
Su olduğunu Mustafa Kemal'in
Aydınlık olduğunu.

O GÜN

Kurban edilecek koyunun biri
Baktı Mustafa Kemal'e
Helal olsun,
Boynuzlarımda kalan tos dedi.

Akdeniz
İlk kez gördü Mustafa Kemal'i
Allah Allah,
Bu ne boy bos dedi.

Yıl 12 ay, 365 gün ya,
Mustafa Kemal İzmir'e girerken
Bir ağızdan hepsi:
Hepimizin söylediği 30 Ağustos dedi.

BAŞI GÖĞE SIĞMAYAN

Dağlar ak
Dağlar masalca masalca.
Mustafa Kemal İzmir değil,
Bu, bayrak.

Duyuluyor göklerin uğultusu
Yeryüzünden yeryüzünden.
Mustafa Kemal bu İzmir değil
Bu, masmavi bir başak.

Almışım gösterdiğin yerde
Yüz bin yılı, yüz bin yüz bin yılı.
Mustafa Kemal bu İzmir değil,
Bu, yaşamak.

İZMİR'E VARAN KUŞLARIN ŞAŞKINLIĞI

– 26 Ağustos / 9 Eylül: süvarilerle piyadeler İzmir'e girdi. –

Dedi ki akça kuş:
Yaşlı çınara sordum geçerken
Afyon'la İzmir'in arası ne?
Yemyeşil sesiyle eyitti
400 kilometreden çokmuş.

Dedi ki akça kuş:
Atlısı neyse ne bu ordunun
Peki yayası
Bunca savaşlar vererek 15 günde tam,
İzmir'e nasıl gelip konmuş.

YEŞİLİN KURTULUŞU

– 9 Eylül akşamı birliklerimiz Bursa dolaylarına da girmişti. –

Bursa yönlerine çekilen son güçleri saldırganın
Yerleşmişlerdi ya Keşiş Dağı'na, İznik yöresine.
Oradaki gücümüz
Bir daha uydular yürekten
“Ordular ilk amacınız...” sesine.

Cana can kattılar, ölmediler,
Süngüye süngü.
3., 10., 11. tümen artıklarıyla iki alay,
Karşılarında çırpınırken
Karışiverdi o bayrak türküye, süngü.

Ordu Akdeniz'e ulaşmış ha
Akan bir özgürlüktür ırmak değil.
İşte gece üzeri Uludağ'a varmışız,
Son şehitlerimiz mırıldandılar:
Bursa İzmir'den uzak değil.

OT ER*

Mehmet'ler Mustafa'lar Ahmet'ler tükenmişti
Çanakkale yitmişti dumandan.
Yarıldı ot
Çıktı bir er, dışarı.

Alnı çiçek çiçek
Göğsü yazı yazı Kur'an'dan
Verir acısını toprağın
Toprak bir değer, dışarı.

Öylesine iri öylesine yücelek,
Karanlık ısıltılı yeşil.
Sanki dönmüş bütün şehitlerinden,
Yer, dışarı.

Yerden göğe yansır,
Al al,
Durmuş geleceğe yele ölüme,
Kanda mermer, dışarı.

Ot er, dirilişi güne doymamış genç oğulların,
Ki gelir parlak,
Canın susmuş kalesinden,
Ulu bir haber dışarı.

Ot er yapar sonsuzluğunu
Düşmanı yok ederken yok olur.
Bir anın mavisinden kırmızılığına bir anın,
Vakti çeker, dışarı.

* Çanakkale Destanı'ndan.

TÜRK İSTANBUL*

– Yer İstanbul, Yurt İstanbul, bu bizim
yaşamamız –

Bir ulusun özgürlüğü,
Yercedir.

Yedi devlet girse, alsa İstanbul'umu
Gecelercedir.

Dökülür al kanım, kara göklere, minarelerden,
Mermercedir.

Kim ağlıyor korkunç karanlığında, gözyaşları kan,
Annelercedir.

Yedi devlet girse, alsa İstanbul'umu,
Gidercedir.

Kalkarım yeniden, dövüşürüm yeniden, alırım yeniden,
Şehitlercedir.

* *Türk İstanbul* koçaklamasından.

İSTEMDİR*

İstemdir
Kartaldan sonra göklerdeki hız
İşte
İstemdir
Güneş varken bile parlayan yıldız.

İstemdir
Ana oğul dede kız –
İçi dışı yangın iken
Mustafa Kemal'in bakışlarında
Yaşamak dipdiri parlar yalnız.

İstemdir
Bende sende onda ötekinde milyon milyon ağız
İşte haykırır geleceğe
Ne çıkar yanmışsa yıkılmışsa yarısı yurdun
Biz bütün yurdu bir daha yaratacağız.

* “Aldık ama İzmir’i, Anadolu’nun yarısıyla birlikte bir yıkıntı düşüncesi hepimizi karamsarlık içine atmıştı. Umutsuz anlarda herkese irade vermek için doğmuş olan Mustafa Kemal’in büyük yaşama gücüyle, ulusu kolundan tutup kötümserlikten kurtardığını bilirim.” İsmet İnönü, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s. 67.

GÜVERCİNLER

- Ordularımız İstanbul - Çanakkale üzerinden geçerek
Trakya'da da ulusal sınırlarımıza varmak üzereydiler ki
saldırganı üzerimize salanlardan barış çağrısı geldi. –

Öldüler öldüler öldüler,
O verdi 30 yılını o verdi 40 yılını o verdi 50 yılını.
Öldüler öldüler öldüler,
Toplam olarak bir milyon yıl bağışladı yiğitlerimiz
Sanki çekildi kılıç
Evrende boş kaldı kını.

Ulusla değişti yaşamasını kocaman
Dineldi, ova bayır kerelik orman kır.
Çağın sömürücüleri uyandılar
Güvercinler doldu yuvasına kartalların
Bir daha yazıldı dağların alına
Verilmez özgürlük alınır.

DEVİRİMİ YAŞAMAK*

Bir geri
Bir en çirkin olan.
Almak ister soluğunu dağ taş
Vermez bir ileri.

Bir geri
Artık cennet cehennem sata sata.
Kocaman karnını doyuramamıştır
Hayır demiştir bir ileri.

Bir geri
Yeşil sarık başında.
Yeryüzünü kilitlerken karanlık karanlık
Yalan diye haykırmıştır bir ileri.

Bir geri
Yüzü bulunduğumuz çağın dışına dönük.
Ölü gözlerine girer güneşleyin
Bir ileri.

* *Kubilay Destanı*'ndan.

VARDI DELİCE BÖCEK*

9 Eylül 1922

Aha İzmir'e vardım.

Ulaştım yeryüzüne

Nice karanlıklar yalazından.

Işığa kavuşmamla yok oldu,

Kötü anlam burçlarda

Bir daha kattım varlığımı

Varlığına uçsuz bucaksız denizin.

Öyle güzel ki dalgalanan

Yellerde

Kokar çiçek çiçek

Nice sevgilerle dolu kardeş aydınlıklar.

Aha bir yurt boyu bir evren boyu

Özgürlükten

Kurtuluştan

Bir yeni çağ.

* *Delice Böcek* koçaklamasından.

MUSTAFA KEMAL*

O su yalaz yel
Parıl parıl yeryüzüne
O hak

Dalgaları Hindistan'dan Roma'dan
Konfüçyüs'ten beri, Aristo'dan beri
O Bayrak

Güzelliğin kişiliğin sevginin
Sınırlarında
O inanmak

Öyle ulu ki öyle yiğit ki
Vardığınızı sanırsınız
O uzak.

* O adlı koçaklamadan.

OKUL

Dedi Mustafa Kemal
İzmir'de:
İşte başardınız
Büyük ulu
Bağımsızlık savaşı diyecekler ya buna
Bu ölümlerin kalımların hep birden
Ulus okulu.

Kağnı omuz sırt,
Katıldılar
Ana çocuk kız
Evlisi yaşlısı, dulu
Kocaman bir yurt vardılar hep,
Ne söyler bize
Yaşa der bize ulus okulu.

Ağaçlar yağmursuzdur,
Bakımsızdır topraklarımız
600 yıldır 1000 yıldır susamış
Şimdi kanlarımızla sulu
Sanki gözü var
Görür yaptığımızı ettiğimizi bizim
Sanki ulus okulu.

Dedi Mustafa Kemal
Ben okudum
Yazı yazı
Söyler Anadolu,
Sana da söylesin hep
Özgürlüğünü nice 30 Ağustoslardan sonra
Ulus okulu.

YURTLARIN BAYRAKLARI

– Bir ülkeyi ele geçirmek, o ülkenin başındakilere egemen olmakla başarılmaz. Bir ulusun benliği ele geçirilmedikçe, bir ulusun direnç istemi kırılmadıkça o ülkeye egemen olma olanağı yoktur. –*

Sömürgen sanır ki yüzlerce yıldır
Egemen misin bir yurdun başındakilere
– Buğday bakır yeryağ pamuk –
Bir yurdu aldım say.

Sömürgen inanmıştır binlerce yıl
Ele geçirdin mi o yurdu yönetenleri
– Kauçuk işçi pazar eğitim –
O yurda gövdemi saldım say.

Yooo, hepsi yanlış inandıklarının
Öylesine kolay değil
Öylesine yürürlükte değil
Ülkelerin yüce dağlarını baş baş say.

* 30 Ağustos 1924'te Dumlupınar'da, Başkomutanlık Savaşı töreninde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı konuşmadan. (Cumhuriyet, 31.8.1924)

Artık değişti yeryüzü
Kaç kez doğdu güneş kara topraklardan
Nice büyük olsa nice küçük olsa sömüreceklerin
Kanlı parmaklarını daha yavaş say.

Ekmekle sevgi nerde birleşir bilir misin:
Özgürlükte.
Yurt uğruna ölenler yurtlarınca sınırsızdılar
Saygı ile dur da say.

Uyanıktır, uyanacaklardır toplumlarımız
Yöneticilerini avuçlarına alsan da
Baş eğmez ulusal direnç,
Ulus yurda say.

EY MUSTAFA KEMAL

– Yüzyıllardır Türkiye'yi yönetenler, çok şeyler düşünmüşlerdir, yalnız bir şeyi düşünmemişlerdir: Türkiye'yi. Bu düşüncesizlik yüzünden Türk yurdunun, Türk ulusunun yitirdiklerini ancak bir yolla karşılayabiliriz: Artık Türkiye'de Türkiye'den başka bir şey düşünmemekle. Ancak böylece esenlik, mutluluk amaçlarına erişebiliriz. Ey yükselen yeni kuşaklar! Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk. Onu yükseltecek, sürdürecektir sizsiniz. –*

26 Ağustos'tan
9 Eylül'e gencim.
Ey Mustafa Kemal
Akdeniz'e ant içerim ki
Yürümezsem yolunda
Gerilikle iğrencim.

Yüreğimde duyuyorum düşündüğün devrimleri
Özgürlüktür tek güvencim.
Ey Mustafa Kemal
Sana ant içerim ki
Varmazsam gösterdiğin yerlere
Çalışmamakla iğrencim.

Uyguladığıncadır
Sömürüye, sömürgene direncim.
Ey Mustafa Kemal
Yurduma ant içerim ki
Aşmazsam yaptıklarını
Karanlıkla iğrencim.

* 30 Ağustos 1924'te Dumlupınar'da kutlanan "Başkomutanlık Savaşı" töreninde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı konuşmadan. (Cumhuriyet, 31.8.1924)

SOLUĞU YAŞAMAK

Apaçık gökyüzüne dalar giderim
Uyuyamam ki
Dağlardan otürü.

Ne varsa almışım, özgürlük, kurtuluş, bağımsızlık,
Veremem ki
Dağlardan otürü.

Susarım bayrak bayrak sessizliklerle yüce
Diyemem ki
Dağlardan otürü.

**GAZİ MUSTAFA KEMAL
ATATÜRK**

MUSTAFA KEMAL'İN OĞLU*

Mustafa Kemal'in oğlu diyorlardı ona,
Sırtını okşamıştı Mustafa Kemal bir sabah erken.

Geçiyordu paşalarla beylerle
Su içmişti tarlasından şuncağız.
Öbür çocuklardan ayırmıştı kendini artık,
Adını duyuyordu yüreğinde ateşçe,
Soluk alırken ekmek yerken.

Köyün yetimiydi, ölmüştü babası Çanakkale'de,
Kale gibi tutardı omuzlarında başını.
Yeşil gözlerinde bir siyahlık parlardı eskiden beri
İt gibi çabalarla bakmak için ninesine.
İnce bacakları altında kocaman ayakları vardı
Sarıydı, kuruydu bozkırda bir çalı kadar,
On üçündeydi ama göstermiyordu yaşını.

Bir zaman sonra top sesleri duyuldu uzaklardan
Al al oldu dağların moru.
Eli silah tutanlar gitmişti cephelere bildir,
Kadınlar, çocuklar, dedeler toplandı cami avlusuna
Sordu cümlesi birbirine ne yapak?
Ansızın düşman askeri görüldü çayırdı,
Geldi çattı köye gâvurun zoru.

Devresi gün bir haber ulaştı evlere, samanlıklara
Alanda ismi yazılacakmış herkesin.
O saat bir yangın sardı Mustafa Kemal'in oğlunu,
Kimi Kadir diyecek, kimi Mıstık, kimi Özdemir,
Ankara'dan gelen rüzgârlar önünde
Ankara'ya uçan şahinlere karşı,
O, ne desin?

>

* Yayıncının notu: Bu şiir Ağrı Dağı Bildirisi yapıtında da yer almaktadır.

O, Mustafa Kemal'in oğlu, nasıl söyler,
Adını, bir avuç düşmana.
Mustafa Kemal'in oğlu yenilmez, tutsak olmaz,
Adını vermez süngüler altında,
Kellesini verse bilem
Hem ağaç ağaçtır, öküz öküzdür,
İsim yakışmalı cana.

Tanrı'sına bir haber de salamaz
Bağlanmasın bir kez adamın eli.
Sırayla varır herkes, yazdırır ismini naçar,
Hüsmen gitti beş kişi kaldı vay vay,
İdris gitti iki kişi kaldı geriye,
Erkek olan kendini de saklamaz hiç
N'etmeli ağası n'etmeli.

Çevre olmuş gâvurun askeri,
Arkadan yüce bayır bakınır kırca kırca.
Gülsüm gelinin horozu öter,
Öğle namazı vaktidir, yaprak kımıldamaz.
Bir dönüş yaptı nazlı toprağın sevgisi on üç yıllık
Sıra ona geldi,
Yürüdü sol tarafa yürüdü ağırca.

Bayrak mıydı ne, kartal mıydı ne,
Ses verdi göklerden adı.
O yürüyordu, köylünün dehşeti büyüyordu peşinde
Büyüyordu gövdesi
Büyüyordu dağ kadar.
Dur diye haykırdılar, namluları çevirip üstüne,
Durmadı.

MUSTAFA KEMAL'İN KARŞI DALGASI

Donanmaları sömürgeci
Geceleyin demirlemişti Boğaziçi'ne
Gök vurulmuş bir kartaldı sanki uçmuyordu artık
Kapkaraydı İstanbul'da denizle yer.

Baktı düşman gemilerine, Mustafa Kemal, ölüme bakarcasına
Bir ıslık sesi durdu dudaklarında kan:
“– Geldikleri gibi giderler.”

– Ya ölüm ya istiklal –

O ne, kağıdı çarık, siz,
Gecede dağda,
Vatan inilderken gökler kadar,
Dilsiz ?

O ne, kağıdı çarık, siz,
Ya var ya yok.
Ölümünden öte, belli,
Yeryüzünden geçen iz.

O ne, kağıdı çarık, siz,
Bütün yeryüzüne karşı;
Ben miyim,
Mustafa Kemal siz misiniz?

– Sivas Kongresi: Baş –

Sivas Kongresi toplandı,
Seçti beş on kişi birbirinden al.
Bir gök düşündü vatan üstüne,
Albayrak gibi,
Beş on kartal.

Hepsinden yüceydi bakışı,
Derindi acısı cümlesinden.
Rüzgârı alev alevdi,
Baş seçildi kartallara,
Mustafa Kemal.

– İstiklal elde edilinceye kadar çalışacağıma
mukaddesatım üzerine yemin ettim. –

Ben Mustafa Kemal,
Elim ayağım acı pek.
Büyütmüş elimi ayağımı,
Yaslı bir vatan üstünde dert çekmek.
 Amma da kocaman.

Ben Mustafa Kemal,
Bütün gerçekler üstünde,
Yerden göğe,
Allahım ve toprağım tek.
 Amma da kocaman.

Ben Mustafa Kemal, ben yoğum,
Dağ gelmiş ırmak gelmiş,
Alır götürür beni,
Yediğim ekmek.
 Amma da kocaman.

DAĞBAŞINDA YAKILAN TÜRKÜ

Biz de karanlığa düştük
Ah anam
Şu kara ishak gibi
Ötmeli mi ne.

Kirazlar vişneler olmuş
Ah anam
Şimdi yokluğun bağında kan yürek
Yetmeli mi ne.

Yürümüş Mustafa Kemal Sivas'a doğru
Ah anam
Kapmalı orağı neyi
Gitmeli mi ne.

MUSTAFA KEMAL'İN KILICI

Susardı Mustafa Kemal'in kılıcı gecenin dağından
Sorar da Mustafa Kemal kılıcına,
Neylesek?
Acı da olsa, gökler kadar da olsa,
Dayanacağın gerçeğine gayri,
Söyle, tek

Susardı taş beyazından, çınar yaprağından.
Sen ki Çanakkale'den beri avuçlarımdasın,
Gördün yedi düveli
Öylesine bir eski gaza var ki sende kılıcım,
Ben tutmasam da tutar sanki,
Kabzandan birisinin eli.

Susardı Mustafa Kemal'in kılıcı yitmiş ülkeler çağından.
Düşman girmiş vatana dört yönden kılıcım,
Söyle, netmeli, söyle?
Çağır türküsünü sonsuzluğun,
De bize ölmek mi esas, yaşamak mı,
Duyun kara toprağım, şehirle köyle.

Susardı, otağından.
Yurdun havalarından çaldığımız soluğu anlıyor musun,
Ağaç ağaç karası, boy boy.
Dayanabilir misin, dene bakalım tenhalarda,
Alıver tutsaklığımı,
Soyundan gelen hürriyete koy?

Susardı Mustafa Kemal'in kılıcı zamanların en uzağından.
Al al oldu her taraf,
Aydınlandı vaktin alnı damar damar.
Ateş düşüncesiyle fırladı sessizliğinden,
Konuştu kılıç,
Bir parladı geçti rüzgâr:

İNSAN ESİRLİĞİ,
MEMLEKETLERE SIĞMAZ.
MİLLET ESİRLİĞİ,
YERYÜZÜNE

İNÖNÜ'LER

– Daha ana koka çocuklar da
Ankara'ya yönelmişti.–

Çığırır Mustafa Kemal,
Yok eder bir hal beni.
Sankim alıp gitmiş ezelden,
Bir yüce kartal beni,
Çabucak.

Yeşili, akı karışmış yüreğime,
Yaşamak sarmış canımı yeniden.
Yaprak yaprak bir bahar,
Götürmüş dal dal beni,
Çabucak.

Çığırır Mustafa Kemal,
Ko gayri anacığım,
Yolla beni ora'ya
Sal beni,
Çabucak.

– 24 Aralık 1919’da Kırşehir gecesinde
Mustafa Kemal halkla konuştu. –

Ses etti Mustafa Kemal kırmızı – ak,
Gecenin ve halkın sonsuzluğunda,
Doruk doruk söktü devce bir şafak:
– Bu milletin içinden çıkar bir Kemal
Demiş ki:
“Vatanın bağına düşman dayamış hançerini
Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini.”

– Bu milletin içinden çıkan bir Kemal,
Diyor ki:
“Vatanın bağına düşman dayasın hançerini
Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini.”

Ses etti Mustafa Kemal – sancak,
Parladı yüzlerde ve karanlıkta,
Hak!

– 27 Aralık 1919’da Ankara’ya yardım –

Mustafa Kemal varmıştı Ankara’ya
Ankara kalesinde dalgalanmıştı gök.
Hafiflemişti koca şehir ansızın,
Kader, rûzgâra büyümüştü.

Öyle dolmuştuk ki
İçimizdeki ateş,
Kolumuzdaki güç,
Alnımızdaki yas, kara kara büyümüştü.

Ta denizlere kadar,
Sevinç içinde vardık ülküsüne yaşamanın.
Herkes bir efsane gibi en al yerinden,
Bayraklara büyümüştü.

Mustafa Kemal varmıştı Ankara’ya
İnsan insan
Burç burç
Ankara büyümüştü.

MUSTAFA KEMAL OLAYI

Dağlar uyur,
Kuşlar mı uyanır
Sana bana.

Bir yurtttu, kalmış idi,
Ta Eti'den Sümer'den, ta yeşilde ta akta,
Kalmıştı sana bana.

Bir de baktım girmişler
Toprağıma dört yönden, yüzleri gözleri pis
Bayrak durmuş Ankara.

O sıra çocuk idim
Bir elimde kayısı,
Bir elimde uçurtma.

O sıra “asker” idim,
Bir böğrüm Kafkas delik, kan üzre ölüm üzre,
Bir böğrüm Hicaz yara.

El etti yaprak yaprak,
Yurdu savunsun deyu
Boy etti ağaçlara.

Öylesin bağırdı ki
Haykırdı ki öylesin
Ses yok oldu bir ara.

Davrandı ulu yiğit,
Ulu Mustafa Kemal, güçlü, güzel, yepyeni,
Davrandı sana bana.

Tanrı buyurdu gökten
Mustafa Kemal oldu,
Var oldu sana bana.

MUSTAFA KEMAL'İN SANCAKTARI I. İNÖNÜ'DE

Durun geri çekilmeyin,
Durun bayırda düzde
Dalgaları allı beyazlı,
Rüzgârlardan
Gök kadar.
Durun bayırda düzde,
Sancak,
Üstümüzde.

Nerden, hangi âlemlerden,
Allahça geniş
Durun bir çağ gelişmekte:
İnsan kuvvetinden insan hakkına doğru.
Durun, dönün üstüne kâfirin,
Allahça geniş
Sancaktar
Gelmiş!

İNÖNÜ DOLAYLARINDA MUSTAFA KEMAL

– Ben Samsun'da buldum, onu, bir kuşluk vakti,
Kocaman oldu günüm, geldi artık köyüm dar.
Gülümserdi denizden fazla,
Susardı deniz kadar.

– Ben Sivas'ta buldum onu, belki bin yaşındaydı,
Eriyor gibiydi bir karanlıkta yüzü.
Anlamasan yaslı derdin,
Ta derinlerden yanardı gündüzü.

– Ben Erzurum'da buldum onu, böyle bir geceydi,
Oldu birdenbire yaşamam, gülmem haksız.
Daralmış gönlümde ben de düştüm ardına,
Bir açıklığı vardı herkese, uçsuz bucaksız.

– Ben Ankara'da buldum onu, yirmi yaşındaydı vallah,
Yapmakla, görmekle doldurmuştu her yeri.
Hâlâ nereye gitsem benim gücüm, benim bakışım,
Elleri ve gözleri.

ALDI AHMET ÇAVUŞ

Mustafa Kemal bizim köye gelincek,
Yardıma binbir dağ geldi be.
Askeriydim Şam'da, Çanakkale'de,
Onun maviliği, sarılığı, bozluğu,
Bana merhaba geldi be.

Girmiş ha toprağıma düşmanın ayağı,
Yazmış ha bunu da bin yüzlü felek?
50 yaşındayım ama bağırmız dinç şükür,
Onu görünce barut kokusunu duydum,
Yüreğıme yeniden sevda geldi be.

Dolağıımı indirdim duvardan usulca,
Doladım ayağıma kendimden habersiz.
Nasıl dururdun ki hemşerim dört yanın allı allı
Mustafa Kemal gelincek,
Şüheda geldi be.

MUSTAFA KEMAL

Mustafa Kemal'i gördüm düşümde,
Daha, diyordu.
Uğruna şehit olasım geldi hemen,
Sabaha diyordu.

Al bir kalpak giymişti, al,
Al bir ata binmişti, al,
Zafer ırak mı dedim,
Aha diyordu.

TÜRK İSTANBUL'DAN

I

(Bir ulus dağlarla beslenmektedir.)

Aç idi Mustafa Kemal,
Aç idi alay
Aç idi bölük
Aç idi Ahmet onbaşı.

Aç idi top beygiri,
Aç idi namlular
Aç idi kasatura
Aç idi Hüseyin çavuş.

Aç idi Erzurum
Aç idi Van
Aç idi İstanbul
Aç idi Yüzbaşı Bekir.

Sellerden, yankı yankı,
Yıldız ışıklarının azaldığından,
Yellerden, ses ses,
Otların sarardığından
Belli
Bir ulus dağlarla beslenmektedir.

II

(Kalpakları Mustafa
Kemallerin parlıyordu.)

Büyüyordu kanla ateşle,
İnsan alnındaki aklar.
Büyüyordu Akdağ, Karadağ, büyüyordu Erciyes, Ağrı,
Büyüyordu ulu kalpaklar.

Düşüncemiz karanlıkta
Ölümlerden ölüm saklar.
Büyüyordu Uludağ, Toros, büyüyordu Sûphan dağları,
Büyüyordu ulu kalpaklar.

Değmiş başlar yücelere,
Neler, neler yapacaklar.
Büyüyordu Allahuekber, büyüyordu Kop dağ, Deli dağ,
Büyüyordu ulu kalpaklar.

III

(İstanbul Atatürk, sana
saygımız İstanbul kadar)

Atatürk, ikinci İstanbul,
Ölülerinden değil,
Sağlarından.

Atatürk,
Arda kalmış biri,
En mutlu barış çağlarından.

Atatürk,
Aç sömürgenlere karşı,
Kurtulmuştur işte bütün bağlarından.

Atatürk, sonuncu İstanbul,
Evrenin,
Sonsuz dağlarından.

ARIBURNU'NDA ÇIKARMALAR

25 Nisan'da Conkbayırı

Saldırmada İngiltere'nin Avustralya Yeni Zelanda birlikleri
Türklerin ardını kesmek üzere – Anzak.
İlkin Kabatepe'yi almak karanlıklardan,
Sonra Maydos'a doğru ilerlemek
İşte, on beş bini birden sarkmış gerilere – Anzak.

Daha sonra birleşecekler Seddülbahir'e çıkan birlikleriyle
İnecekler Boğaz'daki topların arkasına – Anzak.
Önlerindeki küçük savunmayı ezdiler
İlerlediler Boğaz'a bakan Conkbayırı sırtlarına doğru,
Burada yuvalanan cebel bataryasının üç topunu kattılar
tutsaklık yasına – Anzak.

Bu yurt kopmuş kopacak,
Bu bizim ölümümüzdür.

Göğsümüz al, yeşil, mor,
Bu bizim gülümümüzdür.

Nereye? Ta sonsuza,
Bu bizim yolumuzdur.

Kader çizer yazısın,
Bu bizim elimizdir.

9. Tümenin Maydos'taki yedeği 27. Alayın iki taburu
aldığı buyrukla,

Atıldı düşmana – Anzak.

Ama durum korkunçtu bir kaya netsin bir sele

Gördü Bigalı'daki kolordu yedeği 19. Tümen

Komutanı Mustafa Kemal

Kolordudan buyruk beklemeden çekti altın kılıcını

yana yana – Anzak.

Kendi en önde, aldı 57. Alayını ardına,

Vurdu Conkbayırı'na yaklaşan düşmanın solunu – Anzak.

Bir savaş oldu onlar da yiğit bizimkiler de

Geceye dek göğüs göğüse, soluk soluğa, kıl kıl,

Kırdı yurdunu savunanlar bir devin kolunu – Anzak.

O üç top geri alındı sapasağlam o toprak geri alındı

Çekildi düşman deniz kıyısına gemi toplarının

gölgesine – Anzak.

Bu ilk ulu yumruktu yurda el atmışların üzerine

Alın yazısı mı dersin toprak yazısı mı dersin bilemem

Denizin sesi karıştı sancağın sesine – Anzak.

1. MUSTAFA KEMAL

İşte ilk görünüşün Mustafa Kemal
Kaderin adamı der sana düşmanların.
Yeniden yazıldı gökyüzüne
Demir ellerinle kocaman bir yarın.

Bir anda şimşek bakışlarınla büyümüş
Usla güzel, aydınlıkla iyi,
Conkbayırı dolaylarında
Bir dağın altın bir delilikten geçtiği.

Çağda bir gelen
Toprak böylesini ölürken yaratır ancak.
Mustafa Kemal uyandığımız,
Yurtlar uluslar üzre bir sancak.

SAVAŞLARDA BİRİN GÜCÜ

Gördü Mustafa Kemal,
Gecenin yarısı bakış, günün yarısı göz.

Gördü gerideki birlikler gelse bile,
Bir kişi artmaz ki, bir kişi az.

Gördü biz biriz, bize bir varsa da,
Onlara yüz, onlara bin gelir tez.

Gördü bin kişi yüz bin kişi gitse belli olmaz yeryüzünde,
Bir kişi gitse belli olur iz.

Gördü yapraklarla yapraklarla yaz güçlü değildir,
Güçlüdür bir yaprakla uzanan güz.

Gördü Mustafa Kemal Çanakkale'de,
Söyleyende yaşamaz ki susanda yaşar söz.

SARIBAYIR KARŞI SALDIRIMIZ

Albay Mustafa Kemal 19. Tümenin savaşkan komutanı
Anafartalar'da 9. düşman ordusunu yener yenmez
Asıl yerine döndü düşmanın kuşatma yaptığı asıl yerine
bir bayrak gibi
Vardı Sarıbayır'a yel gibi tez.

Vardı Conkbayırı'na 8. Tümen karargâhına ulaşmak üzere
Ama göz açtırmaz ki saldırganın topçusu uçağı
Tepenin ardına yayıldı karargâh
Birer ikişer tırmandı bu ateşten durağı.

Durumu anlattı tümen komutanı Nuri Bey
Öndeki birlikler cesetlerle dolu siperlerde erimekte
Ateşler bombalar saldırılar bitmiyor, tükenmiyor hiç
Ancak 23. Alayın bir tek taburu yedekte.

Mustafa Kemal yaklaştı sokuldu alanlara
Bir kartal yeryüzüne nasıl yaklaşırsa
Okudu tepeyi dereyi ağacı otu yazılardan
Bir gök bir toprağı nasıl taşırsa.

Bu akşam Düztepe gerisinden 28. Alay yürümektedir.
Kilya'ya gelen 41. Alay buraya yönelmekte.
Ne zaman gelirler pek belli değil,
Ovalar son yeşilde, son yeşil çiçekte.

Sordu Mustafa Kemal durumu birer birer,
Bütün komutanlar bekleyelim dedi
Düşüncesi beklese bile dursa bile efsanelerden
Yüreği Mustafa Kemal'in beklemedi.

Dedi ki, doğruyu söylemektedirler, önermektedirler hepsi
Ama çoktan da öte bir güç vardır,
Saatler işlerse düşman genişler kümelenir burda,
Güç yürekteki parlamalardır.

Erlerin varlığı gövdelerince her savaşta
Bir ben diye yürür yaşamalarındaki hız
Beklemden bir tek an yitirmeden
Yiğit erlerimizi istediğimiz anlamda kullanmalıyız.

Verdi buyruğunu sarı Mustafa Kemal allardan
– Yedekteki tabur Conkbayırı'nın gerisine getirilecek,
24. Alayın yedekteki birlikleriyle 3. Tabur gerisindeki bölükleri
Tepe çizgisine aralıksız bir sıra olacaklar tek tek. –

Öteki dalgalar yanaşık düzende hemen geride bulunacak
Herkes süngü takacak gün doğmadan önce
23. Alayın makineli Kördere boyunca yerleşecek şimdi,
Sığılacak hepsi karanlığa kımıldamadan gece.

261. Tepesiyle Conkbayırı kuzeyinden, Düztepe'den
Saldırı bir kürek kaldırılmasıyla başlayacak
Yeryüzü ışıyordu sesi kalınlaştıkça Mustafa Kemal'in
Yeryüzü yarısı kara yarısı kırmızı yarısı ak.

Tan ağarmadan yaklaştı en öndekilere Mustafa Kemal
Dört gündür uykusuz beş gündür uyanık
Ellerinin yüzünün ardı görünür, yakınlığından, yerden göğe,
Soluğu yanardağlar gibi yanık.

Askerler dedi düşman kaçmaya hazırlanıyor
Ama biz bırakmayacağız
Büyüdü büyüdü bunu duyar duymaz mangalar bölükler
Mangalar bölükler oldu süngülerce bir ağız.

4.30 işte bir kürek kalkmış yukarı
Bir kürek, bir birlik, bir toprak kalkmış ayağa
Conkbayırı bir tepedir ya, ölçer şimdi Tanrımız
Yazar kütüğünü yeniden, geçirir adını bir ulu dağa.

Gövdelerin büyüye büyüye göğe vardığı yer
Ölümün şahadette yandığı.
Yedi düşmanı orada, öte yanda, dev kesilip,
Bir avuç er Mustafa Kemal'in inandığı.

SARIBAYIR TÜRKÜSÜ

Öyle saldırdı ki erlerimiz,
Çıktı kemik etten.
Düşman değil ölüm bile durdu korkuyla
Büyümüş, kocaman olmuş iskeletten.

Öyle saldırdı ki erlerimiz,
Siperde uykuda düşman yok oldu dehşetten.
Bir sel değil bir toprak aşmıştı apaydınlık,
Yeryüzü denilen setten.

Öyle saldırdı ki erlerimiz,
Uçurumu bile görmeden karanlığa yuvarlandı kimi cesareten.
Biri vurulsa düşse, biri uyanıyordu saldırıyordu onun yerine.
Tanrı katındaki nöbetten.

2. MUSTAFA KEMAL

Bu ikinci Mustafa Kemal... İşte bir daha göründün
Kaderin adamı dediler bir daha parlak.
Işırken yine ölüm-yaşama, delilik-us arasında,
Sonsuz korkusuzluğu Tanrı gezegenlerince yuvarlak.
Yok dediği bütün gerçeklerin bir savaş alanında,
Var dediğin.
Bir gerek dışı ayaklarımız altındadır,
Elle tutulurcasına uzak.

Gök insanüstü olur Mustafa Kemal,
İnsan göküstü.
Kim bilir nice nice görüneceksin bize
Yaşamış, toplum toplum, yaşayacak.

ÇİM EL ÇİM AYAK

Gün geçer günler geçer yalazla göklerden
Top sesleri
Bomba sesleri
Mermi sesleri
Açar kızıl çiçeğini içine birbirinin,
Ölümler can komaz toprakta.

Ta derinlerden kımıldar çabucak
Durmaz ki
Gücü, inancı, soluğu direncin
Birdenbire çabucak
Bu kim –
mi kocaman,
Tepeyi ovayı dağı
Bir daha yeşil eder
Yürür de bir daha çim.

Trablus derler
Hicaz derler
Çanakkale derler
Sakarya derler, birdenbire çabucak,
Savaşta savaşa
Yürür yeşillez
Birdenbire çabucak
Yürür Mustafa Kemal
Yürür ayağım elim.

MUSTAFA KEMAL'İN SANCAKTARI

Yürür,
Mustafa Kemal'in yanında, uzağında,
Ta Samsun'dan beri kardeşim.
Ululuğu allığı sonsuzluğu,
Yurdun her dağında.

Vakit geçer can acısından, yalnızca,
O yürür.
Ağır karanlığından çağların,
Kurtulmuş
Özgür.

Mustafa Kemal'in yanında, uzağında,
Bütün ülkenin, bütün şehitlerin, ses ses,
Bütün gücü.
Dalgalanır, kardeşim,
Dalgalanır da bağrında yüce bir heves.

Alnında duyarsın parıltısını,
Biraz tasalansan, üzülse,
Görünür sence;
Yürür,
Sen!

KAHRAMAN

Gölgen bir nur işledi güneşe vardığı gün;
 Seni gördük sesimiz Hakk'a yalvardığı gün...
 Seni gördük mazi dağları sardı ses ses,
 Bir Akdeniz dalgası buldu içinde herkes...
 Sana çıkar bu yurdun ararsan son yolu da
 Kutlu bir Tanrı oldun güzel Anadolu'da...

O kadar eskisin ki şimdi ruhumuzda sen,
 Bulursun bu sevgide asırları istesen...
 Arasan bakışında uzun ovalar erir;
 Dinlersen gönül denen yüce dağlar ses verir,
 Bir dünya, bir millete düşman olduğu zaman
 Sana büyük hızını verdi nabzındaki kan...
 Dört sınırın ucunu getirdin bir araya;
 Dört bucak sevgisini topladın Ankara'ya,
 Sesin, bir tılsım gibi, yurdu dolaştı yer yer,
 Ve senden öylesine hız aldı ki gönüller
 Yüz yılda giden vatan bir ayda geri geldi...
 Sonra sanki ruhundan kartal sesleri geldi;
 Sanki yeni bir ışık süzüldü gözlerinden
 Ve bir fert, tek başına, bir millet yarattın sen.
 Bastığın yer tarihten yer alırmış, yok değil.
 Bir gününe bir tarih bağışlasak çok değil...
 Çok değil kanımızın rengini süze süze
 İsmi dövmelerle işleseک göğsümüze...
 Böylece gece gündüz görmek için tek seni,
 Çok değil gözümüzün içine çizsek seni.
 İsterse bundan sonra ufuk yansın, gök yansın;
 Çünkü sen bu milletin umduğu kahramansın...
 Gölgen bir nur işledi güneşe vardığı gün;
 Seni gördük sesimiz Hakk'a yalvardığı gün...

(1933 yılı Kuleli Lisesi'ni Bitirenler
 Yıllığı'ndan alınmıştır.)

KUBİLAY

Yedek asteğmen Kubilay, bir öğretmendi,
Bir ışıktı incecik.

Mustafa Kemal'in devrimleriyle büyümüş
Başaklarla sarı
Kavaklarla yeşil
Irmaklarla ak.
Gündüzü yurt üzreydi
Yurt üzreydi geceleyin gördüğü düş.

Yedek asteğmen Kubilay, bir öğretmendi,
Bir ışıktı hiç sönmeyen.

ÜLKÜDE II

Kubilay o gençtir ki
Yazmıştır alnına Mustafa Kemal'in Büyük Söylev'ini.
Nerde devrime karşı biri varsa
Orda göz olmuştur

Orda söz olmuştur, haykırmıştır bir daha
Gerinin üstüne duraklamadan,
Kubilay o gençtir ki
Başını verse bile vermemiştir ülküsünü.

KARANLIĞIN SONU

Durur mu karanlık güneşe karşı
Doğmuştu gün.
Aydınlığın gücü fırlamıştı kışlasından
Süngü takmıştı, süngü olmuştu, yerden göğe büsbütün.
Göz açıp kapayıncaya dek süren o kanlı gösteri
Bastırılmıştır göz açıp kapayıncaya dek.
Arada bekçi Hasan, bekçi Vıfkı vurulmuştlar,
İki yobaz mermisiyle tek tek.

Çil yavrusu gibi dağıldı sürü,
Zikirleri boğazlarında durdu kan.
Yılanın ezik kafası taş kesildi Kubilay'ın anıtına,
Ki parlayacak çağlara, çağlar arkasından.

Yok edilecektir uygarlık yollarına dikilen geri
Allah yürek üzre bir, yurt başımız üzre bir.
Mustafa Kemal devrimlerini yaşatmak için
Bu ulus bayraktan bayrağa ant içmiştir..

MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI

Yediyordu Elif kağnisını,
 Kara geceden geceden.
 Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu,
 Uzaklarda savaşanların acısıydı gıcırtilar,
 İnliyordu dağın ardı, yasla,
 Her bir heceden heceden.

Mustafa Kemal'in kağnisı derdi, kağnisına,
 Mermi taşırdı öte, dağ taş aşardı.
 Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik,
 Ün salmıştı asker içinde.
 Bu kez yine herkesten önce almıştı yükünü,
 Doğrulmuştu yola, önceden önceden.

Öküzleriyle kardeş gibiydi Elif.
 Yemezdi, içmezdi, yemeden içmeden onlar,
 Kocabaş, çok yaşlıydı, çok zayıftı,
 Üzgündü bütün bütün Sarıkız, yanı sıra,
 Gecenin ulu ağırlığına karşı,
 Yeğniktiler, inceden inceden.

İriydi Elif, güçlüydü kağnı başında,
 Elma elmaydı yanakları üzüm üzümdü gözleri,
 Kınalı ellerinden bir yel geçerdi aralıksız,
 Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına,
 Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti,
 Niceden niceden.

Durdu birdenbire Kocabaş, ova bayır durdu,
Göz mü değdi göklerden, ne?
Dah etti, yok. Dahha dedi, gitmez,
Ta gerilerden başka kağnılar yetiştı geçti gacıır gucur
Nasıl durur Mustafa Kemal'in kağnısı,
Kahroldu Elifçık, düşünceden düşünceden.

Aman Kocabaş, ayağını öpeyim Kocabaş,
Sür beni, çektir beni, koma yollarda beni.
Geçer, götürür ana, çocuk mermisini askerciğin,
Koma yollarda beni, kulun köpeğin olayım.
Bak hele üzerimden ses yankı uzaklaşır,
Düşerim gerilere, iyceden iyceden.

Kocabaş yığıldı çamura,
Büyüdü gözleri büyüdü, yürek kadar,
Örtüldü gözleri örtüldü hep,
Kalır mı Mustafa Kemal'in kağnısı, bacım,
Kocabaş'ın yerine koştu kendini Elifçık
Yürüdü düşman üstüne, yüceden yüceden.

MUSTAFA KEMAL'İN KARTALI

Masaldı dağlar, taşlar geçerken masaldı ha,
Geçiyordu Mustafa Kemal Çamlıbel'den,
Yabanın kurdu kuşu seyrine inmiştiler,
Kara pençelerle, ak gagalarla.
Susmuştu yeryüzü efsaneler içinde,
Masaldı dağlar, taşlar geçerken masaldı ha.

Ona iyce yaklaşan kocaman bir kartaldı ha,
Bakır kızılığındaydı tüyleri, kor alevindeydi gözleri,
Kondu ilk kayaya, düşen bir rüzgâr parçası gibi,
Sevgiyle bakiştılar,
Tanış çıktılar sanki evrenler üstünde,
Ona iyce yaklaşan kocaman bir kartaldı ha.

Kartal uçup gidince ortalık boşaldı ha,
Kayboldu mucizesi havaların,
Neydi, nasıl bir parıltıydı, bilemedi kimseler,
Kimin aşkıydı, inmişti göklerden toprağa, paşam?
Kalmadı sonsuzluk, görkem, gurur,
Kartal uçup gidince ortalık boşaldı ha.

Aman aman, bu kartal vallahi bir faldı ha,
Vatan göklerinden vatana söyler:
Kocaman zafer bayraklarının geleceğini,
Kocaman günlerin ucunda.
Anladı Mustafa Kemal, kimseye söylemedi,
Aman aman, bu kartal vallahi bir faldı ha.

Mustafa Kemal'i de Mustafa Kemal'di ha
Unutmadı kartalı hiç.
Gün doğarken kızaran yamaçlarda aradı,
Bekledi kanat seslerini fırtınalardan.
Kartal değilse de kartal vefalıydı,
Mustafa Kemal'i de Mustafa Kemal'di ha.

Artık bütün mevsim yapraksız bir daldı ha,
Yoktu Mustafa Kemal'in umduğu,
Gelmiyordu kartalı geriye şahikalardan,
Üç yıldır gelmiyordu.
Konmuyordu büyük habercisi zaferin,
Artık bütün mevsim yapraksız bir daldı ha.

Kanatları amma da al aldı ha,
Hangi şehitler seslenmişti belli değil,
Bir 30 Ağustos günü göründü Mustafa Kemal'in kartalı,
Koca kanatlarını çırpı boşluğa,
Sallandı gök,
Kanatları amma da al aldı ha...

MUSTAFA KEMALİN ATI*

Daha da parlamıştı güzelleşmişti al at
Mustafa Kemal'in bindiği günden beri.
Sanki bilinmez bir yelle dolmuştu
Göge göge kalkıyordu yalazdan başıyla
Uçar ayaklarıyla oyuyordu yeri.

Kimseyi bindirmiyordu üstüne artık
Bindirmez ya, Mustafa Kemal'in atı o.
Bunca at arasında neden onu seçmişti,
Nasıl tutmuştu ak elini alnında
Artık dağın taşın saltanatı o.

Çok zorladı süvarî alayının yiğit binicileri
Al ata binebilmek imkânsız.
Öyle damarlanıyordu ki derisi bir sızı duyuyorlardı.
Öyle çılgınlaşıyordu ki köpük köpük
Nerdeyse düşecekti ince allığıyla cansız.

Alay kumandanı aldı işi demir avcuna
Bir alay bir ata vuramaz mı gem?
Kendi denedi yanık bilgisiyle yılların,
Sustu karşidan ürküyle, kaygıyla, hayranlıkla bütün süvariler
Al at, al at, deli ve tek başına görkem.

Aylar geçti aradan
Binicisiz al at başıboş dolaşıyordu.
Arpanın yulafın samanın vakti kurudu kara toprakta,
Alaya öyle dar günler geldi ki
Bir avuç ot bile bulmak zordu.

>

* Yayıncının notu: Bu şiir Sakarya Kıyıları yapıtında da yer almaktadır.

Atların yemleri pazartesinde salıya kısık mı kısık
Az buz ağaç kabuğu, keçiboynuzu, küspe,
Söyleniyordu öbür atlar aralarında al at için
"Bizimle torba takan bu, ne işe yarar,
Bu, at değil sūs be!"

Darlık kişiyi nerelere götürmez,
Süvariler düşündü ki kısım küçücük bir çare var.
Nasıl olsa yararsız,
Parmakları acılı, gözleri bulanık,
Bir sabah tımarında al atı saldılar.

Hemen çekildi al at bozkıra
Ancak bir kurşun atımı, ne çok ne az.
Alay nereye gitse o da ardından gidiyordu ufuktan,
Kötülüyordu, bakımsız gün gün garip,
Felek kimsede parıltısını bırakmaz.

Öyle incelmişti ki boşlukta
Yaşayan sanki bir yelin ölü yansımalarıydı,
Eski sevgiler kadar uzak,
Bir yaprak düşmüştü içinden,
Sarıydı.

Al at çağırımlarını duymazlığa getiriyordu,
Pişman olmuştu süvariler ta baştan ama.
Yalnız ilişğini kesmemişti hiç,
Dağdaki boz kayadan kızaran gök üstünde kımıldamadan
duruyordu
Her akşam İstiklal Marşı'yla yapılırken yoklama.

Bir gün girdi alay en çetin savaşına
Kılıçtan arta kaldı toprak.
Yaya cengi can komadı alanda
Açıldı göğe doğru
Gönüller al kan, göğüsler ak.

Sürdü dövüş akşamaca
Şanlı alay çekilmek emrini aldı.
Ağırdı sillesi kaderin
At kopmuş, kılıç kopmuş, gövde kopmuş
Süvari alayı koca bir masaldı.

İşte ansızın hücum dört nalında al at
Gelirdi alayın önüne düşman tarafından geri giderdi.
Şaşırdı herkes,
Herkes düşündü söylediğini ecelin:
Al At acap ne derdi?

Sezdi alay kumandanı durumu hemen
At bin diye haykırdı yönlerle.
Yel oldu ölümlerden öte hepsi
Vardılar bir solukta yamaçlardan
Düşmanın artçı koyup kaçtığı yere.

Düştüler ardına yurda el atmışların,
Buğday büyüyüşüyle rahat,
Su ağlayışıyla çabuk,
Yıldız akışıyla şanlanmış
En önde bir sancak örneği al at.

Alay uzandı gerisine doğru büyük düşman birliklerinin
Saldırırken cephelerden ordu.
Kılıç aydınlığı doldurmuştu bayırı düz gökçe,
Parlarken kuvvet üstünde hak
Can ecelden görünüyordu.

Zaferden sonra çok aradı alay Mustafa Kemal'in al atını
Al at sır olmuştu yaşamakta.
Kimi uçmuş dedi ötesine göğün,
Kimi yatır olmuş dedi yurdun yüce uykusu kadar
Ama bir parıltı vardı uzakta.

Ki parlar bazı günler akşam yoklamasında
Bir yele, bir köpük, bir dört nal hızıyla batı.
Nakşolur mavilik üstüne efsaneden
Bin kırmızıyla, bin yelle, bin şahadetle
Mustafa Kemal'in al atı.

I
10 Kasımlarda

MUSTAFA KEMAL

O su ateş yel
Parıl parıl yeryüzünce
O Hak.

Dalgaları Hindistan'dan Roma'dan
Konfüçyüs'ten, Aristo'dan beri
O Bayrak.

Güzelliğin kişiliğin sevginin
Sınırlarında
O inanmak.

Öyle ulu ki öyle yiğit ki
Vardığınızı sanırsınız
O uzak.

YENİDEN

O Mustafa Kemal, o Atatürk,
Birleşir her On Kasım –
Bayrakla bir kez daha.
Bir kez daha
Sallanır kavak.

O, bir ulusun bir kişide kımıldadığı,
Ta Çanakkale'den,
Ta İzmir'e dek,
Bir kez daha
Çalıştığımız, güldüğümüz.

O, karanlıklar ardından, yüzlerce yıllık,
Duraklamış kocaman gökler önünde
Tanrı bilgeliğine değin,
Bir kez daha
Ak yazının kara tahtada yürüdüğü.

O konup geldiği varlığımızın
Bir ulu dağ başına, bir ulu dağ başından.
Egemenlikle, özgürlükle cırılçıplak,
Bir kez daha
Barışa vardığımız.

O Devrim
O her devrimin yenilediği.
O, her aydınlığında ÷lkümüzün
Bir kez daha
Parlayan, gerçekleşen.

O Mustafa Kemal, o Atatürk,
Birleşir her On Kasım –
Yerle gökle evrenle bir kez daha,
Bir kez daha
Yerde gökte evrenler bir kez daha,
Birleştirir sevgilerle bizi.

ATA SOLUĞU

Özgürsün güçlüsün yücesin
İner her gün yaşaman daha derine
Ne güzel
Duman tutmuş yeniden dağ başları.
Kapıkule'den Iğdır'a dek
Yurdun gelecekteki aklığı sinmiş mermerine,
Ne güzel
Çınlar sessizliğinde bütün savaşımız.

Gök dalgaları
Sessizliğin yerine,
Ne güzel
Şimdi soluk almak.

10 KASIM TÜRKÜSÜ

Atatürk! Anıtkabir devrimlerini söyler,
Bozkır ovalarına, Erciyes'e Ağrı'ya,
Ulusun egemen olduğunu
Özgür olduğunu
Haykıracağım haykıracağım işte,
Senin sustuğunca!

Yolunda yürüyeceğim Atatürk;
Ana baba oğul kız,
Dere tepe bucak köy,
Yeryüzü yaşamalarımla değil
Oralarda,
Senin gittiğince!

Atatürk, taşıyacağım
Çanakkale'de, Sakarya'da, Çankaya'da, al al,
Senin taşıdığını:
Yurdun gök ülküsü
Dalgalanırken,
Senin bayrağını yücelteceğim,
Senin çıktığınca.

ATA'YA

Demiştin Dolmabahçe alkışlarla inerken,
– Bu bayramlar yarınlar sizindir güle güle.
O sıra dağlar taşlar
O sıra kurtlar kuşlar
Bürünmüştü acıdan karanlıktan bir tüle.

Demiştin ya ak elin uzanmış bize doğru,
– Bu bayramlar yarınlar sizindir güle güle.
Senden ayrılan kimmiş,

Kimmiş bırakan seni, yarına sensiz giden,
Yarınlar sen olmadan sığmaz ki bu gönüle.

Demiştin, açık deniz mavisince gözlerin,
– Bu bayramlar yarınlar sizindir güle güle.
Yarın, öbür gün bütün evrenin sonuna dek,
Senin kutsal toprağın
Bayraklarla örtüle.

MUSTAFA KEMAL'İN GÖK YAZILARI

Ben Mustafa Kemal, elimde tebeşir,
Kocaman,
Mavicek bebelerin, ak kızların,
Taş ninelerin, çatal dedelerin gözleri, kocaman,
Bir 10 Kasım gecesi
Yazıyorum ateşten çağrımı karşınıza:
– Ey Türk gençliği...

Ben Mustafa Kemal, doyamadım haykırmaya,
Şimdi destan ellerimle yazıyorum,
Yeşiline suyun,
Kuşun,
Yelin,
Yaprağın:
“Ne Mutlu Türküm Diyene.”

Ben Mustafa Kemal, önümde kırk bin köy,
Kırk bin ovaya karşı bir tek dağ gibiyim
Bayraklarım değerken evren bayraklarına şimdi,
Elimde tebeşir
Yazıyorum kara gecenin üstüne
Yazıyorum armağanımı:
“Övün, Çalış, Güven.”

MUSTAFA KEMAL

Özgürlük değil de ne,
Yeşili güne doğru dal yapan.

Özgürlük değil de ne,
Gökçe çınarı çatal çatal yapan.

Özgürlük değil de ne,
Toprağı dağ üzre kartal yapan.

Özgürlük değil de ne,
Doruklarda doruklarda bayrağı al yapan.

Özgürlük değil de ne,
Seni Mustafa Kemal yapan.

ATA ÜZRE

Gün doğuşunda en erken,
Uyanırım, kalkmışsın sen.

Bence yaşarsın güçlü, tek,
Yaşarım dipdiri sencek.

Dağlara çık, düzlere in,
Bu yurt sonsuzluğun senin.

İşte kurt kuş yana yana,
Kanmış bir pınarda sana.

Mavi, uzun, yeşil, yeni,
Gök büyür göğsümde seni.

MUSTAFA KEMAL YÜZÜ

Üç alan var birbirinden aşırı,
Kopup gider anlamların anlamların ardına.
Bir büyük gerçeği anlatır durur,
Bir kendi kendine varlık düzü
Öylesine kocaman, öylesine denk,
Yeryüzü, gökyüzü, Mustafa Kemal yüzü.

Gücü, ilk çağlardan beri düşünenin,
Ak betiklerle uzanan barış,
Çabası, kılıç sallayanın dağlar savaşında,
Gün, başağı yıldız eden tek bilgi,
Bütünler yaşamayı sonsuza dek,
Alanı kişiliğin Mustafa Kemal yüzü.

Türk'tür, insandır, evrencedir,
Dalgaları bir ulu bayrak, bir en uluda,
Ki benim kanım, senin kanın, onun kanı
Karışırken birbirine dalgaları bir daha,
Özgürdür, bağışlamıştır, sevmiştir,
Bu bizim düzeyimiz, Mustafa Kemal yüzü.

KUTLAMA

Atatürk,
Dağda
Düzde
Kocaman bir yel oldun,
Kocaman, ulu, yiğit,
Öldün ne güzel oldun.

Çağlara
Ta çağlara
Uzanan bir sel oldun.
Köpürmüş, dalgalanmış,
Öldün ne güzel oldun.

Anlamayan yok şimdi, ana baba oğul kız,
Ardından gitmeyen yok.
Geneldin özel oldun,
Yaşadın yüreklerce
Öldün ne güzel oldun.

Toprak tutan
Taş tutan
Bayrak tutan el oldun,
İri, aydınlık, güzel,
Öldün ne güzel oldun.

MUSTAFA KEMAL'LE DEMİRKAZIK YILDIZI

Demiştin yerindedir,
Bütün ışıklar yer değiştirse de.
Mustafa Kemal milyon milyondur hep,
Yürek birse de.

Demirkazık kalıcı, kuzey kuzey,
Çok parlamadan, biraz sönük.
Mustafa Kemal hepimizi kapsar,
Hepimize ayrı ayrı dönük.

Demirkazık, uzun,
Kocaman gecelere karşı yaşar sarıda.
Mustafa Kemal uzanır sonuca er geç,
Kalmaz ki yarıda.

Demirkazık, ne güzel,
Evrenin çivisi.
Mustafa Kemal evrence bir aydınlık,
Yok eder karanlığı, sisi.

Demirkazık ne der yolunu yitirenlere ta uzak,
Kendi yönüne gel der.
Mustafa Kemal ne der bana, sana, ona,
Özgürlük üzre yüksel der.

ATAMIZ

Dolanır durur her On Kasım,
Ata topraklarda toprak Ata.

Bizi ak eyler ardı sıra yeniden,
Nereye gitsek ne eylesek ak Ata.

Alamaz ki güz yeli varlığını,
İçimizde yeşilcek kalır hep yaprak Ata.

Sevmek mi, yürümek mi, ikisi birden belki,
Ama anlamak Ata.

Dalgalanır tan yeri gün doğarken,
Dalgalanır dalgalanır bayrak Ata.

935'LİLERİN MUSTAFA KEMAL'İ İLK GÖRÜŞÜ

– Merhaba Harbiye Alayı, dedi al üzre Mustafa Kemal,
Merhaba durduk.

Dağlarla, dağlarla, dağlarla... dağlarla,
Yükselirken içimizde kocaman göğü yurdumuzun,
Dağ durduk.

Neydi, görmekle yarıldı gözlerimiz,
Neydi önümüzden geçen, yaşamak mı
Bir diri, bir tutuşmuş sancak, bir uçsuz bucaksız bakış,
Neydi, olmak mı olmamak mı, sonsuzluğa doğru
Çağ durduk.

Neydi, duymakla yarıldı yüreklerimiz,
Kağnisından çarığına dek toprağın ayağa kalktığı,
Aldığı, kapsadığı kıyılara vurduğu gücün,
Denizlerdi ki dalgalarına köpüklerine maviliğine,
Ağ durduk.

Bir ulu ışık,
Ta Orta Asya'dan gelmiş.
Bir gök yalaz,
Ta yeryüzünün bittiği yere
Otağ durduk.

Daha parladı süngülerimiz,
İstemiyle Atamızın günül, güneşil,
İstemiyle, nice sonra, nice karanlıklardan,
Köylerine tarlalarına gözlerine erlerin, bir sönmez
Çırağ durduk.

Gürledik Hariye Alayı bir tek sesle yıldırım olup,
Geçmişten geleceğe biz:

– Sağ ol,
– Siz de sağ olun dedi al üzre Mustafa Kemal
Soluğu soluğumuz, sağ durduk.

AL TÜRkü

Yıl 1934

Al bir bıçak gibi duruyordum.

Yurduma girenleri,

Bir bir, düş dağlarda yiğit,

Alınlarından, alınlarından,

Vuruyordum.

Binlerce bayrak dalgalanıyordu göklerde,

Kavaklarla, çınarlarla, başaklarla dimdik duruyordum.

Bir yeşilliğin yüreğime değen barışı kocamandı ya

Yeryüzü bir avuçtu,

Yeryüzünde kardeşlikten, sevgiden, erdemden,

Ülkeler kuruyordum.

Yıl 1934, Dolmabahçe'de,

Omzumda silah, al bir bıçak gibi duruyordum.

Atatürk geçiyordu, Dikkat! diye haykırdı komutan,

İşte ağızımda hâlâ, bitmez, tükenmez,

Ben çağlar üzeri,

Al bir türkü uyduruyordum.

ATATÜRK MARŞI

Atatürk, çağlar üzre bayrak bayrak gelen Türk
Altayca Tanrıdağca Ağrıca yükselen Türk.
Bir eskiden kocaman bir yeni yaratan el
Seninle genç seninle sonsuz seninle güzel.
Atatürk bu, gökyüzü boy olmuş, yeryüzü en
Duymakla inanmakla yapmakla bir daha sen.

Sence var sence aydın sence güçlü sence tek
Atatürk, yerden göğe dinelmiş bir gelecek.

Ülküsüyle yaşamak tek inancım tek işim,
Devrimcidir, iziyle bulunur her değişim.
Atatürk yurtta barış, acunda barış demek,
Çağdaş uygarlık için günlerle yarış demek.
Toplumcudur, yüreği dağılmış bana sana,
Özgürdür, özgürlüğü evrencek anlasana.

Sence var sence aydın sence güçlü sence tek
Atatürk, yerden göğe dinelmiş bir gelecek.

ON KASIM'LARDA YÜRÜMEK

Atatürküm işte 10 Kasım yine,
 Dalgalanır ağaçlarla oğullar,
 Dalgalanır oğullarla nineler
 Dalgalanır ninelerle genç kızlar,
 Özlemin ta yüreğime işlemiş
 Seni bulmak seni görmek için ben
 Bütün toprakaltıyla barışacağım.

Erişeceğim sana, usta barışta başarıda
 Öyle
 Güçlüsün ki
 Güçleneceğim.
 Öyle yücesin ki yüceleceğim
 Düşüne düşün seni kocaman kocaman
 Dağlara dağlara karışacağım.

Ozan mıyım ordu muyum su muyum anlaşılmaz
 Çağlar upuzun allığı yüreğimde, ülkünün,
 Sanki bayrak bir kalemdir, sanki gökler bir kâğıt
 Sanki ellerim gece
 Sanki ellerim gündüz
 Yazacağım seni daha, bir daha
 Ben senin ölümünle yarışacağım.

GÜÇ

Atatürk gücün ne ki
Bir oğulun yirmi yaşında “üzerindeki”

Atatürk gücün ne ki
Doyurur bin yıldızı bir yıldız anne ki.

Atatürk gücün ne ki
İri, büyük, kocaman, kurtuluştan önceki.

Atatürk gücün ne ki
Nerde çoğul varsa, nerde çoğul varsa hepsinin teki.

Atatürk gücün ne ki
Bir yurt üzre, doğmak üzreki.

ANITTEPE'Yİ DUYMAK

El öptürmüştür diz çöktürmüştür kişi anıtları
Köylüye kentliye binlerce yıl.
Bir düşüncedir oluşur binlerce yıl,
Toplum anıtları ayağa kakmasıdır toprağın
Anıttepe'deki daha.

Dalgalanırken bayrak
Sığar yeryüzüne gökyüzü, görüyor musun ?
Boş eder geceleyin yas yas,
Güneş doğar doğmaz doldurur seni
Birdenbire, ne ki daha.

Bir yapraktır yeşerir karanlıklarda en güzel,
Bir kartaldır konar soluğuna yaşamanın hep.
Sürüneceksin, küçümseneceksin, ezileceksin,
susacaksın,
Anıttepe'deki sorar:
Peki, daha ?

YİRMİNCİ YIL

O ne yirmi yıl mı olmuş
Büyüdün yirmi yıl daha.
Sanki baktın kocaman gözlerinle
Bana doğru Cezayir'e doğru Macaristan'a doğru
Bütün gündüzlerde sen.

Burası bir "anıt..." değil
Yediden yetmişe dek ulusun anıt sana.
Bir "...kabr" değil burası
Aranızda dağlar var,
Ölüm nerde, nerde sen.

Söyler işte
Bir kavakta yurdun yeşilcek
Dinlersin
Özgürlüğü, sonsuzluğu, egemenliği,
Bir büyük mermerde sen.

İşte Mustafa Kemal'im yirmi yıldır
Bölüştünüz sanki
Evreni bir uzun, bir ak çizgide:
Gökte bayrak,
Yerde sen.

ÖTEKİ YARISI

Mustafa Kemal

İşte On Kasım, Ankara bir sarı yaprak.

Düşmüşüz karanlığına senden önceki günlerin
Doğru, güzel, iyi daha uzak.

Öteki yarısını özler Anıtkabrinde
Yarıya inen bayrak.

Hayır, bir eyleme girdi girecek biliyoruz,
Milyonlarca el, milyonlarca ayak.

Mustafa Kemal, işte,
Senin yaşamanla seni yaşamak.

MUSTAFA KEMAL GÖNDERİ

Bir bayrağın gönderi Mustafa Kemal
Durur Anıtkabrinde sonsuza dek
Uzunluğu,
Uzaylarından kocaman.

Parlar işte
Baş ağa, destanlara, geceye,
Çanakkale'den, Sakarya'dan, Dumlupınar'dan,
Ulu çabalarından boşalmış.

Parlar
Bir yanında Ankara, bir yanında Afrika'nın uyanan ulusları,
Çelik çizgisiyle parlar mutlu,
Bir yanında hızı, Ay yolundaki yuvarlakların.

Işığın özlemine ulaşır daha,
En yakın güneşlerle büyümüş, yğit.
Göğül bilgeliğinde dile getirir,
Devrimlerinin bitmez tükenmezliğini.

Üstü yazılarla dolu bir kılıç sanki,
Alır getirir barışın tümünü savaşıardan
Yenilikler, uygarlıklar, özgürlükler güzelliğinde
Parlar sana.

Boştur hadi gönderimiz, ey genç,
Çık hadi,
Sal da kanını evrene upuzun, türkölcerce,
Dalgalan dalgalan.

KAPI

İşte kurtlar kuşlar, işte dağlar taşlar,
 On Kasım'da bir kapının önünde.
 Özgürlüğüm yedi kat göğe karşı,
 Soluğun gökyüzücek, parlar parlamaz,
 Geyik başlı, arslan başlı, kartal başlı tokmaklar, apaydınlık,
 On Kasım'da bir kapıya vardığım.

Bir adım ötesi gözyaşları, kötülükler,
 Yamyassı bağnazlık, ağrıda acıda, upuzun bilgisizlik
 Tutsak ulusların sapsarı yüzü,
 Ektiği tarlaya köle olan,
 Boyunduruk eden, dövdüğü demiri, yalımlı körükler
 gölgesinde kendi boynuna,
 On Kasım'da bir kapıda durduğum.

Ne bu, neden bu, çağlar tıkamış yollarımı,
 Niye efendi demişim düzlerde,
 Niçin efendi olmuşum dağlarda,
 Ulusların, toplum ulus güzelliği kocaman,
 Karanlıktan aydınlığa açılmış ta kocaman,
 On Kasım'da bir kapıyla sustuğum.

İşte Memetler Memişler, işte Aliler Veliler,
 Kimi geçmişten, kimi gelecekte,
 Kimi yalınkılıç
 At üzre, düşünce üzre, uçul üzre kimi,
 Kimi albayrak omzunda,
 On Kasım'da bir kapıdan çıktığım.

10 KASIM DAVULU

Gittikçe büyür davul,
Gittikçe büyür tokmağı
Duyasın İstanbul.

Vurur bozulduğunu kurduğu düzenin,
Yürek derisi üzerine
Benim, onun, senin.

Vurur binlerce köyün açlığını,
Yönetimin
Ölüm aklığına varan kıraçlığını.

Vurur sanki bütün kapılarda güm güm,
Bu tutsaklık ne,
Bu mu benim bayraklarla görüldüğüm?

Vurur ha vurur,
Sığmaz acısı yeryüzüne, gökyüzüne,
Ki korkunç sağırlığımız yeryüzü gökyüzü olmuştur.

Gittikçe büyür tokmağı kara,
Gittikçe büyür davul,
Duyasın Ankara.

GAZİ DAĞLAR TOPLANTISI

Duy kocaman seslerini
İçeri gir de,
Gazi Dağlar toplantısı
Anıtkabir'de

Ağrı Dağ, doğu bayrak,
Güneşi ilk görendir.
Bizi yaşar
Ta ulu,
Gökle, yıldızlarla bir.

Sonra Allahuekber,
Sarıkamış boyları,
Kuşun
Kurdun
Kartalın
Doruklarla beslenmiş
Kanla sonsuz soyları.

Palandöken, öyle dik, öyle yüce, öyle sarp,
Hayır diyen
Dur diyen
Geçilmez diyen yiğit.
Bir ucu ak Tanrımız
Bir ucu kara toprak,
Yurda vurulmuş kilit.

Uludağ, Şardağ, Kopdağ.
Akdağ, Sultan Dağları
Koparmışlar yellere,
Aydınlıkla
Geceyle
Bir bir savaş içinden
Kişiyi tutsak kılmış
Nice demir bağları.

Hepsi dağların hepsi,
Başları görünmezde.
Hepsi dağların hepsi,
Elleri görünmezde.
Solukları
Bir masal borası, görünmezde.
Yeryüzünün en iri, en son yaratıkları,
Olan,
Umunca olan.
Olan,
Bir karanlıkta bir yeni ışık olan,
Olan, boyunca olan,
Olan
Yokta yoklukta,
Darılınca var olan.
Yeryüzünün en özgür, en genç yaratıkları,
Yaşları görünmezde.

Gazi Dağlar toplantısı, işte bu Anıtkabir,
Duy kocaman seslerini,
Haydi içeriye gir.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Büyük ölüleri yaşar bir toplumun geleceğini,
Sen bundan yeşermektesin
Anıtkabir’de her yıl.

Büyük ölüleri yaşar bir toplumun geleceğini,
Sen bundan kalıcısın
Toprakta, yerde, taşta... çocukta.

Büyük ölüleri yaşar bir toplumun geleceğini,
Sen bundan ölmüyorsun
Mustafa Kemal Atatürk.

ANITTEPE’DE DOLAŞAN

Biri gözlerini yummuş
Bakar oralarda biri.
Dağbaşlarından görünür
Özgürlüğün yalazını
Yakar oralarda biri.

Bende sende onda... Bütün
Kurtuluşlarda sımsıcak,
Bir kandır sonsuzluklardan –
Sonsuzluklara uzanmış,
Akar oralarda biri.

İşte 10 Kasım oldu mu
Getiririm kırk bin köyden,
Gökyüzü iri bir çiçek,
Yüreğimin üzerine
Takar oralarda biri.

BİR SAVAŞ ÖNÜNDE

Bilinçaltında biriksin Türklüğün, aydınlığın,
Uyanır uyanmaz yeryüzüne başla,
Yeryüzü, gökyüzü kazanılır ancak
Kocaman bir savaşla.

De ki her yol gerçeğe varır,
Topluma ulaşır her yön.
Düşüncelerinde, çabalarında
Kişi çıkarlarından sıyrıl, topluma dön.

Ulusal güç yönelirse ulusal mutluluğa
Dağ taş kesilse taşınır bu yük.
İşte böyle bir Türkiye bizim olacaktır,
Olaaktır ileri, özgür, büyük.

Bilinçaltında biriksin Türklüğün, aydınlığın,
Uyanır uyanmaz yeryüzüne başla.
Yeryüzü, gökyüzü kazanılır ancak
Kocaman bir savaşla.

UYANIK ÖLMEK

Öldünse yok olup gitmedin Atatürk,
Akar yurt üzre yaşaman:
Doğruluk,
Güzellik, iyilik,
İşte varlığınla dolu kocaman.

İşte, bir dev gibi aramızdasın, işte:
Bu, gündüz... gözlerin öylesin açık,
Bu, gece... gözlerin öylesin görür.

Kim bir el tutsa ağarırken tanyeri,
Tuttuğu sıcaklık sen değil misin?
Kim yürüse, koşsa, atılsa, varsa oralarda,
Senden başkası değil,
Işıyan ışıyan içinde sisin.

İşte, bir dev gibi aramızdasın, işte:
Bu, gündüz... gözlerin öylesin açık,
Bu, gece... gözlerin öylesin görür.

Seninle uzanırız, seninle yükseliriz,
Belki ovasındır, belki dağsındır.
Özgürlük mü, bilgi mi, erdem mi hep,
Nereye dönse yüzümüz sen varsın hep,
Belki de çağsındır.

İşte, bir dev gibi aramızdasın, işte:
Bu, gündüz... gözlerin öylesin açık,
Bu, gece... gözlerin öylesin görür.

Nice devrim yaptın yurt üzre, yeryüzü üzre,
Yayılacak varacak her biri sonsuza dek.
Ama en büyüğü, ama hepsini ayakta tutan
Atatürk evrende yaptığın ulu devrim:
Uyanık ölmek.

MUSTAFA KEMAL'İN KURDU

Bir kurdu vardı Mustafa Kemal'in,
Kimi Orta Asya'dan gelmiş der,
Kimi Anadolu'da dinelmiş der,
Bir kurdu vardı Mustafa Kemal'in,
Kimi Tanrı'ya Tanrı'ya yükselmiş der.

Oralarda dört yönden dört milyon dört kara ağız,
Yıl 1980 mi ne.
Isırmış ipek toprağını yurdun çepçevre ısırılmış kan.
Ama tohumlar tohumlar özgürlüğe sevgiye doğru,
Eksen mi ne.

Daralmış yüreği yurdun ulusun,
Er kişiye ölüm son değil.
Bir mağara değil ki dele dele gidesin hey,
Bir demir yamaç değil ki eritesin hey,
Bu güç daha, bu büyük daha, Ergenekon değil.

O sıra bir kurt bozdan sarı,
O sıra bir kurt yakında, uzakta.
O sıra var, geçmişten geleceğe, o sıra var,
O sıra hep,
O sıra bir kurt gözleri yanmakta.

Işık mı desen, karanlık mı desen,
Boşalır boşalır gün içre bir deli oluk.
Bu bir yürekten boşluğa açılmış yaşama çiçeği,
Bu bir direnç,
Dağılan, yayılan toplum olan bir soluk.

Açlığı yalnız özgürlük üzerine,
Yemiş içmiş nice zengin savaşları tok.
Dört ayaklı ama, dört kara parçasınca dört ayaklı,
Bin elli, gezegenlerle bin elli,
Kişi ama kişi gövdesinden öte çok.

İşte işte Mustafa Kemal'in Kurdu kocaman,
Kocaman bir gündü.
Yurt üzre, yeryüzü üzre,
Sonsuzluk üzre
58 yıl göründü.

II
Eylemde

YÜREK

On Kasımlarda
Akça dağ, alaca ova susar,
Bu ben miyim?

Geceler yıldız yıldız;
Yakar kırk bin köyün gök lambalarını,
Bu ben miyim?

Yorgun Ortaçağ, kemik ellerle
Kara ekmeğini yer, çorak tarlalardan,
Bu ben miyim?

Doğar doğmaz haykırır bir çocuk,
– Yeryüzüne borçlu –
Bu ben miyim?

On Kasımlarda
Doldurur hepimizin yüreğini yalazdan bir yürek
Bu, o mudur?

ONUNLA KAPSANMAK

Bir Mustafa Kemal yoktur ki
Uyanır uyanmaz işte
Ben sen;
Yollara dökülürüz yepyeni hep.

Bir Mustafa Kemal yoktur ki
Dağ başlarında gök parlar işte
Bir gelir bir gider kocaman,
Getirir götürür düşüncesi hep.

Bir Mustafa Kemal yoktur ki
Hem doludur Anıtkabir hem boştur işte
Bin Mustafa Kemal yaşar
Beni seni hep.

AYAK SESİ

Kocaman günler mi yaşadın yine
Aç daha aç, tok daha tok.
İşte ayak sesi
Yürüdü bir adım.

Belirli aralıklarla değil
Çabuk değil.
Umudunu yitirmek üzereydin ki
Yürüdü bir adım.

Belki köylerdedir
Belki kentte, belki dağlarda,
Duydun mu
Yürüdü bir adım.

YANSIMASI

Mustafa Kemal anlar ilkin orduyu
Dağ olur
Ova olur
Sınırlarda ta bayrak

Subaylarından erlerine yalaz çiçeği,
Çanakkale olur
Bağımsızlık savaşı olur
Ordu anlar Mustafa Kemal'i ilkin.

Mustafa Kemal anlar ilkin orduyu,
Memet olur
Memetçik olur
Devrimlerde ta bayrak.

Subaylarından erlerine yalaz çiçeği,
İkinci kurtuluş olur
Üçüncü kurtuluş olur
Ordu anlar Mustafa Kemal'i ilkin.

ORDULAR GÜNAYDIN

Ordular günaydın,
Yine Altaylar'ı yarıp geçmiş Kurdumuz.
Yeryüzünde, Tanrı'nın kutsal düzlüğünde
Yüz binlerce yüz binlerce şehidin istediği yerden,
Dalgaları bayrak yurdumuz.

Ordular, gücü topluluğun,
Ordular toprağımızın çiçeği.
Kavaklardan çamlara dek,
İşte, en yüce çağların parıltısında,
Ordular yapar geleceği.

Akan ne, yıldız ışığı değil, tan ağartısı değil,
Evrenden evrene uzanan, bir sudur.
Dağ taş,
Duyar, yürür, düşünür dağ taş,
Ordular, ulusların usudur.

Ordular günaydın,
Doruklara gelip konmuş bir ulu ses, bir türkü.
Uygarlıktan uygarlığı, özgür,
Bir kez daha
Yaşadık Atatürk'ü.

BENİMLE OLMAK

Uçar kuş
Benimledir.
Yeşerir ekin,
Benimledir.

Kim el, kazma kürek,
Benimledir.
Kim eylem düşünce düşünce
Benimledir.

Akan su
Benimledir.
Doğan güneş
Benimledir.

Nerde bir ayaklanma varsa
Benimledir.
Nerde kaldıran varsa başını
Benimledir.

Uzunluğuna ova,
Benimledir.
Dağ dıkine,
Benimledir.

Gemi azıya almış atların ağzı
Benimledir.
Yürüyenlerin sesi özgürlük türküsünde,
Benimledir.

DEĞİL

Bu değil, sancak 29 Ekim,
10. yılını kutlarken
– Ben Harbiye Alayında bir süngücük –
Bu değil, tören günü süngüme güneşin vurduğu.

Bu değil, sancak 29 Ekim,
Özgürlüğün, ulusal bağımsızlığın,
Göge ulaşan dağlarımız üzerinde
Yalaz yalaz durduğu.

Bu değil, sancak 29 Ekim,
Yerinde yeller bile esmez
Bayrağı dalgalandırdığı yok,
Yok altın bir harman savurduğu.

Bu değil, sancak 29 Ekim,
Sancak Mustafa Kemal'in
Sancak ellerle
Bu değil, kurduğu.

YÜZÜNDE OLMAK YA DA ÜLKÜ

Senin yüzündedir
Sen uyanır uyanmaz
Nice karanlıklardan kalma biri.

Yeller
Alıp götüremez ki
Biri eser sencil.

Yakamaz ki güneşler güpegündüz
Ta sencileyin
Sıcaklığındadır biri.

Senin yüzünde gider
Senin geleceğine
Biri aydınlık.

Sen uyursun ya
Uyanıktır hep
Senin yüzünde biri.

EY TÜRK GENÇLİĞİ

“Yoksun bırakmak isteyenler bulunacaktır,
Seni, öz kaynaklarından”
– Ne mutlu Türküm diyene.

“Birleştirebilirler kendi çıkarlarını
Yabancıların çıkarlarıyla, yöneticiler”,
– Ne mutlu Türküm diyene.
“Ezilmiş, bitkin düşmüş olabilir ulus,
İçinde yoksulluğun, bunalımın”,
– Ne mutlu Türküm diyene.

“Bulunduğun durum her neyse,
Düşünmeyeceksin olanaklarını, koşullarını”.
– Ne mutlu Türküm diyene.

“Ey Türk gençliği
Ödevin yurdu kurtarmaktır”,
– Ne mutlu Türküm diyene.

BİR ON KASIM GÜNÜ

Biliyorum geldi kötü son,
Yapraklarımız ağaçlarını yiyecek.
Karanlıklar yeşillere
Daha var mı diyecek.

Başlarına yıkılacak birdenbire
Okulları öğrencilerin.
Yollara çökecek toplumun yapıları
Altı üstüne gelecek yerin.

Ne el kalacak, ne ayak – ne eylem,
Ne düşünce – ne umu. Ne toprak – ne taş.
Yedi sessizlik boyu göklerle susacaklar
Ana karnındaki çocuklarımız bile yavaş yavaş.

Biliyorum hepimiz ölmeden yok olacağız,
Bir 19 Mayıs günü, kansız, ak.
Yurda yeniden başlamak üze
Yalnız Mustafa Kemal kalacak.

KURTULUŞ ÖNÜ

Aç karıncalar sorar birbirine
Kavak ne diyor?

Sarı kavaklar sorar birbirine
Su ne diyor?

Tedirgin sular sorar birbirine
Koyun ne diyor?

Düşkün koyunlar sorar birbirine
Ova ne diyor?

Bağışlanmış ovalar sorar birbirine
Dağ ne diyor?

Tutsak dağlar sorar birbirine
Ne diyor Mustafa Kemal Atatürk?

BUGÜN

Atatürküm Anayasam ey,
Azalır azalır sanki biter.

İşte bütün yurt bir yangında
Kan kokar, ölüm tüter.

Satılmışlar alçaklar çoğalmış,
Sömürü en eski çağlardan daha beter.

Kim haykırsa varır üstüne yönetimin gölgesi,
Koçaklamalara doğru yok olur, yiter.

Dağ, 27 Mayıs durur ey,
Kuş, 27 Mayıs öter.

YÜRÜMEK

Devrimciyiz demişti ya yürümelerinde Mustafa Kemal,
27 Mayıs ararken bu izi,
Ulaştırmıştır topluma, gerçeğe, aydınlığa
Bir adım daha bizi.

Devrimciyim demişti ya yürümelerinde Mustafa Kemal
Durmak neden?
Üstümüzde bayrakları
Dalgalansın, dalgalansın, dalgalansın gecikmeden.

DİL DEVRİMİ

“Mustafa Kemal, senin kurtuluşun
düşüncenin kurtuluşu”

Anadiliyle güzel
Ağarması yaşamının ölümün.
Hadi ulaşalım
Gönlümüzdeki ısıyla biz
Anlamın göllerine.

Niye sevmişiz acı duymadan
Onların seslerini
İlk özgürlük değil midir kendince söylemek
Öyle bırakılmışız öyle düşmüşüz
Yedi yüzyıl ellerine.

Hadi ulaşalım artık
Suca yelce tohumca
Sonsuz
Ağacın yıldızın kuşun
Dillerine.

ATATÜRK ANITLARI

Sorar kara sakallı, yıktık parçaladık bitiremedik
Bu Anıtları kim korur?
Seslenir ağustos böceği, 30 Ağustos'tan:
Ben korurum.

Sorar kara sakallı, ovalara dağlara, kör,
Bu Anıtlar kimin?
Seslenir yeşilli toprak, allı dağ:
Benim, evrenin sonuna dek.

Sorar kara sakallı
Bu Anıtların yönü kime dönük?
Seslenir yeni doğmuş bir çocuk yeryüzünden:
Bana, doğmamdan belli.

GÖREV

İşte sapsarı yapraklar,
Yenilerini sunacağız yakında yemyeşil,
Biz ağaçlarız ya
Mustafa Kemal, işimiz.

Kazdığımız, dokuduğumuz, yaptığımız odur,
Bir varoluştur yerden göğe, yurt.
Biz işçiyiz ya
Mustafa Kemal, işimiz.

Ak okullara gideriz erkenden
A sanki, B sanki, C sanki sıcak eller,
Biz öğrenciyiz ya
Mustafa Kemal, işimiz.

Ne akıyoruz, Sakarya, Aras, Kızılırmak?
Akmış değil mi bütün yeryüzünü, hayır, yeniden,
Biz ırmaklarız ya
Mustafa Kemal, işimiz.

Bayraktır dalgalanacak,
Dağlar taşlardır değerlenecek, kocaman,
Biz orduyuz ya
Mustafa Kemal, işimiz.

Bağımsızlık savaşlarından uygarlık savaşlarına doğru
Mustafa Kemal'in işiydi özgürlük,
Biz Türküz ya
Mustafa Kemal, işimiz.

SU ÖRGÜTÜNDEKİ ATATÜRK

Sular çamlardan dere olur
Derelerden ırmak.
Sarı akar da yeşil akar da
Sular ak ak.

Sular ırmaklardan göl olur
Yassı uzun,
Düşünür sınırsızlığını
Sular yolumuzun.

Sular donar bir gece
Sevinir karanlık
Köylerde ağıllarda
Obalarda buz kesilir kan.

Sular çağlayan olur
Birdenbire haykırır Afrika'dakini Çin'dekini
Kocaman türküsü dile getirir göğe dek
Atatürküm, senin içindekini.

DAĞ BAŞINDAKİ SES

Ben Atatürk derim ki
Aksınız daha
Varlığın bilinmez karanlıklarında kocaman,
Benim yerime siz
Yaşamaksınız daha.

Ben Atatürk derim ki
Yurdumuz
Ağaçlarla, okullarla, yollarla, fabrikalarla,
Dolacak
Çalışacaksınız daha.

Ben Atatürk derim ki
Ellerinizde bilginin, özgürlüğün ışığı,
Avuçlarınız doğmaz üzere olan bir çağa uzanmış,
Bir evren kardeşliğinde,
Çoğalacaksınız daha.

Ben Atatürk derim ki
Yükseleceksiniz.
Göge göge,
Dalgalanacaksınız
Yıldızdan yıldıza, sonsuza dek
Bayraksınız daha.

ATATÜRK OKULLARI

İlkokula giderim yaz biterken
Göğüslüğümün yakası ak.
A nedir B nedir C nedir,
Kımıldar içimde anlamak.

Ortaokula, liseye yazılıyorum artık
Yüreğimde kocaman bir ısı başlar
Görür ekmekten büyük bir gerçeği
Aç köylerden gelmiş arkadaşlar.

Yüksek okullara ulaşırım daha sonraları
Şimdi yeryüzüdür beni üzen.
Düşünürüm, öyle ulaşmalıyım ki Mustafa Kemal'e
Yok olsun artık yok etmek uğruna savaştığı düzen.

ANITKABR'E SESLENMELER

“Türküm, doğruyum, çalışkanım...”

– Okullarda çocuk sesleri –

Türk müyüz Atatürk,
Bu, yeryüzünden –orman orman, savaş savaş –
Gökyüzüne dek – kartal kartal – besbelli.
Besbelli suların aktığından
Yıldızların parladığına dek, ağarı, olan.

Doğru muyuz Atatürk,
Kavaklara bile eğri derken bozkırda,
Toplumun aç gözleri büyürken
Gezerken her seçim önü kamu alanlarını kucaklarımızda söylerler
Eşitliğe, özgürlüğe, ekmeğe karşı ?

Ama çalışkan mıyız Atatürk, yürürken yeşil,
Yürürken ot, yürürken ağaç, yürürken başak,
Yürürken öbür uluslar bir bilimden öteki bilime,
Taş tekerlekten uzay tekerleğine, yürekli, genç,
Çalışkan mıyız Atatürk, de bize, “durmuş”muyuz?

GÜN DOĞARKEN ANITKABİR'DEKİ

Gökyüzü sallanır gibidir
Ben sallanır gibiyim.
Nedir mavilik
Birleşmesi mi ışıkla karanlığın,
Bir büyük geleceğe
Yollanır gibiyim.

Ardımdakiler yolumdan ayrıldı mı
Omuzlarına aydınlığımla çullanır gibiyim.
Sömürülürken
Solsa da bayrakları
Her doğan çocukla yeniden
Allanır gibiyim.

DER Kİ MUSTAFA KEMAL

Adıma konuşanı dinlerken
Ölçünüz onu neyin nesidir
Neler yapmış daha önce
Ki daha sonra neler yapacak.

Dernek mi kurmuşlar kurultay mı toplamışlar
Gidiniz Anıtkabir'den doğan aydınlık gibi,
Bakınız bayrak dalgalanırken
Yeli içerde midir dışarda mıdır.

ÖZÜNÜ KORUMAK

Ne demiştim arkadaşlar
Basın özgürlüğünü
Sınırlayacaktır yine basın özgürlüğü yalnız,
Bu bir gerçek
Bu gerçeğin ikiz anlamını şimdi anladım.

Kendi çıkarları için adımı kullanacaklar ya
Onları
Yok edecektir
Er geç
Yine “Gazi Mustafa Kemal Atatürk” adım.

ATATÜRK NERDE

Nerde miyim ben şimdi
Geceler parlarken
Afrika'dayım, Güney Amerika'dayım, Çin'deyim,
Kim korkusuzsa
Onun yüreğindeyim.

Nerde miyim ben şimdi
Aydınlıktan daha derinde,
Gerçeği görmek için
Kim güneşe bakıyorsa
Onun gözlerinde.

Nerde miyim ben şimdi
Başlangıcında kocaman bir sonun.
Özgürlüğe doğru
Kim yürüyorsa
Ayaklarında onun.

DAĞ BAŞINDAKİ DUMAN YOK

Atatürk O,
Durmuş
Ulus ırmağa
Bir sonsuz su
İçilmiş mi içilmiş.

Nere doğu nere batı nere O
Yaşamalar ötesinden ileri,
Yaradılış sevgisiyle
Aydınlık,
Gündenağrı seçilmiş mi seçilmiş.

Bütün çizgileri yurdun gerçeğin
Yeryüzünün gökyüzünün en güzel
Kocaman atlarım
Olmuş özgürlük
Çizgiler hep geçilmiş mi geçilmiş.

Atatürk O
Nerde O'nun dağları,
Uluydular, çağları aşmıştılar
Ülkem üzre
Küçülmüş mü küçülmüş.

ANITKABİR IŞIĞI

Egemenlik Ulusundur ne demek
 Aldatacağsın da köydekini, kenttekini yeşil sarı,
 Oylarını alacağsın demek değil.

Egemenlik Ulusundur ne demek
 Tarlaları ormanları gölleri gece gündüz
 Kocaman bir ağızla yemek değil.

Egemenlik Ulusundur ne demek
 Yalnız odur demek, yalnız Ulustur demek bütün mutluluğun
 ulaşacağı yer,
 Baba oğul üç beş köpek değil.

MUSTAFA KEMAL DER Kİ

Der ki Mustafa Kemal,
 – Ben yokum, biz varız,
 Dur şimdi, elinde gümüş çatal, elinde altın kaşık,
 Kalk artık kocaman sofralardan,
 Bir lokma et yesin köylerdeki kocaman ağız.

Der ki Mustafa Kemal,
 – Ben yokum, biz varız.
 Bir topluma varmak, bir toplumu yaşamak bu.
 Bu, Anadolu'dan ta Hint'e ta Çin'e ta Afrika'ya,
 Ulaşan güneşler dilince bir hız.

Der ki Mustafa Kemal,
 – Ben yokum, biz varız.
 Ancak böyle kurtuluruz küçük göğsümüzdeki bencil türküden,
 Bir balıkçının evinde, bir yaşlı işsizde, çocuğunu kapılara
 bırakan bir kadında
 Yeryüzü ağaçlarınca boy boy yaşarız.

HER GÜN ANITKABİR'DEKİ

Senin avuçların yellerle dolu mu
Benim ellerimdedir bayrak.
Sesin kısılmadı ya
Yankılanır dağdan dağa türküm.

Karanlığın üzerine büyüdü mü gözlerin.
İşte bakışlarım gündüz.
Kara toprak bir kez daha yeşil ya
Anıtkabir bir kez daha kırmızı.

İncecik su aktı mı yüreğinden
Çağlamıştır ırmaklar, içimdeki.
Sen çökmemişsin ya
Ben ayaktayım.

30 AĞUSTOS'TA ŞEHİTLER

Hayır göllere çıkmadık ana
Kaldı dağlarda kanlı gövdemiz.
Mutluysa ulus köy köy
Özgürse bayrak
Soluk alıyoruz demektir işte biz.

Gökyüzü müdür nedir
Sırtımızda masmavi bir yük,
Yaprakları allıca yalaz
Savaş günü ölüm ormanları arasından
Yürüdük.

Sakınmadık kendimizi neymiş ki
Yurt uğruna el ayak göz
Ağzımızda kaldı gencecik donuverdi
Bir kurşunla
Yaşamak dedikleri söz.

30 Ağustos geldi mi parlarız işte
Top sesleri süngü sesleri sarar ovayı düzü.
Dağbaşları duyar mı bilmem
Düşümüzde analar gelinler dedeler çocuklar
Bizi kanar yeryüzü.

30 AĞUSTOS'TA

Ahan 30 Ağustos'a ermişiz
Bir ordu bir ordu daha yürüsün.
Göstermekte
Yüce başbuğ batıyı
Bir ordu bir ordu daha yürüsün.

Allı kartal saygı saygı dolanır
Konamaz ki
Anıtkabir dalına
Ordu uçsun kanatları göklerecek
Bir ordu bir ordu daha yürüsün.

Çıkıverdi alanlardan dışarı
Yüzü güzel
Sözü güzel çocuklar
Varıverdi kötülükler üstüne
Bir ordu bir ordu daha yürüsün.

Dağlar ordu ordu olmuş dizilmiş
Anadolu
Toprağına ulu, dinç,
Palandöken Erciyes Ağrı Kopdağ
Bir ordu bir ordu daha yürüsün.

Dursun artık karanlığın ayağı
Bir ulusun
Gücü oğul, gücü kız,
Özgürlüğe uygarlığa doğruya
Bir ordu bir ordu daha yürüsün.

29 EKİM BORULARI

Egemenlik, özgürlük yerden göğe ulus'un

Ey genç demiş Atatürk

Bunu bıraktım sana

Ülküm yürüyecektir, yerle gök sorumlusun.

Yankılansın dağlarca dağ öttürün öttürün

Bütün soluğunuzu üfleyin borulara

Yankılansın dağlarca dağ öttürün öttürün.

Biri çalışır durur üç beş demet ekine

Biri milyon kazanır sallanırken bayraklar

Hayır, mutluluklarda eşit olmalısınız

En küçük köydekenden en büyük kenttekine.

Yankılansın dağlarca dağ öttürün öttürün

Bütün soluğunuzu üfleyin borulara

Yankılansın dağlarca dağ öttürün öttürün

Artık demesin kimse, ben büyüğüm, ben tekim,

Yurttur en büyük olan

Ülkümüzdür tek olan

Böyle haykırırsın size her 29 Ekim

Yankılansın dağlarca dağ öttürün öttürün

Bütün soluğunuzu üfleyin borulara

Yankılansın dağlarca dağ öttürün öttürün

DEVİRİM

Ne ki 10. yıl
30. yıl
50. yıl.

Ne ki on genç
Otuz genç
Elli genç.

Ne var ki on ordu
Otuz ordu
Elli ordu.

Ne ki on bayrak
Otuz bayrak
Elli bayrak.

Yaşı yoktur ki
Devrimdir
Parlar parlamaz o.

50. YIL YÜRÜYÜŞÜ

50 yıla ulaştı egemenlik bayrağı
Bizi bu kutsal yoldan kimseler döndüremez
Parlar yüreğimizde yalaz yalaz Atatürk
Sel olsa yerler gökler onu söndürmesi güç.

Elli elli elli elli
Özgürlük, Mustafa Kemal'den belli.

Sonsuzluğun yolunda bir adımdır elli yıl,
Yarınımız en parlak en aşılmaz en uzun
En ülkücü en önde en ağarmış en açık
Yaşa yarınlarla sen 1923

Elli elli elli elli
Yaşamak, Mustafa Kemal'den belli.

MUSTAFA KEMAL'İN TOPRAĞI

Duyuyor musunuz,
Dönüştü Mustafa Kemal toprağa.
Yeni bir aydınlık ta içeri
Ulaştı ulaşacak
Yaprağa.

Ne güzel,
Kapsar dağı ovayı ini.
Buğdaydan çavdara,
Geçmişten geleceğe doğru
Toprak, yaşamada eylemini.

Ne güzel,
Yer dibinden parlayan karaltı.
Yeni bir düşüncenin,
Yeni bir kurtuluşun
Kocaman bilinçaltı.

Ne güzel,
Şu tarla, şu yemyeşil kır.
Bütün görkemleriyle
Bir özgürlüktür bize,
Bir atadır.

Duyuyor musunuz,
Mustafa Kemal şimdi toprak.
Yeryağı, boraksı, pamuğu, demiri, tütünü,
Ulusal derinliklerinden
Ayağa kaldıracak.

YANIK ÇOCUKLAR KOÇAKLAMASI

SAVAŞA KATILAN

Konya'daydık
Beş yaşlarında vardım yoktum.
Top sesleri, Sakarya derlerdi
Kaçardı ta o dağlara
Geceleri uykum.

Bir gün eve dönerken annemle
Görüverdim yere gömülmüş bir taş,
Haç oyulmuştu üzerine, apaçık,
O da bana bakıyordu
Ta uzaklardaki savaşlarla titredim hemen
Anneme sezdirmeksizin yürüdüm taş a doğru yavaş yavaş.

İşte dedim,
Sert adımlarla bastım üstüne üç kez.
Ordumuza katılmışım gibiydi
Biliyordum artık bir kolaylık duymuştu
Kocaman ovalarda savaşanlar
Atlar tüfekler toplar... herkes.

Anaokuluna giderdim o yıllarda
Paydos olunca akşamüstü
Kentin kıyılarındaki taşı çiğnerdim her gün,
Geç geliyorum diye annem
Söylendi hep,
Darıldı küstü.

Diyemiyordum, utanıyordum biraz
Ne yaptığımı, nerelere gittiğimi.
Kavaklar
Sallanırken
Yeşil yeşil
Öldürdüğümü ayaklarımla, kimi.

Sonra Kayseri'ye göçtük, ilkokul ikideydim ki
İzmir'e vardı birliklerimiz yarısı kırmızı yarısı ak.
Duyunca gülümsedim kendi kendime
Ordudaki arkadaşlarımı düşündüm, sevinçten fırıl fırıl,
Ayaklarımda tadı o uzun Konya yollarının
İçimde dalgalanırken bayrak.

ÇETİN BÜYÜRKEN

Yatıyordu Çetin böğründe öküzlerin
 Gecenin karanlığı öküzlerin soluklarına karışıyordu.
 Tanrı büyük diyordu ninesi
 Varır yarın akşama savaşanlara bu yük.
 Bir ağartı düşünüyordu kağını tekerinden bacısına
 Ağustosböceklerinin gürültüsüyle oyulan sessizliğe karşı,
 Düşünüyordu Çetin
 Demek Tanrı büyük
 Geceler de büyük.

Dört ağaç vardı yamaçta
 Dalları boynuz boynuz karadan.
 Kurt başına benziyordu
 Bayır üstündeki kütük.
 Ot yoktu üzerinde, susmuştu
 İçi daralıyordu toprağın, uykusuz.
 Düşünüyordu Çetin
 Demek Tanrı büyük
 Ağaçlar da büyük.

Top mermileri yarın akşam savaşanlara varacaktı
 Parlayacaktı bir masal oyunu binbir biçim.
 Dağlar ayıracaktı eli koldan
 Kanla dolacaktı düzlük.
 Kimi tarladan uzak, kimi anadan yoksul,
 Kimi suyundan ayrı, kimi davardan olmuş,
 Düşünüyordu Çetin
 Demek Tanrı büyük
 Erler de büyük.

BARUT OYUNU

Konuşuyordu yetmişlikler köyün kahvesinde:

– Kurmuş ölüm yuvasını bağrımızda, götürür kamyon kamyon,
Ah bu cephanelik...

Dışardan duyuyordu konuşulanları Coşkun'la Turgut.

Yüreklerine iniyordu acı bir gölge,

Dedeler neylesin hepsi de çok yaşlı

İki kardeş duyar duymaz

Görev almış gibiydiler.

Ertesi gün daha güneş doğmamıştı, alacakaranlık

Nöbetçilere görünmeden geçtiler ağaçlığı, çıktılar üstüne.

Baktılar bacası demirlerle tıkanmış

Eski değirmenin, ölüm yuvasının.

Öyle yapıştılar ki dama

Sanki

Kırağı idiler, çiydiler.

İşte yine gelmişti kamyonlar cephaneliğin kapısına

Parmak Coşkun, yanında serçe parmak Turgut.

Taşocağında gördüğü o barut oyununu düşünerek,

Gizlenmişti fundalığa yemyeşil.

Ne yapsındı

Bıraksın da

Erlerimizin dönüşünü bu mermilerle delsin miydiler!

Yavaşça sızdılar açık kapıdan içeri, saklandılar hemen,
Dağ gibi sandıkların ardına.
El ayak çekilince barut çıkardılar mermilerden kum gibi,
Serptiler iz iz, baştan başa, kalın kalın,
Getirdikleri kavla
Ateşler ateşlemez
Yerden göğe al bayraktan bir giysi giydiler.

Duydu anaları
Daraldı bir ota girercesine ilkin
Sonra büyüdü bin çınar boyunca, bin çınar.
Nice Coşkun'ları Turgut'ları kurtarmışlardı ya,
Oh,
Coşkun'u da
Turgut'u da
Yaşamaktan iyiydiler.

TEK AĞAÇLARA DOĞRU

İzmir'e baş koyduk!
Diyordu Sarı Dede
Sesi uzak, sesi yemyeşil,
Öbürleri başlarını sallıyorlardı.
Demircik, daha beş yaşında, çakır oğul,
Duydu bunu, gördü bunu geçerken
İçini görüntüler yığını sardı.

Ne diyordu köyün dedeleri ha,
En güzel
Bir anne mi
İzmir?
Hepsi birden onu
O hepsini birden
Nasıl sevebilir?

Ne diyordu köyün dedeleri ha,
İzmir
Geçtiği yerler mi
Savaşların?
Kaldığı yerler mi yoksa
Devlere benzer
Masallara benzer başların?

Ne diyordu köyün dedeleri ha,
İzmir'de
Yastık gibi tatlı
Ne var?
Ağızları köpük köpük
Vurulmuş atlar düşerken
Başını İzmir'e mi tutar?

Demircik yaklaştı
 Yavaşça, soluğu ıslak
 Mırıldandı Sarı Dede'ye:
 – İzmir kim?
 Gülerek söyledi, Dede dinç,
 Ordumuzun geri almak istediği yer,
 Mustafa Kemal'in en çok sevdiği, benim en çok sevdiğim.

Anladı azıcık
 Başı ağırlaşıırken
 Yeniden mırıldandı: İzmir nerede ne yanda?
 Eyitti Dede, sesi eski günlerin özlemiyle kuru,
 Nah, tepenin üstünü gördün ya oğul
 Sonunda İzmir'i bulursun
 Gitsen şu Tek ağaçlara doğru.

Demircik,
 O gün sallandı durdu
 Güpegündüz
 Yüreğinin gecesi büyümüş.
 Acıkmadı susamadı bile
 Eve döndü bitkin
 İçinde binbir düş.

Çeke çeke döndürdü döşeği
 Demircik, Tek ağaçlara doğru.
 Elleri sevinirken
 Gözleri donuk.
 Oh! diyordu içinden
 Dedelerin sesiyle,
 İzmir'e baş koyduk.

YARALI AT ÇİL SATI ÇOMAR

Çil Satı karşı köyden köyüne dönüyordu
Sayrı bacısını yoklamıştı erkenden.
Yanında yaşlı Çomar,
O ne?
Çayın kıyısında bir karaltı,
Biri mi var?

Çomar dikmiş kulaklarını, atıldı hemen
Koştı ardından o da,
İşte, adam sandıkları bir at.
Daha yaklaştılar
Su içerken devrilmiş besbelli
Yığılmış iki kat.

Çil Satı anladı eyerinden
Bu bir savaş atıdır.
Kim bilir nerelerden susamış da gelmiş.
Havladı Çomar böğründe
Ah yaralıymış ha, yazık yazık,
Ne de uzunmuş, ne de güzelmiş.

Birdenbire silkindi hayvan, kalktı
Sevindi Satı çok.
Çekti kantarmasından götürdü bir kuytu yere.
Sonra gömleğini yıkadı suda üç kez.
Böğürdeki yarayı sildi yedi kez
Sanki iyileşti Çomar, sanki iyileşti dere.

Öyle sevdi ki atını çocuk
 Söylemedi anasına bile.
 Ot getirdi saman buldu her gün yarasına baktı.
 Bakışları, kocaman bakışları savaştan gelenin,
 Geceleyin yakındı ya
 Gündüzün uzaktı.

Güneşlensin, iyi yatsın dedi atım,
 Eyerini çıkarmak istedi hep
 Bırakmadı nedense.
 Bir bildiği vardır diye avunurken
 Çok şükür kapanmıştı yara artık,
 Yıkayamamıştı ki kanla kıpkırmızıydı hâlâ velense.

Yine güneş doğar doğmaz varmıştı sakladığı kuytuluga,
 Çomar acı acı havlarken
 Donup kaldı Çil Satı
 Yok olmuştu ha, Tanrım!
 Gizli yatağından işte .
 Kim bilir nerelere gitmişti sevgili atı.

Artık anlattı öyküsünü dedelerine köyün
 İlkın sevindiler,
 Sayrı atın dirliğine.
 Dediler nereye gitti mi diyorsun Çil Satı,
 Nereye gidecek
 Katılmıştır savaştaki birliğine.

CENGİZ'İN AĞACI

Düşman girmişti köye
Cengiz, küçücük.
Suluyordu küçücük alanlarındaki ince ağaççığı her gün
Cengiz,
Küçücük.

Babası orduya katılırken dağıtmıştı ağaçları onlara
Cengiz, küçücük.
Kendi ağacını öylesine seviyordu ki
Yüreği orman orman ya, Cengiz,
Küçücük.

Azgın yüzbaşı çağırdı karşısına
Korkmadan gitti Cengiz, küçücük.
Niye suluyorsun bunu dedi
Büyüsün diye yanıtladı Cengiz,
Küçücük.

Hayır büyümesin dedi yüzbaşı
Neylesin sustu Cengiz, küçücük.
– Bana karşı büyümesin istiyorum!
İçinden bir yeşillik koptu Cengiz'in,
Küçücük.

Baktı yüzbaşı, yüzüne,
İçinden yeller eserken Cengiz, küçücük.
Hınçla çağırırdı erlerini, buyurdu kesin dallarını ağacın!
Gözleri gök gök, Cengiz,
Küçücük.

O günden sonra kalkıyordu tam gece yarısı
Cengiz, küçücük.
Öpüyordu yaralı ağacını karanlıklarda dudakları kocaman,
Cengiz,
Küçücük.

İKİ ÇAVUŞLAR

Satı çavuşun oğluydular, iki çavuşlar derlerdi onlara,
Uzak uzak bakardı kimi görse, ne görse iki çavuş.
Köyün ikiziydi onlar
Altı yaşlarına yeni girmişlerdi ya
Yüreklerinde çırpınırdı sanki
Acıdan yastan
İki yaralı kuş.

Acıdan yastan'dılar hep,
Babaları çağırılmıştı savaşa bildir
Bir tek mektubu gelmeden daha,
Gelmişti şehitler çizelgesinde adı.
Kavak bile sallanmazdı onlar geçerken,
Sanki yalnızlıklarını anlamıştır.

Çekilmişti yanlarından saldırganlar,
Siperlerde bırakmışlardı birçok ölü.
Bizim iki çavuşun
Gözleri büyürken şaşkınlıkla
Ellerinde kazma kürek
Ölüleri gömmek için
Ninelerle dedeler imece yaptı köylü.

Toprak serptiler boşalan siperlere
Kan kokusu kurdu kuşu çekmesin dediler.
İki çavuş da küçücük avuçlarıyla katıldı bu işe, gecikmesiz,
Bilmeden
Bir geçmiş i örttüğünü,
Nice öykülerinden arındı yer.

Ertesi gün iki çavuş yine çıktı oralara
Bir oyuna varır gibi yavaş yavaş.
Toprak kaydı, o ne, o ne ki?
Ôtede, tümsekten,
Kımıldadı çalılar,
Kaydı taş.

Bizimkiler koştular hemen
Yüzleri iki çiçek.
Baktılar: çukurda yaralı biri oturuyordu.
Saç sakal birbirine karışmış,
Ağzını gösteriyordu kanlı eliyle
Anladı ilk gören, su istiyor dedi, içecek.

Konuştı ikizler aralarında
Dedelere söyleyelim mi yaralıyı?
Söylesek gelip öldürecekler
Demeyelim iyileşene dek,
Suyumuzdan verelim, ekmeğimizden verelim,
Hem görmesin kimsecikler, örtelim üzerine çalıyı.

İki çavuş gülümsediler ilk kez,
Birdenbire gelinciklerle doldu gökyüzü, kır.
İçlerinden bir türkû akarken
Dediler ki
Sevinsinler köylerinde
Onun da ikizleri vardır.

KUŞLARIN ÇEKTİĞİ KAĞNI

Tekin'e kuşsever derlerdi köyde,
Daha dört yaşından beri
Kuşlarla uyanırdı hep
Kuşlarla ekmeğini yerd, kuşlarla dolaşırdı hep,
Kuşlarla uyurdu hep
Evde değil kuşların yanındaydı yeri.

Omuzlarına, başına, ellerine konarlardı gece gündüz
Ondan hiç ürkmezdi kuşlar.
Köyün görmüş geçirmişleri
Konuşurlardı kendi aralarında
Bakışları dalarken,
Bu çocuğun içinde bir kuş var.

Yine bir gün anası doldurmuştu kağınısını
Top mermileriyle, sara sara, ip ip.
Tekin ardında ha demişti güneş doğar doğmaz
Ağaran yollara düşmüştü,
Alnına
Göklerin ilk mavisini geçirip.

Gittiler ulaştılar tepelerden dağlara
Birdenbire duruverdi iki bıcılğan öküz.
Daha çok mu yüklemişti ne acısından yasından,
Ne de tez çamura boğmuştu,
Şu incecik geçidi bacım
Erken gelen güz.

Tekin nereye gitse üzerinden giderdi ya kuşlar
İşte cıvıldaşıyorlardı yukarlarda: cik cik.
Sarı öküz dayandı göğüs ilen, bir daha,
Kara öküz dayandı göğüs ilen, bir daha, bir daha,
Dayadı yüreğini, itti anası
Dayadı yüreğini, itti Tekincik.

Hayır sökölmedi bataktan, yürümedi kağı
Oldu cik cik ordusunun gönülcüğü dar,
Tekin'i sevenler indi üzerinden
Küçücük pençeleriyle tuttu ipleri
Yüz bin yerinden yüz bin bir yerinden tam,
Bütün güçleriyle uçtu İzmir'e doğru kuşlar.

Ana oğul ulaştırdılar mermilerini yüzleri ak,
Yine en erken,
Cıvıl cıvıl,
Cik cik
Annesi ağladı
Tekincik gülerken.

SAVAŞTAN DÖNEN BABASINA KAYA'NIN ANLATTIKLARI

Yalaz yalaz parlarken uzaklar kıpkızıl
Anam sorardı bana
Ne olacaksın derdi.
Ben üç kış, dört yaz görmüş,
Derdim
Mermi taşımak için oralara
Öküz olacağım derdim.

Mermi sesleri, gece sanki delik deşik,
Anam sorardı bana
Ne olacaksın peki oğul?
Ben vurulmuş dört beş yerinden
Derdim
Kurşun göğsümden içeri girmesin diye
Demir olacağım derdim.

Parlatırdı bombalar oralarda karanlığı çiçek çiçek
Anam sorardı bana
Ne olacaksın şimdi?
Ben beş altı kez tutuşmuş
Derdim
Yakmasın diye beni
Su olacağım derdim.

Yaralılar geçerdi kağnılar dolusu
Anam sorardı bana
Bugün ne olacaksın çocuk?
Her yanımda yara
Derdim
Saracağım yaralarını onların
Sargı`bezi olacağım derdim.

Geçerdi sonra yarı ölüler, elleri ayakları yüzleri gitmiş,
Anam sorardı bana
Ne olacaksın artık?
Ben altı yedi ölü, yarı masal,
Derdim
Dinlensinler diye biraz
Uyku olacağım derdim.

MUSTAFA KEMAL'İN OĞLU

Mustafa Kemal'in oğlu diyorlardı ona,
Sırtını okşamıştı Mustafa Kemal gün ağarısında, erken.
Geçiyordu paşalarla beylerle
Su içmişti bakracından şuncağız.
Öbür çocuklardan ayırmıştı kendini artık
Adını duyuyordu yüreğinde yalazca
Soluk alırken, ekmek yerken.

Köyün yetimiydi, ölmüştü babası Çanakkale'de,
Kale gibi tutardı omuzlarında başını.
Yeşil gözlerinde bir karanlık parlardı eskiden beri,
İt gibi çabalarla bakmak için ninesine.
İnce bacakları altında koca ayakları vardı
Sarıydı, kuruydu, bozkırda bir çalı gibi kavruk,
On uçüneydi ama göstermiyordu yaşını.

Nice sonra top sesleri duyuldu uzaklardan
Al al oldu dağların moru.
Eli silah tutanlar gitmişti savaşılarla bildir
Kadınlar, çocuklar, dedeler toplandı cami avlusuna
Sordu hepsi birbirine ne yapak?
Birdenbire düşman askeri görüldü çayırdı
Geldi çattı köye gâvurun zoru.

Ertesi gün bir çağrı ulaştı evlere, samanlıklara,
Alanda kimliği yazılacakmış herkesin.
Ossaat bir yangın sardı Mustafa Kemal'in oğlunu,
Kimi Yavuz diyecek, kimi Çetin, kimi Özdemir,
Ankara'dan gelen yeller önünde
Ankara'ya uçan şahinlere karşı
O, ne desin?

O, Mustafa Kemal'in oğlu nasıl söyler
Adını, bir avuç düşmana.
Mustafa Kemal'in oğlu yenilmez, tuksak olmaz,
Adını vermez süngüler altında,
Başını verse bilem.
Hem ağaç ağaçtır, öküz öküzdür,
Ünü, yakışmalı cana.

Tanrısına bir çağrı da iletemez
Bağlanmasın bir kez adamın eli.
Sırayla varır hepsi yazdırır kimliğini yüreği yanık,
Kaya gitti beş kişi kaldı geriye vay vay,
Oğuz gitti iki kişi kaldı geriye
Erkek olan kendini de saklamaz hiç,
Netmeli ağası netmeli?

Çevre durmuş saldırganın erleri
Arkadan yüce bayır bakınır kırca kırca,
Gülsüm gelinin horozu öter
Öğle namazı ermede, yaprak kımıldamaz,
Bir dönüş yaptı güleç toprağın sevgisi on üç yıllık
Sıra ona geldi,
Yürüdü, sol yana yürüdü ağırca.

Bayrak mıydı ne, kartal kanadı mıydı ne,
Ses verdi göklerden adı.
O yürüyordu, köylünün ürküsü büyüyordu ardında
Büyüyordu gövdesi
Büyüyordu dağ kadar.
Dur diye haykırdılar namluları çevirip üstüne
Durmadı.

AĞRI DAĞI BİLDİRİSİ

TEVFİK FİKRET İÇİN

Burası Türkiye'dir
Bir ağaç yükselir
Sallanır yaprakları gökyüzünce bir bir.
Burası Türkiye'dir
Ağaçların kökü ta içerdedir.

Burası üst üste ülkelercedir
Bir ırmak gelir
Yılların durmuşluğundan arınır kazmalarda kurumuş kir
Burası üst üste ülkelercedir
Irmaklarının kökü ta içerdedir.

Burası tekin değildir
Bir ezan dinelir
Koparır bileklerini karanlıklardan demir demir
Burası tekin değildir
Ozanlarının kökü ta içerdedir.

TÜRKLER

– Kanunî Sultan Süleyman'ın
400. ölüm yıldönümünde –

Türkler dağlarla çoğalırlardı,
Büyüktü yeryüzü Türklerle.
Uluydu yeryüzü Türklerle, yön yön,
Türkler dağlarla çoğalırlardı.

– Bir Kanunî Sultan Süleyman'a bak,
Bir sana bak.

Dağlardan önce gelirdi Türkler,
Kurtuluşunu toprağın kim dese doruklar üzre
Yükselişini bayrağının kim haykırsa, bizdendi o,
Dağlardan önce gelirdi Türkler.

– Bir Kanunî Sultan Süleyman'a bak,
Bir sana bak.

Türkler en eski dağlar mıdır,
Öyle mavi sallanırlar ya, öyle yeşil sallanırlar ya,
Öyle gök sallanırlar ya, yelleyin,
Türkler en eski dağlar mıdır?

– Bir Kanunî Sultan Süleyman'a bak,
Bir sana bak.

ÇAĞRI

Yeryüzünün tek ulusu bu
Bir tek gün tutsak olmayan...

Nasıl savaşız girmiş içeri
İrin gözleri ak olmayan.

Elleri en yakın en pis
Sömürüsü uzak olmayan.

Barış ebeleri salmış köylere
Bebeklerime sevgisi kundak olmayan.

Yetti artık karşı gelelim bi görünmeden girene hepimiz
Hepimiz kim varsa alçak olmayan.

YAK

– Amerika'da Kara Derililerin Ayaklanması –

Ne ki bir başka bayrak,
Yer seni.
Ne ki bir başka su
İçin serinler kurur kurumaz,
Yak yavrum yak.

Karanlıkta kalmıştır hak,
Bütün geceleri
Bütün kurtuluşunla
Bütün yaşamanla sen,
Yak yavrum yak.

Ne ki uzak,
Özgürlüğüne senin.
Ne ki ta bağrına girmiş,
Ne ki ılık yalazı parlasın gözüne
Yak yavrum yak.

Büyür çamurlar içinde başak,
Gösterir bir doymuş geleceği bu.
O kara derililer haykırır haykırır
O kara derililerden biri bu,
Yak yavrum yak.

AĞRI DAĞI BİLDİRİSİ

– Kurmay Binbaşı Cevdet Sunay'a –

Yıl 1937, Sürbehan'dan öte Serdar Bulak yollarında tanıştık,
Siz topçularla süvarilerle Karaköse'den geliyordunuz,
biz piyadeler Erzurum'dan.

Kocaman atlarınız vardı, küçücük atlarımız
Bir sevinçle dere tepe gittik mi gitmedik mi,
Ağrı Dağı'na çıktık mı çıkmadık mı?

Sonra 15 subay 50 er birleştik, yöneldik Mihtepe'den
ayak ayak doruğa

Aşağısı yer uçurum, yukarısı gök uçurum
Tanrı'ya mı varıyorduk özgürlüğe mi bilinmez
Yaşamamızı bir ululuğa döktük mü dökmedik mi,
Ağrı Dağı'na çıktık mı çıkmadık mı?

Tanıksınız, bir üç piyade teğmen soluğumuzda
Türkiyece bir mavi,

Nöbetleşe aldık bir sac kutudaki Atatürk'ün büstünü sırtımıza
– Ata sağdı o sıra biliyorsunuz dağlarla bir –
Oralardan evrene baktık mı bakmadık mı?
Ağrı Dağı'na çıktık mı çıkmadık mı?

İlkin biz ulaştık, piyadeler, havanın başladığı yere, doruğa
Sonra siz ve birkaçı daha geldiniz
Azlığımızın bu anlaşılmaz dinelişini upuzun dinlerken
Bir inançla yeryüzünden koptuk mu kopmadık mı?
Ağrı Dağı'na çıktık mı çıkmadık mı?

Buz vardı buz vardı, kazdık da kazdık da görünmedi
kara toprak

İkimiz, sizinle ben, yazdık tutanağını.
Büstü, tutanak şişesini koyduk buzlar içre, diktik
flamamızı yel üzre,
Güce, gerçeğe, sonsuzluğa yettik mi yetmedik mi,
Ağrı Dağı'na çıktık mı çıkmadık mı?

Ne demiştik, hâlâ yüreğimdedir tutanakta:
“Türkiye'nin en büyük adamının büstünü,
Türkiye'nin en yüksek dağına armağan ediyoruz”
Hey hey, Türk olarak yücelere aktık mı akmadık mı,
Ağrı Dağı'na çıktık mı çıkmadık mı?

Peki Kurmay Binbaşı Cevdet Sunay, Amerika'ya
nasıl gidersin söyle,
Şu ikili anlaşmaları silmeden
Kaldırmadan yaban ellerini yurt üzerinden, ta
Mustafa Kemal...

Söyle dağlar özgürlük demektir unuttuk mu unutmadık mı,
Ağrı Dağı'na çıktık mı çıkmadık mı?

YUMRUK BIRAKIMI

Gövdesini aç bırakmış, yüzünü sakal bırakmış,
 Yumruk bıraktım elimi.
 Gerçekler üzerine hohoy,
 Bulacağım avucumun içindeki aydınlıklardan
 Ben kendi doğrumu, ben kendi güzelimi
 Hohoy hohoy,
 Elimi yumruk eyledim,
 Elim yaşamak hohoy.

Tarlasını ot bırakmış, göğünü gece bırakmış,
 Yumruk bıraktım elimi.
 Nice allarla uyardım hohoy,
 Bu yeşil, bu sarı, bu mavi, bu boz,
 Horozlarım ötel mi?
 Hohoy hohoy,
 Elimi yumruk eyledim,
 Elim ki başak hohoy,

Köyünü yoksul bırakmış, yurdunu tutsak bırakmış,
 Yumruk bıraktım elimi.
 Geleceği bir kodum ki içine, hohoy,
 Dağlarımdan ovalarımdan taşıdım,
 Buldum yelimi, selimi.
 Hohoy hohoy,
 Elimi yumruk eyledim,
 Elim bir bayrak hohoy.

ULU EVDEN GÖRÜNENLER

Bir ulu ev Türkiyem
Bir ulu dağ üstünde.
En yakınından ta en uzağına görünür,
Hep kötülük, hep pislik, ışıyan ulu günde.
Orda biri ulusun yeryağını çalmada,
Biri güzel yurdunu satarak alçalmada.

Bir ulu ev Türkiyem,
Bütün yönlerle doğru açık pencereleri.
Erzurum'da, İspir'de, Yozgat'ta, Erzincan'da
Ta uykularına dek görürüm nereleri.
Orda biri, ağa derler, taş yürek,
Kapmış topraklarını açların kürek kürek.

Bir ulu ev Türkiyem,
Gönderinde albayrak.
Kırk bin köy kırk bin acı,
Kör olurum bakarak.
Biri sırtlan, biri kurt, biri kaplan, biri fil,
Orda biri Türkleri yönetirken Türk değil.

DAĞ ÜZRE YAKINMAK

Savaş acıdır ya ova gök
Vardır savaştan da acı bir yara.
Bu ulusal varlığımızın utanmasıdır
Artık ne yüzle bakacağız of
Biz bu al dağlara.

Yelini mi soluk edeceğiz
Dinelişini mi boy
Sonsuzluğunu mu yaşama kardeşler
Artık niçin yaslanacağız of
Biz bu mor dağlara.

Bir Türk
Kırk milyon Türk'ten güzeldir
Özgürse.
Artık nasıl bayrak asacağız of
Biz bu kara dağlara.

SON SÖMÜRGEN'E

Sen içi Ortaçağ'larda kalan
Sen yeryüzünün aşağılara inen uçurum dağı
Sen para ağız kan ağız
Sen sömürüyle doyanların en alçağı.

Gerçek uygarlık değil
Uygarlık içindeki yerin
Karşı köydeki sayrı bebeğe varsa ya
Aya ulaşan uzay gemilerin.

Sömürmek, başka ülkelerin iç işlerine karışmak
Barışta bitmez tükenmez savaş
İğrenç yüzün görünüyor artık
Uyanan ulusların dev gözleriyle yavaş yavaş.

Biri doymaz ki
Biri açken
Nice bilginler yıldızlarca söyledi bunu
Alınları gökyüzünde taç'ken.

Sen
Çağın önderi ha?
Çukur mu çukur
Senin ta yüreğinde soluyan ejderha.

Sen güzlü erdemsiz
Sevgisi kurtlardan daha dar
Yenemezsin ki
Yaşayanların, yaşamının sonsuzluğu var.

BU BU

Bırak yalan söylesin

Bu bu

Kocaman yurdumda kocaman

Bu açlık bu çalma çırpma bu kölelik

Bu bu.

Gerçek saklanamaz ki üstüne ovaları örtsele

Bu bu

Hangi görkemli yerlerde oturursa otursun

O o değil

Bu bu.

Kim kendini avutabilir

Bu bu

Toprak kayıp gitmekte mi ayaklarımızdan

Göçüp yok olmakta mı ulu devrimlerimiz

Bu bu.

GÖRÜNEN KÖY

– Çetin Altan’a gelen mektupları okurken –

Türkiye bir büyük devrim yolunda
Gündüzleri gündüzlere sığmıyor,
Gecelerden taşıyor geceleri,
Söylemedi demeyin:
Toprak kuş gibi uçar mı uçacak.

Orda bir köylü ayağı, burda bir işçi kolu
Bir kocaman yürümekte bir kocaman tutmakta,
Dalgalanmakta Ulus’un yüreği alaz alaz.
Söylemedi demeyin:
Balık kavağa çıkar mı çıkacak.

Yetti artık ovalarca sömürüldüğü
Sayrı, çıplak, köle, aç, aldatılmış,
Yetti artık öldüğü, hey hele hey.
Söylemedi demeyin:
Ölü gözünü açar mı, açacak.

DAĞLARIN SESİ

Ağrı Dağı seslenir İsfendiyar Dağları'na
Sarı mıyız, yas yas, al mıyız.
Bunca şehit üzre ne diye dalgalanır Amerikan bayrakları
Türkiye onların mıdır, bizim midir,
Kara toprağın bilinci miyiz, karanlık bir yel miyiz.

Erciyas Dağı seslenir Toros Dağları'na
Yaralı kartal mıyız,
Bunca şehit üzre ne diye dalgalanır Amerikan bayrakları
Anayurdumuzda biz ta gök
Utançlara yol muyuz.

Allahuekber Dağı seslenir Doğu Karadeniz Dağları'na,
Nedir, biz Türk değil miyiz?
Bunca şehit üzre ne diye dalgalanır Amerikan bayrakları,
“Burası benim” diye mi,
Köle miyiz, kul muyuz?

YURDUMA

Sen Tûrkiye'sin, büyüksün, güzelsin de,
Kara tarlalarca, ulu savaş alanlarınca, bitmez tükenmez,
Kim yürüyecek, sen, kim tutacak, sen,
Ayaksın da, elsin de.

Sen Tûrkiye'sin, büyüksün, güzelsin de,
Ama bakımsız, ama sômürülmüş, ama yıkık,
Bir serinlik versin alnına nice aydınlıklardan,
Bütün yelleri gökyüzünün, gelsin de.

Sen Tûrkiye'sin, büyüksün, güzelsin de,
Bekle bin yıl daha, ne çıkar,
Utanır senden, mutlu kılar seni er geç,
Oğulların sencek yücelsin de.

OZANDEDE

Ozandede, ak çağlardan gelirsin,
Soluğunu dağ başında alırsın,
Nere kaçsa karanlığı bulursun.

Çoğu bitti, yürüyüver az daha.
Al atların kuyruğunu çöz daha.

Sen Koroğlu, Pir Sultan Abdal, Yunus
Omuzların dumandır başların sis,
Türkülerle yanar yüreklerce yas.

Vur hızlı vur kırılmamış saz daha.
Kanasın koca sessizlik, boz daha.

Bilirler boş yaşamalar kısadır,
Işık geceyi öldürür, yasadır,
İsterler ki Ozandede susadır.

Uzan daha, büyük daha, yaz daha.
Alçakların yüreğini çiz daha.

SORGU'DA

Seni alçak
Seni yabanın domuzu
Seviyorsun ha
Köroğlu'nda Pir Sultan'daki sazi
Sana ne açın çıplağın
Ekmeği tuzu

Niye dilinden düşmüyor
Ulusal gelirin çoğu azı
Senin omuzun ağrır mış öyle mi
Sancır sa ta uzakta birinin omuzu
De bakalım ne yılanlıklar taşımakta
Şu elinde yazı.

ÖRTÜLÜ ÖDENEK

Bugünün alçaklarına bakarken
Suçtur
Dünkü alçaklara sövmek.

Bugünkü satılmışlarla yaşarken
Suçtur
Dünkü satılmışlarla uğraşmak.

Bugünkü açlığı görürken
Suçtur
Dünkü açlığı yazmak.

Bugünün alçaklarını sezerken
Suçtur
Dünkü alçakları anlatmak.

BURSA SÖYLEVİ

Burası Türkiye'dir.
Burası Atatürk'ün evi.
Gece oldu mu, karanlık bastı mı çirkin,
Parlar yerden göğe
Bursa Söylevi.

Köyler kentler üzre haykırır er geç,
Türk Devi.
Duy dağlar ağzından,
Nasıl büyümekte,
Bursa Söylevi.

Bu Atatürk işte,
Gökyüzünce bir özgürlük, yeryüzünce bir sevi.
Yolundan gitmezsen,
Çıkar karşına bayrak bayrak,
Bursa Söylevi.

ALMANYA'LARDA ÇÖPÇÜLERİMİZ

TABAN ÇİÇEKLERİ

Açılır yürürken
Ta uzak ülkelere
Sanki yaprak yaprak
Tabanlarınız.

Açılır bir soluk gibi eşit aralıklarla
Kara değil ak
Eve değil ekmeğe binlerce yıldan beri
Adımlarınız.

Açılır, yönlerin tohumu
Geçmişten
Geleceğe doğru hep
Adımlarınız.

Açılır, sonsuz çiçekleridir yeryüzünün
Sevgi diye
Yürür büyük kurtuluşa
Kocaman kocaman tabanlarımız.

ANADOLU GİTMEK

Nerde iş varsa nerde lokma varsa
Yalnayak, yalnız
Kollarında bir ağır, omuzlarında bir çıkın
Batıya gider, üç beğleri eski şehitleriyle yalnız.

Bir ayak tabanı Anadolu
Gider ayak ayak Anadolu.

Uykusu yüce dağlarla uçmuş
Tedirgin yalnız
Ektiğini vermemiş toprakları
Çakıl olmuş deli sellerle upuzun yalnız.

Bir ayak tabanı Anadolu
Gider Anadolu.

Nereye bilmeden, nereye görmeden
Kocaman şaşkınlığıyla yalnız
Kocaman işyerleri kömür ocakları loş
Ekmek arama karanlığıyla yalnız.

Bir ayak tabanı Anadolu
Gider taban taban Anadolu.

AÇIN ÇIPLAĞIN ŞAŞKINI

Yurtları savunuruz binlerce yıldır
Yurtlar ağalarının
Yeneriz gelenleri bayraklarla
Toprağımızı kurtarırsınız bir daha biz
Döneriz ki yurtlar ağalarının.

Çalışınız çabalarınız güzelleşir ova kent
Yurtlar ağalarının
Oğullarımız alın teri dökerken azalır
Tarla işyeri bağ orman çubuk
Daha da büyür onlarınki yurtlar ağalarının.

Neden yurtlar ağalarının bilen yok söyleyen yok
Yurtlar ağalarının
Ölse bile
Kara toprağı biz doldursak bile
Allah Allah, yurtlar ağalarının.

TORNADA BİR GÖZ UYUYAN ÇOCUĞUN ÖLÜMÜ

Datlı bir oyuna düşmüşüz düşümde anam ilen
Artı sorma niççin uyudum kardaş
Hele dur uykunun dalında biz
Kuş olak.

Yooo döveceysen anlatam hep
Gecelemesiz çalıştırdılar
Dört yaşımdan bu yana gecelemesiz
De ki bir solucuk uyumuş olak.

BİTEN ORMANLAR TÜRKÜSÜ

Yeller dellendir toprakta
Buğday bire iki vermez
Bu koskocaman ölü kim
İssız uzun çıplak yalnız
Orman bitince kimse yok.

Yıkık evler geceyle boş
Karanlık hortlakla dolu
Kapılardan geçersiniz
Altın günler nerelerde
Orman bitince kimse yok.

Ağzı açık kalmış ova
Ağzı açık kalmış dağlar
Geleceği yok bir geçmiş
Gök bitince yer kalır mı
Orman bitince kimse yok.

DEĞİRMEN KÖYÜ GERÇEĞİ

Köylülerim çadır kurmuş karşıya

İşte insan bir dil

Susarken yarınını haykırır senin

Aydınlığa dönük, kör değil.

– Ağız isen yok ol haykır haykır

Göz isen kör ol gördüklerinden.

Dede oğul çocuk ana kız

Yalnız ekip biçmek hepsinin görevi

Yalnız bu kara topraktır aydınlatacak olan

O kapkaranlık evi.

– Ağız isen yok ol haykır haykır

Göz isen kör ol gördüklerinden.

Kocaman gövde dinelmiş karşıya

Parlar yerden göğe dek

Sen doğru üzeresin ya ayaklanan köy

Yeryüzünün gerçeği senin gerçeğinle birleşecek

– Ağız isen yok ol haykır haykır

Göz isen kör ol gördüklerinden.

GÖZÜNÜ SATAN

– 9.8.1967 günlü Akşam'dan –

Evde altı çocuk var,
Yaşları iki ile yoksulluklar arası on ikidir.
Gün düşer de deli dağlardan birdenbire,
Evde altı çocuk var,
Hepsi birden der: Ekmek.
– Al gözüm ışığı,
Ver ekmek.

Yazdım işsizliğimi karşılık bile vermedi Sayın Başbakan,
Açlığı bilemezler ki efendilerimiz,
B.M.M. Başkanlığı başvur dedi bankalara,
Açlığı bilemezler ki efendilerimiz,
Büyür götürür beni karanlığa geceler ekmek.
– Al gözüm ışığı,
Ver ekmek.

Ben Havzalı berber Mehmet Kurşun,
Bir gözümü satıyorum,
Güzeldir sıcaktır ama sert bakar az,
Bir gözümü satıyorum,
Belki de eder ekmek.
– Al gözüm ışığı,
Ver ekmek.

KÖY AÇIK TÜRKÜ AÇIK

Ağam çeneni göğse vur
Karşımızda elpençe dur
Sızlar saçların akları
Dinle köyü bucakları
Türkülere yakın otur.

Yıldızlar gibidir çil çil
Kurşundur değdiğine bil
Dört altın sekiz heceden
Gözleri büyür geceden
Türküler uyumuş değildir.

Aç ise el avuç darsa
Bu depremdir sarsa sarsa
Yok eder bayırı düzü
Yarına çıkmaz yeryüzü
Türkülerde yürek varsa.

Kınılmış kadını eri
Giden dönmemiş ki geri
İşte elli yıl oldu tam
Nasıl kapanacak ağam
Türkülerin açık yeri?

HEY

Hey! De bana kocaman toplum
Gökyüzü bir sarı yaprak, güz mü ne?
Dinliyorum sessizliği nicedir
Bir uzak kuruluş
Bir koca karanlık yıldız mı ne?

Açmış ovalarca sofrasını
Üstündekiler ekmek mi tuz mu ne?
Kızlarımın bakışları az mavi
Oğullarımın bakışları az yeşil
Hepsi uykusuz mu ne?

Gecede ince bir aydınlık sürü gider
Özgürlüğe varan iz mi ne?
Hey derim dağlara
Yankısı yok
Hey sesim yalnız mı ne?

DURAN

– Bir gerçeğin öyküsü –

Otobüs biletçisi girdi kasaba, düşünmüş ta nerelerden,
Yarım kilo sığır kıyması diye mırıldandı, soluğu
uzaklarda sımsıcak.
Tartılar verdiler, yutkundu mutluluğunu, koydu etini
çantasına,
Ne ödeyeceğiz dedi, bir aç parlama, 550 kuruş istediler*
Ne o, yarım gündeliğim, daha mı çok, vay vay.
Durdu ta içinde bir yer, türküsüz.

Sallandı
Koparcasına kocaman bir dalı kocaman bir ağacın boş
Alın yazısı düştü göğsüne, dizlerine, ayaklarına bir
kefen gibi acılardan
35 yılın, 40 yılın yükü yıkıldı alın yazısı üzerine,
haykırırken sessizliği.
Biri Kuran ezberlemekte küçücek biri ilkokulda küçücük,
Durdu yokluğa iki yavrusu güpegündüz.

Ne de yorgundu, binbir uykuda, evi ne de yakındı,
Karısı ne de sevinecekti ışık gibi kim bilir:
Geçen yazdan beri istediği yeşil terlik çıkındaydı işte,
Ne de çok ötüyordu, yoksa bir eski kuş muydu bu gök
dedikleri.

Durdu içinden geçenler birdenbire,
Durdu... Sapsarı bir yüz.

ÇOĞALMAK

Günaydın dedi Taşlıtarla bir yanı çıplak bir yanı aç
Kattım gücüme çıplağını da açını da
Üsküdar'dan Paşakapısı, Haliç'ten Sağmalcılar seslendi:
Var olsun ellerin
Aydınlığıma uladım onların suçlusuz suçunu da.

İğdirli çoban koşuyordu incecik
Hey çocuk, sevdim yaprağı kalmamış dallarla sıçrayan keçini de
Kırk bin köyde geri bırakılmışlar, okuma yazma
öğretilmemişler bakıyordu göz göz
Ekledim yüreğime
O mutsuzların alınacak öcünü de.

Yasa kapılarına vardım kocaman, tunç
Dışını da araladım yasaların içini de
Sömürülen, işsiz bırakılan, yurdu kiralanan
Yaşa dediler
Yaşadım, dineldim yeniden üçünü de.

ALMANYA'LARDA ÇÖPÇÜLERİMİZ

Gün ıştır ışmaz alın yazımız parlar,
 Ne alın yazısı, el yazısı be.
 Sökemeyiz ki, biz ilkokul aydınlığı bile gösterilmeyenler,
 Biz, pis yöneticilerin mutsuz kişileri,
 Süpürürüz, yaban ellerinin sokaklarını pis el, pis yürek.
 Sığmazken Atalarım güne, yarına,
 Düşmüşüm vay düşmüşüm ben el kapılarına

Daha üç yüz yıl önce, omuzlarımızda gök yarısı bayraklar,
 Eğilirdi bu ülkelerin burçları uygarlığımıza.
 Şimdi ta Bünyan'daki üç çocuk, ağızları açlıkla büyümüş,
 Şimdi ta Ereğli'deki dört çocuk, gözleri açlıkla iri iri,
 Alır, karanlıklar karanlıklar ardından gönderdiğimiz
 kara lokmasını.

Sığmazken Atalarım güne, yarına,
 Düşmüşüm vay düşmüşüm ben el kapılarına.

Ne duruyoruz, aylık bin yeşil mark,
 Varalım, dağılalım, kartal Anadolu'dan yeryüzüne.
 Beyler altın uykularından uyanmak üzre, hadi yollarını
 temizleyelim,

Süpürgeler kocaman, çöpler kocaman,
 Al güneşten bile utanmadan, pis el, pis yürek.
 Sığmazken Atalarım güne, yarına,
 Düşmüşüm vay düşmüşüm ben el kapılarına.

ÇANKAYA'NIN ARDINDAKİ ÇÖPLÜK

Çöplüğe ilk gelen kazanır
İlk kaşıtıran
Süprüntülerin döküldüğü yer burası
Kazanır sevinerek
Ellerini kemiklerle çaputlarla banşıtıran.

Tan yeri, ağarırken
Ürker bizi görür görmez
Çankaya sırtları ürkmesin bakalım.

Bulanın çürümüş ekmekle doyar karnı
Avuçları zenginleşir paslı tenekelerle
Açlıktır
Babayı bacıyı oğulu anayı dişe diş
Ölürcesine öldürürcesine birbiriyle yanışıtıran.

Güneş bile
Korku duyar bizi görür görmez
Çankaya sırtları ürkmesin bakalım.

HÜSEYİN'İN KISA ÖYKÜSÜ

Yağmurun ayazında güneşin yalazında
Koşulmuş tarlasına beyin
Kırk yıldan beri
Hüseyin.

Kurtulmaz kimse
Değmesin terli bağrına yeli güneyin
İşte düşmüştür dōşeğe yutar ağzının köpüğünü
Hüseyin.

Ağrısı duyulmaz ki köylük yerlerde
Ölümün neyin
Vanr öteye düş bile göremez artık
Hüseyin.

SATI'NIN İÇİNDEN GEÇENLER

Aldanmışım aldanmışım aldanmış
Yönettiyse kim
Almış
Ağzımızdan ekmeğimizi
Gitmiş altımızdan kilim.

Çalışan kazanır'mış ha yalan
Bunca yıl çalıştım doyurmadı iş.
Dedem babam yoksuldu yoksulum ben de
Nice çağlardan beri
Adı değişmiş sömürücünün eli değişmemiş.

Hele gün batmadan
Devşirelim dereden madımağı akça çimi
Seçim der köy odasındakiler
Anlamadım bir tek
Neyin seçimi ne seçimi?

SATI'NIN OĞLU

Bura artıkların yığıldığı yer
Ulu yapıların dere ardı
Üzerinde yarı ölü yarı kokmuş
Dayanılmaz bir koku vardı.

Üşüştüler
Belki üç yüz köpek
Hepsi birbirinden sıska
Besbelli açtılar açtılar pek.

İlkin kokladılar biraz
Dilleri sarı kırmızı
Birdenbire kaçtılar ta uzaklara kaçtılar
Çarptı içlerine burunlarındaki korkunç sızı.

Geldi yedi yaşındaki oğlu Satı'nın daha karanlık
Bu akşam da yine
Eşleyerek topladı yiyeceğini it artığından
Sevine sevine.

RIZAGİLLER

Beş çocuktular en büyüğü on bir yaşında
 Babaları Şaşı Rıza
 İş bulursa duvarcıdır taşçıdır sıvacıdır
 Çalışır kara alın teri sıza sıza.

Tek odalık yeri vardı
 Hepsinin ekmek kadar elleri vardı.

Ortancası Fadik
 Yazı açılrsa der anası, şu kıza
 Üçüncüsü çırak, kutucuda, gündeliği üç papel
 Dördüncüsü sokaklardan tahta toplar toplar kırık maltıza.

Tek odalık yeri vardı
 Hepsinin elleri ekmek kadardı.

Beşincisi memededir, göğsünde Elif'in
 Emer emer... Bir damlacık yetmez şuncağıza
 Kocaman gün küçülür
 Kocaman gece sığar bir yıldıza.

Tek odalık yeri vardı
 Hepsinin ekmek kadar elleri vardı.

YAPRAKSIZ KAVAK

Erken ışık, erken ağaç, erken su,
Ben ta oralarda duyulur muyum.
Kazarlar, sızlanm, bir tarla kûsûk,
Açlıkları üzre oyulur muyum.

Koca gökler uyursun uyanırsın, kocadır.

Kavak bile şöyle sallanır biraz,
Yas ile iki kat eğilir miyim.
Da gelirim da giderim ovadan,
Kocaman yellerle dövülür müyüm.

Bir mavi, nere baksan, karanlıktan yücedir.

Yıllardır yontsam da sesle bağrımı
Taşagız bir işçi sayılır mıyım.
Aha bir al ışık, bir güzel ışık,
Kara topraklarda ayılır mıyım.

Biri çağırır seni, duyamaz mısın nicedir.

İSTANBUL KANARASI

Kanara ne, bilmezsiniz efendiler, nicedir,
Kanara, aktığı boynumuzdan, gırtlığımızdan, kanın su gibi.
Kıpkırmızı bir gölge bir düş olmak,
Kanara, kesildiğimiz yer, bir bıçak uykusu gibi.

Felek yeli döndü kara esime,
İşte geldim İstanbul'da kesime.

Yassı dağlarda, kel ovalarda, yazın kışın,
Güttü binbir çoban, aldı bir ağa vay.
Geceler kör olur ya umularında yarınlının yıldız yıldız,
Kara açlığı böylesine ilettiler taş yollar bir mavi uzağa vay.

Durdum ilkin otlar üzre besime,
İşte geldim İstanbul'da kesime.

Biz keçi koyun biz dana sığır,
Biz inek manda, ürkü göz, ürkü tırnak.
Varmışız efendilerin kapılarına
Böğüren boğazlar damar damar korkudan, çıldırın çıldırın, bak.

Yedi tepe yankı verir sesime,
İşte geldim İstanbul'da kesime.

HOLLANDALI DÖRTLÜKLER

YURTTAŞ DENİZ

Ne olurdu
Deniz insan olsa
Ne olacak?
Hollandalı olurdu

GÜZELLİK

Görüyor musunuz
Giyinirken
Daha soyunduğunu
Hollandalı kadınların

MELEKLERİMİZ

Eski kiliselerin
Yeni
Melekleridir
Bisikletler Hollanda'da

GÜN

Su diye içerler
İçkilerini
İçki diye bakarlar
Gökyüzüne

SES

Duyuyorum
Günaydın dediğini
Yeşil Kırkların
Mavi Aydınlığa

UZAKLARI SÖYLEMEK

Lale tarlası der ki
Tahta ayakkabıya
Al güzelliğimi hemen
Ver bana yeryüzünü

RESİM

İnek doyar erkenden
Çayıra çöküverir
Otlar da büyür daha
İnek de

SEVİNÇ

Sanki kopar gelir
Yeryüzündeki bütün uçurtmalar
Ellerine
Hollandalı çocukların

YER YAKINLIĞI

Ayrılırlarken
Bulurlar hemencecik
Evlerinde
Ayrıldıklarını

YANKI

Kara çan uğultuları
İnlerken mavi göklerde
Sanki sesi çıkar
İncil'deki sözcüklerin

DİNLENMEK

Kırlardaki evcilikler
Birer süslü güvercin
Konmuştur hepsi
Gökyüzüne

TİTREŞİM

Ses
Körüdür Hollanda
Sesidir
Gözün

İÇERDEKİ

Bütün Hollanda
Çıkamaz
Eski ressamlarının
Resimlerinden dışarı

İKİ KİŞİLİĞİMİZ

Ayrılmıştır
Hollanda'da yerle gök
Çalışmak biri
Sevmek biri

GÖĞE KARIŞMAK

Diz boyu çayırların
Uçar gibi olmasından belli
Yakındır
Bütün gezegenler Hollanda'ya

KARANLIK AZLIĞI

Nasıl doyar
Bu kocaman
Mavi gökyüzü
Bir lokma geceyle

SIRMASIZ GÖK

Kaç gecedir göremiyorum
Tekini bile
İstanbul'da mı kaldı
Yıldızlar

KIR EVİ

Çiçek
Damı
Boyuyor
Görmeden kimse

ENGİNDEKİ OLAY

Ölüm der ki
Derisi nasıl incecik
Su aygırının
Görsünler

IŞIKLA YIKANMAK

Aydınlana
Aydınlana
Sarışın olmuş
Hepsi

UYUMASIZ

Gecelikleri vardır
Boşuna
Yoktur ki
Geceleri

GÜNDÜZLÜ GECE

Hep aydınlık olsa
Ağardı gözümüz
Gecemsidir birazı
Gündüzün

İÇİMİZDEKİ EV

Gece tadı verince
Aydınlık
Hadi
Sevişelim derler

ESKİ EKMEK

Durmuş
Değirmenlerde
Yelle suyun insanın
Kardeşliği

AKAN ÇAĞ

Eski bir kitabı aramakta
Amsterdam'daki kanallar
Tanrının
Okuduğu

SONSUZ TESPİH

Günler
Göğün ellerindeki tespih
Başlangıcı yok sonu yok yaşamanın
Amsterdam'da

YÜZE ÜFLENEN

İşte
En eski soluğu yeryüzünün
En eski büyücüler
Yüzümüze üfler karanlığı

MAVİ TOPRAK

Severken
Severken
Gökyüzü
Toprak olmuş

ANAOKULU

Oynamakta
Bu çocuklar
Babalarıyla dedeleriyle
Oynamakta

İLKOKUL

Önce
Harfleri
Öğrenmiyorlar burda
Önce gülmeyi öğreniyorlar

ISI

İşte
Sıcaklığımızdır
Yarı karanlığın
Yarı aydınlıkla seviştiği

İŞLEYEN YEŞİL

Nasıl korumuş
Bu koca
Uygarlık
Köy gibiliğini

EV ÜLKE

Yeryüzü
Gökyüzüne
Alışık
İnsanlar birbirine daha alışık

AYDINLANMAK

Sanki
Yavaşça yıkar
Yeşil gün
Yüzümüzü

AĞARI

Eski bir güzellik
Gökyüzünde bile senin
Çocuklarda
Bile senin

DENİZİ KOPARMAK

Kim güzel almış
Bunlar
Neyi almış bunlar
Denizi

ŞIRILTI

Ovaları
Toprak olmuş sudur
Dinle biraz:
Akar daha

TÜRKÜ

Sessizliğinizle türkü söylersiniz
Seni duymaz gök
Duyarsın onu
Sense

EVRENSEL BOYUT

Eski yapılarda
Yeni insan değil
Yeni yapılarda
Eski insan

SALLANAN

Uykusu
İnsanların ağaçların suların
Aydınlık bir uçurtmadır
Sallanır durur gökte

DENİZ KAVALINDA UYUMAK

Doğa daha yakın
Burda
Evleri yok yuvaları var
İnsanların burda

AĞAÇTAKİ DENİZ

Sordum ağaca: Baban kim?
Dedi: Deniz
Sallanmamdan
Belli

ÇÖLLERE ÇAĞRI

Su karışık
Güneşine
Sevinçten uçarlardı
Buraya gelse çöller

DENİZLE ÖPÜLEN

Bulmuş seni çocuk
Binlerce yıl sonra
Balıkların
Ağzı

DÖNEMEMEK

Bir toplantıya gelmişler
Çiçekleri yeryüzünün
Öyle sevmişler ki
Kalmış hepsi burda

BU

Senindir
Yağmurun sevinci
Bu
Islanmış aydınlık

SAYDAM YEL ESERKEN

Deminki dörtlük
Uçuverir ellerimden
Yazıveririm arkasına
Hemen bunu

KUZEY ULULUĞU

Göge sığmış mı yüreğim
Sığmamış
Sevgiden
Güzellikten sığmamış

IŞIMA

– Kimin evi güzel
Kırlarda?
Her kapının çocuğu haykırır:
– Benimki

SAYDAM OLAN

Güneş
Daha güneş burda
Su
Daha su

YAĞMURDA SEVMEK

Seni severken
Yağmurun sildiği mavilik
Kalır
İçimde

Kim buluşur
Bilmiyorum
Yağmurdan
Yağmura

Suların
Kaçınıcı dönüşüdür bu
Benim dönüşüm
Olmadı olmayacak

Seni severken
Yağmurdan yere inen su çizgileri
Benden sana –
İnen düşünce çizgileri

Bilmiyorum
Yarı aydınlığı
Yağmurun
O ilk günlerden mi gelmekte

Çiçekli gökyüzü nerde mi
Yağmurda değil
Boşuna aramasınlar
Çiçekli gökyüzü bende

Seni severken
Yağmurla başlar işte
Sürüp gider
Sevenlerin ayrılığı

Yağmurda bir bekleme vardır
Gökyüzüne sığmayan
Bir bekleme vardır seninle
İçime sığmayan

Karanlığı giterse de biliyorum
Daha da büyütecek bu yağmur
Tek çiçeğini
İçimin

Seni severken
Yağmur yağdı mı
Severim
Seni daha çok

BOYALI YAŞAMA

İşler büyük saati
Ta gökte
Bundan mı daha mavidir
Süresi Rotterdam'ın

ÖLÜMSÜZ OLMAK

Minicik Madurodamda
Gözlerimizi doldurur
Tanrının
Yeryüzüne bakışı

SEVERKEN GÖTÜRMEK

Değirmen Lale tarlası kır evi
Yokoluverdi ortalıktan
Türk ozan sokuvermişti koynuna
Gitti gider

BİR MASALIN SONU

Hollanda
Ülkesi çiçeklerin
İnsanlar çiçeklerin bebekleri
Hollanda'da

HOROZ

HORUZ AĞIDI

Erken öten horozumu aldılar
 Yüreğimi kırk milyona böldüler
 Sanki bütün türkülerim sildiler
 Erken öten güzel horoz öten ey.

Allı horoz dalı ben süsledim
 Başkasına sırtımı yaslamadım
 Ağladım ya tûyünü ıslamadım
 Erken öten güzel horoz öten ey.

Kardeş bana yaklaştığın öcün mü
 Kardeş beni kesebilmek gücün mü?
 Kardeş benden öte giden acın mı
 Erken öten güzel horoz öten ey.

Öttü mü var olur nicesi yoğun
 Dört ucu sallanır burada göğün
 Parlaması bitmez tükenmez dağın
 Erken öten güzel horoz öten ey.

Tanrım üç ses sever imiş biri bu
 Davranmanın yürümenin yeri bu
 Yaşamalar getiren öldürü bu
 Erken öten güzel horoz öten ey.

UMMADIĞIMIZIN ULAŞTIĞI GÜN

Yeryüzü biri
Kara toprak adına
Sen biri.

Uluslar ağaçlar kuşlar biri
Yaşamak adına
Sen biri.

Varmamış şimdiye dek biri
Varacaksın er geç
Sen biri.

Gökyüzü biri
Özgürlüğü türküleyen bayrak
Sen biri.

BU DENİZ BU KAYAYI

Bu deniz neler çekmiş bu kapkara kayadan,
Şöyle biraz açılsa
Büyüse, dalgalansa,
Yücelse şöyle biraz,
Dur demiş, hayır demiş, yok demiş, olmaz demiş.
İçine, ta içine, ta içine girecek,
Bu deniz bu kayayı yiyecek, bitirecek.

Bu deniz, ana, çocuk,
Nine, oğul, dede, kız,
Biri, bini, yüz bini, toplumun çoğalışı,
Günün ilk ışığından,
Geceye, yıldızaca.
İçine, ta içine, ta içine girecek,
Bu deniz bu kayayı yiyecek, bitirecek.

Bu deniz karanlığı parlarken ta derinde,
Çıplaklığı
Açlığı
Sonsuz uykusuzluğu,
Parlarken daha daha.
İçine, ta içine, ta içine girecek,
Bu deniz bu kayayı yiyecek, bitirecek.

YÜRÜYEN İŞÇİLER KAPILARINDA İSTANBUL'UN

Yürürüz devrim gününde
Bütün Ulus'un önünde
Açlar çıplaklar ininde
Toprak bu yurt denen toprak
Bu yurt benim elim aya'm
Bu yurt benim elimle aya'mla kurtulacak.

İşçi yürür mü yürür ya
Koca illere varır ya
Ağayı beyi görür ya
Kalmadı gerçeğe uzak
Bu yurt benim elim aya'm
Bu yurt benim elimle aya'mla kurtulacak.

Ölü girer gecesine
Ulaşır dağ yücesine
Bittim dedim nicesine
Sustular taşlar gibi bak
Bu yurt benim elim aya'm
Bu yurt benim elimle aya'mla kurtulacak.

Kişi kişiye kul değil
Neden karanlık al değil
Yeryüzü uzun yol değil
Varılır gökler aşarak
Bu yurt benim elim aya'm
Bu yurt benim elimle aya'mla kurtulacak.

ATTAN UTANMAK

Güneş mi diyorsun, güneş gerçekçidir,
Yüreğin karanlıksa
Doğmaz ki.

Kalk hele hele, kalk hele,
Aydınlık üzre, boy boy
Dağların yüksele.

Yeşil ki iyiyi söyler hep, kötüyü söylemez hiç,
Ama seni, bak kaç yüzyıldır,
Övmez ki.

Kalk hele hele, kalk hele,
Bir yolda, bir baltada, bir suda, bir kazmada,
Gücünü türküle.

Yağmurlar, gök bağışlamasıdır,
Çalışmalarına yeryüzünün,
Yağmaz ki.

Kalk hele hele, kalk hele,
Çirkinin gözleri açılsın,
Kırk bin köylük güzele.

Veremez içerdeki, alamaz dışardakiler,
Kara ağızlarına bu toprak,
Sığmaz ki.

Kalk hele hele, kalk hele,
Bir kap ki, gecesinden,
Sıgsın avucuna bu hergele.

DEĞİŞİM

Kimin ağzı ben
Ben göğün ağzı

Kimin ağzı ben
Ben kartalın ağzı

Kimin ağzı ben
Ben dağın ağzı

Kimin ağzı ben
Ben ırmağın ağzı

Kimin ağzı ben
Ben toprağın ağzı

Kimin ağzı ben
Ben işçinin çiftçinin ağzı

Kimin ağzı ben
Ben haykıranın ağzı.

OYLARIN AYAKLANIŞI

Hepsi uysal, hepsi güleç,
Dinlerler de söylev demeç.
Ama bir gün uyanırlar
Dağlara çıkarlar er geç,
Kurdâ koyun göttürmezler.

Kalmasın hele darda
Ovalarda, tarlalarda,
Birike birike sel sel
Çaput değil can tıkar da
Boruların öttürmezler.

Uyku varır bir suya dek,
Geceden çıkarlar tek tek.
Aydınlıkları bilgedir,
Gücün uzansa nicecek
O kötüye yettirmezler.

İnanç ahı kalmaz yerde,
Avuçlar büyür köylerde,
Gelirler elleri kürek
Sorarlar, nerededir nerde,
Sana yurdu sattırmazlar.

TAŞACAK OLAN

Öttü ya o horoz damda,
Köyler kentler geri kalmaz.

Işığa varır el ayak,
İşçi alın teri kalmaz.

Yürek ölümsüz olunca,
Bıçağın değeri kalmaz.

Göçer gider, alçakların,
Yeryüzünde yeri kalmaz.

Gün gelir göz açar gerçek,
Cinler uçar, peri kalmaz.

Gök ellerimize değer,
Göğün dedikleri kalmaz.

Bulur kurdu kuşu artık,
Sevgiler öneri kalmaz.

Er geç çıkar duvarlardan,
Düşünce içeri kalmaz.

GÜZEL OTLAR SEVİNCİ

– Yıldönümü –

Mart geldi ya
Güzel otlar bürüdü dört yanı
Mart geldi ya.

Koparacaklar yolacaklar
Belki yeniden
Koparacaklar yolacaklar.

Kesecekler biçecekler
Belki bir daha hepsini
Kesecekler biçecekler.

Mart gelecek ya
Güzel otlar bürüyecek dört yanı
Mart gelecek ya.

DEVLERDEN SESLER

Bir gün otlar ayağa kalkacak
Girecek karınca yuvalarından içeri
Haykıracak: ne diye
Bizi yedin bitirdin?

Bir gün karıncalar ayağa kalkacak
Girecek kavaklardan içeri
Haykıracak: yetmedi mi ha
Yuttuğun'ep.

Bir gün kavaklar ayağa kalkacak
Girecek evlerden içeri
Haykıracak: neden yaktın erittin her kış
Dağlar tepeler süsleyen ormanlarımızı?

Bir gün evler ayağa kalkacak
Girecek yöneticilerden içeri
Haykır haykır
Soracak sömürülen kanını çocuklarının.

SU DERGİSİNE KARŞILIK

– Anadolu bir büyük toplumdur dalgalanır
Duy onu
Anla onu
Gör onu bayrak bayrak
Senin gözlerin varsa.

– O er geç gelişecek kalkınacak kocaman
Dağ ova yürüyecek
Yaz nesi var nesi yok
Yaz ne dinler ne söyler
Senin ellerin varsa.

– Toplum kaygısı budur: iki üç dört çoğalmak
Aç'da aç
Çıplak'larda çıplak olmak yer üzre
Haydi sev sev sev artık
Senin yüreğin varsa.

GÖRÜNEN KÖY

Biri çıkacak, gök biri,
Kıracak
Bütün tutsakların damar damar
Bütün kapatılmışların
Bileklerindeki demiri.

Biri çıkacak, yeryüzü biri,
Karanlık geçmişten aydınlık geleceğe
Yıkayacak
Irmaklarla, çağlayanlarla, sevgilerle,
Yüreklerimizi sıvayan kiri.

Biri çıkacak, sen biri ben biri,
Binlerce yıldır gömdüğümüz,
Özgürlüğümüzü; eşitliği daha dev,
Dağ gömütlerinden, ova gömütlerinden dışarı çıkacak
Senden benden daha diri.

EL AYAK

Taş eller taş ayaklar
Sivas'tan Kars'tan beri
Çatlamış kara uzun büyümüş sarı bodur
Van'dan Hozat'tan beri

Bir çağın üzerinde
Satı elin ayağın.

Taş eller taş ayaklar
Dağ çoban yıldız uzak
Nereye ta nereye gök mavileyin değil
Kuş durdu çınar uzak

Bir çağın üzerinde
Satı elin ayağın.

Taş eller taş ayaklar
İşte açlık kimsenin olmadığı korkutan
Yeşilin yok olduğu cinler gibi tarladan
Buğdayın olmadığı

Bir çağın üzerinde
Satı elin ayağın.

3 TEMMUZ 1974'Ü* KUTLAMA

Toplandılar ak saçlıydılar hepsi
İpek giysileri içinde topraktılar biraz
Çıldular

Köle değillerdi ne güzel
Erdeme yeni düşüncelere
Kuldular

Çıktılar dışarı dar odalardan
Yargıçlarım yaşamının sonsuz özgürlüğüne doğru
Kurtuldular.

* Gençleri bağışlayan Anayasa Mahkemesi Başkanı Muhittin Taylan'a o gün sunulmuştur.

NED'RO

- Ned'ro
- Bir yalaz bak
- Ned'ro
- Nice karanlıklardan dışarı
- Özgürlüklerle parlamak.

Kaptın mı kopardın mı tarlalardan
 Ned'ro elindeki toprak
 Dağıtımını yapmadılar bekledin yüzlerce yıl
 Yeryüzünce gökyüzünce uçsuz bucaksız
 Ned'ro? – Hak.

Büyümekte upulu
 Ned'ro yaşaman boyu dalgalanarak
 Devrim mi
 Devrimlerle bir doruğa ulaşmada mısın
 Ned'ro omuzlarındaki bayrak?

- Ned'ro
- Bir yalaz bak
- Ned'ro
- Nice karanlıklardan dışarı
- Özgürlükle eşitlikle kurtuluşla parlamak.

SOSYALİST PARTİ KONGRELERİNE – KARŞILIK

Belki toplum dediklerin
Yok da sen düştesin oğul
Aç olan çıplak olan yok
Boş bir görüştesin oğul.

En acı belgesine dek
Bunca ozan bunca yazar
Demiş anlatmış hepsini
Uyanan kaç yürekli var?

Korkuyor inanamaz ki
Götürürler sille tokat
Tutuklu evleri çirkin
Gece bir gece ki kat kat.

Bak Batı ülkelerine
Devrimcileri birer kuş
Gökyüzünden çekinmiş hep
Silkindiği yerde durmuş.

Hadi yıllar yılı besle
Paşa ağa efendisi
Sömürüye güvencedir
Başarı sayar kendini.

Toplumcu ya yeter ona
Kilisenin çanları tunç
Bencilliğinde direnir
Ötesi görünür korkunç.

Evet toplum dediklerin
Yoktur onu bekleme tez
Çağ girmeden avlusuna
Bir adım ileri gitmez.

DOĞALOĞUL TÜRKÜSÜ

Biline kurtlar kuşlar biline
Dipdiri kavaklar diktiğim
Kara toprak altından
Masmavi gökyüzüne biriktiğim.

Biline dağlar taşlar biline
Aktığım ırmak olup
Taştığım seller gibi
Dört yöne dolup dolup.

Biline beğler ağalar biline
Alın terimin karşılığı benim olacak er geç
Ya vereceksin elinle ya alacağım elimle
Hangisin seçersen seç.

KAÇAK

Ben kaçtım yurdumdan bütün özgürlüğümle
Yurt sevgisizliğinin dışındayım.

Bütün evlerde uyurken
Bütün evler dışındayım.

Kocaman ağızları küçücek ellerinde
Çirkin yalanlarının dışındayım.

Kaçtım Kafdağı'na dek
Cücelerin cüceliklerinin dışındayım.

Öyle tiksinişmişim ki
Su içse yöneticiler su dışındayım.

Kaçmışlığımı anlayamaz köle olan
Sömürü dışındayım.

Bir bayrak gibi gökyüzündeyim işte
Daha daha... Gökyüzünün dışındayım.

Kaçtım gittim ben artık
Yurt içindeyim ya devlet sınırları dışındayım.

TAŞKESİLEN İŞÇİ

Taşkesilmişti açlığından işçinin biri
Evine doğru yürürken
Sağ elinde aylığı vardı çil çil
Sol elinde anası karısı dört çocuk
Gelen geçen:
İşverene yanıt dediler.

Taşkesilmişti birdenbire işçinin biri
Söylenmeyen türkülerce sessizdi ya
Göğsü daha soluklu
Ayakları daha kocamandı artık
Gelen geçen:
Özgürlük üzre kanıt dediler.

Taş kesilmişti geleceğe bakarken işçinin biri
İşyerinin hemen önünde
Durdu biraz
Baktı düşündü biraz
Gelen geçen:
Anıt dediler.

ULUS'UN ÖNERİSİ

Kim ki yönetici izlenmeli hep
Çaldı mı el ağız dağlanmalıdır
Suçlara yaslara uygulanmalı
Darağacı bile yağlanmalıdır.

Efendi bey ağa... geçersiz değil
Binbir türlü baskı eylemlerinde
Hani "imtiyazsız sınıfsız" devrim
Özgürlük eşitlik sağlanmalıdır.

Ulus adınadır Danıştay sözü
Yerde kalmamalı yargısı onun
Dedikleri tek tek yapılsın diye
Ordu Danıştay'a bağlanmalıdır.

OLAYLARDA – OCAK 1977

– Yeni yılı kutlamak –

Yılbaşı diyorlar
Değil
Nice aydınlığın
Nice öğrencinin kanla çiçek açmış
Başı bu

Yılbaşı diyorlar
Değil değil
Yerde soluksuz yatanların
Üzerlerine kar düşen sımsıcak
Başı bu.

– Özgürlük –

Tutuşmuş gökyüzü
Londra'da korkunç patlamalar
Ne demekte
Vereceksin “Üzerinde Güneş Batmayan Ülke” vereceksin
Söylencelerinden uyandın artık
İrlanda özgürlük istemekte.

– Bir tartışmada: yerimiz –

Yargısı değişmez usun
Hangi yüce katta olursan ol
Orayı doldurmadın mı
Yerin en aşağısındadır
Ulusun.

– Ölüm soluğu –

Öldüren bulunmamışsa
Biri
Biri
Biri
Biri daha bulunmamışsa
İşte 28 Ocak
123'ü de bulunmamışsa öldürenlerin
Kürklü yakanın sıcaklığı donar ensende
Ey sorumlu ey
Gün gelir
Hepsi birden bulunur sende.

HOROZ

Erken öten güzel horoz,
Öt söküp giden gecede bir daha.
İnlesin sessizlik,
Korku girsin yüreğine karanlıkta çalanların.
Öt ki kara dağlar allana,
Yiğitlerim amacına yollana.

Uyanmak, gelecekler üstüne çekilen bir bıçak gibi ısıt ısıt.
Yeniden başlamak bir bilince, bir doğruya, bir savaşa yeniden.
Atları, koyunları, kazmaları, kürekleri uyandırmak,
Güneş üzre önermek kurtuluşu.
Öt ki kara dağlar allana,
Gökyüzü yeryüzü sallana.

Erken öten horozun başı kesilirmiş,
Bitmez tükenmez ki başın kesile kesile,
Her çağda her yüzyılda her gün
Senin altın sesindir getiren ışığımızı.
Öt ki kara dağlar allana,
Aç eller tok tarlalara çullana.

İKİLİ ANLAŞMA ANITI

YÜRÜMEK

Aç mısın, çıplak mısın, sorumludur,
O, Ankara duran.

Anadolumda bir yaşama bilinci yeryüzünün, Ağrı'lar, Erciyes'lar,
dinelmış,
O, dağ duran.

Öldürür sömürür hep, bir alçağın eliyle hep,
O, Amerikan duran.

Yaltaklanır, çağ çağ, yaltaklanmışa yaltaklanır, bütün yurtlarda
çirkindir,
O, köpek duran.

Varır, alın yazısına değil uygarlığa, upuzun, akıp gider,
O, yol duran.

Yüreğince genç, yüreğince aydınlık, yüreğince ulu,
O, işçi duran.

Yerin altıdır, bir kurtuluştur, er geç,
O, yeryağ duran.

Eskir de, yıkılır da, yok olmaz, ne güzel,
O, köy duran.

Görür bütün geleceği yeşillerle, allarla, mavilerle o,
O, bayrak duran.

BİR SEÇİM ÖNÜ

Bayrak mı yıkıntılar üstüne, açlıklar üstüne dalgalanır,
Al demem.

Göklere çıkmıyor mu yok oluncaya dek,
Kara kanatları mavileşmiyor mu,
Kartal demem.

Biri, bir güncük yaşayıp ölse, doğrunun yolunda, sonsuzdur
yaşamasi,
Az demem.

Yazıyor ya, haykırıyor ya, pisliğini sömürgenlerin yıllardır,
Ülküsünden nice uzak sayılsa,
Varmaz demem.

Günüdür, ayağa kalkabilir tohumlar karanlıklarından,
bir ışık üzre,
Geç demem.

O mu, yemiş yemiş yemiş,
O mu, ısıra ısıra ısıra seni,
Seç demem.

KUŞ'LA AYAK

Tek kuşum var,
Bencileyin tek.
Kocaman mavi göklerde
Çığrışır çığrışır al,
Adı: Yürek.

Tek kuşum var,
Soluğu donar bozkırların karından.
Sığınır geceleri
Karanlığa küçücük,
Kerpiç damların yaslı kıyılarından.

Tek kuşum var,
Uçar uçar uçar yarına
Sen kırk bin köydeki yiğidim,
Hızına hızını katmak ister
Ko konsun ayaklarına.

BİN YAPRAKLI AĞAÇ

Şimdi sessizdir geceyle
Oğul aydınlığın sözüdür.

Yamaçları güzel onun
Ovalar alçakların düzüdür.

Toplanır gök alla kızıl
Yeller dadaşların sazıdır.

Vurdukça inler toprak
Değen sanki zeybeklerin dizidir.

Kara ekmeği yerken
Karşıdaki sömürünün yüzüdür.

Parlar ta içeri ta içeri
Oğul geleceğin gözüdür.

AKDERE

Bir akdere bir yavaş bir yaslı
Bütün karanlıkları içinde yurdun, bir ak.
Kıvrıla kıvrıla, korku vere vere,
Kırk bin köyden başlayarak.

- Bir akdere akar
- Nere akar oğul, nere akar?
- Gelecek günlere akar.

Oralardan, yeryağın satıldığı, bakırın satıldığı,
boraksın satıldığı,
Bir akdere bir yaslı, bir yavaş.
Benzer çağın yürüyüşüne
Yüzü dümdüz ama ta dibinde korkunç savaş.

- Bir akdere akar
- Nere akar oğul, nere akar?
- Anıtkabir'deki mermere akar.

Duy güzel sesini dinle biraz arıtır hemen,
İçin mi gölgelenmiş, yüreğin mi paslı.
Durdurulmaz gücüdür yarının
Bir akdere bir yavaş bir yaşlı.

- Bir akdere akar
- Nere akar oğul, nere akar?
- İstediyin yere akar.

KOCAMAN OLAN

Sen Sivaslı kocaman Sivaslı
Ağaçsız toprak vermez
Kızılırmak dövse bile vermez ya
Yüzyıllar süren yaşamandan belli
Almış gibisindir.

Sen Sivaslı kocaman Sivaslı
Uyur da gök
Sana sokaklara evlere ışıklara
Açılır göz göz açılır yaşamın
Uyanmış gibisindir.

Sen Sivaslı kocaman Sivaslı
Dağlar örterken dört yönünü senin
Kapatılmış gibi değil
Kocaman bir geleceğe doğru
Yürümüş gibisindir.

BİRİ

Bak biri var her gece yürüyen,
Başakların boy atmasından belli.
Sular derinleşir, ovalar büyür,
Biri var, kocaman ayaklı, kocaman elli.

Biri güzel, sen biri ha,
Biri korkunç, ben biri ha.

Bak biri var her gece yürüyen,
Biz yataklarda, kilimlerde, hasırlarda uyurken pis,
Dolanır durur bu mutsuz yurdumuzu,
Mumlar sönmek üzre, lambaları is.

Biri korkunç, ben biri ha.
Biri korkunç, ben biri ha.

Bak biri var her gece yürüyen,
Yürekler üstü kara bir hız.
Gürültü eder de binlerce acısından,
Uyanırsınız.

Biri güzel, sen biri ha,
Biri korkunç, ben biri ha.

ÇEVİRMENLERİM

Gece karanlığı
Aydınlığa çevirir.

Toprağı su
Yeşile çevirir.

El çizgiyi
Yazıya çevirir

Gökyüzünü bilim
Yeryüzüne çevirir.

Taşı yel
Yontuya çevirir.

Sessizliği kuş
Türküye çevirir.

Yiğitler tutsaklığı
Özgürlüğe çevirir.

ESKİ SÖZLERİN PARLADIĞI

Dere tepe git bul gerçeği sor da
Ta eskiler ne demiş orda:
Çantada keklik Bitlis Çemişkezek Van
“Köpektir acımasız avcının yolunda tadalan”.

Karşı dağ uzanırken kırmızıda morda
Ta eskiler ne demiş orda:
Boyun eğmem ya ovà dar
“Yıkılası evde çoluk çocuk var”.

Damlayan yürek kanı cızz eder korda
Ta eskiler ne demiş orda:
“Yeme tek lokmasını kimsenin
Özgürlüğünü yer yutar o senin”.

BEŞ KURŞUN

Her tan ağarışında bir kurşun
Sıyırır üzümü
Mutluluklarından gökyüzünün işte
Birdenbire uzaklaştırmıştır yüzümü.

Her öğle üzeri bir kurşun
Soframa iner aç
Çocuklarımın ellerinde boş kaşıklar
Böğrümü yakalar kıskaç.

Her ikindi bir kurşun
Okullara ulaşır ses ses
O öğrenci o öğretmen vurulmuş
Gövdesindeki acıdan anlar herkes.

Her yatsı bir kurşun
Parlar yıldızlarla gecesi
Ülkem gider
En eski çağlardan daha geri.

Her gece bir kurşun
Girer içime
Çık dışarı yanardağlarınla parla artık
Der içime.

DOYMAK

Her gece bir aç ağız
 Açılır karanlıklar üstüne kocaman
 Doğunca ay

Of der ah der ya
 Ta yüreğinde kalır sesi
 Dile kolay

Birdenbire yankılanır
 Kôy ilçe kent
 Sanki iniler bütün dolay

Her gün açılır bir aç ağız
 Çağ erişince
 Doyuracak onu kocaman bir olay.

MALAZGİRT KALESİ

Ben ki savaşlar gördüm
 Aklar giymemiş
 Atının kuyruğunu bağlamamış acısından
 Ekmek savaşı bu
 Ben ki savaşlar gördüm.

Ben ki yaşamalarını köylülerimin yavaşlar gördüm
 Vergilerle sömürülerle çırlıçıplak
 Yok olurcasına
 Ben ki yaşamalarını köylülerimin yavaşlar gördüm

Ben ki başlar gördüm
 Karanlıkta al al
 Büyürken
 Yeni bir günü
 Ben ki başlar gördüm.

GERÇEK

Ayağa kalk der biri
Kimsin derim
Ben güzelliğim der
İşte başım geçer ağaçları kuşları
Başım değer yıldızlara.

Ayağa kalk der biri
Kimsin derim
Ben bilgiyim der
Geçer omuzlarım ovaları dağları
Başım aydınlığa değer.

Ayağa kalk der biri
Kimsin derim
Ben toplumum der
Başım birdenbire aşar hepsini bana anlatılanların
Başım değer gerçeğe

YILDIZI İTELEME

Ha alın yazım yıldızlar
Dursun dursun öttüğünüz
Boz bayırdan kör ovaya
Aç koyunu güttüğünüz.

Ha alın yazım yıldızlar
Artık size inanan kim
Çıkmaz yönler üzerine
Yetmedi mi ettiğiniz.

Ha alın yazım yıldızlar
Gece varsın büyük olsun
Dağlar taşlar ışıyacak
Görebilsem yittiğiniz.

YÜRÜYÜŞ

Ağaçlar
Gökyüzü ayaklarımızdır bizim
Biz uyuruz
Yürürler yeryüzüne
Yürürler bir yeşil bir sarı.

Başaklar
Yeryüzü ayaklarımızdır bizim
Biz uyuruz
Yürürler yeryüzüne
Yürürler bir yeşil bir sarı.

Ağaçsız başaksız kaldık mı
Açlık ayaklarımızdır bizim
İşte uyanırsız hep birden
Yürürüz dağların ovaların üstüne
Yürürüz Devrim Devrim.

ÖĞRETMEN

– TÖS'e saygılarla –

A'dan başlar aydınlık,
 Bir taş koyar bütün yapılarda temele öğretmen.
 Soluğudur, düşüncenin buğdaydan yalaza dek
 Yeryüzünde ne varsa ondan gelmedir,
 Yeryüzüyle el ele öğretmen.

Göz gözdür o, uzakları görürüz,
 Ağızdır o, türkü söyleriz haykırırız günlerden.
 Ulaşırsız erdem üstüne, gelecekler üstüne biz hep,
 Çizer büyük değirmisini
 Uç olur da bir pergele öğretmen.

– Hey hey, burası bir dağ köyü, kurda kuşa
 bırakılmış, göğün kıyısına bırakılmış –
 83 toprak ev, 83 acı duman,
 Çoluğuyla çocuğuyla 415 karanlık
 Kurtulacağız, el ayak kurtulacağız,
 Bir okul yapıla, bir gele öğretmen.

Bir ışık bir ışık daha,
 Gecelerin içindeki ejderlerle dövüşür
 Nice istemeseler de, nice önleseler de,
 Uyandırır toplumunu
 İyiye, doğruya, güzele öğretmen.

YAZI DESTANI

Yazı kapatılmışlığın dışarı çıkmasıdır.
 Büyür yazılarla özgürlük çığı.
 Ama korkarlar, ne diyecek,
 Neler anlatacak kurda kuşa,
 Nelerini geri isteyecek yüzlerce yıllık ağalarından
 Bundandır toplumların okutulmadığı.
 – Kavak yazı, sığut yazı,
 Sürüp gider dizi dizi.

Yazı kapatılmışlığın dışarı çıkmasıdır,
 Nasıl bin aydınlık ortalığa fışkırırsa bir mumdan.
 Açlarıyla – Uçsuz bucaksız Çin’de, yeşil Sumatra’da,
 Yangınlarıyla – Aç Hindistan’ın, yiğit Vietnam’ın, sonsuz,
 Yaslarıyla – Hozat’tan, Sivas’tan, Van’dan, Erzurum’dan,
 – Bilek yazı, yürek yazı,
 Doldurur nic’olsa düzü.

Yazı kapatılmışlığın dışarı çıkmasıdır,
 Dağlara, ovalara, köylere hey,
 Bunu önleyemezler de yazarı kapatırlar dört duvarların
 içine karanlık, karanlık,
 Ama taşacak er geç, ak şimşekler gibi, yeryüzüne,
 Yazılar, Köroğlum, taşacak değil mi,
 Selam olsun o sömürge beylere hey.
 – İyi yazı, doğru yazı,
 Geleceğin koca gözü.

COP

– Demircioğlu'nun ağıdı –

Özgürlük için dövüştük
Göğü bayraklarca açtık
Bir barış gibiydi gece
Karanlığa konan kuştuk
 Kimin omzu morsa
 Orda bir cop izi vardır.

Düşümde gördüm iblisi
Vermiş satmıştı ulusu
Koca yurdumu duymadan
İt üzre, buyruk delisi
 Kimin alnı morsa
 Orda bir cop izi vardır.

Uyur idim, kaldırdılar
Son günümü bildirdiler.
Gök maviydi ta yaşamak
Beni mavi öldürdüler.
 Kimin yüreği morsa
 Orda bir cop izi vardır.

İKİLİ ANLAŞMA ANITI

– Ölüñün gözüne, ya da cumhurbaşkanına
senatörlere, başkana, bakanlara,
saylavlara –

Mehmetçik, al hela süpürgesini kavak ellerine sen,
Amerikalı silah arkadaşların istediler
Çorlu Havaalanı'nda güneş doğar doğmaz,
Gir içeri, pakla yüznumaraları güney kuzey birer birer,

İkili anlaşma bu,
Sağlık temizliğini biz yapacağız, vay babu.

Utanmadan, yürü kutsal askerlik görevine,
Yel başın, karlı atalarınca dik.
Sarı pislği küreyen sen değilsin yöneticilerdir,
Al hela süpürgesini, kocaman ellerinle, Mehmetçik.

İkili anlaşma, yok olasın,
Ova bayır, dağ taş sürer yasın.

– Ellerin ki, hu demiştir göğüs üzre, selam vermiştir alın üzre,
– Ellerin ki tutmuştur ak ekmegi
– Ellerin ki dualarla ağarmış
– Ellerin ki bilir, tetik çekmeği.

İkili anlaşma, er geç burda
Boğulacaksın, burda, bu çukurda.

BORU

Anlar da sevincini kara toprağın,
Karışır birbirine dağların alı moru.
Bu yeryağımızın ırmağıdır,
Köylerden kentlere uzanır çağlayarak, hey hey,
Artık sömürülmeyeceğini ülkemizin,
Batman'dan Akdeniz'e haykırır bir Boru.

Akacağız akacağız hep,
Yüce aydınlığa doğru.
Mustafa Kemal'in vardığına ulaşacağız,
Yurdumuz özgür kalacak, hey hey.
Yurdumuz Mustafa Kemal kalacak,
Batman'dan Akdeniz'e haykırır bir Boru.

– Ne gün paydaş olacağız?
İşte iğrenç ağızlarda karanlık bir soru.
Yok, yapamayacaksınız, bu ses tanık:
Türkiye Türklerindir, hey hey,
Duymuyor musunuz
Batman'dan Akdeniz'e haykırır bir Boru.

İÇERDE

– Öldürenler, çalanlar bağışlanmıştır,
Düşünenler bağışlanmamıştır. –

İçerde üç kişiydiler,
Boşalmıştı öbür koğuşları Toptaşı'nın
Biri geceye dayardı alnını yazılarla,
Biri geceyi saz ederdi,
Biri gecedan inerdi yasalara toplum toplum.
İçerde üç kişiydiler,
Dörttüük.

İçerde üç kişiydiler,
Küflü taş kokusu büyümüşdü çıkanların ardı sıra:
Unutulmuş bıçak, mangal sapından yapılan, parlamaz,
Çorabın tekidir, haykırır yürümediğini, kim bilir kimin,
Daha sarı işte, gidenlerin bıraktığı yarı içilmiş çay.
İçerde üç kişiydiler,
Dörttüük.

İçerde üç kişiydiler,
Nice analardan, oğullardan, kızlardan, torunlardan öte.
Karanlık gözdü birine uzun,
Karanlık eldi birine ısınmış,
Karanlık ağızdı birine, soluğa kan.
İçerde üç kişiydiler,
Dörttüük.

**PİR SULTAN ABDAL
GÜNLERİ**

PİR SULTAN ABDAL GÜNLERİ

Kara saz sorgusun eder:
Neden neden sürüp gider
Pir Sultan Abdal günleri?

Yaşamak bin değil tekse
Tespîh gibi çekecekse
Birbirine çal günleri.

Bildim efendiler beyler
Bizi yolumuzdan eyler
Ağaç edek dal günleri.

Suya ekmek ban aşında
Versin güneş dağ başında
Hele hele al günleri.

Kurtuluş yaylasında güt
Özgürce kardeşçe büyüt
Kurt olsunlar, sal günleri.

Kara saz der ki anladım
Gelmiş işte adım adım
Pir Sultan Abdal günleri.

TÜRKÜ ÇOBAN

Ovalar uzadı gitti
Hey ağladım hey bağladım
Beni bir kaval eyitti
Irmaklar boyu çağladım.

Bilmeden ölüyü sağı
Kağnıya kodum uzağı
Çekmedi aç öküz dağı
Boyunduruğu yağladım.

Tek kaldım nerede çoğul
Yoklardan ötesi yoğul
Yıldız yalaz etti oğul
Gecede gönül dağladım.

Vardım dorukta bir eve
Taş kesilmiş serçe deve
Al kan verdim seve seve
İkisin birden sağladım.

AÇILMAK

Sekiz aydır kışın altı
Hakkârî'de yol açılsam.
Yaşamam bırak karaltı
Yetti artık kul açılsam.

Göge bir çağndır yaprak
Açı anlasın diye Hak
Kanmaz ki susamış toprak
Ovalarca göl açılsam.

Taş kesilen oyun derler
Vergi borcu soyun derler
Kapacak bir koyun derler
Geceye kartal açılsam.

Çul eskidir tırpan yeni
Alırlar satarlar seni
Söylerim ya duymaz beni
Dağlar taşlar dil açılsam.

KARLI KÖY

Kar yağar yüreğe bilem
Göz ağrı uykusunda köy
Bir daha biner aydınlık
Dağın ulu kayağına.

Değer izlerine yavaş
Sımsıcaktır duymaz mısın
Aynının çıplak ayağı
Kuşun çıplak ayağına.

Biri karısını arar
Kaçırmıştır Ağa Sultan
Boy değiştirir gövdesi
Karakollar dayağına.

YANKILAMA

Ulaşır mı ulaşmaz mı bilemem
Bir türküyü bütün köye bölemem
Açtır çıplaktır ovalar gülemem
Soydan soya sesin dili kimindir?

Yağmur düşmez suçun hepsi göğün mü
Yoksulluğum ele bayram düğün mü
Paşanın mı ağanın mı beğün mi
Bu eşeğin yırtık çulu kimindir?

Kara öküz varır gider izine
Kırk gün çapa girer toprak gözüne
Nice kullar verdim yaban düzüne
Saban ardındaki ölü kimindir?

SAZLA DAVUL

Gün ermiş gömülmüş dağlar
 Yeryüzü kara da kara
 Karanlık eski çağlardan
 Yılanca kıvrıla gelmiş
 Ha beni sara da sara.

Nereye ulaşır çoban
 Aç koyun vara da vara
 Köyde kentte yok oluruz
 Ellerimiz kurur er geç
 Avuçlar para da para.

Bulamazsın kardeş bir göz
 Göresin ara da ara
 Ovaları göl eylemiş
 Kanar ötelere kanar
 Bir yürek yara da yara.

YİĞİTLERCE YİĞİTLER KOÇAKLAMASI

Yiğitlerim gelsedir
 Karanlığa gûlsedir
 Yücelir iken doruk
 Dağ yoluna ölsedir.

Kötülüğü bulsadı
 Aynık kimin yolsadı
 Alçağı korkusundan
 Alan daha alsadır.

Ayak ayak insedir
 Yeryüzü bölünsedir
 Al üzre vurulanlar
 Bir bir geri dönsedir.

GÜÇLEME

Kapılarını sarstığım
Gecelerden çıkacaksın.
Satılmış mı, köle midir,
Sömürmüş mü, alçak mıdır,
Birer birer yıkacaksın.

Çoban ne ki itler ne ki,
Yeşildir sürüyü çeken.
Vur daha vur, yaz daha yaz,
Karanlığa yumruğunu
Işıklarla sokacaksın.

Doruk, yeryüzünden yürür yücelere, ululara
Bir ırmaktır varıp gider göklere kara topraktan.
Sen yer ekin, sen ova ot
Ülkenin ak günlerine
Köpük köpük akacaksın.

Bu yurdumuz, bu en güzel,
Atatürk'le sonsuz olan.
Bayraklar mı düşecekmiş eski burçlar üzerinden
Varto mu sallanacakmış,
Güçlü ellerinden belli, tutacaksın, tutacaksın!

SATILMIŞ'IN ÖYKÜSÜ

Doğdum analar da çıplak
Beni saldılar toprağa
Öküzden kağnıdan derin
Vurup çaldılar toprağa.

Genç idim yarıya ırgat
Nice çalışmalar yaptım
Fide de tohum da güzel
Koydum daldılar toprağa.

Güneşin altı aynı
Taşdım omuzlarımda
Altı ay yağmur bora kar
Benden kaldılar toprağa.

Yiğit torun verdi bir gün
Bir somunu yumuşacık
Daha yidim yimedimdi
Hemen aldılar toprağa.

İŞÇİ

Çalışırken aydınlığı
Karanlığından soyarım
Doğayı alır elime
Deler koparır oyarım.

Beni çağırdı mı bir ses
Ulaşırım oralara
Dağlar ovalar ıştırken
Günü gündüzü boyarım.

Ekmeginden olsa biri
Bileği kopsa birinin
Kendimi o acılarda
Onun yerine koyarım.

Taş çıkarırım ocaktan
Kömür kazanım derinde
Çalışmak ulu bir sevgi
Ben çalışırken doyarım.

SORULAR

Neden köle olsun işçi
Dışardan beslenenlere
Dağlar çıkarken geceden
Yüreği puslananlara.

Neden inanmalı işçi
Yalanla süslenenlere
Açlık kocaman bir yağmur
Yuh olsun ıslananlara.

Neden katılmasın işçi
Kendine seslenenlere
Kim arkadan vurabilir
Sırt sırta yaslananlara.

KAMU YOLU

Seçim bu diye geldiler
Kara yüzüme güldüler
Bir idik ova ova tarla tarla biz
İkiye beşe böldüler.

Kamu kapısı kınılsın
Ana kız saçın örülsün.

At dedim demir at dedi binemez
Besledim sevgimi yedi dönemez
Deli gönül bilemedi ödemez
Nice köy oyum aldılar.

Kamu kapısı kınılsın
Ta içeriye girilsin.

İlkin adımı sordular ha daha
Harmancığırma girdiler ha daha
Vurdukça daha vurdular ha daha
Bir kötü ölüm oldular.

Kamu kapısı açılsın
Alçağa zincir vurulsun.

ÇİFTLİK AĞIDI

Hindiler, kazlar kırlardan,
Geidiler, kondular bura.
Sığır manda koyun inek,
Bir bir hep indiler bura.

Kocaman ulu bir yapı,
Dört yüz baca, beş yüz kapı.
Temeli tek arpa sapı,
Sonsuzluk sandılar bura.

Ağız küçüktür, boğaz dar
Deme, karın boş bir ambar.
Birbirine ne lokmalar,
Ne yemler sundular bura.

Deli felek bir gün küstü,
Al dağlardan yeller esti.
Hepsi yüreğini kustu,
Ürkerek sandılar bura.

Duymadan alın karasın,
Yediler çiftlik parasın.
Birleşti yer gök arasın,
Mum gibi söndüler bura.

DEVLET

ya da

“NEM ALACAK FELEK BENİM”

Devlet bir uzaksı addır,
Nidecekmiş devlet bana.
Bakmasam kör, sussam sağır,
Nidecekmiş devlet bana.

Sen bir köy'sün, o koca il,
Böyle bilmişler böyle bil,
Kara toprak bile değil,
Nidecekmiş devlet bana.

Devlet yavaş, açlığın tez,
Çizmesi var, yalnayak gez.
Devlet, ölü diriltemez,
Nidecekmiş devlet bana.

NİDEM EY

Uyanırım tan sökende
 Köy eskiden bir kartaldı
 Şimdi uçaklar onların
 Şimdi uçullar onların nidem ey
 Sevinecek neyim kaldı.

Atam yeryüzü çizgisi
 Atam dillerde masaldı
 Köleye çıkmış adımız
 Dağların türkülerini nidem ey
 Sevinecek neyim kaldı.

Yeryüzünce bayrağım yok
 Kocaman günle al aldı
 Sömürmüşler sömürmüşler
 Ana oğul çınçıplak nidem ey
 Sevinecek neyim kaldı.

TÜRKÜ YAPMAK

Sekiz keçi iki koyun
 Göçecen mi güdecen mi?

Kırk bin kavak sessizliğin
 Yüz bin karanlık gecen mi?

Yoksa Almanya'ya sen de
 Para verip gidecen mi?

Açlık dedikleri yılan
 Tez mi yakar ıvecen mi?

Yas tutma artık balta tut
 Vuracaksın nidecen mi?

TÜRK BANKASI

Türk Bankası kuruyorum
Türklüğü olan içeri
Bitsin sömürü tutsaklık
Dışarda kalan içeri.

Verelim elde ne varsa
Pamuk sevgi erdem buğday
Gerçekle dolsun kasamız
Girmesin yalan içeri.

Ankara İzmir İstanbul
Yalnız kendini doyurur
Açsın gözlerini artık
O uyutulan içeri.

Yetti yetirdi bu eylem
Kent kentin sırtına binmiş
Adana Kayseri değil
Sürbehan Muş Van içeri.

Geniş bir soluk alalım
Aydınlansın yüreğimiz
Bankam cami kapısında
Namazı kılan içeri.

ANITLARINDA SOLUKALAN

AT'LA MUSTAFA KEMAL*

Geldi ya Mustafa Kemal
 Yeryüzü ulus ulus yaşamak için çatlar.
 Ovalardır dağlardan atlayan
 İşte son güzelliği taşıdı ulu sonsuzluğa,
 Mustafa Kemal'den sonra yok oldu atlar.

Yücelerdedirler, doruklardadırlar ya
 Düşer yevelerine kar.
 Taş gibi dururken oyar sessizliği
 Yönlere, daha yönlere,
 Mustafa Kemal'in türküsü atlar.

Tutsaklığın savaşları başlar başlamaz
 Seni beni ... arar.
 Bir suydu çağların akışında
 Bir çiçekti
 Mustafa Kemal'ce maviliğe açılan atlar.

Ne ki yüreğimiz sığmamıştır oralara,
 Ne ki soluğumuza dar.
 İlk gemileridir uzakların
 İlk özgürlüklerden beri
 Mustafa Kemal'e koşardı hep atlar.

Masaldılar belki
 Yok olurken var.
 Mutlu yarındır amacımız
 Ağızları gökyüzü,
 Ankara mı olmuş, Türkiye mi, yeryüzü mü belli değil

Mustafa Kemal'de atlar.

* Ankara, Ulus Alanı'ndaki

TEK YOL

Kayalar dinelse de kat kat
Gelecekler üstüne
Atatürk yürür
Yürür Tokat.

Nereye varsan
Yetmez, daha ilerleyelim.
Besbelli
Yeryüzü yaklaşır sana
Uzarsan.

Tokat'ta birbirine kardaş
Ta gönülden
Gökle yer:
Yeşille
Taş.

Çağca uzatmıştır kolunu
Başkomutan Atatürk
Yediden yetmişe gösterir
Tokat'ta
Aydınlığın tek yolunu.

BOY

Anıt mıdır, dinelmek midir, artık ölmek midir,
Çiçeği açılır özgürlüğün yürekten dışarı
Tarihlerden arda kalmış –

Bir başlangıç, sonda
Yeniden başlar yaşamak Afyon'da.

Tan ağarır ağarmaz
Işıldarken kırk bin köy
Gök der ki kartala hele sen –

Şuralara kon da
Yeryüzü sallansın Afyon'da.

Sırtı yere serilen karanlığıdır yüzlerce yılın
Bağnazlıktır, sömürüdür, uykudur,
İşte Mustafa Kemal –

Toprak ayağa kalkar onda,
Afyon'da.

YÜCELMEK

Geceler gündüzler nice yıl
Yığılır
Taş taş üstüne.

Teki can
Birikmiş
Yaşamak
Taş taş üstüne.

Dinilir hep
El el
Omuz omuz
Yürek yürek yurttaşlar
Taş taş üstüne.

Taş taş üstüne
Yükselirsiniz daha güçlü daha genç
Maviliğe değerken
Varırsınız uçar gibi
Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e
Mardin'de siz.

ÇANKAYA'DAKİ

Çankaya'da durur upuzun, dümdüz,
 Bir yol gösterici, bir ak.
 Öyle yakındır ki
 Aydınlığa dönüşür
 Ona değer değmez yaşamak.

Nerelere bakar nereleri görür
 Yarınlara dönük o.
 Gecenden çıkarsın uyanıklığını sezer sezmez,
 Anla da giysin omuzların dinelişini
 Yüreğin yıldız yıldız olsun ko.

Andırır yazıyı kılıçtan çok,
 Ölümsüz gerçeği yansıtır sanki bir dil.
 Kimse daha sonra değil güzelliğinden,
 Kimse
 Parıltısından daha önce değil.

Biraz öteye bakar mısınız
 Otlar ağaç dönüşür yeşiline alına.
 Ulaşıyor kara Ankara toprağının içi
 Uçmak üzere bir büyük
 Bir masmavi özgürlük kartalına.

ANTALYA'DA DIŞARI ÇIKAN

Ta Orta Asya'lardan başlar özlem,
Büyür yüreğindeki çiçek
Su yarı yıldız yarı
Tanığıdır bu anıt
Mustafa Kemal Antalya'dan
Çıkar dışarı.

İşte açılır Anadolumuz
Akdeniz'e daha ötelere
Varmak,
Ne ki sınırsızdır
Ne ki en eskiden gelmiş
Demir ellerle yeniden onarmak.

Evlerin duvarlarına benzer altı,
Üstü benzer
Gökyüzüne.
Bu bir anıt sayılmasın,
Kim yaşıyorsa sonsuzluğu
Benzer onun yüzüne.

Oralardan, masallar gerçeğe göçer iken
Kokusu gelir,
Güzelliğini, ölümsüzlüğünü haykırır portakal muz,
Kalkar Atatürk'le birlikte
Biri genç kızın, biri genç oğlun direncidir
Kalkar geleceklere üç omuz.

UMUT

Toplum içinden fıskırmıştır
Mustafa KemalErzurum'da
Kara topraktan fıskıran
Buğday gibi.

Güneşi açıklar O
Karanlığına çağların her gece
Işıl ışıl
Dolunay gibi.

Bir oktur O
Çevren çizgisi
İşte gerilmiş
Çelik bir yay gibi.

Koca Palandöken Dağı
Şahlanır aha
O'nun sevinciyle hep
Daha sütteki tay gibi.

Erturum'da Mustafa Kemal'i kim görse
Der:
Çalışmak, başarmak, utkuya varmak
Su içmekten kolay gibi.

SAVAŞLA BARIŞ

Anlamca ilkidir anıtların
İlk burda yükseldi özgürlüğe kara toprak,
Mustafa Kemal sonsuz oldu ilk burda.
Başakla deniz
Dağla deniz
Kurtuluşla deniz
Burda birleşti ilkin
Burdan yayıldı yurda.

Gizlidir görkemi
Bayrak uğruna ölenler görünmezse nasıl
İç iri öylesine, içirileyin var.
Yerin altına uzayan büyüklüğü sezilirken
Köy bucak,
Yakılmış yıkılmış analar kızlar çocuklar yansır da
Ya saygıyla durur yeşilliğin ağaçları
Ya acıyla sallanırlar.

Her gün bu savaş tanrısının eteklerinde
Dolaşır söyler sevincini
Barış elçisi güvercinler derin derin.
Ne demişti Mustafa Kemal:
“Savaş yurt için yapılmıyorsa, öldürümdür”,
İşte yükselir yükselir yükselir yükselir hep
Oralara değer İzmir Anıtı’nın başı
Masmavi, serin.

YÖN

Sanki gözümüz
Sanki bakışımız bizim
Görür ta uzakları
Mermerin
Direnciyle genç
O'nunla apak olur özümüz.

Ayaktadır ayaktadır herkes
Yaptığı
İş'te
Besbelli ağzımızdan çıkmış
"Yürüyelim Arkadaşlar" derken
Boşluğu dolduran ses.

Tekirdağ'da hepimizin önü
Güneşle parlar
Bu yüzyıllardan beri aradığımız
Bu kurutuluş
Bu özgürlük
Bu Atatürk Yönü.

DIŞARI

Atatürk Karabük'tedir şimdi
Eli yüreğindedir
Yaşamaya başlar daha
Yok olduğumuz yerden
Dinelmıştır tunç
Sevgilerle dışarı
Demiri erittiğimiz günlerden.

Karabük'tedir Atatürk
Tarih öncesinde kımıldamış
Bir tohum
Bir yeşerti
Bir sürgün
Bir yaprak
Bir dal
Bir ağaçtır
Karışır avucumuzdaki kuşlara
Yeniden doğrulmuştur söylencesi tunç
Çağdaş kurtuluşlardan dışarı
Gelecek kurtuluşlara.

ŞİMŞEK

Samsun'daki at derisi damar damar
Mustafa Kemal'in Atı
Her gün 19 Mayıs'tır şahlanmış durur hep
Gökyüzü kanıyla
Sanki damarları çatlar.

Dev yüreği dar
Yaşadığı binlerce koçaklama birer in
Ağzı kocaman bir soluk
Ağrı Dağı'dır belki
Yelesi kar.

Yalazca yansıma var
Üzerinde mutlu çağlardan
Çakar şimşeğini anlatır hepimize
Özgürlükle başlamıştı
Özgürlükle uzayacak yollar.

DEĞİRMEN*

Bu bir anıttır ki
Yönelmiş
Dört yöne, beş yöne... On bin yöne
Bu bir anıttır ki
Bakar orda yurdum
Hep ileri, hep öne.

Güneşin eylemi yansır ak,
Lacivert turuncu yeşil
Mavi, kırmızı mor sarı.
Yürür, kaya sıcaklığından ötelere
13 milyon, 41 milyon, 199 milyon,
Taş adamlar özler en uzakları.

Eskil çağlardan çıkarılmış sanki
Günler kazma,
Günler kürek,
Gelecek çağlara götürür
Yeryüzünü
Ulus ulus, yürek yürek

Değirmidir,
Bütün olmuşları, bütün olacakları gören,
Oyuklarında hepsinin izi.
Varılmış ki öyle bir güce,
Bilinmez içimiz mi evrene değer
Evren mi kaplamıştır içimizi.

Aydınlıkları çağırır parıltılar
Orda çoğul
Burda tek.
Kamaşır düşünceniz
Biri anlamaktır
Öteki sevmek.

* Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ndeki

BİR ELDE YAŞAMAK
(Reşat Bey Destanı)

(Bağımsızlık Savaşı eklerinden)

26 AĞUSTOS 1922

26 Ağustos
Geldi Allah Allah günü
Başladı en büyük savaşımız
Başladı yerin göğün düğünü

Ya çelik ya betonu
Karşı tepelerde her yanın
Üç dört ayda düşmez demişler
Siperlerine düşmanın

“Üç dört ayda alabilirlerse
Bir günde aldık desinler” ha,
İşte yalnız atlar kalkmaz
Yiğitler de kalkar şaha

Mustafa Kemal başımızda
Herkes daha iri
Mustafa Kemal Başkomutan
Herkes kâğıt gibi görüyor demiri

– Tınaztepe –

İşte orda Tınaztepe
Tel örgüler çiçeği
Nasıl geçecekler diye sorarmış düşman
“İşte böyle” dedi Mustafa Kemal,
“Kaldırır ayağını geçer” dedi Mustafa Kemal
Siperleri aşarken
Çarıklar postallar yemeniler çizmeler
Böyledir
Memetçiğin geçtiği geçeceği

– Belentepe –

İşte orda Belentepe
Öyle bir saldırdı ki erler
Ya yok oldu
Ya olmadı oldu düşman
Görenler bir masal derler

Birikmişti yıllar yılı
Bu saldırının hızı yüreğine Memetçiğin
Aha dedi geldi beklediğimiz,
Öyle bir saldırdı ki saat 9'da
Süngüyle yarıldı yerler

– Kalecik Sivrisi –

İşte Kalecik Sivrisi
Daha yeryüzü ısınmadan.
Alınmış o da
Üzeri çizgi çizgi kan

Bir ayak tepeye varınca
Bulutlara değiyor bir el
Sağımız solumuz bayrak bayrak
Görünüyor buradan ne güzel

Bizimdir buyurdu mu Mustafa Kemal
Tepelerin tümü
Ulaşıyor
Memetçik yürüdü mü

KONUMUZ ÇİĞİLTEPE

Girdik bu kapıdan içeri
Konumuz Çiğiltepe
Öteki tepelerin en solunda
Reşat Bey Destanı dedikleri
Yer öpe gök öpe

Çiğiltepe bir sonsuzluğu alır
Verir de can
Ta uzak ta güzel ta ulu
Parlar üzerinde
Destanlar üzre bir destan

GÖREV Mİ BÜYÜK YÜREK Mİ

Biz 57. Tümen erleri
Komutanımız Albay Reşat Bey
Parlar eski bir kurşun yarası altında
Birlikte savaşmak ne ulu hey

Tümenimiz Doğu Cephesi'nden gelmiş
Hepimizin içi kar
Üşüyoruz bu Ağustos sıcaklığında
Tepeyi almak var, alamamak var

Sonra Suriye de Yıldırım Ordusu'nda yıldırım,
Mustafa Kemal Paşa artçı komuş Reşat Bey'i geriye
Yakınmış "Ordumu kurtardım ama ne yazık
Reşatçığımı bıraktım" diye

Daha 41 yaşında komutanımız
Gövdesinde 18 düşman kurşunu taşır
Kim nereyi isterse yel olsun ecel olsun
Oraya ulaşır

Bakıyorum Çiğiltepe'ye ben Karslı Timur
Kalkıyor gözlerimden gördüğüm
Yiğitlerin yaşaması başka bir yaşama
Ölümü başka bir ölüm

Bir sudur savaş hiç anlaşılmaz
Yavaş yavaş mı akar köpürerek mi
Savaşta görev mi büyüktür
Yürek mi

İLERİ

Savaşta kim ilerlerse
 Ulaştığı büyük olur vardığından
 Sanki koparmıştır hep
 Almıştır hep

Savaşta kim ilerlerse
 Dinelir gibi olur o
 Sanki üzerinde bir bayrak vardır hep
 Sanki bir bayrak yükselir hep

BİR EL

Bir eldir kocamandan kocaman
 Tüyleri yel üzre
 Durmuştu kemiklerin atalardan gelen sağlığına ipiri
 Yurt olan güzel üzre

Bir eldir kocamandan kocaman
 Büyüye büyüye yanık
 Gün doğmadan önce gün battıktan sonra da
 Uyanık

Bir eldir kocamandan kocaman
 İçi dışı iz iz
 Kocaman eylem ağırlığında
 Kocaman bir yaşamakla etsiz

Zaman ırmağı bir iplik gibiydi
 Doğadaki çam
 Kavak
 Elin üzerinde bir tüy gibiydi balam

ELDEKİ BAŞ DAĞ

Başparmak baş dağ
İki boğum
Kalınlığından belli
Geniştir yeryüzü
Ya varım ya yoğum

Ele başlar ya dalgındır biraz
Ardı var önü yok
Nerelere varacak nerelerden
Bilemez türküsünü
Yönü yok

ŞAHADET DAĞ

İkinci dağ ikinci parmak
Elin Tanrı'ya açılan yeri
Şahadetten

İşaret parmağı da derler ona
Gösterdiği hep ileri
Hep uzak

Enlidir avucun ensesidir
Bir özgürlüğe varır üstünde kanla deri
Sanki kurtulmuştur gövdeden o

İşte varmak
Geceleri
Karanlığın güzelliğine

ORTA DAĞ

Bu dağ, ortaparmağı elin,
 Dağların ortasındaki.
 Üç boğumludur,
 Ana boğumu, baba boğumu, çocuk boğumu,
 Yerlerden göklere
 Bir sevinç yasındaki.

Doruğunu herkes göremez
 Uzun mu uzun
 O değer ilkin yakına
 Onunla değer
 İlkin
 Bitmez tükenmez bir varlığa omzun.

YÜZÜK DAĞ

Üç doruktan sonra gelen,
 Yüzük dağ ince biraz
 Sessizlik çokünce
 Akar içerisinden
 Ya davul zurna sesleri, ya saz.

Bir bağ gibidir doğudan batıya
 Bir tanık gibidir.
 Çıktıkça inersin,
 İnersin çıktıkça göklere sen yavaş yavaş
 Bu bir yalnızlığın ta dibidir.

El doruklarının en sessizidir bir bakıma
 Bir bakıma en gizlisi.
 Yüce geçmişlerin yalazıdır belki de
 Dağılmaz üzerinden, bir yüzük gibi durur,
 Dumanı, sisi.

SERÇE DAĞ

Biraz ufarak bir dağ vardır
El dağlarının sonunda
Türküsü bitmez tükenmez
Onun da.

Sağ korunmasını yapar elin
Yancı gibidir
Azala azala
Sonsuzluk inancı gibidir.

Duyarsın sana seslendiğini nerde olsan
Öyle bir yürekten der ki.
Hiç uyumaz serçe dağ
Kuşları öyle sever ki.

SALDIRDIK

Saldırdık 57. Tümen yel gibi
Süngüler ateş biz demir iken
Top sesleri yakını uzağı
Deprem deprem inletir iken.

Saldırdık 57. Tümen sel gibi,
Alayların arası biraz açık.
Can dokuz,
Yürek bir iken.

ERE İNEN GÖK

Bir o yana bir bu yana,
Mavisin
Yeşil eder al eder
Gök dolana dolana.

Sanki bulaşmış kana,
Şehide
Değer değmez
Gök dolana dolana.

Duymasın hiçbir ana,
O can senin bu can benim
Seçer alır götürür
Gök dolana dolana.

UYUDU

Ben miyim,
Öyle kocaman oldum ki, yürüyen,
Ordu mudur.

Kitapların yazdığı kıyamet, belki de
O ana baba günü
Bu mudur.

Mermi seli midir akan omuzlarımızdan
Sıcak sıcak
Su mudur

Memiş kımıldamaz ama
Gözleri açık
Yürüdü mü durdu mudur

“KADER HAZRETLERİ”

Çiğiltepe yeryüzünden başka bir şey sanki
Sanki örülmüş çelikten
Binlerce binlerce binlerce namı
Yalaz akıyor her delikten.

İşte gün batmış, biz başarısızlığımızla cırılçıplak,
Uyanıklığımızca acılı.
Kader, kendi sultan uykusunu sürdürmekte
Yıldız işlenmiş bir gecelikten.

BİR TABANCA

İşte
Bu dağlar dağı
Kocamandan kocaman
Elin altında
Tabanca dedikleri o kara demir vardı.
Daha kara bir su gibi akardı.
Daha kara bir yelin altında.

İşte
Duyulurdu
Ta aşağılarda yavaş yavaş
Selin altında,
Bir alinyazısı,
Bir kan çiçek
Ya güneşe değdi degecek
Ya ecelin altında.

KABZA

Uzun yuvarlaklığı ne güzel
 Ağırlığında sanki
 Ulaşır,
 Yeryüzünün ağırlığı
 Bir uçtan bir uca.

Uzun yuvarlaklığı ne güzel
 Çizgilerle
 Çizgilerle binbir yöne bölünmüş
 Biraz sıcak
 Kōsnū verir avuca.

TETİK

Korkuluk köprüsünün içindedir
 Benzer yazısı olmayan bir dile.
 Parlar mı parlamaz mı
 Bilmez ya sessizliğinde.
 Bilinir
 Ateşten bir an beklediği çile çile
 Bütün tabancayı özetler sanki
 Korkunç bir aklığı vardır.
 Korkunç bir karalığı hep.
 Yaşar bütün tabancayı
 Dirile dirile

Korkunç bir uykusu vardır,
 Korkunç bir uykusuzluğu tetiğin.

NAMLU

Koca elin koca tabancasının koca namlusu
Durur
Düşünür
Kurmuştur kocaman bir geleceğe pusu.

Bir kuyudur o
İner iner iner de
Çıkamaz karanlığından,
Yalazdan çiçeğini açıncaya dek uykusu.

Belki de bir bilgindir o kim bilir,
Ucunda meneviş meneviş
Biter
Yeryüzünün korkusu.

Kirlidir,
Verdiği ölümcek
Ama ak eder yine de
Namusu.

YOK ALINYAZISI

Hayır, alinyazısını tanımıyoruz,
O, ellerimizdedir
Verdiğimiz, yok olduğumuzdur bizim,
Aldığımız, bizdedir.

Gece saldırısı yaptık,
Süngüler konuştu siper siper hep.
Ölüm gırtlakta, Vallahi,
Kan dizdedir.

Olmadı olmadı olmadı,
Uyanık düşlerimize döndük bir bir Ahmet Mehmet.
Erzurumlu, karlı dağlarında
Giresunlu, denizdedir.

YENİ SALDIRI

Haydi 57. Tümen gün kararmakta
Yurduma girmiş,
Tutmuş Çiğiltepemi sömürgenler
Haydi başka tümenler süngüye karşı dipçik
Başka tepelere varmakta.

Haydi Komutanımız Reşat Bey uyarmakta,
Saldırıyı deneyelim yeniden
Sanki Mustafa Çavuş gibi
Üç yerinden vurulmuştur gün
Üç yerinden yarasını sarmakta.

AMACA DOĞRU

Haydi İstanbullu Ali Çavuş
Şehitleri üst üste yığ
Büyüyecek büyüyecek
Ulaşacak sana
Çiğiltepe, bu çığ

Haydi İzmirli Tosun
Şehitleri uç uca ekle.
Yüz adım mı olur bin adım mı olur,
Varacağız sana dek
Çiğiltepe, bekle.

HER YERDE

Subaylar öndeydi hep
Teğmen Yüzbaşı.
Kiminin kan oturmuştu gözüne
Kiminin çatlamıştı kaş.

Saldırıyorlardı dalgalanarak
Erden ayırt edemezdin tanımasan.
Ne güzel onların yiğitliğinde
Yok oluyordu bütün tasan.

Hele şu binbaşı var ya, Binbaşı Sungur,
Sanki felekle akraba.
Bitip tükenmiyordu her yerde her yerde,
Ölüyle ölü, sağla sağ.

BİR EL TABANCA ÜZERİNDE

El nereye yakıştır,
 Sabana mı
 Kaleme mi
 Silaha mı adanmıştır.

Parmakları dağ olan
 Açıldı, yumuldu
 Geçmişten geleceğe
 Çözülmedi bu sır.

DEĞDİ BAŞ DAĞ

Neden iki boğum üzreyim,
 Elin sol kıyısında hep
 Doğudan batıya, kuzeyden güneye dek
 Deli bir aydınlıkla büyürken gündüz
 Nice tutmalara
 Beni iki kat kılan kim?

Daha ısınıyorum, bu kan mı,
 Uzanıyorum uzanıyorum daha,
 Yavaş
 Kalın
 Ama neden iki boğum üzreyim
 İki birin en yakını ondan mı?

Benim kıyımdan başlar avuç dedikleri in
 Karadır, kabzaya değerken karadır çok
 Demir soğukluğu artık öte değil
 Çok yakın çok
 Neden iki boğum olduğumu anladım şimdi
 Tabancayı sol yanından iyice kavramak için.

DEĞDİ ŞAHADET DAĞ

İşte işim bu benim
Önce okşamak korkuluk köprüsünü,
Sonra geçmek köprünün içinden
Uzanmak tetiğin eski toprak altı soğukluğuna.
Bir ulaştım mı
Göğün uzaklığı bitmiştir artık,
Bir dokundum mu
Orda gün ışığı yoktur artık.
İşte yeryüzünden başka bir yere değişim bu benim.

DEĞDİ ORTAPARMAK DAĞI

Şöyle tetiğin altından
Kabzayı kavrar kavramaz,
İşe yarar en uzunluğum.

Birleştirir gibidir
Yokluğa varlığı,
Nerdeyse başparmağa değerken uzunluğum.

Başka bir anlam var yaşamaktan büyük
Kara demirce sevilir.
Kara demiri seven uzunluğum.

DEĞDİ YÜZÜK PARMAK DAĞI

En güneyden kavradım
Tabancayı ben de.
Yüreğime
Yaşamaktan
Büyük bir gölge gelende.

En güneyden kavradım, en uzaktan
Kara sessizliğe değer değmez
Yellerle dolu bir dağım ya
Bir incecik ter, bir incecik.
Parlar gibi, parlamaz gibi tende.

DEĞDİ SERÇEPARMAK DAĞI

Ben de katıldım kavramaya kabzayı
Uydum görev yasasına.
Gece daha ulu bir gece oldu,
Avucu örterken, kaparken
Sevincine katıldık yapmanın ne güzel
Uyduk bir bilinmezin yasına.

Binlerce yüzükten geçtim sanki
Hava, su, yaprak, yer.
Bir masaldan bir söylenceye
Geçer gibi
Kişiden büyük anlıyorum
Sevgiler sevgiler.

27 AĞUSTOS

27 Ağustos, ilk ağarı

Saat 5.30

Belki de kimse uyanmamıştır karşı siperlerde

Uykular üstüne saldırıyoruz.

Bir sevinç var içimizde bizim,

İlk ışıklarla parlıyor süngü.

Çiğiltepe'yi almak

Herkesin yaptığı, düşündüğü.

Oh, pırıl pırıl toprak

Geceye sığmaz ki savaş

Hızlı daha hızlı

Yok yavaş yavaş.

ÖLÜ DİRİ BİRLİĞİ

Adı yok kimsenin

Ahmet Mehmet değiliz.

Katmışız gücümüzü birbirine

El el, ayak ayak,

57. Tümen olmuşuz bir daha biz.

Yeniden yaşıyoruz dünü,

Çiğiltepe bir ada, tümen bir deniz.

Bir bakıma boşluktaki adımlarınız onların,

Parlıyor önümüzde

Şehitlerin bıraktığı iz.

ZORLAMA

Ulaşacağız ya geçilmiyor
 Ateşten bir perde.
 Yürek geçiyor ya arkadaşlar
 Gövde kalıyor yerde.

Adamlar aylarca, aylarca kazmışlar,
 Bir bir koymuşlar makinelileri topları.
 Sayıları da kat kat üstün
 Biz apaçık bayırda, adamlar siperde.

Hayır hayır deme bunları
 Buyruğu var ya Reşat Bey'in.
 Saat 6
 Çiğiltepe hâlâ sömürge ellerde.

SOLUKLA ULAŞMAK

Saat 6.32
 Sağdaki alay atıldı yeniden.
 Durur mu soldaki alay,
 Ecele ecel katıldı yeniden.
 Düşmüştü ya
 Kara toprak üstüne
 Biraz önceki saldırı
 Toplandı kara topraktan bir bir
 Eller ayaklar başlar gözler
 Yeni bir birlik Çiğiltepe'ye doğru
 Yaratıldı yeniden.

VARAMAMAKTA

Saat 8.15
 Düzenlendi üç alay
 Saldırdık bir daha
 Şehitler yığınınından
 Su içer gibi kolay.

Ayağın üstünde diz vardı
 Dizin üstünde göğüs
 Göğsün üstünde baş
 Başın üstünde saldırmak.

Bir mermi alıp götürdü başını Satı'nın
 Baş değil
 Göğüs değil
 Diz değil
 Haykırdı ayak:
 Vay itoğlu vay!

TELEFONDA BİR KONUŞMA

Sordu Mustafa Kemal:
 – Niçin amacınıza yetişemediniz?
 Sanki bir göktü Albay Reşat'ın yüreği,
 Sanki bir gökten aktı yıldızı geleceğin
 Bıraktı ateşten bir iz.

Erleri süzdü, dalga dalga saldırıyorlar,
 Çarpıyor çarpıyor çarpıyor kayalara kandan deniz.
 Tepeden tırnağa bir destan,
 Karşılık verdi 57. Tümen Komutanı:
 – Yarım saat sonra amaca yetişeceğiz.

TEPE OLUR KİŞİ

Çıldırıyorduk başka tepeler alınmış
 Biz hâlâ burda.
 Kişi nasıl delirmez
 Bir tepesini katamaz da yurda.

Vanlıyız ya kardaşlar
 Diyarbakırlıyız ya
 Muşluyuz ya
 Antepliyiz ya kardaşlar,
 Neye yaradı bu hey hey
 Saat 11.30
 Tepe olur kişi, yok olur da.

ÖDEV YANGINI

Saat 11.42
 Çiğiltepe yok
 Eller şehitlerimiz gibi yoklukla boş,
 Şehitlerimiz ellerimiz gibi kan kan
 Bu yaşama ölmekten acı çok.

Ödev ne
 Reşat Bey'den gelen
 Ödev ne
 Reşat Bey'e gelen buyruğu paşaların.
 Ama dur Cengiz Çavuş
 Gerildi yay
 Fırladı yıldırım gibi bir ok.

KÖR SALDIRI

Saat 11.49

Saldırıyoruz Reşat Bey başta.

Reşat Bey tek değil şimdi

Bir kartal var

Bir bora var

Bir bayrak var

Bir Reşat Bey var şimdi her
arkadaşta.

Arna ne yazık

Bilinmeyen yazısı büyür toprakta
taşta Netsen silinmiyor.

Varmakla değil kalmakla değil

Öldürmekle değil ölmekle değil

Gei miyor ele netsek

Savaştan büyük biri var savaşta

EL DAĞLARININ EYLEMİ

Kımıldadı dağların beşi birden,
Bir görkem kapladı bayırı düzü.
Al görevler bayrak bayrak ulaşırken tepelere
Anları ağız ağız sayarken gökyüzü.

Kımıldadı dağların beşi birden,
Dev tabancaya hepsi girdi daha.
Sanki bir büyük gece dönüştü biraz
Bir büyük sabaha.

Kımıldadı dağların beşi birden,
Taş toprak ne varsa bilince ermiştir.
Savaşın en ulu yerinde
Kan düşünceyle beslenir.

Kımıldadı dağların beşi birden,
Tabancayı yeryüzünden kaldırdı daha.
Namlu alna dönük,
Alını dönük namusa ve Allah'a.

– Baş Dağ Eylemde –

Şöyle bir dineldik,
Avuç ova aldı ağırlığını kabzanın.
Yel ağırlığı gibi geldi bize
Belki de dağ biçiminde birer yeldik.

Ağaca kuşa ulaşırcasına şöyle bir dineldik,
Göge ulaşırcasına.
Kimse görmüyordu bizi Tanrı'dan öte kocaman,
Bin bir yaşamayla güzeldik.

– Orta Dağ Eylemde –

Soldan sağa
Yüksele yüksele biz
Kalkıyorduk,
Sanki kaldırıyorduk yeri göğü
Beşimiz birden ayağa.

Bir ılık, bir başka çağa
Dönüyordu,
Görevin yürekten büyük olduğu
Görevin dağlarca bir elden büyük olduğu
Parlıyordu yakına, uzağa.

– Yüzük Dağ Eylemde –

Yavaşla uzun, vardığımız,
 Uzunla parlak.
 Yeryüzünün dönüşüne eşit belki de
 İçimizdeki kan akışına benzeyen hız.

Baba oğul ana kız,
 Kağnısından tarlasına dek.
 Bir ulus beklemekte bir tepenin alınışını
 Kocaman bir gelecekle yapayalnız.

Anlar koşmakta zeybekçesine, yiğit, dadaşçasına, yağız,
 Anlar azala azala, tek tek
 Zamandan değil kendimizden,
 Yavaşla uzun, kopardığımız.

– Serçe Dağ Eylemde –

Ta içimizde bir besmele
 İçimiz dışımızdan iri
 İçimiz dışımızdan iri
 Gökten bir Baş'a görev verirmiş,
 Dağdan bir El'e.

Ölüm yol vermiyor ki ecele,
 İçimiz dışımızdan iri
 İçimiz dışımızdan iri
 Beklememiz dev bir an
 İşte büyüyor yüksele yüksele.

– Şahadet Dağ Eylemde –

Şahadet dağ yaklaştı başına Reşat Bey'in
Duydu şakaklarda vuran al suyu.
Namlu okudu alın yazısını ağır ağır,
Alın yazısı okudu meneviş meneviş namluyu.

Beş dağ topluluğunda ağır değildi hiç,
Yiğit tabanca karal.
Ha bir adım daha yaklaş Mehmetçik
Çiğiltepe'den bir avuç daha al.

Yaşamak sonsuzdur, parlaktır, tatlıdır ya
Yaşamak incedir.
Onur sözü verenler, ta yürek
Sözlerincidir.

Şahadet dağ, en sorumlusu,
Kocaman bir eldeki kocaman beş dağın.
Ölümle yaşama arasında
Yargısı beş parmağın.

Biraz kımıldadı şahadet dağ,
Tik etti, sessizlik üzre, Tik.
Son durağının önüne
Geldi tetik.

– Bir bileğindeki saate bakıyordu Albay Reşat.
Bir tepeye.
Uzaktı göklerce şimdi o
Yakındı gerçeğe.

Süre,
Dolmuştur.
Şahadet dağ
Şahadet olmuştur.

İKİNCİ TELEFON

Yine aradı 57. Tümen komutanını Mustafa Kemal
Okudular telefonda
Kûçücük bir ayrılış yazısını Reşat Bey'in,
Olurken yeryüzü daha al.

– “Yarım saat geçti tam,
Yerine getiremedim size verdiğim sözü
Ben artık yaşayamam”.

ÇİĞİLTEPE’NİN ALINIŞI

İşte 12.15
Hele Tanrı kişiyi destan ede,
Bozar feleğin biçimini
İşte alaylar Çiğiltepe’de.

Hâlâ karşı koymak istedi birkaç silahı
Şuradan buradan tek tük.
Toprakla göğün birleştiği yerde
Büyüdük.

57. Tümen öyle bir saldırmıştı ki,
Derinliğine dek susturuldu düşman siper siper.
Bütün öteki tepelerimiz bir ağızdan
Aferin dediler.

DAĞLAR KIMILDIYOR

O sırada kocaman bir kımıldama oldu
Parladı gözlerimiz yüreklerimiz bir bir
İşte,
Usun dışındadır ya
Bu olay, bu destanın içindedir.

Henüz alınmıştı ki Çiğiltepe
Fatiha'ya bürünürken Reşat Bey'in adı,
Soğumuş elinde uzaklardan,
Baş dağ Şahadet dağ Orta dağ Yüzük dağ Serçe dağ,
Kımıldadı.

ÇUKUROVA KOÇAKLAMASI
(Yurducunu Sevmek)

(*Bağımsızlık Savaşı* eklerinden)

Bu koçaklamadaki bütün bilgiler değerli
tarihçimiz Taha Toros'tan alınmıştır.

9 Kasım 1918 günü Toroslar'daki yuvalarına dönen
Kartalgillerin Alacadoruk'a anlattıklarıdır:

Aldı Dede kartal:

– Hele duy
benim tüylerim ağarmış
senin çağların
eriştirdi acıya bizi Felek

hele duy
İskenderun kıyısında mavi bayrak gemiler
toplarını çevirmiş kente
bir kavak girer içine namluların
dışı pırıl pırıl
ağzı karanlık

gemilerden boşaltır erini
öyle çok kum üstüne kum

bir umarsızlık var kıyılarda
yel gibi dört yöne dağılan
hele duy

Aldı ana kartal:

– Köylerde kentlerde
kapılar kapalı
perdeler örtük
bir ölü çıkmış sankim

inanasın anacığına
tadı yok
göğün bile şimdileysin

koca gökyüzü bir ölüdür
ipiri soğuk
doldurmuş sankim
maviliği

Aldı kartal çocuk:

– Ben tek ağaç gördüm ta kıyıda
pıtrak gibi dolu bir portakal ağacı
yel yoktu birazcık bile
sallanıyordu
yaprak dal
ürkünden

saldırganın erleri top tüfek toplandılar
dizilip tabur olunca
döküverdi bütün portakallarını
ürkünden

11 Aralık'ta bacı kartalın Alacadoruk'a söylediğidir:

– Ne diyek
Dört yol'a da girdiler

bulutları ovaların
kara toprağa
öyle yığıldı ki

köpürdü biraz
Seyhan Ceyhan
gocundu mu ne

yağmur çiseledi biraz
kırkikindi değil daha
su sızmasından değil
nadasa durmuş tarlaların

işte başını örttü
pamuk kozaları bilem
bir yabancı gördüleyin
kaçındı mı ne

Tanrı bilir hepsini
ne diyek

17 Aralık'ta baba kartalın Alacadoruk'a bildirdiğidir:

– Mersin'e oldu olan
yanaştı bu kez
mavibayrak gemiler
denize vurmuş gölgesine dev yapıların
fırladı erleri koşaradım

koşar adım saldırdılar
kışlaya
vali evine
hükümet konağına
okullara
anayollara
yamaçlara

çekildi aydınlık
Namrun'a doğru
koşar adım

17 Kasım'da kartal kızın Alacadoruk'a ulaştırdığıdır:

– Abooo
Ceyhan'a da girdiler ağam
koca karıncalar gibiydiler
karıncalarımız kesik kesik gider ya
bunların
gözleri ayak
elleri ayak
solukları ayak
hepsi
adımlarından aç gibiydiler

abooo
Ceyhan'ın evlerine girdiler ağam

19 Aralık'ta kartal oğulun Alacadoruk'a ilettiğidir:

– Tarsus'un üzeri kara bulut
iki koldan dalmışlar kente
o süslü erleri saldırganın

bütün evler soluksuz
gece girmiş ciğerlerinden içeri göğüs göğüs
ciğerlerden dışarı çıkmamış karanlık

geçerken kurşun gibi oldu kanatlarım
Tarsus'un
üzeri
kara bulut

19 Aralık'ta baba kartalın Alacadoruk'a dediğidir:

– Bahçe İslahiye Hasse Mamure
dördü birden
oluverdiler küçücük
bir gölge oluverdiler
oluverdiler uğultu
bir sessizlik oluverdiler

daha indim aşağılara
gördüm yakından
saldırganın ordusu tank ayak
girmişti yemyeşil güzelliklerden içeri

yer yarıldı sandım
Bahçe İslahiye Hasse Mamure
dördü birden
yok oluverdiler

20 Aralık'ta ana kartalın Alacadoruk'a
yetiştirdiğidir:

– Girerken saldırganlar Adana'ya
gözlerim taş kesildi
soluğum taş

ne gördüm bilir misin Alacadoruk?
hayır bilemezsin
olamaz ki bu gerçekte

Seyhan'ın işçisi
Ceyhan'ın işçisi
bütün portakalların
bütün pamukların işçisi
Yüregir ovamız
büyüdü yüz kat
girerken saldırganlar Adana'ya

7 Mart 1919'da dede kartalın Alacadoruk'a
seslendiğidir:

– Başka bir göktür yeryüzü
kentler ilçeler kasabalar köyler
yıldızları onun

tanklarla toplanla ezdi geçti saldırganlar
içerdeki yöreleri de
Kozan Feke Haçın gitti elden
netmeli de bakalım n'etmeli
sordu birbirine yaşlı genç

güpegündüz
aşağıdaki yeryüzü karanlık
söndü yıldızları onun

İlk Çam

Mustafa Kemal
ta Yıldırım Orduları komutanıyken
Adana'da tasarlamış
kurtuluşunu yurdun

bütün Çukurovalılara yediden yetmişe dek
yansımış ki bu ulu giz
işte saldırgana hemen dinelmişler
Mustafa Kemal örneği

Açıklama

sordu baba kartal:
– Ne dikersin
koca kanatlarında parıltılar
göklere karşı
aydınlığa karşı
Akdeniz'e karşı
dağların yüceliğine sen?

yanıtladı ana kartal:
– Dalgalandırsın diye
anısını
yurt ölümsüzlerinin
taşırım al gagamla hep
olaylardaki özü
dikerim Toroslara
yarın doğrudular mı çam çam
onları görsün de gönensin
yurttaşlarımız

Çamlar –İbrahim Efendi Bekçi Emrullah Vanlı
Ahmet Efendi Mülazım Osman eri Bayram
– Adana’da kıyım başlamıştı, Fransızlar
bu yönetimleriyle ulusal bilinci uyandırmış
oldular –

işte bunlardı
arkadan vurdukları güpegündüz
pusuya düşürdükleri karanlıklarda
nice yıl ekmek bölüştüğümüz azınlıkların
saldırganla birleşerek

yüreğimize akıtılan yalaz
göğsümüze saplanan bıçak
işte bunlardı

işte bunlardı
seyirmesi derimizin

Beş sesin ilki

geldilerdi yurdumuza
kıyılardan girdilerdi
topraklarımız derindir
al bakalım daha bizden

art arda saldırı talan
karanlığa düştü gönül
gün gecelerde son bulmaz
gün erer sabaha bizden

gitti çeteci yazıldı
eli ayağı tutanlar
kimimiz öldü sokakta
göçtüler Allah’a bizden

Beş sesin ikincisi

yurt özgürlük ağacı
ben özgürlük dalıyım
kivrem Adanalıyım

çağların Seyhan'daki
nice yıllık salıyım
kivrem Adanalıyım

bin avuç yıldızım var
geleceğin falıyım
kivrem Adanalıyım

ben yediden yetmişe
kurtuluş masalıyım
kivrem Adanalıyım

Beş sesin üçüncüsü

sonuna dek Adana'da
kalacakmış heye dedik

alana yeni taburlar
salacakmış heye dedik

çeteleri yerden yere
çalacakmış heye dedik

üstümüze kuzgun gibi
dalacakmış heye dedik

dağı taşı elimizden
alacakmış heye dedik

Beş sesin dördüncüsü

Yaprak bizim dal bizim
al attaki nal bizim
yüregimiz gibi yeşil
Yüregir bizim ovamız

Seyhan Ceyhan söyler kış yaz
bu özgürlük alınamaz
yüregimiz gibi yiğit
Yüregir bizim ovamız

göklercedir boyu bosu
kimse yenemez Toros'u
yüregimiz gibi büyük
Yüregir bizim ovamız

Çam – Kozanoğlu Kemal Doğan

– Kurtuluş Savaşımızı yönetenler yurducunu
unutmamıştı. Burada çağın ilk çeteci (gerilla)
savaşını düzenliyorlardı. Kilit adamlarını topluma
yerel adlarla sundular –

Yüreği polat biri
Balkan Savaşı'na –
Birinci Dünya Savaşı'na katılmış
19 Mayıs'ta Samsun'a varanlardan

Sivas Kongresi biter bitmez
Mustafa Kemal'in
Türk direncini kursun diye
Adana bölgesine atadığı ilk yiğit

Çam – Aydınoglu Osman Tufan

– Birbirlerini bütünlüyordu bu komutanlar, ayrı
ayrı çalışmalarını sonuçta birleştiriyorlardı –

Yüreğinde yalazı direncin
kaçarak İstanbul'dan
ver elini Erzurum
girdi Mustafa Kemal'in bayrağı altına

yeni subayını süzdü önder:
korkusu yok
kişiliği var
göz dolduran bir kişiliği
hah dedi sevinerek
bu da aradıklarımın
saldı güneye
ikinci tohumunu direncin

Çam – Tekelioğlu Sinan

– Kısa sürede yerlileştiler, bölgelerinin birer
parçası oldular –

Ali Ratip'ti adı ilkin
parıltılı bir adam: kıvılcımla barut
tutsak düşmüş Balkan Savaşı'nda
sonraları yaralanmış iki kez

Ali Fuat Cebesoy önermiş Mustafa Kemal'e
iş i örgütçülük görevi dövüşmek
gönderilmiş güneye hemen
verilen amaç kurtuluş

Karaisalu ilçesinde umut kaynağı
eli sözü tunç
sömürgen güç korkmuş ondan
Türk toplumu yürekten sevinmiş

Çam – İsmail Asaf Han

– Erdemin yeryüzünce bir ölümsüzlüğü vardır –

İran Başkonsolosu, yiğit adam
duygusu ozanlığından gelme
sığındığı yürek
soyulanların evi yakılanların
kurşunlananların

insanlık dışı olaylara karşı
yağdırdığı protestolar gece gündüz
uluslararası ilk tepkidir
ki iner bir şamar gibi
Fransız genel yöneticisinin yüzüne

Çam – Sadettin Bey

– Ulus içindeki değerler kımıldamıştı –

Karaisalu kaymakamı yaşlı genç
sonraları Morova soyadını alan
çevrenin Beybaba dediği dayanak

Balkanlar'da
gizli görevle papazlık bile yapmış
örgüt üstüne örgüt kuran yurtsever

Çam – Emin Arslan Bey (Rasa)

– Kara günlerin bir özelliği şudur: Büyük
aydınlıklar görünür orda –

Silifke'yle Mersin arasında
evlerin dineldiği
yolların dineldiği
umudun dineldiği
tek ulusal örgüt
kurucusu incecik bir genç:
Emin Aslan Bey

işte dar gelir
Torosların en büyük ini
yüreğine

Kaç Kaç

– Adanalılar Fransızların göz yumduğu talandan
öldürümden dağlara kaçıyorlardı –

– Kaç kaç emmi
kaç kaç ana bacı kaç

dayanılmaz demir olsa kapı ev
ölüm girer
gece gündüz içeri

kaç kaç dede
kaç kaç çocuk nine kaç

dayanılmaz
çelik olsa el ayak
bir soluk al Adana'dan dışarı

Çam – Yeni Adana Gazetesi

–Fransız egemenliğinin beşinci gününde
Adana'da *Adana* gazetesi yayımlandı. Beş sayı
çıkabildi, kapattılar. Çıkarar Pozantı'ya kaçırıldı
gazetesini. Orada bir vagon içinde saman kâğıdına
basılarak yayımlanan *Yeni Adana* güney kurtuluş
eylemlerinin bayrağı oldu –

Yazının ayağa kalktığı
gazete olduğu Adana'da
bu sese dayanamamıştır saldırgan
susturmuştur çabucak
yazının Toroslara kaçtığı

yazının bilinç olduğu
Ahmet Remzi Yüregir başta
yedek subay Avni Doğan
sonra Ferit Celal
yazının kocaman bir soluk olduğu

yazının sözü çizgi ettiği
çizgidir varlığı biçimleyen
inandıran
kuşu ağaca
yazının uzağı yakına getirdiği

yazının çeteci olduğu
el verdiği göz verdiği
ayak verdiği çarpışanlara
yükleri eklediği birbirine gece gündüz
yazının özgürlük olduğu

Pozantı'da Menil Taburu

Pozantı adını Romalılardan almış
dağlar arasında yabanıl bir çiçek
tek yol tek geçit
güneyden kuzeye giden
büyük korkusu
güneydeki Fransız ordusunun

ünlü Menil Taburu ileri karakol
güçlendirilmiş
topçu bataryasıyla
istihkâm, ağır makineli bölükleriyle

Ankara'ya karşı korunma birliği
güneydeki Fransız ordusunun

Kavaklıhan

Ulu bir göz Kavaklıhan
egemendir bütün ovaya
İç Anadolu'ya bakar hep
Torosların etekleri masmavi

Adana'ya
Antep'e
Urfa'ya
Maraş'a
Mersin'e
bakar hep
sayısız acılar içinde

kimse anlamadan
bakar özgürlüğe hep
Toroslar'da fırtınalar birikti mi

Ulusal Güçlerin Doruğu

Kavaklıhan'dır
ulusal güçlerin doruğu

yok edilmeden
varılamaz Pozantı'ya

günlerdir kesmiş Kavaklıhan
Adana'yla ileri karakolun arasını
ne yiyecek içecek
ne araç ne gereç
ulaştıramıyorlar Pozantı'ya

ilkin iki kez denedi saldırganlar
kıramadılar çetecilerin direncini
bir daha bir daha dediler
top tüfek tank uçak
yürüdüler dört bin kişi
korkunç ateş desteğiyle saldırdılar yeniden
hayır

hayır geçemediler ileriye bir adım
dalgalandı
ulusal güçlerin doruğu

Çam – Molla Kerim

–Karanlıkta yarı görünen olaylar vardı –

200 çetesinin başındaydı o
şehit olur olmaz Kavaklıhan'da
gece yarısı
indi Toroslar'dan
2 000 yıldız

yazılsa bile
inanmaz ki kimseler
şehit olunca Molla Kerim
aktı düşmana doğru yalınkılıç
2 000 Kavaklıhan

Menil Taburu

Baskın üstüne baskın yapıyordu çeteciler
bunalmıştı tabur
soluksuz
gelen uçaklarına karşı
yazı seriyordu karaçayıra her gün
gelin kurtarın beni diyordu

gölgeler uzadı mı
korku görüyordu her yerde nöbetçiler
üç kez dört kez yokluyordu ölüm
gök ağarana dek taburu
bunalmıştı soluksuz

İlk Tutsağımız

Sayrılarevi taburun
bir istasyon berideydi, Belemedik'te
yönetiyordu burayı
ünlü hemşire Madam Menil

işte anlatıyor Madam Menil'
o anları yaşarken
karmakarışık art arda:

–8 Nisan 1920 gecesiydi
işleri bitirmiş
gelmiştim odama sensiz

birdenbire gürültüler
istasyondan silah sesleri
aralıksız... art arda

karşılık verdi nöbetçilerimiz
birdenbire
yıldırım gibi bir güç
sarstı koca sayrılarevini
duvarlar çöktü sanki
art arda

ne olur ne olmaz savaş bu
çekmiştim ki kınından tabancamı
saklandım karyolanın altına
dışarda koşuşmalar
ansızın kapı açıldı: Fransızca!
Fransızca bir buyruk:
– Teslim olunuz yoksa yakarım
tetiğe dokunacaktım ki ekledi hemen:
– Güçlüyüz sileriz hepinizi art arda

>

* Yıllarca sonra Paris'te anlatılmıştır.

– Size sığınıyorum dedim silahımı verirken
Besim Bey'di bu Türk subayı
saygılı yiğit

Sinan Paşa geldi sonra tanıştık
yakınlık gördüm hepsinden art arda

Çam – Besim Elbayoğlu

– Yüksek öğrenimini yaparken Çukurova'ya
saldırıldığını duymuş, hemen doğduğu yere
dönmüşdür –

Belemedik yavuzu
sanki şimşek
nerde başarı varsa
ordadır
hep

düşmanın dilini bilen
geleceğini
hele gideceğini
bilen

o adamlar vardır ya
üzerlerinde kilitlenir olay
alinyazısı mırırlar koçaklamaların
belli değil

Boy ölçüşmek

İstihkâm Teğmeni Cemal Efendi
Kavaklıhan'da
uzak görüşü sanki boy
önceden uçurmuştu yolun köprülerini
amaçlarına göre
tanklar kaldı kısacık

azdı çeteciler yayıldılar
oraya buraya boy
vurucu ateşleriyle
seyrek seyrek daha
çoğaldılar daha
bütün genişliği derinliği saldırganın
kaldı kısacık

çalıları yamaçların öyle sallandılar ki
yellerle boy boy
gördüler uçaklardan
aldandılar gözlerine
dediler ki çok bunlar
binlerce kişi bunlar
çetecilerin dev görünüşü karşısında
Fransa güçleri kaldı kısacık

Çam – İstihkâm Üsteğmeni Cemal Efe

– Kimi yiğitler anlaşılamaz, kaç kişi olduklarını
tek kişiliklerinde saklarlar –

Kavaklıhan komutanı
özgürlüğü iliklerinde duyan genç
gündüzleri gecedir
geceleri gündüz

hep püskürtmüştür
Adana'dan gelen güçlerini düşmanın
onun yönetimiyle yürümüş
bölgedeki çeteciler başarıdan başarıya

nice
anılsa az
Çukuova tanık
yaptıkları başka bir Toros

Çevirme

Sağdan Veli Haşim gönüllüleri
binmiştiler kurtuluşun atlarına
şimşek gibi saldırdılar
Hey dedi Kavaklıhan

yüklendiler
yüreğe görünüp göze görünmeyerek
soldan “Molla Kerim”in yaralı gönüllüleri

Hey Hey dedi Kavaklıhan

Çam – Veli Haşım

– Yurt uğruna ölenler neden büyür, bilir misin
oğul, onlar birbirlerine eklenirler –

Tarsus yürekli yurtsever
delişmen yedek subay
yatar durur bugün bile
Kavaklıhan'da yemyeşil

üstüne üstüne
gitmesinden belli
kocaman
yurt yürekli ölümsever

Olayın Özeti

Yaşamak
yüzgeri
etti bizimkilerde
toprak aldılar biraz

saldırgan
yüzgeri
etti
kaçtılar çok

Ölüm – Kalım Yoklaması

9 çeteciydiler
biri vuruldu
biri vuruldu
biri vuruldu
biri vuruldu
biri vuruldu
biri vuruldu
biri vuruldu
biri vuruldu
biri vuruldu

peki dedi Sinan Paşa
bayrağı çeken kim
Toroslara?

9 çeteciydiler

Çam – Karahacı

– Zengindi. Çalıştırdığı ırgatların arasına
katılarak çeteci olmuştu. Bütün kazandığını
ödemek için mi, kim bilir –

Göçük köyünün ağalarından
hayır
toprak efendisi değil
ölmesinden belli
şimdi toprağının kuluydu o

işte geçmiş
üzerinden bir top mermisi
ikiye bölünmüş o
yarısı kavak yarısı han

Beş sesin sonuncusu

Kapkaraydı son soluğu
kurşun ağzı çeldi biraz

kayaya tutundu kaldı
pençeydi ya eldi biraz

anıları doldurdu kan
köpük köpük... seldi biraz

Toros indi Yüregir'e
Yüregir dineldi biraz

ortadan yok oluveren
soluk değil yeldi biraz

bu çetecinin ölümü
maviden güzeldi biraz

Çam – Kara Afet Üsteğmen Hasan Akıncı

– Bunca yiğidin bir araya gelmesi rastlantı mıdır,
yoksa çocukları mıdır yiğitler, ulusal acıların? –

Karaisalu jandarma komutanı
aydınlığı alnında hep
nerde karanlık varsa
parlar üstüne

köylerle örmüştür taş duvar
geçirmemiştir çizmesini
düşmanın
daha içerilere tek adım

çarçabuk kavrar o
her durumu
bir mermidir özgürlüğün avucuyla sıkılmış
gözle görülmeden kayar kurtuluşa

Varlıklardan Koparmalar

Ölüme ölüm ekliyordu
ileri karakolunda saldırganın
ulusal güçler

geceleyin karanlık parlar parlamaz
ak yıldırımlar gibi büyüyordu
bir kişi bin kişiye dek

hey Toroslar Anadolu'nun koca dorukları siz
işte saldırdı on kişi posbıyık
yalnız soluk almalar sayılmaz ki
dağlık yerlerde
yankılar da sayılır yığidim
yankılar içre büyüyordu
bir kişi on bin kişiye dek

haksız olan korkak olur
atalardan kalma yurt
düşünüldü mü hele
büyüyordu
bir kişi yüz bin kişiye dek

Çam – Tekelioğlu Mustafa Ağa

– Kimi yiğitlerin bir ağırlığı sezilir hep, yurt yapısının temelleri midirler? –

Yanıkışla köyündendir
koca aşiretin başı
gözleri çelik gibi dövülmüş
korku yeryüzünde yokken

köklere benzer elleri boğum boğum
toprak altındaki ağaçlardan gelme
düşüne kaçsa düşman bırakmaz
düşünde görür boğuverir hemen onu

indi mi karanlık
yaslandı mı göklerden fırtınalar
yüreğine
yıldız vuran

Doruklardan Korkular

Belemedik eline geçince çetecilerin
düştü
Menil Taburu'nun içinden kıpkırmızı
bir yaprak

Kavaklıhan kesiyor ha
Adana'nın bütün yardımlarını
şimdi Sayrılarevi de yok
koca doruklar sallandı kocaman
düştü gölgeler
Pozantı'ya

Öyledir
tarihler boyunca öyledir oğul
saldırganın bandolarla gelen azgınlığı
duyuyor musunuz
düştü
dev kuyusuna
sessizliğin

Çemberi Kapatmak

Kuşatılmıştı saldırganın ileri karakolu
tabura adını veren
Verdun Kahramanı Menil şaşkınlık içinde

pekiştirilmiş siperlerle korkusuz
işte giriyordu
cennete girercesine kolay
şahinleri Toroslar'ın

mermiler yağmur gibi yağmaktadır
kavrulmuştur yeryüzüyle gökyüzü
Pozantı deresi şaşkınlık içinde

koruganları ha çöktü ha çökecek
üç bin kişiye karşı anlaşılmaz üstünlüğü
bir avuç çetecinin
neleri görmüş geçirmiş
ölüm
şaşkınlık içinde

Kaçmak

Sinan Paşa yineledi kaç kez
eşi Madam Menil yazdı Kayseri'den
teslim olmasını önerdiler
yediremedi Verdun gururuna Binbaşı Menil

yer yazısı açtı gelen uçağa
sordu: nidelim?
Mersin'e çekil dedi
umarsızsın teslim ol dedi
Adana'daki komutan
hayır
yediremedi Verdun gururuna Binbaşı Menil

acıdır çok
kendini büyük görmenin sonu
Toroslar'a dayana dayana
savaşa savaşa çekilmek varken
yedirdi kaçmayı
Verdun gururuna Binbaşı Menil

Mersin'e Doğru

27 Mayıs 1920

gece yarısıdır

yakıldı döküldü yok edildi tek tek

ağırlıklar şarap fıçıları sessiz

Pozantı sırtlarından yola çıktı ileri karakol

Mersin'e doğru

kedi göz

tavşan ayak

sessiz

gülümsemesidir Toroslar'ın

yağmur buralarda

yağdı ha yağdı

Menil'in taburu Tekir Yaylası'nı geçerken

anayoldan ayrılınca

hızlandı azıcık

kaçanlar seviniyordu

yağmura saklanırsız diye

adımlarınca sessiz

Kılavuz

İstekleri Namrun Yaylası'na ulaşmak
izlediler kör kör
Karboğazı'na giden patikayı
Gülek Tepesi sırtlarından

yağmur daha da bindirdi delirmiş
er eri görmezken kör kör
bardaktan boşanıyordu şimdi
– şimşeklerle nakışlıydı şimdi
gök dediğimiz bardak–

yörüklere rasladılar doldu içlerine sevinç
el ayak kör kör
sordular gidecekleri yeri
obanın yaşlıları söyleşti az
başını örttü düştü önlerine
Gülekli Hatice Kadın

Kılavuz Ardında

Dinmişti yağmur birdenbire
niye mi
kim bilir

belki de görülsün diye
olacak olanlar açık seçik

kılavuz Hatice Kadın sanki su
su gibi akıyordu Mersin'e
niye mi
kim bilir

sanki buraları çizen oyan o
sanki dağ taş
evinin içi onun

tabur izliyordu bata çıka
burunlarından gelmişti içtikleri şarap
yine de seviniyorlardı çok
niye mi
kim bilir

Karboğazı

Geldiler Karboğazı'na
anlaşıldı yağmurun neden dindiği
neden açık seçik görüldüğü
dört yönün

iki yanı dimdik dağ
dağların ucu gök
ilerisi
yürüsen bir ayak güç sığar
uçurum
uçurum dört yönün

o ne
taşlar kayalar
göklerden yuvarlanmakta
yamaçlarda bir deprem korkunç
o ne kurşunlarla delinmiş
ayaklarının dibinden kalkıyor toprak
birbirine girmiş dört yönün

sırtlardan yaylım ateş
büyümüş Allah Allah sesleri
orman kurt çakal sesleriyle şahlanmakta
ana baba günü dedikleri bu mudur
savaşın ağzı dört yönün

karıştı
görünen görünmeyene
yankılar usa us çıldırıya
birbirine karıştı birdenbire dev gürültülerden
kadanalar erler katırlar subaylar atlar
toplar katırlar erler tüfekler kadanalar
karıştı hepsi birer onar Binbaşı Menil'e
işte birbirinin içine girdi korkuyla yaşam
bozgun değil
Fransızca "panik" sözcüğüdür dört yönün

Binbaşı Menil çektiirdi hemen ak bayrağı
teslim oldular
ak bayrakla dalgalandı bütün Çukurova'ya
koca Toros dört yönün

İleri karakolun sonuna doğru

Sallandırırken ak bayrağını Binbaşı Menil
bir subay istedi bizimkilerden
sürdürüyordu başarıyla bizimkiler
çok görünmek savaşını
hemen atıldı ileriye Teğmen Besim

yanındakilerle konuştu biraz
kaşla göz arasında düşünöldü çabucak
Teğmen Hasan'ın
yaşlı komutan oluvermesi
içinden gülüyordu Teğmen Besim

Gölek'te
Ponzuk çukuru köyüdüir
çıralarla aydınlanan yalaz yalaz
yedi kat uzarken yerde gölgeler
Komutan Hasan Bey sanki başkomutan
yönelde Menil'i teslim alacağı eve öksürerek
yanında yaveri çevirmeni Teğmen Besim

İleri karakolun sonu

Menil katmak istedi
teslim koşullarına bir koşul daha
Verdun kahramanıymış Pozantı kahramanıymış
Plevne Kahramanı Osman Paşa gibiymiş
kılıcı kendisinde kalmalıymış bu yüzden
geri çevrildi isteği
gülmemek için tuttu kendini çevresindekiler

gün ağarırken topladı erlerini
700 kişiydiler
200 katır kadana at
ağır makineli tüfekler 4 top
sayısız mermi alınmıştı ellerinden

tam o anda anımsadı Binbaşı Menil
Fransa kralına yaptığı iyiliği
Kanunî Sultan Süleyman'ın
"Teslim oluyorsak bir dosta teslim oluyoruz" dedi Binbaşı Menil
saygıyla dinliyordu çevresindekiler

büyüdü gözleri hepsinin
görünce
birkaç av tüfeği birkaç orak
birkaç mavzer birkaç keser
birkaç tırpan
birkaç çeteci birkaç subay
çoğunluğu köylülerden oluşuyordu
yalnız 43 kişiydi çevresindekiler

Kâhyaoğlu Kıyımı

Yüzden çoktular
Adana'nın Kocavezir topluluğu
22 Haziran gök yeşil
yok yörede ses
Kaç Kaç'a uymuş bütün bölge
dede nine bacı abla anne kız
tatlı canlarını sayarsan
tek tek
binden çoktular

kaçıyorlardı Toroslar'a doğru
yorgansız çıkınsız ekmeksiz
gözleri üçer beşer büyümüşü
korkularını sayarsan
tek tek
beş binden çoktular

ardlarında kara surat azınlık çapulcuları
bu yurtla giyinmiş beslenmiş
nice yüzyıl
şimdi saldırganla birlik
kaçanların izindeydiler hepsi kuduz
sarı dişlerini sayarsan
tek tek
yüz binden çoktular

çevirdi kovalayanlar kaçanları burda:
– Çetecilere gidiyorsunuz ha siz
girin içine taş yapının
Kâhyaoğlu istasyonu dolmuştur
anam yavrum kucaklamalarıyla dolmuştur
çığlıklarla dolmuştur ürkünç
sayarsan
tek tek
beş yüz binden çoktular

ilkin üzerlerine yaylım ateş
silah sesleri
insan seslerinden geri dönerken
bir daha bir daha yaylım ateş
sonra
kestiler kadınların memelerini
delik deşik ettiler karnını çocukların
ne varsa soydular altın gümüş para pul
öyle tüyler ürperticiydi ki öldürüm
sayarsan
tek tek
ölümünden çoktular

Çam – Saim Bey

– Ne güzel, toprağın yurt olduğu yerde yaşamak –

Bu Saim Bey'in öyküsüdür
Çukurova'ya geldin mi
ölüler de tanır onu diriler de

I. Dünya Savaşı'na çağırmışlar
yüksek okuldayken
dövüşmüş yavuzca
sonra duyar duymaz Kozan'a girdiğini
Fransız'ın
dönmüş kentine Saim Bey
Çukurova'ya geldin mi
ölüler de tanır onu diriler de

kaymakamlık vermişler savcılık vermişler
hayır demiş o
kurmuş çetesini hemen
yurt bir topraksa
yüreği kavak

Mamure bir istasyon düşmanın ayağı
besliyor buradaki güçlerini
keselim demiş çete
çevirmişler en koyu gecesinde yıldızsızlığın
işte mermilerden bir yağmur
savaşta birer andır kurşunlar ya
kimin gününü erdirir bilinmez
birdenbire değer alınca anları
son anları Saim Bey'in
sallanır iri yapraklar yemyeşil
yurt bir topraksa
yüreği kavak

kanlı dallardan yapılvırılır taşıma selesi
üstünde yüzü ağaran yiğit
yarım günlük yere ulaştırılır kuş ayak
eriştirilir
yanına Yüzbaşı Osman Tufan'ın
ne ki
daha yirmi yaşında sôner o

sôner ya aydınlığı aşar varlığını gece gündüz
Çukurova'ya geldin mi
ölüler de tanır onu
diriler de

Saimbeyli

Başta Osman Tufan Bey
ilk Mustafa Kemalci örgütü kuran
girişti ulusal güç
güneyin en zor işine

Saim Bey'in ölümüyle öyle acılıydılar ki
öcünü almak için
yavaşça büyüdü
ellerinde yüzlerinde
tüyleri
bütün çetecilerin

biraz sonra hem artık
saklamadılar da
birbirlerinden
büyüdü
saçları
bıyıkları
sakalları
bütün çetecilerin

durdurmak için
bir yörük önce
Haçın'deki çoluk çocuk öldürümünü
büyüdü
avuçları
kolları
omuzları
dizleri
ayakları
bütün çetecilerin

yeniden anısı düşünce
döşlerine Saim Bey'in bir yalaz gibi
sanki cız ettiler
sanki cız ettiler tepeden tırnağa
büyüdü bu kez
çatlarcasına korkunç
yürekleri bütün çetecilerin

aldılar
düşmanla birleşmiş
düşman silahlarıyla güçlendirilmiş o azınlığın
kalesini çabucak
ki içerde sağ bırakılmamıştır
Türk'ün teki bile
öldürülmüştür dün doğanına dek
işte sallanmada kınalı bir Türk gelini
penceresinde okulun
duvağı uçuşur durur havada sessiz

Haçın'ın adı artık Saimbeyli'dir
o öldürülmüşlerin ağzında
büyüdü soluğu
bütün çetecilerin

Çam – Rahime Karahan Onbaşı

– Kadınlar yurt uğruna ölürken onu daha da
güzelleştirirler –

Köse'nin kızı derler kısaca
Osmaniye'nin Raziye köyünden
ovaya ün salan çeteci
göklerden bakar gibi çakır

elinde mavzer kara bir su
özgürlüğü susuz çok
akar omuzlarında
fişekleri çapraz

keskin nişancıdır
şehitlik katına çıkmadan önce
ilk onbaşı kadını
ulusal savaşın

5 Ağustos 1920 ağarırken gök
nedense süslenivermiş Osmaniye çarpışmasında
takmış takıştırmış
kan damlayan nice kırmızı çiçeği

Çam – Adile Onbaşı

– Yurttaşlıktan büyüktür, yurt uğruna ölmek
yurttaşlığı –

İkinci kadın onbaşı Toroslar'ın
Kara'dır
Kara Fatma'dır
saldırganı gördüğünden beri o

söylememiştir ya anlatmıştır
yurtseverliğin
ne erkek ne dişi olduğunu
yürek olduğunu

dede kartalın Alacadoruk'a seslendiğidir:

– Bütün yöreyi dolandım bugün
çıkamıyor saldırganlar
illerden ilçelerden dışarı
gördüm ha
korku dağları beklermiş ha

barınağına kaçıyor hepsi
güneş batır batmaz
kuşkudan tadı yok
ağızlarındaki havanın bile
onlar Çukurova'ya girdim desinler
bizimkiler dalmış onlardan içeri
gördüm ha
çeteciler yavuz kişilermiş ha

Toroslar

Saldıranların yarılır başı er geç
vuradursun tos
göğü göğsüne takmıştır sanki
güneyin
yiğit güneyin
bekçisidir Toros

sakalları yoktur ya tunç yüzlerinde
bıyıkları pos
yurtları gövdeleridir sanki
özgürlük içindedirler hep
çocukları Toros'a benzer
çocuklarına benzer Toros

(Bağımsızlık Savaşı, Sakarya Kırıları'na
eklenmiştir.)

Mutlu Gün

Kazanılmıştır Sakarya Savaşı
işte görünmekte gökler al al
ardından Gülek Boğazı'nın

kolu kanadı kırık
Adana çevresinde Antep'te Maraş'ta
düşmana büyüyen bir gecedir korkuyla ölüm

20 Ekim 1921'de yenilgisini gördü artık
Ankara Antlaşması'nı yaptı Fransızlar
çekildi süklüm püklüm yurducundan

3 Ocak 1922'de kartal kızın Alacadoruk'a yetiştirdiğidir:

Ne tatlı
Mersin'e ordumuz girerken uçmak
süngülerine kondum biraz
erlerin

dalgaların gelmesi uzaklardan
gitmesi köpüklerin engine
o kocaman özgürlük
ne tatlı

sevinç
sanki uçuyordu
kanatlarıma değerken
mavileşiyordu daha
insanlarımı dolduran sevinç
ne tatlı

3 Ocak 1922'de kartal oğulun Alacadoruk'a haykırdığıdır:

İki gibiydi atları
Tarsus'a girerken
ordumuzdaki bütün binicilerin

şaşıyordu biniciler
ışırken eldeki kılıç
hepsi doludizgin sürüyordu gülümseyerek
iki gibiydi atları

uçuyordum dolana dolana
göklerden pır pır
hemen anladım ben Alacadoruk
neden iki gibiydi atları

iki gibiydi atları
biri Ankara
biri Tarsus

4 Aralık 1922'de dede kartalın Alacadoruk'a anlattığıdır:

– Ne gördü kocamış gözlerim ne gördü bildin mi?

o süslü ordu var ya
yedirdiğimiz
içirdiğimiz
nice alçaklara işbirliğine alçalan
o süslü ordu var ya

tören geçişi yaptı hey hey
selamladı
gemilerine binip giderken selamladı saygıyla
Ay yıldızlı bayrağı
Mersin hükümet konağına çekilen
sanki ta' gökyüzüne çekilen

5 Ocak 1922'de ana kartalın Alacadoruk'a bildirdiğidir:

Görkemle girdi Türk ordusu Adana'ya
 pırıl pırıldı süngüler
 güneşe mi varacaklardı
 güneşi mi deleceklerdi
 bilemem

toprakta yeşil bir buğu
 çiçek kokuları birbiriyle yarışırken
 çekildi
 Ulu Cami ile Saat Kulesi arasına
 Toroslar'da işlediği bayrak
 Adana kadınlarının kızlarının
 yönlerle kocaman dalgalandı o

peki neden
 Ulu Cami ile Saat Kulesi arasına
 çekilmiş
 bir ucu Tanrı'da olsun
 bir ucu çağlarda diye mi
 bilemem

Kartalların son konuşması:

Sordu baba kartal ana kartala:
 – Hepsini saydım ilkinden beri adı var
 ancak bir avuç çamın
 dağları taşları kaplayanlar ne,

eyitti ana kartal:
 yurt uğruna ölümsüzler ben nideyim
 öylesine çok
 taşıyamadı kanatlarım
 hepsinin
 adını diyemedim ki

TÜRK İSTANBUL

(Bağımsızlık Savaşı eklerinden)

(Kara Gün Gelmişti)

Sarmıştı yedi düvel yurdu yedi yerinden
Sonunda yüreğimi yarıp böldüler ana.
Batı illerim koptu, güney illerim koptu,
İç illerim düşmanla çiğnendi yer yer ana.

Kara günüm 15 Mart 1920'dir
İstanbuluma gemi gemi girdiler ana.
Yalanlar, alçaklıklar, başkaldırmalar çağı,
Bir bıçak bir kemiğe nasıl da değer ana.

(Görünüm)

Boşalmış Yedi Tepe üzre bütün İstanbul
Bir tek soluğu yok şimdi.

Sarayburnu'nda dalga dalga köpürür acıdan
Yaşlı çınarların köklerindeki deniz.

Karanlığa mı ölüme mi
Yolların nereye gittiği belli değil.

Akmasız uçmasız
Mermer şadırvanlarla taş güvercinler.

Ezan sesi yanda kalmış
Süleymaniye'nin minaresinde.

(Kara Günde Bir Parıltı)

İlk savaştan çıkmıştık
Silahlar
Alınmıştı.
Yorgundu atlarımız.

Kopmuştu
Gökle değil
Karanlıkla
Uykuyla
Altın kanatlarımız.

Mustafa Kemal daha
İlk günlerde
Kükredi
Atıldı ileriye.

Yurdun doruklarını
Gezdi bir bir
Yüceden,
Göğü kanla boyadı,
Dağlara,
Hey dağlara
Çekti bir bayrak diye.

(Ses)*

Duydun mu güzel okul
Ne diyorlar
Gökyüzünden daha büyük
Daha geniş
Bir gökyüzü var
Ara, oku, bul?

Duydun mu öğrenci, defterine sen de yaz
Ne diyorlar
Dört kara parçasına buyurdun ya
Şimdi sesin çıkmıyor artık
Göğsün dar
Solğun serçeninkinden az.

Duydun mu koca yurdum
Ne diyorlar
Bütün yapıların
Sızladı mı
Damar damar
Ölü olsam bile bu utançla ben nasıl uyurdum?

Duydun mu çirkin yaşama
Ne diyorlar
Sen
Sen o yüce dağlarda sanırken kendini
Yağdı mı omuzlarına kar
Saplandı mı yüreğine kama,

* 23 Kasım 1918'de İstanbul'a giren düşman ordusundaki Fransız general Galatasaray Lisesi anı defterine şunları yazmıştı: "Savaş tutsaklığından iyidir."
(Türk Kurtuluş Savaşı, İhsan Ilgaz)

Duydun mu savaş
Ne diyorlar
Giyinmeli kuşanmalı seni artık
Kıyılardan
Doruklara kadar
Dinelmeli el ayak baş.

(Kurtuluşun Gerçek Sınırı: İstanbul)

Nere gitse
İstanbul,
Herkes
Bir İstanbul'du.

Ordugâhlar İstanbul,
İzmir diye kuruldu.

İstanbul bu ülkenin
Başıydı,
İzmir eli.
Bismillah diyen herkes
İçinde ya bir İzmir,
Ya bir İstanbul buldu.

(Karanlıklarda Konuşmalar Duyuluyordu)

– Neden İstanbulsunuz?

– İstanbul Batı demek.

İstanbul özgürlüğüm

Ülküm

Saltanatım ta.

– Neden İstanbulsunuz?

– İstanbul Asyalardan

Gelip gelip durduğum

Sevdiğim yeri göğü

Güneşi yıldızı ta.

– Neden İstanbulsunuz?

– İstanbul Ortaçağ'ı

Aştığım bir aydınlık,

İstanbul mavi yeşil,

Bozkırların soluğu,

Taşıyla toprağıyla

Binbir şehidiyle Türk,

İstanbul Türk olan ta.

(Bir Ulus Dağlarla Beslenmektedir)

Aç idi Mustafa Kemal
Aç idi alay
Aç idi bölük
Aç idi Ahmet Onbaşı

Aç idi top beygiri,
Aç idi namlular
Aç idi kasatura
Aç idi Hüseyin Çavuş

Aç idi Erzurum
Aç idi Van
Aç idi İstanbul
Aç idi Yüzbaşı Bekir.

Yellerden
Yıldız ışıklarının azaldığından,
Sellerden
Otların sarardığından
Belli
Bir ulus dağlarla beslenmektedir.

(Yer İstanbul, Gök İstanbul, Bu Bizim Yaşamamız)

Bir ulusun özgürlüğü,
Yercedir.

Yedi düvel girse, alsa İstanbulumu
Gecelercedir.

Dökülür al kanım, kara göklere,
Mermercedir.

Kim ağlıyor korkunç karanlığında, gözyaşları kan,
Annelercedir.

Yedi düvel girse, alsa İstanbulumu,
Gider'cedir.

Kalkanım yeniden, dövüşürüm yeniden, alırım yeniden,
Şehitlercedir.

(Yediden Yetmiş Dek Bir Ulus İstanbul'u Sayıklıyor)

Hayda der balıkçılar, çeker ağlarını,
Balıklarını sayar
Ben İstanbul'u sayarım.

Çocuk büyürken gözleri bir mavi çizgide,
Parmaklarını sayar
Ben İstanbul'u sayarım.

Sayar çoban, koyunlarını,
Kırk haramiler altın dolu çuvallarını sayar
Ben İstanbul'u sayarım.

Ama gökte
Yıldızlar sayılır, yaradılıştan beri
Ben İstanbul'u sayarım.

(Bir Kılıç Ansızın Dile Gelmişti)

Gülerim binbir oğul,
Gülerim
O benim saltanatımdan geçmiş.

Nice dağlar
Nice binbir düzlük
Ki atımdan geçmiş

Onların uykusu bir bir göğede,
Maviden, sonra yeşilden bir bir,
Uzağımdan geçmiş.

Severim,
Severim binbir oğul
O benim saltanatımdan geçmiş.

(Çizgiler, Alınlarımızın Yaşama Çiçeğidir)

Yürüdü insan diyerek,
O kocaman Asyalılar
Ulaştı yer çizgisine.

Candan öte
Değiverdi
Güzellikler çizgisine.

Dinden öte, soydan öte,
Altın göklerle uğraştı,
Sonsuz değer çizgisine.

Anlamadı sömürgeci,
Pis tırnakları dokundu
Kanın mermer çizgisine.

Geriler, sus,
Geriler de kara günler
Vanr, kader çizgisine.

(“Deniz Aptal” Mahallesi’nde)

Bir deniz diye gelen
Bir deniz olan benim.
Barbaros adıyla ak
Yelkene dolan benim.

İstanbul benden önce
Neydi? Karanlıkta taş.
Yaşamamla ne oldu?
Aydınlığa değen baş.

Bir deniz diye gelen,
Bir ülkü olan benim.
Yeryüzüne, kişiye,
Sevgiyle dolan benim.

(Açmak, Yaşamaktır)

Kapalı yeryüzünü,
Açmışım.

Kurcalamışım toprağı kocaman atlarımla,
Ovalarından, dağlarından
Köylerinden, ırmaklarından geçerken
Geleceğe köpükler açmışım.

Nerede karanlık varsa
Bir sevmeyen varsa
Ellerimde kişi yüreğince dalgalanan bayraklar.
Sevginin üstüne açmışım.

Kapalı yeryüzünü, Türk İstanbul’da,
Açmışım.

(Yurdun İstanbul Türküsü Bitmez Tükenmez)

Bir kağını İstanbul'u taşırdı ta Sivas'ta,
Ardında yedi çocuk.

Sallanırdı kavakta İstanbul'u Gez köyü,
Gez köyü, Erzurum'un.

Uçardı Kars Kalesi, kartal kartal, İstanbul,
Bayraktan, bayrağa ses,

Bir şeker kamışı hiç gülmezdi acısından,
Adana'da İstanbul.

Büyüdü İstanbul'u çayırları Samsun'un
Yeşile gök, türküsüz.

Bir bıçak İstanbul'a bilenir ta Şavşat'ta,
"Mustafa Kemal" yazar, üstünde çiçek çiçek.

(Kalpakları Mustafa Kemal'lerin, Parlıyordu)

Büyüyordu kanla ateşle,
İnsan alnındaki aklar.
Büyüyordu Akdağ, Karadağ, büyüyordu Erciyes, Ağrı,
Büyüyordu ulu kalpaklar.

Düşüncemiz karanlıkta
Ölümlerden ölüm saklar.
Büyüyordu Uludağ, Toros, büyüyordu Süphan Dağları,
Büyüyordu ulu kalpaklar.

Değmiş başlar yücelere,
Neler, neler yapacaklar.
Büyüyordu Allahuekber, büyüyordu Kop Dağ, Deli Dağ,
Büyüyordu ulu kalpaklar.

(Sevmek Gücü, Geleceğin Gücüdür)

Her gün bir kişi öldürsen
Bir Bizanslı kalmazdı İstanbul'da
Ama sen canından kutsal bildin onları.

Her gün bir kişi öldürsen
Bir Bizanslı kalmazdı İstanbul'da
Ama sen övündün onlarla.

Her gün bir kişi öldürsen
Bir Bizanslı kalmazdı İstanbul'da
Ama sen gün ışığında yıkadın onları.

Her gün bir kişi öldürsen
Bir Bizanslı kalmazdı İstanbul'da
Ama sen sevindin onlarla.

(Onların Haçları, Dört Ağır Kara Bıçak,
Papazları Sevmemekle Güçsüzdüler)

Buna karşılık ne yaptılar,
Papaz yaptılar,
Haçları dört ağız kara bıçak.

Haçları dört ağız,
Haçları kırk dört ağız,
Kara bıçak.

Okullarında dillerini özgür kıldın,
Sövdüler sana.
Çarşılarında paralarını altın kıldın,
Borç verdiler sana.

Bütün iyiliğine
Bütün kardeşliğine karşı
Yıldızlardan utanmadan,
Ne yaptılar,
Bir kara papaz,
Haçları dört ağız kara bıçak.

(Günler Yaşadığımızca Bizimdirler)

Türk ova
Türk dağ
Türk İstanbul.

Türk kılıç
Türk ölüm
Türk İstanbul.

(Günler, Uğruna Öldüğümüzce
Bizimdirler, Bu Besbelli)

Su olmasa
Yeryüzü olmazdı
Ben olmasam
Olmazdı İstanbul.

Kuş olmasa
Gök olmazdı
Ben olmasam
Olamazdı İstanbul.

(Türk İstanbul Olmak Sevincini Kim Yaşamaz)

Asya'nın ta başından gelmişim gelmişim,
Asya'nın ta sonuna
İşte bununla belli,
Benim Türk İstanbul olduğum.

Toprak kimin,
Yellerin değil, kuşların değil, yıldızların değil,
Toprak kocaman ağaçlarındır, anlıyorum bundan,
Benim Türk İstanbul olduğum.

Beş yüz yılı çoktan geçmiş
Sevmişim sevmişim, sevmemişler sevmemişler,
İşte bununla gerçek,
Benim Türk İstanbul olduğum.

(İstanbul Türk Adı Yeryüzünün)

Çocuk bu
Önce doğar
Sonra adını alır.

İstanbul
Bir topraktı
İstanbul oldu sende.

(İşte 6 Ekim 1922, Ordu Üsküdar'a Gelmiş,
Ordu muyuz, Üsküdar mıyız)

Göge vurmuş
Kocaman gölgeleri,
Bu kimin?

Göge vurmuş
Kocaman gölgeleri
Geçiyor bir yeşil üstünde o gök
Bu kimin?

Göge vurmuş
Kocaman gölgeleri
Geçiyorlar
Kimi Van'dır
Kimi Muş.

Göge vurmuş
Kocaman gölgeleri
Kimi Afyon
Kimi Kars.

Göge vurmuş,
Bir Alay
Geçmededir.

Göge vurmuş nice bayraklarla.
Göge vurmuş kocaman gölgeleri
Göge vurmuş bu kimin?

Göge vurmuş,
Bu benim kurtuluşum.

(Alinyazısı El Yazısından Başkası Değil)

Alinyazısına inanıyorum,
Alinyazısı nedir
İsteklerle, isteklerle birikmiş bir güç.

Alinyazısı,
Okuma yazma bilenlerin, okuma yazma bilmeyenlerin
Elleri değil midir?

Alinyazısına inanıyorum,
Alinyazısı nedir,
Bir olan, bir olacak çizgisi.

Alinyazısı,
Karanlığın aydınlığa değişti,
Değil midir?

Alinyazısına inanıyorum,
Neden mi, yazı, yazı,
İstanbul'u aldığımdan, yaşadığımdan.

(Sevenin Gücü Sonsuzdur, Sevdiğinden)

Varıverdim geldim,
Yedi devlet, neymiş

Yüreğim evrendir
Yedi devlet neymiş

Yedi yüz milyarsın,
Yedi devlet neymiş.

Yücelirken sevmek
Yedi devlet neymiş.

(Bir Sipahinin Türbesinde Yeniden Uyandığımız)

Bir attır İstanbul,
Birinin yitirdiği
Birinin bindiği.

Koşar İlkçağlardan,
Yeni çağlara
Ağzı mavi, yüreği mavilik.

Bir attır İstanbul
Birinin bulduğu, sevdiği, koşturduğu,
Sonsuzluk ettiği birinin.

(Fetih Sesleri)*

Yedi orman seslenir evren yeşilliğinden
Öter birdenbire hepsini kalyonlarla büyüyen deniz
Kavuklar geçer kavuklar
Duyamazsın artık
Dalga seslerinden yaprak seslerini

Çarpar taşa kalkana yalaza
Yeryüzü sevgisince parıltılarımız
Kavuklar geçer kavuklar
Duyamazsın artık
Kılıç seslerinden dalga seslerini.

Göklerin kızılığı büyür mavilikte
Başlar en büyük çağı geleceklerin
Kavuklar geçer kavuklar
Duyamazsın artık
Tekbir seslerinden kılıç seslerini.

* Mustafa Kemal'in erleri gölgesinde tüfek çatarken Sultan Ahmet Camii önündeki ulu çınar dile gelmişti.

(Yeniçeri'yle Er)

İstanbul neden böylesine güzel
Yanar kırmızılığı morluğundan geride
Yedi tepesiden kuş sesleri eksilmez
De yeniçeri de
Şehitler gazilerle bir arada ondan.

İstanbul neden böylesine güzel
Gecesi yıldız duvak, umduğumuz peride
Gündüzü göklerin en tatlı yerinden geçer
De yeniçeri de
Yüzyıllar yüzyıllar burdan uyanır ondan.

İstanbul neden böylesine güzel
Bir istek bırakır yelleri deride
Bakışlar bir sevinçle dolar hep
De yeniçeri de
Sevgiye benzer ondan

İstanbul neden böylesine güzel
Denizi de yeri de
Yaşamak yoğunlaşır daha anlamlı olur
De yeniçeri de
Sonsuzluğumuz da ondan.

(6 Ekim 1922)

I

İşte yeniden başlamıştır olay
Dolmuştur İstanbul
Göz kamaştıran bir parlıtiyla
En karanlık yerlerine dek.

Çamlıca almıştır
Kocaman aydınlığını
Anadolu dağlarının
Vermiştir İstanbul'a.

(6 Ekim 1922)

II

Yalazı vurur vurmaz
Kurtuluş Savaşı'nın
Parladı özgürlüğü
Toprağının taşının.

469 yıl
Geçmiş Fatih'ten beri
İşte yeniden bizim
Yurdun en güzel yeri.

Kanadı denizle gök
Uçup giden bir kuştur
İstanbul Türk olurken
Türk İstanbul olmuştur.

(İşte Yedi Tepemiz, Yedi Kartal, Sonsuzluk Üzredir)

Yedi tepe, bir göğe uzanan yedi kartal,
Almıştır maviliği bir toprak değerinden
Tanrı'ya ulaşırdı onlarla varlığımız
En ulu camilerin ağaran mermerinden

Yüksekte, çok yüksekte, en yüksekte gezerler,
Hiçbir bulut geçemez onların üzerinden.
Yedi kartal uçarken yedi tepede özgür
İstanbul sallanmada her gün yedi yerinden.

Kim erken uyanırsa, duyar, bir daha duyar,
Bir kanat sesi vardır orada ta derinden.
Tanın ilk ışıkları işlerken geleceği,
Yedi kartal su içer, Fatih'in ellerinden.

(İstanbul Atatürk, Sana Saygımız İstanbul Kadar)

Atatürk, ikinci İstanbul,
Ölülerinden değil,
Sağlarından.

Atatürk,
Çiçekler getiren biri,
En mutlu barış çağlarından.

Atatürk,
Aç sömürgenlere karşı,
Kurtulmuş bütün bağlarından.

Atatürk, sonuncu İstanbul,
Evrenin,
Sonsuz dağlarından.

ÇIPLAK

Görünmeseler bile
Sevişirken
Resimlediler
Kendilerini

AĞIRLIK DIŞI

Ah diyorladı
Soyutlanabilir
Kemiklerimize dek
Sevgimiz bizim

HOOH HOH

Soluklarının basamaklarında
Çıkıyorlardı
Varlığın dışına biraz
İniyorlardı kendilerine biraz

YANARCA

Derileri
İçe
Soyunuktu onların
Dışa değil

SERİNLEMEK

Bir odaya da
Yağabilir
Yağmurları
Bir yatağa da

PARİLTİLAR

Gözdür bu yatak
İkidir
Karanlıkta
Bu yatağın gözbebeği

İKİ UCUNDAN SEVİŞMEK

Birinin ayaklarında
Birinin başı vardı
Böylece biraz daha soyundular çıktılar
Kendilerinden

ODADAKİ ORMAN

Utaniyorlardı cırılçıplak
Üzerlerinde
Bakışı vardı
Ormanlar dolusu hayvanların

EL YORDAMIYLA BULMAK

Yatak
Karanlığında
Elin
Göz olduğu

TEKTE KALAN

Say yıldızları
Karanlıklar ağıarana dek
Yatak da iki olmaz
Sevgi de

ISI 1

Yatakta
Bulurdu onlar
Birbirlerini değil
Ta kendilerini

TADI ARAMAK

Döndüler birbirine bin kez
Getiremediler
Ağızlarını
Birbirine

İÇ YAĞMURDA

Dudakları
Kurumuştı ya
Kim bilir neden
Islaktılar

NAL SESLERİ

Dört nala
Uçuyordu atlar
Biri kız kaçırıyordu
Biri oğlan

DÜŞÜNEN ERKEK

Bir yoldur kadın
Ulaştırır
Erkeğini
Yaradılışa

GÖMÜYE DOLDURMAK

Altın değil
Yıldız basıyordu onlar
Gömüsünde
Öteki gökyüzünün

BÜYÜYEN AY

Sevişti
İki orman yatakta
Uyudu ıpsıslak
Dallarda iki kuş

ORMANDAKİ KULÜBE

Biri kapı
Biri dam
Korktular karanlıklarda
Evleştiler

İÇERİK

Öptüğünü
Anlamaz
Seven
Öpüldüğünü anlar

ŞİMDİ

Sallanıyordu onlar
Nar dalı
Döküyordu tek tek
Çiçeklerini

YILDIZSARAY

Birinde taş vardı
Birinde toprak
Yaptılar kimse görmeden
Evlerini

EVRENİ SEVMEK

Kuş
Sırtına konar konmaz
Isındı
Fil

DIŞARI ÇIKAN

Başlar
Kadının soyunması
Sıcak gömleğinden
Çok sonra

GÖVDE DEĞİŞTİRMEK

Birbirini
Koklarken
Anladılar
Birer çiçek olduklarını anladılar

BÜYÜTEÇ

Sevişmek
Bir büyüteç
Büyütür sonsuz kılar
Gövdelerimizi bizim

AYDINLIĞIN ISLAK BULDUĞU

Durmak mı güzel
Kımıldamak mı
Bunu aradılar
Güneş doğana dek

MUTLULUK

Severken
Daha severken
Uzayda yaşarcasına
Ağırlıksızdılar

İNANÇ

Nerelerinden öpsem
Oraları dudak
Diyordu
İkisi de

GERÇEĞE GİREN

Gözün gördüğü değil
Elin tuttuğu sevgidir
Diyordu
İkisi de

ULAŞMALAR

Sonraki öpüş
Öncekine benzemez
Daha kızılılaşır
O

DOLUNAY

Üst üste topladılar
Bütün açılarını gövdelerinin
İşte çıkamadılar
Değirmiden dışarı

ŞİMDİ UYUMAK

Yatak
Ata benzemez
At geceye benzer
Gece yatağa

SEVİNÇ

Hadi sevinelim
Kuş olmadığımıza
Nasıl öpüşürdük gökyüzünü
O gagalarla biz

TOPLAM

İki
Sevgi ne eder
Bekler biraz
Sevişmek eder

ARARKEN

Buldular
Yasaların sakladığını
Bu muymuş dediler
Güldüler çok

SEVGİ GÖZÜ

Yalazdan bir resimdiler
Göre
Göre
İçine girdikleri

YANGINDA

Şimdi gövdelerindeydi tam
Sevgice
En sıcak yeri
Evrenin

ÇOK OLMAK

İki değil dört değil
Bin yanları vardı
Değerlerken
Birbirine

BİRLEŞİK

Kocaman coğrafyasında
Evrenin
Birleşik
Adalardı onlar

YARI KARANLIK

Birimiz gündüz
Birimiz gece
İşte arasındadır
Sevgi gündüzle gecenin

ORMANI BAŞLATAN

Ta içlerinde
Duymuşlardı yemyeşil
Yaprağın
Sallandığını

YÜREĞİ OLAN

Göğün yarısı bir kulağındaydı
Yarısı öbür kulağında
Küpeleri vardı kadının
Yıldız yıldız

İÇERDE İKİ YALAZ

Erkeğin de
Küpeleri vardı
Gözlerindeydi ıslıl ıslıl
Erkeğinkiler

ÇOĞUL AĞIZ

Bütün yaratıklar şimdi
Onlarda sımsıcak
Birbiriyle
Öpüşürkendiler

ERİME

Duyuyorlardı artık
Usun dudak olduğunu
Dudağın
Us

YÜREK

Önünden mi gider arkasından mı
Sevişenler sevenlerin
İçinden gider
Sevişenler sevenlerin

ODALAR

Doldurmuşlardı bütün gece
İki boş odayı
Kadıninkini erkek
Erkeğinkini kadın

SEVİŞİRKEN

Uçuldaydılar
Uçaktaydılar
Attaydılar
Yalınayak yürüyorlardı

DEĞİRMİ OLAN

İki işçiydiler
Ölçüyorlardı boyunu hızını
Gök
Tekerleğinin

YASAKTAN DIŞARI

Suçsuzdular
Evrenin
Suçuna
Değer değmez

IRMAK OYUNU

Akıyordu
Yana yana
Akıyordu göğüslerinden
Kıl'la tûy

YÖNLERDE

Ne yana dönseler
O yandaydı
Erkeği birinin
Kadını birinin

DAHA SEVİŞMEK

İki kişilik yatakta
Dört kişiydiler
Neden mi
İki ikiydiler de ondan

ISIRILMIŞ

Onun
Dudağı
Kalmıştı ötekinde
Biraz öpüşemediler

ARADA

Yel vurdukça üstlerine
Anlıyorlardı
Nasıl soğuduğunu
Yalazdan çekilmiş demirin

GÖĞÜLLÜK

Şimdi
Boşluktaydılar
Öpmekle artık öpmemek –
Arasında

KARANLIKTA PARLAYAN

Bin
Kıvılcımları vardı ya
Bir tek yangınları vardı
Onların

ANLAMAK

Kat kat giysilerle
Nerelere saklandığımızı
Anlarsınız
Çırılçıplak sevişirken

YABANCILAR

Başka yerlerimizi
Bulur
Başka yerlerimiz
Sevişmek deriz buna

KABARTMA

Öptük mü
Aydınlıktan karanlığa
Büyür
Dudaklarımız

DÜŞÜNEN KADIN

Evrenin kapısından girdi
Evin kapısından girdi
Odanın kapısından girdi
Masallardaki Şehzade

İÇAYDINLIK

Duruyordu yapışkan
Yumuşaklığın sıcaklığı
Bir yerde
Olmadıkları bir yerde

UÇARCASINA

Yeğniktiler
Gökyüzü gibi
Üstünde
Yeryüzünün

DENGİ

Yarısı
Anlatıyordu gövdelerinin
Yarısı gün ışıyana dek
Dinliyordu

SOYUNURKEN

Ne dediler
Giysilerdi ha
Şimdiye dek
Bizi birbirimize göstermeyen

DOYUM

Kadın erkek
Dağıldılar
Sevişmek isteyen
Kadınlara erkeklere

MUT

Soyunuyorlardı
Ülkelerden
Yollardan
Kendilerine

AĞARMA

Sevişemiyorlardı artık
Yontuları gibiydiler
Seve seve
Taşkesilenlerin

KARANLIKTAKİ YEŞİL

Daha çıplaktılar
Bir kedinin gözlerinden
Yine de bakıyordu onlara
Bir kedinin gözleri

ÖRSTE

Ne bu ter
Demir mi doğuyorlardı
Yeryüzünü mü
Gökyüzünü mü

ELMAS

Öpüştükçe onlar
İniyorlardı yeraltına
Çıkarıyorlardı
Elmas soluklarını sevginin

DOĞADA

Şaşıyorlardı ne güzel:
Ağacın
Soyunduğu
Yapraklanmak

İÇERİ

Soyuna
Soyuna
Kimse yok
Gibiydiler

GİZ

Ses yoktu
Göz yoktu
Sıcak bir gövde olmuştu geceleyin
Sesle göz

İNİLTİ

İnleyen kim?
Şaşılar
Karanlığın
İkisiyle dolu sessizliğinde

ÖPÜŞÜRKEN 2

Çiziyordu yavaş yavaş
Kadının soluğu
Erkeğin solugunda
Kocaman bir çiçek

ISLAK

İşte
Kaçıyorlardı birbirinden
Kucaklarında götürüyorlardı
Birbirini

SEVİNÇ 2

Gece bir iğne
Ay ışığı bir iplik
Elleri titrerken
İpliğin iğneden geçtiği

AÇIKLAMA

Sıcak
Bize benzer
Onunla daha severiz birbirimizi
Sıcak sevgiye benzer

GÖRÜNMEK

Bizden önce yüz binlercesi var
Bizden sonra yüz binlercesi
Ne güzel gövdemizi aydınlatıyor yalnız
Işığı sevginin

YOLADÜŞEN

Öpüştük mü
Alır –
Başımızı gideriz
Öpüşmelere

İÇİ BÜYÜK

Seve seve
Doldurdular
Yıldızları
Testisine gecenin

SESSİZ

İkisi
Sevilendi
Birdenbire
İkisi seven

YEŞİL

İki yüzü gibiydiler
Bir yaprağın
İncecikti
İçerdeki yeşil

SEVİŞME TEKLİĞİ

Ne yüzleri kaldı
Ne bakışları onların
Tıpkı oldular
Birbirlerine

NEREYE YÜRÜRKEN

Bir ellerinde
Geceyi taşıyordu onlar
Bir ellerinde
Çıplak gövdelerini

KOCAMAN OLAN

Evren
File sığmış
Fil
İki dudağa

AÇIKLAMA 2

Kuşa binmişti fil
Yürüyordu kuş
Uçuyordu
Fil

ŞÖLENLER

İki şölen
Üst üste
Biri kadının sunduğu
Biri erkeğin sunduğu

ÜZÜLMEK

Kulaklarına
Küpe olmuştu
Kadının
Öpüşemediği iki gece

GÜN AĞARIRKEN

Öyle seviştiler ki
Kadın erkekte kaldı
Erkek
Kadında

ÖZDEKSİZ

Ne varsa
Çıkardılar
Üzerlerinden
Öpücükle giyindiler

BİTİP TÜKENMEYEN

Tarttı onları aydınlık
Sevişmelerinden sonra
Kadın eksilmemişti
Erkek azalmamış

KARANLIĞI TUTMAK

Nasıl öpüşseler
Sıgırmıyordu
Ağızlarına
Bardağı gecenin

KONUŞMALAR

Sevişmek sevgiden başlar
Dedi adam
Sordu kadın:
Peki ulaşır nereye?

ÖPERKEN GÖRMEK

Yüzler denizinde
Yüzüyordu
Binlerce yüz
Hepsi ikisine benzeyen

YOK YERLERDE

Ters yatınca
Sanki yürüdüler
Öptüler yüz yüz
Birbirlerinin yok yerlerini

SAAT: 01

Işıyordu artık
Yüzleri
En karanlık yerinde
Birbirlerinin

TÜRKÜYLE DOYMAK

Bal gibi
Yıldız gibi
Öpüşürken ağzımızdadır
Türküsü gecenin

ŞİMDİ BİR MASAL DEĞİL

Yalazda
Varlıklarının yeryüzüne benzediği
Gökyüzüne
Benzediği

DEĞİRMİLER

Gövdemizdeki yüz bin çiçek
İçinde birbirinin
Kımıldıyor en küçüğü
Kımıldar kımıldamaz en büyüğü

KAMAŞAN GÖZ

Sevişmek
O gece lambasıdır ki
Güneşten çok aydınlatır
Gövdelerimizi bizim

BÜTÜN GECE

Yarısı birinindi
Yarısı birinin
Bağdaş kurmuştu dev
En eski çağlar masalında

YERYÜZÜLÜK

Şimdi büyümüşüz
Yeryüzü olmuşuz şimdi
Onun dudakları Tallin
Benim bacaklarım Addis Ababa

KAR

Biraz
Sevişmediler mi
Kar yağar dağ başlarından
Terli omuzlarına

AĞRI

Biraz
Birbirinin olmasalar
Gecesiz karanlıktır hemen
İkisi de

ÇOĞULLUK

O yüz bin kişidir
Ben yüz bin kişi
Öpüşürüz
Yine de tek tek

YARIŞTA

Yarıştadır bütün hayvanlar
Duyarız
En önde koştuğunu
İçimizdeki atın

DEĞİŞMEK

İki yılandılar uzaya uzaya
Birbirine sarılırken
İki fildiler
Duyarken birbirinin ağırlığını

ÇİÇEK AĞZI

Kapana kapanadır
Açıla açıladır
Gecenin en karanlık yerinde
Ağzımız

SOYUNU

Yaprak döken
İki dal
Gibiydiler bu gece
Herkesin ilkyaz dediği

YANKILARDA

Dinliyordu onlar
Konuşuyordu hep
Parmakları avuçları
Yüzleri

BİRBİRİNE SIĞMAK

Büyük
Ellerimiz bizim
İşte gövdelerimiz birer çiçek
Sığar ellerimize bizim

TARTAÇTA

Aldılar
Birbirlerini tartaçlarına
Geceleyin
Tarttılar tartıldılar çok

SOLUKSUZ

İki daldılar
Karanlıkla sallanan
Üzerlerinde
Binlerce yıldız

SAAT: 05

Giyinmek isteseler de
Bulamazlardı artık
Kendi yüzlerini
Kendi soluklarını

PARLAMALAR

Dün gece misin diyordu
Erkek kadına
Kadın erkeğe daha sıcak
Diyordu: Yarın gece misin?

YERE DEĞEN DAL

Hadi al hadi ver gibilerde
Bakışırılar şimdi
Ne alacak gücü kalmış onların
Ne verecek şimdi

BÜYÜYEN YALAZ

Odalarına
Sığmıyordu onlar
Sığmıyordu odaları
Sonsuzluğuna gökyüzünün

KONUŞMALAR

– Her yerimiz
Bir başka hayvan kesilse
Ağzımız ne olur?
– Ağzımız kelebek olur

KONUŞMALAR

– İkimizden başka kimse yok
Evrende
– Bu nerden belli?
– Sevgiyi bitiremediğimizden belli

KONUŞMALAR

- Gece kim?
- Sen
- Peki yıldız kim?
- Senin içindeki sen

YATAK ÖZGÜRLÜĞÜ

Şimdi o
Bakar da öper de
Gözünün tadı için
Ağzının tadı için

KARANLIĞI ALDATMAK

Değiştiririz gövdelerimizi
Sevişirken
Neden mi
Yeniden başlayalım diye

KOKUDAN UYUYAMAMAK

İki
Çiçektiler
Döktüler yapraklarını
Aralarına

ACINMAK

Aralığı olmasa
Öpüşmelerin
Ulaşırdı daha tez
Birbirine sevişenler

MUT

– İçkiyle geceyi
Karıştırdın mı
Olurlar
İkimiz

ENGEBE

O ülkeler gibiydiler
Şimdi dağlık
Biraz sonra
Dümdüz

EYLEM DEĞİŞTİRMEK

Biri karanlık sunuyordu
Biri aydınlık
Değiştiriliyordu öpüşürken
Karanlıkla aydınlık

ESKİ İLK

Bir ön yüz vardı
Bir ön gövde
Parlayan
Onlarda onlardan önce parlayan

ALACA AK

Güneşe soyunurcasına
Işıldıyorlardı
Sevgilerinden değil
Sevişmelerinden

SAKLI YAŞAMA

Eksik yerlerini
Alıyorlardı koparıyorlardı el el
Birbirlerinden değil
Birbirlerinin eksik yerlerinden

SOYUNMA YAĞMURU

Duyuyorduk çıplak gövdelerimizde
Bakışlarını
Öykümüzü okur okumaz
Bizi göreceklerin

KORKU YÜZ

Ağzı
Etle kemik
Büyüdü karanlıkta
Soluğu kesilenin

YAYILMADA

Öper öpmez
Duyarlar
Dağ dudaklarının
Ova olduğunu

YARI UYANIK

Gece yarısında besbelli
Birimizi açıklar
Sevişmek
İkimizi değil

BİREY

İkisinden başka
Odada kimse yok
Odada yüz milyon kişiydiler
İkisinden başka

KIRMIZIDA

Şarap testileri gibiydi anlar
Parlayan aydınlatan
Yarısı içtikleri
Yarısı daha içmedikleri

SORU

Bu muymuş
Esenlik dedikleri
Saklı yerleri yok
Gizli yerleri olmayanların

ÇİÇEK

Okudular da bu dörtlükleri
Eklediler
Ağız ağıza
Bir çiçek

KOCAMAN OLMAK 2

Bu dörtlükleri daha okudular da
Duydular
Bütün yönlerin
Kendilerinden dal budak saldığını

GÖRÜNMEK

Bir gözün içindeydiler
Hep bakan
Evrendi bu
Hep kendilerine bakan

TADIYLA ARTAN

Çıktılar
Birbirlerinden dışarı
Yeşiller karanlıkta
Çoğaldılar çok

KARA IŞIK

Deliler gibi sevişirken bile
Anlıyorlardı yarı uzak
Onları biriyle aldattığını
Doğanın

DEV AÇLIK

İki sofraydılar
Birbirlerine
Doymuyorlardı
Bin bir gece birbirlerine

GÖZALAN

Şimdi iki kenttiler
Pırıl pırıl
Birbirinin yüz binlerce ışığını
Yakmışlardı birdenbire

SÜREZİ BÜTÜNLEMEK

Öyle terliytiler ki
Yapıştırıyorlardı yaşar yaşamaz
Anları
Kocaman yıldızlar gibi birbirine

SALLANMAK

Bu baş dönmesi
Güzelliği dolaşmadandır
Güneşi dolaşmasından değil
Yeryüzünün

YORGUNLUK

Şimdi onlar
Ağır işitiyordu biraz
Tadını
Gövdelerinin

ÜRPERTİ

Değerken birbirine anladılar
Uzaktı
Birbirine
Soyunmuşla çıplak

BEZENMEK

Değişmez
İlkçağ süsleri
Gecelerde de
Gögüslerde de

DAHA

Şimdi kocamandır
Ağzımızdaki buğu
Daha katılmışız solunumuna
Doğanın

ŞAŞKINLIK

Şimdi iki göldüler
Göz göz
Sevginin kara toprağında
Göge bakakalan

ODA

Sevişmemiz
Oldu bir sonsuzluk
Doldururken
Gökyüzünü

YAŞSIZLIK

İki çocuktular
Daha doğmamış
Akıyordu içlerinden
Evrenin yaşı

KÖK

Duyuyorlardı kan ter içinde
Ağacın sallandığını değil
Kökün
Sallandığını

YÜZÜ ISLANMAK

Şimdi derler
İçlerindeki sevgi denizine:
Vur bakalım
Kıyılara köpük köpük

GECE KUŞAĞI

İki akar suydular
Sarı mor ak kırmızı yeşil-
Oluyorlardı öpüşürken
Karanlıkta

İÇERİ OLAMAMAK

Soyundular bin kez
Varamadılar ki
Çıplaklığına
Gecenin

SONSUZ DENİLEN

İki yapraklı betik
Açıldı bütün gece
Okudular okudular okudular
Bitiremediler sonsuzu bütün gece

KİŞNEYENDE

Tek ayağıydılar
O atın
Ki tam burada kişnemiş
Taşçağında

GÖĞÜ GETİRMEK

İki kanadıydılar
O kuşun
Ki açılmış son kez
Konarken evrenin çatısına

SÜRÜYE DOĞRU

Artık birer kocaman ikiydiler
Duyuyorlardı sımsıcak
Burada başlıyordu
Ne varsa ne yoksa

KARIŞIM

Erimiş bir gümüştü
Omuzları kadının
Som altındandı üstünde
Erkek avuçlar

DOĞA

Kara sessizlik içinde
Yanıp yanıp sönüyordu
Dağlardan yankılanır gibi
Solumaları onların

SEVERLİK

Bir çoban var bu koç katımı
Bütün ağılları gören
Dinleyen
Gülümseyen

DERİNLE GENİŞ

Öpüştük mü
Solugu var
Ellerin değil
Ayakların bile

BULMAK

Sevişmiyoruz
Arıyoruz birbirimizi
Nerelerde ben varmışım
Nerelerde o varmış

İÇERİ YOL

Yürüyordu kadın
Öperken işte
Kapalı gözleri
Adım adım

İÇERİ YOL 2

Yatakta
Daha uzundular
Duyuyorlardı yatakta
Su boyu olduklarını

O YALNIZDI

Öpüştüler mi
İki diriydiler
Öpüşmediler mi
İki bin

SEVİNÇ

Sevindiler
Birbirlerinden
Şimdi
Oldular daha sıcak

YARI GECEDE

Ceylanlarla koşuyorlardı
Birbirlerine
Netseler
Böceklerle varamıyorlardı ki

BİTİRİLEN

Nasıl
Öpsündü
Yüzü kalmamıştı artık
Yanındakinin

ÇİN SEDDİ

Değemiyordu ki birbirlerine onlar
Aralarında
Işığı vardı
Mumun

SALLANAN ÇİÇEK

İki
Su dalıydılar
İçinde
Kocaman bir denizin

YORUM

Karanlıkta
Aydınlığı
Sevmek
İşte bütün yaptığımız

PARLAYAN SOLUK

Susar şimdi
Gökyüzü olur
İçimizdeki ses
Birdenbire

ÖTE

Gövdeler birbirine değerken
Bulduğumuz belliydi ya
Belli değildi
Aradığımız

DOKUNUSUZ

Öyle soyundular ki
Yoktu
Artık
İçinde bulundukları an

YORGUN GECEYİ SÜRDÜRENLER

Öyle uyudular ki
Sevişirken
Uyandı say ikisini de
Yeniden sevişti say

YAKILMAK

O masal kentinin karanlığında
İki fenerdiler
Fener bekçisinin
Gece büyürken yaktığı

BİRBİRLERİNE FISILDADILAR:

– Sevişirken sonsuzlukta
Sanki bir ozan var bizi gören
Dediklerini yapıyoruz cırılçıplak
Binlerce yıldır dediklerini

EVRENSELLİK IŞIĞI

Susuyorlardı
Uzayı dinliyorlardı mavileyin
İçlerinde kuş kuş
O ilk öpücükler

AÇLIK ÜZERİNE

En obur kim
Filler mi develer mi
En obur olan
Sevişenler

ÜŞÜMEK

Açıktılar
Sevişmeden önce
Daha açıktılar
Sevişir sevişmez

TIK

Tık tık tık
Sayıyordu
Saat
Öpüşmelerini

AK

İki yelkendiler ak
Birbirine sürtünen
Gemileri
Çok önceden batmış

İÇE DÖNÜK

Gözleri örtüktü ya
Şimdi
Kolları bacakları
Birer gözdü onların

İŞİTİLEN

İkisi ağız ağız
Fısıldar birbirine:
Nerelerde olursan ol
Oralardayım

ÖPERKEN TÜRKÜ DUYMAK

İki sestiler
Yankısı
Ağız ağza
İki sestiler

YANGINDA

Öyle susuzdular ki
Sevişirken
Su
Yoktular

KÖR PARLAMAK

İki karşı ışık
Kocamân geceyi aydınlatır da
Aydınlatamaz
Birbirinin gövdesini

UZUN ÖPÜ

Kadının
Ağzı yoktu ki
Tepeden tırnağa
Ağızdı kadın

GECENİN TADI

Sevgi değildi bu
Anıydı biraz
Su değildi
Şırıltıydı biraz

OKYANUSALTI

Sanki göl
Sanki deniz
Dışarda şırıldamadan
İçerde kımıl kımıldılar

DOLDURU

Daha uzadılar
Artık
Bir yerleri kuzeydi onların
Bir yerleri güney

YANARAĞIZ

Duyuyordu onlar
Ta ilk çağın
Taş olduğunu ağaç olduğunu kuş olduğunu
Öpüştüğünü ağızlarında

KONUŞMALAR

– Öpüşmek
Neye benzer
Sonsuzluğa mı
– Hayır yok olmaya benzer

EKLEMEK

Öpüşürken üşürlerdi biraz
Duyarlardı
Eklediklerini
Bir boşluğu bir boşluğa

BAKIŞLARDA ÖRTÜLMEK

Çıplak
Değildiler ki
Karşı bakışlarla giyiniktiler
Gövdeleri göz gözdü onların

YÜZBAŞLI OLMAK

Bilemiyorlardı yatarken
Ter içinde
Nereleri ters
Nereleri doğru

YAPRAK YAĞMURU

İki topraktılar
Biri
Ötekinin içinde
Yeşeren

GÖRMEK

Birinin omzu
Ötekinin dudağına
Değdi –
siniz

DALGALARDA

Geceleyin
İki gemiydiler
Bayrakları
İnik

SARIDAKİLER

İki
Arıydılar hep
Birinın ağı bal
Birinın petek

SALLANAN MAVİLİK

Gök –
yüzüydüler
İki
Kuşun

KUCAKLAMA UZUNLUĞU

Ölçerler
Sevişirken
Birbirlerinin nerelerde
Yaşadığını

KIRMIZI KOYUNLAR

Isı bir çobandı
Yataklarında
Kaval çalan
Yeşili gösteren

YILDIZLANMAK

Terliyiz çok
Üşümemeliyiz
Ben karanlığı aldım omuzlarıma
Sen çek üstüne beni

BİRDEKİ BEN

Birbirinin kolları arasındayken
Değişiyordu
Gövdeleri bin kez
İkisinin de

BU ANDA

Birer birer değiliz şimdi
İki de değiliz
Kocaman bir değirmiyiz şimdi
Sonsuz bir sığır benzeyen

AĞARI

Süt
Gibiydi yatak
Onlar
Süt dökmüş kedi gibi

BAKIŞIRKEN

Birimiz ötekine yok gibi
Birimiz
Ötekinin
İçinde

KONUŞMALAR

– Neyle dolar gökyüzü
– Kuşla mı yıldızla mı?
– Görmüyor musun dolar gökyüzü
Öpücükle

SONUÇ

Öyle ulaştılar ki
Birbirlerine
Yok oldu ev
Yeryüzünden

BAŞLAMA

Döndün mü
Soyunmuşsundur
O döndü mü
Soyunmuşsunuzdur

TADOLMAK

Birbirlerini çıplak görür görmez
Aydınlık
Yağardı
Karanlıklarına

ÜRKÜ

Korkuyorlardı artık
Sevişmekten
Büyüyordu sevişmeleri artık
Gövdelerinden dışarı

O YANSIMA

Şimdi iki adayız
Büyürken olmamak denizi
Belki de iki izdüşümüüz sımsıcak
Olmamanın

BİN ULAŞMA

Ah diyorlardı
Yaklaşmamız değil midir
Bizim birbirimize
Bütün görüntüleri doğanın

ÖZLEM

Ah diyorlardı
Öpüşürken
Dudak derilerinden de
Çıkabilsek

KIMIL KIMIL

Bin biçim oldular
Ararken
Sonsuzluk
Biçimini

DÖNÜ

Döner kadın
Döner erkek
Döner yeryüzü
Döner yıldızlar

NÖTRON BOMBASI

NÖTRON BOMBASI

– Nötron bombasına çağrı –

Yalnız canlılara yönelik
Nötron bombalarıyla yak beni
Gir hemen evime
Artık senindir biraz bile bozulmamış
Bu masa bu çiçek bu yorgan
Bu kışlık buğday

İğrenç buluşunla övünme de
Hadi öldür beni çabucak
Unutma içerde biri daha var
Çöktüremeyeceğin susturamayacağın
Yok edemeyeceğin biri
Benim barış sevgim

OĞULLARLA ANALAR

Er oldu o
Giysi verdiler şayak
Sağlam mı sağlam
Ayakkabı verdiler kabaralı
Sağlam mı sağlam
Kütüklük verdiler kösele
Sağlam mı sağlam

Tüfek verdiler menevişli demir
Sağlam mı sağlam
Sonra başlık verdiler en iyisinden çelik
Sağlam mı sağlam
Sanki bin yıl kullanacaktı bunları o

Savaşa girdi o
Düşüverdi ilk kurşunda

Dayandı
Anasının yüz bin yıllık yüreği
Sağlam mı sağlam

KERVANLARA KARŞI
KUZEY YILDIZI

Sen kuzey yıldızı
Sendedir bütün bakışları ulusların
Bütün yeryüzüne dönüksün sımsıcak
Parlarsın daha

Develerden başlar
Gemilerden başlar
Çobanlardan başlar
Güzelliğin parlarsın daha

Nice toplum çıplaklığıyla giyinmiş açlığıyla doymuş
Gözetlemiş yüzlerce yıl seni
Kervan kıran sensin türkülerde
O çıplaklar açlar biraz umutlanırken

İzleyen kim
İlk sömürgenleri ilk savaşları sonra bugünleri
Gecesinde eşitsizliğin olay olay
Adım adım izleyen

Dersin ki ulaşılamaz birey özgürlüğünden çoğul özgürlüğüne
Ülkeleriniz tanık
Ulaşılr ülkelerinizdeki güneş tanık
Çoğulun mutluluğundan mutluluğuna bireyin

Dersin ki
Develere gemilere çobanlara
Soyu doğadır hepimizin
Kardeşlikten güzeli yok

Karanlıklara karşı yerin değişmez
Düşüncen değişmez
İnancın değişmez
Parlarsın daha

Sen kuzey yıldızı
Yol göstericimiz bizim
Seninledir
Geleceklere doğru yenilenmek

ANADOLU

Görüyor musunuz
Anadolu'nun başka evren olduğunu
Burada
Nice ulusların binlerce yıldır
Kardeşliklerle harman olduğunu

Sarı mavi kırmızı mor otların
Türkü olduğunu
Burada
Çocukların çiçek ağız
Anaların babaların günaydın ağız olduğunu

Güneşe uçarken kuşların bir sessizlik
Bir su olduğunu
Burada
Ovaların özgürlük adına yücelmiş
Dağ olduğunu

Duyuyor musunuz
Anadolu'nun yarınlara dönük olduğunu
Burada
Eski çağlardan yeni çağlara yaşamanın
Sevmek olduğunu

AÇIK

Avucumuzdaki doğa ne
Kadınlar
Avuçlarımızdan başlayan yeryüzü

Evlerimiz ne
Kadınlar
Evlerimiz köylerimiz kentlerimiz

Çocuklarımızın sıcaklığı ne
Kadınlar
Çocuklarımızı bizim kılan

Ulusların en güzel bakışı ne
Kadınlar
Ulusların dışarı sarkan dalı

ELLEMEK

Bir gelir ta Paris ta Santiago
Bir gelir Muş elime
Anlamam ne eder zenginliği
Sayarlar yeryüzünü kuruş kuruş elime

Gecedir uyanırım korkarım
Gündüzdür sevinirim korkmam ki
Maviliği değdirir
Gerçeğe doğru o yokuş elime

Kırmızı ağzını öper yüz bin yıl sonraki balığın
İlk çağlarda dolaşan mamutlar şimdi
Ne güzel
Atlantis'ten gelir sevecen kuş elime

Varlığını duyar duymaz genç
Yeryüzü gökyüzü kesilmişim
Ben değilim kocaman bir toplumdur gören söyleyen
Yaşamak buyurmuş elime

İRAN'A GAZEL

Yeniden Zaloğlu Rüstem mi nesin
İzlemekte bütün gözler seni bilesin

Sen ev ağaç yol ırmak değil
Binlerce yıl yaşamış gövdesin

Artık susma balam
Yankılansın dağlardan dağlara sesin

Dışardaki içerdeki sömürgenler
Saçı bitmedik çocuğu daha mı yesin

Göründü ha yüzün geçmişten geleceğe
Güneş aydınlığıyla parlak kesin

Başka bir tüfek bul ordulara çabucak
Kendi toplumuna işlemesin

İRAN'A KASİDE

Yeryağ gibi yandı can yürüdü
Yıldız yıldız doruklardan yürüdü

Nerelere kaçmaz ki şah
Yürekler yeryüzünce sultan yürüdü

Gerçeği vurdu sırtına
Yaşanılmış an yürüdü

Dağlarımız develeri midir yarınların
Develer boyunlarında çan yürüdü

Ayaklanacak dev sürüsüdür belki... Sallandılar
Yamçısı gök çoban yürüdü

Saraylarca çalınmış hakkını almak üzre
Açın çıplağın barındığı han yürüdü

Ortaçağ'dan kalma geceye yalaz
Ak kırmızı yeşil aydınlığıyla tan yürüdü

Dineldi ülke ayaklı özgürlük
Birdenbire kocaman yürüdü

Örneği görülmemiş bu yiğitliğin
Kendi tankına karşı kan yürüdü

Muhammet Ali İsmail Mustafa yok oldu hep
Adı kurtuluştur kervan yürüdü

Ey oğul vurulmuştun ya
Avuçları nacak anan yürüdü

Vurulup düşmüştün ya kara toprağa bin kez
İşte parlamen yürüdü

Ko bütün çevresi ulaşsın devrimlere
İran yürüdü

BOŞLUKTA

Bitmez güzelliği yalnızlığı
Yeryüzünün
Bitmez karanlığı
Her gece ağlasam

Ellerim ayaklarım yüzüm belki
Uzanır
Uzanır büyür
Uzanır büyür bir yokluğa
Her gece tasalı
Her gece çirkin

Upuzun gündüzlerden sonra yanar ülkelerin ışıkları
Işıldar yıldızları göğün
İşte derim seveceğim artık
Daha seveceğim
Çocukları yaşlıları kızları anaları
En uzak yerlere dek
Ev ev, gezegen gezegen
Dolacağım bir soy sıcaklığıyla
Ama yok
Yok kimse
İnsanlar insanları sıcaklığına almamış
Almamış yaşadığına insanlar insanları
Her gece boş

Kapar gider varlığım beni
Bir ejderha götürür gövde mi benim
Dişlerinde sürükler usumu
Ulaşırim öyle kuytu yerlere ki
Sanki büyürüm daha
Gemilerimi düşünürüm: Bin
Dağlarımı sayarım: On bin
Yansırım bencileyin bencil
Şırıldar
Yapraklarım
Evrende:
Ben yüce
Ben ulu
Ben tek

Çağların başladığı yerden beri
Başlamışım
Gelmişim güne
Uzanmışım geleceklere, daha oluşmamış sürezlere ben

İşte varım
Var olurum
Her gece her gece ben

Nerde bir düzlüğe erişecek
Bilemem ki
Uçsuz bucaksız
Babasızlığı kardeşsizliği oğulsuzluğu
İnsansızlığı
İnsanların?
Her gece gökkuşakları acılar gererken üstüme karanlık
Uçsuz bucaksız bir evrende uçsuz bucaksız
Bir mağara içindeyim
Her gece yuvarlak

Kendimi
Kendimi
Her gece bir canım olsa
Her gece öldürsem

SEVGİ YAPRAĞI

Oralardadırlar yalın göz
 Uyumuyorlar mı acılarından üzüntülerinden köy köy
 Uyanırım çok

Davar güderlerken ottur ağızları çobanların
 Dereye inince koyunlar dururlar ya
 Akarım çok.

Kurşuna dizilirler asırlar eylemlerde
 Anlamaz ki geçmiş yasalar geleceğin yasalarını
 Tanyeri ağarırken
 Çoğalırım çok

Kuş öter ne olursa olsun
 Ağaçlar yürür ovalara doğru
 Büyür ya mavilik
 Yeşilim çok.

Bir aydınlık gelir ta Himalayalar'dan
 Yansır Aral Gölü'ne
 Yansır Ağrı Dağı'na geceleri
 Yansır Ankara'ya
 Yeryüzü çırılçıplaktır
 Üşürüm çok

Yok olmuş türküleri geçer çağların
 En uzak kırlarda
 Bir ses damarı parlar incecik
 Parlar benim sessizliğimi
 Duyarım çok

Sevenler, yalnızlıkları al çiçeklerle açılır açılmaz
 Karanlıkta
 Yaşamayı artık istemiyorlar mı
 Ölürüm çok.

BRİALLE'DEKİ SUÇ KÜTÜĞÜ

Üç deliği vardır suç kütüğünün
Alır götürür
İkisi ellerimizi
Biri yüzümüzü

Yüzü de elleri de durur işte
Gövdesi
Yok
Olanın

Biraz eğilmiş
Boynu ortadakinde, yanlarda bilekleri
Ellerle yüz
İçimizden 500 yıl yakın uzak

Kiliseyle tutuklularevinin arasında
Kilisenin yüzü
Tutuklularevinin elleri
Gökle yer arasında

DÖRDÜ BİR AYRILIĞIN

Başlarını Tanrı'ya, görürcesine eğdi
Ağrı Dağı, Everest, Mont Blanc
Sana bakmıştım ya
Sana inandığım neydi?

Bütün sevenlerin yaşadığı evreydi
Biri kopmuştu masmavi ülkesinden yıldız yıldız
Öteki büyümüştü daha çocuk
Sana sunduğum neydi?

Geçmiş geleceğe değdi, masallar gerçeğe duyuyor musun,
Buddha'dan 1981'e dek
Yeryüzü akardı aramızdan gönül devrimleriyle
Sana durduğum neydi?

Gece ilerlemişti, karanlık epeydi,
Daha soyunmuşsun
Anısız, çırpçıplaktın ya
Sana sorduğum neydi?

YERYÜZÜNÜ UYANDIRMAK

Bir darağacı istiyorum daha uzun
Alsın bütün ağırlığını boyumuzun

Bir darağacı içinde mumlar yanmış
İçinde ülkelerin asılmışları toplanmış

Dört yöne karşı üç ayaklı
Onunla görünsün ne varsa karanlıkta saklı

Gövdenin yok olmasına kadar
Gün aydınlığına dönüşsün üzerindeki ağarmalar

Gömleğim bayrağıdır dalgalanır gibi
Sallandıkça ağrısın toprağın ta dibi

İşte yükseliyor dolana dolana kuşum
Darağacı uyanırken uyumuşum

YAKILACAK PARA

– Tak tak tak

Paralar yargılandı dün

Ne yaptığı ne ettiği soruldu hepsine

Anlattılar yaşamlarını:

– Fare kapanına ödendim

– Vergi vermemek için ödendim

– Ağırlığı eksik ekmeğe ödendim

– Ev kirası iki kat artınca ödendim

– Tarladaki pamuğu kapatmaya ödendim

– Okul yardımı istediler ödendim

– Damga puluna ödendim

– Başlık borcuymuş ödendim

– Gündelik kesintisine ödendim

– Gümrükçü yüke göz yumdu ödendim

– Karakolda ödendim

– El altından ilkokulu bitirdik ödendim

– Namluyu dayadılar alnıma ödendim

– Yoktu var oldu akaryakıt ödendim

– Bizim aday seçilsin diye ödendim

– Ayakyoluna girilirken ödendim

Tak tak tak

Konuştı yargıç:

– Gereği düşünüldü

Yazılır ayrıntılı nedenleri sonra

En büyük suçludur

Seçimde kullanılan para yakılacak

TAŞ EL

Tut elim
Kimin bu dağ
Kimin bu tarlalar
Kimin
Bu
Uzaklarında gözyaşı çağlayan
Bu gece kara çok
Tut elim

Ulaşmış birbirine dilleri kurdun kuşun
Göklerle ovalar bir mavilik olmuş
Sırtlanlar
Çakallar
Kaplanlar
Bağışlamış hepsi kuzuları mağaralarda loş
Aç değillerse
Sen aç değilsin şimdi
Ben aç değilim
Hadi uzan şimdi tel örgü sınırlarından
Barışırız belki
Tut elim

Birleşsin sıcaklığımız
Köy köy ırmak ırmak ülke ülke
Binbir yeşille yeryüzücek
Gittiğimiz
Geldiğimiz
Yapacağımız büyüsün daha

Büyüsün daha anlamı
Suyun
Ormanın ötelerde apaçık
Bir yeni türkû içinde
Gerilerde ko
Çağların binlerce yıllık çirkinliğini
Var
Var öbür yöne
Tut elim

BİR GÜNLÜK TANRI'NIN YAPTIĞI

Tanrı olsam bir günlüğüne
 Toplasam aydınlıkları bir elime karanlıkları bir elime
 Uyanır uyanmaz
 Sonra üst üste kapasam avuçlarımı
 Sallasam iyice bir
 Birbirine katsam iyice
 Sonra serpsem ormanlara kentlere... mağaralara dek
 Hah desem
 Yeryüzü kalsın da karanlıklar kalmasın

Tanrı olsam bir günlüğüne
 Alsam çarşılarda ne varsa ekmek peynir
 Elma armut ıspanak kereviz
 Fındık badem ne varsa hepsini alsam avuçlarıma
 Sallasam karıştırsam birini ötekine besinlerin
 Sonra serpsem köylere kentlere evlere çadırlara kulübelere

Hepsini
 En uzağından en küçüğünden
 En yakındakine en büyüğüne dek
 Kocaman bir kardeşlikle eşit
 Hah desem
 Yeryüzü kalsın da açlıklar kalmasın

Tanrı olsam bir günlüğüne
 Toplasam insanları ülkelerden avuçlarıma incitmeksizin
 Güney Amerika'dan Hint'ten Mississippi'den
 Avustralya'dan Afrika'dan Çin'den tek tek
 Sallasam sallasam yavaş yavaş
 Birbirine iyice karıştılar mıydı
 Yeniden serpsem ovalara dağlara kıyılara adalara
 Ta içim aydınlık
 Hah desem
 Yeryüzü kalsın da ayrılıklar kalmasın

SUÇ

Kim öldürmüş doğudan batıya
Gözleri gecelerle koyu
Kandır kişinin evren soyu,
Dağlardan ovalara yansır
Saraylardaki doyu.

Aç ya çıplak ya köylerde kentlerde,
Birdenbire duyar yüreğini genç
Binlerce yılın kölelikleri ki iğrenç,
Yıldızlarla seçilir özgürlük
Başlar aydınlığın oyu.

Biri at koşturmuş yalın kılıç
Biri sürmüş tankını kapkara,
Alinyazısı diyerek yoksulluklara
Alıvermiş canlarını başkaldıranların,
Dinlemekte sessizlikler hâlâ o bandoyu.

İşte, görürüz, görürsünüz, görürler,
Asılırken, kurşuna dizilirken ayakta
Geleceğin dinelmişliği bir yakın uzakta
Sallana sallana en,
Ben bütün öldürülmüşlerin boyu.

YURTTAŞLIK YERYÜZÜNCE YURTTAŞLIK

Uzaklarda
Adımı okur sanki biri
– Burdayım.

Yıldızlar doğarken
Kimler andı yavaşça
– Burdayım.

İşsizlik mi ha açlık mı ha
Kimlerin türküsü duyulmaktadır uzak
– Burdayım.

Sayrı kadın
Kapılar nice örtülse seslerini duyarım çağırır
– Burdayım.

Yalnızlık mı diyorlar bırakılmışlık mı özlem mi
Bir yankı:
– Burdayım.

Sessizliğimiz
Başka bir sessizlikle dolar ancak
– Burdayım.

Savaş en doğuda mı
Vurulan kim ?
– Burdayım.

İşte seni düşünür düşünmez
Dersin sanki burda mısın
– Burdayım.

BİLGİSAYARLA KONUŞMALAR

Milyarları saysın çelik dev ne çıkar
Yaşamam tek
Kocaman bir gözüm kocaman bir ağız
İşte akar düşüncemde gece su
İşte akar yüreğimde su çiçek.

Anlatır mı beni hayır
Mavi yeşil kırmızı sarı
Değiştirir görüntüsünü evrelerce
Söyler mi söylemez mi upuzun
Nereler oraları.

Hayır sığmaz ki acıkmış ağaçlarım
Kendi elmalarına portakallarına dutlarına
Aydınlığın ağırlığını parlada da yıldızlar
Ölçülerim sığmaz ki
Sayı gerçeğinin boyutlarına.

Derinliklerde yeryağ özlemdir
Mavilikle çağdaşken deveyle kuzu
Kimin sessizliği soyutsa o evren değil ha
Peki konuşadursun
İkiyi sekiz üç dokuzu.

Ey Bilgisayarcığım ne gösterirsen göster şimdi
Yaşayacak kımıldamamalar içinde kımıldamalar
Sevgi uçsuz bucaksız
Ben olmasam da
Yokluğum var.

EVREN KANI

Büyük bir yaşama vardır büyük
Yaşarız onu hepimiz
Bütün çağlarda bütün ülkelerde
Bütün alanlarda bütün yollarda
Yaşarız onu hepimiz.

Duyar duymaz varlığımızı bizler
Yaşarız onu
Yazılan çizilen boyanılan seslendirilen
Yontulan odur hep
Yaşarız onu hepimiz.

Düşünürken de konuşurken de
Yaşarız onu
Hayır Tanrı değildir dediğim
Bizden biridir dediğim
Yaşarız onu hepimiz.

Bitmez tükenmez ki güzelliği netsek neylesek
Yaşarız onu
Hayır Tanrı değildir yineliyorum
Belki Tanrı'nın karşıtıdır ölümsüzdür
Yaşarız onu hepimiz

Geneldir ya tek tek
Yaşarız onu
Savaşırken
Severken bile
Yaşarız onu hepimiz

Uygarlığı yaratırcasına geleceği açıklarcasına
Yaşarız onu
Yakın biri sıcak biri
Uzak biri olmayan biri işte
Yaşarız onu hepimiz.

AFGANİSTAN

– Devrimin Nedenleri –

Kocaman
Tek bir–
Zindan
Ülkemiz
Afganistan

Yer
Binlerce yıldan beri işte
Birer birer
Bizi
Yöneticiler

Çağlardan beri nice kral
Gelmiş
Hepsi akbaba kartal
Oymuş gözlerimizi
Sürüp gitmiş kanlı masal

Bir yan
Çin Sovyetler
Sonra İran
Bir yanda
Pakistan

Kel kör sıtma uyuz
Gün boyu
Yediğin ekmekle tuz
Akarken çılgın Amu Derya
Uyumuş uyumuşuz

En geri
Yeryüzünde
Beterin beteri
Ölür ağlayamadan
Bu yurdun bebekleri

Bakarlar bakarlar bakarlar
Acımasız
Toprağı örter de kar
Ta altta
Yürek çarpar

DİLEK

Açık ko
Kapısını sen
Belki açtır çıplaktırlar ya
Sorar bulurlar evini.

Açık ko demir parmaklıklarını yeryüzünün
Tutukluların oh desin artık:
Kalmamış
Çağların boyunduruğu, ne güzel.

Açık ko uyurken bile uzaklara
Büyüsün daha gözlerin
Tedirgin olsun biraz
Nice bağınazlığın karanlığı.

Açık ko
Yüreğini gece gündüz sevecen
Yılan da girsin deve de
Ağızları gelincik.

Açık ko geleceği yemyeşil
Ellerini uzatırcasına yürürcesine su içercesine
Anla nerelere ulaştığını
En eski düşüncelerin.

Açık ko bencilleşirken yapılarımız gökler boyu
Kuyumcularını bütün kentlerin
Ki bütün köyler parıldasın şimdi
Altın elmas.

N'olur açık ko dev çocuk
Binbir masal uykunu sen
Aksın birer ikişer
Yıldızların hepsi toplumuna.

KAVUŞMA

Yurtdışına çıktım mı
Başlar
Yeniden
Yeryüzülüğüm

KARA ÇİZGİLER

Doğada ilk kirlenmedir
Ülkelere
Bölünmesi
Yeryüzünün

ENLEM DEĞİRMİLERİ

Ey sevgi ey
Sessizliğin kuşu öttü mü
Titreşimlerle ısındı mı yalnızlık
Ulaşırım sana
Karadeniz'in yansıdığı İstanbul üzerinden

Ey düşünce ey
Sokrat'ların soluğu kapımı açar açmaz
Açılır açılmaz kırmızı çiçeklerle us şimdi
Ulaşırım sana
Yıldızların büyüdüğü yer Floransa üzerinden

Ey özgürlük ey
Yeşeren otla yürüyen böcek
Duyarım günün yerinden oynadığını
Ulaşırım sana
Angola'nın ağarmış dağları üzerinden

ANLAM İÇİNDEKİLER

Sevişmek değil
Daha başka bir yaşama
Bizim yan yanallığımız

Kocaman güzelliğlerle dolu köylerde kentlerde
Ayrı ayırırız çok
Ne çıkar soy yan yanallığından

İşte mutluyuzdur
Sınırsız evren boşluğunda
Duyarken güneşler yan yanallığını

Kimse işitmesin bizimki benzer hep
Atom çekirdeklerinin
Uzak yan yanallığına

ULAŞMAK

Dalsam gökyüzüne biraz
Seni düşünürüm
Yıldız ardı

Pınara vardım mı yorgun argın
Serinlemişsindir
Su ardı

Bir ulustan ötekine
Yanımda yürürsün hep
Göz ardı

Beş kara parçasında el ele
Birleştirir bizi er geç
Yol ardı

SEVGİ BAYRAĞI*

İşçi'ydiler mavi tulum
Bir Batı kentinde
Şaşkınlıkla birbirlerine baktılar

Çalışmak
Büyüttü onları hemen
Birbirlerinden el ayak taktılar

İşten çıkarken dalgalandı yeryüzünün sevgi bayrağı
Yaklaştılar birbirlerinin mumuna
Üflediler yaktılar

* O Türk'tü, öteki Yugoslav.

KELOĞLAN'IN HAMLET'E SORDUĞU

Siz tûysûz hayvanlar
İçerde misiniz dışarda mı düşünceden

O onun erkek kardeşi
O onun amcası
O onun oğlu
O onun dayısı
O onun kızı
O onun teyzesi
O onun karısı
O onun babası
O onun torunu
O onun kocası
O onun eniştesi
O onun görümcesi
O onun büyükbabası
O onun kız kardeşi
İşte çirkin akrabalık
İşte çağlar süren dar ev

Siz tûysûz hayvanlar
İçerde misiniz dışarda mı yeryüzü mutluluğundan

ÖZGÜRLÜK ÜZERİNE DÖRTLÜKLER

Köle
Sırttır
Efendiyse
Sırttaki

Köleye sormuşlar: Hangisi ağır
Dağ mı efendi mi
Yanıtlamış: Ağır olan onlar değil
Kölelik

Eskiden köle iki büküm
Ağırlığını taşırdı efendisinin
Bugünküler
Düşüncesini taşımakta

Köle uyanırsa ıştır
İki göz
Uyanırsa toplum
Yeryüzü aydınlanır yüz bin göz

38. ENLEM ÇİZGİSİ

Bir evin ortasından geçirilir

Bu 38. Enlem.

Göklerce mavi gecelerle yumuşak

Geçip gider doğudan batıya

Bir evin ortasından geçirilir

Ölümle bir.

Bu 38. Enlem

Kore'yi ikiye bölmüş, yürümüş sonra

Karalar denizler üstünden

Ulaşmış Ankara'ya

Bu 38. Enlem

Öldürmüş hem ölmüş hem.

Göklerce mavi gecelerle yumuşak

Soğumuş giysilerce boş —

Bir anıdır kara toprak dolusu

Ulusların yüreğinde sızlayan sızlayan

Göklerce mavi gecelerle yumuşak

Uzanır sürez üstüne kandan kuşak

Geçip gider doğudan batıya

Mermi izi gibi: Barışı bir daha delmiş,

Körler gibi: Barışı bir daha kör etmiş

Yirminci yüzyılın baş ağrısı

Geçip gider doğudan batıya

Ardından gömülür ülkeler uğultularla bir karaltıya.

Ölümle bir

Evin yıkıntısı tüterken

Kuzeyde kalan oğul parçalar güneydeki kardeşini

Doğrar kuzeydeki torununu güneyde kalan dede

Ölümle bir

38. Enlem yaşamamızdan geçmiştir.

PASAPORT

Niye ben seni sevmeyeyim
 Niye sen onu sevmeyesin
 Niye o bizi sevmeye kardaş?

Niye biz sizi sevmeyelim
 Niye siz onları sevmeyesiniz
 Niye onlar bizleri sevmeyeler kardaş?

Sınırlardır
 Hepimizin birbirine ulaşmasını önleyen
 Sınırlardır
 Hepimizin birbirinde büyümesini istemeyen

Birkaç kişi
 Ta eskiden kapmış
 Toplumunun yaşamasını
 Bayrak yapmış para yapmış ülke adı yapmış
 Hah demiş sen busun
 Öteki başka

Birkaç kişi
 Ta eskiden kapmış
 Toplumunun yaşamasını, dağ ova çiçek
 Ordu yapmış polis yapmış yasalar yapmış
 Pasaport yapmış
 Ellerimizle ayaklarımızla gözlerimizle hep
 Verilmiş adanmış saymış hep
 Beni seni onu
 Kendisine
 Hah demiş Fransa bu İngiltere bu
 Çin bu Türkistan bu... Öteki başka

Hayır dememiz gerek
Hayır başlasın artık gerçeğin devrimi
Hayır dememiz gerek
Çizgilerine yeryüzünün
Ülkelerine ülkelerin adlarına
Ülkelerin
Çalarken kocaman bandolar
Ülkelerin
Sınırlarına
Hayır hayır hayır! Dememiz gerek

MOTORDAKİ GİZEYREN

I

İkil sıcaklığımızla başlar yakınlığımız
Yaşamayı duyar onda ellerim
Ellerimde o

Motor yaklaştırır
Kişileri ülkeleri birbirine
Geceyi gündüzü birbirine

Ki kadındır o
Çok başka bir soydan
İlk öptüğümüz başka ağzımızla

Kadınla motor gebedir ikisi de ses ışıık
Bugünü yarını
Doğurmuştlar doğuracaklırlar

Severim
Görmediğim bilmediğim ummadığım yerleri
Onunla

II

Kadındır evsiz anısız
Anlamı yaratırcasına aç
Yaratır geleceği

Genelin türküsü vardır yankısında
Özeldir
Hele yalnızsa karanlık

Emzirir yolları o
Sürücüsüne kösnü verirken
Çiçektir

Sonsuzun tadını verirken
Toprakta suda mavilikte
Açılır süreze karşı

İşlemezse ölmez o
Parçalarında
Dirilmeyi bekler o

III

Durağan oluşunda da
Kadınlığı değişmez
Verdiği vereceği azalmaz motorun

Öyle güzeldir ki
Dağları ovaları aşar uzayı aşar
İçindekini aşar cırılçıplak

Düşüdü
Bitkilerin hayvanların yıldızların
Değişik soluklarından belli

Yakıtı petroldü ilkin elektrikti atomdu
Yakıtı sevişmek
Yakıtı us

Evet birleşik yüzüdü doğanın
Yeni varlığına dönüşmüş onda
Yeşille yeşil dışı

IV

Gaza derince basar basmaz
Yok olur birdenbire
Yaradılışın bin kanatlı kuşudur ayaklarım

Gaza derince basar basmaz
Duyarım çekiciliğini daha dinç
Soyunur derisine dek

Bir giz vardır motorda evrensel
Açıklar kendini bana
Açıklamaz bana kendini

O DEVLETLERE DİLEKÇEDİR

Sivas'ta bir çocuk dördünde var yok
Gözleri üzüm
Yutkunur
Kırdan dönen inek sağılırken

Bir çocuk Rotterdam'da som altın saçlı
Beş altı arası incecik
Türkü dinlercesine bakakalmış
Saksıdaki
Mora
Yeşile
Maviye
Kırmızıya

Moskova'da bir çocuk ağzı kuş
İpini çekmeden
Kağıt göğsü acımasın diye ipini çekmeden
Çağırır
Uçurtmasını eve akşamüstü

Bir çocuk
Dumanlar tüten Vietnam'da, tutsan iki avuç,
Ay'la denizin oynamasına
Gülümsedi mi
Dudaklarındaki çizgi uzar biraz

Paris'te bir çocuk yalnız anne kokusu
Daha süt
Mutlulukla duyar
Güneşin ilk dokunuşunu
Sımsıcak

Ama siz silah satanlar
Siz ne alçaksınız be
Nasıl duymuyorsunuz görmüyorsunuz anlamıyorsunuz
Yeryüzü ulusunu artık
Nasıl
Nasıl savaştıracaksınız birbiriyle yarın
Bunları

UZUN İKİNDİ

TAHTACI KÖYÜNDE ÖLÜM*

Ölümün kırkınıcı günü erer incecik
Saygıyla getirilir tek göz eve
Kentte yaptırılan gômüt taşı

Bir konuktur sanki tez ağarmış
Yaşı ne olursa olsun bilgedir o
En süslü minderine oturtulur sedirin

Aklığına giydirilir
Yavaş yavaş
Sandıktan okşar gibi çıkarılır da giysileri

Ölü yaşar taşında yeniden incecik

* *Türk Folklor Araştırmaları*, sayı: 343

BÜYÜK ABLAMA

1

O upuzun daldın ki sen
Yaprakların gibiydik beşimiz
Üstümüzde ışıık damlalar... kırağı çiy

Ayak seslerini duyunca
Susardı ağlarken
En küçük kardeşimin bebeğı

Kocaman bakışların vardı söylenirdik
Nereye baksa orası güzel
Ne görse iyi

Babamla eşittin biraz
Sen
Annemin anne dediğı

BÜYÜK ABLAMA

2

Açıl susam açıl derdi Keloğlan
Açılırdı mutlulukların sonsuz yemeğı
Altın tabaklar sıra sıra

Sanki oydu öğretmen olduğıun ay sonu
Parıltısıyla doyurmuştu bizi masal masal
İlk aylığıınla kurduğıun sofrası

ABLAMA

1

Keman çalındı mı bin bir yıldız
Kardeşlerim yumarlardı gözlerini
Seni derinden dinlemek için

Kış karanlığında gökyüzü çalındı mı
Şimdi ben gözlerimi açıyorum
Senin ölümünü dinlemek için

ABLAMA

2

Abla, ölmüşsün söyle orda
Babamın damar damar
Annemin saydam ellerinden öperim

Çocukların torunların
Yollara çıkarıyorlar seni ne güzel
Güneşlendiriyorlar anılarınca loş

Karanlıklar içre ağrıyor mu sarışınlık
Ak giysine döküldü mü
Gençliğindeki lepiska saçlar

İpini kapmıştın ellerimden kaç kez
Allı yeşilli uçurtmalarım
Senin olsun orda

HASAN HÜSNÜGİLLERİN FOTOĞRAFINA BAKMAK

Diyecekler bu masal
Bu düş
Orada orada orada sessizlik dev
Ki şimdi senden başka hepsi ölmüş

Sayamıyorum kaç kişidirler
Kalmış kim kimden geri
Ağzımdadır sıcak soğuk
Soluklarının yeri

Hanımlar oturmuşlar süssüz
Çocuklar ayakta
Yarısı gelmiş eski anneliklerden
Yarısı gelecek anneliklerle parlamakta

Sen erkekler arasında dinelmiş
Duvara yapışık pul
Neler taşıyacağı daha bilinmeyen
Tek oğul

Kiminin çökük yüzü
Kiminin pos bıyıkları kar
Ortakilerin ısısı öndekilere değer mi belli değil
Art arda silik “orada olmalar”

Yarı açılmış çiçek sanki
En büyük ablan
Almış götürmüş ince sayrılık
Kapalı dudaklarında kan

Nasıl bilinebilirdi Konya'da sallanırken kavaklar
Şakir Ağabeyi'nin Zerafet Bacı'nın ayrılacakları
İlk acın büyümüştü eve döner dönmez
Küçücük yüreğinde Kara'yla Sarı

Evet arkadaki çocuk
Boynunu çok uzatmış neden
Görünmek mi istemiş
Yalnızlık günlerine düşünmeden

Nasıl yığılmış üst üste geceleyin yavaşça
Üst üste sonları
Yoksa yuvarlak camın bakışsız gözü müdür
Evrenine çeken onları

Orada Tanrı'ya inanırcasına var idiler
Orada aydınlıklar ki dualarla ak
Orada başlamış bitmiş biri bile sezmeden
Yaşamak

SAİT'E AĞIT

Ölmüş Sait
Deniz mavisinden erken
Bunca sevgiden sonra
Ölmüş annesini öperken

Ölmüş eli ayağı uzak
Camların üstü buğu
Ölmüş çocuklar izin vermeden
Yüzünde sarışın çocukluğu

Yıldızlar gitmez gün doğmaz
Ölmüş korkunç uykusu yerde
Ölmüş belli belirsiz düşcek
Üşür balıklar öykülerde

Ölmüş
Ölmüş ağaç bir gölgesi iki
Ama neden ölmüş
Ölmek yaşamaktan iyi mi ki

ORHAN BURİANA'A AĞIT

Doğmuştuk ellerimizde sıcaklığı
 Ekmeğin suların yelin
 Ve geceler
 Geceler içinden
 Gündüzler aldı bizi

Işıklıydı karanlıkta bile
 Camların ardındaki
 Açıkta
 Kıyılar
 Enginlere

– Ama başlar türküleri yaşayanların
 Ölüm sus
 Daha uzak daha aydınlık
 Ölüm boş sürelerde

Isıtır sevgilerle
 Mağaralardaki hayvan kabartmaları
 Yalnızlığını ormanların
 Binlerce ışık altında
 Uçmuş gün ağarana dek

Efsaneler üstü bir uyanma
 Göçmüş çağların yıkıntısında
 Seziyoruz
 Bir mutluluk verir
 Gezenimizin gezenlerle uyarlığı

– Ama uzun mu çok mu duyulanlar
 Ölüm sus
 Nasıl uyuyacağım
 Ölüm boş sürelerde

Dinler yürüdü söz verilen yere
Usa daha yakın olduk
Uzandı ellerimiz
Kurtulmuş bahçelerine kuşakların
Köleler köleler tutsaklığından güçlü

Gördük yüzyılların ötesinde
Sızısını kişinin
Ki çağırır
Ki düşünür
Ki sever

– Ama sesleri gövdelerinden ayrı selvilerin
Ölüm sus
Ve bütün bakışım boş şimdi
Ölüm boş sürelerde

ENVER'E AĞIT

– Kurmay Yarbay Enver Ozansü –

Ölür sevdiğin
Ta okuldan beri
Güldüğün eğlendiğin çalıştığın ... anılmaz dağlarda

Öğretmen arkasını dönmüştü
Yavaşça neler konuşmuştunuz
Tahtadaki silik dörtgenler bile duymadan

Sonra bir tören alanında süngüler parlarken
Kaldırımlardan sarı bir kız gülmüştü
Sana mı ona mı bilinmez bölüşülmez

Sonra atlara binmiştiniz daha hızlı
Daha ak
Daha susamış yemyeşil ovalarda

Sonra ağır yazılar okudunuz
Vardınız yeryüzüne sevgiden özgürlükten
Karıştı tan ağarırken karanlığa erkek eller

Artık biliyorsun örüleri bitermiş göklerin
Kuşlar yıldızlar ülkeler çağlar
Silinirmiş de

Ölür sevdiğin
Kalır
Yanında yeri

YILLARDAN SONRA SAİT'LE

Bu yolda kocaman sinemalar kocaman camlar önünde
Duyuyorum
Senin yanımda yürüdüğünü

Kalabalık çoğalırken geceleri ışıklar içre
Duyuyorum
Sevdiğini senin şimdi daha sık

İşte sokak gürültüleri dinmiş
Duyuyorum
Düşündüğünü senin de

AKAĞIT

Sait on yıl mı oldu inanmıyorum
Dün gibisin
İşte yakanı kaldırdın uzun parmaklarınla
Sarı yüzünde ak kırmızı bir ince sakal
Üşüdün gibisin

Gecelerin bitmez tükenmez
Yıldız yıldız büyüyen bir düşün gibisin
Güzelliğin iyiliğin doğruluğun düşün kapılarında
Dur mu diyorlar biraz mı diyorlar
Büsbütün gibisin

Ama için sıcak için ta doğada
Yün gibisin
Nerede olursan ol ne olursan ol Sait
Yanında çocuklar balıklar kuşlar
Düşündüğün gibisin

ÖZDEMİR'E AĞIT

– Kurmay Albay Özdemir Orhon –

Özdemir

Tahtaya bir üçgen çizmişti öğretmenimiz

Ben Enver'i duymuştum

Kendimi duymuştum genç yiğit ülkülü

Aritmetiği biz yaratmıştık o anda

Üçgen üçgen us us

Bir başka sağlık içindeydim

Şimdilik

Özdemir bir yürüyüş vardı o gün

Sırtımızda ağır çantalar

Önümüzde azgın bando

Çıkmıştık al sancaklarla dev yapıdan

Dutlar çamlar çınarlar geçmiştik

Sonra dağlardan sonra ovalardan

Birdenbire delice acıkmıştım ki

Anladılar sanki mola verdiler

Silah çattık bir bitmeyecek evrende biz

Üç üç

Olmuştuk üçer üçer çayırdı sevgicek

Birdenbire anımsadım tahtadaki o üçgeni

Kutluydum

Şimdilik

Kardeşim Özdemir

Bizim insan soyumuza

Ağaçların balıkların soyları karışırken oralarda

Bir başka üçgen

Kara yeşil kırmızı

Bir başka üçgen en eski çağlarda duyulurdu dümdüz

Anlamlar içre şimdilik

Enver gitti sen gittin Özdemir

Özdemir

Üçgenin iki ucu bilinmezin altında

Bir ucu üzerine bilinmeyenin

Ağrır

Şimdilik

PEYAMİ SAFA'YA AĞIT

Bu gök müdür Peyami Safa – beni ilk gören bu karanlık mıdır

Kim sundu

Geldiler gittiler kocaman denizlerde uykularımız

Uykularımız bir yosundu

Biz mi yazdık yazdırdılar mı bize gerçekleri ta oralardan

Kim sundu

Uzaklık mı derler yokluk mu şimdi masmavidir

Boyun bosundu

Kim içti ölümün buz gibi şerbetini

Kim sundu

Yavaşça bıraktılar çocuğu yeryüzüne

Uyusundu

CAHİT SITKI'YA AĞIT

Cahit Sıtkı ben seni nasıl ağıt edeyim
Binbir anı yaşarken binbir yıldızda
Bilsin yeni kuşaklar yalnızlıktan küçük bir şişe gelir
İkindi üstleri ıssız karanlık
Kim yavaş yavaş içiyorsa Cahit'dir

Sever yoldan geçenleri bulutu uçan kuşu
Kadınlar erkekler çalışırken güzel öpüşürken güzel her yerde
Gökyüzü yeryüzü mavilikle bir
İyimserdir ama durunuz
Kim canı sıkılıyorsa Cahit'dir

Orası, bağırsan bağırsan sesin çıkmaz dışarı
Orası soluğun kocaman bir devin ağzında
Duvarlar taş kapılar demir
Alıştığı bir şeydi yaşamak
Kim ölümden korkuyorsa Cahit'dir

ZİYA OSMAN SABA'YA AĞIT

Arardın bir büyük sessizliği bir büyük uzaklığı
Yavaş yavaş her yerde hep
Sanki dururdun
Konuşmadan bir mermerde hep

Hani Cahit Sıtkı'yla ben konuştuk ya o akşam
Yüksekkaldırım'daki o eski ev var ya
Ürperirim önünden geçerken
Seni söyler de hep

Sonra yürümüşük Harbiye'ye Cahit ayrılmıştı
Ağustos gecesinde yıldızları tanıtmıştım sana bir bir
Sevinmiştin çocuk gibi altın bir şaşkınlıkla
Sorarım altın yıldızların nerde hep

Kim duymaz kim anlamaz
Bir ak serinliği upuzun
Varsın hâlâ
Sebillerdeki güvercinlerde hep

MECDUT MANSUROĞLU'YA AĞIT

Severken yeryüzü gökyüzünü
 Maviyiz buralarda
 Ama seviyoruz mavicek sizi
 Yok musunuz?

Sizdiniz
 “Türkçe” dergisinin ilk sayısında bize gülen
 Yaban sözlerinizi attıkça
 Gülen sizdiniz

Siz bencil değildiniz yelde kuşlar nasıl bencil değilse
 Yeşildiniz
 Uzundunuz
 Dağılmıştınız hep

Delinmişti genç türkülercek
 Delinecekti yer yer ama gerçeğin dilinden
 Uzanıp dururken koca okulun sessizliği
 Siz ak'tınız bir atalar deyiminde

Düşünmemişler nerelerden nerelere uyumamışlar
 “Divanü Lûgat-it Türk” nere ki?
 Kişiliksiz bir bilimin ardından
 Çırlıçıplak karanlıkla kör

Siz o deniz kıyısında yarı boş
 Yüzünüz erken ılık
 Karışırken evinizin arınmış inceliğine
 “Fatih”lerce özgür sularında Boğaz'ın

Siz eski yazılarında Türklerin
Düş uzağı
En taşlara yazılmışçasına düşünüyü uzağı
Siz bir ulu kapıda on bir yıl beklemekten

Hep verirdiniz kendinizi geceye gündüze
Bilime öğrencilere güzelliğe hep
Öylesine bencil değilsiniz ki artık
Yoksunuz

HALÛK ŞEHSUVAROĞLU'YA AĞIT

"Eski İstanbul"u yazmıştım geceleyin sevmişti çok
Bu benim olsun derdi
Yeni ne görse
Eskiliğinden severdi

Yaşlandıkça olgunlaşmadı Halûk
Ta okul sıralarında gerçeğe erdi
İlkçağlardan kalma taşlar gibi bir erdemle
Hem düşünürdü hem gülerdi

Sezerdim ya gidemezdim hiç
Bir uzak yerdi
İç içe masmavi apaydınlık
Binbir İstanbul'a benzerdi

ATAÇ'A AĞIT – (SÖYLEŞİ)

Bir süre öncekilerdeydim
 Nabi idi konuştuğum Şeyh Galip idi
 Büyüdü kırlarımda ot
 Ot uzadı saçaklarıma
 Gecelerleyin

Gecelerleyin biçimini gördüm
 Sayılar ikiden yüz ikiden bin ikiden söylerdi
 Ortaçağ'dakiler Yunmuş arınmış
 Varırdı Orta Avrupa'dakilere
 Siz uyanıktınız.

Sonra Stendhal'da
 Gide'de Pascal'da siz
 Bir yeryüzü kaplardı şimdi yavaş
 Bir yeryüzü
 Bir yeryüzünü

Geçer de aralardan ekmek su
 Doyarlar
 Katarlar aydınlığa mutlarını
 Dağcıl Fuzulî gökçül Yunus
 Nice kişilercek

Sonra yüzlerce yıl uzaktan
 Birdenbire büyür yankısı
 A'da Ç'de
 H'de U'da
 Bir dilin yankısı evrendenağrı

Yüzlerce yıl uzaktan bir ulu dilin
 Uğultusu yaklaşır
 Söyleşi söyleşi çoğalırsınız
 Yapınız karışır el ayak
 Sanki yaradılışın yapısına

Betikten betiğe uzanan varlık
Ulaşamaz ki duracağımız ülkelere
İnanırsız da bu aysız bu yıldızsız
İnanırsız da bu Tanrı değil
Kınar bizi ardımızdakiler önümüzdekiler

Gök çıplağı kocaman
Dalga oyumu korkunç göllerin
Hepsinin sevgisi değişik
Çirkinle değişik
Değişikle güzel şimdi

İşte burdan ötesi yaşamadığım
Kedilerin yılanların kuşların fillerin
Yazılara karıştığı
Benim değdiğim işte
Kara topraklara sırtüstü boş

Nere olursa olsun
Usun gittiği
Usun geldiği
Artık nere olursa olsun ben sonralardayım işte
Benim uykularım artık üşümez

REŞİT RAHMETİ ARAT'A AĞIT

I

“Yeşlik Tanı”, işte el yazınla çıkardığın dergi
 O “Gençlik Günü”n ta burda
 Bir ulu ışık ölümünle dirilmiş
 Susar da konuşur da

– Tan Tanrı geldi
 Tan Tanrı
 Tan Tanrı geldi
 Tan Tanrı –
 Uyuyacak mısın

II

Başbuğları dağ dağ dinelmiş bozkırlardan
 Sarı çiçekler açmış güzünde
 Bir Türklük dili bir yüreği bir kocaman bir Türklük
 Kocaman bayraklar gibi yeryüzünde

– Tan Tanrı geldi
 Tan Tanrı
 Tan Tanrı geldi
 Tan Tanrı –
 Sığınacak mısın

>

III

Sibirya'dan Kazan'dan en eski topraklardan
Bir Orta Asya yolcusu sisler içre silik
Geldin yürüdün ulaştın
Ellerinde Kutadgu Bilig

– Tan Tanrı geldi
Tan Tanrı
Tan Tanrı geldi
Tan Tanrı –
Anlatacak mısın

IV

Bir Başkurt soluğu
Ağzından yüce göklere doğru kuş
Aru ad sanki söylenmiş binlerce yıl
Varmış ülkelerden ülkelere Arat olmuş

Açıl susam açıl dercesine masallarda
Açtın Uygurca'yı Atabetü'l-Hakayık'ı Tufan yazıtlarını dinç
Hep o yıldız ışıdı başın üzre tuğlardan
Hep o at günlerden kalma yaşlı sevinç

– Tan Tanrı geldi
Tan Tanrı
Tan Tanrı geldi
Tan Tanrı –
Uyanacak mısın

SAİT'E 20. YIL AĞIDI

20 yıl oldu ha
Gövden toprağa gireli
Günaydın diye işte tutar elimden
Seninki yerine karanlıkların eli

Yaşamak... Ölüm... Bitişik ülkeler
Ki çiçeklerle açtığı düşüncelerin
Biri sözde güneşçe aydınlık
Öbürü us dışınca derin

Beyoğlu önümüzden akarken öyle güçlüydük ki
Otağlara benzerdi kahvede yerimiz
Hani bizim dergi çıkacaktı pırıl pırıl
Yazarları sevdiklerimiz?

Dağlar taşlar nasıl kanatlanıyor
Kuş uçar peki –
Sonmuş o konuşma nasıl bilebilirdik
O yıldızlar önceki

Sait, duyuyor musun
Buz gibi buz gibi geçiyor yıllar
Ölümler yok
Ölümlerin yaşı var

ORHAN KEMAL'E AĞIT

Seslendi bez dokuyan basma dokuyana
Duydunuz mu arkadaşlar
Kim çıktı dışarı
Orhan Kemal

Ortasına nadasın konmuştu
Gök dökülürcesine kuşlar
Birisi birdenbire kırmızı uzak
Durdu

Yüreğir'in uçsuz bucaksız köyleri
Köylerde göz alabildiğine pamuklar
Birisi birdenbire ta içi yaprak
Durdu

Yalağa varmıştı ikindileysin
Ovaağız koyunlar
Birisi birdenbire taşayak
Durdu

Parmaları ak kesilmişti çatlamıştı kandi
Çuvalı on kuruşa koza ayıran çocuklar
Birisi birdenbire gecelerle sıcak
Durdu

Boynunu uzatmıştı yollara azgın
Satılmış'ın arabasındaki atlar
Birisi birdenbire teker boyu şahlanarak
Durdu

Seslendi ulu çınarın kökü uluca kavağın köküne
Duydunuz mu kardaşlar
Kim girdi içeri
Orhan Kemal

SABAHATTİN
EYUBOĞLU
ÇİÇEKLEMESİ

NE GÜZEL YERDE DURDUN NE GÜZEL
BİLİYORSUN İYİCE
YARIN DEĞİL ÖBÜR GÜNÜN –
BAYRAM OLDUĞUNU

13 Ocak 1973

Kalktı tutuklularevinin demiri
Birdenbire dışarı çıktın
Ölerek
Sen açık kapılardan biri

Suçun neydi? Sevmek derinlemesine
Yaşamışşı yaşayanı yaşayacağı sevmek
Koşmadan atılmadan devrimlere girmeden
Birleştirirken oğul kız
En eski çağlarla en yeni çağı sevmek

Ayakların çobandı
Kaval çalardı gece gündüz kendi kendine.
Bir bilgeydi ellerin
Dönerce'sini yapar yapmaz, kalemi tutar tutmaz
O dağlar türküsünü söylerdi yine

Bu ağıt değildir Eyuboğlu yankıdır
Bu yas yaşandı sende sevinçle ağıttığın
Yüreğin, o uçsuz bucaksız –
O konuk sıcaklığıydı
Soluklarınca dağıttığın

Yaradılışın usuydun biraz
Taşlarla balıklarla masallarla kuşlarla erken
Bakakalırdın ya kazı kişilerinin yüzlerine ağzın açık
O kazı kişileri güler gibiydi yüzünde
Sen gülerken

Kalır yaşamalar
Sevmiş gövdelerden geriye, daha diri
İşte aydınlığın
Uğuldar hep
Sen açık kapılardan biri

NE GÜZEL YERDE DURDUN NE GÜZEL
BİLİYORSUN İYİCE
YARIN DEĞİL ÖBÜR GÜNÜN –
BAYRAM OLDUĞUNU

YÜREK

– Sabahattin Eyuboğlu'nu gömerken –

Köylü okullarını kuranlardan biriydi O,
Köylü okulları... İlk el ayak kımıldadı karanlıklarda
Sonra uykusundaki baş oynadı

Halay çekti Hasanoglan'da kara toprak
Köy çocukları Baykurt Yağmur Başaran Makal Apaydın ...*
Dineldi hep
Kardeş sıcaklığında kardeş oynadı

Anadolum kırk bin ağız
Yeni türküsünü söylerken
Bütün gömütlere baktım
Aç idiler, okuma yazma bilmez idiler
“Ölü gözündeki yaş” oynadı

O, severdi ya yurdunun yeryüzüdeşliğini
Onu anlar anlamaz
Eski çağların gemileri geçti bir kez daha kıyılarımızdan
Eski yörükler çadır kurdu yaylalarımızda
İzmir eski efe
Erzurum eski dadaş oynadı

>

* Burada bütün öğrencilerin adları geçmektedir.

İşte... Dağlarımız yaradılış zeybekleriydi ya O'nun
İlk kuş uçar uçmaz çekerlerdi gökyüzünü kocaman bir sevgiyle
Bu gün nedendir ki
Ak kışta tohum başağa dururken
Yaptıkları harman dalı sallandı ağır ağır
İşte hepsi bir yavaş oynadı.

Acısın duydu mu ne
Delirircesine acısın duydu mu ne
Yerinden
Köylerde bir taş oynadı

B. R. EYUBOĞLU'NUN EVİ

Çocuksu ipi çekip kapıdan girdin mi
Yüreğin yemyeşil dallar altından ak çıkar

Koptuğu ulu orman mutludur seninle
Kütükler basamak basamak çıkar

Yavaş yapılmıştır tek adım bile yorulmazsın ki
Güvercin olmuş ayak çıkar

Nice yaşamalarımız doluşur yukarı
Sevmek belki de anlamak çıkar

Yenilerden eskilere boyaları bezeklerin
Kardeş Eyuboğlu nerelere uzak çıkar

Çınlar azıcık... Duyarsınız beklersiniz gelecekleri
Sanki maviliğe bir kırmızı çingirak çıkar

Ne bileyim bu ev nerelere yakın
Kardeş Eyuboğlu nerelere uzak çıkar

CAHİT SITKI TARANCI'YA

Gölgeler uzar uzamaz Tarancı
Otururdun ışıkları daha yanmamış o ünlü yere
Akşamcılardan önce akşamdan erken
Biraz gülümserdin gelen geçene çocuksu
Ak bardağında aydınlık titrerken

Ürkek yalnızlığın masandaydı yine
Ayrılmazdı ki yanından gölge gibi
Tek yudum sevinç içinde bin damla yas:
Okurdun yazdığını silerdin değiştirirdin
Sanki yaşamandı kuyumcu ellerindeki elmas

Tarancı hep oturmadasın orda
Üstündeki parıltılar
Kimi gün çok kimi gün az
Demek ölü değilsin
Demek kişi sevdiği görünüşünden ayrılamaz

KALAN SES

Çağırıştı bir ağızdan
Dün gece
Azerbaycanlı kuşlar duymadınız

Apak kesildi buz gibi
Dün gece
"Uygur Dili Sözlüğü" duymadınız

Kaydı bilim ülkesinin göklerinden
Dün gece
Yıldızı sevginin duymadınız

Öyle sessizdi ki
Dün gece
Genceli Nizamî Türbesi, duymadınız

Öldü
Dün gece
Ahmet Caferoğlu duymadınız

ÇAĞLAR AĞIDI

Cıksanız hangi yönünden
Her basamağında Anıtkabir'in her gün var
Bu dediğim,
Atatürk'ün eri
Behçet Kemal Çağlar

Behçet Kemal Çağlar
Bir sestin
Konuşurken köyde kentte
Konuşurken öyle geniştin ki
Herkestin

Geçerdin güpegündüz
Bir karanlıktan ak
On yere ulaşırdın sevinçle
On yerden gelirdin bilenmiş
Şimdi 10 Kasımlarda kim konuşacak

Küstün mü birdenbire
Yiten devrimcilerin vardığı yere mi gittin?
Dönekler, satılmışlar, alçaklar çirkinliğine
İğrenerek
Bayrak günlere mi gittin?

İBRAHİM KUTLUK İÇİN

İyi arkadaş
Nice yapıtımı baskıya yetiştiren
Biraz ölmüş şimdi
Parmaklarında yazdıklarım

Anlamaz
Bursa – Ankara yolu
Sürücülerin yüreklerinden geçen kim
Görmez azıcık

Korkuyorum
Sessizlik doluyor yerime
Sözcükler
Ne söylemekte ellerime

Uludağ'ın Yeşil'inde kalmıştı annesi ağarmış –
İncecik
Beklerken Çankaya eteklerinde
Oğulla kız

Birdenbire geçti korkunç karanlık dev gibi
O iki ev arasından
Işığıverir sevdiklerine doğru
Ağızındaki gülümseme toprak

Korkuyorum
Sessizlik doluyor yerime
Sözcükler
Ne söylemekte ellerime

İBRAHİM KUTLUK İÇİN

2

Uçmuş güzel evin damı
Sıcaklığı yok olmuş sayısız betiğin
Birdenbire büyür yalnızlığımAnkara'da
İbrahim Kutluk Ankara mı

Ne dolduracak geceyle benim aramı
Türkçe'nin eski yazısı dolduracak
Şimdi Çankaya bomboş
İbrahim Kutluk Ankara mı

Taşıyamaz onulmaz yaramı
Bütün taşıtlara yükleseler
Bütün yollar neden karanlık
İbrahim Kutluk Ankara mı

Ak mı kara mı
Ölümle yürekte kalan
Ankara mı yitip gitmiş
İbrahim Kutluk Ankara mı

ÖMER SEYFETTİN'E

“Ben Gönen’de Doğdum”
Demişsin ne güzel
Anlam kazanır kent
Anı taşındaki sözünle gece gündüz

Çarşı Camisi’nin önündedir
Bir yudum anıt
Ki dar gelir sana
Solugun doldururken maviliği

Niye kapatılmış
Terlikçi kulübeleriyle yönlerin
Utanmışlar diye mi
Dağ adımlarından, güneşe yönelik?

Türk Dili yaşar özgürlük yaşar hep
Öykülerinde yemyeşil
Sevinç doludur seni okurken
Çocuklarla dedeler el ele

İPEKÇİ’NİN DÜŞÜNDÜRDÜĞÜ

Ölüm istenmezdi ya
Günler değişti pek
Mutluluk oldu
Yatağında ölmek

İşte Abdi İpekçi’nin de göğsünde kurşunlar
Son soluğu kandan çiçek
Biri var yok edilmezse yok edecek hepimizi
Tek tek

YALÇIN ÇETİN'E SAYGI

Karanlıklar üstüne
İlkin
Yıldızın biri akardı
Parmaklarından
Sonra onu yüzü bini

Çizer çizer çizerken
Dalgın
Belki de tiksiniş
Dışarı çizdin güzel aydınlıkta
Kendini

YALÇIN ÇETİN'LE GÜVERCİNLER

Siz Nuruosmaniye'nin güvercinleri
Saçaklardan bakıyorsunuz ya
Bu kaçınıcı ölüm
Sıcak kanatlarınıza değen

Uçamazsınız
Güpegündüz karanlıktır gökyüzü
Kolay değil
Burda güvercin olmak

MUHTAR ENATAYA

İşte yazıyorum ağdını
Ölûmden çok sonra
Senin değil
Çalışmalarının ağıdır diyeceklerim

Yücel dergisiyle ne yapmak isterdin
Atatürk'ü anlatmak
Sanki körlerin elinde bir gece şimdi O
Yorumluyor avucunun tuttuğunu sorumlularımız

Kimi borç almak diyor Atatürk'e
Kimi susmak bütün doğrulara karşı
Kimi dışa bağlı yaşamak diyor
Kimi üs vermek, yurdu kiralamak

Nice yıl geçti aradan
Bitmedi yaptığın görev
Yücel dergisi sanki çıkıyor çıkıyor çıkıyor
Mustafa Kemal'ini senin haykırıyor dev gibi

DOĞAN ÖZ'E AĞIT

Toplandılar
Bütün devrim ölüleri
Kurşun yankılarını duyar duymaz erkenden

Yavaşça konuştular: bir yaklaşan var işte
Ağarısında kana bulandı doğu kuzey
Kamaştı yıldızlara dönüşen gözlerimiz

Doğan Öz'dü sonsuzluk basamaklarındaki genç
Soluğu eserken erdemle büyümüş
Durdular kapısında geleceğin

Serptiler üzerine alkış sessizliklerini
İşitiyor musunuz
Kocaman sessizliğe çiçek dediler

AĞIT

İhsan Hınçer gômûtün önü de kalabalık
Hayır tanıdıkları söylemiyorum
Öbür yandakiler
Şalvarlıların saçı kınalı
Çayda çıracıların ellerinde mum

Yansıtır hepsi
En uzak geçmişi yarından
Bilgiyle erdemle sevgiyle
Çıkmışlar gelmişler sessiz
Derginden, Türk Folklor Araştırmaları'ndan

Anlam dolu yerle gök
Ulu bir aydınlık var kara günde
İhsan Hınçer besbelli
Yaşayacaksın
Bu binlerce yazının ölümsüzlüğünde

ZİYA ARIKAN'A AĞIT

Adana Mersin'e yakındı yemyeşil
Toroslar Akdeniz'e
Kûçûcük kerpiç damında oğul Ziya Arıkan
Bunalırdı güpegündüz
Bir yerlere yakındı çok

Okudu sığmadı ki öğretmenliğine
Başka yazıları özledi
Bu betikleri öğretirken
İzlediği yıldızlar akınca daha güzel
Ağustos gecelerini beklerdi çok

Üç aydır aradım kaç kez
Evde değil dedirtti hep
Anladım nice sonra
Göstermek istemedi ölürkenliğini
Ölümden öğrenirdi çok

CAVİT ORHAN TÜTENGİL AĞIDI

Bugün yine Atatürk sevgisiyle genç
Aydınlık dağıtmaya gidiyordu öğretmen
Dört satılmış namlulardan kurşun aktılar

Bir direnç bayrağını daha
İndirdiler gönderinden örgütel
Yerine sömürgenlerin utkusunu taktılar

İlkbakan sonbakan hepsi
Topraktaki kana
Kör gözleriyle baktılar

Bu gece bütün devrim ölüleri
Sızlarken karanlığında yurt
Cavit Orhan Tütengil'in mumlarını yaktilar

ORADA DOĞMAK

Duydunuz mu
Sevindiler çok
Şölen sofrası kurdular kendilerine
Yıldızla karanlık yediler

Rüştü Onur Muzaffer Tayyip Uslu
Orhan Veli Sait Faik
Cahit Sıtkı Cahit Irgat
Ziya Osman Asaf Halet Çelebi
Toprak olmuş sesleriyle:
Bugün 13 Aralık 1979
Doğdu
Behçet Necatigil
Dediler

BEDRETTİN TUNCEL'E AĞIT

Bir gezide gibiydin hep
Gülerken düşünürken yemek yerken yazarken
Öldü dediler anımsadım sis üzre yüzünü
Gidiyorsundur

Evren usu ışıldardı bakışlarından yemyeşil
Deniz diplerince saydam
İşte dinliyorum sessiz
Anlatıyorsundur

Kalmamıştı görmediğin toplum
Uygarlık süreciydi yaşın biraz
Sanki dudakların görüntülerle ıslak
Sezerdim oraları tadıyorsundur

Sofradaki içki bardaklarını armağan etmiştin bana
Camında çukuru vardı parmağın
Saklayacağım onları
Tutuyorsundur

ÖĞRETMENİMİZ TAHİR NEJAT GENCAN İÇİN

Konuştı mu
Sevinirdim ben
Bilgisi yağardı üstümüze
Bizi biraz daha düzelten

Sözcüklerin kurduğu evrensel saray
Evimize dönüşürdü onda taşla gürgen
Bölümleriyle değiştiğimiz
Bizi biraz daha düzelten

İşte yıldızlar yok gece yarısı
Dil var: Binbir gen
Artık bulunurdu doğru yol
Bizi biraz daha düzelten

Azalırdı gibiydi hep
Duyulurdu uzaklaştığı günlerden
Aydınlığa ulaşırcasına
Bizi biraz daha düzelten

Ölür ölmez karıştı öğretmenimiz
Türkçe'nin kocaman varlığına hemen
Söylerken yazarken düşündüren bizi
Bizi biraz daha düzelten

SEDAT VEYİS ÖRNEK ÜSTÜNE

I

1949. Mavi kar gök dolusu
Yine oturmuş lise öğrencisi genç
Arka masasında küçük kahvenin
Betîği dağılmış okuna okuna

Sedat Veyis Örnek tedirgindir
Yazılardan kaldırır bakışlarını
Geçenleri izler dalgın
Kendi içine kapanmış değil

Kızılırmak'la akıp gider O
Nerelere kim bilir
Susarken yaklaşır gibi size
Konuşurken sesi köylerle uzak

II

Düşünü göz
Kayalara çizilmiş eskil sıcaklığa doğru
Taş tekerlekler yol aldı yeşil
Kara toprakta yürüdü bilinç:

Ekmek halay kilim düğün
Dört yön bu dedi
Anlattı bölünmez bir ülkeymiş
Toplumlar

Birbirimizi yaşamak
Bilim bu dedi
Anlattı ilk gece kardeşiymiş
Toplumlar

Evet O
Yeryüzünü gördü Sivas'tan
Yeryüzü gördü onunla
Sivas'ı

HAYIR

– Ceyhun Atıf Kansu'ya Ağıt –

16 Mart 1978
Yeşerirken barış ağacı
Devrim dallarından düştü ya
Altı yaprak

Çektin soluğunu
Koca bir gece
Kocaman bir gece ta yüreğine sen

İşte 17 Mart
İnancını haykırdın artık
Geriliğe karşı
Bağnazlığa karşı
Satılmışlığa karşı
Bütün aydınlığınla
Hayır dedin

Devrim dallarından düştü yedinci yaprak

YUKİO MİŞİMA'YA TÜRKÜ

– İşte yalazı parlar
Göklerce
Masmavi,
Mishima'ya yaktığım türkünün –

Sığmadın değil mi yurduna
İlk özgürlüklerin kavalcısı sen
Tarih yaşamış uluslar güdülemezler
Günün dar soluğuna sığmadın değil mi?

Koptun mu
Söylediğin o tespihten ?
Hayır
Yeniden katıldın daha büyüğüne daha güzel

Yiğit ellerinle ne ulu yazdın, Mişima
Seppukuda ölümünü
Sonra kocaman bir ses:
Susman

Duyuyorum soğuktu kılıç
Sıcaktı
Avuç genişliğinde bir yara göz
İnançla baktı, efsanelerden efsanelere

Hayır, bitmedi ki katıldığın eylem
Doğu, batı, güney, kuzey,
Vuracaklar kıyılara
“Verimlilik Denizi”nden dalgaların

Savaşınca değil
Uygar olunca değil
Çoğalınca değil
Uluslar kişi olunca büyürler

İşte bir çiçektir
Yaşamak
Geçmişlerin bize sunduğu
Bizim geleceklere sunduğumuz

ŞOSTAKOVIÇ AĞIDI

Karanlığı kamaştırırdı top yalazları
 Çırpınırdı toplum Leningrad'da
 Nerde parlama varsa oraya koşmuş
 Siz ilk söndürücüsü yangınların Leningrad'da

Sonra oyunlar sergilediniz yarına doğru
 Türkülerle köy adım
 Yüreklenendirirken birlikleri dağ yürek
 Çiçekler daha kırmızı açardı Leningrad'da.

Kuşattılar uykusuz kenti bir gün
 Binbir yılanın ısıklarıyla iğrenç
 Kuduz mermiler girdi içeri
 Taş toprak kesildiniz Leningrad'da

Şimdi
 İyice duyuyorlardı değdiğini
 Güzel yurda ayaklarının – sımsıcak

Şimdi
 Sakalı çıkıyordu genç savaşçının
 Son soluğundan çok sonra – sımsıcak

Şimdi
 Bebeği doğuyordu avuçlarına
 Mutluydu sayrıbakıcı kız – sımsıcak

Şimdi
 Et kemik kokuyordu
 Et kemik üzerindeki duman – sımsıcak

Yanarcasına düştü elleriniz tuşlara, iki yaralı kuş,
 7. Senfoni'ye başladınız çağa tanık olurcasına coşkun
 Yönelirdi sonsuzluğa artık
 Aydınlıklar Leningrad'da

İlk bölüm barış
Savaşa direnme, orta bölümler, tohum başak
Sonuncusu korkunç öldürümü yok etmesidir
Sevgen insanlığın Leningrad'da

İşte ağaçların denizlerin
Göklerin sesi bitmez ki
Siz doğaya karışınca çağlamanız duyulacak hep
Yeryüzünde şu Leningrad'da

KEMAL SEYFULLAH'I SÖYLEMEK

Bir Türk öldü Yugoslavya'da
Ülkenin
Sanki bütün halklarından biri
Öylesine sağlam

Çeteciydi devrimciydi O
Ta 1940'lardaki sel
Yüreği doruk omuzları dağ biri
Öylesine sağlam

Barışa çalışmaya inanmıştı O
Usun erdem olduğu direnç
Toplumun güvendiği biri
Öylesine sağlam

Kurt kuş şaşılar
Peki nasıl öldü Kemal Seyfullah
Yugoslav Destanı'nda ölümsüz biri
Öylesine sağlam

İKİ ER*

İki Yugoslav eri
 Kurtuluş Savaşı'nda birdiler
 Soy ayrılığı din ayrılığı nedir ki
 İki özgür yürek birdiler

Yoldaşları uçuruverdi boşluğa top mermisi dev
 ... İndi sonradan
 İlki suya ikincisi bataklığa
 Çelik bıçaklar gibi... İndi sonradan

Sudaki çırpındı kalktı ayağa çabucak
 Gırtlığına dek gömülmüştü ağır çamura ikincisi
 Tüfeğini yukarda tutmaya uğraşıyordu umutsuz
 Ha boğuldu ha boğulacak ikincisi

Soyundu sazlar kamışlar kesti ilk er
 Köprü yaptı ölümden yaşamaya
 Sekiz saat karanlık yeraltıyla boğuşarak
 Geçtiler yaşamaya

Kim kimi kurtarmış söylediler ya çok önce
 Unuttum şimdi
 Kurtardığını kimi kimin
 Onlar da unuttular şimdi

* Kemal Seyfullah, Koço.

AĞIT OVA

– Kosova'da Sultan Murat Türbesi –

Ne der
Kosova'da Sultan Murat
Yeryüzü değil
Gökyüzüdür bindiğim at

Yaşamakla uyku
Bir kuştur
Geçmişle gelecek güpegündüz
İki kanat

Saldıranı bağışlamış çoktan
Böylesine güzelleşir miydi yoksa
Varlığı yepyeni
Ölüm bayat

Tanrı geniş eylemiş birdenbire
Kıldan ince kılıçtan keskin köprüsünü
Priştine Prizren önlerinde aşılmış
Toplarla mancınıklarla sırat

Başlığını kalkanını çıkarmışlar
Duymuş bütün tadıyla Orta Asya'yı
Anadolu'yu Balkanlar'ı yürekten
Yüreği polat

Ağaç boyudur işte
Türbesinin duvarları
Aşılır da varılır
Sonsuzluk ülkesine kat kat

Açılır kapısı yumuşak
Kendi kendine
Ne ki sen
İsteyen ellerini uzat

Bir bekçisi var ya
Yüz bin bekleyeni var
O şehitler ki baba oğul
Dede kız ana avrat

Güneş bile giremez
Penceresinden içeri
Nice güneşle parlar yemyeşil
Toprak sevinci kocaman saltanat

Burda yattığından belli
Katmış yaşamasını buranın toplumuna
Görmüyor musunuz
Her gelene yakındır Sultan Murat

AĞIT

– Sırpça Hırvatça çevirmenim Süreyya Yusuf'a –

Bu son yolculuğunda seni kim taşır
Otu seven
Çiçeği seven
Ağacı seven

Özgürlüğü
Kurtuluşu
Özerkliği seven

Bu son yolculuğunda seni kim taşır
Yeryüzünü seven

Dağılır karanlık
Hepsi hepsi hepsi gider evlerine
Bu son yolculuğunda seni kim taşır
Dizelerim taşır

KUZEYİ DİNLEMEK

Ölünce
Kimi uyur
Kimi kuşlara dalar
Kimi acıkır

Kimi otların ağaçların büyümesini izler
Kimi düşünür
Kimi yağmurun toprak altına dağılmasını inceler
Kimi giyinir
Kimi güneşle dolan gözlerinin kamaşmasını duyar

Öldü Ekber Babayev
Ne yapar dersiniz
Napacak

Yine cumartesi akşamları
Yine saat 20'de
Yüzü Türkiye'ye dönük
Konuşur

YAŞAR NABİ'YE AĞIT

Öldüğün gün inandım ki
Ne varsa yeryüzünde sonsuzluğa açık
Bu gemi bu yontu bu ev
Gidenlerin bıraktığıdır

Öldüğün gün inandım ki
Kentimizi aydınlığa karşı güzelleştiren
Bu köprü bu kule bu Cağaloğlu yokuşu
Gidenlerin bıraktığıdır

Öldüğün gün inandım ki
Yazdığımı da sandığım –
Bu yetmiş yapıt
Gidenlerin bıraktığıdır

ORHAN BURİAN'I YAŞATMAK

1

Senin adını da yazıyorum
Kimi yapıtlarımı
Vedat Günyol'a sunarken

Yatınca geceleri O
Karanlığın korkunç bakışında
Okuyorsun değil mi

ORHAN BURİAN'I YAŞATMAK

2

Arkadaşımız Vedat Günyol diyorum
Oluyoruz üç kişi
Birdenbire

Ben dediğim için
Ona dediğim için
Seninle iki kişi kalıyoruz birdenbire

UZUN İKİNDİ

Sevgi üzeredir
 Ölü
 Yemyeşil sızlar omuzlarda
 Dörtkollu sandığın değil
 Ağırılığı gökyüzünün
 Susuzdurlar dudakları çatlak
 Geçmektedirler korkularla azalmış
 Gömütlük denen çölü

Minare büyür ses mum
 Yürekleri darda
 Neden taşkesiliverdi ezan
 Boy boy oymalarla ak?
 Yorgundular
 Öylesine boştu gövdeleri
 Sanki yürümediler bir tek adım
 Biraz bile durmadılar da

Döşlerini kapladı kara yel
 Toprağa verilmelerinden daha yavaş
 Yeraltı böceklerinin kamaştı yalnızlığı
 Yeni kazılmış
 Çukurun evreninde
 Kaçışırken ürkek
 Duyuldu imamın uyarısı uzaklardan
 – Güneye çevrilsin baş

Gömdüler ölüyü
 Kôr acı soluklarını deler
 Sonuna dokundular yaşamın
 Parmak uçları delice buz
 İşte
 Yarı orada kaldı hepsi
 Yarı aydınlık
 Kendilerinden dönmedeler

PERTEV NAILİ BORATAV'A AĞIT

Sen söylenceler derleyicisi Anadolu'nun
Sen Anadolu'ya en uzak
Sen oralara gömülmüş
Gözlerim göğe dönük, bir damla yaş ucunda

Evrenin uzantılarıdır eylem çizgilerimiz
Başladığı yere dönmedi mi
Yaşamak açık kalır
Sonumuzla ağaran taş ucunda

Ne olursa olsun
Yeryüzü ulu ağaç
Ortak çiçekler açar nice kuşaklara doğru
Bütün dalların yavaş yavaş ucunda

Paris gömütlüğündesin şimdi
Boşluğuna işlenmiş sarıyla yeşil
O masallar ki bizim eskil gövdelerimiz bekleyecekler
Senin "Binbir Gece"ni başucunda

MUSTAFA EKMEKÇİ İÇİN AĞIT

Yayınlanmıştı dergisinde
“İkili Anlaşma Anıtı”nı
Çağrıldı yargılandı kim bilir kaçınıcı kez
Suç adam

Esmiş yıkık evlerle dolu bir yel
Konya bozkırından
Basının başkentini yaşar
Köy adam

Ne olmuştur nerde olmuştur niye olmuştur arar
Bulur ulaştırır çabucak
Karanlıkta okuyucusuna
Bütün gizlere dönük duyum kulesi adam

Günlük olay saysanız bile siz
Ne yazsa
Geleceğin kapılarını omuzlar gibidir
Devrime adanmış adam

Yayın saraylarında değil
Tek soğanı eşitçe bölünmüş sofralarda
Toplumun eline sımsıcak değer
Ekmek adam.

BAHRİ SAVCI'YA

1940 “Çocuk ve Allah” yılım
İkinci yazı sizindi ta İzmir'den
Neyi söylüyordu bana neyi öneriyordu
O deniz uğultusu duyarlıklar

Çok sonra Türk Dil Kurumu'ydu bizi tanıştıran
Dilimizin tadı yaşamalarımızca evrensel
Masanızı doldururdu ucu sipsivri kurşun kalemlerinizi
Yazdıklarınızda yazacaklarınıza dönük

Yasalar tasarlanmış büyük solukları toplumların
Aydınlığa açar kör yönetimin gözlerini
Ata'nın yoludur ovada
Binlerce öğrenciye dağıtılmış binlerce kıvılcım

Şimdi öldüğünüzü işitir işitmez
Kaydı gözlerim yapıtlarımın duvardaki dizisine
Yazıyorum ya kimseler inanmayacak:
“Çocuk ve Allah” kımıldadı yerinden.

UBİHÇA

O gecelerde
Gömütünde Esenç Bey'in*
Başka bir karanlık sallanır

Ubıhlar Kafkasya'nın bin gök dağlarında
Bir avuçluk kadınlar çocuklar bebekler dedeler
Ki hepsi birer birer yokta
Birer birer karanlıktalar

Başka bir karanlıktır
Son kez aydınlığa değen
Son kez evrensel usa değen
Ulusal yaşamadır
Ubıhça'dır

* Tevfik Esenç, Ubıhça'yı bilenlerin, konuşanların, yazarların sonuncusuydu.

KİMİLDAMAMAK AĞIDI

Tahtalıköy'ü anımsadım ürküyle
 Öldüğünü söyleyince Vedat GÜNYOL
 Bilesin, eşit karanlıktadır şimdi
 Yürüdüğümüz sokak, gördüğün yol

Kara kapı kapandı açılmamak üzere
 Çıkan ne bilir ne anlar
 Binlerce kez dövünecek ayrılığa
 İçerde kalanlar

Atatürkçüydü devrimciydi
 Türkçe'yle arınmıştı Halit ÇAKIR
 Ölüler cıvılcıplak gömülüyor ya
 Kimlere bırakabilir eşsiz özgürlüğümü, nasıl bırakır

Çevirmendi titiz mi titiz
 Yaşama'yı ölüm'e dönüştürürken eli ayağı ak
 Bütün ağarmışlarla
 Evren dışı kımıldamamak ülkesini kuracak

YUNUS EMRE'DE ÖLMAK

I
Uyku G m tl   

UYKU GÖMÜTLÜĞÜ

Hem daha uzakta hepsi
Hem daha derin uyurlar

Güneş doğarken uyan da
İyice bir gerin uyurlar

Kara kuyudan gelir su
İpıslak serin uyurlar

Isıdır tek açlıkları
Isınızı verin uyurlar

Ninniler biter bitmez
Son söz mermerin uyurlar

Sana benzerler bir daha
Ölü gözlerin uyurlar

GÖMÜTLÜĞÜN ÇOBANA ANLATTIĞI

Netsek sevginin yoludur
Bizim bütün gittiğimiz
Oralardan buralara
Vardığımız ettiğimiz

Yedi gün coşarız güzel
Yedi sel taşarız güzel
Bir yeşil uykusu ancak
Dağ başında tuttuğumuz

Uyanır kadını eri
Sıcağıynan gelir biri
Duyulmuş ta saraylardan
İshaklarda öttüğümüz

Adımıza ölü derler
Yaşarken kimi öderler
Bilinmez Tanrı katında
Yıldızları güttüğümüz

AĞIT İÇİNİ YAŞAMAK

Hem var hem yok
Türküleyin
Bitti mi eridi mi ki

Yarısı gökte dağıldı
Öteki yarısı yerde
Birdenbire oldu iki

Gömüttür bu
Deme küçük
Yamacın dağın en diki

Niye
Benim gibi suskun
Yokluğu dinledi mi ki

YENİ OLMAK

Değiştirirler
Gözlerini ellerini sevgilerini
Ölümler yeryüzü görmeden

Değiştirirler işte
Gökyüzü görmeden
Ölümler ayaklarını

YEŞİL ÖĞÜT

Hortlama yeni gömülen
Ölümü geri almazlar
Bir kemik bir derisin ya
Kemikle deri almazlar

Karanlıktan bunaldın mı
Kımıldanmamak ne de güç
El göğüs boy boğulursun
Taşı ileri almazlar

Gelir işte yılan akrep
Altın diş soyguncuları
Neyin varsa gider senden
Üzüntüleri almazlar

Ta o Kalkım Günü'ne dek
Üste ölü koysalar da
Yapsalar da ağıl dam yol
Yattığın yeri almazlar

Hortlama yeni gömülen
Işıksız, bakışın korkunç
Varsan annenin evine
Seni içeri almazlar

ULAK

Alır götürür tez ulak
Dirileri ölülere

Adı üstünde iğreti
Düşer kötülüğün yere

Sevgisi artık akmaz ki
Yeryüzücek kuru dere

Işır uykusu uyanık
Karanlığı vere vere

Gözleri yarı kapalı
Ağlamak yakışmaz ere

Dudakları yarı açık
Sanki sorar yolum nere?

Tez ulak alır götürür
Ölüleri dirilere

KULE

Öyle azalmış ki çayır
Koyun özlem duymuş kurda
Öldüğümüz kaldığımız
Bir sınır çizmemiş yurda

Serçelerin soluğu var
Ortaçağ'ı yıkan surda
Toprak altına inmiş gök
Karınca denen oburda

Kalır gözû sesi eli
Ayakları kalır burda
Ölû yüz bin kez yok olur
Yüz bin yıl gerçek olur da

KARTALLA SERÇE

Sen uykudan gelen biri
Kaldırır kartal demiri
Uzarsın yellerle güzel
Ölüler seninle diri

Sen bir uzaksın yakına
Serçe bakına bakına
Toprağa gelin olur su
Kimin ellerinde kına

Sen dağlardan beri busun
Uçar kartal-serçe usun
Kimseler uyanmadı mı
Bırak ölüler uyusun

ÖRÜ

Bir attır kalkmıştır şaha
Bir attır şaha susmalık
Örer yeşili gökyüzü
Ekin sabaha susmalık

Ta içerde kalır yalaz
Çığırsan kimse duyamaz
Ölülerden sonra kuşlar
Kuşlar bir daha susmalık

Deli kurt bir doyu olur
Tüyler daha koyu olur
Ağız açar maviliğe
Doymuştur aha susmalık

Bir ezan okunur yavaş
Tapınak dolusu baş baş
Yüreğimizden dışarı
Varır Allah'a susmalık

ÇINGIRAKLAR

Taş olmuş dinlenir işte
Doğar doğmaz ayak olan

Gözyaşındır ölüye gök
Değer değmez ırmak olan

Ağaçlara konmuş kuşlar
Susar susmaz sormak olan

Yaprakları bir kese yol
Düşer düşmez varmak olan

Bir yön söyler avuçları
Açar açmaz parmak olan

IRMAKTAKİ

Ölû
Yoktur
Savrulur ırmağa
Bir kunduracık

Ölû
Sesler de duyulmaz
– Bütün ülkem
Şuracık

Ölû
Bilmez
Kocaman evreni kaplar
Buracık

Ölû
Yalvarmadadır
İrmağa:
Kardeş dur acık

KARA DEĞİRMEN

Kocaman göllere bir su
 Bir damla su olur girmen
 Ağzın alır uğultusu
 Toprak bu Kara Değirmen

Eğidir eğidir daha
 Yokluğun büyüdür daha
 Niceyi öğütür daha
 Toprak bu Kara Değirmen

Ak gövdelerle süreriz
 Baş ayak taşla öreriz
 Kara yeline ereriz
 Toprak bu Kara Değirmen

TA SERİN KILAR ÖLÜYÜ

Ta serin kılar ölüyü
 Gölleriynen ayakları

Ağzını kör etmiş er geç
 Dilleriynen ayakları

Bırakmış evini köyde
 Yelleriynen ayakları

Susuzluğunu büyütmüş
 Çölliynen ayakları

Ölüyü iki kuş eder
 Elleriynen ayakları

BİLGELİK

Ölüler bir ata biner
Nice yorgun olsalar da
Ölüler bir ata biner

Ak kavaktır belki ölü
Ta yeşilliği görünmez
Ak kavaktır belki ölü

Ölüler en uzun ırmak
Büyük susuzluğu bizim
Ölüler en uzun ırmak

Uykusu kalır ölünün
Doğan çocuklar gözüne
Uykusu kalır ölünün

Yalnızlığı sever ölü
Ayrıalım ister hemen
Yalnızlığı sever ölü

Ölüler el ayak değil
Artık almazlar gelmezler
Ölüler el ayak değil

ORADA

Biter yeryüzü dediğin
Giderler bir adım uzak
Öldükleri yerden sonra

Tadar
Tanrı'nın aşını
Ölüler göklerden sonra

YOLDA ÖLEN

Gidiyordu obasına
Satı'yı yolda soydular
Bir mavi bir kara idi
İki gözlerin oydular

Yerde durulurken el yüz
Ucuna ak taş koydular
Ova bayır açlığına
Ova bayırla doydular

ESKİ SES

Evrenin beş yönü de düz
Beş süre Tanrı giderim
Oyalasa bile gündüz
Gece utanrı giderim

Güncül kuşlar göçmez ise
Doğru dalı seçmez ise
Varıp suyum içmez ise
Dağlara yanrı giderim

Büyür ekin gözüm ilen
Yeller eser sözüm ilen
Bir ışığı özüm ilen
Duyar inanrı giderim

KARMA

Günleri günlere ular
Koz olmuş adlara dalar
Biri gelir tohum kılar
Atar yere saplar seni

Bitmez tükenmez ki çilem
Bağlar boy boy dilem dilem
Yeşilin içinde bilem
En incecik ipler seni

Bir soluk almadan niye
Tarlaların sonu diye
Alasıya veresiye
Yudar derin küpler seni

Kocaman gökler eğilir
Bir kara davul dövülür
Elin ayağın dağılır
Ölüm gelir toplar seni

UÇAR BIÇAK

Nere varsam var olmuş
Dağlar ovalar geçeri
Yüreğime konan kuş
Nice göklerin ardından
Sese uykuya göçeri

Nere varsam yok olmuş
Biri varlığın seçeri
Gözüm iki kılan düş
Yalın gece yalınayak
Girer ölümden içeri

YALAZ

Sen nice susarsan uzak
Değişmez yol üzre tuzak
Yunus Emre dedikleri
Alaca kuş yedikleri

Sen nice söylersen güzel
Gökler sazında dağ bir el
Yunus Emre'yi sevenler
Parıltıdır birer birer

Sen nice uyursan uyu
Çıngırak bulur kuytuyu
Yunus Emre'deki çoban
Ak davarın içinde can

Sen nice olursan yavaş
Durur ölü gözünde yaş
Yunus Emre kala açık
Yüreğine Yalaz kaçık

II

Oradalığımız

ORADALIĞIMIZ

Girer de uyanmaz
 Gömütlerden içeri
 Ak sakallarla mavi sakallarla
 Molla gök

Çıkarız
 Yeryüzünden öteye
 Görünür – görünmez yıldızlardan öteye
 Karışırken
 Geçmişimizden geleceğimize bizim
 Bir ince
 Bir uzun
 Bir yemyeşil yolla gök

Kağnılardan uçaklara
 Araç kullanır mısınız kardaşlar
 Öküzlerle uçul atlarıyla karmakarışık
 Ulaşır işte
 Ulaşır da geçer birbirine
 Yaşayanlar ölenler
 Ölenler yaşayanlar yüz bin yıl
 Yok oluverir şimdi
 Sağla solla gök

Kişi büyür de
 Çarpar birdenbire erkenden
 Netsek neylesek yarışmalar
 Belki de kıskanır yüceldiğini
 Belki de uzamasını sakınır biraz
 Düşüncelerin Tanrı'ya varsa da
 Seni kucaklamasın
 Bin kolla gök

TÜTSÜ

Sevgi doldurdu yeniden
Bu akşam gönül sazımı
Serçeyle kartal kondular
Düğün ettiler sözümü

İlk yalvaç gibiydi ilk yaz
Yaprak sallandı ya yeşil
Evreni geçti yüreğim
Görmedi kimse izimi

Su içmekten daha kolay
O sofralara vardım ki
Yerleri gökleri bir düş
Balıma kattım tuzumu

Eşik yalazını aştım
Sonrasız yollara düştüm
Göz dağlar ses ovalarda
Buldum oğlumu kızımı

Doğan çocuğa sardılar
Anasından bile sıcak
Işıkla dokumuş idim
Denizler süren bezimi

Uyudu çiçek Tanrısai
Birle iki arasında
Yok gömütlere serptiler
Un ufak gece tozumu

Boynuzlardan üflenirken
Ay ışığı yelce ürkek
Örtüverdi yüz bin yıldız
Yüz bin yıl açık yüzümü

YUDUM

Göge salarım kendimi
Dağlar taşlar tükendi mi

Güççük müyüm ulu muyum
Ben doğanın kulu muyum

Parmaklarımdaki arı
Bal eyledi boşlukları

Yetmez çayır çimen tarım
Ben mavilikte otlarım

Afrika'dayız Çin'deyiz
Bir kuyunun içindeyiz

Sürer beni seni bu dal
Yapraklarda bitmez masal

Gece gündüz biçim biçim
En kocaman gündür içim

Belki yakın belki uzak
Yolumu bekleyen tuzak

Yoğa salarım kendimi
Yerler gökler tükendi mi

SU

Suyu gökyüzü içer
Anlamaz ozanı su
Suyu ölü içemez
Anlar su

Suyu yağmur bilen kim
Ağız toprak
Geçer kara mutlardan ılık gömütlere
Yeryüzünden daha uzak

Suyu öğütlerken değirmen
Yel miyim akar mıyım
Koyunların çobanların öküzlerin yemyeşil
Omuzlarında kar mıyım

Suyu kör içer
İçinden görür ayağı eli
Dinilir çağlardan çağlara
Su yaşamının en güzeli

KAVAL

Yıkılmamış yıkılamaz
 En eski evler gibiyim
 Sinop'ta Tokat'ta Van'da
 Göge türkû der gibiyim

Ölü buyurdum öldüğü
 Gülü buyurdun güldüğü
 Bölü buyurdu böldüğü
 Göge türkû der gibiyim

Çayır çimen yolamadan
 Akar selcek olamadan
 Maviliğe dolamadan
 Göge türkû der gibiyim

Yel alırken sözlerini
 Duyar içim közlerini
 Kim yumarsa gözlerini
 Göge türkû der gibiyim

GELİNCİK

Kısraklar
 Kulak kabartırlar aygırlara
 Ovalar açılır bir gelincik

Kısraklar sabana koşulmuşlardır erkenden
 Kulak kabartırlar erkenden aygırlara
 Ovada daha kırmızı açılır bir gelincik

DOĞA YALNIZI

Yüreğim sanki gökyüzü
Yüreğim maviye çalık
Bu kocaman ovalarda
Dağlar durur dağlarcalık

Sığar mı gündüzlere kuş
Girer mi gönülden içeri
Yeşil değiştirir çamlar
Dağlar durur dağlarcalık

Yol ikiye ayrılınca
Türkülerden sonra bir gün
Kim kalacak mı dediler
Dağlar durur dağlarcalık

YÖNLER

Kuşlar Tanrı'ya varır
 Kaldırmaz bir kez bizi
 Yeşerir otla ağaç
 Toprak eğitmez bizi

Dağ taş mutlu olurduk
 Gökyüzü yere değse
 Davar yürür bütün gün
 Sevgi nerelerdeyse

Gözlerim yıldız yıldız
 Bana bin uyku gerek
 Bu kentleri götürmüş
 O masallar gelerek

Ölümünden başkasına
 Ağlarsa güleyim
 Güzel yüzün saklamış
 Yok olup örtüleyim

İLK YANKILAR

Çarpar evrende kocaman bir yürek
 Benri senri onru
 Sevilen at yürüyemez kuşlarından
 Kimimiz yeşilleyin yazda
 Kimimiz kış içindedir ağaçlarla donru

Göğün boşluğu büyürken yüz bin yıldır
 Benre senre onra
 Seven at uçamaz kuşlarından
 Kiminiz o türkü evlerce ses
 Kimimiz duyulur öldükten sonra

KUŞLARA SERPMEK

Irmak
Bende
Ormandaki yeşil gömü
Bende

Karanlıklar içinden parlamayan
En ışık
Yıldızlar
Bende

Birikmiş
Yalnızlığın sevginin
Sonsuzluğun
Bende

Yarısı güzel
İnsanların
Öteki yarısı daha sıcak
Bende

Bir yanları gider ürkünç
Deli boşluk
Kalır hep
Bende

Eylemdir
Aç kalınmış açık kılınmış
Yeryüzünü aşan adım
Bende

Yazarken yaradılıştan beri
Duyuyorum
Yürüdüğünü sözcüklerin
Bende

Yok et Tanrım n'olur
Ya bu uzaklığı
Ya
Beni bende

III
Duman

DUMAN

Tan ağardı mı göklerden
Bir gelecek çağlar aha
Az daha yükselir yerden
Dağlar deli dağlar aha

Gerçeği doğruyu seçmiş
Yürekten yüreğe göçmüş
Bir attır yelden su içmiş
Dağlar deli dağlar aha

Yürü izlerin almıştır
Söyle sözlerin almıştır
Parla közlerin almıştır
Dağlar deli dağlar aha

SORULAR

Gelmezsın ki gelir gece
Gecelerden uzak mısın

Anneler kızlar nineler
Orda kucak kucak mısın

Dursun söyleyenler beri
Susanı anlamak mısın

Koştüğümle yel öte su
Öldüğümle sıcak mısın

Yazarsın varırsın daha
Sen ellerin ayak mısın

SABANA GÜLMİYEN TOPRAK

Yeşili bekleyen eller
Doğaya günaydın üzre
Yeşili bekleyen eller

Utanırsın öküzlere
Çıkmaz ki yedikleriniz
Utanırsın öküzlere

Yok olur yağmuru seli
Bir uyku olur çalışmak
Yok olur yağmuru seli

Doğadır karşılık vermez
Kocaman sevgine senin
Doğadır karşılık vermez

İKİ BAŞ

İki başımız var
Biri gece
Biri gündüz

Yuvarlak mırırlar değil
Yaşamalar –
Gibi dümdüz

Aktırlar karadırlar ya
Kıpkırmızı –
dırlar her güz

Bir başımız yiter bir gün
Kalır öbürü
Ölümsüz

ESKİ KENT

Geleceği söyler kazı
Ölüler
Diriler ağzı

Gecedir elinde sazı
Taş taş örülmüştür
Ağzı

Tavşanın yediği pazı
Ot kokar
Toprağın ağzı

Koşar koşar koşar tazı
Ta karanlıklarda bir göl
İlk vurulmuşların ağzı

Bir okunmaz çocuk yazı
Taşlara oyulmuş
Ağzı

Bir türküdür kışı yazı
Bitmeyen yalnızlığıma
Bomboştur göklerde ağzı

Yok olmuştur çoğu azı
Dönüşür bir at ovaya
Kocaman bir attır ağzı

BARIŞ

Bir gerçeği der olduğum
Yıldızlar dururlar yavaş
Ölümler gider olduğum

Dağlarla su yel olduğum
Susar gibi benden önce
Gökler öder olduğum

Al olduğum ver olduğum
Aklığın kalsın gecelek
Seni bütünler olduğum

ÇİKA'LAR

Gece içeri girmiştir
Maviler aklar dışarı
Geçersen yerlerine bir
Bütün tutsaklar dışarı

Bir yalnızlık osuz busuz
Hem aç hem yoz hem uykusuz
Gök ırmak ağızlar susuz
Bütün tutsaklar dışarı

Uzaktır Tanrı'dan dinden
Kopmuş yeşili içinden
Çağlar ardındaki inden
Bütün tutsaklar dışarı

Ölüye karşı diriyim
Yok türkülerin biriyim
Parçalanmış demiriyim
Bütün tutsaklar dışarı

ÖLÜ ÇOBAN

Açlar ağızları yara
Dağdan dağa vara vara
Koyun giderdi Ankara
Doyumsuz yere varırdım

Ya cevizdi ya erikti
En eski ırgatlar dikti
Bir kocaman sessizlikti
Bilmem ki nere varırdım

Nice yıl geçti aradan
Sarıdan mordan karadan
Salmış beni ki yaradan
Geleceklere varırdım

DENGE

Toprağın uykusu mavilerleyin
Biri Yunus olur biri ot olur

Çıkar yukarlara toprağın yolu
Biri Yunus diye biri gök diye

Toprağın sesine erişmez gönül
Biri Yunus ozan biri göl ozan

Dolmuştur karanlık geceye toprak
Biri Yunus gözû biri kuş gözû

Toprağın çiçeği bitmez tükenmez
Biri Yunus açar biri dağ açar

GECELİK

Ulul uyku varı almış
Yoğu bırakmış o gece

Çoban demiş dağ ışısın
Kendini yakmış o gece

Yavaşça uyanmış ölü
Bir yıldız akmış o gece

Karanlığı yenmek için
Şimşekler çakmış o gece

Bütün bitkiler şölencek
Çiçekler takmış o gece

Çocuk evine girerken
Yunus'a bakmış o gece

YOL

Yer gök koskocaman doğa
Susar koyun deve boğa

Yersiz göksüzdür son ışık
Gece evrenle bakışık

Yerden göğe ulaşan kim
Sevdiklerince sevdiğim

Yerin göğün beşiği ne
Sallarken çocuk bir anne

Yersel göksel akan suyuz
Daha yakın olur muyuz

Yeri göğü içer inek
Dört çatal boynuzuna dek

Yerle gök seni niderler
Alır bir yere giderler

AVUÇ

Kimi Hintli kimi zenci
Ozanlar birbirin söyler
Yol yoktur aralarında
Ozanlar birbirin söyler

Boyasın atar bir çiçek
Yarısı kopar ışıgın
Orda uyarır dağ göğü
Ozanlar birbirin söyler

Akar pazartesi salı
Gece gündüze varırken
Suyunu döker bir kavak
Ozanlar birbirin söyler

Hele özgürlük yitti mi
Sevgiye düştü mü hele
Hele ölüm geldileyin
Ozanlar birbirin söyler

KUYU

Bir kuyudur varır isen
Ayakların uzaklara
İl
Ülke
Hepsi bir sudur

Bir kuyudur varır isen
İşte değer yavaş yavaş
İşte ellerin aklara
Ötelerde daha parlar
Özgürlük
Gökle büyümüş

Bir kuyudur varır isen
Gözlerin bakacaklara
Ta dibinde yansır
Bir us
Yüreklere yüreğinden

İKİ DİL

İki dili vardır doğanların
Biri su dili biri yer
Susar susmaz
Sözü toprağa değer

Çok anlatır çağlayanlara denizlere
Sanki aktığını der
Susar susmaz
Taş kesilir düşünceler

Dinle biraz şimdi
Yaklaş biraz kulak ver:
İkisi de
Benim seni sevdiğimi söyler

BOY SES

Sesindir
Yankılanan boy boy
Yurdun ovalarından
Yeryüzü ovalarına

Ağaç olan
Dağ olan
Sevgi olan
Sesindir sıcaklığımız gibi boy boy

ÇAL TELLERE BİR TÜRKÜ

Çal tellere bir türkû
Yasımıza değinen
Gölü geceyi yüzdük
Karabaş ördeğinen

Ya yarıcı ya ırgat
Yıllardan yıllara bu
Harman bize ne verir
Efendiynen beğinen

Koca kış yetti miydi
De ki ısınacağız
Öküz soluk aldıkça
Doyacağız neyinen?

KOYUN

Sel basmış, yeller aparmış
Kapıkule
Beğe ne der

Yensiz gömlek
Sığmadı ki
Karanlıkta leğene der

Açar da boğulmuş koyun
İri mosmor gözlerini
Ağalarım beğene der

Göynür yürek
Geceleyin
Öleni ölmeyene der

SALLANAN DAL

Sevdiğinden ayrılmaz
Sevecenler gitmeğinen
Çoban etmez bir kuzu
Bin davarı gütmeğinen

Doğudan batıyadır
Gerçeği yeryüzünün
İyilik bulamazsın ki
Sen kötülük etmeğinen

İşte yankılanır gök
Su büyür ılık büyür
Avcılar nice vursa
Kuş dirilir ötmeğinen

SEVGİ

Sevgi dediğim orda
Bakarım yüzüne ben
Sevgi dediğim orda

Bir kuşa benzer ilkin
Uçarım yeni yeni
Bir kuşa benzer ilkin

Ses olur ırmak olur
Akarım deniz uzak
Ses olur ırmak olur

Yüzüme bakar daha
Bakarım yüzüne ben
Yüzüme bakar daha

ANI

Bu senin saban dediğın
Tanıdın mı Yunus Emre
Bu benim saban dediğim

Eğri kuşlar
Konar doğru
Harman yerlerine sensiz

Eğri çoban
Güder doğru
Yanık sürüsünü kıraç

Bu senin çarık dediğın
Tanıdın mı Yunus Emre
Bu benim çarık dediğim

KENTİ YAKINMAK

– Der ki –

İnsanlar bunca çoğalmış
Niye bunlar onlardan az
Ta uzaklardadır hepsi
Varsam bile yaklaşılmaz

Çiçekleri çiçek değil
İçleri kış dışları yaz
Gönül kamuya kūs gibi
Konuşmuyor eldeki saz

Ses vermiyor mu dağları
Sevmiyor mu odu yalaz
Beş öğün kılsalar bile
Bir öğün varmamış namaz

Geldim gördüm sevinmedim
Kimse birbirin anlamaz
Ben dönüyorum yerime
Niye bunlar onlardan az

MALAZGİRT'LE YUNUS

Bu yıl hem Malazgirt yılı
 Hem senin yılın
 İki bilgesiniz
 Olmak'la yaşamak

Bir kuşun büyüdüğüdür
 Gökyüzü
 Konar gider aydınlık
 Omuzlarınızdan omuzlarınıza

Taşar sınırları yolun
 Yeryüzüne bir daha
 İki bilgesiniz
 Dışarı içeri

KIZ-OĞUL

Dağlak oğul
 Ovalak kız
 Gelir gider ta yüreğe
 Göğü
 Yurt eden bir yıldız

Dağlak oğul
 Ovalak kız
 Gecelerden
 Ta içeri
 Girerlerken yapayalnız

Dağlak oğul
 Ovalak kız
 Yaşamak
 Doldurur ağzı
 Bir türküdür inanmışız

KOPUZ

Hele kuş olsam
Hele gün
Ben uçar uçmaz da mavi
Mavilerden yüксеle gün

Hele dağ varsam
Hele gün
Geleceğin yollarına
Yörük atlarla yele gün

Hele yol olsam
Hele gün
Doldursam çiçek yelleri
Ses ederken güzele gün

Hele köy olsam
Hele gün
Sığsa otursa büyüse
Kazma kürekle ele gün

Hele söz olsam
Hele gün
Türkü eyleseler beni
Konsa en uzak tele gün

Hele su aksam
Hele gün
Çorak tarlalardan sonra
Varacaktır bir sele gün

KARDEŞLİK

Duydum şimdi
Akarken dereler ırmaklar
Gelincikle buğdayla çamlarla büyürken yeşil
Gök kararık iken yel eser iken

Parlarken en uzaktaki yıldız
Daha da genişler iken aydınlık
Duydum şimdi
Yeryüzü gökyüzü kardeşimdi

DIŞARDAKİ AĞAÇLAR

Tadı kalmadı
Maviliğin
Çınar çınardan çıkmalı

Artık konuşmuyor yaşlılar çardakta
Gelecek günler umutsuz
Söğüt söğütten çıkmalı

Kokmuyor kokmuyor yeli güzün
Bir uzak
Ardıç ardıçtan çıkmalı

Mutlu değil köylerde artık
Dereler
Kavak kavaktan çıkmalı

SU KOŞMALARI

Ova bayır çölleyin
Ot ikirmez dölleyin
Yansır bir yalnızlığı
Su büyürken gölleyin

Gece gündüzlere dolmuş
Kart keçi kılların yolmuş
Otun yaşı bir damla su
Suyun yaşı orman olmuş

Taşlara baş olanlar
Başları taş olanlar
Yeryüzü akar gökte
Suya yoldaş olanlar

OLMAK

Narlar değildir kırmızı
 Sarı değildir ayvalar
 Yeller bilir beni daha
 Seller bilir
 Güz olduğum

Bir kavak sallanır uzun
 Dağlar dönüşür ovaya
 Ova oluşturur ırmak
 Çağlar, çağlamaz olur mu
 Gece gündüz
 Söz olduğum

Taşları duvar ederler
 Güderler geceyi ılık
 Bu mu açlık dedikleri
 Çoluk çocuk yutkunurken
 Ağızlara az olduğum
 Yazılır gökyüzüne çok
 Gün dönerken akşamüstü
 Yaşmaklarda kınalı mor
 Yamçılarda boz olduğum

Yedi kapı açılır da
 – Yeşil boşluktan sarı mum
 Ta içimi söyler eski –
 Düşer çaputlar yatırdan
 Yedi gün yedi gecedir
 Benim yedi kez olduğum

Köylüler davarlar dağlar
 Bir bakış karşıdan hepsi
 Yıldız durur
 Yasım durmaz
 Sürer gider karanlıkta
 Güz ellerde yaz olduğum

BAKIŞSIZ

Gözû söz olur
Ağaçların
Her ikindi

Gözû öz olur
Ağaçların
Sana bana

Gözû kôz olur
Ağaçların
Her karanlık

GÜNAYDIN

Vardın mı günüme benim Yunus Emre
Günaydın
Günaydın ulu kardeş
Ozanların ayakları yeryüzüdür
Bakışları gökyüzü

Neden mi
Zengin böylesine zengin
Aç böylesine aç
Kişi ayaklarını büyütüyor artık
Ellerini değil

İşte söylediklerin oldu artık
Ses ovalardan dışarı
Yürek
Uluslardan
İçeri

İşte yitirmedik
Sendeki yersel ısıyı
Çağdaş cıralarla arıyoruz
Ta karanlığın
Ta düşündekini

Köyler değil kentler değil
Bir sürüdür ülkeler şimdi
Makineler kaval sesidir çağın
O mavi daha hızlı
Bu mavi daha aydınlık

Dağın inleri gibi kazılsa da gömütlerimiz
Bir kocaman kuştur
Uçar kocaman
Hepimizin öle öle büyüttüğü
Bir dev yaşama

AKŞAMCI

AKŞAMCI

İçtiğimiz
Karanlık korkusundan
İki akşamda bir batsa güneş
İki akşamda bir içsek

KURTULUŞ

Neden mi
Şişedeki gibi durmaz
Kurtulmuştur
Çıkacaktır dışarı

SES

İçki bir çağrılmadır
Adını duyan
İşitir
Onu

AYIRT EDEMEDİĞİ

Tek mi güzel
İki tek mi
Biri yalnızlığa benzer
Öbürü yalnızlıklara

KUYTU MASADAKİ

Kimseler görmez:
İçki dışındadır
Adam içindedir
Bardağın

ŞAŞIRMA

El çoğalır peki
Ağız çoğalır peki
Göz niye çoğalır
İçkiye dokunmamışken?

ANIMSAMAK

Bu kör ışık ne mi
Bardakta kımıldayan?
En eski günlerden kalma
Gecenin biri

DUMANDA

Kimse
Kimsenin yüzünü görmez
İçyüzünü görür
Hepsi birbirinin

YEĞNİK OLAN

Kim bilebilir kuşun ağırlığını
İçenler
Nasıl bilir peki
Bardağın ağırlıksızlığından

İÇKİEVİ NEYLE DOLUDUR

İçkilerle mi değil
İçenlerle mi değil
Yalnızlıklarla mı anılarla mı değil
Kuş'la

DIŞARDA

Kafese mi benzer içki evi
Yooo
Gökyüzünden bile dışardadır
Avucumuzdaki kuş

SANKİ MEKTUP ALMAK

Dalınca gözleri büyür
Başlar bir sessizlik
Kim bilir nerelerden
Gelir kuşları konar adama

VARILAMAYAN

İçkievi çok eski bir araç
Şişeler bardaklar tekerlekleri
Nereye gider ki sallana sallana
Varan yok

İÇENİN

Birkaç yeri
Uyusa da
Uyanıktır hep
Birkaç yeri

TERS ORANTI

Büyük görünsün diye
Ellerimiz
Küçüktür
İçkilerin bardakları

ÇOĞALMAK

Nereye dönse
Kendi bardağı vardı
Kendine sunduğu
Kendi elinde

ADALAR

İçenler adalara benzer
Değerler birbirine
Birbirine
Binlerce yıl uzak

TAHTA SAKAL

Tek girer içkievine
İki tek der çökerken
Anlamaz kimseler
Öbür yarısını çağırdığını

YARI KARANLIK

İki bakışı vardır
Bütün içkilerin
Başka gündüzlerden kalma
Başka gecelerden kalma

ÜZÜM'LE ERİK

Bilseydi sevinirdi
Asma'yla Dal
Ta nerelerde
Başlarının döndüğünü

BARDAĞI DOLDURAN

Gökyüzüdür
Asma'yla Dal'ın içindeki
Evet gökyüzüdür
İçki sallandığımız

İÇKİ OBURUNUN GİZİ

En arkada
Oturduğu onun
İçkilerin hepsi
Önünde olsun diyedir

SESSİZLİK

Bardak sen konuş der
Adam sen konuş
Dinler ikisi de
İkisinin söylemediğini

GÖLGE OLMAK

Gece ilerledikçe
Gölge bardağı kaldırır kaldırır
Söylenir adam
– Ne çok içiyor duvardaki

SAVUNMA

İki içkidir
Geceyle gündüz
Ayılır birinde içenler
Öbüründe

MAYMUN

Duble diyor
İki tek yerine
Ulan burda da mı
Maymunsun

ÇOCUK OLMAK

Masalların yaratıkları vardır
İki başlı
O içkiciler ki değerler karanlığa
Bin başlı

ÖĞÜT

Şişe bardağa boşalırken
Kim dinler
Sağlık
İçkiyi dinler

SAAT 02

Karışmıştır yarıkaranlığa
Yüzleri
Uyur gezer gibidir içkiler
Masalarda

SÜT

Aslan sütüyle
Evine giren
Uyandı mı
Süt dökmüş kedi olur

EMEKLİ DER Kİ

İki ödemesi var
İçkinin
Hemen alırlar birini
Ötekini çok sonra

EMEKLİ DER Kİ 2

Yine de kazançlı çıkar
İçki içen
Unutulur arada bir
İkinci ödeme

DEVADAM OLMAK

Önce belirsizdir ya
Biraz sonra doldurur
İçkievini
Tek el tek yüz

ANLATAMADIĞI

Geceyi içmek isterken
DOLDUR der hep
Anlamazlar
Rakı getirirler hep

AÇI

Dev bir açısı vardır
İçkilerin
Ne yana yönelsek
İçinde olduğumuz

YOL

İçki
Yol olur
Gider önce bilende
Sonra bilmeyende

DEDE DER Kİ

Ağız ağza ol
Sen içkiyle
Otur ayrı ayrı
İçkiyle sen

GÖZ BÜYÜMESİ

Yazılır gibi değil
İçki
Okunur gibidir
Gözlerimizin büyümesi bundan

YÜZ

Düne de benzer
Bin yıl
Sonraya da
Ağaran sudaki yüz

BADANACILAR

Görmüyor musunuz
İçki
Karanlığın
Badanasıdır

ORTAK GÜÇ

Benzerim hep
İçkievlerinde çalışanlara
Onlar içki getirirler
Ben içki taşıyım.

ANILAR SOFRASI

Burda içerken yapayalnız
Düşünenler ne yer
Kendini
Yer

EN ÇABUK VARAN

En kese yoldur içki
Yürüdün mü
Ulaştırır seni en çabuk
İstediğin yere

BİLGİSAYAR

Açıklar günleri de
Çağları da
İçkidir besbelli
En eski bilgisayar

İÇKİ DOĞADIR

Doğayı
Bulmak için içeriz
Uzak hayvanlara
Yaklaşırken

ELİ TİTREYEN

İki parmağında yudumsar
Ölçer yavaş yavaş
Bildik tadını
İçkisinin

DEDE DER Kİ 2

Ne içersen iç
İkiye böl sonra
Yarısını görsünler
Yarısı sende kalsın

BABACA BİR SES

Gece yarısıdır
Yanındaki torba sebze doludur
Gecikmeyelim der babaca bir ses
Akşam yemeği yetişsin çocuklara

KONMUŞ

Artık uçamayan elleri
Birer güvercin
Ki konmuş
İlk ellerine

VARMAK

Kimi düşüncelerden geçer
Kimi anılardan geçer
Kimi öteye
Bardağından geçer

ORTAK ÇİZGİ

Düzeyleri
Biraz sonra
Olur dümdüz
Birleşik kaplara benzer içkievindekiler

GECE YARISI DUYULAN

İçkinin
Ağzı olsa
Ne der
Hadi içelim der

DÜN

Yarını bugünden yaşamak
Derler içkiye
Bilmezler
Bugünkü yaşamımız dün

DAHA ÖDEMEK

En çok içen
En çok
Ne vermiştir
Kendine

GECİKEN

Biliyor musunuz neden kalkamaz
Dışarda bekleyen ne karısıdır ne çocukları
Kendisidir
Korkusundan kalkamaz

ÖZGÜRLÜK

İçkievine saat koymazlar
Neden koymazlar
Birimizin süresi
Öbürününkine karışmasın diye koymazlar.

BİRLEŞİK BARDAKLAR

Kim sallansa
Kim derinlere dalsa
Kim uyuklasa
Onun bardağıdır elindeki

KAPSANMAMAK

Koysalar kocaman bir bardağa
Bütün içeceğini
Ne olur
İçkievine sığmaz olur

BAŞKA OLMAK

Çıkarken
Paltolarını tanımazlar
Bilmezler ki paltoları da tanımaz
Kendilerini

GİZ

Burda
Kimse olmasa bile hep
Çoğuldur
Tek başınalığımız

O

Unutmuştur ne içtiğini
Kazık gibi durur dimdik
Ne adam derler
İçtiği belli değil!

UNUTKANLIK

Bardakta
Belleği yok olur elin
Karışır
İçeceğine içtiği

GÖZ GÜZELİ GÖRÜR

Görür
Karşı masadaki adam
Bir yudum içki kaldığını
Boş masanın bardağında

ÖNLEM

Seçim günleri
İçki neden yasaklanır
Neden olacak
Başkan seçilmesin diye

KIMILDAMA

Bardağa
İçkiyi döktün mü
Başlar
Şişedeki gibi durmamak

ARAMIZDAKİ 1

Şu zom eleştirmendir
Onu bunu kötüler de
İçki ısmarlayana övgü yazdığını
Kötülemez

ARAMIZDAKİ 2

Avrupa'da mı Afrika'da mı Amerika'da mı
Aramayın boşuna
En büyük ozan
İçkievindedir

DEDE DER Kİ 3

İçerken
Aza az ol
Çoğa çok
Azı da sensin çoğu da

KATIK

Peynirle mi kavunla mı leblebiyle mi
İçki denilen
Neyle içilir
– Usla

ÇİRKİNLİK

Usu yetmeyen
Yamrı yumru –
Oluverir
İçkievinde

BOYUT KARIŞIKLIĞI

Neden mi
Yamrı yumru olur o
Küçük yerlerini
Çok büyütür de ondan

AĞIZ ALIŞKANLIĞI

İki ağzım var benim
İçerken
Biri içkiye değer
Biri bana

GECE YOLU

Çayevi
İçkievine varır
Ya varır ya varmaz
Eve içkievi

BOŞANMALARIN TEK NEDENİ

İki ata bindiler
Gittiler ayrı uzaklara
Atlarını mı soruyorsunuz
Biri rakıydı biri şarap

YARI KARANLIK

İçkiler
O uykudur ki
Yudumlanırlarken
Aydınlığa değerler bizde

ÇOK AĞIZLI

İçki çok ağızlıdır
Bir kişi
Tek başına
İçtiği akşam

İKİLEM

Ağız
Tadıdır
İçki
Görmediğimizin

UZAKLARDAKİ

Görmekten
Görüntüye geçmiştir o
Onu anımsatan biri var
Yüzünde

RESİM

İçki
Resmimizi çeker uzak bir yere
Bize benzeyen
Benzemeyen

DALGALANMAK

Nice bardakta
İçki varsa
– İçkievinde sallanmıyor musunuz –
Onca deniz vardır

DEDE DER Kİ 4

Girdiğin gibi çıktın mı
İçkievinden
Şişedekini
Şişedeki durdurmuş demektir

DEDE DER Kİ 5

Borç ver dene
Giz ver dene
Arkadaşını
İçki ver dene

HEPSİNİ ÖDEMEK YANLIŞLIĞI

Benim içtiğim yalnızca
O ilk yudum
Sonrakiler
İlk yudumun içtiği

ZENĞİN OLMAK

Gözü çoğalır
Yüzü çoğalır
Adam çoğalır
İçkievi çoğalır

DOĞRUNUN DOĞRUSU

Bir büyüteç
İçkievi
İnsanı da büyütür
Eşeği de

YOLCULUK

Elleri mi uzaklaşır
Ayakları mı
Çıkar doğadan dışarı
Kendinden

EVET

Evet der
İçkinin tadı
İçkiyi bulan adamın
Ağzından

AVUNU

Erken kalksa
Eve
Ne götürecektir
Utancını

BAŞIBÜYÜK

İçerken
Bilgili gibiyizdir
Sokağa çıkar çıkmaz
Aptal

ESRİK BABA

İçki bardakları
Çocuklara benzer
Büyür daha
İlk içilen

KAÇAMAK

İpek yatakların
Kırk göz uykusundan güzeldir
İçkievindeki
Kirpik uyku

SÖZ PARLATMAK

Bakmadıkça
Gök güzel olmaz
Rakı güzel olmaz
İçmedikçe

AK DEV

Öyle
Ağırlaşır ki bardak
Kaldıramaz bir yudum aklığı daha
Ayaklarımız

YORUM

İçki körlüğünü alır
Başın
Kolaylaşır daha
Ta uzakları görmek

KALIN CAM

Şişe
Boşaldığını söyler de
İçkici işitmez
Bittiğini

SEVİLDİĞİM

Kalkarken
Son bardağın eli
Tutar elimi
Eve dek

SÜREZLE YAŞ

Yalnız
İçkidir
Bizi yıldızlarla
Eşit kılan

2

Esrik yeryüzü döner
Doğudan batıya
Duyarken
Yassı tabanlarımız

3

Şimdi
İçki dolu kemiklerimizdir
Sürezin kımıldadığı
Eylemin kımıldamadığı

4

İçkide
Sürezin binlerce yıllık tadı var
Katar odama yavaş yavaş
Bitkilerin yaşını

KUYTUDA

Yalnızlığı gelir
Anıları gelir
İnsandır daha
Uykusu gelir içenin

BOŞALTILMAK

Bozulur
Birdenbire
İçkinin verdiği düş
– Haydi beyler sesi duyuldu mu

GÜZEL İÇEN

Artık
Kalkacak ya
Sızmış ayakları
Çoktan

İÇKİEVİ KAPANIRKEN

Şaşarlar toplanmasına
Masalara iskemlelerin baş aşağı
Biz mi içtik yahu
Onlar mı içti derler içlerinden

NEDENLER

Develer içse
Hörgücü olmaz
Hörgücü çıkar
İçmese akşamcının

NASILSIN

Duymaz ki içmeyenler
İçenlerin
İçenlere
Nasılsın dediğini

ZOM

İki kol iki ayak
Dört kara parçası
Beşincisi gövde olsa
Başındır yeryüzüne sığmayan

GECE GÜZELLİĞİ

Boşalınca
İçkievi
İçkili ev
Dışardadır

DİŞİBOY

DİŞİBOY

Yürüyerek sana gelebilirim
İşte köprüsü parlar
Yağmurdan sonra ebemkuşağının
Antiller'de

Doyurur gökyüzünü
Yeryuvarlağı portakal
Öylesine tatlı gelecekle geçmiş
Antiller'de

Mavilik içre kocaman bir yontudur
Öpüştüğümüz
Büyür büyümez aydınlık
Antiller'de

Soyunmuşluğun
Deniz diplerinden dışarı
Memelerin adalar mıdır
Antiller'de

Gece mi
Güneşle mi
Dalga dalga mı sevgimiz
Antiller'de

Sana gel demiyorum
Ne gereği var
Solugumca yakınsın
Antiller'de

NEPAL'İ TAŞIMAK

Uyanır uyanmaz
Karşımdadır gökyüzünün ulu maviliği
Sallanırım
Seni görür gibilerde

Kamaştırır içimi tadın karmakarışık
Kuşlardan ırmaklardan
Bütün yaşamalardan yaşamamalardan ayrı
Başka bir tür gibilerde

Sen Nepal'lerin en delicesi güzel
Yelle uçar çiçek dolu saçların bana doğru
Sevinçle mırıldanırım:
Sevgi özgür gibilerde

Omuzlarıma sığmazsın
Düşe kalka yürürüm akşama dek
Umutluyumdur
Yaradılışı götürür gibilerde

ÖYLE SİZ

Mostar'da masmaviydi gün
Birdenbire çıkıvermiştiniz karşıma

Çarpan aydınlığınızla sallanmıştım düşüyordum
Arkadaşınız tutmuştu yavaşça omzumdan
Mersi, demiştiniz gülerek

Öyle anlamış
Öyle tatlı
Öyle yakın
Öyle sıcak
Öyle siz

Ölürken bile işitilecek olan

HİNDİSTAN'LA SEVMEK

İşte duyulur şal ardındaki yarı aydınlık
Yüzünü bana çevirmişsindir
Güvercinler uçuşur alanlardan

Kırmızı kokun düşer ortalığa
Yüzünü bana çevirmişsindir
Koyulaşır ağaçların içindeki özsü

Gece kocaman bir göz
Yüzünü bana çevirmişsindir
Yıldızlara dek uzanır yalnızlığım

Sıcaklığımız birleşir Tac Mahal'de
Yüzünü bana çevirmişsindir
Gövden gövdeme yaklaşır daha

ESMER SÜREZİN AYDINLIĞI

Yön göstergeleridir Ehramlar
Çölleri özlerken bütün kösnüsüyle Nil
Taş yaşamalardan kalma
Sessizlik olur boşlukta söylemelerin

Sen sfenks pençelerinle yeri dinlersin bakışsız
Dirilir ilk kaya şimdiki ilk kum
Alnını kapsar usla dolunay uzaklığı
Beş bin yıldız daha

Gece ayaklarındır
Toprakaltı sağırlığından yoklaşır gümüş
Yeni doğmuş ceylanda uykusuna tûy tûy
Uykusuzluğuna kıl kıl yaşlı kaplarda

Soluk alır yılların gömüsü soluk verir
Esmerliğin ayrı bir yaratık
İpek yastıklardan dışarı
İçeri otla dolu yataklardan

Kıpkırmızıdır dudaklarında karanlık
Ağza dağılırken yosun kokan güzelliğin
Besbelli
Akdeniz'den kopmuşşundur

Masallar öncesi bakışların
Uykularıma döl bugün
Sen o çağlarda gördün diye
Çiftleşir yeniden yıldızlar

Yel eser dalgamsı kamışların mutsuzluğu ıştır biraz
Maviye akar yeşil
Kadın erkek karışır birbirine
Seni beni söyler birbirine

MEKSİKA OLAN KIZ

Orası Meksika
 Seni düşündüm mü erkenden
 Mavi kırmızı sarı yeşil
 Kesilir gözlerin

Daglar söylenceler ağaçlar türküler
 Parmaklarımın ucuna değer hep
 Mavi kırmızı sarı yeşil
 Uzanır kollarım

Orayı öylesine özlemişim ki
 Gece bile gelsem
 Mavi kırmızı sarı yeşil
 Oluverir ayaklarım

Bir uçurtmadır ipini tuttuğun gök
 Sen içime yansydın mı
 Mavi kırmızı sarı yeşil
 Yaklaşır sana soluğum

ESTONYA'DA AĞAÇ ALTINDAKİ KADINA

Ne düşünürsen düşün
 Senin içinden geçenler
 Eşittir gece gündüz
 Bütün ayrıntılarına dek
 Ağacın içinden geçenlere

Yeryüzünü gezersin ya
 Gökyüzünü dolaşır duraksamasız
 Evrensel sevgiye cırılçıplak
 Onun yaprakları düşer
 Senin anıların

BABİLLİ KIZA

Yedi kat göklerdir
Kulenizdeki ışıksal sınırlara dek
Mavilikler tadını yaşarken
Kuşların görüp geçirdiği

Ovalardır dağlardır yaz kış
Kendi
Yaradılış türküsünü dinlediği çağılıda
Irmakların görüp geçirdiği

Koyunlardır ineklerdir kısıraklardır
Kuzularla buzağılarla taylorla
Dalarken doğa doğumundaki sessizlik
Çobanların görüp geçirdiği

Hayır benimki daha zengin
Aramızda binlerce yıl olsa bile
Senin bana bakışlarındır gece gündüz
Benim görüp geçirdiğim

SARAYBOSNA AÇIKLAMASI

Söğüdün yaprağı yeşil
Dediğimizde
Sular içinde kendini görürken
Hangi söğüdün yaprağı sallanır?

Ben seni seviyorum
Dediğimizde
Evren gecesine yansır yansımaz
Hangi kadının güzelliği sallanır?

– Hepsinin

YUKARI VOLTA'DAKİ

Emzirirsin geceyi özgürlüğü
Güzel Afrikalısın çünkü sen
Derime değersin daha diri
Bacakların yukarda
Memen yukarda

Taşçağı yaşamıyla öyle dolusun ki
Yüreğinin vuruşları
Bende biraz
Görmüş geçirmiş ağaçların yukarda
Yıldızların yukarda

Ayaklarına değen kara toprak değil
Yeşilce varolmak
Bütün yarışlarda en öndesin
Kadınlığın söylencelerinle yukarda
Dudağın yukarda

LİBYA ADANMIŞI

Kaçtır kalkıyorum kaza namazını anımsar gibi
Uyuyamıyorum seni yazmaktan

Ağarıyor parmaklarım dalgalara doğru
Kat kat karanlıkları çözmekten

Topraktır, gönül toprağıdır gömülerin en büyüğü
Kimse doymamış kazmaktan

Maviyi emercesine gün boyu
Mutludur taş yeşile sızmadan

Seni düşünürken yorulmuyorum işte
Leyla-Mecnun'lar arasında gezmekten

Daha güzel ne var sevgi sözcüklerini
– Ki benim tespihimdir –
Gece yıldız ışığına dizmekten

İTALYA'DA SEVMEK

Yeşilin uzayları var

Sen varsın

Ayaklarım değer ya papatyalara

Yıldızlar birliğine karışır gibiyimdir biraz

Yeşilin uzayları var

Sen varsın

Kız çobanlar koyunların yemediği çiçek

Sen varsın

Eskil arabalar geçer taş evleri

Götürüyordur birinin sevincini birine

Kız çobanlar koyunların yemediği çiçek

Sen varsın

Gözlerimiz değil midir geleceğin bize baktığı

Sen varsın

Bil bakalım gece midir uçurtma yıldızlar mı

Su mudur damarlarımızda sevgi akan

Gözlerimiz değil midir geleceğin bize baktığı

Sen varsın

Çağırıyor Po Ovası yarı ses

Sen varsın

Neyi bulmuş bilim yüz bin yıldır

Öpüşmekten daha yakın

Dize – kelekler üşüşürler ellerime hele ki

Çağırıyor Po Ovası yarı ses

Sen varsın

AFGANİSTAN GÜZELİNE SESLENMEK

Seni düşünmeye korkuyorum
Dev dağlar
Dev dağların inleri
Yaşam devinimine inerken evren boyu

Seni anlatmaya korkuyorum
Yonca orman çiçek-
Açması değil midir
Maviliğe sıcaklığını senin

Seni anımsamaya korkuyorum
Yenilerken gökyüzü
Yaradılışı, gözü ses,
Sende

Seni yazmaya korkuyorum
Diyememişler ki
İlk imlerden beri nice ulus
Adını bile

Hayır
Seni sevmeye korkmuyorum
Tanrı çayırlara yardım eder
Aydınlığa
Yükselen

MORİTANYALIMIZ

En eski masallardan kalmadır
 İçindeki birey kuşu çırpınır ûrkûnç
 Kız neylesin dev doğaya karşı
 Korkudan
 Boyar yüzünü

Göğü yansıyan göle uymak için
 Ceylanlara kelebeklere
 Çiçeklere uymak için
 Elleri kök sularının ta içinde büyür
 Boyar memelerini eteklerini
 Kötü ruh girmesin diye
 Sayrılık
 Boynuzlu şeytan girmesin diye
 Göze sığmaz eğrisinde deli yellerin
 Boyar bambularla örülmüş kulûbesini

Tamtamlar yankılanırken tepeler boyu
 Erkeğini mi parçalamıştır avda pars
 Neylesin ha neylesin
 Yarar da yüreğinin üstünü kızgın çakıl taşıyla
 Boyar Moritanyalımız
 Yarım kalmış sevgisini

DARDA

Sana döndüm Nikaragualı güzel
Bileziklerin gök değirmileri
Ovalar sessizlikti dağlar mavilik
Ellerim sessizlik mavileri – uzaklarda

İlk yaşayan – İlk yalnızlığım – İlk ulunay
Şimdi memelerinle çiçek
Yarınları yansır koca yeraltı
Ağaca sırtımı dayarım – Ağaç uzaklarda

Ayaktır gerçeğe değdiğimiz
Nice düşüncelerden daha yoğun
Bulutlar sarındığım atkı
Yürürüm yıllar yılı – Yol uzaklarda

Su kullananlarındır toprak işleyenlerin
Toplum gebeliğini kim duymaz
Doğma yataklarından büyür kurtuluş
Sevgi yakındır – En uzaklarda

Özgürlük öpmekse ağızlarımız tutsak bizim
Boyalı davullarla binbir geceye doğru
Evler dışardan vardırırlar içerden yok
Esmerliğin kucağını doldurur – Sen uzaklarda

İşte kayan yıldızlarla çizilmiş gövdem – Apaçık
İşte uyku bakışlarımdır – Apaçık
İşte gelecek çağ omuzlarımdan akar – Apaçık
Soyunuk değilsin ki – Giysin uzaklarda

MOSKOVA'DA SEVGİM

Sanki bana dek
Isıtıyordu seni saçların
Omuzlarından aşağılara

Öyle suçluydum ki
Yavaşça yaşıyordum aydınlığını
Omuzlarından aşağılara

Ne oldu biliyor musun ne oldu
Volga akıyordu kimse görmeden
Omuzlarından aşağılara

Doğa mı geleceğin bütün güzelliği mi
Varolan sonsuzluk mu belli değil
Omuzlarından aşağılara

Yine de ben kaldım
O gece yıldızları sayan
Omuzlarından aşağılara

ÇİN'DEKİ KADIN

Sarı tepsisini yeryüzünün
Taşır başının üstünde
Süreze bağışlar yavaş
Çin'de ya nerde olduğunu bilmiyorum
Yavaşa adar kendini

Gece oldu mu şaşırır dinler yollarını
Biri öbürünün tapınağına girer
Gök kocaman bir çan, imgenin ta kendisi
Koca Ay, ortasında sallanır sallanır daha
Bütün çağları kapsar sessizlik

Karışır erkek selleri kadın sellerine
Çoğalmak basamaklarıdır evrenin
Ki hangi yüzlerdeyim belli değil
Bilinmezken yansıdığımız mıdır yansıdığı mıdır
Bu bitimsiz sevgi

Yele
Suya
İpeğe dokunur uzak
Çin'de ya nerde olduğunu bilmiyorum
Uzağa değer kendini

ÖZLEM ÇİÇEKLERİ

Japonya'da bile olsan
Duyarım
Senin bana baktığını
Karşı göz ışıgınla sarıca eskil

Başlamadan önceki gibidir
Gelişin
Gidişin
Bitmeden önceki gibi

Gündüzleri ben ada olurum
Geceleri sen
Sen gündüz binbir dalgasıdır
Ben gece

Birbirimizi görmesek
Gece derler
Gündüz sanırlar
Bakıştığımızı

Çiçek yapraklarının
İç içeliği
Benzer
Anılarımızın iç içeliğine

Tepeden tırnağa kırağı kesildi mi
Kûmes asma
Karşiki orman
İşitirim günaydın dediğini incecik

Ay ışığı ne mi fısıldar
Senin
Çok uzak
Olmadığını

Gündüz ışığı da sende eğitilir
Gece ışığı da
İnceltirsin onları gülümserken
Düşlerken

Yağınca yağmurun
Açarım avuçlarımı çabucak
Seninkiler
Bir damlanın bin çocuğundan biri

Uyudun mu ta orda kırmızı yeşil
Anıları gözleri açık kalamaz kimsenin
Değer kirpiklerime
Uykun, düşündeki kuşun tüyü

Onlar yaşamalarını
Ölümsüz yapıtlarıyla değiştirdiler
Ben değiştirdim
Kendimi seninle

HAİTİ'DE

Nerde gökkuşağı olsa
Nerde vardınız
Bin yıl önce bin yıl sonra seslensem
Duyardınız

Nerde uzasa saydam güzellik
Nerde vardınız
Damlar gecelerin denizi
Yıldızlar damlarda balık-kımıldadılar mı
Duyardınız

Nerde boyunlarımızda çiçekten takılar kösnül
Nerde vardınız
Bunalmışların anıları dinlenirken ak
En yeşil sular da
Duyardınız

Nerde aç kalsa ağızlar öpüşmekten
Nerde vardınız
Güzelliğiniz incecik bir tül
Daha güzeldi benim sevgim
Duyardınız

SEVGİLEYİN ESKİMO

En güzeli şubat ayıdır
Seninle oralardayım Eskimolar ülkesinde
Akar yüreğimden kar solukların aklıgı

Kuzeydir özgürlüğü yeryüzünün
Doğadan çıkmamıştır daha ellerimiz ayaklarımız
Yaşamak yaradılıştaki dev olay

Duyuyor musun çingil cungul
Sürezi çingiraklı köpekler taşımakta
Yarı varolmuşluğun ağırık yalnızlığına doğru

Hava su toprak ateş dörtlüsü yok buralarda
Tek çizgidedir evren boyutları
Buzul acımasız doğurgan

Uyanıyorum ki yatağım sımsıcak
Sevişmemizle sımsıcak
Biliyorum koynumdaydın bütün gece

SEVGİLİ FİLİPİNLİ

Filipinlerdeyim artık
Söyleneceklerden düşen sarı bir ağdır
Kıyıların sarı yavaşlığı
Yakınımda yüzüyor nice sevinç
Çocuk balıkların biri sen

Getirdiği midir dalgalar ülkelerin götürdüğü mü bilinmez

Ki şimdi hepsinin
Başka duyarlığında verilmiş alınmamış
Başka özlemindedir yaşamak
Kız balıkların biri sen

İşte gece inmiştir dev yıldızlardan

Yelin kırk bin dokunuşu kırk bin çiçek
Karışıyor sürezin akışı köpüklerin sesine
Duyuyorum daha seni
Anne balıkların biri sen

AMSTERDAM'DAKİ OLAY

Ben öylesine bakıyorum ki
Yoktu giysiniz

Görüyordum kanınızın aktığını bile
Çırılçıplaktınız artık soyuttunuz siz

Yaradılışın en güzel çizgileri
Memeler kösnü yuvarlağıyla ikiz

Duru gövdenize nasıl sığmış de bana
Boyutları kuzey bu koca deniz

Aç bacaklarınızın birleştiği yer
Bütün bitkilerce yaşanan filiz

Baktım baktım anlamadı kimseler
Hepsine benim bakışlarımla giyindiniz

TÜRKİYE'DEKİNİ TÜRKÜLEMEK

Yeniden takıyorum
Buluta Ay'ı
Nasıl bilir misin
İki elimle

Yeniden varmaktadır
Gönül dağına
Seni götürürken
İki ayağım

Yeniden sevgi boyu
Bir ağzım var ya
Doldurur sımsıcak
İki dudağın

Yeniden kondular mı
Binlerce yıldız
Gökyüzüne benzer
İki omzum

Yeniden görene dek
Saklarım seni
Nerde bilir misin
İki gözümde

DİŞİBOY 2

Güneşlerin yıldızların soyunduğu
Varolurken soyunduğu
Durur gibi görünse de soyunduğu

Yeryüzünün soyunduğu
Gündüz, gece bakışlarıyla soyunduğu
Kışı yazı giyinerek soyunduğu

Bitkilerin soyunduğu
Hayvanların soyunduğu
Senden başkası değil Dişiboy

SAYILARDA

DİNLEDİKLERİMİZ

Kim duymaz
İçinde sayılar olduğunu
İçinde yansıdığını sayıların
Hepsi birer eylemdirler
Başlangıçlardan ta ötelere

Üst üstedir devinimleri belirsizdir sürez gibi
Yeni yaratırcasına aydınlık güzel
Başlangıçları anımsıyor musunuz:
Orada doğayı söyler
Burada özel yaşamamızı dile getirirken

DEYİŞLER

1 2 3 A B C
Okunsun şu yazdıklarım
Başka başka dillerin imlerinde

Desin sayılarla sözcükler
Kendi kişiliklerini
Kendi Kim'lerinde

YANSIMALARIN TADI

Sayılardır
Gökyüzünde parlayan
Yaradılışla eskil
Öte çağlardan kalma uzak

Ki büyürken kocaman yansımalar
Gözlerinizin kocaman göllerinde
Onlara yıldız dersiniz

TÖRENİ DUYARKEN

Sözcükler uyur
Okurken yazarken uyandırırız onları
İşte içimizdeki törenden belli
Sayılar uyumaz

SAYILAR DİLİYLE SÖZLER DİLİNİ
KAYNAŞTIRMAK

10 imi var sayılar yazısının
Bunlarla kurulmuştur öbür usun binlerce sözcüğü
Bunlarla devleşir insanlaşır
Başka bir yaratığın
Boyu elleri bakışları tüyü

Peki neden nice yıl dışlanmışlardır
Sevilmemişlerdir pek
Hayır bu dilleri kaynaştırmalıyız artık
Daha zenginleşir duyarlıklar dolusu evren
Kolaylaşır anlamak söylemek

KENDİNİ AÇILAN

Sayıların gizi var
Kim nice artarsa artsın
Tek gibi durursa güzel ancak

Sayıların gizi var
Çok karınca değil
Karınca çok olunca sevindirir ancak

YARAMAZLIKLAR

Görmeyen kör demektir
Zardaki şişman 6'nın
İnsanlarla alay ettiğini

Kör demektir kuş kanadında
2'nin
Gökle alay ettiğini görmeyen

AY DOĞDU

Bu akşam gökler 10
1, 0, 1, 0,
Dün akşam gibiydim

Seni ilk görünce
1, 0, 1, 0,
Dün akşam gibiydim

Ellerin soğuktu
1, 0, 1, 0,
Dün akşam gibiydim

Ay doğdu dolunay
1, 0, 1, 0,
Dün akşam gibiydim

SAYILMAK

Hepimizin sayısı var
Güneşte
Ya da güçlü aydınlıklarda ortaya çıkar

Odur doğa üzre bizden kalan iz
Padişah olsak bile haykırır kocaman
Kaç ettiğimizi söyler gölgemiz

KASA

Koca sayılarla baş başayım
Gömüt karanlığında dün neredeler

9, 6'nın üstüne ters oturmuş
5 yüzünü görmemiş 3'ün neredeler

Ayaklar olmasa yürümek bilinmez
Uzakların sonsuzluğu sürgün neredeler

Toprakaltındaki 4 yön 4 yeşil çığlık
Yarın çınar kökleri ya bu gün neredeler

Büsbütün yitti diyorlar ölenlere
Büsbütün neredeler

1'le 1 000 000 = dir 0'sız
Yok kapılar ardı görüldüğün neredeler

ATLARA SAYGI

Sözcüklerimiz başka da sayılarımız başka değil
Ayırmış sözcükler yeryüzünü hep
Sayılar birleştirmiş

Yaklaşmıyor muyuz birbirimize adım adım
Besbelli işte
Atalarımızın sayılar olduğu

AYDINLIK

Para sayılırken 1 111'le
9 999
Değdiler birbirine azıcık

Öyle sevindiler ki
Aydınlandı 2 eli para sayanın

BAŞI BÜYÜK OLAN

Bütün sayılar yaratıcıdır ya
9 ulaşır ötelere daha çok
Gözle görülür çoğaldığı onun
Başı büyük diye mi
Kim bilir belki de

Yaşamak
Sayıların kullandığı

Ayakkabı kendini duyurmaz ki
Sessizce kanat takar yollara
Siz 41 giymiyorsunuz
Ayağınız 41'in

Esen yelle oluşur gömlek
Odur soluğunuzun tadı
Siz 39 giymiyorsunuz
Boynunuz 39'un

Giysiler yaza kışa katılan sevinç
Ki üstünde yenileşir eylem
Siz 54 giymiyorsunuz
Gövdeniz 54'ün

KIŞ

Kış günleri
Az üşür
Büyük sayılar küçük sayılardan

Neden az üşür
Büyük sayılar küçük sayılardan
Daha kalabalıktırlar çünkü

KENDİ

Aynı yaşamaları vardır
Sözcüklerle
Sayıların

Görmüyor musunuz
Gemi nice içerde olsa
Deniz dışardadır

DEV BİLGİSAYARIN YANITLARI

– Sayılar nasıl oluşmuştur
– Yaşamaktır bu
Doğadaki düzenden oluşmuştur

– Sayılarla ne başlamıştır
– Sevmek üzre
Çoğalmak başlamıştır

– Sayılar ilkin nerde görülmüştür
– Sürez bu
Kendi görürken görülmüştür

– Sayıları kim bulmuştur
– Kimse
Sayılar insanları bulmuştur

GECE 9'U

Gece 9'u
Gökyüzü boşaldı mı biraz
Kente gelirdi nice yıldır
Yarı esmer yarı ılık
İnanır insanların güzel toplumuna

9'u 1 gece görevi biter onun
Yavaşça gerinir kanatlarını açar açmaz
Uzaklara
Yaşamsız özgürlüğüne uçar sonsuzluğa yansıracasına

Çocuklar uyku der ona
Yaşlılar yatsı
Gençler ses çılgınlığı,

Ama sezilmez
Gece 9'u
Kim bilir kaçınıcı 9'unda

DEĞİŞİM

Seni yazarken
Büyür ellerimde nice kıl
İşte biçim değiştiren sayılar

Gün gün anımsarım seni
Soluklarım büyür göğsümde
İşte biçim değiştiren sayılar

Seni yürüyen yollara sığmaz
Ayaklarımın ayakları
İşte biçim değiştiren sayılar

MUTLULUĞA VARMAK

Sayılar 2 el oldu mu
İşçisidirler kişilerin

2 000 000 el oldu mu
İşçisidirler kentlerin

20 000 000 el oldu mu
İşçisidirler ülkelerin

Daha çok oldu mu sevininiz
Sayılar çalışır evrene

SILA SAYRILIĞI

Neden mi dolaşırken arada bir
En eski çağlarda
Yürür gibi olmamız

İçimizdeki sayıların
Oraları
Yaşamış olmasından

1789

Yok olmaz silinmez ortalıktan
Sayıların teki bile
Görünmüyorsa günün içinde pek
Yaptıkları eylem geleceğe yansıyor demektir

Kimi sayıları taşır Şu Bu O
Gece gündüz öyle çok söylenirler ki
Oluşur üstlerinde ses ses
Türkü toplum

Bütünler yönleri onlar
Yolunu açar gerçeğin
Örnek mi istiyorsunuz işte
1789

YIL SAYILARI

Yeşilini takadursun dal
Yaş kendini büyür
Ağaçlarda

Ellerimiz anılarını yazadursun
Yaş kendini büyür
İnsanda

KARŞILIKLI YANSIMA

Birer sayısı var hepimizin
Sevdiğimiz
Uğur dediğimiz

Ya da kim bilir
Hepimiz birer sözcük
O sayının sevdiği
Öbür sayının uğur dediği

EYLEM SAYILARINDIR

El iki
Parmak on dememeli
2 el
10 parmak demeli...

1 000 000 000 DEDE

Kendi kendine dolaşırdı
Uzağında kent kıyısındaki evlerin
Yüzü asıktı hep
Gülmezdi
Sınırlarında dev ululuğunun
Nedense öğrenirdi
Yönünü değiştirirdi gece gündüz
Küçük sayıları gördü mü

Yoluna masmavi gölün çıktığı gün
Eğildi suya
Ne gördü biliyor musunuz
Halkalar halkalar halkalar halkalar
Boynundaki kocaman zinciri

ÖTEKİ USA GÖRE

Uzak birisidir el gövdenin
 Elmayı yürür
 Gövdenin yakın birisidir ayak
 Tutar elmayı

O ÇOK GÜZEL

– Onunla düşündüm
 Yıldızları buldum onunla
 Kırmızı yeşil onunla
 Tavla oynadım satrançta Şah dedim onunla
 Koştum yazdım onunla
 Nereye varsam yüz yüze geldim onunla
 Su onunla
 Ekmek onunla
 Bütün çiçekler açtı onunla
 Ülkelerin türküsü onunla

– Peki O kim

– O çok güzel
 İlkokula gittiğim gün bana verilen
 Okununca
 Burda dediğim sayı
 86 olan ses
 Adımla eşanlam

SİZE ADANMIŞLAR

Öyle bağılıdırlar ki size
Bitince yaşamanız
Kara serviler altından
Arkadaşlarınız gider
Yakınlarınız gider
Babanız gider
Oğlunuz gider
Kızınız gider
Karnız gider
Anneniz gider

Kalır
Gömüt taşınızda
Doğumunuza tanık ölümünüze tanık
İki sayı

ÖTEKİ US

Çizgileri değişik yazılsa da
Görüntüleri bozulamaz
Bütün dillerde sayıların
Bu neyi gösterir
Sayıların sözcüklerden daha gerçek olduğunu

Sayıların
Yazı dilinden çok başka
Çok öteki
Bir usla yaşadığını

KUTSAL SAYILARIMIZ ÖNÜNDE

3'ler

7'ler

9'lar

40'lar

Dendi mi

Başını sağa sola çevirirdi hemencecik

Tu tu derdi anneannemiz

Annesinden öğrenmişti bunu

Annesi annesinden

Annesi annesinden

Annesi annesinden

SIĞINAK SAYISI

İndi I

5 000'e karıştı I

Yerin en altında değirmi kesildiler ilkin

Sonra kocaman yuvarlak

Geçtiler ışık sınırını sonra

Olay başladığından beri ne güzel

Ölen yok

Kimse kalmadı ki olan olmayan

I'e karıştı 5 000

Bomba oldular

ESKİL KAYANIN GERÇEKLERİ

$$1 + 3 = 3$$

$$2 + 2 = 4$$

$$3 + 4 = 7$$

Çözüm:

Tanıssa bir kişi

Üç kişiyle

Üç ederler

Aynı ayrı tanışmışlardır çünkü

İki kişi

İki kişiyle ayrılırlar

Unutmaz birbirini kimse

Üç kişi tartışsa dört kişiyle

Olurlar

Yedi kişi

KAÇ OLMAK

İlle de 1 değildir
 Yaratıkların taşıdığı
 Değişir varoluş
 Eksiliriz de
 Artarız da

Başkalaşır yaşamak
 Yoğunluğuna katılırsınız ışık kümelerinin
 Olaylarcadır boy
 Suyu vurmuş sürez yansımalarından içeri

Değişir
 Orda burda
 Kaç olduğumuz

DÜZEN

Sayrı düştük mü
 Bozulmuştur inanınız
 Gövdemizdeki sayılar

Belli sayıların
 Belli aralıklarla parlaması durdu mu
 Elde
 Ayakta
 Yürekte
 Aksadı mı uçuşu sayı gölgelerinin
 Korkunuz

Savaş yaparken değil
 Savaşı düşünürken bile
 Bozulur
 Gövdemizdeki sayılar

BAŞKASININ ŞAPKASINI GİYMEK

Şapka isterlerken

Başın kaç denildi mi

Hemen karşılık verirler:

39

43

55

Korkudan ürpermiyor musunuz

Onlar nasıl

Kendinin sanmakta

39'u

43'ü

55'i

Oysa sayıların gerçeği apaçık:

Onlardan önce

Onlardırlar

GÖK'LE SAYI

Gök kendine eşittir
Eşittir
Eski sayıların toplamı
Yeni sayıların toplamına

Sayılar dolusu gök:
Yıldızlar

Tavşan kulaklarım
Bilinmeyen yerleri
Sayarcasına dinler göklerden yavaşça

Gök bakıştan yapılmıştır
Bakışlar sayılardan

Günler yıllar çağlar
Yüz değiştirmesidir sayıların
Göklerde

ÖZLEM

Kavalın deliği 5 ise
Nedeni parmakları sevmek

Kuşun kanadı 2 ise
Nedeni kolları sevmek

Arabanın tekerleği 4 ise
Nedeni yönleri sevmek

Bütün yaratıkların yüreği 1 ise
Nedeni sevmek seni

EN BÜYÜK DEVRİM

En büyük devrim nedir
Ne taşın bulunması
Ne demirin
Ne tekerleğin
Ne kaldıracın

En büyük devrim
1'in yanındaki
C

Böylece sığdırır kapsamına
Öteki usumuz
Evreni

4'ÜN EGEMENLİĞİ

4 egemendir
Yeryuvarlağı değirmi olsa da
Gök boyutsuz olsa da

Usu görüntülemiştir 4
Sınır içine almıştır insanların
Ne olduğunu ne olmadığını

İMGELEM

Azalır
Sayısı duran
Birkaç gün sallanır ileri geri
Siliniverir ortalıktan sessiz

Öldü dersiniz ya
Çağrılmıştır belki
Sayısı konmuştur
Geleceğin aydınlığına

BİLİNÇALTI

Büyük sayılar
Sevindirir bizi hep

Yaşımızı söyler gibi
Para kazanır gibi
Oluruz onlarda

İLERİ

Peki neden
Birbirinin ardında gider sayılar
1, 2'nin
2, 3'ün
3, 4'ün ardında

Nedeni apaçık:
Sayılar
Geleceğin ardında

ODA

Yaşamak ki taşa dönmüş
Yolu görürken koca cam
Duvarlar 4 el ki durur
Neyi saklar 4'le sessiz

Ak gece acıkmış daha
Ana oğul bacı çocuk
Birey kılar yeni baştan
Duvarlarda 4 boy seni

ONDAKİ

Sayıların içinde sayı var
Ta nerelere izdüşüm
Kırpikleri kavak mı yıldız mı çiçek mi
Hepsi başka başka bakar

Canlıdırılar uykulardan uyanmalardan uzak
Öbür soluğu yaradılışın
Göğüsleri uzay sanki
Geniş olduğunca dar

Değişiktir genlerindeki örüler
Binbir görüntüde
Kimi su kimi taş
Kimi kırmızı kimi kar

Biçimlerle eylem
Varlığın ilk kaynağı
İşte bileklerimizde sımsıcak
Evrendeki atardamar

Kımıldamalarıdır tuttuğumuz yürüdüğümüz
3'ün içinde 9
7'nin içinde 5
Sayıların içinde eller ayaklar

YAŞAMDA

Değirmiler üçgenler dörtgenler açılar
Silindir küp
Yüzey ya da oylum oylum bütün biçimlerimiz
Bir ev, sayıların evi

Kalem soba düğme
Basamaklar pencereler dam
İskemle masa tabak
Hepsi varolma işlevi

Çizgidir yol
İçtenliğinde
Sürüp gider
Sevi

Ova var ya dağ var ya
Gök var ya
Onlarla duyarız işitirsek
Bitmeyen söylevi

Kendini yeniledi mi o
Biçimleri bitkileri insanları yeniler hep
Sığmaz bir yerlere
Sayılar devi

YÜZÜNDEKİ SİNEMA

Sen oynuyordun içerde deri 1 kemik 1
 Yüzünün sineması vardı
 Gök ağzımla öpemiordum
 Dudakların yaradılış oluşumunda yalaz 100 000'ler yumağı

Denizlerdi kıyılardı

Yeraltının sayı izdüşümleri
 Ağaç sayılardaki izdüşümlere dönüşürken
 Dışarı çıkar
 Gövdenden koca bir güz
 Ki yasak yemişlerin kıpkızıl nardı

Güneş altında
 Yıldızlar akarcasına
 Durmaksızın
 Sana geçen güzellik
 Karşılıklı oluşan yokoluşan sayılardı

Soyutlaşırsız sürezler içinde
 Ne eski ne yeni
 Ne gece ne gündüz
 Yaşlanmak yaşlanmamak masal
 Şimdi günlerimiz bizim

Bilinmezde
 Çekilmiş bu film
 Us 2'de yıkanmış
 Ki yüzün
 Evrensel karanlığa yağan kardı

SAYI KUŞLARI

Gerçekler birer kocaman sayıdır. Uygarlığın yaşı sayılır onunla.
Kimya dedikleri ne? Erimiş sayılar. Belki de yıkanması onların.
Peki fizik dedikleri ne? Sayılar eylem olurlar kımıldarken
kendilerini. İnsana en yakın görünüşleri “gövde oyunları”dır.
Bu oyunlarla soluk alır gövdelerimiz. Sayılar çok çocukludur.
Ses'tir çocuklarının biri. Başka bir boyut verirler Ses'le.
Işık'tır çocuklarının biri. Sayısız görüntü yaratırlar Işık'la
Sayılar bilimin basamaklarıdır. 1.sinden 2.sini görürüz,
2.sinden 4.sünü. Böylece uzanır varır bakışlarımız ötelere.
Başka ne denilebilir. Bu konu “Yıldızları Saymak”tır.

SAYI KUŞLARI DAHA

Daha yaşlıdır, daha bilgedir 1, 9'dan.

Daha önce yazılmıştır diye.

Daha güzeldir 9, 1'den. İmgelem dolusu diye.

Sözcükler oturmuş gibidirler, sayılar ayakta gibi.

Resmi var mı sayıların?

Var.

Çizgileri resimleridir sayıların.

Gençtir sayılar, azdırlar da ondan.

Sayılar birbirine benzer. Birbirinden büyük

olanlar daha çok benzerler birbirine.

Sessizlik sayıların okunmadan, söylenmeden
duyulmasıdır.

Belki de sessizlik, sayı sayıdan çıkarken, örneğin

7, 9'dan çıkarken, artık duyulmamasıdır.

İşte toplumun gizi: İnsanların eşitliği nerden
başlamıştır? Sayıların evrensel eşitliğinden.

İki ele sığarlar, milyarları geçse bile sayıların tümü.

Artmalarından belli: İnsanlar sayı kökenlidirler,
söz kökenli değil.

Sayılar mı 10 parmağımızdan düşmüştür, 10
parmağımız mı sayılardan?

Sayıların dev çoğunluğuna daha dokunulmamıştır.

Bu yüzden kim duymaz yazılmış söylenmiş sayılara
güldüğünü acıdığını, yazılmamış söylenmemiş
sayıların.

Yine de sevinir sayılar, insanlara değdikçe onları
devrimlere ulaştırdıklarına.

SANIK AYAĞA KALK

YERYÜZÜ

Gövdemiz yeryüzüdür
Bu ucu ağrısı
Hemen sızlar öteki ucu
Duymuyor musunuz

Gövdemiz eşitlik içre
Bütün özgürlüğünü
Yaşamak ister
Duymuyor musunuz

KÖTÜYE KULLANILAN UYGARLIK

Bu gök tırmalayan yapılar nereye yükselmekte
Aydınlığa değil

Neyi birleştiriyor bu en uzun köprü
İki toplumu değil

Neyi tartmakta bu yüz binlerce tartaç
Eşitliği değil

Bu gök taşıtları nerelere varıyor
İnsan sevgisine değil

Bunca bilim niye peki
Yeryüzü mutluluğu için değil

YANKILAR

İşte gökdolusu bir haykırı

Soruyor Nikaragualı Rahip:

– Bunlar bunca işkenceyi kimden öğrenmiş?

Gökdolusu bir haykırı daha

Yanıtlıyor El Salvadorlu Rahip:

– İsa'yı çarmıha gerenlerden

EL SALVADOR'DAN GÖRÜNTÜLER

Geceleri büyür

O yara

Göğsünde

Kurşuna dizilmişin göğü soluyon göğsünde

Geceleri büyür

O ırmak

Akarken

Üzerindeki şişmiş ölüleri akarken

Geceleri büyür

O yıldız

Köye doğru

Özgürlüğü bombalarla yakılan köye doğru

Geceleri büyür

O bayrak

Avucunda

Gündüz öldürülmüş El Salvadorlunun avucunda

AMSTERDAM'DA DÖRT HAÇ

Amstardam'da dört haç

Ne der:

İki kez üç kez dört kez öldürülmüş

Yiğit gazetecileri der

Dinlerken kara sessizlik

Ne der:

Korkunç kıyımı gördüler yazmasınlar diye

Susturuldu hepsi der

Tahta kolları yönlere doğru

Ne der:

Biz ancak dördüyüz

Ordaki öldürüm kırk bin der

İşte sesini daha da yükseltir duyuyor musun

Ne der:

Bu yanıtı nêtron bombası koydurmayan Hollanda'ya

Tanrı tanığımız der

DEVEYLE GİDEN TELGRAF

Uygarsın biliyoruz
Peki çocukların sana bir gün
Sormaz mı
İnsanı sevmezse neye yarar uygarlık

Ot büyürken buğdaya
Buğday büyürken fidana
Fidan büyürken ormana
Orman büyürken insana benzer
İnsanı sevmezse neye yarar uygarlık

Ev akşama bakar
Akşam geceye bakar
Gece yıldıza bakar
Yıldız insana bakar
İnsanı sevmezse neye yarar uygarlık

Sormaz mı
Çocukların sana bir gün?

ACIMAK

“Ülkemin sınırları
Çıkarlarımın sınırlarıdır”
Diyorsun bağıra bağıra

Bu sözünü duyarlarken
O koca devletler ki susarlar hep
İnsan sağırlığına onların acıyorum

İKİ YALAN

Ülkende zenciler % 71 işsizmiş
 Yalan bu
 Zencilerin biri bile işsiz değil
 Bütün gün sana küfür yağdırırlarken

Ülkende zenciler 40 yaşında ölürlermiş
 Yalan bu
 Daha sonra zencilerin hepsi yaşarlar
 Soluyamadıkları özgürlüklerini toprak altında

PİS

Mikrop
 İnsanları kendinin bilir
 Kendinin sayar Amerika
 Ülkeleri

BUGÜNKÜ AYAKLARINDA DÜNKÜ ADIMLAR

Kim o
 Toprağı kurutan
 Otu çiçeği ağacı kurutan
 Yüz yıl süreyle kurutan
 Kim o sanki hala Vietnam'da

O ki
 Döktüğü gazla sakat etmiştir
 İki milyon kişiyi sakat etmiştir
 Doğacak çocukları bile sakat etmiştir
 O ki sanki hala Vietnam'da

ATASÖZLERİNİ YAŞAMAK

Üzüm üzûme

Baka baka kararırımış

İngiltere Fransa Batı Almanya kararmaktadır

Göre göre Amerika'yı

BAŞKASININ YAŞAMASINDA ISINMAK

Nötron atomun piyadesi demektir

Nötron biçimiyle

Yaya olur atom

Girer sınırlardan içeri

Nato'yla Kuzeydekileri kapıştırdın mı sen

Hepsi hemen ölecek

Hepsinin giysileri kalınca sana bomboş

Binlerce yıl giyindin demektir

ÖLÜM GÖRÜŞMELERİ ÜSTÜNE

Pazarlık yapıyorlar
Sovyetler Birliği'yle Amerika
Dengelemek için nükleer füzelerini
Doğu sınırlarında Avrupa'nın dişe diş

Bir yan kim
Anayasası barış olan
Öbür yan kim
Sam Amca ülkesi denizler boyu uzak

Peki siz Avrupa devletleri neredesiniz
Yurtlarınızın çizgisi
Onur çizgisi benliğinizin
Nerde?

FÜZELER

Savaş
Silahı doğrultmakla başlar
Tetiğe basmaktan
Çok önce

MX

Tatlı geldi değil mi Sam
İki savaşta kalkan yapmak
Avrupa'yı
Ölümle arana

Bu kez koy MX'ları
Almanya İngiltere İtalya Norveç
Korkuttuğun bütün ülkelerde sen
Ölümle arana

Nasıl da yığarsın utanmadan
Bunca bebeği anayı kızı dedeyi
Uygarlığı besleyen bunca ülkeyi sen
Ölümle arana

Dilerim uyanır hepsinin toplumları
Görürler çirkin yüzünü senin
Dilerim kimse girmez artık
Ölümle arana

ATASÖZLERİNİ YAŞAMAK

Davulun sesi
Uzaktan hoş gelir
Amerika'ya tatlı gelir
Avrupa'daki savaşın sesi

İNSAN OBURUNUN SONU

Ağzın öyle büyük ki
Ağzında
Kurulacak
Dev bir darağacı senin

Afrika Asya Orta Amerika
Olacaklar üç çatal boyut
Kan ormanlarından kesilmiş
Ağzında asacak yeryüzü seni

UMUT

O kendi toprağına
Ben kendi toprağıma
Yerleştirmeyelim
Başımıza inecek bombayı

GERÇEK

İnsan en büyük doğadır
Odur
Korunması
İlk gereken

BAKIŞ İÇİNDELİĞİMİZ

Sevişecekler elma kırmızı
Kavak yeşil
Geleceğin gözleri önünde

Yine akar tatlı aydınlık
Yüzlerimizden bizim
Geleceğin gözleri önünde

Bu denizler bu gökler
Maviliğini sürdürecektir
Geleceğin gözleri önünde

Peki sen utanmıyor musun
Sömürürken bunca aç, çıplağı
Geleceğin gözleri önünde

PARMAK İZİ

İşte kahve bombalamak güpegündüz
İşte okul bombalamak taşıt uçurmak
Kardeşin akıttığı kardeş kanı
Ne çok benziyor
Afganistan'da bugün yaptıkları
Burada dün yaptıklarına

Kocaman bir büyüteç kursalar
Bin adam boyu
Onunla baksalar
Ölümün kapı tokmaklarına tek tek
Görülür
Hepsinin üstünde
Senin parmak izlerin.

BARIŞÇILAR

Öpüşüyoruz ya
Başın eğri biraz
Bir küpen gökyüzü
Öbür küpen nerde

SÖMÜRGELERDE GERÇEKLER:
ÜLKEMİZ

Yeni uyanmış köy gibidir ülkemiz
Doğa bilinmezin alfabesidir sisler içinde
Uğraşa uğraşa okunulacak

Köpüren ırmakları boşuna akar hep
Kırmızı parlar uykusundan dağın dibi
Buğuya dönüşür toprak kimi yerde

Sömürge gelir yol boyu
İşletir hepsini alır gider bütün zenginliğimizi bizim
Kara ellerde kalan kocaman bir açlık

ÜLKEMİZ II

Gençler kalkar ayağa tek tek
Sömürge hemen bulur içimizde köpeklerini
Böler hemen
Yurdu ta yüreğinden ikiye

Besleme hükümet güçleriyle anlaşması vardır
Ötekiler gerilladır vurulmalıdır görüldüğü yerde
Ayırt edilmeden
Nine kız dede çocuk

Ses olsun isterdim bu yazım şimdi:
Birin kurşuna dizilirken haykırışını duyayınız
Kırmızı olsun isterim bu kara harfler
Elinize bulaşsın diye kanı birinin

ÖZGÜRLÜĞÜN BOYUTU

Görüyorum işte apaçık
Kocaman bir imgelemdir göklerde dalgalanan:
Dağların içinden geçirdiğine eşit
Gerillanın
İçinden geçirdiği

– Sanki görüyordum:

2. Yeryüzü Savaşı'ndan söz eden aşağıdaki yazı bir uygarlık fotoğrafı gibi kalmıştı, sayısız bombalarla tek canlı bırakılmamış koca kentin duvarında:

ROND BUISSON'DA ELMA AĞAÇLARI

Neden mi az elma verir çocuğum
Bu ağaçlarımız
Öbür ağaçlarımızdan
Savaş eylemleriyle vurulsalar da
Kuşlara küsmediler

Birer sızı yürek
Üzerlerindeki
Kurşun yaraları
Birkaç yıl sussalar da
Aydınlığa küsmediler

Doğadır Isabelle
En büyük olan
Bağışlar bizi hep
Artık az elma verseler de
İnsanlara küsmediler

YARADILIŞIN GİZİ

Kocaman damlasıdır
Gök barışın
Küçücük avuçlarımıza
Sığırdığımız

İNGİLTERE'DE SEÇİM

– Koca uydunun öyküsüdür:
Kimi yöneticiler afyonla geçirir seçimleri–

Tarihinde düş gibi yaşamak
Yenilmez armadayı yaşamak
Çiğnenmiş o ulusal gururu yaşamak
Güneş batmayan o imparatorluğu yaşamak
Amerikasız bir ülke görüntüsünü yaşamak
Kendini aldatmayı yaşamak
Seçimi kazanmıştır İngiltere

İngiltere'de
Son seçim oldu
Milyonlarca işsiz tek işi

DİLEKÇE

İnsanları sevmek mi
Erasmus'dayım gece gündüz

Gerçeğe yürekten bakmak mı
Rembrandt'dayım ışık üzre kırmızı parlayan

Sürezle kımıldamak mı büyümek mi
Rakkaslı saatlerdeyim yüzlerce yıldır

Göğü anlamak mı
Yeldeğirmenlerindeyim ova kanat

Hollanda kocaman bir barış mı
Adımı yazmaktayım füzeleri istemeyenlerin dilekçesine

ŞEYH GALİB'E ÇİÇEKLER

Yapıtımı Divan edebiyatının büyüklerinden Şeyh Galib'e adıyorum. Çok kullandığı ölçüyle, *mef'ûlû mefâilûn feûlûn* ile yazıldı, daha yaşar bir duruma getirmek için dizeleri ikiye bölünerek oluşturuldu bu dörtlükler. Çabam, aruzu diriltmek sanılmasın, Osmanlıca'yı diriltmek olurdu o.

I

Bir sözcük olur
Gelen geçen ki
Dev tûmcede sev-
gi anlatırlar

II

Senden göğе yan-
sıyordu yüzler
Yüzler ki uyur
gezerdi bende

III

Sen sakladığım
O sevgisin ki
Tanrım bile gör-
meden seviştik

IV

Çan sesleri dağ-
da sustular mı
Taş çanlara ben-
ziyordu dağlar

V

Dağ iz bırakır-
dı gökyüzünde
Göklerde göz ol-
du toprakaltı

VI

Bir gövde ki üs-
tû gölge gölge
Sesten geceden
Güzelliğinden

VII

Gövdem idi bak-
salar da yoktur
Sevgim idi gör-
dülerdi bir kez

VIII

Dal dal uzanır-
dı gövdesinden
Bir 'başka yemiş'
Diyen çocuklar

IX

Özlemle ıştır-
dı gökte mavi
Sustum deniz iç-
re dalgalandım

X

Toprak ot olur
Çiçekse orman
Tek'ler iki'sin-
de sevgi başlar

XI

Gökler ki açık
Saçık gezerdi
Yaz günleri bir
Kadındı gündüz

XII

Yaz günleri bir
Geceydi sonra
Erkekliği bin
Soluklu kösnül

XIII

Uykun gecelik
Gibiydi orda
Sessizliğı mor
Yeşil sarımsı

XIV

Sevgiyle yakın-
lığın büyüktür
Tanrı'yla yakın-
lığın niceyse

XV

İlk maviliğın
İçinde sesler
Sensin sanırım
Uyandın orda

XVI

Sandım seni gör-
düğüm geceydi
Annem dedi doğ-
duğum geceymiş

XVII

Bir göldü ölüm
İnanmamışken
Öldükleri gün
Yıkandılardı

XVIII

Dağ taş giyinir-
di tanrısından
Sevgim beni sen-
le giydirirdi

XIX

Bir uykudayım
Ki eski çağlar
Yelkenlere ben-
ziyordu senle

XX

Görmem seni is-
temem de görmek
Artmazdı güzel-
liğin görürsem

XXI

Yeraltı bakış-
lı kök soluklu
Dev gençliği gör-
mesindi bende

XXII

Yüklendi otuz
Deveyle Sultan
Ben sevgime bir
Böcekle gittim

XXIII

Son bardağı an-
dırırdı gövden
İçmişti bir iç-
ki bir su onlar

XXIV

Bir gövdesi var
Ki gövdelerden
Kalmış yeniden
Gün üzre olmuş

XXV

Kimler doğadan
Gelip geçerdi
Kimler ki doğay-
dı sonsuzunda

XXVI

Bir gözlem olur-
du senden içre
Kuşlar geceler
Denizler otlar

XXVII

Günler kuş olur
Uçardı senden
Ben sevgi dalım-
da sallanınca

XXVIII

Yaz: kendini tür-
külderdi onlar
Görmek açılır-
dı uykularda

XXIX

Yaz: çok biri var
Ki gövdemizde
Bizden daha çok
Sever anımsar

XXX

Yaz: bin bir ulus
İçindesindir
At elma demir
Işık su imge

XXXI

Yaz: sevgisinin
Dışında onlar
Bir boş çuvalın
Ağırlığında

XXXII

Yaz: varlığının
Sevinci gözdür
Görmek yaşamak-
la eşdeğerde

XXXIII

Sözcüklerimiz
Sevinçlidirler
Sevmekle güzel-
lik oldularsa

XXXIV

Sözcükleri yaz-
dırırdı Tanrı
Sevdim seni sev-
gi var kılındı

XXXV

Evren mi büyük
Böcek mi dersin
Bin evrene bir
Böcek değişmem

XXXVI

Boy ölçümü yap-
tılar büyük kim
Sevmekle seven
Uzun'dulardı

XXXVII

Yatmak uyumak
Kûpeydi onda
Bir baştı ki hep
Işırdı sevgim

XXXVIII

Bir uykumu bin
Yüzün açardı
Bin düşte akar
Giderdi sevgim

XXXIX

Hep yüz yüzedir
Sevenler orda
Hep göz gözeyiz
Gören değilken

XL

Bir tek ölü gör-
memiştik orda
Kim doğdu kim öl-
dü kim gömüldü

XLI

On yıl daha yıl-
dız olsa gövdem
Ben bin uzay üz-
re giz anlatırdım

XLII

Bendim seni göz-
le gözle gözle
Gökler bile uy-
kusun gezerken

XLIII

Bir ses yere düş-
tû sevgilerden
Andın beni sen
ki gök ağardı

XLIV

Gökler akıyor-
du üstümüzden
Bir ses ki duyul-
mamakla sonsuz

XLV

Gökler akıyor-
du üstümüzden
Bir ırmağa yan-
sıyordu sevgim

XLVI

Parlar iki yıl-
dızın birinde
Senden beni gör-
düğün bakışlar

XLVII

N'olur beni sev-
se sevse n'olur
Bin kez çoğalır-
dı kuşla orman

XLVIII

Gövdem bir ağaç-
tı gözlerim kuş
Sevgin ışıyın-
ca uçtular

XLIX

Bir vergisi var–
dı evrenin ki
Sevmek ödemek
Demekti verdim

L

Toplumlara var–
dım ortak oldum
Gövdem ki tekil
Değildi bende

LI

- Ev yap büyü yap
Su yap çiçek yap
Sevmek seni yap–
tırım kılardı

LII

Onlar ki yudum
Yudum içerken
Sevgiyle azal–
dı – arttıları

LIII

Kim izdüşüm ol-
sa başkasında
Bir izdüşüm ol-
du onda sevgi

LIV

En güçlüsü kim-
di sevginin kim
Ferhat mı Kerem
mi kuş mu ot mu

LV

Vurmuştu saat
ki 24'ü
Şaştım geceler
ne 24 kim

LVI

Baştan başa bir
Barıştı gövden
Yüz bin yara al-
dığın savaşta

LVII

Onlar beni öl-
düdü ancak
Ölmezdi barış
Diriydi bin kez

LVIII

Ben bir gecelik
Giyip çıkardım
Ölmek mi o öl-
memek mi neydi

LIX

- Sesler beni göz-
lerimde orman
Yaprakları bin
Biçimde ninni

LX

İlkin o göröl-
dü uykulardan
Toprak ki çiçek-
te gözlerindi

LXI

Bir sevgiye gül-
selerdi onlar
Bir ceylanı vur-
dular sanırsın

LXII

Gündüzle gecem
Olan'la yok'la
Bir eski betik-
te birleşirler

LXIII

Yüz bin deniz üz-
re dalgayımdır
Bir damla suyun
İçindesin ki

LXIV

Evren uyuyor-
du ota devle
Bir ben seni öz-
leyince kalktım

LXV

Göklerdeki ay
Sesiyle eskil
Uykumda büyür–
sünüz duyardım

LXVI

Gündüz gece kar–
şılıklı tek yüz
Tek yüz iki yüz–
de birleşirler

LXVII

- Sözcükleri tar–
tıyordu Tanrım
Sevmek en ağır
Gelince şaştı

LXVIII

Yatsam geceler
Yatakla çirkin
Pistir bu ağır–
tı yatmasam da

LXIX

Bardakları bir-
leşik yaparlar
Eskiyle yeniy-
le aldanırsın

LXX

Gök bir kara lam-
badır gönülde
Gördüm de görün-
medin severken

LXXI

Kızlar yıkanır-
dı ay doğarken
Çam kız kaya kız
Su kız çiçek kız

LXXII

Kim kendi ağır-
lığında yoktur
Düşler mi ölüm
mü ses mi gök mü

LXXIII

Ölsem bile bir
Yaşamdayım ki
Ölmek bana pa-
dışah değildir

LXXIV

Sevmek mi büyük
Sevilmemek mi
Yalnızlığının
Boyutlarında

LXXV

- Ay inci hanım-
dı yaşmağında
Yıldızlar efen-
di oldu tek tek

LXXVI

Sallandı açık
Denizlerinde
En eski balık-
çılar ki esrik

LXXVII

Kösnüyle akar—
dı şimdi ırmak
Parlardı sular
İçinde aylar

LXXVIII

Bir tek sevi mi
Denizle gökler
Birbirlerinin
Dışındalarken

LXXIX

Varlıklarımız—
da olmayanlar
Yokluklarımız—
da olsalardı

LXXX

Sevmek niye hep
İkiydi Tanrım
Yüz binde de biz
Tek olmalıydık

LXXXI

Bir baş gibidir
Kadın geceyle
Yıldızları bin
Küpemsi bin ses

LXXXII

Binbir peçe kalk-
tı yüz'lerinden
Binbir ışığın
İçindesindir

LXXXIII

Sevmek kuşa ben-
ziyordu dalda
Akşam yeli es-
meden uçardı

LXXXIV

Korkunç olanın
Güzelliğinde
Kim varolacak-
sa senle bendir

LXXXV

Kar yağdı mı ak
Yolun içinden
Bir gölge gider
Seninle yalnız

LXXXVI

Ay doğdu ki dağ
Bayır büyürken
Sevgin daha say-
dam oldu bende

LXXXVII

Bir iş sayılay-
dı burda sevmek
En çok çalışan
Olurdu gönlüm

LXXXVIII

Gördümdü ağus-
tosun sonunda
Yıldızla Başak
Öpüştülerdi

LXXXIX

Saydam mısınız
Siz uykularda
Sevmek görünür
mü göğsünüzden

XC

Yıldızla papat-
ya evleneydi
Bir ormanı tür-
külderdi bin kuş

XCI

- Yaz:bir savaşın
İçinde olmak
Hayvan bile ol-
mamak demektir

XCII

Yaz: hayvan olan
da şahlanırdı
Ürkerdi kaçır-
dı top sesinden

XCIII

Yaz: nerde o top-
lu öldürüm ki
Binbir ölücek
Satan alan var

XCIV

Yaz: bir ağaç or-
da sallanırdı
Bin yaprağı bin
Barış ışıırken

XCV

Yaz: bir savaş öl-
dürüm demekse
Olmak'la Barış
Eşit demektir

XCVI

Yaz: olmadığım-
da varsınızdır
Gençler yok edil-
se ordayım ben

XCVII

Sevmekle güzel
Bakıştılar ya
Birbirlerinin
Usundalardı

XCVIII

Yıldızla böcek
Çiçekle kaplan
Doysun diyedir
Ne söyledimse

XCIX

Onlar ki bu yıl-
başında başsız
Bir yıldız ağız-
da yutkunurlar

C

Düşler ki yürür
Uzay katında
İnsanlara ben-
zemişti düşler

CI

Boş dörtlüğü gör-
dünüz değil mi
Sevgim göğe sığ-
mayınca sustum

CII

Kuş göz alıyor-
du gökte görmek-
ten yorgun idik
Uçar gibiyken

CIII

Ormanda ağaç-
larım ki yalnız-
lıklarla büyür
Çoğulsalar da

CIV

Özgür idiler
Eşitlik üzre
Sordum buralar-
da yoktular

CV

Bir öyle ışıık
Ki şimdi gönlüm
Sen nerde isen
Ben ordayımdır

CVI

Sevmek beni ben-
den aldı gitti
Yıldızla çiçek-
le gölle kuşla

CVII

Cinler o bakış-
larını çılgın
Benden bana bak-
malardı bin göz

CVIII

Yoktum beni gör-
seler de yoktum
Bir düş görüyor-
du hepsi hepsi

CIX

Gövdemdeki tür-
kûden ağardı
Göklerdeki ma-
vilik bu akşam

CX

Kim gitti de kim
Dururdu yalnız
Yelken mi deniz
mi dağ başında

CXI

Kök gövdede dal
Ucunda yaprak
İlk dört basamak-
la gökteyizdir

CXII

Yüz bin gezegen-
le söyleşir hep
Yüz bin yaşamay-
la toprakaltı

CXIII

Gelmişle giden
Giyenle çıplak
Bir tek kişidir
Uzay içinde

CXIV

Yaz: gövdelerin-
de yoktular ki
Gelmişle giden-
le oynasınlar

CXV

Yaz: hepsi deliy-
di hepsi abdal
Korkmazdı ki kim-
se ölmesinden

CXVI

Yaz: onları gök
de sevmiyordu
Uçsun ya da uç-
masın değişmez

CXVII

Ben onda o ben-
de bir konuk hep
Bir çorba ki kim-
senin değildir

CXVIII

Sonsuzda biçim
Biçim güzelsin
Görmek işitir
Duyan görürse

CXIX

Söz yok yazı yok
Biçim sınır yok
Yokluk bile kal-
mamıştı Tanrım

CXX

Eller söz olur
Ayaklar anlam
Son ülkede yaş-
lılar ölümsüz

CXXI

Dağdan dağa yan-
kılarla korkunç
Bir ses duyulur
Ki gövdenindir

CXXII

Susmak uyumak
Ölüm değil ki
Söyler de görür
de olmayanlar

CXXIII

Onlar giderek
büyüdü yol yol
Biz durduk o gün
Sûrez tükendi

CXXIV

Bir öyle uzun
Yol oldu düşler
Ben yetmiş ikin-
ci yılda vardım

CXXV

Gök gürledi yağ-
mur oldu sesler
Bir yüz oluver-
di yazdığım düş

CXXVI

Bir yerçekimiy-
le doldum ancak
Bir soyçekimin-
de olduğum gün

CXXVII

Tanrım gibi var-
la yok gibiydin
Gündüzle büyük
Geceyle sonsuz

CXXVIII

Kuşlar ki çoban-
dı ben koyunken
Yerden göğe hep
Kaval sesiydi

CXXIX

Kuşlar gelecek—
se gelmesinler
Yer altı uçar—
lıgım nedir ki

CXXX

Anlam ki uçar
O gövdelerden
Üstünde güneş—
le ay bulunmaz

CXXXI

Sözcükleri ver—
dilerdi ilk gün
Kim dinledi kim
İşitti bilmem

CXXXII

Körlerle sağır—
ların içinden
Bir çizgi geçer
Karayla sessiz

CXXXIII

Kuştur kuruyan
Ağaçta dallar
İlk yaz gelecek
Uçar dönerdi

CXXXIV

Evren bir oyun
Ki parlamıştır
Bir başka oyun-
la evlenince

CXXXV

Yüktür taşınan
Yürek değildir
Bir sevgiyi kap-
samış değilse

CXXXVI

Bir yaş uzanır
Güneşle günle
Kullar bir avuç
Alır içinden

CXXXVII

Dev gözler için
Yazılmışımdır
Ben en kûçücük
Yazıyla burda .

CXXXVIII

Onlar ne yazık
Ki duymamaydı
Ben binbir alan-
da söylemeydim

CXXXIX

Ayrıyla uzak
Buluşular mı
Görsem seni gör-
mesem olursun

CXL

Binlerce bakış
Gerekli oldu
Ben tek seni gör-
mek istedim de

CXLI

Gôvdemle giyin-
diğim bu anlam
Söz söz soyunuk
mudur bilinmez

CXLII

Son ülkede bir
Kabile var ki
Yıldızla çocuk
Değiştirirler

CXLIII

Yazdım mı çıkar
Yoğun tadında:
Yoktan var eden-
le gizdeş olmak

CXLIV

Yazdım mı çıkar
Yoğun tadında:
Gerçeklere gök
Veren boyutlar

CXLV

Gökten yere gel-
diğin geceydi
Göl gözlere ilk
Işık inerken

CXLVI

Tek ölçüğümüz
Bu gökyüzüydü
Günler geceler-
le doldururduk

CXLVII

Sevdim seni ay-
rısı ayrı sevdim
Gövdende sesin-
de yokluğunda

CXLVIII

Sevginle dolup
da taşıdığım gün
Gök fırtınalar-
la uçtu derler

CXLIX

Toprak bir avuç
İçinde sonsuz
Buğdayla kavun-
la narla muzla

CL

“Gelmiş gideriz”
Diyordular ya
Gelmiş’le giden
Yalanlarıydı

CLI

Sen kal koca el-
lerinle sen kal
İnlerle deniz-
le ayla sen kal

CLII

Yıldız ki gider
Güneş doğarken
Kim geldi o gün
Ki doğmamıştır

CLIII

Son gölgesi son
Günüydü orda
Aydınlığının
Dışında sonsuz

CLIV

Düşlerle çiçek
Çiçek değilse
Onlar bizim uy-
kumuz değildir

CLV

Sevmek seni öl-
memekle başlar
Ölmek sana bak-
mamak değildir

CLVI

Gündüzle güneş-
le ilgimiz yok
Uykumdaki göz-
le gördüğümüzün

CLVII

Görsem seni kış
Karanlığında
Yazdan kalan ay
İçindesindir

CLVIII

Maviyle yeşil-
le alla morla
Uykum ki kopan
Uçurtmalardır

CLIX

Bir gün göğü gör-
mesen düşerdi
Göz olmaya cır-
pınırdı gövden

CLX

Gövdem ki bir iz-
düşümdür ancak
Bilmem nereler-
de nerden inmiş

CLXI

Gök sözcüğü dar
Gelirdi Tanrım
Gökler bizi yan-
sıtırdı ancak

CLXII

Biz iyice bakın-
ca görmedik mi
Dağ otla ölüm
Geceyle sırdaş

CLXIII

Susmuştu böcek-
ler uykumuzda
Birdenbire hep-
si çığırırken

CLXIV

Sallandı mı dağ-
başında otlar
Dağ sallanıyor-
du yeryüzünde

CLXV

En eski gelin-
ciğin düşüydü
Bir kız ki gelin-
liğinde titrer

CLXVI

İlk yaz gelecek
Uyandılardı
Seslerdeki uy-
kulardı onlar

CLXVII

Uykum gece bir
Karıncadır ki
Binlerce düşün
Yürür düşümde

CLXVIII

Yazdım seni göz-
lerim birer gök
Kuşlar yeniden
Uçardı sende

CLXIX

Bir başka ölümdе-
sin bu akşam
Sevmek ya da sev-
memek diyorlar

CLXX

Yalnız mı uzak
mı arkadaş mı
Bir ses buralar-
da kim değildir

CLXXI

Bütün kuşlar
Tek tek
Taşımakta
Evrenin bütün ağırlığını

CLXXII

Yeryüzü
Bir yurtsa
Tek yurttaşlarıdır
Kuşlarımız

CLXXIII

Bir kuş
Uçuver—
di ta içinden
Bin bir gece dur—
du göklerinde

CLXXIV

Son ülkeye var—
dığında kuşlar
Gün ağzı açık
Kimin sesiydi

CLXXV

Son çırpınış ol—
du dalda yaprak
Toprak sarısal
Sevinç içinde

CLXXVI

Gök sallanıver—
di düştü bir sel
Yüzmüştü sular da
Süslü evren

CLXXVII

Çarpılmışa ben-
ziyordu dağlar
Onlar kapanık
Son inlerinde

CLXXVIII

Sevmek güzel ol-
duğun sürezdir
Baştan başa im
Bütün güzellik

CLXXIX

Atlar koşusun-
dadır o sevgi
En sonra varan
Binicidir o

CLXXX

Mum söndü uzak-
ta kaldı sevgi
Durdum gecenin
Son evresinde

CLXXXI

Dağlar horozum-
du öttülerdi
Bir kırmızı ses
Uzaktaki günler

CLXXXII

Sonsuz geceler
Kilimlerindir
Sendin yürüyen
Üzerlerinde

CLXXXIII

Seçmiş seçilen
Uzaktı tek tek
Toplumdaki yer
Benim değildir

CLXXXIV

Toplum o çoğu-
lun biriydi ilkin
Bir yük gibidir
O şimdilerde

CLXXXV

Toplumdu o bizim-
le ayrılıktır
Gelmiş ya da gel-
memişlerimden

CLXXXVI

Görsün ya da
Anlasın ki hepsi
Yüzyıllarının
Birindeyimdir

CLXXXVII

Orman uyumuş
Çocuklarından
Yaprakları bin
Yönünde gözler

CLXXXVIII

Bir kız kelebek
Çiçektir uyku
Uykumsa kanat
Kanat gözümde

CLXXXIX

Bir eski sûrez
Elimde mumdu
Parlar yeni gün
Adımlarımdı

CXC

Solgundu bugün
Aydınlığımız
Solugundu seven-
le sevmeyenler

CXCI

Otmuş geceden
Işık çalan ses
Ormandaki bek-
çiden işittim

CXCI

Bir başka çiçek
Açardı bende
Susmuştu kızıl-
lığında ilkay

CXCIII

Bir at dağa çık-
tı orman oldu
Doymuştu o gün
Yağmurda karda

CXCIV

Kıpkırmızı geç-
ti gün yolumdan
Durmuş iki yan-
da son yeşillik

CXCV

Kopmuş kurumuş
Uzakta kalmış
Siz neredesiniz
O elma nerede

CXCVI

Göklerdeki im
Bir damla sudur
Bir damla su ol
Bu maydanozda

CXC VII

Tarlam yeşerirken
türkücüdür kuş
Ses ağzına sığmaz
Buğdaylara doğru

CXC VIII

Ses kuşları
Öttüler ki öyle
Sallandı çiçek-
leriyle orman

CXC IX

Bir sesle uzak
Geceyle gündüz
Duymaz onu sev-
meyen adamlar

CC

Yazmak sevi yaz-
mamızdır ilkin
Yazmak taşa yaz-
mak oldu şimdi

CCI

Gün der o kızıl
Sesiyle dağlar
Gözler kapalıy—
sa yoksunuzdur

CCII

İ'ken tek olan
İçinde ilk im
Evrende ağaç
1 000 olmak ister

CCIII

Sağlık o ağaç
O gövdemizdir
Bir sonra kılar—
sa varsınızdır

CCIV

Sızmıştı su sūs—
lū saksısından
İlk sevgiliydi
Çünkü toprak

CCV

İlk gün 7 gök
Gelir giderdi
Son gün 7 kuş
Dururdu bende

CCVI

Kim kaldı senin
Güzelliğinde
Onlar ki ölüm–
süz oldular hep

CCVII

Bir tek tını var
İşittiniz mi
Ölmekle ölüm–
süz olmuş orda

CCVIII

Kumsalla deniz
Güneşle yeldi
Ses oldu o gün
Bütün yüzenler

CCIX

Ben bekler idim
Yolunda gün gün
İsterse güzel-
liğin geçerdi

CCX

Kuştur bu göğün
İçinde son ses
Geçmiş mi geçer
mi kendisinden

CCXI

Uykumda çoban-
lar anlatırdı
Geçmişleri bir
Koyun gibiymiş

CCXII

Durmuştu güzel-
liğinde akşam
Evren yeniden
Kımıldamıştı

CCXIII

Altın arabam—
la akşamüstü
Yıldızları doğ—
madan gezerdim

CCXIV

Durmuş baba ses
Çocuk sesinde
Yıllarca uzak—
ta anneminki

CCXV

İlkin duyulurdu
Şimdi susmuş
Hep bende olan
Güzel kadınlar

CCXVI

Yağmurdu ağaç—
ta parlayan gün
Bin damla bin
Sevinç'le mavi

CCXVII

Bir özge çiçek
Sallanın
Badem ağacın-
da dağ başında

CCXVIII

Son ses bir ayak
Sesiydi yolda
Yollar aramak-
tı bulamamaktı

CCXIX

Onlar geceden
İçerde onlar
Ben gündüz olup
Dışarda kaldım

CCXX

Bir kuş ki uçar
Güzelliğinden
Boşlukta kalan
Güzelliğinde

CCXXI

Dallardaki boş-
luğunda kuşlar
Uçmakta uç-
mamak gibiydi

CCXXII

Gökler açılan
Kapım değil mi
Binlerce güver-
cinimle yorgun

CCXXIII

Kutlar seni gün
Güneşle ayla
Yıllar yok olur
Bireylerinden

CCXXIV

Yıldızla sürez
Yıkandılardı
En eski birey
Göründü orda

CCXXV

Solgun çiçeğin
İçinde uykum
Kimler uyandı
Güz erdiğinde

CCXXVI

Göz eski gemi
Denizse gökler
Yıldız adalar-
da bulduğumsun

CCXXVII

Yeryüzü
Gökyüzüyle doludur
Kuşlar
Konar konmaz

CCXXVIII

Biri uzakta olmasa
Biri
Bin
Kuş olur

CCXXIX

Bir özlemi gör-
düğüm mü ses ses
Göklerdeki çiz-
gisiyle dağlar

CCXXX

Kimler uyumuş-
tu kim ayakta
Son yıldızımız-
la yaklaşırken

CCXXXI

Kaç yeryüzü var-
dı sordu gökler
Bir ben biri sen-
se başka var mı

CCXXXII

Onlar yürüdük-
çe sende'lerdi
Yıldızla güneş-
le sende'lerken

CCXXXIII

Kim gitti bugün
Yöremde kim var
Kaç yıldızı kaç
Edince gündüz

CCXXXIV

Kim yolsa ayak-
larım da gitsin
Kim tutsa bu el-
lerim onundur

CCXXXV

Bir öyle sıcak-
tılar severken
Kış günleri yaz
Sayıldı orda

CCXXXVI

Durmuş mu yürür
mü şimdi bilmem
Bir eski sûrez-
de olduğum'lar

CCXXXVII

En hızlı giden
Sûrezdir ancak
Bizler onu top-
larız uzarken

CCXXXVIII

Orman da doyar
Deniz de gök de
Açlık doğanın
Dışındadır hep

CCXXXIX

Onlar ki çoğul-
luğuyla sonsuz
Tek'tir doğadan
Gelip geçenler

CCXL

Varlık ki çoğul-
da kalmamızdır
Tek tek duyulur
Çoğulda olmak

CCXLI

Bir başkasıdır'
Soluklarında
Tek'ler bile an'–
larıyla çok'tur

CCXLII

Yalnızlığının
Tadındasın ya
Bir yansımanın
İçindesindir

CCXLIII

Sevgim mi doğar
Güneş mi bilmem
Sonsuz gece öy–
le sendeyim ki

CCXLIV

Bir boş gecelik
Bu akşamüstü
Giymiş mi o giy–
memiş mi bilmem

CCXLV

Ben sevgine sığ-
dım ilk günümde
Ta ki beni gör-
dü tüm güzellik

CCXLVI

Son uykulu çiz-
gidir akardı
Alnında yüzün-
de saçların hep

CCXLVII

Bir kez daha var-
dılar uzakta
Gökler seni an-
dırırdıldardı

CCXLVIII

Ormanların or-
tasında bir ot
Geldim diye ses-
lenir duyulmaz

CCXLIX

Vardır iki lam—
ba gökyüzünde
İnsan ki üçün—
cû lambadır hep

CCL

Bir yok kızı gör—
dû bir yok oğlan
Gördüm doğan ilk
İkizdi yer gök

CCLI

Akşamki değil
Uyandığın yüz
Hep bir yalanın
İçindesindir

CCLII

Ey Nuh seçiniz
Diyordu Tanrı
Toprak ya da gök
Sizindir artık

CCLIII

Haykırdı içer–
de hepsi birden
Gökler sizin ol–
du yer bizimdir

CCLIV

Yağmur mu bu soy–
kırım mı kim bu
Başkaldırıyor–
du Nuh'a dağlar

CCLV

Ölsek bile or–
da korkmayız ki
Toprakta ölüm
Ölüm değildir

CCLVI

Onlar ki güver–
cin oldular
İlk toprağı bin
Kez öpmek üzere

CCLVII

En eskisi kim
Dedim Ölûmler
En eskisi doğ-
mamış diyordu

CCLVIII

Ağzım kuyu ol-
sa söz su olsa
Binbir deve doy-
sa çöllerinden

CCLIX

Varken de görûn-
meyen bu gövdem
Ölmüş de nasıl
Sınırsız olmuş

CCLX

Yollar ki döner
Yuvarlak üzre
Bir başka düzey
Bulunmalıydı

CCLXI

Toprak nice gök-
te bir buluştur
Sen ben nice gök-
te bir buluşma

CCLXII

Önlerdi yeral-
tı sallanırdı
Dağlar göğü öp-
mek istedikçe

CCLXIII

Toprakla böcek
Seviştiler ya
İlkyaz oralar-
da doğdu gördüm

CCLXIV

Dağ ot kanadın-
da uçtu bir gün
Ot oldu o gün
Geceyle gündüz

CCLXV

Ben görmediğim–
de sevmiş oldum
Sonsuz bakışım–
la sallanırdı

CCLXVI

Günler kapılar–
dı örtülüydü
72 yıl–
da çıktım ancak

CCLXVII

Son kuş kuruyan
Dalımda yaprak
İlkyazla öter–
di gökyüzünden

CCLXVIII

Yıldız da deniz
de taş da ot da
Gövdemdeki ses–
le anlaşılır

CCLXIX

Gövdem senin ol-
duğunca sonsuz
Gövden benim ol-
duğunca vardı

CCLXX

Haykırdı gömüt-
lerinde hepsi:
Kuşlar bizi çiz-
diler bu akşam

CCLXXI

Sevgim yine uy-
kular da dalga
Bir eski deniz
Gibiydi sevmek

CCLXXII

Kuşlar ki ölüy-
le yer değişmiş
Gördüm o dulun
Gözünde gördüm

CCLXXIII

En göklere en
Işırdı en su
En yol en uyum
En uyku en ses

CCLXXIV

(Sessizliği an-
latırdı en ses
En uyku uyan-
mamak demekti)

CCLXXV

Yazdıkları göv-
delerdi onda
En gövdesi yaz-
mamak gibiydi

CCLXXVI

Çağlar boyu tek
bir ülke sevgi
Başkenti benim-
le olduğundur

CCLXXVII

Sonsuzda açan
Çiçekti sevgim
Ölmek seni ol-
mamak değildi

CCLXXVIII

Kalmaz kalamaz
Bu yüz bu uyku
Bir imgelemin
İçindeyimdir

CCLXXIX

Bir imgelem ol-
duğumdu işte
Düşlerle büyüt-
tüğüm bu türkü

CCLXXX

Bir başka yürek
Taşırdı insan
Sevmekte çoğal-
mak olmasaydı

CCLXXXI

Ben toprak açar-
dım orda bir gün
Toprak düş açar-
dı dalda er geç

CCLXXXII

Bir imge midir
Bu çöl bu yıldız
Sonsuz bakışım
mıdır sevişmek

CCLXXXIII

Ölmek yatırım
Sayıldı orda
Pay aldı bütün
Gelen geçenler

CCLXXXIV

Ölmüş dediler-
di gömdülerdi
Göklerde boyut-
larım gezerken

TAKMA YAŞAMALAR ÇAĞI

TAKMA KUŞLAR

İkisi de yoksular
Soluğu duyuluyordu
Genel yaşamının

Neydi
Birbirine yansıyan
İkisinde

Birey gibiydiler
Bütün seslerde
İkişer

TAKMA KUŞLAR

Sayrının gözleri yıldızlar
Sayrı
Kocaman dağların altında

Kimseler çıkmaz
Sayrılar evinden dışarı
Kimse çıkar

Yaradılışın
Tek olmadığında
Sımsıcak bir tanıktır sayrı

OYUNCULARLA OYNAMAK

Demek evrensel oyunculara benzer
Gövdemizdekilerin hepsi
Elimiz ayağımız gözümüz kulağımız

Nereye gitseler ulaşılar kime
Yaparlar eylem soy
Doğa ne görev vermişse onu

Tut demişse tutarlar
Yürü demişse nerelerde yürürken
Mutludurlar içeri

Gör demişse görürler
İşit demişse oralardan işitirlerken
Gerçeğin yaratıcısıdırılar tanığıdırılar

Biliyor musunuz
Ben gövdemdeki oyuncularla mutluyum ya
Artık onlara inanmıyorum

VARMAK

Daha büyükleri toplandı bilginlerin
Ne dediler
Taktıklarımız ne bizim

El ayak gözbebeği değil
Böbrek değil
Taktıklarımız ne bizim

Daha büyükleri toplandı bilginlerin
Dediler
Taktıklarımız sevgi bizim

GÖZLEM

Anımsıyorum sayrılar evinde
Bir ellerinde bin parmak
Uykuyu gözden ayırdılar

Işığa tuttular sinirleri
Adam doğuştan kötürüm
Dizi yürümekten ayırdılar

Kanı pıhtılaşıyormuş
Tıkanıveriyormuş böbrek
Sıcaklığını kandan ayırdılar

Ölüm müdür gelen
Girecek mi içeri yoo
Gövdeyi yaşamadan ayırdılar

Netse neylese bilginlerimiz
Kızla oğlan büyüdü daha
Solğu sevgiden ayıramadılar

DAMAR I

Damar sertliği azaldı ne demek
Yaşamayı
Seve seve
Yumuşarken
Yaşadı demek

Kuşlar ağaçlara konar ya
Dağ başlarına konar ya tanyeli
Aydınlığa konar ya sis
Konar ya kirpiklerimize uyunulamaz binbir düş
Güneş yansır ya camilere kiliselere

İşte yalnızlıktır
İçeri dışarı gelen giden
Yaprak üstünde gökyüzü üstünde
Göller üstünde

Bütün anılarımız
Birikirmiş damarlarımızda
Biliyor musunuz ne yaparmış
Durduruverirmiş soluğumuzu
Çıt diye yüreğimizde bizim

KENDİ KENDİNE DEĞİLLİĞİMİZ

Kim duymaz kim
Koca ortaklığını
Doğanın

Yediğimizden içtiğimizden belli
Günaydın derler yıldızaydın derler
Aydınlıkla karanlık

Doldu mu avurdumuz
İç etimize değer
Eti balığın bambaşka eskil

Duyarız belli etmezsek de
Doyarız belli etmezsek de
Soframıza ortak olduğunu
Birinin ki daha kocaman

KUŞ

Ötemez ya
Duyarın yok olmuş sesini
Suya yok olmuş sesini
Yıldızlara yok olmuş sesini
Kente
Yollara
Geçmiş günlere
Hele geleceğin binbir yeniliğine
Yok olmuş sesini
Duyarım
Damarlarımdaki yaradılış kuşunun

DAMAR IRMAĞI

Biri var 5 santim
Binlerce metrelik göreviyle beni yaşatan
O damarlar ırmağında
Biri var

Başkasından alınmış
Takılmış bana
Öyle bir uyum içindeyiz ki
Tanışıklığımız
Sanki yaradılıştan beri

Ne güzel
Eklenmelerle akmak
Biri var
Onun bende olduğuna eşit
Benim onda olduğum

BİRLEŞİM

Eli mi kopmuş
Neden korkuyorsunuz
Onun tutması
Avucunda ötekinin

Tadını duyuyorum
Gövdeler türküsünün
Onun kemiği
Ötekinin iskeletine

Sıcaklığımız
Çoğala çoğala dev
Onun dokunuşu
Etine ötekinin

YAPAY ÇOCUKLAR

Belgeleridir bu çocuklar soy ortaklığının
Biz onlara
Atalarımızın adlarını verdikçe
Soyadımızı verdikçe
Bir uzaklığı katarız kendimize

Belgeleridir bu çocuklar yurt ortaklığının
Biz onları
Dilimizi öğreterek
Topraklarımızı öğreterek
Uygularız kendimize

Belgeleridir bu çocuklar doğa ortaklığının
Biz onlardan
Kendi yaşamamızı
Yarınlara açık yaşamamızı
Çalarız kendimize

İSKELET

Anımsıyorum doğduğum günü
Sanki yoktunuz
Yumuşaktınız daha
Değirmisinde değirmenin
Evrenden yuvarlaktınız daha

Yaradılıştan kalma birer kemik
Şimdi soluk alanların hepsi
Çok uzaktaymış benimsediğim kimseler
Sizi veriyormuş anlamıyordum
İlk varlığını almıştı kimseler

Türküler masallar hele düşler
Dağ orman ırmak
Yaşamasını vermiştir boy yapısına
Bütün uzaklar sanki minare sanki haç
Usu dönüştürdüler boy yapısına

Kuşların eğrisinde incecik
Yeraltı sessizliğiyle su kanat
Yerlerden aydınlıklardan gelir gibiydiniz
Ben yokla varı bilmezken
Yokla var gibiydiniz

İnsan fil gergedan balina timsah
İlk devletleridir
Yeryüzünün
Doğa onlarda görür ürperir biraz
Gökyüzü olduğunu yeryüzünün

YARI SAYIKLAMA

Elimi uyudulardı onlar
Tutamadım ki
Bir ses geçti geçmedi parmaklarımdan

Ayaklarımı uyudulardı onlar
Varamadım ki
Yollarda yansıdı yansımadı gökyüzü

Boyunlarını değiştiriyordu develer sevgi biraz
Balıklar serinliklerini daha su
Sayrılar yaşıyorlardı hepsiyle sımsıcak

Ak giysiliydi yalnızlık uzaklarda
El uzaklarda ayak uzaklarda
Ses uzaklarda gökyüzü uzaklarda

YANILTILAMAYAN

Değiştirdiler gözünün yeşilini
Derisinin aklığını
Değiştirdiler yüzünün uzunluğunu yarım ışıık

Ellerinin ayaklarının büyüklüğünü düz
Değiştirdiler duruşunu da
Yürüyüşünü de sanki imgelem
Oturuşunu da
Değiştirdiler boyunu kavak
Değiştirdiler sesini türküleyin

Suç kaçığıydı o
Yasayı aldattılar aldattılar

Son soluğu gelince bir gün
Dudaklarının arasında kırmızı bir çizgi incecik
Ölümü aldatamadılar

BAŞ OLAYI

Yalnız başım kalmıştı ya
Gövdem üzre değişmeyen
Onu da okşuyorlar biraz

Dudağım yenilendi
Yanağım yenilendi
Dışım kökünden yenilendi
Kulak zarım yenilendi
Çene kemiğim yenilendi
Burnumun direği yenilendi

İşte usum da
Göre göre bunları
Kimse dokunmasa bile
Ha başkalaştı bana karşı ha başkalaşacak
Anlıyorum sallanmasından biraz

Başımız ki
Doğanın böğrüne girmiş
İnidir
Varlığımızın

KANI DEĞİŞTİRİLEN

Birbirimizden aldığımız verdiğimiz kan
Ne anlatır bize
Evrensel olduğumuzu
Toprakla gökle ta yaratılıştan beri
Ortak olduğumuzu

Eskiden kan kardeşi derlermiş
Birbirinin bileğinden kan emenlere
Bugün veriyor ta yüreğinden
Sevgiyi diriliği sevinci yaşamayı
Hepimiz hepimizden başka bir kardeş duyuyor musunuz

Yeryüzü dev
Gökyüzü daha büyük dev
Evren binlerce kez daha büyük dev
Yalnız olmadığımı bu dev sonsuzlukta
Nasıl bilebilirdim önceleri

Duyuyor musunuz kan özsuğu
Yürek çiçeklerimizinki geçer
Geçmişimizden
Geleceğimize doğru
Damar kavşaklarımda benim

•

BAŞIMIZ

Başımız
En ilkel arabasıdır
Doğanın

Yüklüdür
Yalnız bizimle değil
Bütün yaradılışla da o

Varır bütün yönler dönmek
Belkemiğinden ta aşağılara
Taşır bütün organlarımızı

Hızlıdır ölüme doğru
Gider yavaş yavaş
Sevgiye varırken

İşte evrensel çiçeklere benzer
Ellerimiz tabanlarımız
Düşümüz anılarımız imgelerimiz bizim

Başımız
O padişaktır ki
Bütün ülkelerinden sonra yaşayan

GÖZ

Bin kez demişler bütün çağlarda
Gökyüzünün göz olduğunu
Peki neden görmemişler şaşıyorum
Dışımız gökyüzüdür içimizin

Artık tek yaşamadırlar
Gözünü verenle
O gözü alan

Artık tek bakıştırlar
En eskiden beri
En geleceğe

Ne ki bilmez ikisi de
Gözbebeklerinden içeri çırılçıplak
Mavi sarı kara yeşil
Gördüklerine görmediklerine

Yansımakta geceleri gündüzleri
Dev boyutlarla dev
Kişi yeryüzüdür olmadığının

AÇIK

Yara
Gövdenin bakışıdır
Çok uzakları görür
Gözlerimizin ulaşabildiğinden

Yara
Soluk almasıdır
İçimizde olanların sessiz
Olmayanların içerik

Yara
Ağız dolusu gülümsemesidir yüz bin yıldır
Görmüş geçirmiş birinin
Bütün ölümlerimize karşı

GÖZLEM

Gün gelir büyür yol
Atardamar açık kalır
Birdenbire kopar mavilik
Güvercin açık kalır

Gece de yok olur gündüz de
Anılar açık kalır
Bütün duyarlığı biter yeryüzünün
Gökyüzü açık kalır

Kara uykuda uçar gider ses
Adamın ağzı açık kalır

TAVŞANLI

Adam ayılmıyor ya ölmedi daha
Kimbilir nerelere kaçtı
İçindeki tavşanlar

Çok doğururlarmış
Savunmasızlar diye
Tükenmesinler diye

Çok hızlı koşarlarmış yukarılara tavşanlar
İnemezlermiş aşağılara kim bilir neden
Belki de korkularından

Adam ölü gibiliğinden çıktı birdenbire
Demek topladı
Kendinden kaçanları tek tek

KUŞ DEVRİMİ

Kuşun boğazı değiştirilmiş
Benim kulağım eski
Gel de dinle
Göge çarpan çelik türküyü aptal

Kuşun tüyleri dönüştürülmüş maviye
Benim dokum eski
Gel de büyüt
Gökyüzünü aptal

Kuşun kanadı kartallaştırılmış
Benim bakışım eski
Gel de duy
Evrensel eylemi aptal

ÖTEKİYLE YÜRÜMEK

Yol uzak
 Ayaklarımın biri var ya
 Ayaklarımın biri benim değil
 Yol uzak

Varacağım oraya er geç
 Ayaklarımın biri daha iri
 Biri büyük
 Varacağım oraya er geç

Koltuk değneğinin tadı var
 Ki eksilir benden
 Kim bilir hangi ağacın günaydın dediği
 Koltuk değneğinin tadı var

SORU

Yaşardı
 Gözleri ölünün
 Peki gören ben miyim
 Ölü mü

Şaşmıyorum ya
 Korkuyorum biraz
 Peki nasıl tanıyor
 Annemi gözleri onun

Daha kolay
 Şimdi olmak ya da olmamak
 Fizik miyim göz mü
 Belli değil

OLMADI'LARDA OLMAK

Bir ölünün yüreğiyle yaşamaktadır
Severken
Neyi sever

Onunki benimki
Karışmıştır dallar birbirine
Yapraklar birbirine
Çiçekler birbirine
Yemişler birbirine
Kuşlar birbirine
Yeller birbirine
Işıklar birbirine

Severken
Neyi sever

AYDINLIK

Adamın gözüne takılmıştı
Mercek mi
Hayır

Lens mi
Hayır

Yeni ölünün son aydınlığı mı
Hayır

Adamın gözüne takılmıştı
Usundan alınan
Görme isteği

AK ODALAR

Geceler boyu sayrılık lar üzre
 Dev kılar gövdemizi bizim
 Öbür odadan gelen soluk
 Netsek çevreler yalnızlığımızı
 Boy atar sevgi ağacımız bizim
 Hangi atardamarı dinlesek
 Uyurlarken yataklarında
 Yakındırlar bekçilerimizdirler bizim
 Kim bilir ne korkularda binlerce sayrı

UÇURTMALAR

Ne aptalmışız
 Ki anlamamış kimse
 Beslenmenin bizi yeşil ettiğini
 Beslenmenin bizi mavi ettiğini

Elma armut
 Yeraltının gözleri değil midir
 Yüzümüzü pırıl pırıl kılan
 Bizden ötesi kılan

Yaşamak
 Bin elle
 Salıverdiği uçurtmaları
 Doğanın

BEN DIŞI

Geldi belirtilen gün
Değiştirdiler
Böbreğini kanını yüreğini
Yenilediler başkalarından

Yok olmuştu biraz
Kalıtım
Doğaya girmişti o
İlk yaratıklar gibi cırılçıplak

Azalıyor muydu artıyor muydu
İşte kaplamıştı ortalığı sis
Adam tadını duyuyordu ağzında
Birkaç kişi olmanın

DERİ I

Deri postun çevirisidir
Yanlış bir çeviri değil
Aydınlıklar üzerinde giyindiğimiz

Kar dediğine
Üşüyorum
Diyen

Su dediğine
Serinliyorum
Diyen

Ağaç dediğine
Yeşeriyorum
Diyen

Leyla Mecnun dediğine
Seviyorum
Diyen

Deri postun çevirisidir
Bir çeviri
Ki en güzel

BİR SAYRININ DEDİĞİ

Utanmıyor musunuz

Yaz geldi mi

Saatleri ileri almaya

Bu doğaya ters bir eylem

Işığın

Azalan tadını çoğalan tadını sevmemek bu

Son yuvarlağın dışına çıkmak değil midir yaptığımız

Yaşamaları

Saatler süresine indirmek bu

Öteki soluğudur belki de

Kendinden bile dışarı çıkmasıdır

Evrenin yılda iki kez yaptığı değişim

Utanmıyor musunuz

Çocuklara yaşlılara hele sayrılara

Daha uzun aydınlıklar yaşatmamaktan

YALNIZLIK

Evet binlerce yıl
Neyimi kesseler koparsalar
Alamazlar yalnızlığımı benden

Gecelerimle benimdir o
İlk sevgimin
Uzaylara bile düşen gölgesidir-o

Uykumda
Yıldızlar azaldı mı
Omuzlarıma dokunandır o

Sessizliğin
Hele ay ışığında
Daha parlamasıdır o

Kestiler kopardılar da anladım şimdi
Organlarımin yaşamalar yalnızlığıymış sallana sallana
Binlerce yıl benim diye taşıdığım

DÖNÜŞ

Bir savaş zengini yaptırmış ha
Bu sayrılar evini
Borçlu gibiyim

Yoklama günlerinde gelenler
Yataktakilerin on katından çok
Baktım mı azalır gibiyim

Yaşamak öyle bir uykuda ki
Acılar güneşlere benzemekte
Biraz uyanmış gibiyim

Para ala ala taktılar kolumu bacağımı
şimdi neyim varsa
Satılık gibiyim

Bir günde bir orman seviyorum ya
Eskiden kalma–titreyen
Bir otu sevmiş gibiyim

ISI

Diyorlar ki
İçi onun
Uymadı bunun içeriğine

Ne demek siz çağdaş değil misiniz
Onun ekmek ağırlığı başka
Bunun su ağırlığı başka mı

Olsa olsa eksiktir milyonda bir
Onun bileklerindeki vuruş
Bunun yüreğindeki çağrıdan

Ayrıdır
İki düşünce arasında
Solukları

Isılarına bakınız
Onun sevgisi uymuştur biliyorum
Bunun yaradılışına

KAN AKTARIMI

Bağladığım yerden akan ne
İçi içime sığmıyor
Kabartıyor damarlarımı
Esenlikle mi doluyorum izdüşümlerle mi ne

Sıcak ya
Sevgilinin sıcaklığı değil
Kendi sıcaklığım değil
Evren değirmisindeki sürez mi ne

Ağırlığıma sığmıyorum
Toplama
Başkalarından toplama bir sessizlik
Bilmiyorum beni aydınlatan yaradılışın gündüzü mü ne

Kolumdaki kocaman düğümleme yapay bir iletişim
Biri var
Besbelli uzak
Su ne yaklaşan ayak sesleri ne

Susuzluğuma benziyor biraz
Dudaklarım kurumuş
Boydan boya giyindiğim
Takındığım yüz bin yıl içeri ırmak ne

TAKMA KUŞLAR

Adımız boşuna
Soyadımız boşuna
Ayrıcalığı yok ki kimsenin

Evler ki karşılıklı sürüp gider
Köyler dolusu kentler dolusu
Ayrıcalığı yok ki kimsenin

Görünmez ağırlıklarımızın kimi ölüdür kimi diri
Neden kimi gider kimi kalır
Ayrıcalığı yok ki kimsenin

TAKMA KUŞLAR

Şimdi anlıyorum
Çiçekler neden güzel
Kendilerini yok saymışlar da ondan

Isı geneldir
Ayrı ayrı ısıtırken gövdelerimizi
Genel bir ısının damlaları değil miyiz

SUÇSUZ SUÇLAR

De ki vardık Kalkım gününe
De ki sorguya çekildik
Ellerim mi çalmış
Benim ilk ellerim değildiler
Gözlerin dediler hemen
Arkadaşının karısına
Daha daha kız kardeşine kötü bakmış
Benim ilk gözlerim değildiler
Dediler: ya dudakların
Sen namaz kılarken gece gündüz
Seccadenin çiçeklerine Tanrı yok demiş
Benim ilk dudaklarım değildiler

SAĞLIK BİR HAYVANDIR

Yatağında
Uzatıyorum ayaklarımı
Bir hayvana ediyor tabanlarım

Yürürken
Nerelere basıyorum belli değil
Eğiyor bana bir hayvanın tabanları

BİLİMİN GÜCÜ

Güzelliği bütün görüntülerde
Yansıyordu kadının
Sesiyle yüzünü ayırdılar

Yoo dediler—ikisi birden çok
Ayrıca soluk alıyordu usu
Yaşamasiyla usunu ayırdılar

Öyle hızlı ilerliyordu ki sonuca
Çatlayacaktı nerdeyse anılardan
Ayaklarıyla gövdesini ayırdılar

Aydınlık karışmak üzereydi
Karanlığa—sürez ayak
Gündüzle geceyi ayırdılar

İçkici yaşlıların hepsi
İçkisizleri geri bırakmıştı ya
Sağlığı ölümden ayırdılar

KORKU

Çağırdılar
Sıradaki kim
Titredi böbrek damar kemik...
Yan odadakilerin hepsi

Diriler de duydu bunu
Ölüler de
Titredi
Sırası gelen

KURTARI

Anasını öpüyordu doğmadan daha
Öyle sevdiler ki çocuğu
Kurtarmaya bilgisel and içti hemen
Bütün bilginlerimiz

Açtılar içi dışına dönmüş soluğuna dek
Ölünün içi dışı kokuyordu sessiz
On gün önceden kalma
Ellerini uzattılar yaradılıştan içeri

Başarılarının örneği görülmemişti
Öyle ayrıldılar ki birbirinden
Bir çocuğu yaşamayla değiştirdiler
Anasını öpüyordu doğmadan daha

DAMAR II

Uzunluğu gecelerce gece gündüzlerce gündüz
Uzunluğu yaşam boyu bir yol
İçinden geçtiğimi duyuyorum
Bütün uzaklarıma akarken yemyeşil

Düşlerin
Eylemlerin
Gidip geldiği
Çiçeklerin gün ağarırken unuttuğu ses
Bizden öncekilerle başlamış
Ulaşmakta bizden sonrakilere
Kapsar bütün sevişenleri
Uç uca eklense damarlarımız

SORULAR YORGUNU

Yürekler küçük sayaçlarımız
Doğanın bize taktığı
Ulaşacakları yerlerce bilinmezdirler

Kemikleri çeken çekmeyen ipler vardır ya
Sinir dedikleri bilgelerin
Başladıkları istekle bilinmezdirler

Nedir ki kımıldar kaslarda
Bizlerde ta dışarı ta uzak
Koca eylemler ki bilinmezdirler

IRGATLAR

Ağır işçilerdir hepsi
Yer yuvarlağında soluk alanların
Çalışırlar birine gece gündüz

Gündelikleri uyku
Bozuldular mı birbirleriyle yenilenirler
Kendilerini kendileri sandırır yine
Görünmeyen biri

Değişmez ısılarıyla
Çıkmaz değirmisindedirler genel çizginin
Organ değiştire değiştire
Artık iş bırakımı bile yapamazlar

TAŞIYICILAR

Sınırlıdır eylemleri ırgatların
Doymak çoğalmak öldürmek
Kimisine biraz daha

Doğanın yüke en uygun yaratıklarıdır ki
Yüz ev bin ev
Kimisinin biraz daha

Başkasını takınmalarından başlar
Yaşama değiştirmelerinin kolaylığı
Kimisi biraz daha

SORULAR

Basamaklar
Adımlarıdır doğanın
Çıkıyor musunuz

Takma damarla takma yürekle sınırsız
İniyor musunuz bir yere
Çıkıyor musunuz

Adımlarla düşsel
Nedir daha yukarılara yaşanmak
Çıkıyor musunuz

Yükselmiştir yükselecektir
Yapılarımız bizim
İnmekle çıkıyor musunuz

Çağırıyor sizi
Geceyarısı
Evinizden daha dışarılara binbir ses
Çıkıyor musunuz

9. KOĞUŞ

Sarı aydınlıkta sallanır kişi
Kendi esintisiyle sallanır

Biri açar kapıyı birdenbire
Isısı azalır biraz sallanır

Çeker götürürler arabacığa yan yataktakini
Onun boşalan yerinde sallanır

Öteki sayıklar anılarıyla
Yarı somut sözcüklerinde sallanır

Gece değil camlarda yansıyan kendisi
İçindeki yıldızlarla üşür sallanır

Hadi derler sıra sizin
Takma kolu yaşamalarca sallanır

KAN AKTARIMI II

“Er aş pozitif”

“Er aş pozitif”le karışuyordu damla damla

Gene bir sıcaklıkta

Yoktular

Neydi bilmiyorum

Kırmızı oldukları uzun oldukları

Görüntüsel oldukları

Yoktular

Su içiyordu orman

Yeşeriyordu sürez

Öyle güzeldiler ki

Yoktular

Onda değil bende de değil

Büyük birinde

Yoktular

Boşanmış bir gövdeydi gökyüzü

Başka gövdelerde uçarken

Usun anıların yuvarlağı birbirinden geçer geçmez

Yoktular

BOY

Yalvaç bile olsa
Çıkaramaz
Kimse kendini dışarı

Dağları tek elle kaldırsa da
Kimse katamaz
Tek gece tek gündüz kendine

Yaşamasını uzun kılsalar kat kat
Yine içindedir
Yaşamasının o

Bin sıcaklığını çağlar sonrası
Bin sıcaklıkla değiştirseler
Çoğaltamaz annesinin verdiği kimse

İsterse Karun olsun
Kimse
Kendinden zengin değil

DERİ II

Yılanlar
Neden değıştirir derisini
Uzundur yılanlar yılanların usundan

Su
Derisini değıştirir
Ay ışığında

Gecenin derisi
Gündüzdedir
Geceninki gündüz

Kapının derisini duvarlarına astılar mı
Postunu giymiştir sımsıcak
Bütün avcılarımız

Daha inelim mi aşağılara
Yaşamak
Ölümün derisidir

AĞRISIZ AĞRI

Benim midir
Yedek parçalarla işleyen bu araç
Anısızlığından belli benim değil

Uyarlığı sürdüreceksin mi doğa
Düşünmesem de ben
Düşünüyor düşlerimde hepsi

Çok anneli oldum işte
Hepsinin birer annesi vardı
Isım ortak sıcaklığımız

Hele yeni takılan köprücük kemiğim
Hele üstüne yatınca
Hele eğilsem biraz

Soyu tükenmiş hayvanlarca uzaktırlar belki
Bana da babama da soy soy
Atalarımıza da

Yalnız kalamıyorum ki
Sanki yüz milyon ses
İçimde biriler

İMGELEMİ YIKAMA

Takma yaşamaların sonsuz bir gündüzü var
Takma yaşamalar ölmez
Derdik

Biri işlemede eskidi mi
Değişir yenisi gelir
Derdik

Bizler birer ağacız sanki
Onlar kuşlarımız
Derdik

Öldüğümüz gün bile ölüme bile
Takma yaşamaların biri
Derdik

GEZİNTİ

Yol anlar
Ayağımın değiştiğini
Sezer elma
Başkalaştığını avucumun

Su anlar
Ağzımın değiştiğini
Kavrar düş
Öncekiler olmadığını bakışlarımın

Yastığım anlar
Sıcaklığımın değiştiğini
Duyar gök
Eskisi değil soluklarım

GÖVDEMDEKİ YAŞLAR

Bilmiyorum
Azaldı mı arttı mı
Yaşım yerinde değil

Yaşım yılların yığınıydı ya
Eskilerden de birbirinden de uzak
Yaşları yeni yerlerimin

Anı birliği yok aralarında
Ellerimden geçen yel
Dudaklarıma değmedi ki

Ben doğarken duyulurdu uzaklarda yavaşça
Evrendeki saat
Neden daha hızlı şimdi daha yakın

Bir türküdür alıp giden
Duyulmaz parlar
Otlardan gergedanlara dek

Niye mi sevmiyoruz
Yeraltını yeryüzünü yıldızları güneşi
Yaşıtsız diye sevmiyoruz

Aradım kaç yıldır
Bulamıyorum işte
Yaşımın nerde olduğunu

KENTE YENİ GELEN

Sarı yıldız ta nerelerden akıyordu ona
Üşürdü

Azalırken yolcular arada bir
Üşürdü

Bacısını anasını düşünde gördü mü hemencecik uyanır
Üşürdü

Alıcı demir ha girdi damarına ha girecek
Üşürdü

Kanını satmıştı üst üste 7 kez
Üşümüyordu artık upuzun uykusunda

O

Bakışı büyür yoğunlaşır üstümüzde
İşte gündüz
Derler

Sonra azalır bakışı yok olur gibiyken
Derler
İşte indi gece

Yağmurla sarı karla yavaş
Çıplaktır bütün gövdelerimiz
Gördüğünde ta içimizi bizim

Bütün organlarımızın takma olduğunu
Anamızın babamızın da takma olduğunu
Açıklar dışımız bizim

Peki o kimdir tanıyor musunuz
Bizi birbirimizle aydınlık kılar
Azıcık bile yoktur kendisi ikimizde

OYMA YAZI

Kalıtım bir türküdür
Doğa kavalının üflediği
Koyun sürüleridir günlerimiz
Görünmeyen çobanın ardında

Sürüp gelen iyiye sözü edilmez pek
Sularla bitkilerle kolay
Kötüye
Korkarız eski karanlıklardan

Bilimdir girer içeri
Soy gerimize yalın ayak
Güneş'te güneş tadında yok olur
Atalar anısı kalıtım

TAKMA KUŞLAR

Doğadan çıkarcasına
Haykırır omuzlarda getirilen
Bu mudur
Biraz daha ölmek

Bilinmez neden
Öbür yataktakileri avundurur
Ondaki
Biraz daha ölmek

TAKMA KUŞLAR

Gülümseriz uyurken
Burda olmadığımıza
Gülümseriz azala azala hep

Gelecek o gün
Tarlalara ekilecek insanlar
Tarlalardan kavun karpuz gibi devşirilecek

YÜREKTEKİ

Kutluyordu doktorlar birbirlerini
Sayrılar evini uçuruyordu gök bayrak
Yedi balık vardı üzerinde
Yedi yeryüzünü simgeleyen

Büyükken iletişim araçları
Sevincini başarısını bildiriyordu bilimin
Uzaya son yıldıza dek
Belki de tanrıya dek

Hayır yürek değiştirilmemişti
Gerilerde kalmıştı o
Değiştirilmişti yüreğinde
Sevgisi bir genç kızın

YENİ OLANIN BOŞLUĞU

Savaşın sonu gelmiş
Başkasından takma kollarım var
Eskiden oluşturduğumuz evde kimse yok
Kendim nerde

Gez gez bitmiyor yeryüzü
Nice yıllık kentler daha büyümüş
Yeni bacaklarım burda ya
Kendim nerde

Ağzımı değiştirmişler
İlkinden açık
Seni seviyorum diyebiliyorum ya
Kendim nerde

TOPLUMCULUK

İşte
Anlamıyorum ya seziyorum
Takılmıştı
Kımıldayan birleşimlerle gövdelerimize
Çalışan çabalayan eylemlere doğru
Yaradılıştaki toplum

Yürekler ayrı bir küme
Damarlar ayrı
Gözler parmaklar böbrekler ayrı
Sinirler kemikler ayrı
Bizlere dağıldılar gerçek aydınlığa varmak için
Yaradılıştaki toplum

KIRAĞI ÜSTÜNDE DÜŞÜNCELER

YaradılıŖta takma damar yok
Takma boğaz yok
Takma et yok
Dışarı mı çıkmadayım büyük kapıdan

Yarısı
Öbür yarısına karışmış yuvarlakların
Bir aydınlık ki
Yarı karanlıkta içindeyiz

Sürsün hele takma yaşamalar çağı
Yakın geleceğimiz değışir çok
Kurtuluruz bütün eski türkülerden
Kişi de kalmaz ulus da

Azıcık seziyorum şimdi
Şu bizim geceyle gündüz
Bir göz değıştirmesi olmasın
Nice yüz yıldan beri anlamadığımız

TABAN OLAYI

Tabanını değıştirdiler
İyileştiğı gün
Evine gitmedi de sevdiğine gitti
Ardından bakakaldılar

GÖZ OLAYI

Gözünü değıştirdiler
İşi avcılık olanın
Taburcu edilir edilmez
Hemen yollandı vurulmuş kuşlar çarşısına değil
Vurulmamış kuşlar çarşısına
Kafesten bir bildircin aldı
Niye dediler
Uçtuğunu da görecekmış
Vurmadığını da

BENZERLİK

İlkçağlarda
Dağ kovuklarındakiler
Bana benzerlerdi demek
Daha yaşamak isterlerken

Daha yaşamak isterlerken
Takarlardı hayvan kemiklerini
Gövdelerine
Ben insanlarınkini takıyorum

BAYILTIILMA

Yaradılıştan öncesine benzer
İçimiz
İçimizin
Sayıları yukardan aşağılara doğru

Koca bir boşluğa benzer
İçimiz
İçimizin
Sesi yok

GÖVDE ANILARI

De ki uyudular
Takılan kol
Takılan boğaz
Takılan deri sende

Nasıl uyuyabilirim
Sana uzandığımı
Sana seslendiğimi
Sana değdiğimi ben

Parlayan anıseverlik midir
Bize takılanların
Uyumu

Yaradılıştan beri
Yan yana olduğumuzla
Parlayan

BIÇAK ALTINDA DUYULAN

Sanki bir işyeri var
Ayaklar gözler yürekler dudaklar üretilmekte
Bin kat büyüğü
Bin kat daha büyüğü
Ayakların gözleri dudakların binlerce küçüğü
Yüz binlerce küçüğü
Başka biçimlerle üretilmekte

İşyerinin bilgeliği sınırsızdır
Kendine bile sığmaz
Göğün yansıdığı gölde kımıldar bomboş
Yaradılışı yuvarlağın dev
Başka yaradılışlarla eylemleştiren
Bütün yalnızlığı güzelliği sonsuzluğun kapsar belki ya
Benim yaşamayı sevdiğim ona sığmaz

YORUM

Dizin mi kireçlenmiş
Bu yolların dargınlığıdır

Sağ elin mi uyuşuyor ara sıra
Bu omuzunun unutkanlığı

Gözlerin seçemiyor mu yüzünü sevdiğinin
Anılar araya girmiş demektir

Uzun boyluydun ya kısaldın mı biraz
Belki de yukarlarda umdukların yok

Yüreğin mi durdu kardeş
Bu iş bırakımıdır sendeki minicik doğanın

BUDALA İLE BİLGE

Kan akar içlerinde ya
Verenle alan
Birbirinin tadını
Anlamaz

O kocaman doğadır ki kan aktarımında
Kendil
Tadını
Anlaya

İKİLEYİN

Taşır şimdi kan aktarımında
Damar yollarından
Birinin sağlığını
Bana birinin sağlığı

Ne der
O kırmızı karanlıkta
Birinin sesi
Bana birinin sesini ki duyamıyorum

KORKUNÇ OLAN

İşte kan bankaları o ülkelerin
Uçaklara yüklenirken gövde özsu-
yu Açlar sıra beklemekte

İşte kemik iliği bankaları deri bankaları o ülkelerin
Batıya bitmez tükenmez sağlık yığını ki
En ucuz

İşte organ bankaları o ülkelerin
Bir gözünü bir elini bir böbreğini satmak üzere
Birbiriyle itişen kalabalık

Yoksullukları bütün gecelerin toplamından kara
Yaşamalarını takmadalar
Sömürücülerine

YONTULAR ARASINDA

Sayrılar
Yaşama süslemeleri
Sayrılar evinin

Hepsi ulaşan birer yol
Bin özlem bin ses bin ayak
Sayrılar evine

Sayrılarımız
İnsan kabartmalarıdır
Boy boy dizilmişlerdir sayrılar evine

Bilmezler ya sımsıcak
Oyulmuşluklarıyla içimizdeki oylumudurlar hepsi
Sayrılar evinin

AYAKLARI YUKARDAKİLER

Başkasına takılmış bir düş mü ne
Nereye yürüdükleri
Nereye'nin

Tükürmez ki ağzı büyür daha yuvarlak
Nereye yürüdükleri
Nereye'den aşağıya

Ayakları yukarıdakiler varmak üzere
Nereye yürüdükleri
Nereye'lerce bilinmez

TAKMA KUŞLAR

Gözlerimiz
Göz bebekleridir
Birinin

Eskiriz ya azıcık
Gözleri ağrımada
Birinin

Yok olduk mu
Gözleri görmez olur
Birinin

TAKMA KUŞLAR

İçerdekinden
Bir uzanma var
Dışardakine

Öpenler
Bütünler birbirini
Yaşamalarını değil

Kim
Yatarsa bu ak masalarda
İkinci çocukluğundadır o

ÜRPEREN TÜYLERDEKİ SES

Silkin biraz
Gövde alışkanlığından dışarı çık biraz
Anımsa evrenselliğini

Hele akşamüzerleri duymaz mıydın
Bulunduğun yerde
Yalnızlığınla üşüdüğünü

İşte erişti koca devrim
Kavuşturdu seni
Genel yaşamana

Şu da var
Sevin sevin
Nereye varsan ötesi var

**TÜRKÇEM BENİM
SES BAYRAĞIM
(TÜRK DİL KURUMU
KOÇAKLAMASI)**

ÇAĞRI

Ata'dan oğula dek
Geceleyin gürültüler duruca
Dört yana dağılır kocaman bir çağrı
Türk Dil Kurumu'nun görkemli yapısından
Divanü Lugati't-Türk'te.
Türerken yeni sözcüklerimiz
Bu senin yazmandır söylemendir
Yönündür
Bilincindir
Uygarlığındır
Özgürlüğündür
Bu senin yarınındır ey Türk genci

ORTA ASYALILARIMIZ - 1

Gün ısıdı mı çıkar
Türkçe sözcükler dışarı
Türk Dil Kurumu'ndan
Varırlar yaban adları almış yerlere
Dururlar
Gözlerimiz görene dek

ORTA ASYALILARIMIZ - 2

İşte giderler
Koridara geçenek sözcüğü
Viraja dönemeç
İstasyona durak
İmalathaneye işyeri
Atölyeye işlik
Plaja kumsal
Arşive belgelik
Garaja taşıtlık
Gardıroba giysilik
Mayoya denizlik
Rıhtıma gemilik
Balkona çıkıt
Mezbahaya kanara
Mezarlığa gömütlük

Türkçe'nindir bu ülke
Çek git derler
Kulaklarımız işitine dek

SON GÜCÜMÜZ

Buraya dek dedi dağ taş
Çatladı sallandı koptu düştü
İçindeki yabancı sözcükler
Ulu savunmasında Türkçemizin
Duymuştu yediden yetmişe tek tek
Bütün Türkler
Başkasının sözcükleriyle
Artık soluk alamayacaklarını
Dirilir unutturulmuş söz
Dirilir bilinçaltındaki direnç
Bağımsızlık savaşlarında dirilir
Ulusların yaşama eylemleri
Anımsıyor musunuz Sakarya Savaşı'nın en karanlık yerinde
Birliklerimize katılan son ordu
Dalkılıç dalyürek dalağız
Anadilimizdi bizim*

* Bağımsızlık Savaşı 3. Kitap: Sakarya Kiyıları.

DEVİRİMİ BÖYLE ANLAMAK

Türk Dil Kurumu'nu kurarken
Mustafa Kemal'in
Tek mutsuzluğu vardı
Türkçe'yi sevdiğini
Daha Türkçe söylememek
Kimilerinin
Şimdi
Tek mutluluğu var
Türkçe'yi sevdiklerini
Daha Osmanlıca söylemek

İLKOKULLARDA

Sözcükleri bu koçaklamanın
O kuşlardır ki
Uçarlar doğarken güneş
Bütün ilkokullarımıza konarlar kent kent

Nerden mi biliyorum
İşittiklerimden:
Duymuyor musunuz çınlayan sesleri
"Ne bahtiyar Türklüğünü ifade eden"
Demiyorlar da öğrencilerimiz
Tam Atatürk doğrultusunda
"Ne mutlu Türküm diyene" diyorlar

İLK SALDIRI

1960'ta itisiyle bir gücün
Dil Devrimi sınırlanmak istenmişti anımsarsınız
Neyse ki onlar
Atatürk'e yakındılar 20 yıl daha

DİLLE VAR OLMAK

İstiklal derken
Yok olur bağımsızlığımız bizim
Yok olur
Hürriyet derken özgürlüğümüz

UYUMAK

Dilin gözü
Uyanık değilse
Uyanamaz
Çağlarına, okumuşlarımız yazmışlarımız

ÜSKÜDAR

Atı alan
Üsküdar'ı geçmiş
Kimileri
Üsküdar'dan da geridedir
Attan da

SONSUZ

Dil yurttaşlığı
Yurttaşlıktan büyüktür
Sûrûp gider o
Kişi öldükten sonra bile

ARAMAK

Dilci Necip Asım Bey—Görmüyor musunuz
Gün ağardı mı Kurum'a gelir erkenden
Atatürk'ü mü arar
Ey Türk gencini mi arar bilemem

TÜRKÇECİLERİMİZ*

Toplanırlar en büyük odada
Pazar günleri Kurum güneşle dolu iken
Ellerindeki arı dil
Binbir yönle geçer etlerimize bizim

SORU

Sorar birbirine Türkçe'nin eski sözcükleri
Eskiden yazılmış yapıtlarda gün ağarana dek
Niçin kapatıldık kaldık diye
Neden yollar boyu dolaşmıyoruz diye

* Kaşgarlı Mahmut, Yusuf Has Hacib, Âşık Paşa, Ali Şir Nevaî, Ali Suavi, Şemsettin Sami, Mütercim Asım, Necip Asım, Mehmet Emin, Ahmet Hikmet, Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Nurullah Ataç, Besim Atalay... daha, daha... (Agâh Sırrı Levent - *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*.)

BİRİ IŞIK

Biri ışık vardır gece gündüz
Türk Dil Kurumu'nun camlarında yansıyan
Biliyorum gece gündüz uyanık
Ali Şir Nevaî düşünüyordur

YALNIZLIĞA KONANLAR

Sözcükleri bu koçaklamanın
O kuşlardır ki
Hangi ülkelere varsa bir Türk
İşçi görevli öğrenci gezgin
Hangi ülkelere varsa bir Türk
Yalnızlığını duydu mu
Konarlar
Omuzlarına ellerine

DOĞRU YOL

Arı dil
Anlama eşitliği demektir
Anlama eşitliği
Yurttaşlık

AÇ ZENGİNLİĞİMİZ

Yoktur
Türkçesi olmayan sözcük
Ya unutulmuştur o
Ya anımsanmamıştır

DOĞRU ANLAMAMANIN NEDENİ

Soyları vardır
Sözcüklerin
Soy birliği olmadı mı
Anlam birliği olmaz anlatımda

YARATICI OLMAK

Kılıçların topların yalazları değil
Arınmış diller yaratır
Parıltılarını toplum düşüncesinin
Toplum mutluluğunun

ÖĞRETİ

Kim
Bilmez
Balçık olmuş adamlar bilmez
Güneşin balçıkla sıvanmadığını

İKİ DOĞRU

Ana
Çocuğu somutlar
Anadil
Çocuğun kişiliğini

ORMANDA

Türkçe bir orman
Duyuyor musunuz yeşil türküsünü
Oğullarımızın
Kızlarımızın

KUTSAMA

Ölümsüz
Tek ozanı
Dilleridir
Bütün ülkelerin

KARA İLE AK

Bir savaştır bu:
Dili buyruk altına almışlar
Bizimki kocaman bir barış:
Bırakmış sözcükleri doğasına

GÖKTÜRKLER

Sözcükleri bu koçaklamanın
O kuşlardır ki
Siz okuduktan sonra
Uçarlar alaca yeşil
Birer gök parçası gibi kanat kanat
Giderler konarlar taş saçaklarına ulu gömütün
Türk sesleriyle
İşte soluklamadalar
Atatürk'ü

KAYALARA OYDUĞUM YAZI

Suçludur
Çağın sözcüklerini aramak yerine
Bizi
Osmanlıca'yla bir daha uğraştıran

İNANÇ

Ekmek gibi yeseler de
Su gibi içseler de ülkümüzü bizim
Onları gerçeğe erİştirir bir gün
Bu ekmek bu su

DİRİ

Değişir savaşlardan sonra
Çizgileri yeryüzünün
Çağlar ardında bile yaşar
Sınırsızdır çünkü dillerimiz

TÜRKÇE – DURDURULAMAYAN

Çok örtölmüştür
Çok kapatılmıştır ya
Türkçemiz yürümüştür dışarı
Daha daha daha büyük

GÖZLEM

Köy dili değil midir
Atatürk'ü arı Türkçeci yapan
Çanakkale'de Bağımsızlık Savaşı'nda
Tanıdığı inandığı güvendiği dayandığı

KENDİ OLMAK

Kat buraya oğul
Şu 75 yapıttaki özgürlüğünü sen
Ki anlasınlar
Nereye dek ulaştırmıştır bizi kendi sözcüklerimiz

SEVİNÇ

Yok edilemez
Nice Türk varsa
Oncadır
Türk Dil Kurumu

YERYÜZÜ AYDINLIKLARI

Eylemi kaba güçle uyguladınız mı
Ta içinizde
Bir yargılanma gölgesi kımıldar belli belirsiz

İlkin gözle görölmez o
Sonra miniciktir
Günlerle ısıdı mı büyür o

İlkin bilgiler sezer yalnız
Sonra aydınlar
Toplumca anlaşıldı mı daha büyür o

Bir çığdır artık önünde durulamaz
Kentlerden kentlere
Kentlerden Ankara'ya dev

Koca yargı günü gelir er geç
Yerden göğe kurulmuş darağacında
Asılır eylem

Ek:
*Türkçe Katında Yaşamak**

* 27 yıl önce Temmuz 1959'da on dergide yayımlanan bildiri.

TÜRKÇE KATINDA YAŞAMAK

Seslenir seni bana “sonsuz”
 Der ki çoğal,
 Der ki uzun mutluluğuna
 Usun iyiliğin doğruluğun,
 Bir bilinmeyenden bir bilinene dek
 Türkçe, var olduğumuz.

Türkçe, nice desem seni,
 Onca güzelim.
 Görünmek derinleşmek,
 Dolmak;
 Seni düşünürüm düşünürüm, yarı karanlıklarda, dal,
 Anlarım onca.

Bir bölü beş, bir bölü dokuz,
 Bir bölü bin üç:
 Ayrılık anlamların öylesine azar azar dağılır,
 Ta doğudaki balık,
 Duyar kokusunu
 Ta batıdaki yoncanın.

Seslenir seni bana yakın uzak,
 Yeryüzü mavisinden gökyüzü yeşiline,
 Tutsak uluslar var ya geceler boyu
 Onlar için
 Yitik özgürlükler için,
 Türkçe, haykırmak.

O süre yaradılış dar iken
 Düz iken, yassı iken,
 Daha'lar
 Daha'lar
 Daha'lar daha'lar karışmış,
 Sınırlığın getirmiş yarınları.

Konuşamaz iken, o yusyuvarlakta,
Diyemez iken,
Artısı eksisi almış götürmüş
Toprağın bitkilerden arta kalan sağlığını
Sıcak uzun,
Bir kişiler geleceğine.

Seslenir seni bana bir duru su
İçinde masallar uygarlıklar saklayan,
Eski ozanlar kazımış ilk yazıları ilk anıtlara, yankılanır
Alandan alana, uçsuz bucaksız,
Evren akınlarının uğultusu.

Ama bağışla beni unutmuşum,
Yıldızını güneşini ayını, utanmadan.
Öyle köksüz günlerim gelmiş bozkır çadırlarından cırılçıplak,
Unutmuşum ana demesini bile,
Öykünmüşüm türküsünü ellerin,
Ağzıma bir kara düşmüş bağışla beni.

İşte and içiyorum,
Bütün ölümler adına,
Bütün gençler, bütün doğacak çocuklar adına,
Varacağım değişine gündüz gündüz,
Varacağım tanrıya dek,
Solduğumda soluğun

Seslenir seni bana “Ova”m, “Dağ”ım,
Nere gitsem bulur beni arınmış.
Bir çağ ki akar ötelere,
Bir ak... ki yüce atalar, bir al... ki ulu oğullar,
Türkçem, benim ses bayrağım.

YURDANA

(Nene Hatun Görüntüsü)

BAŞLAMAK

Göğüs göğüseydim güneş doğarken toprakla
Subaylığımın ilk uygulamasında uzuyordu ayağım kolum
Taburca canlandırıyorduk Nene Hatun günlerini
Kocaman bir bayraktı Erzurum

Göğüs göğüseydim toprakla
Doruklara doğru yemyeşildik ikimiz
Nerden tanıyorduk birbirimizi nerden
Çağlar boyu kardeşlik belki biz

Nice can ödemişti utkusunu
Acı bal gibiydi yaşadığım görev
Boyutlarınız çok ayırdı ya besbelli
Yurdun türküsü içindeydik ben serçe o dev

Göğüs göğüseydim toprakla
Mavilik üstünde yıkanıyordu damarlarımdaki kan
Onun da bir soluğu vardı diri mi diri
Göğsüme bugün bile çarpan

KALKIM GÜNÜ

Vurmuş kerpiç evlerin bağına dek
Aziziye Tabyası'nın yalazı
Kent sanki kalkım gününde
Anası kızı dedesi gelini çılgınca haykırır durur
Delice ötüşür durur horozu hindisi tavuğu kazı

Düşman eline mi geçmiş kilidi yuvamızın
Haydin katılalım savaşa
Yürektir atadan kalma silah
Kazmaya küreğe kesere tırpana yapışalım
Sarılalım üvendireye taş

İçten dışa vuran korkunç parıltı
Ete kemiğe değer iken acının yaptığı iş
Erzurum tarihe direnmektedir
Söylenceler anlatabilir ancak
Yükselmiş yerin altı gökyüzüne değmiş

YURDANA –
NENE HATUN GÖRÜNTÜSÜ – I

Nene Hatun daha gencecik
Komuş iki yavrusunu
Soluk soluğa gelmiş
Göz alıcı güzelliği gölgede kalıyor
Özgürlük güzellikten bile güzelmış

Ulusun tutsaklığa sığmamasıdır bu destan
Yediden yetmişe hepsi paydaşırlar tek tek
Ölen yiğitler tanığımız
Bu destan gerçeğin 1/1 000 000 ölçeğindedir
Nene Hatun görüntüsüyle söylenecek

ÜLKENİN KORUYUCULARI

Kadınlar ev'dirler
Evler yurt
Kadınlar yurttaştlar daha

Ya gazi ol ya şehit derlerken
Yerleştirirler oğullarını
Yurdun burçlarına daha daha

ANALARIMIZ

Saldırgana karşı
İlk el ilk ayak
Oğullarınıdır ya
Tutmanın da yürümenin de yaratıcısıdırlar

İlk sözü
Oğullarına bırakırlar ya
Analarımız
Son sözüdürler yurdun

ÇOCUKLARDAN GÖĞE

Işırken Çifte Minareler
 Karanlığa yansıyan kırmızılığı görüyorsunuz değil mi?
 Ne dedikleri anlaşılmıyor
 İştittiniz ya narçiçeğine benzeyen seslerini ilkin
 Çığırmaktaydı 4-5 çocuk

Çiğnenmiş buğdaylar yoncalar adına
 Vorulmuş koyunlar kuzular sığırlar mandalar adına
 Yakılmış döşekler kilimler kerpiç evler adına
 Hayır yaşamak adına
 Gece yarısı çığırmakta 4-5 yüz çocuk

YURTTAŞLA YURT

İşte doğanın yaptığı özel iş
 Bizi
 Bu yeraltıyla bu yerüstüyle beslemiş

Çevremle eşittir boyun enin
 Bizi
 Bölümleri kılmış bir tek gövdenin

Yamaçlar ovalar uçurumlar dereler
 Bizi
 Ortak bir değirmiyle kendine ortak eder

Dinleriz yel kımıldatınca otu
 Bizi
 Çağırır işte sürüp gider uğultu

Savaş başladı mı iner dağlardan düze
 Bizi
 Egemen kılan geceye gündüze

ERİN BİRİ

Erin biri parladı birdenbire
İki oldu
Üç oldu
Beş oldu
Dokuz oldu

Hayır
Öyle parladı ki birdenbire
Yok oldu

EN YAŞLININ DEDİĞİ

Bütün kuşlar erken uçar
Geç kalındı mı ağırlaşır kanatlar çünkü

Bütün topraklar yeşerir gece gündüz
Yeraltındaki özlem güneşe ulaşır çünkü

Bütün sular hızlı akar
Çarçabuk değişmekte yaşamalarımız çünkü

Bütün son soluklarımız apak
Bu ülkenin akşamı yoktur çünkü

YURDANA – NENE HATUN GÖRÜNTÜSÜ – II

Kara uykusuna yansırken
Kara uykusuna sarı acısı yansırken
Uyanıverdi
Gözyaşlarından

Dev elli
Avuçlarında dev üstü dev bir nacak
Dev ayaklı
Adımlarında dev üstü dev bir Palandöken

Yurt uğruna can verenlerle ısınmıştı yer
Öylesin ulaştı ki
Öylesin vurdu ki yürek boyu
Böldü karşısındakini 1878'e

YURDANA – NENE HATUN GÖRÜNTÜSÜ – III

Çok bakışlıydı
Çok solukluydu
Çok sesliydi
Çok başlıydı o

Nerden çıktı diye
Şaşakaldılar
Nerden mi çıktı
Ellerinden çıktı Nene Hatun

GÖNÜL DORUĞU

Gövdeden esen bir yel sanki yüreğe dolan
Ta atalardan kalma
Kurda kuşa açık karakışlara açık
Erzurum gibiydi Erzurum

Tadını duyamaz ki
Uğruna böylesine ölmez ki saldırganlar
Erzurum kokuyordu Erzurum

SAVUNMANIN SEVİNCİ

Şimdi Erzurum'da erler vuruldu mu
Benzer çocuklara
Dağa taşa güler hepsi yürekten

Erzurumlular şimdi
Erlere benzer
Açar hepsi yüreğini ölüme gülerekten

KOLAYLIK

İşitiyordu kara sakallı adam
Baltasını iki eliyle tutmuş
Düşman süngülerine yaklaşırken

Yürü yürü dediğini
Çok eskilerden kalma yatırın orada
Ak sakallı gölgenin

ADIMLAR

Öylesine diktir ki doruğu ta bulutlarda
Mutludur
Palandöken

Öylesine gebedir ki toprak
Mutludur
Buğday döken

Öylesine umut doludur ki yol üzre kağı
Mutludur
Ses döken

Öylesine uludur ki yarına dönük kara gece
Mutludur
Yıldız döken

Öylesine güzeldir ki yaşamayı savunmak
Mutludur bütün analar Erzurum'da şimdi
Analar sevgi döken

SAVAŞTA ÇOĞALAN

Gücün artar
Toplara tüfeklere
Savaş gereçlerine bak
Artmadı mı hemen yenilme oğul
Bir yol daha var

Gücün artar
Yurdun
Irmaklarına göllerine denizlerine
Ovalarına ormanlarına doruklarına bak
Artmadı mı hemen yenilme oğul
Bir yol daha var

Bu kez
Yakından
Daha yakından
Dahaca yakından
Dokunurcasına yakından bak
Kendine
Yüzde yüz artacaktır gücün

DADAŞLAR

Biri
Siperden sıçradı sanki ok
Dev ayağı neylesin
Düşmanla arası küçücüktü

Biri
Nice tutsa
El dolmuyordu ki biraz
Kabza küçücüktü

Biri
Şehit olurken
Ağzındaki soluk kocamandı ya
Gök küçücüktü

GÜNÜN YANKILARI

Toprak
Buğdayın yeşilinde
Tuğrul'a günaydın der
Yanıtlar Tuğrul:
Günaydın

Memiş
Maydanozun yeşilinde
Toprağa savaşıyorum der
Yanıtlar toprak:
Savaşıyorum

Toprak
Küncünün yeşilinde
Orhon'a yüreklisin der
Yanıtlar Orhon:
Yüreklisin

Oğuz
Çayırın yeşilinde
Toprağa vurulsam bile sende yaşarım der
Yanıtlar toprak:
Vurulsam bile sende yaşarım

AZALTMA

Beni
Vurdu mu
Yüz bin kurşunundan biri onun
Yok olmuştur bende

Sen
Yurt uğruna öldün mü
Saldıran ejderha olsa
Sen'deler

MISTIK MEMO'YA SESLENİYORDU

– Bildin mi ne oldu bildin mi
Toplar tûfekler görmeden
Nöbetçiler bile görmeden
Aradaki dereyi aştılar

– Bildin mi ne oldu bildin mi
Onların itiyle
Bizim it
Koklaştılar

YURDANA – NENE HATUN GÖRÜNTÜSÜ – IV

Çocuklar savaşlarda
Oraya yaklaşır
Yavaş yavaş belki çabucak
Yurdun toprağına dönüşür sessiz

Analar yalaz günler erişti mi
Bütün çocuklarıyla oraya yaklaşır
Boy boy boy boy
Yurdun toprağına dönüşür sessiz

YURDANA – NENE HATUN GÖRÜNTÜSÜ – V

Anamız Allah Allah der iken
Ne olur
N'olacak
Dağlar anaların duası olur

Anamız yürüye yürüye
Ne olur
N'olacak
Dağlar anaların adımları olur

Anamız çağıra çağıra
Ne olur
N'olacak
Dağlar ayağa kalkar
Dağlar anaların oğulları olur.

TOPRAK'LA SATI

Toprağın atası gökler
Sati'nın atası buğday
Harman yerinde savaşmak
Ekmek yercesine kolay

Toprağın atası gece
Sati'nın atası yıldız
Ay göçünce doldururlar
Ön siperleri oğul kız

Toprağın atası savaş
Sati'nın atası toprak
Savaş bir ağaçtır işte
Sati daldan düşen yaprak

AZİZİYE'DE

Ölüleri saymak kolay değil
Kan gölünde yüzseler bile
Ölü mü diri mi anlaşılmaz

Elleri kara bıyıklarını ak bıyıklarını
Burur gibiyse bile
Ölü mü diri mi bilemezsın

Ezan süresidir
Kımıldasa bile
Ölü mü diri mi anlaşılmaz

Gözleri apaçık
Parmağı tetiğe dokunur olsa bile
Ölü mü diri mi bilemezsın

Ölüleri saymak kolay değil
Senin de sesini keser bir mermi
Kaça dek saydığın anlaşılmaz

SOLUĞUN TADINI DUYMAK

Palandöken kocaman bir göktür
Erzurum ona yıldız
Savaş üzre akıp gider oğul
Yüreğinde parlayan hız

Palandöken masallar çağı bir kenttir
Erzurum en küçük ev
Büyürsün büyürsün büyürsün oğul
Ta ki onu gerektiğinde sev

Palandöken ulu bir dağdır
Erzurum onun ini
Sen de dağsın oğul
Verir misin içindekini

SES

Birdenbire susmuştu

Toplar

Tüfekler

Süngüler

Kasaturalar

Satırlar

Tırpanlar

Baltalar

Nacaklar

Keskiler

Tırmıklar

Şişler

Gürzler

Kazmalar

Kürekler

Üvendereleler

Destan bile

Susmuştu burda dadaş

Duyuluyordu yalnız

Bombayla parlayan ağacın sesi

YURDANA – NENE HATUN GÖRÜNTÜSÜ – VI

Nedir bu karanlıkta
Nene Hatun'u ayağa kaldıran
Yıldız anası olmak

Yurdun
Yarısı gitmiş elden yarısı gitmek üzere
Yüceler yası olmak

Nice damın ha taş ha kerpiç
Bulguru fasulyesi yoğurdu
Yatağı yorganı tenceresi tası olmak

Nedir
Nene Hatun'u kiliminden ayağa kaldıran
Palandöken'in yeşili alı karası olmak

YURDANA'YI GÖRENLER

3 kat büyümüştü hepsi
Bakışı 1 adam
Eli 1 adam
Ayağı 1 adam

300 kat büyümüştü hepsi
Bakışı 100 adam
Eli 100 adam
Ayağı 100 adam

3000 kat büyümüştü hepsi

VURULAN ÇOCUK

Birdenbire benzedi:
Evlere karıncalara
Korkuluğa ağaç
Kötü kuşlara duman
Masala uzaktaki yol
Kurşun vızıldayan arıya
Ak uykulara savaş

Görüyor musunuz gülümsedi vurulan çocuk
Anladılar
Nerelere nerelere nerelere
Vardığını

ULAŞMALARIMIZ

Kan gövdeyi götürürken
Birinin ölüsü
Büyür
Başlar başka bir gökyüzü daha yemyeşil
Ölümsüz olmak derler buna

Götürürken gövdeyi kan dereler boyu
Büyür
Dirisi birinin
Başka bir yeryüzü başlar çiçek çiçek
Buna utku derler

YURDANA – NENE HATUN GÖRÜNTÜSÜ – VII

Kara toprak koca kuşun kanadı
Kara toprak dallarda kımıldar aha

Alın yazısından dışarı çıkmış gövdeler
Yöreyi kapsamış eller ayaklar aha

Parlar geceden kalma sessizlik
Ova bayır son sözü haykırır aha

Geçmişle geleceğin buluşmasıdır bu
Ölü diri birbirini kutlamaktadır aha

Nene Hatun Yurdana'yı andırır şimdi dimdik
Özgürlüğü emzirir yeniden aha

YAŞ KÜTÜĞÜ

Binlerce yıllık dağın yamacındasın
Ötelerde binlerce yıllık köyler

İlk kağınının açtığı iz
Yol olmuş binlerce yıla gider

Tek tek sayıcısı değiller mi binlerce yılın
Yaşamalarını katarlarken bayrağa birer birer

Kimin anıtıdır balam kimin yurduna tanık
Binlerce yılı parlayan mermer

Şu çınar ulu bir ses binlerce yıldan beri
Yarısı gökyüzü yarısı yer

Besbelli eksik yazdırmış yaşını baban
Sen de binlerce yıllıksın Aziziye'deki er

**UZAKLARLA GİYİNMEK
(SİĞMAZLIK GERÇEĞİ)**

GİRİŞ*

**Bunlar kımıldama
Hepsiyle ayrı ayrı yaşadığımız**

Doğa dedikleri görüntü bunlar
Yaradılışın
Bilinçaltında oluştuğu

Bunlar yarım kanat
İlk uçuş
En uzak anıları
Bütün dizelerin

*Yalaz değirmileri bunlar
Evrendeki ortak solunum – birleşik yapı
Geçer gövdelerimiz
Birinden
Öbürüne*

Bunlarsa varı yoğun tedirgin
Yankılar yansımalar boyu
Nerde olursak olalım
Oraya
Milyarlarca yıldan beri
Sıgmamak

* Yazı değişimlerinin anlattığı anlatacağı.

YARADILIŞ YANGINININ GÜNCELLİĞİ

O yangın vardı ya içi içine sığmayan
Parlamasıyla kapalı
Yedi kat göğü kapsamıştı bin bir boyut
Sürüp gitmişti sonra
Galaksiler gezegenler yıldızlar
Nice biçim değiştirmelerinden geçerek
O yangın vardı ya
Gerçekliğine yok olmazlığına yönleri tanık gösterdiğimiziz

Yangının
Görmesi açılır bir gün ta buralarda
Göz eder
Çağrısı açılır bir gün ta buralarda
Ses derler
Tutması açılır bir gün ta buralarda
El derler
Yürümesi açılır bir gün ta buralarda
Ayak derler
Sevmesi açılır bir gün ta buralarda
Çocuk derler

GÜN YÜZÜMÜZ

Gün bir yaratık mıdır
Geceyle
Gündüzle
Kendi yüzünü yenileyen?

Ki duymakta
Bilinçaltımızdaki yaradılış
Boşuna göründüğünü

Evrenin masalıdır bütün imgelemeler
Bütün felsefe
Bütün şiir bütün roman bütün tiyatro
Bütün tasarı bilim
Bütün uygulamasal bilim

Görenler tanımaz
Yüzünü – yenilerken
Görenler tanımaz
Gün yüzünü yenilerken
Senin yüzünü
Benim yüzümü

ÇOK SÜREZLİ OLMAK

Meksikalıydı alnı Fransızdı saçları
 Omuzları İtalyan – sanki mermer
 Kalçaları Arap
 Tamtamlarla büyüyordu sessizlik
 Işığın kırmızısıydı daha yaklaştın
 Uçuşuyordu gölgeler doğudan ta batıya
 Bir başka varlıkla saydam
 Hayır – bilinmez boşluklarla somut

Eli İranlıydı derisi İspanyol
 Kirpiklere benzerken ışıklarımız
 Biri Hintli gözlerinin – biri Rus
 Nereye baksa
 Orda görünüyordu
 Orda daha görünüyordu nereye bakmasa
 Biri Avustralya'nın yerlisi ayaklarının – biri Habeş

Çiçekler
 Geleceğin cinsel solukları
 Kimleri sallanmakta
 Çiçeklerle boy boy
 Kimler kimleri aramakta belli değil

Çağrışım ki dümdüz
 Belki gökyuvarlağının kutupları arasındaki çizgi
 Uzuyordu
 Dönüştürüyordu aşağılara inerken
 Uykuları akarsulara
 Biri sıcaktı dudaklarının -biri sıcaktım

ÜŞÜRLÜĞÜMÜZ

Birbirine bakarken insanlar
 (Isı aydınlığıdır bu
 Bütün yaratıklar adına
 Geçmiştir geçecektir son yaşamaları
 içlerinden)
 Birbirine bakarken insanlar
 Ne görürler bilir misiniz
 Ta kendilerini – göller derinliğinde daha saydam

Görürler yalancıdır ev
 Kapı yalancıdır
 Görürler yalancıdır yol
 Akşamları varılan kent yalancıdır

Ayırt edilemez ki
 Kendi çocuklarından
 Komşunun çocukları
 Kendi ayaklarından
 Komşuların ayakları
 Kendi gemilerinden – ki yüzer yalnız geceleyin
 Komşu ülkelerdekilerin gemileri

Dallar açık
 Bir kuş –
 Dallarda açık

İnsanlar
Birbirini
Görürken
İki kuş – iki dallarda açık

İnsanlar
Birbirlerini görürken
Benzerler sessiz
Yeni gecelerin eski geceleri görmelerine

İnsanlar anlaşılmaz ki
Evlerinde bile
Yapayalnızken bile
Gömleklerinden bile
Dışarda – üşür
Yerde gök üşürsünüz

SORU

**Yürürken
Binlerce yüz binlerce yıldan beri yürürken
Duyarız
Tabanlarımızın sanki kendine değdiğini**

**Kimi savaşa gider
Kimi tarlaya gider
Kimi okula gider
Kimi işe gider
Duyarız
Sanki kendine değdiğini tabanlarımızın**

**Serçe misiniz
Ki konduğunuz yere konmuştur
Başka serçeler tüyleri ıslak
Balık mısınız
Ki yüzdüğünüz su
Aydınlanmıştır başka kımıldamalarla**

**Peki niye
Duymaz kimi
Tabanlarında duymaz kimi
Doğuya batıya güneye kuzeye gidenlerin
Tabanlarını duymaz kimi**

BAKIŞIN İÇİNDEN

Geminin geçtiği
Bulutun geçtiği
Arabanın geçtiği
Kuşun geçtiği
Karatrenin geçtiği
Koyun sürüsünün geçtiği
Uçağın geçtiği
Tören yürüyüşüyle erlerin geçtiği
Kuyruklu yıldızın geçtiği
Portakalcının geçtiği
Aydınlığın geçtiği
Hayır hayır hayır
Evren güzelliğinin durduğu – geçmediği

OLDUĞUMDA BULUNMADIĞIM

İstemiyorum göz göze gelmek

Anılar

Benim eski bakışlarım değil

Gün nice sıcak olsa yakın olsa

Yenilenmiş yüzü değil

Eski aydınlıkların

Evet hepsi yarınısıdır ya

Tapınaklar

Kiliseler

Camiler

Gök kanatlarıyla çırpınsalar bile

Işık kez karanlık kez

Biri bile

Bir gün bile işte koca kentler tanıgım

Kendi sıcaklığım değil

Anılar

Yarınısıların yarınısıları

Birinin birilerinin gördüğüdür görmediğidir

Kendimdeki değil o

Kendimi yaşama değil

SÜREZ KENDİNDEN DIŞARI ÇIKAMAZ

Korkma sen
Bu deniz
Hızla geçen bu gemi
Bin bir hızla geçen bu uçak
Bu tepe
Bu ağaç
Okuyamadığım bu taş yazı
Sürüsü içine yansıyan bireyleriyle bu
sonsuz kuş
Gökte sallanan bu mavilik
Bu durgun göl
Anılara benzeyen bu bulut
Çiçeklerde kokladığın bu saydam sevgi
Bu yıldızlar ardı yıldız
Bu aydınlığın tadı
Nereye nerelere varsalar
Kalacak sen'nen

ALMAK'LA – OLMAK'LA

Avucu var
 Aydınlıktaki ya da karanlıktaki kişinin
 Yiyeceğini
 İçeceğini
 Öpeceğini
 Tutan

Ki avuç
 Ta içinde duymuştur çoğu kez
 Kuyruklu yıldızı – geceleyin
 Suyu – balığın kaçtığı yerde
 Ay yok olurken – değirmi yansımasını
 Sesini – doğan çocuğun
 Vurulan fili – ikiz titremesinde
 Bıçak yapılan demiri – ki parlamıştır doğadışı

Beş parmağın toplu bir gücü var
 Benimki mi
 Seninki mi
 Onunki mi
 Bizden öncelerde açık
 Onunki mi
 Seninki mi
 Benimki mi

Avuçlarımdan korkuyorum
 Bu olmasın bizi toplum kılan
 Bizi toplumcu kılan
 Küçücük küçüklüğümüzde
 O yerlere ki sınıridir gezegenler topluluğunun

YABANCI DİL

Dışarı çıkmış sayılamaz
Yabancı dil bilen
O dilde vardığı yeri
Anadilinde söyleyemezse

Yaşamak yeryüzüncedir uzak uzun
Benzer
Bir yabancı dilde gezmeye – yalın ayak

Devenin eğri boynu ne der ki
Orman
Yelleri yeşilleri yılları kapsamıştır ne der ki
Kangurunun yavru taşıdığı sıcak karın ne der ki
Ne der ki
Bakışlarıyla dağı aydınlatan -kurt
Kurdu aydınlatan – gece?

Hayır hayır
Yabancı dile değil
Yabancı dillere benzer yaşamak

İLK ÇATI ANLAMDIR

Dört ayaklı adam
 Dört ayaklı adamlar
 Yürümekte hayvan ayak
 Öyle sık ki ormanın ağaçları
 Öyle sık ki ağaçların dalları
 Öyle sık ki dalların yaprakları
 Soluk alamıyor bile
 Şöyle göğsünce bir

Dört ayaklı adam
 Dört ayaklı adamlar
 Yürümekte Taş Çağı
 Taş –
 Toprağa –
 Değer değmez
 Sezmekteler
 Açlığın aramak olduğunu
 Aramanın adım adım olduğunu
 Yürümenin yer değiştirmek olduğunu

İşte ilk çatı kurulmuştur ilk sözcükler arası
 Sanki anlam
 Kurulmuştur

İÇİMİZDEKİ EVREN DIŞI

Bakıştığımızı bizim
Milyarlarca bakış görmekte
Hayır ikimizle parlamaktadır
Şimdi milyarlarca ikimiz

O ilk yuvarlaşımı göğün
Ben yirminci yüzyılın ikinci yarısında biri
O
Nice madenlerden karmakarışık
Ben daha dirilmiş
Daha çok madenlerde daha karmakarışık
Bir bakış çizgisi uzanır aramızda upuzun
Üstüne çağların konduğu

İşte bütün yıldızlar kirpiklerimiz
Görmelerimizde
Kopuk kopuk olduğumuz bundan

GÜN

Dil bir kenttir
Tümceler sokakları onun –
Sözcükler evleri

Uyandınız mı
Günaydın dediniz mi birbirinize
Peynir ekmekle
Yeniden tanıştınız mı siz?

Dil bir ülkedir
Tümceler yolları onun
Sözcükler kentleri

Haydi ormanlara gidelim
Ağaçlar
Dallar
Yapraklar
Yellerle konuşurken
Köklerimiz
Görsün birbirimizin bilinçaltılarını

Dil bir gökyüzüdür
Tümceler yönleri onun
Sözcükler yıldızları

Toprakta yürürdük denizde yüzerdik
mavilikler
Niye böylesine uzak niye böylesine saydam
Ya gövdeleri bütün yaratıkların
Niye maviliklere uymasız niye öylesine saydam değil
Uçaklar uçullar usumuzun gövdeleridir ya
İstiyorum
İstiyorsun
İstiyor
İstiyoruz ki değsin birbirine cırılçıplak
İnsan gövdemizle mavilik gövdemiz

Dil bir evrendir
Tümceler galaksileri onun
Sözcükler güneşleri

KİŞİ – GEZEĞENLERİN YAŞINA KARIŞMAK

Kişi bakmış göğe
İlk çağından ilk gününden ilk anından beri
Daha da küçülmüş

Korkusundan
Sayrılık korkusundan
Açlık korkusundan
Ölüm korkusundan
Birer yıldız seçmiş gökyüzünden kişiler

Gece –
Gündüz –
Damlalarıyla büyümüş ta yukarıdaki mavi göl
Kocaman evrelere erişmiş büyümüş daha
Ne yazık
Yine de bulamamış neyin ne olduğunu

Kişi ne yapsın
Kendi
Bakışının içinde
Kendi

KIMILDAMALAR

Diyeceksin ki
Doğa yaşamalar alışverişidir
Almaktan ötedir duyuyor musun
Vermekten ötedir daha

Kan'la – ırmakların görevleri:
Nerde ağaç varsa yeşil
Nerde gövde varsa ak

Birer bölümüdür yeryüzünün
Ellerimiz ayaklarımız
Yok olmaz kişilikleri
Böceğin otun insanın

Bir sunudur üçünde de eşittir
Yaşama bireylerindeki anlam

TUTUKLULAR

Bir tutuklular evidir
 Yeryuvarlağı
 Bu üzerinde bulunduğumuz
 Ta uzaktakiler de öyle
 Kapalıdır bütün kişisel eğilimlere karşı
 Hepsi hepsi bütün gezegenlerin
 Dışarı çıktığımız
 Kuruyan düş yaprakları bile değil
 Bir tutukludur
 Burda –
 Varsa bütün gezegenlerde

Yaşayanların hepsi
 Uyurken
 Özgür gibidirler ya
 Uyanıkken
 Dağları ovaları
 Yolları kentleri
 Doldurur milyonlarca uyurgezer
 Alıştırılmışlardır
 Evcil kılınmışlardır günlere yıllara
 Alıştırılmışlardır
 Doyurmaya gece gündüz
 Gövde dedikleri hep aç bir hayvanı

Ulaşabilse de
Elleri
Ayakları
Usları
Bir adım öteye dek
Alıştırılmışlardır
Kendilerini övmeye
Kendilerini iyesi saymaya evrenin
Gözlük takan tek hayvan kılınmışlardır
Gözlük taksalar bile
Acımasız sevgisiz
Öylesine
Ben-
cil-
leş-
tirilmişlerdir ki
Görmezler birbirlerini

Daha acısı var
Alıştırılmışlardır
Bir serçe gibi
Ölmeye

YANKININ DOĞUŞU

Hoo diyorum
Hoo diyor
Korkuyorum biraz
Seviniyorum daha

Hayır ben değilim
Kayanın çoğul aralığıdır
Ki yaşamamdan daha çabuk
Art arda
Yüzleri görülmeden art arda
Hoo diyen
O yakındaki uzak

Önce dağ doğa yalnızlığından
Sesleniyor da bana
Karşı varlığım yankılanıyor
Gövdem büyük büyümez
Büyüyor
Benim ağzımdaki Hoo

DAL DAL ADAM

Büyük bir belgedir yaşlılık
Ormana benzeriz
Onu taşıırken
Sanki kat kat olur
Sanki
İkiye
Üçe
Dokuza
Katlanır doğa bizde

Hepsine verilmez
Uzun yılları yaşayanların hepsine verilmez
Parlarken
Bütün gökyuvarlağı
Sanki bir damla söz
Nice öğretiden sonra verilir o
Çok az kişiye sunulur uzak yavaş

Değerini yaşamalıdır onu taşıyanlar
Ormanın
Kendi değerini taşıdığı aydınlıkta

YAZILARIN YÜZLERİ

Bu yazıların hepsi
Birer yüz
Benimki değil
Yüzüm yerinde durmakta
Sizinki değil
Yüzleriniz yerlerinde durmakta

Bu yapıtta yazıların hepsi
Doğanın yüzü
Ki yerlerinde durmamakta

Bu yazıların hepsi
Birer biçim
Birer uzun
Birer eğri
Birer geniş
Birer yassı
Birer boş
Birer uzak

Bu yazıların hepsi
Geçmişimiz geleceğimiz

KUŞ

Ne işi var bir damla kuşun
Koca göklerde
Böylesine erkenden böylesine tez
Böylesine yalın kanat
Kim bilebilir
Kim anlatabilir ki
Nesi var nesi yok
Bir damla kuşun

Ak çizgi varır uzağa
Erir yok olur eflatun boşlukta saydam
İşte büyür kırmızı parlayan – değirmi
Ayrılır sarı çizgiden
Yeşil çizgi ulaşır yarı uyku yarı ses
Kahverengi –
Ta yarı pembeliğine incecik
Turuncusuna karışır mavi çizgi
Sanki görünmeksizin

Deme
Nesi var nesi yok
Bir damla kuşun
Bu sonsuzluk belki de
Kuşun değil ışığın
Kendini
Gezmesidir

AYAK İZLERİ

Yazmak yürümektir
Yazarken
Çağırır bizi
Çağırır bizi niye
Çağırır bizi niçin
Çağırır bizi nasıl
Çağırır bizi nereye
Varlığın evrensel uykularından
Çağırır bizi kim?

Seslerin yola dönüşmesi midir
Ki görürken içeri dışarı
Kapsar geçmişi de geleceği de
Yazarken anımsar ellerimiz
Ta eskiden
Ta birer birer
Gövdesinin öncüsü olduğunu
Önayak olduğunu

Bu kuş
Bu yaprak
Bu yıldız
Ulaşıırken ta uzaklara
Ayak izleridir
Sözcükler ellerimizin

ORA'DAN GÜNÜMÜZE SEVGİ I

“Bir öykü – korkunç güzel olan”

“Orada o eskil çağ gizi çözülmüştür
Şimdi bilmeyen yok
Yörenin bağınaz karanlığında
Doğa kızlığı damarlarıma sığmazken
Yasak sevgimle suçlandığımı
Kocaman bataklığa atıldığımı benim

Binlerce yıl
Güneşi ayı derisinde ısımasa bile
Ten çürümemiştir dinlemiştir hep
Gövdelerine benzer bir sonsuzluk tadı vardır
Yasak sevgidekilerin
Bilim adamlarımız anlamazlar ki biraz
Donuk yüzeyinde-
Binlerce yıl
Sürüp giden ısıyı
Yaşıyla ilgilenirler ancak
Yasak sevgidekilerin

Bilesiniz gerçekte sevişmişse yürek
Bataklığı bile
Eflatun bir çiçek gibi yaşatmıştır binlerce yıl

Kimi siz değil kimi sizsiniz
Bugün bile
Bataklıkta olmasa bile bugün bile
Duyduğum sıcaklıkla yaşayan”

ORA'DAN GÜNÜMÜZE SEVGİ II

"Bir milyon yaşında" mıymışım
Hangi çocuk bilir
Hangi su bilir
Hangi in bilir
Hangi orman bilir
Hangi oyunda olduğunu
Kaç yaşında olduğunu
Kimse kendi yaşında değil

Anımsıyorum o birleşik gövdeler sevincini
Yükselerek değmişti birimiz yıldızın birine
Yeni doğan aydınlığa çarpmıştı göğsü birimizin
Sonra inmiştik inmiştik inmiştik
Sonsuz bir ip kopmuş gibi biz
İlk çağlardan aşağılara
Aşağılara
Aşağılara
İşte daha da iniyorum seni gördüğümden beri ben
Yaradılıştan aşağılara
Bir milyon kez
Kimse kimse – kendi yaşında değil"

GÜN YA DA YOLCULUKLAR

Biraz soyunurdu ışık
Siz akşam derdiniz
Işık daha soyunurdu
Gece derdiniz
Dar yaşamalara alıştırılmış –

Niye açıklardı
Nerelere açıklardı kendini kim bilir
Niye çıkardı kendinden
Niye upuzun niye yemyeşil
Niye apaçık
Niye kişiliğindeki boy
Niye sürüp giderdi olmadığına olduğu

Ummul
Ta ötelere doğru fiziğin
Hayır
Kimyanın ta ötelere doğru
Sürez dışına

Sonra soyunuyordum ben
Soyunuyordunuz bende siz bitkilerce
Yarı akşam – ilk sessizliğin kanadı
Yarı gece – ikinci sessizliğin kanadı
Nerelere varmıştık kim bilir
Doğangün'
Derlerdi ya
Duymazdınız ki siz

TANIK OLDUĞUM BİR OLAY

Gölün
Gecenin
Dağın
Yıldızın
Gözleri vardı insanlarınkinden güzel
Gördüler birbirlerini

Gözleri vardı iri büyük
Gördüler birbirlerini

Gözleri vardı iri büyük
Gölün
Gecenin
Dağın
Yıldızın

Dudakları yoktu ne yazık

Öylesine sevdiler ki birbirlerini
Sarıldılar
Birbirlerine
Kara toprak altından
Akıştılar
Akıştılar
Akıştılar
Birbirlerine

YORUMSUZ

Doğa organ değiştirmedir
Bakışlarımda duyuyorum
Takılmıştır besbelli
Güneş göz yerine
Ay uyku yerine
Karanlık düş yerine
Kim daha – daha yaşarsa ordasınız

Yaradılışın kara parçaları
Gezenler
Gezenlerin kara parçaları
Örneğin Asya Afrika Avrupa Amerika –
Asya Afrika Avrupa Amerika'nın kara parçaları
Ben
Sen
O
Değil miyiz?

Doğa organ değiştirmedir

O GÖZBEBEKLERİ

İki kapı var
 En büyük
 İki kapı var en büyük
 İki uzay kapısı
 Sanki en yakında sanki en uzakta

Açıldılar mı görünen
 Bütün yeryüzüdür bütün gökyüzü
 Kapandılar mı
 Görünmeyen yine odur
 Başka bir yeryüzü başka bir gökyüzü

Açıldılar mı yakında uzakta
 Kendimiz değil
 İmge benzerlerimiz
 Oluşturur bizi saydam

Kapandılar mı
 Dışarda kalmayız bir soluk bile
 Yine içindeyizdir yine görünmüyoruzdur
 Işıklar evinin ışıklar yurttaşlığının sıcaklığında loş

O iki göz
 Kökeni bitkisel doğanın
 Gövdemizde yeşermiş çiçekleri

DAMLA

Bir ışıık
Kimler kimlerin yorumlamadığı yorumladığı
Uzayda kımıldayan
Bir ışıık azalmış azalmış milyonlarca güneş
İçimizde kımıldayan
Kimler kimlerin gölgesi belli değıl

Milyonlarca özdek
Eğitirken kendini parlamalar
İçeri göz dışarı göz
Niye
Nasıl
Neden
Kimler kimlerin gölgesi belli değıl

Hava olmuş
Su olmuş
Toprak olmuş
Yalaz olmuş
Sonra ağaç olmuş ot olmuş
Mamut gergedan timsah fil ayı olmuş
Yıldızlara bakarken
Sayı olmuş
İçeri göz dışarı göz
Belli işte
Milyonlarca duyarlık
İnsan olmuş
Sevgisinden

SAĞIR

Seslenen kuşu duydun mu
 Yapraklar sallanıyor duydun mu
 Sudur
 Dile getirmektedir akışını doğanın
 Duydun mu
 Kurbağanın bacağı kımıldar
 Camız sırtını kaşır çamurda
 Boy eder sürezi deliğinde yılan upuzun
 Boşluğun maden böcekleriyle yıkanmaktadır gezegenler
 Ortak gövdemizi duydun mu?

Yol esmekte
 Duydun mu sen
 Yüzünde kımıldayan yıldız ışıklarını sarı yeşil
 Sen mi doğdun sımsıcak
 Deden mi açtı gözlerini kara pöstekisinde anasının
 Komşunun sımsıcak
 Çocuğu doğmuş duydun mu

Ne söyler niçin söyler duydun mu
 Bileklerine vuran yansımalarla
 Gövde ağacının ortasındaki armut
 Yürek dediğimiz sayısal saat?

Doğa en büyük kabiledir
 Varlamaların bütün sözcüklerini içeren
 Doğa en büyük kabiledir
 Sever seni geçmişten geleceğe
 Senin evrensel varlığını yeniler hep
 Duydun mu?

BİRİ

Niye görmüyorsunuz gerçeği sizler
Doğa
Yalnız gezenin biri

Tanık mı istiyorsunuz işte kendisi tanık:
Kırlara gidiniz
Ormanlara gidiniz
Yazın denizlere
Kışın dağlara gidiniz
Sakıncalar yaratır
Kaçar uzaklaşır hep bir adım daha

Doğa
İlk insanıdır evrenin
Boyutlara sığmaz görünür ya güpegündüz
Milimetrenin milyarlar bölünmüşüdür geceleri o!

Çalışmanızla
Başarınızla
Sağlığınızla
Biraz mutlu olsanız
Hemen araya girer
Doğa
Kıskancın biri

UYGARLIK YATIRIMLARINA KARŞI

Nice yaptırıma girişseler
Nice kapatsalar bizi
Yollarına alanlarına dev yapılarına
Kentlerin
Çöker çökmez yere gök
Birleşir sürü
Kıllar tırnaklar boynuzlar
Çıkar dışarı bütün öğretilerden
İşte
Doğanın sınırsız tadına değer
Benim içimdeki
Senin içindeki
Onun içindeki
Bizim içimizdeki
Sizin içinizdeki
Onların içindeki
Hayvanlar

OLUR'UN GÖLDEKİ YANSIMASI

Görmeseler bile
Yüzer ışıık mavisi
Sallanır yeryüzünün tanığı dağlar
Kimse dağlardan içerde olamaz

Toprakaltı
Susar ya
Sessizlik su olamaz
Ninnilenmişler
Yorgunluklarla
Ki uyanık
Demirden kömürden çiçeklerle gizdeş
Yeraltındaki kemiğı uykunun
Gökyüzünden uzak olamaz

Bu ot kadın
Büyürken memeler
Neden incecik
Yeşilini ta anasındaki
Yeşilini unutmuş olamaz

Yıldız sürüp giden bir ağıarı
Milyar çarpı milyarlarca yıl
Sevgidir bu
İyice kapatsalar da
İçerde neler olduğunu neler olmadığını
Anımsar – kösnü dışı olamaz

İÇİNDEKİYLE YANSIMAK

Söz nedir mi diyorsunuz
 Varlıklar üzre
 Değişe değişedir
 Varlıklar üzre
 Başka başka görülür o
 Örneğin
 Ağacın özsuyudur söz
 Ki çiçeğe dönüşüverir birdenbire

Dağlarda doruk
 Ovada yeşil
 Suda akım
 Gökte bulut
 Okyanuslarda dalga

Yalnızlığın sessizliği büyürken
 Uyanmadır
 Bayram günleri
 Can sıkıntısı kalır o
 İlk sevgimizde
 Sarı yıldız

İnsanın iç gölgesidir söz
 Önüne
 Düşüveren

ÖTE

Aralık bir kapıdır düşüncelerimiz
Aralık bir kapıdır ses
Susadığımız – öğle üzeri kocaman bir titreşim

El
Uyku
Yalnızlık
Sevgi
Gözün daldığı yerlerdeki göz
Sonra – biraz belli biraz belli değil
Aralık bir kapıdır yaşamalar

Dışarı çıkan yok biliyorum
Nerden mi
Çocukların anaokullarına gittiği mavi aydınlık
7 yaşında ilkokullara – gittiği gri aydınlık – tan biliyorum
O küçücük avuçlara sığmayan
A B C'den biliyorum
Aralık bir kapıdır gökyüzü

BOYANÇ

Boyanç
Eskilerin renk dedikleri anlam
Ta kendisidir kişiliğin
Görür görmez onu
İçimizde
Büyür bir bakış

Hayır çok gözlüdür boyanç
Doğanın
Bin bir yönlü doğanın –
Boyamalarında yaşadığından ötürü

Hayır başka başka gözlüdür boyançlar
Sarı 1'se
Mavi 2 gözlü
Kara 3 gözlü
4 gözlüdür yeşil

İmgelemin
En büyük kapılarındayızdır
Önlerinde

ÖTELERLE UZAK

Severek çalıştım bütün işlerde
Bir güvercin uçu bütün işlerde
Gözü mor
Gözü yeşil
Gözü kırmızı
Nereye gider – bilmiyorum ki ben
Bütün işlerin ötesi var

Yarattı gereçleri ellerim
Gereçler yeni ellerimi
Yeni gereçleri yeni ellerim
Yeni gereçler daha yeni ellerimi

Büyülerle süslü tekerlek
Denizle süslü sandal
Yelle süslü gemi
Şeytanla süslü vapur lokomotif
Uzağı arayan otomobil... hızlı daha hızlı
Uzayı arayan uçak uçul
Nereye giderler bilmiyorum ki ben

Kimin'dir
Bu çoğul yalnızlık ki sessiz
Ki geçer birinden birine?

Çoğaldı büyüdü işler gün ışıgınca parlak
İşte doğayla eşdeğerde
Yarattığım mor
Yarattığım yeşil
Yarattığım kırmızı

İLETİŞİM

Bir ses
Ne varsa hepsinin arasında
Gelir gider bir ses

Balık Trabzon'daki
Güvercin Paris'te Eyfel'dedir
Deve Hicaz'daki
Domuz Belgrad'da çayırdadır
Kurbağa Venedik'teki
At Kâbil'dedir
Keçi Ankara'daki
İnek Rotterdam'dadır

Bütün gezegenler tanığın
Bir ses
Ne varsa hepsinin arasında
Gider gelir bir ses

İÇ UZUNLUK

Gündüzün akşamüstü geceride geceleyin
Gelir uzaklaşır
Soluklarımız
Soluklarımız – ağzımızın
Ağzımız kalmış yeşilliği

İşte dümdüz art arda
Yerken yürürken düşünürken... hele severken
Gövdelerimizdeki boy
Belirmiştir kımıldamıştır
Geçmişin
Geleceğin
Bütün yönlerine dönük

Ne ki güzel
Götürür bizi uzaklara
Ne ki dümdüzdür art ardadır
Yaşar bizi
Göğsümüzde ürettiğimiz iç uzunluk

YOL

Yol ayaklarınızı götürür sizin
Yürüdüm dersiniz
Köylere ilçelere kentlere
Girer çıkar o
Siz hepsinden kovulmuşçasına uzak
Kocaman körlüğünüzle kocaman uzak
Vardım dersiniz hep
Yaşamalar boyunca aptal

Oysa
Öteki yolu aradığınızı sizin
Bir evrensel gök bilir
Bir ben bilirim
Bir siz bilmezsiniz

YERİNDE

Kimdir
Birdenbire gitmiş
Yerinde yarı eğri
Isıları durmakta

Düşünceler belki
Anı belki
Yalnızlık belki
İçmediği su belki
Ağaç belki
O kır günü gölge belki
Düşünüyordu ya gövdesine dağılmış
gezegenler belki

Hayır
Beni bile ısıtmasından anlıyorum
Taşın güneşte ısınmasından anlıyorum
Birdenbire yıldız olmuş gitmiş
Yerinde seviştiği durmakta!

ARAMAK

Büyük bir uyum içindedirler
 Sanki hepsi birer gezegen
 Gövdem sanki gökyüzü
 Dolaşırlar tek tek yavaş
 Değirmileyin dümdüz
 Kilometreleri milimetrelerde
 Kara kılları sarı kıllarına karışmış
 O taşır derisince sımsıcak
 Ötekinin yalnızlığını
 Gözleriyle parlar
 Keskin dişlerini bin kez somut
 Öbürü berikinin

Yaradılışı mı açarlar kırmızı yeşil
 Sonrasızlığı mı bilinmez
 Yazarken şimdi
 En küçük en küçük ine benzerim ben
 Sığırsınız daha
 Dizelerimle ben
 Haykırırlar daha çok

Doğadırlar
 Beni yaşarlar ayrı ayrı tek tek
 Hayvanları içimin

YAZMAK - KENDİNİ OKUMAK

Sözcüklerdir
Benim ilk okuyucularım
Başlarken oluşumlarına
İlkin ses parçacıklarıdırılar
Dağlarınkine
Sularınkine
Ağaçlarınkine
Boralarınkine
Madenlerinkine
Bütün hayvanlarınkine
Benzeyen
Biraz benzeyen
Birazcık benzeyen
Başka bir gökte
Başka bir ses göğünde parlamalarımız

Taş Çağı'ndan çok önceleri
İlk
Dinleyicilerimdi onlar benim
Birbirlerine yansıldılar
Yarattılar birbirlerini
Okuyucum oldular çok sonra

Sözcükler yapay sanılır ya
Gerçekte en doğaldırlar
(Doğada anlam kök)
Gerçek tanıdıklarıdırılar evrenin
Hangi dilde yaşarlarsa yaşasınlar
Birbirinin çağrışımıdır hepsi
Yarı görünen gözleriyle
Yarı görünmeyen gözleriyle
Okurlar beni biliyorum
Biliyorum
Yalnız onlara yazdığımı

KAYALARDA'N DIŞARI

Dağ hayvansı
İn hayvansı
Kara taş hayvansı
Erkek kaya
Dişi kayaya
Uzanırken hayvansı

Hayvan geyik mi ne
Hayvan korktu mu ne
Hayvan
Koşuyor mu ne

İmgelem
Ayaklarıdır bütün sessizliklerin
Aya
Yıldızlara varsalar
Tutamazlar ki
Hayvan soluğumuzu bizim

ÇOĞALMAK

Yılbaşı'sız doğaya adanmıştır

Saat 24'tür
Yılbaşı evime gelir gelmez
Çıktım dışarı ben de bir yılbaşı
Gittik doğu batı kuzey güney
Sallana sallana
Hepimiz
Çırılçıplak
Bir içki evine

Kapıda asılıydı
Kırmızı bir fener
Fener içinde
Fener
Fener içinde
Fener

Ummazdık ya
Bizleri beklermiş içki evi
Kucak açtı hemen
İçerdeki yılbaşı'lar daha da çıplak
Çoğaldık çoğaldık bizler
Düne bugüne yarına
Benzedik biraz
Doğu batı kuzey güney
Sallanırken
Niyeyse sığmadı bendeki yılbaşı onlarınkine
Fener içinde
Fener
Fener içinde
Fener?

ALİŞVERİŞ

Savmak bu
Ona belli etmeksizin
Yalnızlığı somutlamak bu

Işık böcekleri ki saydam
Bilinmezin kara yuvarlağında
Sonra neler olmuşsa hepsine taslak
Büyür yaklaştırır nice söylenceleri
Yaşamalar ödeyerek aldığımız

Başı dinlemek için
– Taşdığı görüntüler çoğala çoğala ses –
Evrenin yok sınırlarında ötelere büyümüş
Başı dinlemek için – parıltısına usun yansımadığı su –

Sanki bütün ilk hayvanlar boy ağız
Birer birer geldiler yaradılış coğrafyasından bana
Buldular taş kapısını inimin

Açtım – gövde boyutlarımın sıcaklığı yarı uyanık –
İşyerimi
Altın tozlarıyla gök kamaşırken
Bütün yıldızları sattım savdım

YAVAŞLATILMIŞLAR

Yarı görünmez
Bir değirmisi var
Geceriden önce
Bende bütün yönlerin

Görünmez'liğimle basık
Görünmez'liğimle dev
Anılarım kara anılarım
Sanki dal budak çıkarmakta
Kendi inlerinden karasal
Yavaşlatılmış karanlık gibiyim

Otlarda yeni bir yeşil
Son ağaçların bile sezemediği
En eski kuş sesleri sarkmaktadır
Salkım salkım sarkmaktadır
Yok olmuş saçaklardan ki
Milyon katlı yapıların yorumlanmasında
O yavaşlatılmış orman
O yavaşlatılmış kent gibiyim

Azalıyorum daha
Dağılıyorum sessiz
Yavaşlatılmış bir yalnızlık gibiyim

İşte gövdesine sığmayan ısı
Kırsal yöresine adım adım yürümekte
Görmüyor musunuz
Bütün yankı ölçülerinin dışında boş
Yavaşlatılmış ses gibiyim

Hayır
Kimin dudaklarının gerisinde belli değil
Yavaşlatılmış
Bir ağız tadı gibiyim

Severken
Düşünürken seni
İşte bu
İşte bu yavaşlatılmış
Sözcükler gibiyim

EN BÜYÜK HAYVAN KORKUDUR

Kılıdır birey
İnin karşısındaki kıladam –
Şaşkındır

Korku aydınlıktan kaçıyor – dercesine
Yücelerdeki kaya eski bir kuş mudur – dercesine
Yamaçlar niye eğri – dercesine
Bulutlar yücelerde neden dolaşır – dercesine
Bu yankılar kim – dercesine
Toprak çok yer kaplamış – dercesine
Yel neden daha güçlüdür karanlıkta – dercesine

Korkular
Alır gider işte
Sessizliği
Dağlardan
Kıladamı alır gider işte
Kıladamda

FİLLE DOĞA

Durur önce neresi

Fillerin?

Ormanları mı – hayır

Hortumları mı – hayır

Kulakları mı – hayır

Derisi mi – hayır

Ayakları mı – hayır

Yüreği mi – hayır

Sıcaklığı mı – hayır

Üzerinden geçen sıcak yeller mi – hayır

İyice göremediği düşleri mi – hayır

Evrene katılmış

Küçücük ağırlığı mı – hayır

Önce

Gölgeleri durur fillerin

SEVİNÇ AYAKLI KORKU

Doğa içindedir ya doğadışıdır
Yazılarımız bizim
Yeni evrenlere ulaştığımız yerlerde
Yaşar yeni gövdelerimiz

Su başka
Yıldız başka
Toprak başka
Deniz başka
Ses başka
Yollar evler orman
Kâğıtlardan çıkan yaratıklar başka

Bu kuşku da ne
Korkuyor muyum seviniyor muyum ben
Doğa bile milyarlarca yıllık doğa bile
Daha büyük bir yazının im im
Görüntüleri olmasın?

ÇIĞLIK

En yaşlısı ne
Su mu?
Yalaz mı?
Biri akıp gitmeyen
Biri parlayıp giden

En yaşlısı ne
Yıldız mı
Dağ mı
Yaprak mı
En yaşlısı
Sanki gözlerim

Benim yarattığım karanlığa dek nerelerde
Onların
Yaşları nerelerde

Birinden birine kim koşar
Yıkanır yanardağda ilkin
Sonra gider göle
Deniz içer
Güneş doğana dek
Sanki bilmiyor muyum?

Peki en yaşlısı
Ses mi
İmgelemler mi
Çıkmayan fal mı?

Benim baktığım nerelerde
Onların nerelerde

Şimdi girdim ine
Yeni bir çığlık vardı
Taşlar arası yankıyan
Çıkmıştı yuvarlak karından dışarı
Küçücük bir yuvarlak

En yaşlısı kim
Su mu
Yanardağ mı
Yıldız mı
Sessizlik mi

Belki de en yaşlısı
Bu – yeni doğan
Bu – yeni çığlık
Bu yeni

GÖK

Kocaman bir damladır gök
 Dev saatteki dev değirmine benzer
 Gizi anlaşılıyor biraz
 Anlaşılmak sevmeye benzer

Konuşur sanki
 En eski tanıdığıdır sallana sallana
 Karanlıkların –
 İri karanlıkların ormanı
 Gizlerle sallana sallana

Anlaşılmak sevmeye benzer
 Büyük fırtınalarla doludur ya gök
 Şimşekler kasırgaları örse bile
 Otun
 Dibindeki
 Böcek –
 Uyanmasın diye böcek
 Uykuya benzer kocaman –
 Gök anlaşılır burda
 Sevgiye benzer

GÖRÜNMELERDE OLMAK

Yeşil koyu yeşil dalgalar
Ormanlar üzerinde
Ne düşündürür biliyor musun
Ormanların birer deniz olduğunu

Yeşil koyu yeşil dalgalar
Akar tek yöne gündüzleri
Akar başka yöne geceleyin
Bir şırıltı – ses öncelerinden doğma
Öylesine yaratkan
Öylesine dinç
Öylesine coşkulu
Öylesine parlak
Öylesine diri öz
Öylesine görmüş geçirmiş

Bir şırıltı ne düşündürür biliyor musun
Aktığımızı

BİN DAMLALI YEŞİL

Ağaç insana benzer
Ormanda gibiyiz yalnızken
Tek başınadır ormanda ağaç

Ağaç kuşa benzer
Uçmadığı
Tanığıdır uçtuğunun

Ağaç ırmağa benzer
İçinden
Yeryüzünün gökyüzünün aktığını dinlersiniz

Ardından söylenenlere benzer
Gölgesi ağacın
Daha doğrultulmuştur doğruluğu
Daha eğriltilmiştir eğriliği

Ağaç ilk yükselen
İlk arayan
İlk bulan

UZAK

UZAK işte en gerçeksiz anlam
Ellerimize
Ayaklarımıza
Usumuza
En gerçeksiz – en UZAK

Tutma avuç sıcaklığıdır
Yol varma sıcaklığıdır
Düşünce anlam bakışlarının sıcaklığıdır
Ta güneş kopmalarımızdan kalma
Ama UZAK ne ki
İçinde sıcaklığımız yokken

Belki en eski kuşlar en eski en kuzey
Uçar uçmaz
Yemiştir bitirmiştir
Yaradılışı
Yaradılışa doğru üşür kalmıştır
Belki yitirilmiş belki yorumsuz

UZAĞI var mı
Ey gece ey gündüz söyle hadi söyle
Ellerimizin
Ayaklarımızın
Usumuzun
Bir soluk sonraki yaşaması yokken

YENİ ER

Savaş çıkmıştı
 Orduya aldılar onu
 Tüfek verdiler
 Mermi verdiler
 Süngü verdiler
 Bomba verdiler
 Gaz maskesi verdiler
 Tanımadığı adını bilmediği
 Bütün gereçleri verdiler

Dağ başında gözcüydü o
 Aşağıda ırmak sanki bir gelin –
 Sanki bir kuş – yeryüzünde akan bir kuş
 Orman koyu yeşil – yeşil – açık yeşil
 Sanki bilgiler arası çağsal toplantı

Ki mavi söylencelere benzemektedir
 Yarısı görünen göl
 İşte başaklar sallana sallana
 Sürezi yenilemekte evrensel bir devinim
 Hepsi bir severlik içinde sessiz
 Ötelere ulaşmaktadırlar kendi varlıklarından

Baktı yeni er üstüne başına mırıldandı:
 Peki niye
 Bunca güzelliklere karşı
 Böylesine çirkin giyinmek

BİR DULA SAYGI

Duldur karanlık
Kimin duludur karanlık
Bütün yıldızlar oralarda ta oralarda
Bütün yeraltı suları
Bütün –
Otlar
Çiçekler
Ekinler
Kavaklar
Tanıktır yalnızlığına
Bırakılmışlığına
Sürezce dışlandığına

Ki duldur karanlık
Kimin duludur karanlık?

Sular doğa çıplaklığında
Yıkanırken
İmgelemde sessizlik –
Karanlık kimin duludur?

Güneşin

ORMANIN GÜNAYDIN YAPRAKLARI

Birbiriyle buluşmalarını anlatıyordu bize
Ördek su üstünden
Kuş gök boşluğundan
Balık denizler altından
Ulaşmaları anlatıyordu bize

Nereye ulaşacaklardı biliyor musunuz
Evrenin göbeğine değil
Küçücük bir gerçeğe ki doyumsuz
Kendi yaşamalarının tadına

SUNU İÇİNDE SUNU

Yeryüzü gökyüzü sizsiniz
Sizden bana yansır
Yarısı kopmuş bir anlam

Yarısı sevinç
Yarısı kuşku
Yarısı ırmak
Yarısı ot
Yarısı toplum dedikleri
Yarısı duyulmuyor

Yeryüzü gökyüzü
Birer kâğıt sanki
Hayır ellerim değil
Ayaklarım birer kalem
Yürümek ulaşmak var çünkü
Ayaklarım birer kalem
Hayır doğadaki değil
İnsandaki aydınlığı
Yürümekteyim – yazmakta değil

Nerde olursanız olun
Yol yol
Köy köy
Kent kent
Ülke ülke
Gezegen gezegen
Er geç birleşecek bütünleşecek
Yarısı sizdeki
Yarısı bendeki
Hayır doğada parlayan değil
Onu doldurduğumuz onu taşıdığımız için
İnsana özel
Bir ışıma

Yarısı kopmuş
Yarısı yok
Yarınlarda
Yarısı bulunacak bir anlam

GİZ

Günleri

Adamı yok etmek istiyorlardı saldırıyorlardı

Durunuz diyordu adam

Gelsin biriniz tek başına

İçeriğini göreyim onun daha derinden

O görsün benim bütün içimi

Hayır diyordu günler

Adamın üstüne yürüyorlardı art arda

Gazeteler

Dergiler

Kitaplar

Atlaslar

Ellerinde

Bütün geçmişi ellerinde insanoğlunun

Ellerinde koca gökyüzü

Hayır diyordu adam

Adam kaçıyordu

Sürez tazıları günler – kovalıyorlardı art arda

Bakışları ay

Görüşleri yıldız

Gözbebekleri güneş

Kovalıyorlardı coğrafyadan tarihe doğru

Kaçıyordu ya
Bilinçaltından belli belirsiz seviniyordu adam
Günler diyordu – iyi ki bilmiyorsunuz
Oysa biriniz – azıcık
Dursa
Kovalamasa beni
Bir tek an
Yok olurum
Başımdan parmaklarımın ucuna dek
Hemen orda

YENİ KARA PARÇALARI

Yaşayan bir coğrafya var
Gövdemde
Irmaklar yankısız
Dağlar yankısız
Eylemler yankısız
İmgeleminden içeri

Coğrafyadır
Arar çünkü en uzaktakini değişim ayak
Depremler ağızları geleceğin- delice boş
Gezegenlerimiz
Nerelerden nerelere gönderilmiş – gözler

Hayır
Coğrafyadan da büyüktür iç aydınlık
Güneşle doğasal ilgisi yok
Kendi parlar boyut dolu düşlerinden
Kendi yaratmıştır taşını toprağını
Kendi karanlığından içeri – özgür
İşte
Coğrafyadan da büyüktür gövdem

ÇOĞALDIKÇA DOĞADAN DIŞARI ÇIKTIĞIMIZ

Hayır

Bir basımevi ürünü değildir yaşamak

En eski görüntülerle

En yeni en uzaktaki görüntülerle

Doğanın çoğuludur yaşamak

Bir daha mı başlayacak ormanlar çağındaki boyut

Ki kollarımız

Ki ayaklarımız

Nice uzunsa bizim

Öylesine dar değil

Alınlarımız ilk günde öylesine açık

Biliyorum bir dağılımı vardır ışığın

Milyarlara dağılır ancak yüz milyarlara dağılsa bile

Kaçsa da analar babalar

Kaçsa da anaların babaların yüzleri

Çocuklarımız

Azalmayacak

Dağılıp gitmeyecek doğada

Çocuklarımız

Ki atardamarıdır geleceğin

Yüzleri

Analarının babalarının yüzleri

SESSİZLİKTE İLK SESLER

Dinle

Yıldız çalar yalnızlığı

Kimseler uyanmadan

Su çalar toprağın uykusunu görüntüsüz

Çalar gece

Yeni doğmuş bebeklerin kapalı gözlerindeki anneyi

Çoban köpeği kuzuları beklerken sanki çalar

Daha büyür açlık

Kurt çalar götürür sıcaklığını çobanın ta nerelere

Bir adam anılarını yönetmeye başladı mı

Susar kaval

Susar keman

Susar piyano

Susar birdenbire çağlarda yazılanlar yazılmayanlar

Yavaş yavaş çalar eller karanlığı

Kırmızılara

Mavilere

Sarılara bölünür sessizlik

Dinle

Bir yeşil saz çalar yelde eğrilirken incecik

Kocaman gökyüzünü – sanki sessiz

GÜZELLİK NEDİR

Parlar karanlıklarda bile ışıksız
 İlk olağandışı bir fizikle parlar
 Yeryüzü gökyüzü oluşumundan önceleri
 Kösnünün ussul sessizliğindeki oylum
 Ki kımıldamadadır
 Dururken bile

Uzaklığı yorumlar
 Isıyı
 Yalnızlığı – ikiyi – üçü – yüz milyonu –
 En içine onun
 İçindeki – kımıldayan küçücük yuvarlağı yorumlar

Bizden kalmadır boy
 Onda
 Ondan kalmadır bizdeki
 Ki görülmekte apaçık
 Ayağa kalkmış bir su
 Devinimi yapmaktadır
 Yeraltında uyuyan – ilk geçmişlerdeki yalaz ayak

Yüzümüzde
 Konuşmamızda .
 Düşüncemizde
 Dizelerimizde
 Geleceğin sürezidir
 Güzellik

PALTOLAR

Bildiriler – kar kelebekleri – karanlıkta
uçuşmaktadır
İçki evine girdin mi sen yapayalnız
Yaşlı adam
Son duvara asar paltosunu
Biri gölgeler adamı – ilk duvara

Görmüyor musunuz
Dışarı çıkar birdenbire sanki çağrılmış
Son duvardan paltosu yaşlı adamın
Biri asar adamı
Titreirken elleri – ilk duvara

Işıkları örtmek üzeredir aydınlık – uzaklardan
Buldu paltosunu adamın – yoldan geçenler
Ne üşümek kaldı duvarda ne giyindiğimiz
Ne gece ne yarın ne öbür gün ne... biri
Son duvara kar yağmaktadır – belki ilk duvara

Ben öteki gövdemin içindeyim
Paltolar yıldızlarımız
Yakaları sarı kürk
İşte daha parladığı parlamadığı gece evrenin
Duymuyor muyuz – ben sen o
Ki tek tek hepimiz – yıldızların paltoları

ADINI KOYARKEN VAR KILMA

Ne ki adını koymamışım
Yoktur o
Ne ki
Adını koymuşum
Var olmuştur evrende o

Büyüteçlerin
Sözcüklere
Baktığı
Neyin boyutlarıdır?

Örneğin
Karşıdaki ormana bakınız
Ben ağaç demesem
Ormanın hepsi
İri otlardan
Kabuklu otlardan
Başka nedirler ki?

>

Daha bakınız
Ben çınar demesem
Ardıç
Kavak
Kök nar demesem
Ağaçtan başka nedirler ki?

Ben onların
Çoğalımlarını bilinçlendirmesem
Ağaç sürülerinden başka nedirler ki?

Büyüteçlerin
Sözcüklere
Baktığı değilse nedir
Anlamak

AĞAÇLA İNSAN

Ağaçlar insan açar dallarında
Bütün yıllar bütün yüzyıllar boyu
Birbirine benzer insanlarımız
İlk ısı
İlk mavilik
İlk yel
Birbirine benzer
Yüz bin yıl geçse bile
Benzer birbirine – benzeyecek birbirine
insanlarımız

Çiçek açar insan
Oğullarında kızlarında çırılçıplak
Birbirine benzer gövdeleri
Açken
Sevişirken
Ölürken
Birbirine benzer gövdeleri kara yassı uzun ak
Ne ki böylesine benzerken birbirine
Benzemez birbirine
İnsan ağaçlarımız

KİM'LERE SİĞDİĞİMİZ YAPIT

Bir dileğim var
Beni okuyanların hepsinden
Bütün yapıtlarımda
Yapıtıma girmemiş bütün yazılarımda
Toplasınlar bir araya getirsinler düşünceler boyu
Kendi çağrışımlarına göre art arda getirsinler
Kim'le ilgili bütün dizelerimi benim

Bu yapıt
O sürez güvercinlerine benzeyişimiz olsun en uzak –
Bizden
Gagalarında uzayın değirmisi
En bilinmez
En yok – bizden

Bu yapıt
Mavilikte karanlıkta hayır boşlukta
Hepsiyle yaşasın eğri
Hepsinin
Kendi yapıtı olsun sanki gece sanki gündüz
Benim kimliğim olsun
Hepsinde

KENDİNE AÇIK KAPI

Hayır
Uyku gözlerimizden akmaz
Göz akar göz ışığı akar
Uykudan

Biri yalnızlığımızın ormanlarında kalmıştır yalın ayak
Dağdır masaldır kuştur biri
Binlerce yılın sonsuz maviliğini giyinmiş
Soyunmuş kendini kemiklerine dek
Biri asılırken
Güneş olmuştur başka bir gök üzre

Baktınız mı
Irmaklara
Denizlere siz
Göz ışığı akar sonsuzluktan

Uyandı tohum
Kimin kime baktığı
Yaprak
Dal
Kimin kime baktığı
Yel eser imgelemden
Kimin kime bakmadığı

Boyalı değirmilerle süslenmiş kalkanlar ardında
Ok atarlardı eskiden
Belki değerdi birine ışıksız
Işınla yakarak yok edemezlerdi ki
Değerdi sevgi birine

Çizgiyi buldular
İmleri sözcükleri buldular
Dizeyi öyküyü romanı oyunu
Çoksesliyi buldular
Ki özel yalnızlığımız daha da aydınlıklar içinden
Değerdi birine

Gözle
Uykunun
İlgisi yok-ken
İlgisi var
Bizim
Sımsıcak varlığımızda sımsıcak
Kendimizi görmemekle
Karanlığı görmemizin

AYAK OLAYI

İki ayak
Gövdeyi dineltince
Anladı ilk kez taşadım
Kendine sığmadığını

Ayak ülkesi
Verdi özgürlüğü
El
Ülkesine

Doğa değil
Ayaktır
Eli
El yapan

Doğa değil ayaktır
Eli el yayan
Taşımıştır yüksünmesiz
Ön ayakların yükünü de

Ayak
En üstüne koydu
Başı
Gövdenin

Ayaktır
Yaklaştıran
Başı
Kurtuluşlara

İmgelemi vardır
Ayağın
Durduğu yerde
Yaşar sanki yürüyeceğini

Ayak
Belleğidir
Gövdemizdeki
Coğrafyanın

Dinelince
İki ayak
Yer uzunluğu
Dönüştü gök uzunluğuna

Ayaklardan sonra açılmıştır
Bütün yolları
Yeryüzünün
Gökyüzünün

Kişiler ayağa kalkınca
Birer insan boyu
Yere inmiştir giz yitirmiştir gök
İnsan boyu

İki olduk bin olduk... sonsuz olduk
Bir iken
Ayaklarla
Ellerle

Ay değil
Güneş değil
Ayaktır
Yarını bulan

Kurtulur
Düz olmaktan
Ayaklarla
Dikinedir yeryüzü

Yılanların uzunluğu var
Boyu yok
Ayakları
Yok çünkü

İki ayak
Bir gemi
İki ayaktan öte ne varsa
Topraktan dalgalar

Kişi ayağa kalkınca
Birer yoldur insanlar
Dağ başlarına kentlere varan
Bütün yıldızlara varan

Ayaklar
Yeryüzü ellerimiz
Tutar gerçeği
Kara toprakta

Toplar sanki
Varlığımızı bir yere o
Yaygın ağırlığını gövdenin
Dik ağırlık yapar

Ayak
Ayak oyunlarını yaratmıştır
Ayak oyunları işitiyor musunuz
Müziği yaratmıştır

Gövdelerimiz
Birer kara parçasıdır
Ki ayak oyunlarımız sanki birer deprem
O yaradılış çağlarından kalma

Yol
Varmadan öncedir ya
Ayaktan
Sonradır

El, bayrakları gezdirirken
Ayaktır
Gezdiren
Elleri

Atasıdır
Ayak
Ne varsa ne bulunacaksa
Bütün araçların

Yaradılışın taban elidir o
Ki kişiyi
Ayakta
Tutar

Yaklaşır
İki ayak
Biri gördüğüne
Biri görmediğine

İki ayak der ki:
Adımlarıdır son uyku
Artık bizim olmayan
Yolların – gece gündüz

Tarihi
Eller yazsa da
Ayaklarımız
Çizmiştir

GÖZBEBEĞİ

İnsanlar
Birer gözbebeği
Birbirini görürlerken
İçeriği gözlerinin büyür derinleşir daha
Besbelli
Daha koyu yaşarlar
Birbirlerini görür görmez

Kimin gözbebeği insanlar – suyun mu
İmgelemin mi
Değil
Maviliğin mi karanlığın mı
Değil
Güneş ötelerinin mi
Değil
Kimin gözbebeği insanlar?
– Sürezin

YANITSIZ SORU

En az
Bir tek hayvanı sever
Hayvanlara en uzak duranımız bile

Peki neden
Kendi ulusundan başka
Bir tek ulusu bile sevmez
İnsanlara en yakın duranımız bizim

Ne hayvandır belki
Ne insandır belki
Yaşamamaktadır belki

GELİCİ

Bir ılık
Yansıyınca üstümüze
Görünüveririz yemyeşil
Sen de ben de kim bilir nerelerden

Işık mı diyorum
Hangi ışık belli değil
Var oluruz mu diyorum
Hangi varlıkta belli değil
Nerelerden mi diyorum
Hangi nereler... bu biraz bile belli değil

Hayır
Bir gerçek – karşımızda apaçık
Aydınlıksız
Gidici yok olucu... gelici daha
Senin beni gördüğün
Benim seni gördüğüm

BİREYDEKİ

Eşittir
 Hepimizin içindeki anlam
 Birbirine
 Akan su – gölse
 Yeryüzü – gölse
 Gök – gölse
 Evren – gölse
 Eşittir hepimizin içindeki anlam
 Bir damla çok değil
 Bir damla az değil
 Birimizin
 Birimizinkinden

Kışın gri üşür
 Yazın sarı bunalır sıcaktan
 Yer içer bulduğunu atalarınca obur
 Bütün hayvanlara en büyük benzemezliği
 Yalnız ilkyazda güzde değil
 Sevebilir sevişebilir
 Günlerin
 Kara uzunluğunda
 Mavi uzunluğunda
 Bin bir ağız

– Peki nedir
 Hepimizin içindeki anlam
 – Yaradılışın tek ekseni olmak

İÇİMGELEM

Biri yaşar
Öbür yapacağında
Öbür edeceğinde
Öbür olacağında
Kişinin

Kişi öyle çoğalır ki yaşamında
O yıldız senin bu yıldız benim
Bütün eylemlerini görüntüler tek tek
Bir hayvan başka bir hayvanı tanırcasına
Sanki katılır sanki ortak olur
Yedi kat göklerine evrenin

Artık izdüşüm tersinedir
Güneş ışınları
Yukarıdan aşağıdır ya
Burda aşağıdan yukarı
Karanlık
Yukarıdan aşağıdır ya
Burda aşağıdan yukarı
Yaradılış
Yukarıdan aşağıdır ya
Burda aşağıdan yukarı

Gövde birliğı eder yokluğuyla
Bir gelincik
Bir çınar
Düşürürken – son güz üstüne – yaprağını
Bir böcek
Bir fil
Ürperirken – bastığı güz yaprağı üstünde – oralı değildir
Sığınır aç imgelemine – avunur insan

İnsan kendini yaratır
Bin kez
Milyon kez
Milyar kez
Yaratılırcasına kendine!

DOĞANIN BİTMEZ TÜKENMEZ YENİLİĞİ I

Doğanın yeniliği nerden sürüp gitmekte
İçindeliğimizden
Biz bitkiler
Biz taşlar topraklar
Biz hayvanlar
Sürüp giderken geceyle gündüzle biz
Yenilenir doğa

Su yazar kendini
Yeşile
Yeşil yazar kendini
Tarlaya
Tarla yazar kendini
Göğe
Gök yazar kendini hayvanlara
Hayvanlar yazar kendini
Ta nerelere saydam –
Ellerimiz onun elleri sıcak uzun
İki avuç iki ses
Doğanın yeniliği
Ona dokunduğumuzdan

ANILAR TÖRENİ

İstemiyorum göz göze gelmek
Anılar
Eski yaşamalarımızla
Aramızdaki bakışlarımız
Dolmak dün'le
Dün'le gövdelenmek
Ta geleceğin derinliği bile yaransız
değildir ki
Niye sürmektedir eksilmemektedir
Eski yaşamalarımızla
Aramızdaki bakışlarımız

Su desek
Yarın'sıdır deniz göl
Buğday
Yalnızlık
Yıldız
Yol
Uyku bile
Yarın'sıdır
Birleşirken içinde bin bir sürez

Çıkınız anılar töreninden
Niye ki
Gün içinde anı olmak
Evren anısız bir yaşamadır
Anıdan doğsa bile!

DIŞIYLA SEVİŞMEK İÇİNDE

Uzun yıllara erişenler
Elleri yazılarındaysa daha
Ne anlar biliyor musunuz
Anlar evrenselle oynadığını ellerinin
Karanlığı tutmak mıdır bu bilmiyorum

Susunuz
Uyurken içeri girer kişi
Uyanırken
Yarısı kalır dışarda

Yeşil bir görüntüsüydü ilkyazın
Hayvanlar eziyordu otları
Çıplak ayaklarının altında
Solugumu eziyordum düşünerek
Gökyüzünde ben
Gündüzü tutmak mıdır bu bilmiyorum

AV

Gün batmak üzre
Karanlığa katılmak üzre gövden
Sen değil
Sanki gölgen acıkmış
Et özetidir doğanın

Aç kaldın mı
Daha da kara olur gece
İn daha da daha da soğur

Seninki yakalamak
Önünden koşanı
Onunki ardından gelene
Yakalanmamak

Kımıldarken
Yumuşak
Kıllar içinde deriler içinde
Saklanmasından belli
Et bu

Kuyruğunu dikmiş
Kaçarcasına değil
Canını kaçırırçasına tez
Soluğunu koşturmaktadır ağzı açık

Soluyan ağzı açık – sana benzer
Aldırma sen
Bin kez kaçmak olmuş bacakları – sana benzer
Aldırma sen

Et bu
Yalazda kızarıırken
Orman bile
Yapraklarından doyar gibi sallanır
Dolanır koca kuş
Dumanına konmak ister eğri gaga

Deliren korku gözleri – sana benzer
Aldırma sen
Yaşarken tüten sıcaklığı – sana benzer
Aldırma sen

Et bu – uzaklaşivermekte
İnsanın biri
İnsana yaklaşıvermekte
Ağzı açlığından daha açık

GÜNÜ YARIN ETMEK

Başka bir ağırlığı
 Başka bir açıklığı var günün
 Erkenden uyanabilirsen dinle:
 Aydınlığın doğurgan boyutları
 Üst üste nice duyarlıklara açık

Güneşin yeryüzüne düşen ılık dilimleri
 Erkek değil
 Dişi daha
 Azalmaz çoğalmaz
 Eşittirler
 Peki hangi uzaklıklara ki
 Azaltan seni

Çoğaltan?
 İşte
 Burda ayrılmamakta
 İkisi birbirinden – bin kez
 Çoğulu başlıyor tek yaradılışın
 gerçekleşirken bin kez
 Görüntüsünü boyutların

İşte anlaşılan:
 Boynuzlar gibi uzadığı bir başın
 Bir yüzün uzadığı uzayın katlarına doğru
 Yaradılış
 Kendini yenilemekte ki
 Uzunluk boy bırakmasıdır yaşamaların
 Yaradılışı kendinde taşıyanlar
 – Güneş yoktur
 Güneşi vardır görenlerin –
 Yaradılışı yeniler bir daha

ANLARIN BULUNMASI

Onun değil
Senin değil
Benim değil
Bir oluşumdur sürez
Fiziğin
Hayır kimyanın
Hayır fizik içindeki kimyanın
Hayır kimya içindeki fiziğin
Oluşumudur sürez

İlki
Fizikle kimyanın ilki
Doğadır
Kendini yaratırkenki doğa
Yaşamının sürez sürezin yaşama olduğunu
Yaratmıştır ilk

DOĞANIN BİTMEZ TÜKENMEZ YENİLİĞİ II

Eşit varlık değinmelerindedir
 Bütün gövdesi:
 Değen biraz
 Değen biraz biraz biraz
 Gidip gelircesine
 Ki eksilmeksizin azalmamak
 Ötelenmeler ardı ötelenmeler
 İşte yeniliği doğanın
 Uzaklığından

Bir yüzey göz
 Bir yüzey varma
 Gittiği görmek
 Ulaştığı bakış
 Bir adadır
 Belki doğa ülkelerinin kıyısındadır
 Belki yarımada
 Dev bir yaşamının kıyısındadır
 Onu bütününüyle görüntüleyemeyiz ki
 Doğanın yeniliği
 Bakakaldığımızdan

Nasıl duyurmam
 Nasıl açıklamam bunu
 Yeniliği doğanın – ağzınızla duyuyor musunuz:
 Soluk almamızdan

YORUM

Bir kadın var
Elinde lacivert bir kumaş ipek belki de yün
Kumaşın yeşil kimi yerleri – mora dönük
Kimi yerleri gri
İşlemekte kadın
Sarı pullarını boncuklarını
Yavaş yavaş
Birer birer –
Kimi yerlerde ikisi dördü-yedisi bir arada
Kimi yerler seyrek
Biri ucu kuzey sanki
Öbür ucu doğu

Ne ki yorumlarımız bambaşka bizim
Ben atkı sanıyorum
Siz gök diyorsunuz

NERELERDEN NERELERE

Birer yaprak say
Sözcüklerimi
Kimi mor kimi kırmızı kimi yeşil
Kimi sarı kimi eflatun
Çıkmışlardır kim bilir nerelerden
Varmışlardır –
Varacaklardır kim bilir nerelere

Birer hayvan say sözcüklerimi benim
Birer hayvan... biri bile ötekine benzemeyen
Kendine bile benzemeyen
Kuş geyik zûrafa şimdi
Timsah ceylan balina fil biraz sonra
Çıkmışlardır güzel gözleri korkuyla apaçık
Kim bilir nerelerden
Yürümektedirler yüzmektedirler zıplamaktadırlar uçmaktadırlar
Kim bilir nerelere

Daha da yaklaş – daha yakına gel
İstersen birer ırmak say sözcüklerimi
Dağlar ovalar altından
Güneşin söylenceler gibi anıldığı kör karanlıklarda
Yaşam olmamış yaşamalarla dolu
Gövdeler uzunluğunda ısımış umut umut
Sonra kımıldamış
Sonra akmış sonra çağlamış köpüksü
Sonra delmiş bulunduğu yeri
Varmış sofra aydınlanırken
Kim bilir nerelerden kimbilir nerelere

Sözcüklerim işte
Hepsi birer ağızdadırlar – birer ağızdırlar
İstersen hepsini
Bu gezegenlerarası yolculukta
Küçücük bir anlama tutunabilmek için
Kendin söylemişsin say

DAHA OLUŞMAMIŞ YÜZDEKİ DERİNLİK

Ağzımız
İlk çiçek
Madensel gövdemizin
Daha yok iken – açıldığı

Ağzımız
Ekmeği
Sözü
Öpüşmeyi
Ta nerelerde bulan ağzımız
Maviliği söylemek için açıldığı

Susamışlık adına
Irmakları gölleri denizleri –
Yaşamdaki dış imgelem

Kıvılcımı üflerken
Kamışı
Kavalı
Yalnızlığı üflerken
Ağzımız
Varla yoğun açıldığı

Ki odur
İlk büyük görüntüden
Yalaz yerine
Kendimizi çıkardığımız

GECENİN GÜNDÜZÜN DIŞINDA

Olduğu değil
Gölge
Olmadığıdır

Aydınlık'sa
Karanlığın tersidir ancak
Olmadığı değil

Gitse gitse gitse dağ taş
Götürür yalnız kendini hep
İçindeyken bulamazsın
Azaldığını bittiğini

Oysa gölgeler
Yapay –
Sanki yapay karanlık
Başka bir yaşamadır yansırken bize
Olmadığımızı anımsatır bize

Ki gösterir
Bize vuran ışığın
Birazını özümsemişimizi
Birazını özümsemediğimizi

GÖVDEMİN KUŞLARI

Gövdem
Hayır bir korku ağacı değil
Bir çağrı ağacıdır
Akşama dek
Konar binlerce kuş

Gövdem
Büyük bir çağrı ağacıdır
Hele ben uyurken
Dev karanlıklardan sonra
Daha dev aydınlıklara doğru
Dolaşır da beni yakın uzak
Konar binlerce kuş

Birazını tanırım onların
İnlerden gelmişlerdir
Belki yarasalarla birlikte
İrileşmişlerdir kan emerken
Ormanlardan gelmişlerdir
Belki gözlerimi oymanın tadı
Parlar bakışlarında onların

Bir silkinebilsem
Gövdemin kuşları
Uçuverse bir
Yeniden konsunlar diye

AKAN SUYUN SAATİ

Ne varsa
Yeryüzünde gökyüzünde evrende – ne varsa hepsinin
Birer özel saati var
Ne ki
Saatleri hepsinin
Bize görünmüyorlar açık seçik

Aramıştır binlerce yıl
bulmuştur ancak
Günün sonunu –
Gelen giden maviliğin
Başlangıcını
Sonunu
Bulamamıştır

- Karanlığın saati ne?
- Belki yıldız
- Ormanın saati ne?
- Belki yel
- Uykunun saati ne?
- Belki buğday
- Dağın saati ne?
- Belki bağrındaki taşkömürü

Sürezdir sayılamayan açık seçik İnsancıklar
Bunu arayadurmuş binlerce yıl
Güneş direğiyle – önü çizim çizim
Camdan dökülen kumla – önü çizim çizim
Çelik yaycığın dönergeleriyle – önü çizim çizim

Yalnız
Evet yalnız biri değil
Akan suyun saati belli yeryüzünde
Özel saatiyle
Hızı belli varacağı duracağı yer belli akarsuyun
Eğim
10 dir
450 dir
900 dir
00 dir
Eğimdi evet
Eğimdir özel saati akarsuyun

Akan su bilir ancak
Aktığını
Eğim bitmiştir
Artık akmayacağını

DOĞA'NIN ALNI

Yaratıkların
Birer gök yazısı var
Ki hepsi doğada
Bu büyük alın üstünde

Ki gider
Ki ayrılır
Ki arar
Ki yaklaşır
Ki büyür
Ki duyar
Ki sevişir

Başka alfabelerin başka imleriyle başka
Birbirine karışık
Anlaşılmaz
Usları karşılıklı birbirini eksiltircesine eğri
Sönük gezegen dolaşımlarına benzer
Dev boyutlarla ses ya da koku
Ki ardına bıraktığı günleri okur geceleyin
Ki gelecek günleri okur güneşte o
Bir özel olma payı var
Bu büyük alın üstünde
Bütün yaratıkların

AYDINLIĞIN YORUMU

Bilim doğanın anısıdır

Bakınız
Deri değiştirmesine atların
Yemiş değiştirmesine ağaçların
Boy değiştirmesine balıkların
Kanat değiştirmesine kuşların

Bakınız dışarı çıkan kim
Su ile
Demir ile
Uyku ile
Gezegen ile?

Peki nedir tellegörüm dedikleri bakış
Uzaktan yöneltilen?
O us üzre iletişim
Bilgisayar dedikleri?

Bakınız
Dizede
Seste
Yontuda
Bezekte
Binlerce yıldır yaprak çıkarmasına insanların

Bilim doğanın kendini anımsamasıdır

ÇOBAN DAĞ

Yılları mı yaratır
Su uyuduklarımız
Nedir ki
Güneşle mavilikle çağlayan
Gece gündüz çağlayan
Yalnızlığında tek başına ırmak uyuduklarımız

Yeryüzü yuvarlağı bir balondur
Belki de bir bildiri
Göklerden önceki göklerden
Göklerden sonraki göklere
Gel der
Seni seviyorum der
Sensiz – öylesine anlamsızım ki der
Yeryüzü yuvarlağı bir bildiri

Seni mi yaratır
Orman uyuduklarımız?

AYAKKABILAR EVREN YOLCUSUDUR

Geceydi
 Yarın okula başlayacağım geceydi
 Yatarken
 Ne gördüm bilebilir misiniz:
 Ayakkabı koymuşlar yastığımın altına!
 Yepyeni sapsarı
 Karanlık gibi parlayan tabanına dizilmiş
 Bir oyun gibi parlıyor çiviler
 Saydım saydım – ne çok parmaklarım varmış
 – Sanki ayak parmaklarımı sayıyordum-
 Yürüdüler yürüdüler yürüdüler
 Uykusu kaçtı hepsinin
 Sevinçten uyudular çok sonra

Sonra okullarda sürdü bu yol
 Sayılar
 Okudum mu kara tahtadan
 Yazdım mı parmaklarımdan geçerci ya
 Sezerdim yavaşça – anlardım biraz
 Başka bir ayakkabının
 Uzakları dolaştığını adım adım
 Bastığı yerler
 Aydınlanmış parlak

Parlak yıldızları göğün
 Uyandırır beni uykudan işte
 Uyanıksam daha uyandırır
 O çocuk Sezar – yüzü ışımda sanki
 Yıldızların birer altın çivi olduğunu
 Kocaman ayakkabıda ki kocaman yürümektedir hep
 Kim bilir nerelere?

DEĞİNİM

Uyanıkken göle inemez anıları
Uykusunda aydınlık kımıldamaz
Uçar
Kanatların sesleri – saydam

Dallar ağaçtan dışardadır ya
Daha da dışardadır
Kuş dallardan

Yaprak düşer yere
Isınır yeraltının daha uyanmamış soluğu

Göge değmiş diyedir
Kuştaki mavilik

Yağmur yağar gece gündüz
Sevinir de
Bıkar da
Binlerce yıllık yerinden
Taş çıkar dışarı

Yıkanır binlerce yıllık kendinde
Benim gibi değil
Senin gibi değil
Kendi gibi

BİR GÖKTAŞININ ÖYKÜSÜDÜR

Şaşırdım güneş göz
Büyük patlamadan önceki süreze benziyordu mavilik
Düştüğüm yerde şimdi bir ilkokul açtılar
Okumaydı
Yazmaydı çabamız
İş beni sevdi

Meğer Anadolu'ymuş ora
7'den 70'e ozan
Sese ses düşürmeye tutuldum
Diriliş beni sevdi

İnanç içre yürüyordu sözcüklerimiz
Ellerimin içindeydi hepsi tek tek
Çağrışımı ya da imgesel
Yabancılığımdan mı ne
Ak sakallı derviş beni sevdi

Dardı boştu uzaktı
Büyüktü yakındı anlamı soyutlamanın
Geniş beni sevdi

Savaş kaçağıydı demir
Hele tabanca namluları
Avuca böylesine girdi suç
Çiçeklere benzerdi biraz
Yandaki meneviş beni sevdi

Oruçluydu dağ taş
Evlerdeki kaşıklar perdelerde yansıyordu yoldan geçenlere
Ramazan'ı yaşayan keşiş beni sevdi

Koca iskelet ancak sığdı sıcaklığıma
Kemikler bacak çene göğüs kol
Soğuk soğuk soğuk'tular
Doğaya doyamadım diye mi bilmiyorum
Bu kemik yığını anılarıma yakındı ya
Beni en çok parlayan diş sevdi

IŞIK HIZINDAN TEZ OLAN

Ne körsünüz
Bakışlardan yoksun değilken siz bilginler
Ne körsünüz

Hele siz – gök yorumcuları – gök bilginleri
Su sakal
Anı sakal
Uyku sakal
Sayı sakal
Çevre sakal
Yol sakal
Yüzü unutmuş sakal
Yıldız sakal
Hele siz

Sizce çadır direğidir bütün evrene
Işık hızı
Bütün yapı bütün bilim
Sizce ışık hızından başkası değil

Soruyorum niye görmüyorsunuz yaşlı bebekler
Bugün
Bu saat
Bu dakika değil
Bu bir tek saniye içinde milyarlarca kez
Düşüncenizin uzaya gidip geldiğini?

TUTSAKLIĞIMIZ

Uzakta
Ta uzakta
Bir ışık yanar
Bu sen misin?

Okursun ya dört yöresel yapıtı
Tek tek ağır ağır
Birin'in içinden çıkar biri karalar giyinmiş
Birin'in içinden çıkar biri yalın ayak
Birin'in içinden çıkar biri nerdeyse tepeden tırnağa kıl
Birin'in içinden çıkar biri girer ötekine
Birin'in içinden çıkar
Biri

>

De bakalım
Dağlarda ovalarda otlayan yeşil ağız
Bütün sürüleri
Bütün çobanların
Yavaş yavaş tırlar
Kaval seslerine aldanmış
Bütün yürüttükleri bütün çobanların
Uluslara benzerler biraz
Yalan söylemiş mi yalan söylemişsindir
Çalmış mı çalmışsındır
Korkmuş mu korkmuşsundur
Sevgiye inanmış mı inanmışsındır
Öldürmüş mü
Öldürmüşsündür

Uzakta çok uzakta belli belirsiz
Bir ışık yanar güzel okuyucum
Bir ışık yanar
Budur bu yapıtta
Seni
Sana
Ulaştıran

1 MAYIS

Bütün günleri özetler 1 Mayıs
İşçidir çünkü doğa
Odur kuran geleceği
Ulu başlangıcın
İlkyazın türküsüdür 1 Mayıs
Kutlanmıştır ilk insandan beri
Tören yapılsa da yapılmasa da
Duymuşlardır yürek yürek
Biri var demişlerdir
Yeryüzünü gökyüzünü birbirine ulaştıran
Uyurken düşünürken... soluk alırken
Yılda bir
Bir kocaman dönemeçte
Yeryüzüyle gökyüzünü birbirine ulaştıran
Kendine katlayan evrensel sevgiyi

İşte aydınlığa yansımıştır yaşamak
Bütün günler 1 Mayıs'tır ya
Siz bütün günlerde
1 Mayıs değil misiniz?

İLK İNLERİN İMGELEMLERİ

*Ben görünürken
Gördüğümü
Uçsa da uçmasa da
Kuş ederim
Göğüm çünkü ben*

*Ben adsız biriyim
Ne çok
Ne çok
Ne çok
Kullanılmıştır adı onun*

*Ben uyudum mu
Ayı derisi ilkin dolar
Sıcaklığımla
Ayı derisiyim
Ben çünkü*

*Suyun parlamasında duranlar
Otun
Taşın
Elmanın
Yalnızlığın
Parlamasında duranlar
Biliyorum
Eşittir şimdi
Benim parlamalarımda duranlara*

Ben yürürdüm oralarda
Öncelerinden
Sonralarına vardı mı uzunluk
Adım adım
Ben ayak

Biraz
Yana döndürmüşüm başımı
Uzamış
Yeryüzü görüntümde
Yele dönüşmüşüm ben

Hayır hayır aramayınız
Yaratık değilim
Bütün aramalar
Ne ben'dedir ne başka yerde
Ne başka yerdedir ne ben

Bu üzüm salkımı değil
Yalnızlık salkımı değil
Yıldız salkımı değil
Çağrışımlar
Kırmızı yeşil mor sarı
Sanki ilk anlamadan kırmızı yeşil mor sarı
Daha yaşanmamış anlamalara
Bütün son hayvanlarına dek
Biri
Seninle sallanmakta
Biri
Ben'lerimle sallanmamakta

Niye aydınlansa
Nere aydınlansa
Kim aydınlansa
Nasıl aydınlansa
Niçin aydınlanmasa ben

Bilmiyorum ki
Anlatabilmek güç
Doğa mıdır
Doğaların en önce yaşayanı mıdır
Ben dediğim

Ben
Görülürken
Şimdi
Karşımdayım ben sessizlik
Siz yoksunuz daha

ÖZARAŞTIRI

Uzayda kim yürümekte
 Yüreği ilkin daralan
 Toprak kabuğunun içindeki
 Yıldızlar kabuğunun ta dışındaki
 Görmüyor musunuz
 Açık soluğundan yoksundur o
 Özlem duymaktadır
 Kapalı soluğuna

Yarısı görüntü üzerine görüntü
 Yarısı imgelem
 Yarısı ağızsız
 Yarısı satılmaktadır ilk ellerinde ilk yaratıkların
 Yarısı hayvanlar arası
 Bütün toplantılara ses
 Yarısı uluslararası aldanmış
 Bütün toplantılardan kaçmakta kaçmakta
 Yarısı milyonlarca milyon yıllar – düşleyin
 Yarısı binbir ışık binbir boy
 Yarısı sıcaklığımın bu yarısı
 Öbür yarısı değil

BAKIŞ

Kim duyar
Körlerden başka
Anadan doğma körlerden başka
Gövdesinin
Kocaman bir göz olduğunu
Gövdesinin
Kocaman bir gözbebeği olduğunu

Sevenler duyar ilkin
Bitkiler duyar
Binlerce gezegen – sonra

İster misiniz kazalım toprağını bitkilerin
Yeraltı böcekleri
Kaçışırken kim bilir nerelere
Güneşsiz aysız
Düşüncelerle aydınlıksız ülkelerinden
Kim bilir nerelere

Evet yeraltı böcekleri
Birer eski bakıştırlar
En eski gövdelerimizi özetlemiş

Belki de güneşsiz aysız
Yok olan anlama doğru
Kaçışır
Gider gelir ürküyle
Kımıldamalarının hepsi birer indir
Birer kara anlatım

Kimse yazamaz
Kimse
Türküle yemez seslendiremez kendini azıcık
Olmasa
Gözleri karanlığın

Su
Görüldüğünden
Orman
Görüldüğünden
Kuş
Görüldüğünden
Güzellik
Görülmediğinden göz

Ellerimin ayaklarımın
Kocaman birer göz olduğunu
Bilir
Bütün gezegenler uzak
Bilir
Bütün gezegenlerdeki daha “yola çıkmamış” bakışlarım uzak

Bir gözbebeği var
Hepimizin
İçinde

İLK HAYVANIN ANILARI

Bir hervandayız
 Yaradılıştan önce yönelmişiz büyük yöne
 İmgeleri
 – Yüzlerimiz sonra belirlenecek –
 Bütün yaratıkların imgeleri
 Art arda yürümektedir
 Birer ayrı gökyüzü – birer çingirak
 Hepsinin daha eğilmemiş boyunlarında
 Çınlamaktadır mor maviliklerle eğri

Bütün bitkiler – ot çiçek orman
 Durgun sulara yansırçasına orman çiçek ot
 Yerle göğü – yarı yarıya yaşayanlar

Daha sonra hepsi madenlerin
 Ağızlarıyla değil
 –Yoktur ki ağızları–
 Gövdeleriyle soluk alırlarken
 Benzerler doğum üzre aydınlıkla seviştığımız
 anlara

Bir hervandayız ki
 Bugün
 Kim
 Ansımaz
 Boynunda
 Gezegenleri – o mavilik çingiraklarını

BOŞLUKTA BİÇİMLERİMİZ

Su olur insan
 Büyür daha deniz olur
 Gökyüzüne değdirir yüzünü birleşir iki mavilik
 Dalgalarla çıkar dışarı
 Yelken takar düşüncelere
 İnsan gemi olur

Kızalmıştır toprak
 Derinlere inilmiştir
 Nice yıl öncesine dönüşür birdenbire
 İnsanda parlar kara elmas
 Töşkömürü olur insan

İşte evrensel bir yapıdasınız
 Kemikleri bir sofrada buluşmuş hepsinin:
 Kartal iskelettir
 Deve
 Dağ keçisi iskelettir
 Yılan
 Fil iskelettir
 At
 Balina iskelettir
 Sizinle buluşmuştur hepsi
 Hepsi hepsi insan olmuş

İnsan

Duyar da koca fırtınalara karşı yalnızlığını

Ev olur

Patika

Sokak

Yol olur

İnsan yıldızla buluşsun diye

Gece olur

Kendisiyle binbir kez eski, görmüyor musunuz

Kendi binbir sıcaklığıyla tanışmak için

İnsan

Ağaç olur birdenbire

İnsanda yaprak sallanır

GÖZGÜ

Kendi gözgüsü içindedir
 Bütün bakışlarımız
 Gözgüsü kendi içindedir
 Bütün bakışlarımızın

Yangın'la boşluklar dalgalandı mı ne
 Sürezin derisindeki gözenekler açıldı işte
 Kımıldadı binlerce yıllık yerinden binlerce yıl
 Koştular
 Koştular
 Koştular
 Yangın yerine koştular
 Evren boyutlarınca gözgüydü parlayan

Köy kent büyümüşdü yangın yalaz yalaz
 Çardaklarda obalarda evlerde – birileri çırpınıyordu
 Yükselen katlarda – göklere dek
 Haykırıyordu ürkünç
 Birileri birileri birileri
 İmgelemler aşırı büyüktü yangın
 Baktı geleceğine adam:
 Kendi gözgüsü içindedir
 Bütün bakışlarımız
 Gözgüsü kendi içindedir
 Bütün bakışlarımızın

YILDIRIM

Adsız bir boyuttur ki
Arada bir gövdesini arar
Yoktur o

Milyarlarca elektrik
Dişi mi erkek mi
İkisi bir arada mı bilinmez
Fiziğin dışına çizer kamaştıran çizgisini o

Arada bir
Ses ötesi haykırır korkunç
En büyük yaratık sanırsınız
Azalır
Azalır daha
Şimdi bir tek dişidir
Gök kara ağzındadır açık
Neden hep
Seninle benimle sürüp gider biraradalığı
Oysa çoktan yoktur o

Sönmüş yıldızların ışığı gelir gün deriz
Sürüp gider kuralları
Doğa
Yok olmuştur çoktan
Günaydın deriz

İKİ BİRLEŞİK GİZİN SENDEKİ GÖRÜNTÜLERİ

Bilmezler
Neden yaşadıklarını
Nice yaşayacaklarını

– Yaşamak bir süre değil midir
– Öyle
– Yaşamak bir süredeki hız değil midir
– Öyle
– Yaşamak bir hızınsüresi değil midir
– Öyle

Hangi hızın mı
Dinle biraz:
Sendeki fizik –
Sendeki kimya ile

Oluşan hızın
Dinle öyleyse bilge okuyucum
İçindeki sesin
İçindeki ışığın
Toplamıdır yaşamak

Dinle de sevin
Büyük sesi
Büyük ışığı
Senin tek başına
Daha da büyüttüğünü dinle

GÜNLERİN SOLUĞU

Soluklarımız
Kimin ağzındadır
Hangi yaşamalar için?
Günlerimiz
Bu kocaman boşluklar
Kimin ağzındadır
Hangi yaşamaz yaşamalar için?

Kopar mı yaradılışın boyutları
Gök yuvarlakları birbirine çarpar çarpmaz
Sallanır mı
Var olan var olmayan
O "ilk göz"?
Soluklarımız
Kimin ağzındadır
Hangi yaşamamalar yaşamalar için?

Gök yuvarlakları birbirine çarpar çarpmaz
Kırılır parçalanır
Yeni parçaları kendine çeker o
Sonra verir soluğunu geriye
Sonra alır soluğunu yeniden
Yeni parçalar yeni uzakların başlangıcıdır
Adı bile yoktur orda
Güneyin
Doğunun
Kuzeyin
Batının

Gök yuvarlakları birbirine çarpar çarpmaz
Anlarlar
Boşlukta belki de bir bû yük us'da
Niye bölündüklerini
Neden bölündüklerini

Esmiştir çünkü karşı olan
Niye karşı olan
Varoluşuna karşı olan

İşte
En küçük böceğin –
Sırtındadır o
Taşımaktadır
Taşımaktadır sana:
Kimin ağzındadır
Hangi yaşamamalar yaşamalar için
Bu mavilik?

ORMANDAKİ ADAMIN İÇİNDEKİ ORMAN

Yok
İkisinden başka
Kimseler

Biri yeşil oldu mu
Öbürü mavi olurdu güpegündüz
Biri sarı oldu mu
Öbürü mor olurdu geceleyin
İkisinden başka
Çıkamaz
Yeryüzü gökyüzü bile
Gövdelerinden dışarı

İkisinde biri sürez gölgeler – değil
Sallana sallana çağrışım – değil

İkisinden biri
Olduğum belki görmüyor musunuz
Gözleri bakışlarından bin yıl yaşlıdır
Fala bakan kadın anlamaz
İkisinden biri
Olmadığım belki
İşte avuç avuç –
Kırmızı çakıl taşları arasındadır
Yok anı – yok yel – yok umu
Kemik elleri daha kemik
Kabile büyücüsü anlamaz durur burda
Yedi yıldız
Durur burda

SAYDAM KUŞ

Uyanınız
 Tam geceyarısında – şimdi
 Aydınlıkla karanlığın eşit ağırlığı parlarken
 Uyanınız
 İçinizin boşluğuna sarı mor belki de yeşil –
 Titreşimini alınız sessizliğin

Orda
 Etten yansımada
 Etteki görüntüde esrik
 Duyunuz deri altı sıcaklığını
 Ki dev bir çağrışım
 Koca gövdenin kuruluşuyla damar damar
 Gezegenlerdeki
 Göz tazısı gezegenlerdeki koku alma açlığıyla doymuş
 Çırılçıplak
 Korkunç akıntıyı göreceksiniz
 Canlar arasındaki
 Hayır canlarla bütün madenler
 Bütün özdekler arasındaki
 Alışveriş sessizliğini göreceksiniz

Hemen çıkınız görüntüden dışarı
 Alıp götürmesin sizi
 – Ağırlığınızı geride bırakırken
 Alıp götürmesin sizi
 – Umularınız geride kalırken karmakarışık
 Alıp götürmesin sizi
 Saydam kuş

TAKILAR

Ağlamamız
Takı bir duyarlık'tır
Neden ağladığını
Kırk gözü olsa bile
Bilen yok

Bilgi mi diyorsunuz
Takı bir us o
Kimlerden kimlerden kimlerden
Kimlere kalma
Bilinmiyor

Sevmemiz daha apaçık
Sevmemiz takı bir kösnüdü
Yürek içinde parlayan
Altın sarısıdır o
Geceler karanlığıdır o
Bilinçaltı sularından
Bilince yansımış
Yüzler ki anımsanmış mıdır görülmüş müdür
Bilinmez uykuda
Böcekten mamutlara dek taşıdığımız
Kulağımızdaki
Takma bir sestten başka ne aydınlıklar
Onsuz dinleyebilir ancak –
Kendini dinleyen

Uykumuz kirpiklerimizin yeğnikliği
Takma bir boyadır görüntüsü geceleyin
Güneş altında bile düş
Uzaklığı imgeleminden doğmakta

Ben dediğimiz ısınmış ağırlık
Takı biridir saydam
İçi
Dışı
Birbirinden ayırt edilemez
Uluslardan soylardan dönüşmüş yalnızlıktır o
Bırakılmıştır o
Unutulmuştur o
Bende sende onda

Doğanın takılarıdır
Anlatmak istediğim

İKİ ORTAKLAR

İşte
Kocaman bir kimya
Kocaman bir fizik
En küçük boyutları
Ki gözle görülemez
En büyük boyutları
Ki usla görülemez
Çıkmaktalar
Birbirlerinin kımıldamalarından oluşumlarından dışarı
Öylesine
Niçin'iderler birbirlerinin
Neden'idirler

Belki de
İkisi birden sezmiyor musunuz
Üçüncü'den başkası değil

ÖZDEK ÜZERİNE ÖZGÜRLÜKLERİMİZ

İlk özdeksiz yaratığıdır

Gece

Doğanın

Doğa ki baştan başa bir özdek

Ölçülebilir tartılabilir

Gece ki baştan başa

Ölçülemez tartılamaz

O boyuttur ki gece – gündüz olmayan –

Kendinden öncesi de vardır

Kendinden sonrası da

Kendi – kendinde yoktur

Gece'yi gece'ler yapamazsınız

Kendine özgüdür tektir gece

Bir gecenin çoğulu düşünülemez

Düşünülemez bile

Oluşumunu serdiği sürezde çoğullanmak

Bir anda bir gece vardır çünkü

Çoğul birliği içinde bulunamaz çünkü

An birliği içinde olmayan

Gece o boyuttur ki ikice olmayan

Biri birine benzemez karanlıkların
Geceler birbirine benzemezler ki
Gece doğanın açık bıraktığı bir açıdır
Doldurulmamıştır varlıkla
Doğadıdır biraz
Bir karşı'dır gece
Bütün karşı koymalar geceleyin başlar
Taşar gündüz'e
Karşı'lığının özgürlüğünü görürsünüz
O boyuttur ki gece'ler
Yaşatılamayan bir daha

GÖĞÜN SESİ

Milyarlarca milyarlarca yaşama
 Sesten
 Sesten değirmiler ki
 Sesten değirmilerle
 Çizer
 Kocaman boşlukta kendi soyunu

Ataları masal özdekleridir ya
 Bütün özdeklerden öncedir
 Bütün özdeklerin düşü birleşe birleşedir onda
 Bütün özdekler saydam
 Saydam bile değil
 Yaratılmışın yaratılmamışı

Milyarlarca milyarlarca ses
 Milyarlarca milyarlarca ses yuvarlağı
 Dönerler dönerler
 Öylesine çoğalmışlardır ki
 Başka bir değirmiler boşluğunda sanarlar yangınlarını
 Haykıra haykıradırlar ya
 Aşağılardan
 Duyurmazlar

YAŞAMIN YUMUŞAK YERİ

Kımıldıyordu işte
Hayvanların karınları

Kendilerinin değildi artık
Bu solunum
Gidip gelirken parlayan yıldızlar

Doyuyor muydu acıkıyor muydu belli değil
Karınları
Hayvanların

Apaçık görölüyordu mut
Ağaran sessizlikle
Güneşler altında ya da geceleyin
Sevişmek'ten – hayvan sonraları uyanmış

Ne vardı görüyor musunuz
Neler vardı içinde
Tay mı
Buzağı mı
Oğlak mı
Dana mı
Kuzu mu görüyor musunuz

Küçük değirmisindeydi
Karınları – yumuşak
Evrenin büyük değirmisinde

BAŞ OLAYI

Hep toprağı görürken
Dinelince gövdemiz
Başladık görmeye
Hep ileriye

Başlarımız
Gövdelerimizden koparılsa da
Gelecek günlere onunla yansır
Yaşamış olduğumuz

Peki neden
Tedirgin bir konuk gibidir
Başlarımız
Kendi gövdesinde

Başlarımız
Değil mi ki yuvarlak
Siner ona
Gezegenlerin ortak ağırlığı

O
İlk alınacak olanıdır
Milyonlarca yıllık yaşamamız boyu
Omuzlarımızda taşıdıklarımızın

Toprak altından çıkan başlar
Kurukafa desek de demesek de
Yaşar gibidir
Bizden sonrasını

Eylem
İnsanla
Başlar tek tek
Başlarından

Nice ağırsa
Onca eğretidir
Başlarımız
Omuzlarımız üstünde

Bütün
Yönlere döner baş
Dönemez
Kendine

Başlarımız
Yerde sürünen gövdelerimizin
Göge degen en yakın – uzak
Yerleridir

Bu boşluk
Bir başsa
Nerdedir
Gövdesi onun?

Sığmaz
Başın aydınlığı
Güneşin
Parlamasına

Daha önce bulunmuştur
Başyuvarlağı
Tekerlekten
Daha hızlıdır çünkü düşüncelerimiz

Gövdelerimizi
Sayarlarken
Başlarımızdır
Sayamadıkları

Başlarımız
 Değirmi değirmi zinciridir çözdüğümüz
 En uzak birinin
 Ki yasaklamıştır bize düşüncayı

Bütün hayvanların
 Başını
 Alır götürür gece gündüz
 Bütün hayvanlara – başsızlar

Başlarımız
 Bir boşluğu tutuklar
 Yok olduktan sonra bile
 Suçlu düşüncelerimiz

Bozuk gözün sarkmışıdır
 Gördüğüne görmediği
 Bozuk başın sarkmışıdır sessiz
 Düşündüğüne düşünmediği

Kûlah bere şapka
 Ne bulduysa örtmüş başını
 Yine de saklayamamış
 Başındaki gökyuvarlağını o

Düşünceye de karışmış
 Sevgiye de
 Oradan da kovulmuştur
 Ötekinden de o!

Omuzlarımızda bizim göründüğümüzdür
 Başlarımız
 Omuzlarımız yoksa? Göründüğüdür hepsi
 Başka başların

Saçlarımız
Süslemekte mi
Dökülürken açıklamakta mı
Kafataslarımızı?

Başında değil
Çoğumuzun usu
Çoğumuzun usu
Yüreğinde

O
Daha çocukken bizler
Daha daha çocukken dedelerimizin ataları
Başkentidir bir eski ülkenin

Kulaklar küçüktür
Dudaklar büyüktür
İşitmez
Yediğini

Doğa o en büyük yaratık
Er geç başımızı yer bizim
Başımızdır çünkü er geç
Ağızına sığmayacak olan

Yanaklarımız – ne yazık
Et ağırlığıdır
Yücelmek isteyen
Başlarımızın

Kesin ölüm
Baş'ta oluşur diyorlar
Peki neden
Ölümsüzdür düşüncelerimiz?

SES'İN ÇÖZÜMÜ

Doğa oluşumundan kalmadır ses
 Bundan ötürü
 Birbirini çağırmasıdır bireylerin

Ses olmasa
 Bireyler görüntüleyemezlerdi büyük şöleni
 Büyük şölen
 Yok'larda kalırdı
 Önce'lerde değil

Daha derinleri görebiliyor musunuz
 İlk ses kıvılcımı olmasa
 Bireyler oluşturamazdı kendini
 Duymadır titreşim
 Aydınlıkla biraz daha aydınlık arasındaki
 Çağrı
 Anlam yuvarlağından başka nedir – seslerin?

Ses
 Olmanın besinidir oralarda
 Ona acıkmıştır
 Ona doymuştur oralarda

Şimşeklerin açar'ı ses
Milyonlarca yıl sonra
Çiçeklerin açar'ı

Doğa oluşumundan kalan tanık
Büyüye büyüye
Bireylerden toplumlara yansıya yansıya
Yankılara dönüşmüştür
İnsan doğalarını yaratmıştır dev aydınlığı yaratırken

Ses
Toplum bilincinin başlangıcı
Toplumun
Toplum eylemlerinin başlangıcı

BUN

Bağladım çamları yıldız yalnızlığına
 Artık elma akıyordular
 İmgelem tütüyordu toprak
 Tersine çevirdim karanlığı tek başıma ben
 Işığı bilinçaltı
 Yok bakışlar içinde kaldı anlam tek göz

En uzak gezegenler
 Sesten gölgeleriyle en uzak gezegenler
 Dönüştü uydularına – sanki birer balık
 Milyon yıl sonraki çağ
 Yüzüme yansıdı – kendimden kendime sayısız olay

Sayırsız düşüncelerden oyulmuş
 İniyordu yaradılışın aşağı katlarına
 Kâğıtları insan derilerinden – ısısı tütümüş
 Harfleri insan-böcek
 Girdi günlerime güneşle yin

Hepsini hepsini çevirdim ya
 Başka başka'lığına ben
 Ne ki
 Çeviremedim dönüştüremedim
 Evreni evrenden başkasına

YILDIZ PADİŞAHLARI ARASINDA

Us
İmgelem
Anlam duyarlığı
Kişilik

Dört yön var bütün doğada
Doğada bulunduğumuz bulunmadığımız
İlk yangın ilk patlamalar ilk boyanç
Aydınlatırken kendini bizi
Doğada bulunduğumuz bulunmadığımız

Birleşmiş özbekler
En eski yönetimlerin adımlarıdır yürümüş varmış
Bitkilere
Madenlere
Hayvanlara – insanlara
Varmış

Bir kapı var yarı açık
İçeri girerken dışarı çıkarken
Sormakta biri boy

Nerelerden geldiğimizi
Nerelere gideceğimizi
Sormakta biri boy

Bir açık parlama
Uzarlarda güneş
Ta yakınlarda – eskiden mum şimdi ampul:
Us
İmgelem
Anlam duyarlığı
Kişilik

Ne yapsak işte
Tutar bizi gidemediğimiz
Ne düşünsek şimdi
Tutar bizi ulaşamadığımız
Bu kocaman kabilede olmasaydım der
İçimizdeki özel aydınlık

KİMİLDAMALAR

Bütün evren
Yıldızlarıyla güneşleriyle samanyollarıyla bir uzun – değirmi
Başı içinde
Ayakları içinde
Uzun ilk yürümesidir
Kımıldaması içinde

Say ki sensin
Orası burası yalaz boşluk
Sarı mavi kırmızı yeşil
Boyancın ya da sesin yaratıldığı
Hemen orda yaratıldığı boşluk

İşte ilk görüntü
Uzun üze yüzmekte
Yapay ördekler gibi ilk gezegenler
Kendi düşünce kilitlenmişsin
Aç – daha aç – bir ağız
Ta geleceklere karşı
Aç – daha aç – bir ağız
Sığırlar mandalar domuzlar filler

Hadi gir içine
 Suların ki atar damarlarıdır
 Yaradılışla – anı sever – anı sevmez
 Milyon milyon boy
 Milyon milyon özlem
 Milyon milyon yalnızlığı – varsızlığın
 Suların ki atar damarlarıdır
 Gövdemizde birikirken bir fizik ötesi – bir soyut
 Geleceklerdeki geleceklere doğru
 Kimildamak yaşsızlığımız

Durmalık değil
 Kimildamalık tül
 Belki bir sestir
 Dudakları boş
 Duyduğumuz
 Kimyanın sesini bir yeşil
 Duymadığımızdan belli
 Fiziğin sesini bir kırmızı

Durmalık değil
 Kimildamalık tüy
 Gelin yıldızlara
 Güvey yıldızları doğurduğu

Gel biraz
Daha gel damarlarımdaki görüntülere
Kucaklayalım
Birbirimizden kucaklayalım uzayı
Kim bilir nerelerden gelmekte
Başka samanyollarından mı kim bilir

Başka samanyollarında olduğumuzdan
Başka samanyollarına ulaşacağımızdan mı kim bilir
Gel biraz
Daha gel damarlarımdaki çağrışıma dek
Bu sessizliğin içinde akıp giden
İmge tohumları ki yarınlarımız

İşte yeşermekte
İçimizin
Sonsuzu
Kımıldamadığı

ANI ATA

Ne varsa balıktır
Elma yel aydınlık ben
Bir balık şaşar daha
Elma yel aydınlık ben

Ne yoksa odur deniz
Bu denizde ne varsa balıktır
Sandallar gemiler bile
Kuşlar mavi yansımalar gölgeler bile
Deniz
Kocaman bir balıktır
Öteki denizlerle kucaklaşırken
Birleşik bir balıktır

Gezegen
Boşlukta
Boşluk
Daha bü yük bir gezegende sessiz
İşte başka türlerin balıkları

İçim mi kamaşıyor şimdi
Şimdi ya uyuyor gibiyim geçmişlerde
Ya uyanıyor gibiyim milyon yıllar ötesinde ısımıs
İşimş balık gelecekleri

Birer balıktır ulaşım
Sana balık
Birer balık
İlkin sevgi ısındı mı
Sonra bütün boyut
İlkin amipler ısındı mı
Sonra bütün gezegenler
Soluklarımız
Ki birer balıktır

UYUMAYAN BİRİLERİ

Onlar kim
 Ağaçlar mı
 Yoo
 Ağaçların gözleri yok ki uyasunlar

Deniz mi
 Deniz altındaki adalar mı
 Fil mi ova mı
 Bin bir bilinçaltı masalları mı
 Bakışları yönelmiştir kendi evrenlerine
 Artık gözleri kalmamıştır ki uyansınlar
 Sığmazlığımız yalnızlığı kapsamıştır
 Sezilir sezilmez –
 Anlam ya da anlam altı
 Eskildeki kayaları oymuştur yel
 Sezilir sezilmez –
 Anlamsızlık ya da anlamsızlığın altı
 İçine düşen kendi gölgesi salıvermez kendini
 Sezilir sezilmez –
 Birer uçurtma mıdır sevgiler
 Göklerde değerken karışırken birbirine mavi yeşil
 Kocaman boşluk bir Taş Çağı yüzlerimizde
 Sezilir sezilmez –

Evet kuşlardır saçaklarımızda bizim
 Kanat kanat sızlayan
 Yasak geceyi kutsarken anlamasız
 Cıvıltı örgüleriyle açarlar karanlığı
 Evrenin gözü örtük ama uyumayan bakışlarıdır
 Ki kendi yerlerine uçan düşlerimizi gördürürler bize

İKİ YÖRÜNGELİ YAŞAMALAR

Yoğunluğu başka başkadır
İçimizdeki sürezle
Dışımızdaki sürezin
Peki neden eşit değil
İçimizdeki sürezle
Dışımızdaki sürez?

Yıllar – gezegenlerin dönme değirmisi
O ki yuvarlak
O ki saydam yuvarlak
O ki anılarla yuvarlak
Kendi güzel başını unutmuş
Sayar yılbaşlarını o

Yıllar bir öncüdür doğa yaşamalarınca
Sayar o
Ne sayar
Neyi sayar
Neden sayar?

Süreler ki doğurgandır uzaklara
Dündür biraz
Şimdidir biraz
Yarındır biraz
Bizi değil
Doğanın sürdürümünü amaçlamaktadır
Kırmızı el – yeşil ayak
Düşünmez
Anlamaz
Sevmez
Belki de bundandır
Yoğunluk ayrılığı
İçimizdeki sürezle dışımızdaki sürezin

DEĞİNİMİN TADI

Hayvan başları dışındaki değirmiyeye eşittir
Avuçlarımız içindeki değirmi
Siz biliyor musunuz
Hangi aydınlıklardan gelmektedir bu birleşim?

Ne varsa
Yerde gökte olanda olmayanda ne varsa
Hepsi birer yaratık
Ot böcek göl

Bütün ayrıntılarıyla birer ısıdırlar
Minik ya da dev
Birer hayvandırlar küçültülmüş binlerce kez
Ya da
Binlerce kez büyütülmüş

Sevgi yuvarlağı
İmgelem ellerimizin iç değirmisidir
Dış değirmisidir
Evren – yaşamak yuvarlağının

GÖKLE YER ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Tek avunumuz var
 Ki umut çağlayanımızdır yürekte –
 Ki güneş değirmilerimiz kim bilir kaç –
 Kara toprağa değerken
 Yumuşak gövdelerimiz bizim
 Tek avunumuz var
 Yok olmamak
 Yok olmamak
 Yok olmamak
 Binbir biçimde sürdürmek kendimizi

Güvercinler ta içimizden çıkmıştır korkularımızla sayısız
 Dile getirmişlerdir dağ orman çöl
 Ulaşılrlığını bütûn göklerin sonuna dek

Daha doğmamış yaratıklar
 Dışardadırlar uykularından
 Seslerinden
 Sevgilerinden
 Bir kapı açık –
 Uzaktadırlar
 Seslerinden
 Sevgilerinden
 Belki de
 Kendilerinden

Gelmedi birinden bile bir bildiri bir yanıt
Ya yaklaşırken kanat kanat kızıl
Yandılar ağızsız
Ya mutluluklarından unuttular yer yüzünü
Yeni gövdelerinde

Sevgi dönmelerinin saygı dönmelerinin
Çocuğudur geceler
Öykünmedir geceler
Daha büyük sevgi dönmelerine saygı dönmelerine
Geceler
Karanlığın imgelemidir tadına doyamadığımız

Açıklayamam ki duyarım
İçimdeki binbir yıldızın birbirine yansıdığını
Eski insanların
Anıtları mıdır birer birer hepsi
Ki varabildikleri yerde
Durmuşlardır hayır durmamışlardır
Birer birer hepsi

Bizlerin ona gittiği
Bizlerin ona karıştığı yalan
Onun bizlere geldiği
Onun bizlere karıştığı doğru

ANA İZDÜŞÜM

Öbür adırır gece güneşin
 Hayır
 Yeryüzündeki küçük olay değil
 Daha önceleri
 Yaratılış önceleri
 Daha güneş yokken

Öbür adıdır gece güneşin
 Olmadığının adı – eksi parlak
 Yaşamakta
 Bu korkunç gerçeği
 Bugün bile yaşamakta
 Görmüyor musunuz
 Ağırlıklarımızın özeti dev karanlıklar – en eskil

Birin görüldüğü
 İki yerde birden
 Birin görüldüğü
 Gerçekleşmiştir
 İki
 Yerde
 Birden

Ya delidir gece
Ya delidir güneş
Ya delidir imgelem
Ya delidir kurgu
Ya delidir bütün yontular
Ya delidir ses
Ya delidir tiyatro dedikleri gövdelik oyun
Ya delidir dize

Bir yalnızlığı var
Ki gezmektedir cırılçıplak – derisi imgelem
– Yaratılıştan
Ya da şimdi –
Bir yalnızlık – ki bizden başkası değil

Gece ışığı düşleyin us
Güneşe birikim us
Bakıştan öncesi us
Eni saydam us
Özdek ötesi us
Yokluğuna parlayan us

Öbür adımızdır ora
Olmadığımızdaki adımız
Üşürken
Kimlik sürüsü yıldızlarda
Sırt sırta yapışık iki görüntümüzdür o
Olmalarımızdır
Olmamalarımızdaki

SÖZCÜKLER YA DA ANLAM ADALARI

Sözcüklerimiz
 Doğa parçalarına
 Benzer
 Çünkü benzer
 Sözcükler arasındaki yaklaşım
 Doğa parçaları arasındaki yaklaşıma

Su koyun – su kaplan içeriği
 Eşit değil midir
 İkinci akşam – yıldız akşam içeriğine
 Daha da derinlerde birer birer
 Yaşam parçaları değil midir sözcüklerimiz

Özdek atamızdan beri
 Toprak ağırlığı yansır
 Boy boy günlerin ağırlığı
 Özdek atamızdan beri
 Duyulur ses ses
 Evrensel oluşum
 Gece gündüz işitilir görülmese bile:
 Balık denize uyum sağlamıştır
 Timsahın gözü dalgalara uyum sağlamıştır
 Köstebek yeraltına -düş evrelere uyum sağlamıştır
 Deve çöle yalvaçlar gibi uyum sağlamıştır
 Sözcükler köye kente uyum sağlamıştır

Ayrıdırlar birbirlerinden
 Birbirlerine en uzak
 Bakarsınız
 Toplanıvermişler buralara
 Kocaman kara parçası oluşmuştur
 (Avrupa diyelim)

Ayrıdırlar birbirlerinden
 Birbirlerine en uzak
 Bakarsınız
 Toplanıvermişler oralara
 Kocaman kara parçası oluşmuştur
 (Asya diyelim)

Sözcükler değerlerken birbirlerine
 İri kayalara benzerler
 Öylesine yakınlaşmak birleşmek isterler ki
 Aralarında sözcük türleri
 Sözcük titreşimleri oluşur hemen
 Kapanır ayrılık
 Koku duyulur arıya konar çiçek
 Duyulur
 Birdenbire
 Anlam

Sözcükler doğa parçalarına
 Benzer – benzemezcesine benzer –
 Değiştirmek isterler doğayı
 Daha kalıcı olmak isterler evrenden
 Ki değiştirmek isterler bizi bile*

* Bakınız: Doğada Sözcükler

İŞİMADAKİ SÜREZ EVRELERİNDE

Bir dizilişi var
 Büyük aydınlıktan beri
 Anlamların
 Ki bizlere
 Şimdi görünüyor ancak –
 Hangi sıralarında
 Boy boy durduğumuz

Ses açılımı mıdır – Yooo
 İçe düşen üst üste yaratılışlar mıdır – Yooo
 Doğan çocuk görüntüsü müdür – Yooo
 Yıldızlar yaşayacağımız –
 Yaşamayacağımız beslenme çiçekleri midir – Yooo
 Uyunmayan uyku-imgelem midir cinsellikler midir – Yooo
 Olmamak uzak sıfırda boyutlanma mıdır – Yooo

Isıdır
 Büyük aydınlıktan beri
 Taşıdığımız

Büyük aydınlıktan beri
 Senin beni unuttuğun
 Benim seni yeniden yarattığım

SORULAR ORMANI

Ben mi sığmıyorum
Yeryüzü mü sığmıyor
Gökyüzü mü sığmıyor

Bütün yapıtlar işte
Hangi dilde olursa olsun eğri
Kargacık burgacık
Ne demişlerse az
Anlatmak istediklerine göre eksik az
Ben mi sığmıyorum
Geçmiş mi sığmıyor
Gelecek mi sığmıyor
Kapalı eksik az

Basamakları var işte evrenin
Buralara dek gelmişiz
Maviliğe değmiş çamurlu ayaklarımız bizim
Basamaklar bitmemiş daha
Daha uzaklara ulaşacağımız besbelli

Kapsanmak
Belgesidir
Kapsayacaklarımızın

Peki kim
 Gerçek yaratıkları
 Bu kocaman çağların
 Bakışsız
 Duymasız
 Aldanmasız
 Gerçek yaratıkları
 Kim bilir kaç yer yüzünün?

Soluk alıyorlardı ilkin belki de yemyeşil
 Küçük imlerle
 Ki imler sözcük diye belirtilmiş sonradan
 Benzer
 Üç elli
 Yedi ayaklı
 Belki insana benzer

Dümdüz kazılmıştır görmüyor musunuz
 Bakır kokan düzlükler boyu
 Soluk alan papirüslerde
 Soluk alan düşünce de
 Soluk alan duyarlıkta
 Soluk alan dizeleri

Çağların – kim bilir kaç yeryüzünün
 Gerçek yaratıkları kim
 Gecenin gündüzün dokunamadığı
 Sürüp gitmesinden belli
 Çıplak sevginin bile dokunamadığı
 Kara ışığın bile dokunamadığı varlık kim?
 Sürez bir ormandır
 Sorulardır sürez ormanında yanıtız kalan

İMGE BİREYLERİNİN SONRASI

Art arda değil
Yan yana sayılarak çoğullaşabilir ancak
Gece'ler

Doğanın ilk özgür çocuğu gece
Anladı
Dönüşüm başlar başlamaz
Bir ayak izi olduğunu

Neyin ayak iziydi o? Geleceğin!
Doğadaki
Tek özgür çocuk gece

Güneşin dışı
Oluşur oluşmaz
"Kendine geldi" karanlıkta kalanlar

Aydınlıktan çok başkaydı bu
Hayır
Varlığın "ta kendisiydi" bu
Sanki bölüştüler tadına vara vara
Yeri göğü aydınlıkla karanlık
Yetse güçleri
Dönmemelerinden döner' diler

Aydınlıkla karanlık
Sezer sezmez
İlerde
Daha neleri nereleri
Bölüşeceğini aydınlıkla karanlığın

İşte imgelem doğmuştu
1
2'ye bölünmüştü artık
2 – 1'siz
Nice uzaklıklardan uçsuz bucaksız'lıklardan öte
1 – 1'ini özlüyordu
Kösnü bireyleşmişti evrende

Yaratılışın nedeni yaratılırken
Doğu Batı Güney Kuzey
Mutluydu
Mutluydu
Kimyaları fizikleri bütün gezegenlerin
1 – 1'ine dönüşürken mutluydu
İşitiyor musun doğanın özgür çocuğu gece!

YEREL BİR OLAY

Uyudular mı – uyur
 Bütün anılarıyla bütün dağların
 Sarı yel gövdelerine açar dallarını

Uyudular mı çıplaktırlar daha
 Düşleri aç yaprak kez
 İmgeleri aç
 Yeşil kez

Uyudular mı genişler evrensel boyut
 Elleridir
 Ayaklarıdır
 Yapısal bir titreşimde
 Evrence uyanık olan

Uyudular mı gün ağarmıştır tû y tûy
 Aydınlığın güvercini kanatlanmıştır orada içi uzak

Uyudular mı gözleri birer göl ki görür
 Sonrasız sevgilerini yeryüzünün
 Ulaştırır en bilinmeyen sessizliklerden
 Yıldızlar ilk ışıklarını - yumuşakken taşlar – yeryüzüne

Uyudular mı – kendilerinden dışarı açık
 Kendilerinden içeri kapalıdırlar
 Düşleri çiçek
 Karanlıkları çiçek
 Umuları çiçek –
 Uyanırım

BEKLEM

Ağaç hayvana söylemez
Hayvan dağa söyler
Dağ yele söylemez
Yel yeşile söyler
Yeşil suya söylemez
Su ota söyler
Ot aydınlığa söylemez
Aydınlık gözlerime söylemez
Gözlerim görmediklerime söyler

Bir bekleme
Ki hepsinin içinde

BİREYLER

Dağlar bireylere benzer
Adalar uzak uzak
Başka bireylere
Nedir yalnızlıklarını birbirine ulaştıran

Denizlerde
Dalgalardan çıkar sürez dışarı
Koparmak yutmak ister karşı koyan ne varsa
Adacık duyar
Nice ötelerde olursa olsun duyar
Gökler boyu baş gezdiren
Dağların
Varoluşunu

İşte birdenbire çakar şimşek
Karışır birbirine
Sınırla sınırsızlığımız bizim

Adalar bireylere benzer
Dağlar
Başka bireylere
Nedir yalnızlıklarını birbirine ulaştıran
Ki nedir
Yalnızlıklarında parlayan üçüncü birey

YAŞAMANIN GİYİNDİĞİ GÖRÜNTÜLER

Bütün varlıklar
Ağaç taş bulut göl...
Bütün varlıklar
Bir apaçık yalnızlıkla apaçık
Kendini değil
Kendinde olmayanı
Görüntülemekte

Seven adamın yazdıklarına bakınız
Bu ses
Ta içinden gelen bu ses
Kendinden başkası değil midir?

Benzemez kuşlara biraz bile
Suya benzer
Yıldıza benzer
Uzak ülkelere benzer
Evrensel umutsuzluğa benzer
Kuşların gökyüzünde görüntülediği

Bir deniz midir ki
Bakışlara sığmış
Bakışlara sığmamış gezegenler
Neler söylemekte
Kendi yuvarlaklarına değen boşluk yuvarlağını mı
Onun da dışındaki yaratılış yuvarlağını mı
Kim bilebilir?

Gecelere bakınız
Kocaman sayıların ellerinde
Yapay oldukları besbelli
Gündüzlere bakınız
Bu aydınlık hep hep
Kendinden başkası değil midir?

YERDEN GÖĞE SALINAN TELDE PARMAKLARIMIZ

Konutları var
Coğrafyalar dolusu konutları var insanların
Önce kerpiçten kütükten tek kat
Sonra anı yığınları gibi üst üste
Bireylerden... nice çoğullara yönelmiş

Kentler oluştu mu
Bir araya geldi mi içimizdekilerle dışımızdakiler
Varır korkunç boyutlara kişilik
Su gölge yaprak gölge uyku gölge yön gölge
Gölge taş gölge orman gölge kuş gölge özlem
Artık birer gölgedir bütün varlıklar uzak yakın
Gölge ayak sesleri ulaşır geçmişin geleceğin gölge yankılarına

Ey insan kenti
Ey insan kentlerinin birleştiği dev kent
Senin yollarındır alanlarındır çıkmaz sokaklarındır
Yazdığım
Çizdiğim
Boyadığım
Senin yollarındır alanlarındır çıkmaz sokaklarındır
İçinde bulunduğum aydınlık
İçinden dışarı çıkmak istediğim istemediğim

ÇİĞ – ÇOĞULUN DEVİNİMİ

Küçücük varlıklar düşününüz
 Belki kırmızı belki sarı... sonraları ak
 Düşerler oraya buraya
 Kuş sürülerine benzerler
 Oraya buraya
 Eğri bir düzey
 Kumlara benzerler unlara benzerler
 Uzağı yakınla düşünmek:
 İşte kar yağmakta

Birikir kim bilir nerelerden
 Çıkmıştır yedi kat değil
 Bir kat göğü
 İnmiştir yedi kat değil
 Bir kat gökten
 Tek tek
 Birer varlık olarak yeryüzüne konmuştur
 Böylesine güzel
 Oluşturmuştur çoğulu
 Oluşturmuştur sevincini çoğulun

İşte birikir kim bilir nerelerden daha daha
 Küçücük varlıkların birleşik gövdesidir şimdi
 Uykuda bile görülse
 Vardır
 Adını yazdırmıştır kütüğüne yamaçların dağların
 Kar yığınlarıdır şimdi dolduran yönleri

Mutludur eğim
 Yeryüzünün eğriliği susamıştır ya ötelere
 Çağlar süren durgunluğu bozmak isterken
 İçinde özsu yürümüş ağaç dalı gibi
 Mutludur eğim

En üstteki katman yavaşça kayabilir
 – Sürünmedir biraz – düşe sürünürcesine

Yerin büzülmesi genişmesi başlayabilir
 – Değişimcikleriyle yeraltı ısısının

İslanmıştır nemlenmiştir donmuştur
 – Ki yılda bir iki milim iner toprak derinlere
 – İnsan araçlarının sallanması sessiz bir bildiriyle yansıyabilir
 Çığ'dır şimdi çoğul
 Kımıldasa bile parlak
 Kar türlerinin içindeki eylem –
 Çığdır şimdi çoğul

Birdenbire kayar çığ
 Kaydıkça hızı çoğalarak
 Hızı çoğaldıkça dev
 Kar tozlarından oluşanlar
 Selleri andırsalar da düştürler biraz
 Dağılırlar er geç
 Öbürleri toprağı sürükleyen yer çığları
 Sellere benzemeseler de benzerler tam gerçeğe

Geleceğin
 Doğayı
 Çağırmasıdır
 Çoğul devinimi çığlarımız

DOĞAYA SIĞMAYAN DOĞA

Güzdür işte
Bir yaprak düşer
Bir yaprak
Daha düşer
Sarı yeşil titrerken
Bir yaprak
Daha

Duyulur dalın ucundan
Dalların birleştiği yerden – sarı yeşil
Ağaçtan eksi görüntülerle
Yeryüzünden gök gürlercesine imgesel

Kop
tu
ğu

ELLERLE SÖZCÜKLER

Bakımlı sözcükler
 Çiçek açar ellerimizde
 Şaşarız
 Nerden gelmiştir niye gelmiştir diye şaşarız

Oysa onun dediği
 Bir büyüme
 Gördüklerimizden görmediklerimizden boy boy
 Bir derinleşme
 Bilinçaltlarından deniz altlarından balık balık
 Bir varma
 İlk galaksiden son galaksiye gezegen gezegen

İşte parlar kuş
 Göğün kararmasından değil
 Düşüncelerin hızlı akmasından
 Boşluk mu sallanmakta
 Buzul parlamalar mı
 Kaymakta birer birer
 Siz nerdesiniz
 Ben nerdeyim?

Kim anlamaz – anadan doğma cırılçıplak
 Eller yazarken sözcükleri sürez ormanlarında
 Ki birer canlı varlıktırlar
 Yazarından çok anladığını sevdiğini
 Sözcüklerin ki birer ayrı yaratıktırlar
 Yazarından çok anladığını sevdiğini
 Yazarken ısınan ellerimizi bizim

SAYILAŞMA

Gövdemiz
İçine kapalı sıfır
Dışına açık sıfır
Kim anlar gövdesinin bir sayı olduğunu
Sayrılar anlar biraz
Daha sayrılar anlar daha çok
Ölüler anlar mı
Bilmiyorum

Doldurmuşlar
Karın boşluğumuzu bizim
Bu yürek
– Ya cep saati ya yol saati
Ya işverenin saati –
Bu ciğerler ak
Bu alttaki ciğer kara
Bu safra kesesi gizil
Bu yanlardaki – böbrekler
Hepsi birer sayaç

Gövdemiz
Bizimmiş gibi görünür ya
Doğanın buyruğunda işler hep
Anamızı
Kardeşlerimizi
Hele sevgilimizi
Bizden ayrı kılar
Bizi sıfır kılar

İÇİMİZDEKİ KAPILAR

Görsek bile 50 yıl
 Konuşsak bile 60-70 yıl
 Neden açılmamıştır
 İçimizdeki kapılar ona

Yürüdüğün yol – yürüdüğü
 Yediğin ekmeğe – yediği
 Okuduğun yazı – okuduğu
 Gittiğin imgelem – gittiği
 Baktığın görünüm – baktığı
 Oturduğun ev – oturduğu
 Neden açılmamıştır içimizdeki kapılar ona

Ne der
 Eğri kuş
 Sürü binlerce kanat
 Özel aydınlığı taşıırken
 Kendi sıcaklığında
 Kendi sığmazlığından başka
 Ne demez

Şundan kapalıdır kapılarımız bizim
 Bir ayrıcalığı
 Bir kişiliği
 Bir bence'liği
 Yoktur ki eski çağlardan beri onun

DİLLER KENTİNİ ARAMAK

– Sözcükler sallanan gölgeler midir boşlukta?

– Kimin gölgeleridir peki?

– Önündedirler

Hangi ışığın

Doğa ardı hangi ışığın?

– Yanıtsızlıklarla neden yaşlanırlar birdenbire?

– Uyku mudur “anlam”?

– Kuşku’nun soyu soppu var mıdır?

– Niye esmer “çelişki”?

– Niye benzer niye benzemez

Bizim kendi kendinelğimizle

Kendi kendinelği sözcüklerin?

Başka gezegenlerde yaratık var mı dil var mı?

Yoksa neden

Varsa niye?

Evet soruyorum
Sözcükler
Kimin gölgeleri neyin gölgeleri
Yüzlerimizle bir çocuk gibi – oynayan?

Anlamıyorum azıcık bile
Tam üstümüzdeyken güneş
Hele yaz günleri tam üstümüzdeyken güneş
Neyin gölgesi olduğunu
O kocaman aydınlığın?

Sözcükler ki evrenin saydam yapılarıdır
Karşı varlığıdır nice uzaklığın nice özlemin
Konuşmak hele yazmak
Bizim için birer gölgelenmek midir yoksa
İlk yangının parlamasından
Azala azala parlamasından

Belki de sözcükler – başka bir gölge
Evrenden daha eski

CAN – GÜNEŞİN AYDINLATTIĞI GERÇEK

Hepimizin savunduğu kim
 Böcek tavşan fil
 Deve kanguru maymun sinek
 Hepimizin
 Savunduğu
 Kim
 Can değilse kim?

Öğrettiler bize milyonlarca yıl
 Can senin değildir dediler. Onundur
 Veren de odur alan da
 Peki biz can çekişirken
 Dağ taş ev saray
 Onun adına mı can çekişmedeyiz
 Çırpına çırpına haykıra haykıra?

Kuştur
 Yalnızlıktır
 Elmadır
 Yeldir

Ormandır
 Gecedir
 mi diyelim
 Çırpına çırpına yitirdiğimize
 Dağ taş ev saray?

Güzeller güzeli can
Bizim değilse
Yalvarıyorum söyleyin bana
Çırpına çırpına savunduğumuz
Verme istemediğimiz, kim?

Hayır
İnanmıyorum
İnanmıyorsun
İnanmıyor
İnanmıyoruz
İnanmıyorsunuz
İnanmıyorlar

Hayır .
Besbelli artık
Candır hepimizin savunduğu koruduğu vermek istemediği
Doğanın değil
Bizimdir o
Doğa boyutlarınca
Bizim

BAKIŞLARINDA OLMAK

Hayır
En eskilerde bile
Biriyim
Onların içerileyin gördüğü

Uykuya
Yele
Elmaya üzüme karpuz
Duymuyor musunuz
Aydınlığa değerler

Elim midir
Tuttukları onların
Ayaklarım mıdır yürüdükleri dağ taş?

Bencek
Bir deneyim var
Kuşun kanadında
Denizin dalgasında
Ağacın yeşilinde
Sıçramasında kara kedinin kendini açıklayan

Belki karanlık
Seslerin hepsi işte
Yıldızların
Hepsi işitmiyor musunuz
Belki ses?

Sıcaklığı duyarken anlarım
Yürürken koşarken yüzerken anlarım
Su içerken anlarım
Severken anlarım
Beni
Yaşamakta biri eskil

Dünüm müdür bugünüm müdür yarınım mıdır
Onların yüzümü gördüğü

SES DEĞİRMENİ

Dinle

Mavide kırmızıda yeşilde sarıda

Morda turuncuda ak

Gördüğün

Öğütülmesi değil midir?

Öğütülmesi değil midir

O geniş

O büyük

O sonrasız

O bugünü yarını yok

O kimsenin olmamış

O kimsenin olmayacak

Boyutun ki içindeyiz

Sesi vardır

Durmanın

Uykunun

Geçmişin

Birbirine değmesinde

Görüntünün görüntülerin

Üst üste geçerler

Eski çarşamba eski perşembe eski salı

Evrensel sürelerinden

Yaşamalarına – gövdesiz

Alt altadırlar belki
 Yansımaları yüzlerce çağrışım
 Yüzlerce yıldır
 Doğarken
 Aydınlığı yırtan bebek çığlıkları
 Uzunluğunda
 Sıcaklığında
 Sevincinde
 Hayır görüntüsünde – varlıksız

Dinle
 Nerelerden nerelere geçmektedirler
 Özdekten anlama doğru
 Anlamdan somuta doğru
 Somuttan
 Başka bir saydamlığa doğru

Susmanın bile sesi vardır duyuyor musunuz
 Ki
 Öğütülmektedir o
 Ki
 Öğütmetedir sessiz
 Isıdan değirmiler ısıdan değirmileri

GEZEN

Evet
Nerden gelirse gelsin ses
Dışarı çıkmak mı
Kapalı kalmış yerden oylum oylum
Kapalı kalınmış
Özdekten?

Özdek
Varlığın ağırlığı demektir
Görünürlüğü demektir
Taşınırlığı demektir
Ses'lerle
Kurtuluyor mu yaşamak bütün bunlardan?

Peki
Kurtulmuştur bunlardan
Boşlukta gezen kim?

KALABALIK

Doğa nedir
 Dışarı çıkmış birileri
 Bilinmez
 Nerelerden ne diye?

Yankıda işitmiyor musunuz
 Yansımada
 Boyançta
 Görmüyor musunuz
 Dışarı çıkmış birileri
 Kim bilir
 Nerelerden ne diye?

Bir büyük bilinçaltından – geçmişten geleceğe ulaşmak mı
 Yalnızlığın sonu mu
 Gizi açıklamak için mi
 Görünmeler ardı görünmeler
 Nerelerden ne diye

Su dışarı çıkmış
 Kaya dışarı çıkmış
 Orman dışarı çıkmış
 Nerelerden ne diye
 Yıldız dışarı çıkmış?

Evet büyük bir bilinç var
Öylesine büyük bir bilinçaltı var onun
Nice saklanmışsa
Öylesine uzaklaşmışlar hep
Gövdesel yüzsel

Ne söylemek
Ne anlatmak isterler
Neyi
Nereleri
Kimlere
Yaşatmak isterler?

Kumru mor kanat
Tavşan ak giysi
Kertenkele yeşil adım
Yılan sarı boy
Timsah boz çene
Fil mavi kulak
Mamut kırmızı sırt
Sonra insan dışarı çıkmış
Niye unutuyorsunuz
Nerelerden ne diye
Güneş dışarı çıkmış?

Kıvanç duyuyorum işte
Doğa denen bütün bu kalabalık
O bilinçaltından gelmişlerdir gelmektedirler ya tek tek
Tek tek binbir yaklaşım
Kendi bilinçlerine mi dönmekteler
Sana mı dönmekteler bana mı?

İKİ BİRLEŞİK GİZDEN BİRİ

Bilmezler
Neden yaşadıklarını
Nice yaşayacaklarını

Oysa baksalar biraz
Ota çiçeğe ağaca
Yağmura kara
Baksalar biraz
Görürlerdi hemen yerden göğe dek
Ne olacaklarını
Nasıl olmayacaklarını

Otun çiçeğin ağacın
Yağmurun karın
Kısacık görünümünden sonra
Mamut anıları gibi
Ortalıktan bir ağarının siliniverdiğini
Görürlerdi hemen yerden göğe dek

Görürlerdi
Yaşamının
Dışarı çıkmak olduğunu
Gövdeyi yüzde yüz
Geride bırakmak
Kendine sığmamak olduğunu

İLK BİLGİNE GÖNDERİ

Hayır ulu bilgin
1 kendi içinde kalmamıştır
1 kendi içinde kalsa
2 olmazdı
2 kendi içinde kalsa
3 olmazdı

Bireyler
Sığar görünse de kendi içlerine gündüzün geceleyin
İçlerinin birleşik varlığı
Sığmaz
İçlerinin
Toplamına

SİĞMAZLIK AĞACI

Bir dalım ben
 Sözcükler yapraklarım işte
 Sustum mu
 Sallanır boşlukta dal
 Yapraksız

Yaşamak
 Ulaştırmak değil midir
 Milyonlarca yılı milyonlarca yıla
 Bir bulunumdan öbürüne geçerken
 Yılları yenilemek günlerle yenilenmek değil midir

İnsan bir gemi
 Aydınlıklar karanlıklar bir deniz
 Gemi gider salına salına

Aydınlıklar karanlıklar bir gemi
 İnsan bir deniz
 Gemi gider kımıldamadan

Sustum mu
 Sustun mu
 Sustu mu
 Ne gece açar ne gündüz
 Yeryüzü bir daldır sanki kurumuş
 Sallanır boşlukta
 Yapraksız

YÜZLEŞMELER

Başka bir yüzü var
Bütün varlıkların yakın uzak
Bütün yaşamalarında
Suyun
Demirin
Otun
Taşın
Başka bir yüzü var

Dış görüntüsünde değil
İç görüntüsündedir o
Kim bilir nerelerden yansımış
Belki ilk dev yuvarlak
Par-
lar-
Parlamaz
Sınırsız aydınlığın sesi oluşturmuştur
İçeri yüzünü onun
Ki sürüp gider işte
Milyarlarca değişmez değişiminde onun

Görmeden gece
Görmeden gündüz
Görmeden bizler
Görmeden gelmiş geçmiş
Görmeden geleceklerin hepsi
Bir bakış par-lar-
Sanki
Yangınına başlamıştır binbir yuvarlak

Suyun
Demirin
Otun
Taşın
İlk görüntülerinde binbir göz
Belki sessizlikle
Belki yalnızlıkla
Belki sevgiyle
Yüzleşirler

TOPLUMUN GÖVDESİ

Sensindir
Bütün yönetimlerde
Sığmazlığını arayan
Ağa derebeyi kral padişah
Senden başkası değil
Senden başkası değil
Devrimlerdeki kımıldama

Büyük daha büyük... kocaman ülkeler
Senin içindeki yüzey
Ki kapsamış
Ki kapsayacak
Günü
Yarını
Bütün çağları

Gerçek
Senin avuçların
Ki sayacaktır altın bir parıltıda
Günü
Yarını
Bütün çağları

KÖSNÜ I

Yeller

O gezegenleridir ki doğanın

Yaklaştırır iki yeşili

O ıslardan

Öbür ıslara

Biraz içindedirler anıların biraz dışında

Tersine dönük açılardır sanki

Eserler saydam

Biraz içindedirler uzayın biraz dışında

Geleceğin tadıyla soluk alırlar sanki

Kimse görmez

Büyür değirmileri bakışın

İki ağaç iki kamış iki gelincik

Sallanır

Sallanır yellerde

Gövdenin en güzel yeri boy

EVLER

Evlerin yaşı
Güler
İnsanların yaşına
Gök güler
Yaşına evlerin

Nerelerindeyiz nerelere karşı
Yüzyıllar sanki günde'lik
Doğanların bilinir bilinmez
Ölenlerin bilinmez bilinir daha
Nerelerindeyiz
Ki kopmaktadır
Yüzyıllar – günde'lik!

Kapılar gövdelerimizle açılır kendiliğinden
Yaklaşmamızı çağırırçasına
Biri yeni çıkmıştır dışarı
Biri yeni girmiştir
Biri tahta biri demir biri tunç

Evlerin çağlarından kişilik çağlarına
Gönderilmiştir
Bir yazı
Okunamayan bir yazı çizgilersiz
Evler yapı boyutları darken
İçindekilerin varlığını anlatmakta çizgilersiz

Asuri Babil tuğlaları
Yok duvarlardan sokaklara sarkan
İki soluması görülmekte
Biri yıldızlarca bölünmüş
Öbürü yeni doğmuş ayca sarı
Evler doğaya dönük
Doğa
Evlerde çizgilersiz

Günde'liktir bugün giyinmelerde yaşamalar
Hadi
Uyanıyor muyuz
Uyuyor muyuz yarı gömlek yarı ses
Nerelerimiz açık nerelerimiz kapalı
Evlerin yaşı güler
Yaşına insanların
Böcek anları güler
Göklerin yıldızdan kentlerine!

GÖZ BİLGİSAYARINDAN GÖRÜNTÜLER

Kim
Anlamaz
Hayvanlara bakarken
Kendisine baktığını
Hayvanların

Ormanlara ırmaklara dağlara denizlere
Ovalara evlere yollara
Çarşı pazar
Bütün insanlara bakarken
Hepsinin hepsinin
Özlemle
Kendisine baktığını

Hele kim sevmez
Gökyüzüne bakarken
Milyarlarca yıldır
Kendisine baktığını

KÖSNÜ II

Sarı karanlık vardır ya
Bütün yalnız erkeklerin
Bütün yalnız kadınların
En iyi tanıdığı
Konmuştur sulara daha da çıplak

Evrene büyük bilgisayara yaradılıştta geçirilmiştir
Kimin kimle sevişeceği yıldız imlerle
Ki duymakta yavaşça aramakta – işitmiyor musunuz
Yeraltındaki sıcak soluğunu demirin
Gelecektir o gün parlak
İnsanlar dışarıda kalacaktır daha
Birleşecektir iki kösnü
İçerde

DOLU BOŞLUKTA

Demiri bin kez değiştirdiler örslerde
Denizi büyüttüler küçülttüler
Elma ağacının yemişi oldu üzüm
Gövdeden ayırdılar düşü
Birbirine geçirdiler
Boyunu bosunu derisini atların kaplanların

Nedir özgürlük
Ya başlar
Görünmediği yerde doğanın
Ya da
Göründüğü yerde doğanın
Biter

Sığmaz kendine
Mavi yeşil sarı mor kırmızı
Yuvarlaklar
Sığmaz kendine yalaz
Sığmaz kendine özdeklerin hepsi
Işığın hayvansal tozları dağılırken ta uzaklara
Sığmaz kendine aydınlık
Biçim neyi görüntülemekte
Biçim dışı neyi nereleri nasıl niçin görüntülemekte
Nedir özgürlük
Sığmaz kendine biçim

Ne midir özgürlük
Özgürlük
İnsandan
Başkası değil

ÇOBAN YILDIZINDAN GELEN BİLDİRİ

Suyu esenliğinde bırak
İçme

Yalnızlığı
Düşü
Sessizliği
Oyunu
Geceyarısını
Esenliğinde bırak

Görünme
Dağın ardını
Güzelliğin ardını
Uykunun ardını
Sevginin ardını
Yolu
Esenliğinde bırak
Yürüme

Sûrezi
Esenliğinde bırak sen
Çık dışarı

CAN BUDALASI

İşitince yüreğinin bütûn seslerini
 Hah demiş biri var
 Biri var işte
 Benim oralardan buralara biriktiğim

Büyürken korku göz
 Gökte gezegenler dönmüş yuvarlak
 Yüreğe inen anılarımız
 Birer mavi yıldırımdır sanki
 İzdüşümüdür varlığın
 Bir inanç durur el
 Bir inanç akar ayak

---- ●

Karınca buğdayı yerken
 Horoz karıncayı yerken
 Tilki horozu yerken
 Kurt tilkiyi yerken
 Nereye kaçabilir ki
 Durur el akar ayak

Hah demiş biri var
 Ta uzakları arayan biri
 Kim midir diyorsunuz
 Candır bu

SAYDAM YILLAR

Neyin yaşı var
 Neyin yaşı yok?
 Sordum ses'e
 Dedi bilmiyorum
 Sordum yeşilde çırpınan uçusuz yel'e
 Dedi bilmiyorum
 Sordum suççeği uyku'ya
 Sordum uyanık yeraltı'na
 Sordum gergedan kemiği'ne mamut iskeleti'ne
 Sordum deri yaprakları'na korkunç ormanların
 Dediler bilmiyorum

Bekledim binlerce yıl
 Yeryüzüyle bütün gezegenlerdeki ısımanın birleştiği gün
 Sordum aydınlağa
 Neyin yaşı var
 Neyin yaşı yok?
 Dedi bütün yaratıkların yaşı var
 Gölgeci çıplaklığından belli
 Sevdiğin esmer senin
 Karanlığın yaşı yok!

İNCECİK DALLARDAKİ SES

İncecik dallar
Kavallarıydı toprak dudakların
İşitiyor musun
Hepsi hepsi hepsi
Neler neler söylemekte

Artık yeşile dönüşürken solukları
Ne yel istemekteler
Ne uyku
Ne su istemekteler
Ne ışık
Ne sallantı istemekteler
Ne görölme

Ey okuyucu sen işitiyor musun
Ne demekte yeşeren dallarımız
Demekte yeşeren dallarımız
Yerlerine
Sığmadıklarını

KISIR

Ayrı doğurmada
Hepsi ayrı ayrı doğurmada
Su doğurur
Güzellik doğurur
Uyku
İnanç
Gözlem
Açı
Yalnızlığımız doğurur
Evler
Yol
Giysi
İmgelem doğurur da
Hepsi ayrı ayrı doğurur da
Doğanın kısır yönü müdür nedir
Ölüm
Doğurmaz

ORMAN YANGINLARIYLA ULAŞMAK

Yağmur yağsa da
Ayaklarım dışardadır
Uyusa da bütün ağaçlarımız
Bütün ırmaklarımız
Bütün dağlarımız
Bütün ayılarımız
Ayaklarım dışardadır

Niye mi diyorsunuz
İşte ilkin düşünmek
İlkin çağırarak
İlkin anlamamak
İlkin çiftleşmek
Ayaklarım dışardadır

Yürü mü diyorsunuz bana
Bu kocaman doğada
Yürü mü diyorsunuz
Doğa
Ta eskilerin yürüdüğü varamadığı –
Kocaman ayaklarım dışardadır

SEVGİ'DE SONSUZLUĞU YORUMLAMAK

İçi sayılı dışı sayısız
 Işık ben'leri sen'leri
 Sevgi'yi yaratırken
 İkimizi de görüntülemektedirler tanık diye

Hayır tanık diye değil
 Sürdürelim isterler
 Kimya ile fiziğin – geçmişİ geleceği –
 Nerelerde oldularsa olacaklarsa
 Oralarda olalım isterler

Kuşun kanatları ki sallanır
 Yansımasıdır kımıldamaların
 Kuş bulunduğu suyun – yalaz sığmazken kendine
 Bizdeki güvercini mi
 Usu mu kanatlandırır
 Görünmeyen ağzını açıklayan ağzı – açık

Bugüne dek niye anlamadı bilgelerimiz
 Kimya
 İle – nice parlamalardan öncel ya da sonral–
 Fiziğin
 Yansımasındaki kımıldamasındaki süreden başka ne
 Sürez dedikleri

DIŞARI OLMAK YA DA KARANLIĞIN SESİ

Burda güneş
Uzak kaldı mı
Küçücük
Küçücük düşmelerden kopmuş –
Küçücük milyarlarca göz
Başlar yaşamaya kırmızı yeşil
Doldurur bizi
Bir “dışarı olmak” –

Işıkla aydınlıkla parlamayla
0.001 gram
0.0001 gram
0.00001 gram
Isıyı o gün aldığı ısıyı
Dışarı bırakırlar
Bitkilerimiz
Madenlerimiz
Amipten en kocaman yaratıklara dek
Bütün gövdelerimiz

Dışarı olmak'tır dediğim olay
Kendi varlığından
Kendil varlığından dışarı olmak
Sanki
Kendimizden dışarda'dır varlığımız
Geri verdiği ısıyla yaradılışından dışarda'dır

İşte
Duymuyor musunuz
Kımıldamanın değil
Kımıldamanın
0.001 kez
0.0001 kez
0.00001 kez
Küçüğü – bir kımı

İşte duymuyor musunuz
Kımı'ların en uzununu duymuyor musunuz
Ta içinizden – tanıdığı değil misiniz gece kez
Dolaşır
Gece yarılarında biraz dalgın biraz korkulu
Devinim'in adımsız tadıdır
Dışarı olmak'tır dinlediğim
Karanlığın sesi'dir

YERİNE YAŞADIĞIMIZ I

1'i çıkarmalıdır sayılardan
Gereği yoktur çünkü
Şaşırtıyor çoğu kez
Sayıları da bizi de

Evet
Nerde görürsen 1'i
Yerine kendini koy
İnsandan başkası değil sayılarda bile
1 dediğin

Daha yaklaş bana okuyucum
Fısıldamak istiyorum kulağına:
1 öylesine çok yere girmiştir ki
Onun yerini yerlerini aldın mı sen
Yeniden başlar
Sayılarda bilim
Yeniden başlar
Bütün insanlarda
1'in yerine kendini koymak çabası

YERİNE YAŞADIĞIMIZ II

Toplamıdır l'in
Bütün sayılar
Bölünebilir l'e
Sayıların hepsi

X çizerler yanına
l'in kim bilir kaç kez
Kim bilir kimle çarpılır
Cinle çarpılmış gibi
Aydınlanır en ulu sayılarla
Yeryuvarlağımız

– çizerler yanına
l'ler tek tek
Ya da toplum toplum
Birbirlerinden çıkarken
Ulaşırız sonuca bizler
Kendini kanıtlar bilim
Alır doğa çocuğa verdiğini

ARTIGÜÇ

Evet senin imgeleminde bile
Yangın çıkabilir
Evet senin imgeleminde bile

İmgelemindeki su
Söndürür yangını
İmgeleminden doğan güneş
Geceyarısı bile yeryüzünü aydınlatır
Kamaşır gözlerimiz

İnsandır o çünkü
Çıkmıştır
Görüntüsünden dışarı çünkü

DOĞADA GEZEN

Karşımda biri var
Karşımda bin tane – biri var
Ara sıra uyanırım
İkiye bölünürüm birdenbire
İki olurum iki uzak –
Karşımdaki beni karşımda göredursun
Gider su olurum
Gider yaprak olurum
Gider aydınlık olurum
Gider yalaz olurum
Gider ısı olurum
Gider gölge olurum
Gider
Ses olurum

İnanmıyor musunuz
Birey'e inanmıyorsunuz demektir
İnanmıyor musunuz
Karşınızdaki
Suya yaprağa aydınlığa yalaza ısıya gölgeye
Hayır sese
İnanmıyorsunuz demektir

IŞIKLARIN PADİŞAH SIĞMAZLIĞI

İçki padişahları ışıkların
 Us camına tersine yansımıştır –
 Işıklarda padişah içkiler

Saray boş
 Doludur soyut varlıklarla saray
 Bir içkinin büyüyen tek gözü
 Değmekte masmavi yemyeşil sapsarı mosmor
 Öbür içkinin küçülen tek gözüne
 Hangisi göksel
 Yersel hangisi?
 Daha aşağılarda
 Padişah – bizim padişah içkimiz
 Somut yalnızlığını
 Kim bilir kimle paylaşmaktadır

Işık adam
 Sığmamıştır
 Çağdaş koltuklarına
 Yapay karanlığıyla örtülmüş içki evinin
 İkide bir yorumlamaktadır ışık adam
 Ta içini gecenin
 Ta içindeki –
 Padişah içkisinin

Hayır esrik değil
 Elinde kendi gövdesi sanki bir bardak
 Işık dudakları kurumuş

AÇIK

Yeli yel eden
 Suyu su eden
 Yeşili yeşil eden
 Taşı taş eden
 Karışır böcek sesleri bitki seslerine
 Ne midir o
 Ki uzanısı başladığı yerden geri

Bir yolculuk
 Hız aracının içinde yıldızlar yıldızlar
 Hepsi ayrı ayrı birer yöndür ya
 Saklasalar bile
 Hepsi ayrı ayrı birer yön budalası
 Sonra kocaman sessizlik

Ne midir o
 Görmüyor musunuz
 Kendinden
 Kendi değirmisinden çıkamamıştır hep
 Çıkarır
 Belli eder saydam
 Beni kendime

SESİ GÖRÜNTÜLEMEK

Ses – coğrafyadan dışarı çıktığımız
Gökyuvarlığının
Gökler yuvarlığında
Daha gökyuvarlığının
Daha gökler yuvarlığında
Dışarı çıktığımız

Ses başka bir el başka bir ayak başka bir ortamda
Özdekten önceki ilk
Yaratılışımızdan milyonlarca yıl sonra
Yeniden bulunan yüzümüz

Düşüncelerden mi doğmuştur
Düşünceleri doğurduğundan sonra mı doğmuştur
Kösnüden
Bütün çocuklardan
Bütün annelerden babalardan
Bütün gecelerden aydınlıklardan
Bütün ölümlerden
Bütün gelecek sevgilerden
Bütün çizgilerden
Hayır bütün türkülerden
Sonra mı doğmuştur?

Bilen varsa desin biraz
Kuşlara karışmalar dışında –
Uçmadan sesi

SÖZCÜKLER I

Evet

Taşıtlarımızdır sözcükler

İlkin onlarla çıkarız dışarı

Kopuk doğamızdan kendimizden

Ulaşırsınız yine yeryüzünde bir yere

Bizi daha da gerçekleştiren bir yere

Onlarla karşılıklar buluruz

Ki bu karşılıklar

Tek olmadığımızı kanıtlar hepimizin

Duyuyorum

Yine sözcükler anlatır bize

Duyuyorum nice yüzyıldır

Düşünürken

Konuşurken – sarı kırmızı yeşil

Sarı kırmızı yeşil anlam yankılarıyla

Sözcüklerden önceki yalnızlığımızı

Ki eşittir o sergen

Yokluğumuzla bizim

Ki eşittir sözcükler

1

2

3

4

Daha da çok olmamızla değil

Toplum olmamızla bizim

İÇERİ

Yaprak
Belki de ot
Yeşille kımıldarken
Dışa vurmuş iç görüntüsüdür
Bir yapıtın

Sendeki
İki el iki ayak iki göz
Ayrılmasıdır
Üçe dörde belki de sonsuza
Bir yapıtın

Arada bir uçarken – biraz
Okunmada
Yaprak çevirmesidir kuş
Bir yapıtın

Düşünceler
Binlerce yıllık yerinden
Dışarı çıkmasıdır bir yapıtın

GECELEYİN BİRDENBİRE BİTKİ OLMAK

Elleridir
 Ayaklarına benzeyen sığmazlık
 En yakınlarında
 En uzak olan

Onlar ki
 Özsuyunu içerken bitkilerin
 Boşaltırlar
 Elllerinde ayaklarını ayaklarında ellerini
 Yudum yudum
 Kim bilir nerelere
 İçeriksiz

İçeriksiz ki
 Dolaşmıştır artık burda olmayan
 İncecik
 Su göz
 Üzüm göz – kayısı göz – erik göz –
 Adım adım
 Nerelere varacakları belli değil ki adımları büyümesindedir
 Daha görmedikleri bitkilerin

Gökkuşağı soluklarındadır
 İçeri dışarı yeşil
 Kendi soluklarında değillerken
 Üzüm
 Kayısı
 Erik'
 Tirler

YAZILAMA I – İZDÜŞÜMÜ –

Gökyüzü
Sonsuzluğun değil
Son'un yelkenidir
Gemi nerdedir bilmiyorum

Neyi biliyorsun ki aptal çocuk
Sallanmalardan anlaşılmakta
Gemi olduğu
Başka bir deniz üzerinde olduğumuz

Gökyüzü
Sonsuzluğun değil
Son'un yelkeni
Mavi görünürken
Uykudadır o
Uyandı mı
Karadır karanlıktadır uçsuz bucaksız
Bitmez tükenmez dönmeleriyle ne yazık
Kocaman bir başa dönmesidir
Alıştırmış bizi de
Bir sallantıda saydam
Görmeye düşünmeye sevmeye – ne güzel

Öyle uzaktır ki gök
Uykusu uyanıklığı onun –
Tersine yansımıştır aşığlara
Uyuyunca uyanır balık göz –
Uyanınca uyur daha balık göz –
Yeryüzündekiler

YAZILAMA II

– BOYUT –

Üflesin uzun kavallarına bütün çobanlar
 Ya da boynuzların içine – sevincimizi
 Yankılansın dağ taş
 İşte
 İki yok boyutumuz var artık
 Biri kıpırdayan gölge
 Gök yelkeninden gelme ışık
 Biri şimşek uzantıları
 Daha yakındaki yokluğumuz –
 İkiye yediye bine
 Bölünmesi – sonlu karanlığın

Gövdemizin
 Bacağımızın
 Ayağımızın
 Kolumuzun
 Elimizin
 Parmağımızın
 Uzay sürez uzunluğuna
 Ekledik
 Gökyüzü boyutlarını
 Gökyüzünü böle böle dağıtan
 Şimşek boyutlarını
 Şimdi ışık adım
 Şimdi çizgi adım
 Bir duraksama
 Bu yazılamadır
 Vardığımız
 Varacağımız

BİR DERGİDEKİ İLK KONUŞMA

–Bu yapıtınız neden alabildiğine –

Çok özgür

Çok değişik

Çok siz

Sesi alabildiğine

Bakışı alabildiğine

Elleri evren yuvarlağıyla büyüyüp gitmektedir alabildiğine

– Bu yapıtım sınırsız konusunu giyinmiştir çünkü

Sığmazlıkla – alabildiğine

DAM

Nedir dam
 Düşüncemizin kendini örttüğü
 Nasıl örttüğü
 Niye örttüğü
 Kime karşı örttüğü
 Örttüğü

Nedir dam
 Usumuzun günü güneşi örttüğü
 Sözcüklere benzer
 Geceleyin gündüzden – yazın kışın
 Bizden önce doğmuş güvercinlere
 Güvercinler nice çoğalırsa çoğalsın
 Neleri saklarsa saklasın
 Nerelere saklanırsa saklansın güvercinler
 Nedir dam
 Usumuzun
 Güvercinlerimizi azdırmasın diye
 Nice gerçekleri örttüğü

Su yeraltına açık
 Yeraltı köklere açık
 Kökler bitkilerin derinlere uzamasına açık
 Orda uzaklar yapraklara açık
 Yapraklar aydınlığa açık
 Aydınlık kurtuluşumuza açık

Bir yaşındaki ses
İki yaşındaki kırmızı
Üç yaşındaki yel
Dört yaşındaki mavilik
Babasından anasından önceleri
Daha erkenden

Bir yaşındaki gözlem
İki yaşındaki umu
Üç yaşındaki anılar
Dört yaşındaki sığmazlık
Sevgiden bile önceleri
Bütün yıldızlar daha ısımamış iken
Azdırmasın diye gövdelerimizi bizim
Yaradılışı örttüğü

Uzatılmıştır ellerim işte
Damlar üstüne us us
Uzanmıştır ellerimin beş parmağı işte
Gözlerinizce beş milyon yöne açık

BENİ DUYUYOR MUSUN

Kimdir orman?

– Yeraltının yeryüzünde egemenliği

İlkokul kimdir?

– İmlerin ilk egemenliği

Kimdir kent?

– Damların us üstü egemenliği

Yol kimdir?

– Uzakların yadsımasız egemenliği

Kimdir seni düşünmek?

– Sevginin sınırsız egemenliği

İki çizgidir

Usla görüntü

Birleşirler kim bilir nerde

İki ülkedir parlar gece gündüz

Duyarlıkla büyüteç

Kim bilir nerde

Beni duyuyor musun?

İÇ GÖZGÜDE GÖRÜNTÜLER

Kendi sıcaklığında cırılçıplak
Soğumuş ısılar
Sorar ipek gövdesini onun
– Kimsiniz?

Çağırır mı
Eleştiri mi sesi korkunç
Bir kıskançlık içinde
Kovmakta mıdır
Yeni yönü yeni güzelliğinden?

Gövdesi onun belki esmer ipek
Belki sarı ipek
Belki kara ipek
Belki ağarı ipek
Belki yeşil ipek
Belki mor ipek
Gövdesi belki onun kuş ipek

Bir gemidir içimizdeki yaşama
Sevdiğimizizin midir bizim midir
Öylesine yakın uzak öylesine
Sevdiğimizizin midir bizim midir
Nasıl gelmiş
Nasıl gidecek
Sevdiğimizizin midir bizim midir?

Hayır
Bizim değildir o
Yelkenlerinde milyarlarca yıl
Hayır
Bizimdir o
Öyle bir tadı var ki
Başkasının olsa ağzımızı böylesine dolduramaz

Solukları çiçek
Solukları ova
Solukları su
Solukları yel
İşte
Birer yıldız solukları

Kim sezmez kanındaki ısıdan
Bizim yaşamamızdır anlatığım
Güzelliğine sığıldığımız
Güzelliğine sığmadığımız
Çiftleşirken bile – sığmadığımız

KALKIM GÜNÜNDEN ÖNCEKİ UYARLAMALAR

Hadi kalk
Nereye gideceğiz biliyor musun
Kocaman bir toplantıya

Varmıştır
Varmışlardır bizden çok önce – yalın ayak
Su
Kömür
Daha sonraları petrol
Anlam değiştirmeleri değiştirmemeleriyle birlikte

Kavak
Maydanoz
Sonra bitkilerin hepsi
Yeraltı uzantılarıyla birlikte

Yıldız mıldız
Bulut mulut
Sessel messel
Milyonlarca milyarlarca yazılı yapıtlar
Milyonuncu milyarıncı insan gövdeleriyle birlikte –

Tespihböceği
Kartal
Sinek belki sivrisinek
Hayvanların hepsi
Ağızları ağılıktan kanamış
Bütün çağlardaki yüzlerimiz
Birbirine karışık soyları
Bütün geçmişleriyle gelecekleriyle birlikte

Hadi kalk
Nereye gideceğiz biliyor musun
Kocaman bir toplantıya
Kendimizi arayacağız
Orada
Kendimizden

AÇ AVLANMAK

Yeryüzü gökyüzünün sığmadığıdır

İşte uçak
Girerken karanlığa
Altüst ederken doğal sessizliği yapay ses
Kara toprak ot olurken milyonlarca yıldır
İmgeleme dönüşürken yeraltının düşündüğü
Bütün bunları dinler daha acıkmış

Uzamak mı
Aramak mı
Bulmak mı
Büyümek mi
Yarına kalmak mı beslenmek?

Duyuyorum hepsini birden
Gökyüzü bir kanat
Sayısız gezegenler adına
Kurumuş uçmalarından kuş ardı
Yıldız ardı anlam ardı sürez ardı
Söylence kesilmiş

Ellerimdeki doğa – uygarlığı yaratırken
Hepsini doyuyorum aç ağız

Varlık yokluğun sığmadığıdır

BAŞKA YARATIKLARI ANLATMAK

Hepsi dişidir sözcüklerin
 Hepsi dişi olmasa sözcüklerin
 Böylesine doğurkan olmazlar

Nedir imgelem
 Nedir öykü
 Nedir roman
 Nedir bilimsel yapıtlar
 Sözcüklerin kendi aralarında
 Sevişmelerinden başka nedir gün doğar doğmaz
 Sözcüklerin kendi aralarında

Ne deseler bir tohum hepsi
 Ne demeseler bir tohum
 Sallanırken toprak
 Var kılarlar
 Yoğu ki bitkiler bile işitmez

Gecenin parlamasından belli
 Hepsi dişi olmasa sözcüklerin
 Beklemezler sevmezler
 Ellerimizin – dışarı çıkmasını

ARIYLA EVREN YOLDAŞLIĞI

Arı mısın başağa konan
 Biraz eğilir özsu
 Sen misin
 Arının sana konduğu – büyürken gök?

Bal doğanın özdeksel iletişimi
 Yüzyıllardan yüzyıllara
 Ki kimdir baldaki ağız
 Gövdeler üzre bir birleşim

Devin saldırısıdır
 Böceğin evine
 O böcek ki minicik kanatlara sığdırılmış
 Kocaman bir yücelik

De ki
 Doğa – ortak güzelliğimiz – tadaydınlık
 Ortak gövdelere doğru
 Bilinçaltının birleşik kımıldamasında
 Kendimizi “ben” sayarken
 Ta kendimiz – aydınlıkla sızlar

Ta içimizdeki izdüşüm
 Petekler göz
 Nerelere bakmakta göz göz
 Bakılan yerlerden daha uzaklara göründüğümüz – mü?

ISI DEĞİŞTİRMEK

Sular kimlerin ayaklarıdır
Giderler nereye?
Bu mudur bilmiyorum
Giderayak, dedikleri

Gece say
Yıldız ışıkları say
Bir çocuk
Yatar yatmaz uyumuş say
Yeni gelin kocasını beklemekte say
Gelen geçeni orman say
Yurttaşsın ya
Yurdunu bir kez bile görmedin say

Yağmurların değil
Daha başka
Yaşamak
Evrenler önü evrenler ardı çöl
Kimlerin ayakları su?

İLETİŞİM ODAĞINDA GÖVDELER İÇİ KONUŞMALAR

– Diyorum ki doğa ilk insan
Sonradan ortaya çıkmış bir yaratık değil
Bugünküler
Kara derilisinden mavi derilisine dek
Uzamış göz
Uzamış el
Uzamış omuzlar
Uzamış göğüs
Uzamış ayak
Uzamış saçlar sakallar
Uzamış yüz

Biçim değiştirdiğini anlatmak istiyorum uzamış derken
Kendine doğru evre evredir anlam
Özdek böylece
İmgelerine dönüşmüş

– Doğa ilk insan olsa
Onun da adımları olmalı değil mi?
– Evet düşündüğün düşündürmek istediğim
İlk gök kargaşalığı
İlk insanın önceleridir
İlk patlamalar ilk insan imgeleridir boşluğun
Sonra yıldız sonra su sonra hayvanlar
İlk türleri insanların

Uzayın öncel boyançları eski boyalarda
O kocaman maviler yeşiller sarılar kırmızılar
Boyutları yaratırken
Soluk alması vardı birilerinin
Görünümlü
Görünümsüz daha
İşte bugün bile uzak çok uzak
Arada bir
Seslerini duyduğumuz

YAŞAMANIN GİZİ

Açıktır kapanmamıştır eyleme
İmgelem
Gece gündüz
Yaratıklarına yaklaşırken gece gündüz

O
Güneşten büyük Ata Güneşin biri
Parçalanmıştır binbir kez
Isılarından ayrıla ayrıla eksi parlak
Karşı yansımalarına varmakta

O
İlki yaratıkların
Budala mı
Benim gibi senin gibi budala
Birinci gökten
Yedinci göğe çıkar gibi inmiştir

Onun da ayakları vardır kocaman
Dolaşır uzay uzay
Değdiği yer yüzüdür işte
Ayaklarımızın

Yumar gözlerini
Doğar doğmaz güneş
Evler değil
Evlerde uyuyanlar
İçindeki dışındakine yansırken
Bilinmeyen uzaklığına değmektedir o

Yansıdı mı imgelem
Sonraki kıpıya
Yaratıklar öylesine sevişirler ki
Gölgeleri büyür
Adlarıyla sözcükleri dolduranların
Su insan dağ kuş
Adlarıyla sözcükleri dolduranlar
Öylesine sevişirler ki
Sonraki anda
Biri bile yok olmaz
Yok olur imgelem

GÖĞÜN YERYÜZÜNE DEĞDİĞİ

Yüzümde gördüğünüz
 Bendeki yaşıdır son güneşin
 Hayır
 Daha
 Öncelerinkinki
 Değil

Nedir toplumculuk
 Sûrûnün
 Bireyliğindeki sûrû
 Doğa mıdır
 Us mudur
 Varlığı çoğaltan kendinde?

Bu kim – sûrûsünün
 Bireylerindeki
 Irmak sûrûsünün
 Bireylerindeki
 Kuş sûrûsünün
 Bireylerindeki
 Ağaç sûrûsünün
 Bireylerindeki
 Fil sûrûsünün
 Bireylerindeki
 Çiçek sûrûsünün
 Bireylerindeki
 İnsan sûrûsünün
 Bireylerindeki

İşte sömürgeci olmuş
Bu kim?
Çoğalmış mı bu?
Daha çoğalmış mı bu?
İşte toplumcu mu olmuş
Bu benden başka – kim?

Toplumculuk
Sığmadığımızın
Sığıldığı mıdır
Sığıldığımızın
Sığmadığı mı?

YURDANIMSAMA

Kim duymaz
Yarısını yaşadığını yaşamasının
Yarısını yaşamadığını
Yarı açık bıraktığını göklerde

Kim bakmaz
Uyanınca
Ya da biraz sonra kim bakmaz
Eski kendine – Yıldız burçlarındaki
Görmez kim
Göklerin de kendini gördüğünü
Küçücük
Belki daha kocaman

Ev birliği midir
Soy birliği mi
Aydınlanma birliği mi
Benim değil senin değil
Karıncanın bile
Yeri var bakışığı var gökte

Konuksudur
Ev aldığımız tarla aldığımız kıyı aldığımız hep
Kim duymuyor kim
Göğe bıraktığımızı
Ki boşlukta sallanır uzaygömleklerimiz

GÖZÜN ARDI

Göz var hepsinde
 Çizer
 Ta dışarı
 Üstüne karanlığın
 Boy biçimini – hepsinin boy biçimini

Boyançlar imgelem gerçekleridir başka boyamalarda
 O bilinçaltıları ki
 Yaratılışı götürür getirir – yaradılışa yeniden

Sanırsınız gözsüzdürler
 Dağlarımız
 Irmaklarımız
 Ağaçlarımız
 Madenlerimiz
 Gölgelerimiz
 Daha daha
 Seslerimiz

Sezilmeden derinleşirler
 Denizlerde anılarda göklerde masallarda bakış bakış
 Ne görürler ne götürürler kalkım gününe doğru
 Birbirlerinin gövdelerinden öte
 İlk saydam soluğunda çıplağın
 Anlam tadıyla sonsuza açık

Göz var hepsinde
 Gözün ardı var hepsinde

YÜREK

Seven bu
 Demişler
 Göğsüne yürek diye
 Sığdırılmış
 Yeryüzü yuvarlağı

Damla –O – Gök
 Yürüyüşüdür
 Ki bütün yaratılışı
 Su gören

Seven bu
 Demişler
 Göğsüne yürek diye
 Sığdırılmış
 Evren yuvarlağı

Damla –
 Hele maviliği yıkıyorsa güneş
 Daha da açıktır yeşil eylem
 Anlam yağarken sessizce söyler
 Göklerdekini – içeri göz – dışarı
 Toprağın uykusunu – dışarı göz – içerileyin

Sevenim ya ben
 Ne ki yüreğim
 Yeryüzü yuvarlağına da
 Evren yuvarlağına da
 Sıgmamış

DALGALARDA

Yeryuvarlağıdır gövdemiz

Bir bölümü kara

Üç bölümü su

Su yaşamanın öbür adıdır ya yalan

Çoğu kez

Kişi mutluluğa erdi mi bir

Dalgalar birer ejderha olur çabucak

Oyar koparır yok eder çevresini

Yeniden biçim verir kendi coğrafyasına

İşte

Bütün kıyılarımla duyarım irkilirim

Dalgalar

Ta içeri ağızları – köpük köpük

Yeryuvarlağında dalgalar

Sakladığını haykırır dalgalar

Haykırır yosun

Haykırır balık

Haykırır Fenikelinin batık gemisi

Forsadaki tutsağın

Yüreği soluğunda boğulmuştur

Haykırır duyuyor musunuz?

Dalgalar
Kaplan boyu
Fil boyu
Gergedan boyu
Daha da kocaman:
İnsan boyu!

Yeryuvarlağı
Öykünür
Gökyuvarlağına

BELLEK

Evren dedikleri ne midir
Kocaman bir kimya
Kocaman bir fizik
Birbirleriyle
Birleşmekteler ayrışmaktalar

Sayıları büyüteç – büyüteçleri sayı
Kara kapı açıldıkça ardına dek
Gerçeğin yeni sayılan eski boyutları göründükçe
Bilinçaltım aydınlanıyor
Kırmızı mavi sarı yeşil mor eflatun ak
Yineleniyor içimde milyarlarca yıllık görüntülerim
Açık seçik belirliyor hepsi
Anımsıyorum yavaşça
Dudaklarımın hemen üstündeki ılık damlası bile
Dudaklarım bile duymadan
Bu eski görüntü diyorum
Çok önceleri ta oralarda
Oynamıştım ben bunu

DÖRT EYLEM YOLCULUĞU

1.

*Baktın mı**Bir hayvan**Birini görür içimizde**Daha önce görmediğimiz**Düşlerimizde bile görmediğimiz**Biridir**Karşımızda parlayan**Gövdesi bir göz devidir parlayan*

2.

*İşittin mi**Bir hayvan**Birini duyar içimizde**Bu ne biçim ses**Sanki sıradağların altı**Bu ne biçim sessizlik**Ağzını dayamıştır**Sanki kulağımızın ta içine yaradılış*

3.

İnanılmaz anlattıklarına
Yarısı taş yalan
Yarısı masallardaki boyalı yalan
Yarısı dedelerinden işittiği yalan
Oğullarından kızlarından gelme
Yarısı çarşı pazar dolu – yalan
Yarısı evlenmiş ya da boşanmış yalan
İrkiliriz
Hayvanın biri bilinçaltımızda
Uyandık mı
Bir hayvan
Korkarız konuştuk mu
Tepeden tırnağa sallanırız
Çıkar
Yeryüzünün en eski kımıldamasından bir orman dışarı
Başka bir hayvandır ki o
Üşürüz
Bu gece gövdesiz kalan bütün varlıklar adına
Müzelerdeki bütün tolgalar yüzümüzün kapsadığıdır
Bir demir soluk
Dışarı değil daha içeri
Sevdik mi
Belli değil

4.

Kimin kime yaşamasını bir hayvan gibi sunduğu
Geri almadan sunduğu

KÖRLE KÖTÜRÜM

Kimse yadsıyamaz

Ne – özdeği

Ne – anlamı

Kimse

Sürüp gider özdek

Yüz değiştirir

Çağrışım değiştirir

Genel ağırlığında evrenin

Dönüşür yeni yapılara anlam

Sözcüklerini –

Sımsıcak kanatlarını soluğun

Binlerce milyonlarca kez

Bölerek birleştirerek

Deyimler ardı deyimlerde

Açar bilinmezlerle doğru

Yeni geziler sürüp gider

Uçar sanki

Genel ağırlığında boşluğun

Körle kötürüme benzerler
Özdekle anlam
Hangisi kôr
Bilemem
Peki kötürüm hangisi
Onu da bilmem

Birleşmişlerdir yol üzere
Benim gibi – Karanlık sanki uyanmıştır erkenden
Senin gibi – Ağaçlar sanki yel
Onun gibi – Irmak sanki en korkulu dönemeç
Boşuna aramaktalar – Niceliğini ağırlığın

Hayır
İnanmıyorum
Yürüyemezken
Daha ulaşmaktadır biri
Göremezken
Daha da görüntülemektedir biri

EL OLAYI I

Eldir
Dört ayaklının
Dört ayağına
Sığmadığı

Eldir
Dört ayaklının
Ta içindeki –
Aydınlık

El
Kişisine benzer
Gerçeğe yansımış
Görüntüsüdür onun

Dokunum
Nereye dek?
Besbelli
Gökyüzünün ardına dek

El
Uzantısıdır
Ta içimizdeki
Savunma duygusunun

İlk çizgidir
Ellerimiz
İlk
A B C D de – düzey dikey

Uygarlığın –
En ince madensel dökümüdür
Avuçlarımızdaki ses
Avuçlarımızdaki deri

Ayaklar
Birlikte çalışabilir ancak
Ellerse
Var olabilirler ayrı ayrı

Sonsuzdur
Sevgisi ellerimizin
Ne ki tutmuştur biraz
Sevmiştir onu kendinden çok

Tutar o
Yalnız gözle görülenleri değil
Tutar o
Gözle görülmeyenleri de

El
Uçurtmasıdır
Gövdemizdeki
Yeryüzünün

Eller gündüzün
Sayılarda yıldızları ölçerler
Geceleri ısıda
Sevgiyi

Avuçlarımız
Gövde ağacının
İki yaprağıdır
Evrenin tek'liğine karşı

Eldir
İnsana
En yakın bölümü
Uygarlığın

İnsanlar el el
Doğayı yonta yonta
Bulmuşlardır çıkarmışlardır ellerini
Karanlıklardan

Unutmaz
Ta eskiden ön ayak olduğunu
Ulaştırır
Kişileri toplumları geleceklere

Usun uzantısıdır ya
Şaşakalır
Binlerce us
Yaptığına ettiğine onun

Yok oluruz
"Elde
Avuçta ne varsa"
Günleri yitirdiğimiz gün

Kişi
Kendini eğitirken
Kolları kopuk olsa bile
Ellerini eğitir

Avuçlarımızın
Öylesine büyüktür ki
Güneşi bile tutsak
Binde 999'u boş kalır

El
Belki de eşittir
Büyük yaratıcılığına
Doğanın

Nasıl selam versinler –
Hayvanların
Elleri
Yok

EL OLAYI II

Vermek
Onunladır
“Eli açık” dedikleri
Bundan

Almak
Onunladır
“Hakkını aramak” dedikleri
Bundan

Düñkü bugüñkü yarınki
Bütün yapıtlar bütün makineler
Ellerimizin
Yeni yaşamalarından başka ne?

Beş parmaklı avucum var ya
Avlanırken
Yanımda
Sanki beş kabilem var

Doğadaki hayvanın
Eğilir yemeğe başı
İnsanda el ulaştırır
Yemeği baş katına

Kımıldayan
Yer değıştiren
Soluklarımızdır –
Ellerimiz

Doğada yaratılışta
“El” yoktur
“A B C” yoktu ki – yazı yoktu ki
Söylenegelen alın yazıları olsun

İki el
İki gözden sonra
Gövde karanlığının
İkinci iki bakışıdır

Ön ayaklarımız bizim
El oluverince
Şaşkınlıkla sordu bütün hayvanlar:
Nereye gitti ön ayaklarınız?

Gizli sıcaklığımız
El’le değer
Apaçık kişisizliğine
Evrenin

Erkenden uyandım mı
Bakıyorum
Ellerime çoktan doğmuş aydınlık
Şaşıyorum uzakları tuttuğuma

Dallardan dallara
Ağacın tepesine çıktım mı
Tadını duyuyorum
El ayaklarımın

Ön ayaklar
Avuca dönüştüğü gün
Buldum o çabucak
“Tutmak” sözcüğünü

Uzandı uzandı göklere
Uğraştı karanlığa dek
Aydınlığı da tutmaya çalıştı
Sevincinden

Ön ayağını
El yaparken adam
Yaratılıyordu ilk kez
Doğada el

Baktı ön ayağını el yapan
Doğaya
Ne çok ayak var dedi
Ne çok el yok

SÜREZİ GÖRMEK

İki at koşuyordu art arda
 İki tavşan
 İki kurt
 İki geyik
 İki kanguru
 İki fil
 İki kaz
 Koşuyordu art arda

İki boy
 İki us
 İki boyanç
 İki güz
 İki ağrı
 İki düşünce
 İki ayrılık
 İki uyku
 İki umut
 İki ses
 İki imgelem
 Koşuyordu art arda

Besbelli
 Biri dişiydi biri erkek

Onlar – sürezi göremediğimiz

İLK MASALI BÜYÜCÜNÜN

Durunuz dedim
Durmadı yıldızların biri bile
Geceyi ayaklarına aldılar

Var mıydı ayaklarınız dedim
Başladı daha büyük bir sessizlik
Otlar kavaklardan –
Altınla gümüş
Demirle bakırdan
Ayrılıverdiler gövdelerdeki ısının ayrılmasını duymuş
Geceyi ağızlarına aldılar

Bir yaşlı adam geçiyordu
Saçlarının hepsi tek tek birer bin yıl
Dökülmüştü gökyüzüne
Saçlarının hepsi tek tek
Birer kız imgesi
Dağılmıştı yeryüzüne

Orda yaratılıştan önceki yaratılışlar
Ben yine sığmasız
Sen
İlk sular gibi çıplak
Oluşmamıştın azıcık bile
Geceyi görüntülerine aldılar

SES – I

Ses bir varlık mıdır
Varlık değilse
Kimin sesidir duyduğumuz?

Taş
İster büyük olsun ister küçücük
Yere düştü mü
Duyulur ses

İster büyük olsun ister küçücük
Yerin mi
Onun mu
Sûrezin mi
Kimin sesidir duyduğumuz?

Sığmamak mı yoksa
Dışarı çıkmak mı yoksa
Ses bir yaratık mıdır
Hepimizden bin kez sonralara kalacak?

EN ESKİ GÖVDEYİ YENİLEMEK

Beni arayan biri var
Bir kez bile görmediğim
Yaradılış çağındadır kılları kara
Taş Çağındadır kılları mor
Orman çağındadır kılları yeşil
Dam çağındadır kılları sarı
Hayır belki de çağsız
Kılları pösteği

Irmak sakalıdır
Yıldızlardan aylardan önce uzatılmış salıverilmiş
Büyür uzanır göğüse göbeğe ta aşağılara
Akar yüzü karmakarışık
Yüzlerden dışarı

Biri var nice giyinse duyar çıplaklığını
Su giyse
Yel giyse
Işık giyse
Ses giyse
Sonsuzluk giyse
Duyar çıplaklığını

Benim ellerimle tutmak
Benim ayaklarımla yürümek isteyen
Biri var
Ağzım ağzında soluk almak isteyen

GÜNLÜK YAYIN

Günlerce günlerce yayınlanır o
İlk aydınlıklardan son karanlıklara dek
Çıkmak istesenez bile
İçindeler'dir – içindesinizdir onun

Uyanıkken bile
Yazılı gibisinizdir uyur gibisinizdir
Başkalarında gibisinizdir
Sesli devinimli
Susamakta gibisinizdir
Acıkır gibi

Nice mutlu olsanız da dolduramaz
İçinizdeki özel boşluğu
Sayısız gürültüleri yeryüzünün

Bütün insanlardan size
Gelmiş geçmiş bütün insanlardan size
Bu fizikötesi çoğalım
Nedense ağır gelmez size

Bir kocaman
"Arkası yarın"dır
Bulunduğunuz ortam
Başı yok bir kuştur sanki
Ya da bin başlı bir kuş

Yapay bir doğa mı
Doğanın ta kendisi mi
Sıcaklığınızdaki yayın?

GÖRÜNTÜ

Uzun bir boşluk çizgisel – ağarmış varla yok arasında
Ağacın anlamıdır
Ak uzunumsu sallanan titreşim
Kuşların anlamıdır
Yassı gezintileri pamuk sessizliğin
Gecedeki bulutun anlamıdır
Daha yukarda maviliğin bittiği yerlerde olma – olmama
Yalnızlığın anlamıdır

Yürüyorlardı ikisi
Ussul lekeler gibiydi imgelem üstünde görünebilen
Yaratılıştan ana önceki yaratılış
Yaratılıştan baba önceki yaratılış

Parıltının yüz milyarda biri gibiydi
Bütün evreni oluşturan özdek
Parıltının bin milyarda biri gibiydi
Ağırlığı bütün evrenin

Siz sığmıyordunuz

YOLDAŞLAR

Biz üç yoldaş
 Yürüyorduk sonrasızlığa
 Yolculuk öylesine güzeldi ki
 Işıktandı karanlıktandı başım
 Sürezle esriktim biraz

Ne ki üzülüyordum çok
 Geri kalıyorum diye yoldaşlarımdan
 Ya biri öndeydi ya öbürü
 Oysa güçlüydüm
 Kendime bakıyordum hayvanlarca
 Yiyordum içiyordum binbir öğün
 Onlarsa
 Öylesine saydamdılar ki
 Biri öndeyken görünmüyordu bile
 Öbürü

Biz üç yoldaş
 Konuşmuyorduk sürüp giderken yol
 Bir gün dayanamadım sordum ben
 – Sizler kimsiniz
 Böylesine tez böylesine çabuk
 Hep önde hep ileri – kimsiniz?
 Biri ben geceyim dedi düşte sandım kendimi
 Öbürü ben gündüzüm dedi ışıdım

KORUNMAK

Niye sevinmektesiniz
Üzûlmektesiniz niye
Siz değil
Odur korunma'dır
Camilere kiliselere havralara tapınaklara
Giden gitmeyen

Kocaman kocaman kocaman bir başın
Üst yarısıdır
Camilerdeki
Kiliselerdeki
Havralardaki
Tapınaklardaki
Kubbelerimiz
Ki ilk görüntüsüdür
Demir başlığın – miğferin

Gövdelerimizin fizikötesi kımıldamalarından başka ne
Usa sığmaz çiçeği iç yankılanmaların süresiz
Gövdenizi daha büyük bir gövdeye katmaktan başka ne
Bu duyarlığa sığmaz orman sessizlik
Evren dışından yansımış
Yankılanmamaların süresiz

Odur
Camilere kiliselere havralara tapınaklara
Giden gitmeyen
Başlarında
Gökyüzü değil
Demir başlık!

DOĞADAKİ KURTULUM SAVAŞI

Bir özdektir biçim
Ayrı bambaşka bir ağırlığı vardır
Duyar hayvanların bitkilerin hepsi
Kurtulmak ister kendi bulunuşundan

O biçimler ki yaratılışın atılımları
Kim bilir hangi varlığın içinde
Hangi aramalar
Hangi boyut
Kim bilir hangi ben sen o?

Bakınız:
Güneşin doğuşuna batışına
Bugün nasıl yeni görünümle almakta
Dünkü biçiminden kaçmak kurtulmak isterken

Bir özdektir çizgi bile
Ayrı ağırlıkları vardır çizginin bile

ODACIKLAR I

İlk yapısal odacıklarımız
Eskilerin “hücre” dedikleri
Neyi anlatır

Ben'i
5³
8³
Büyütseler
9³
11³
25³ büyütseler
Milyarlarca bakışın toplamıyla yuvarlak
Uzay değırmilerinde
Anlatır
Çoğul değıl birey olduğumuzu bizim

İlk yapısal odacıklarımız
Boyutları sınırsız gölgelerle boy boy
Şimdi dışıdır kara yön
Erkeğini sarışın yönü bulur çabucak
Süreze benzerler evren üstü
Yaratırlar sayı taslaklarını birdenbire
Sonra yıldızların
Üzüm salkımları yıldızların
Işıksal ekşimeleri sallanır biraz

1 açık 2 kapalı
 3 açık 4 kapalı
 5 açık 6 kapalı
 7 açık 8 kapalı
 Açılır kendi içi kendi dışına

Yeşile tanıktır tohum
 Maviye tanıktır gökyüzü
 Sarıya tanıktır ayva
 Kırmızıya tanıktır kanaralar

İlk yapısal odacıklarımız
 Bütün hayvanlarla bitkilerle madenlerle birleşik
 Birbirinin öylesine varlığındadırlar ki
 Azalsalar bile
 1 bölü 1000000000
 Çoğuldaki bireylerin – parlarken gökyüzü
 Yok olmaz teki bile

Kan ırmağıdır gövdenin
 İçinde yaşamalar akar hep
 Korkular akar hep
 Anılar akar hep
 Sevgiler akar hep
 Kan ırmağıdır gövdenin

ODACIKLAR II

Evren kocaman bir odacık
Kocaman bir kişidir gözle görülmeyen
Eski yaşlarımızın yeni yaşlarımıza
Katıldığı
Eski yaşlarımızın yeni yaşlarımıza
Daha katılacağı
Bir başlama varlığıdır odacık
Boyumuzun bosumuzun ilk sığıdığı yer

Düşüncedir
Aramadır
Gülümsemedir
Olma isteğidir odacık
Birey olma isteğidir

Bırakınız
İçinde olduğumuz “göz kamaştırmama” olayını
Yakın güneşlere
Biraz uzak güneşlere
En ötelerdeki güneşlere
Gidiniz mavi ayak
Kişisel gölgelerinizi tutunuz mavi el

A³ü 5^a'ya büyötseler
B³ü 9^b'ye büyötseler
Eşittir değil mi
Sıcaklığımıza bizim

Evren odacıktaki kocaman kişidir ya
Biliyor musunuz
Nasıl oluştuğunu?
Benim sevdiğim
Senin sevdiğin onun sevdiği tek tek
Benim soluğum
Senin soluğun onun soluğu birer birer
Parlamıştır orda
Daha parlayacak orda

Budaların ölüm sandığı kımıldamalarımızdır bizim
Besbelli
Yatırım yapmamızdır –
Bizim o odacıklara
O yaradılış yuvarlaklarına
Daha büyük aydınlıklar için

ANLAM

Biz çizgidir söylediğimiz
Bir çizgidir söylemediğimiz
Uzanıp giderler evren boşluğunda
Yaklaşmaz uzaklaşmaz bir aralıkla sonsuzdurlar
Hayır demiryolları gibi değil
Duvarın iki yüzü gibi değil

Çizgiler birer ayrı yaşamadır uzamalarında
Neden ayrı yuvarlakların üzerindedirler bilinmez
Tek yöndeki
Ya da başka başka yönlere dönük
Yaklaşmaz uzaklaşmaz bir aralıkla sonsuzdurlar

Çizgilerden birinin –
Öbürüne
Aydınlık düşürdüğü yer
İşte anlam
İşte gözlerimize değercesine gördüğümüz –
Görüntünün
Gözbebeklerimize sığmadığı

YAŞLILARIN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ

Yetmez gözlerimizin baktığı bize –
 Usumuz büyüdü mü
 Soyutlaşır tutmak –
 Titremeye başladı mı ellerimiz
 Yeryüzünü anlamaz artık ayaklar –
 Bütün uzunluğuyla ısıdı mı içimizdeki yel

İşte sonsuz yorumları gerçeğin birer kuş
 Birer dal varlıkların hepsi
 Dolmuştur
 Kuş cıvıltılarıyla dolmuştur
 Yeryüzü gökyüzü
 Uçmamış bilgilerimiz

Kara kütükten silinme
 Dışarı çıktığımızdır belki
 Belki
 Aydınlığa ilk adım

YORUMLAMA

Candır yerden göğe yalnızdır
Doğar doğmaz çağırır cırılçıplak
Ak ya da kara
Kendi ısısıdır evrene karşı ilk giyindiği
Doğar doğmaz çağırır cırılçıplak
Sorar sanki:
Kimsin?
Kimsin?
Kimsin?
Doğar doğmaz çağırır cırılçıplak

Candır saklayamaz –
Ki soluklarını
Alacaktır göğün yeşilliğinden sarılığında kırmızılığında
En büyük bir memeyi emercesine – soluklarını
Ağızdaki göğüsteki daha içerdeki bencillik –
Büyürken
Yüz bin kat milyon kat milyar kat
Büyütürken gök tadını
Korkacaktır kendi yaşamasından
Çağıracaktır cırılçıplak
Tapacaktır ta uzaklardan kendine

TOPLUM

Başka bakışlar ardından görür toplum
Sanki kendi gözleri yok
Sanki
Kendi yok

Açtır – kendisi değil
Çıplaktır – kendisi değil
Aldatılmıştır – kendisi değil
Sallanmaktadır on yılda bir devrim değiştirmiştir
Kendisi değil –
Alkışlar hep sıcak ellerle
Devrimi karşı devrimi
Hepsindedir o
Sanki
Kendisi değil –

İnanmazsınız ne desem
Ne desem sığıdığı sığmadığın

KIMILDAMAK

Bir anda
İki kez göründüğüdür
Bir anda
İki kez göründüğüdür
Kimya ile fizik
İçimizdeki yaratığın – duymuyor musunuz?

O balık – doğum için kumsallara sığınan
O çiçek – ağaçların gökyüzü açtığı
O ağzı çayır – otlamakta
O hayvanları seven – boyunduruğa vuran
O uzaklara susamış – ateşin yalazın binicisi
O konumu saz kerpiç – sonra taş
O – suyu güce dönüştürebilen us
O – güneşi avucuna sığdırabilen
O adsız alışımındaki
O camdan armutlarda karpuzlarda gece gündüz imge
O gerçekleştiren – evrensel yolculuğu
Uçaklarla uçullarla en uzak gezegenlere
O – bugün yarın ertesi gün

İşte gerçek gövdemizdir kimya ile fizik
İçine
Sığdığımız
Hayır sığmadığımız

İLK PİYANONUN SAĞIRLIĞI

Dinliyor musunuz
O piyanoda
Çok kurumuş tahtalardan
Çok sarı tellerden
Çok eğri boşluklardan
Çıkan yankıyı

İsterse bin bir elli olsun kuyudan su çekenler
Çıkan ses
Kuyunun mu ellerin mi senin mi?

Bütün çalgılarımız dinler
Neyi
Dinler
Kendi seslerini dinler ya
Piyanolardır işitmeyen – kendini
Neden biliyor musunuz
Seslerinden önce parlamıştır
Çok kurumuş tahtalarda
Çok sarı tellerde
Çok eğri boşluklarda
Sûrez – parlamıştır da ondan

UYGARLIK

Uygarlık
Uygarlığın
Gelmiş geçmiş gelecek – bütûn evrelerde
Tek tek
Ta kendisidir
Sözcüklerin

Uyuduğunun uyumadığı
Sorduğu unuttuğunun ta gece yarılarında
İki çanaktır
Biri gece biri gündüz
İçindeki içkiye ekmek doğradığın

Sözcükler birer adım
Birer bakış
Birer anı
Birer imge
Birer yurttaş
Birer bilgin
Birer dışarı çıkmak – sözcükler

Sanki varmıştır
Senden önce yol alan katarların hepsi
Koku getirmişlerdir adını koydukları yerlerden
Ki o koku
İlk saydamlığıdır işte gövdelerimizin sessiz
Senden önce yola çıkan gemilerin hepsi
Düşleri taş toprak kılmışlardır
Adını koydukları yerde
İnandırmışlardır bütün bireylerini bütün ülkelerin
Yıllarca yalan bir gerçek yaratmışlardır – denizler ayak

Neyin adını koymuşsan
Senin yaratığındır o
Neyin adını koymamışsan ışıksızdır gölgesizdir
Yoktur o

Güven kendine ey oğul ey kız
Yarınların bütün basamakları
Bütün basamakların vardığı yer
Senin bütün dillerdeki bütün sözcüklerinden –
Senden – başkası değil

DIŞARI

Sığmamıştır toprak
Dağılmıştır
Kara parçalarına
Adalara
Uzaklığı yaratmıştır – geleceklere doğru
Sığmamıştır su toprak
Dağılmıştır
Irmaklara
Göllere
Denizlere
Başka bir yönetimi yaratmıştır
Sürez saydamlığımızda bizim

Büyük büyük büyük bir gökte
Sığmamıştır sınırlarına duyarlığının
Dağılmıştır
Kara parçalarına adalara
Irmaklara göllere denizlere boy boy
Ulusları kabileleri değil
Tek tek
Bizleri yaratmıştır evlerimizde
Yarınlar doğru – başka saydamlıklardan öte
Başka sızmazlıklar için

İLK BİLİNÇ

Ya aydınlık var
Ya karanlık var
Neden ikisi yan yana değil
Biri burdayken devlerin
Biri nerde?

Biri burdayken
Biri nerde
Demek bir yer daha var gittikleri geldikleri
Sanki yakın
Sanki yakın uzak

Hep art arda – iki en büyük bakış
Ya aydınlık yuvarlağı
Ya karanlık yuvarlağı
Çekiniyorlar kaçıyorlar birbirlerinden hep
Görmüyorlar birbirlerini şöyle boylu boyuna
İkisine de yetiyor mu bilmem
Bana bakmaları
Bu kocaman gözbebeklerinin
Yetiyorsa – bende ne var?

GÖRÜNTÜLER

Yol somutluğumuzdur bizim
 Yürürken
 Gövde'lerle görünürüz daha
 Bir değil
 İki değil
 İki değil
 Üç değil
 Birçok gövde'lerle görünür bireyimiz yolda
 El'lerimiz çoğalmıştır
 Yüz'lerimiz çoğalmıştır
 Kim bilir
 Nerelerden nerelere
 Ulaşmaktadır somutluğumuz bizim

YAPAY KENTLERDE GÜN

Seni ben mi çağırıyorum
 Beni mi çağırıyordu büyüye büyüye göksel yankı
 Neresi aydınlıksa
 Daha ilk ışımalardaysa neresi
 Oralara
 Kırmızı ağaçlar yeşil hayvanlar –
 la iki sonrasız boyut

Saydamdır
 Binbir gece masalları söylenmiş
 Saydamdır daha
 Binbir gün masalları söylenecek

AVUCA ALINAN İMGELEM

Uykunun sevginin ya da aydınlığın
İçinde
Daha içinde
Ta içinde
Parlıyordu doğanın en öncesi
Kımiltılar kıpırtılar – daha oluşmamış binbir boyanç
Kırmızı sarı mavi yeşil
Doğanın en öncesi parlıyordu
Çıt dedi birinin elindeki –
Çıt dedi sustu büyüteç
Uykunun ağacın sevginin –
İmgelemini çektiler bende

YILDIZ SAYAN

Gökyüzünde bütün yıldızları gördüm mü
Doyarım doğaya ben
Orda biridir yaşamak –
Ağzının tadı var

Yürür deve
Yürür keçi
Yürür öküz
Yürür fil
Yürür mamut
Yürür kuzu
Ayaklarının tadı var

Kimin
Genel boyudur ayrı ayrı taşıdığımız
Bölüşerek
Biliyor muyum biliyor musun biliyor mu
Bu koca ağırlık kimin
Bölüşerek taşıdığımız?

Nerelerden gelirler
Giderler nerelere
Ertuğrul Yeşil Satı Oya –
Tanığımdır yıldızların hepsi
Yeryüzüne sığmamanın tadı var

DIŞ AĞRI

Ayaklarımız ev
Su gözlerimizdir
Dallar bıyıklarımız

Göğsümüz yamaç sanki
Yel soluklarımızdır
Irmak anılarımız

Bir filizdir düştteki karanlık
Bir vişnenin bir elmanın bir bademin
Dışarı çıktığı
Kim bilir
Vişneyi elmayı bademi nerelerde yaşamış?

Yıldırımdaki ses
Uzak ağızlarımız
Yıldırım
En eski yaratıklardan mıdır?

Bilinmez ki
Neler var neler yok
Gövdenin belleğinde

SÖZCÜKLER II

Sanki bitkisel
Sanki etsel yaratıklar
Okurken yazarken
Bu ikinci bu en büyük yaradılışta
Biliyor musunuz ne yapmaktadır kişi

Yürürcesine koşarcasınadır eylem
Kişi görüntülemek ister kendini görüntüsüz
Sıgmadığı yerden
Çizgiler coğrafyasından kurtulmuştur – baktığı

Başlar
Sözcüklerin imgeleminde
Başlar bitkisel etsel görüntüsünde yenilenen varlık
Yeriyle göğüyle
Irmaklarıyla ormanlarıyla
Yıldızlarıyla –
Başlar sözcüklerin devinimi

Artık bu bizim kendi gövdemiz'dir
Yaradılışınki değil

OT SEVERKEN PARMAKLARIMIZDAKİ BİLGİSAYAR

Kaç yıllık ilkyaz yaşar ki
Gövdesi kişinin?

– 40 yıl
– 50 yıl
– 90 yıl
– 150 yıl
Yeşildir karanlık içre olsa bile

Peki üst üste toplansalar –
Gövdesindeki ilkyazları kişinin
Ne eder toplamı
Saydım ben
Parmaklarımla gün gün ay ay
Deliler gibi saydım ben hepsini

İşte ancak
15 yıl görmüştür ancak
İlkyazı en uzun yaşayanımız

İnsan ilkyazın dışındadır
Ya da daha korkunç
İlkyaz
İnsanın da doğanın da
Çoğu kez – dışındadır

İLETİŞİMDEKİLER

Çaldı zil
Açtım dinledim: kimse yok
Bir daha
Bir daha
Bir daha
Çaldı zil
Açtım dinledim: kimse yok

Yeniden
Yeniden
Yeniden
İletişim yenilendi dinledim: kimse yok

Hayır kimse var – duyuyorum:
Bu bakıra seslenmekte
O uzak dağın altında – aydınlığa susamış bakır

BENLİK

Dışarı çıkınca bağışlanırsız birdenbire
Kim bağışlar mı diyorsunuz
İlkin
Eylem güzelliğimiz bağışlar bizi
Su güzelliğimiz
Karanlık güzelliğimiz
Babadan anadan gelme güzelliğimiz
Bitkilerin türkülerindeki güzelliğimiz
Yalnızlık –
Geride kalan güzelliğimiz

Nedir mi
Diyorsunuz dışarı dediğim
Evren yuvarlağına değil
Tek günün
Tek saniyesine bile –
Sıgdıramadığımız benlik

KURBAN

Toplasalar
Bütün kesildikleri yerlerden
Bütün kurbanları

Asya'dan
Afrika'dan
Avrupa'dan
Amerika'dan
Avustralya'dan
Daha küçük kara parçalarından

Toplasalar
İlk insandan bugüne
Bütün kurbanları

Hepsini hepsini hepsini birden
Yığsalar üst üste
Dolduramaz hepsi birden
Kurban deyimini

İşte görmüyor musunuz
Kurban deyimini
Kocaman bir boşluktan
Başkası değil

DOĞAYA KARŞI DİNELMEK

Acıman
Nasıl yoksa
Benim yalvarmam da yok
Senin acıma yokluğundan daha iri

Yeraltı iri
Maden dedikleri yalnızlık
İri
Sesi duyulan lav'lar
Yaradılış çağından daha –
İri
İlk karanlık iri
Kuş değil
Uçma gövdesi serçeciğin – biri
Kim yok
Varlığından iri

Sen bir sözcük sayma beni betiklerinden
Çeker giderim bütün tümcelerden bütün dizelerden
Boşluğum kalır
Göklerden bin kat iri

DAĞIN ARDINDAKİ KÖY

Daha

Daha anlat mı diyorsunuz:

Gökyüzü kocaman bir baş

Yıldızlar

İnsan beynindeki yüz milyar nötron

Daha

Daha anlat mı diyorsunuz::

Uzayda varlığı sezilen öbür galaksiler

Yan yana insan başları

Daha

Daha anlat mı diyorsunuz:

Bütün bunlardaki özdeksel aydınlık

Benim

Senin

Onun

Oralar ta oralara

Çok eskilerden beri

Varmalarımızdan başka ne?

YARINI DOKUMAK

Hayır
Okumak istemiyorum yazdıklarımı
Ki hepsi tek tek
Açık yelkenleridir gövdemin
Kim bilir nerelere uzaklaşıp gitmekte

Okumak istiyorum başkalarının yazdıklarını ben
Ki onlar ki yalnız onlar
Çoğul kılmaktalar varlığımı boy boy
Sanki
Birer gece birer gündüz
Yazdıklarımla yazdıkları
Hepsi birer yıldız çekiç
Kim bilir hangi örs üzerindedir
Hangi duyarlığı yaratmak için
Hangi altın sürezleri dövmekte
Yazdıklarımla yazdıkları

DOĞA AYVASINDAKİ ÇEKİRDEK

Sıgmazlıkların en büyüğü ne
Aradılar
Aradılar
Aradılar
Sıgmazlıkların en büyüğü ne?

Yürümek mi
Kayaları kayalarla çizmek mi
Konuşmak mı
Türkü söylemek mi ikiz yalnızlıklarda
Okumak mı taş gözlerle taş ellerle yazmak mı
Karanlığın yıldız bakışlarında
Düş görmek mi geceleyin
Avlanmak mı tavşan ovalarda
Kara dağlar boyu savaşmak mı
Çalışmak mı bütün işlerde gündüz ardı gündüz

Sıgmazlıkların en büyüğü ne
Aradılar
Aradılar
Aradılar
Sıgmazlıkların en büyüğü ne?
Buldular işte
Sıgmazlıkların en büyüğü yarını sevmek

BAYRAM ÖNÜ

Yağmur güzellemedir
Orman güzellemedir
Dağ güzellemedir
Gök güzellemedir
Uyku güzellemedir
Işık güzellemedir
Ses güzellemedir
Boy güzellemedir
Sûrez güzellemedir

İşte ne iyi
Kurtulmuşum artık
Bütün güzellemeler
Sığmazlığımdan geride

BOY ÇOCUK

Başsız açar çiçek
Başsız uçar kuş
Başsız parlar deniz
Başsız yeşermeye çayır
Başsız doğar aydınlık
Görmüyor musunuz?

Çocuklar dedeleri anlar
Büyükanneler çocukları
Yaş yoktur
Yaşlılık yoktur doğada çünkü
Birleşik kaplara benzer gövdelerimiz
Çocukla dede yüzeyeştirler

Büyümek isterler yeşil
Büyümek isterler mavi
Büyümek isterler eflatun
Büyümek isterlerken yeniler insanlar kendilerini

Kimsenin yaşlı olmadığı
Düşlerin azalmamasından
Kentlerin çoğalmasından belli

YOL

Yeraltı suları denize dönüşür
Deniz yeraltı sularına
Sen sen ol
Tadını bil bu aydınlığın

Doğa
Kocaman dev
Olmamak bir gözû
Olmak öbür gözû
Bütün bakışlarında
Sen
Sen ol

Yıldızlar tuttuğumuz ipleridir sımsıcak
Evren uçurtmasının
Çok seversen uzaklardadır
Az seversen evinin damında ıştır hep
Sen sen ol
Yaşa dışardalığını geceyle gündüzle eksilmeden

ÖYKÜMÜZ

Küçücük bir kuş vardı
 Bir avuç sudan küçük
 Çocuğun avucundan küçük
 Ağacın yaprağından
 Ceylanın gözünden küçük
 Kuzunun ağzından
 Kelebeğin kanadından küçük

Pencere camının parlamasından bile
 Kaynağın sesinden bile
 Yüz bin yıllık anıdan bile
 Atadan oğula gerçekleşmemiş umudan bile küçük

Sıgıyordu nereye konsa

İÇE VURAN YALAZ

Ağaç yaprak doğurmakta
 Niye ki?

Toprak ot doğurmakta
 Neden?

Kütük üzüm doğurmakta
 Niye ki?

Dişi yavru doğurmakta
 Neden?

Yoksa aydınlık mıdır
 Ki bunalmış
 Ki çıkmak ister kendinden daha

DOĞAYA AYKIRIDIR KIMILDAMASIZLIK

Ters düşer doğaya
Kimildamamak
Doğa kimildamalar evrenidir

Dağ başındaki yelden
Yeratındaki madene dek
Gözle görülen görülmeyen ne varsa
Hepsi yeniler değiştirir durumunu
Biçim biçim
Kimildamasızlığın dışındadır hepsi gece gündüz

Akar kocaman ırmak – gece gündüz
Gövdenezin
Başınızın
Yüreğinizin içinde
Akar gider

Ey kız ey oğul
Neden ölümler yaşamaktadır biliyor musun
Çözüle çözüle dağıla dağıla
Evrenin sonsuzluğunu
Kimildamaktadırlar da ondan

NELERİN ATASI NELER

Neyin atası ılık
 Düşüncelerin mi ayakların mı
 Böylesine
 Çabucak uçan
 Neyin atasıdır ılık
 Yılanların mı
 Kırkayakların mı
 Böylesine çabucak yürüyen?

Su neyin atasıdır
 Varmanın varmamanın?
 Irmaklar
 Göller
 Denizler dolusu
 Varmanın varmamanın
 Su atası mıdır
 Durmada yıkandığımız?

İnanmak
 Neyin atasıdır
 Sevginin mi ?

Aramak
 Atasıdır
 Neyin
 Ataların mı?

Neyin atasıdır
Ki örümcek karınca arı ot ağaç

Çalışmanın atasıdır açlığımız
Neyin atasıdır yalnızlık
Kendimizden utanmanın mı gece gündüz

Ölümün atası mıdır yok olmuş gezegenler
Büyük yaşamalarından çok sonra
Yüzlerimizdedir hepsinin sıcaklığı – sanki birer kimlik
Bütün kımıldamalara karşı
Tersi – kımıldamaların
Bütün parlamalara karşı
Karşıtı – bütün parlamaların
Ki şimdile yin karanlık diye anılmakta

Neyin atası göz?
Daha oluşmamıştır uzay
Daha yoktur yaşamak – boştur ora
Birimizin
Milyarlarca yıl sonra oluşacak gövdesidir
Birimizin
Milyarlarca yıl sonra oluşacak gövdesine
Bakan
İçeri – açık
Neyin atasıdır göz
Yalvaçlara göre ne olursak nerede olursak
Bizlerin
Bizi
Gördüğü

– İnsanın atası kim
– Kim olacak
Evrenin atası insan !

MUTLU KILAN

Bu hayvanlar var ya
Önce insan dediklerimiz
Sonra deve
Sonra güvercin
Sonra tilki
Sonra böcek
Sonra bülbül
Sonra at
(Yaradılış öncelerinden kalmadır imgelem
Sıralaması yoktur imgelemin)
Sonra kaplan
Sonra domuz
Sonra kaplumbağa
Sonra devekuşu
(Yaradılış öncelerinden kalmadır imgelem
Sıralaması yoktur imgelemin)
Sonra balık
Sonra kartal
Sonra ayı
Sonra ispinoz
Sonra timsah
Sonra fil
Görmüyor musunuz hepsi birer gezegen
Yaşamalarımızın yaşamalarımıza konduğu

KÜÇÜK ÇİZGİLERİN YAŞAMI

– Yazılmamıştır, konudur –

Kendine gelir
 Birdenbire bir çizgicik
 Başlar sürdürmeye
 Kendi doğrultusunu
 Gelir kendine
 Başka bir çizgicik
 Başlar uzatmaya kendi doğrultusunu

Kendine gelir
 Başka bir çizgicik daha sessiz
 Yönelir kendi doğrultusuna

Nice yıllar geçer aradan
 Üç çizgicik buluşurlar
 Yan yana
 Uzundur yaratılan
 Buluşurlar kat kat
 Düzeydir yaratılan
 Buluşurlar birbirine değen yerleri dikey
 Basmaktır yaratılan
 Binlerce yıl çıkarlar
 Varırlar evrenin gizine

KONUŞUMLAR

Ozanlık
Çocuğun ikinci konuşmasıdır
Ne ummuş ne bulmuş
Seslenir bilinçaltı
Yedi boyanca sığmaz
Binbir boy
Uğraşır ki sığsın
Görmediğine gördüğü

Dağ ikinci konuşmasıdır toprağın
Otlar
Çiçekler
Ağaçlar
Geceyi gündüzü özetler biraz
Öylesine güç ki sevgiyi anlatmak

Geçmiş günler yerdedir
Ağaçlardan belli
Gelecek günler göklerdedir
Kuşlardan belli
Ağaçlara yel konmuş:
Yerden göğe dek
Sürez aralığı
Şimdi'nin içinde

İmgelem
Karanlığın ikinci konuşmasıdır
Duyulur işitenin saydamlığından

Kim kımıldıyorsa – er geç
Bir ötekine dönüşmekte – kim
Varmakta
Gördüğü görmediğine

Yeryuvarlağı
İkinci konuşmasıdır evrenin

GÖKYÜZÜ DERGİLERİ

Masmavidir gün
 Gün kurşunî
 Yemyeşildir gün
 Gün karanlık
 Ne dâ'ler
 Kendileri duyarlar mı dediklerini
 Yarası yok yarısı buralarda

Gökyüzü dergileri
 Yirmi dört saatte
 Çıkar kaç kez
 Çıkar yirmi dört saatte
 Sen yaşarsan kaç kez

Bütün toplumlar
 Bütün dergileri kendi yazısına çevirse de
 Kendi yazıları okunmaz
 Gökyüzü dergilerinde hepsinin

Biri gelir
 Biri gider aydınlık üzre
 Sanki sen gelirsin üşür üşümez
 Sanki sen gidersin sımsıcak

Komşu ölmüş mü dün gece
Yazılıdır
Kanadını mı onarmakta kuş
Yazılıdır
Köylüler yağmur duasında mı
Yazılıdır

Tel mi bekliyor değirmenlerimiz sevgilere doğru gemilerimiz
Yazılıdır

Ne derler bilmiyorum bilmiyorum
Bizi oyalamaktan başka
Gökyüzü dergileri

SAYILARA YANSIMAK

Yıldızlar teker teker en çok ya
Yine de bunalıyorum
Karanlık
En bir

Öttü mü kötü kuş
Dağ gölüne
Taş atılmıştır sanki
Değirmileri sessizliğin
Büyüye büyüye genişler
En dokuz

Ne yana sürsek
Devemizi
Atımızı
Arabamızı
Dört yan kapalıdır
Yeryüzü en dört

Aydınlıklar en göz ya
Hep biri var
İkimizi
Öpüşürken ikimizi
Gören hep gören
Sevgi en uç

Adalar ormanlara
Yıldızlar karıncalara
Karışmaktadır
Karışmaktayım şimdi ben
Hepsinde ayrı ayrı varım ben
Kaç doğa var?

SAAT DÜŞÜNCESİ

Yeryüzünde mi bulunmuştur saat
Yaradılıştan önceleri mi
Gün doğarken de bununla ağarmaktayım
Şimdi gün batarken de

Tutsaklığımı gösteriyor bana apaçık
Ne korkunç bir kurulmuşluğu var
Öğle üzerinin
İkindinin
Geceyarısının

Duyuyorum yine de
Kurulmuş bir saat olmadığımı imgelem boy
Nice saatler –
Gecedен gündüzden uzak
Nice saatler kurduğumu

Kim yadsıyabilir
Saati bildiklerini bilmediklerini
Gök yuvarlaklarının
Dönerlerken – fiziklerinde kimyalarında

SÜRÜ

Topluyordu gövdeleyin
 Başka hayvanlar başka hayvanları
 Toplanıyordu sürezin sesinde
 Dağların ardındaki kösnül morluk

Başımız önayaklarımız ardayaklarımız
 Beşer yapraklıydık ya
 Hepsi etten birer çiçek
 Sanki
 Ta kendimizdir açılmış

Öylesine iç içeydik ki bizler
 Onunki ona karışıyordu
 Bununki buna
 Genel bir gövde oluşturunuyordu kıllarımız
 İşte sımsıcak –
 Yüzleri anılarında kalmış
 Toplanmanın
 Belki de toplumun
 İlkidiler

GÖVDESİZ ADAMLAR GEÇİDİ

Adamlar kimlerin adımlarıdır
Ki yok eder bütün gövdeler sıcaklığını
Ki yaşatmaz gecesel gündüzel
Kendini bile bir tek adım
Sürüp gider uzun yol – uzun uzak

İçeri
İçerde
İçerik
Bir soluk bile anlamadan kendi güzelliğini
Adamlar
Dışarda kalan boylarıdır gecesel gündüzel
Görmediklerinin
İlk hayvan sesleri karışır son hayvan seslerine

Büyür
Avuçlarla görülen aydınlık
Varlıksızdır sanki
Gecesel gündüzel büyür
Adamlar ekler boylarını birbirine görmüyor musunuz
Evrenden dışarı çıkmak için

GEZEKENKEN GEZEĞEN DIŞI KALMAK

Su değirmidir
Yel değirmidir
Isı değirmidir
Görüntü dışı görünürken – görüntü değirmidir
Gövdenin göğünde

Der ki en yakın yıldız
Öyle dönüyor ki koptuğumuz bizim
Ben o öbürü
Ta neresi boşluğun – öyle dönüyor ki

Der ki en uzak yıldız
Bütün madenler bitkiler eylemler
Hepimizin özü tek
Neden biri insan olmuş
Biri kavak
Biri demir
Biri taş biri sığır

İşte erdik
Ayrı yörüngelerin –
O bildiriyi
Ayı ayrı yorumlamasının tadına

Biliyoruz niye anlatmayalım
Gök yuvarlağının
Gövde yuvarlağının
Gezegenler yatağı olduğunu

Bilmiyoruz ki bizler
Yavaşlamamış durmamış
Birer gezegenken
Niye
Nasıl
Gezegenler dışı olduğumuzu

DIŞ GEZEĞEN

Aykırıdır
Senin onda dönmen

Onun sende
Oğlunda kızında
Torununda
Dönmesi sürüp gitmesi
Aykırı değil

Sığmak olurdu
Senin dediğin
Oysa
Güzelliğin bütün güzelliği
Sıgmamak

YAZILAMA III

– ŞİMŞEK –

Şimşekler geçti şimşeklerden

Karşı

Nice yoğunluğa karşı

İsteyenler

Seni beni isteyenler

Yol alabilirmiş ha

Kişiliğimiz –

Büyüteçlerle bakılınca

Bir tozun görülebildiğinden küçük

Olsa bile

Şimşekler geçti şimşeklerden

Kara yüzey

Olsa da –

Nice –

Büyük –

Yadsınabilirmiş ha?

İçimizdeki yalaz geçti yalazlardan

Ta ortasındaki çizgi

Bir varmış bir yokmuş değil

Bin varmış işte

Bin daha bin daha gerçekmiş çizgi

Yaradılışı ölçermiş

Şimşekler böle böle ha?

O

Yüz bin yıldır kuşlar aydınlığında
Yitirdiğim biri kapımı çalar
Duyamam ki
Ben onun kapısındaşımdır yalın ayak

Biri bir başlı
Biri üç başlı
Biri kırk başlı
Biri doksan başlı
Biri yüz elli başlı
Biri
Abartmıyorum küçücük sonsuzluğun
Biri senin taşıdıklarınca başlı

Boşluk
Giysileridir bütün sürezlerin
Çıkardığımız
Giydiğimiz ki bir kez bile
Değmemiştir gövdelerimize iyice bir

>

Biridir cumartesi
Biridir pazar
Biridir pazartesi kendine kapanmış
Biridir salı
Biridir çarşamba
Biridir perşembe kendine açık
Biridir cuma
Biridir senin dışında

Bu kim diyorum
Kendine sığmıştır
Yeryüzüne gökyüzüne sığmıştır
Yazılarıma
Sıgmamıştır

SÖZCÜKLERLE YARATMAK

Evrensel bir büyüteçtir o
 Açıkta oylumların görüntüsüne
 Gökteki kabartmalar
 Sanki yansımasıydı
 Toprak altındaki iniş çıkışların

Bakmadan o
 Yoktur biri bile
 Yeryüzünde gökyüzünde görünenlerin

Düşünce bile
 İmge bile
 Sevgi bile
 Bakmadan o
 Yoktu
 Göz bile

Açıklandı çok kez
 Duymuş anlamış olmanız gerek
 Bir ses ki parladı mı
 Dal'ın yıldırım'ın göl'ün
 Adı – varlığını yazdırmaktadır
 Doğa bilgisayarına ilk günden beri

Sözlerle başlar varlığın ayrıntıları
Sözlerle başlar
Yürümek avlanmak
Tohumudur sözler yapmalarımızın etmelerimizin

Duyabilirsiniz yaşamaktadırlar hepsi
Büyük varlıklar sözlercedir

“Yaratılış” mı diyorsunuz
Yaratılış
Kabarmasından başka ne
“Maya”nın?

AĞARIM

Buldum
 İnsanların yaşlandıkça
 Neden ağardığını
 Birer kendini imgelemedir ak yarına yansıyan
 Bir yaştan sonra – anılarla ağarmak

El ayak yüz saç
 Varsa bıyıklar sakal
 Gözlerimiz
 Sevgilerimiz bile
 Birer kendini imgelemektir

Yenilenirken
 Günlerle haftalarla aylarla yıllarla biz
 Işık – karanlık oyunları
 Çıka çıka – yeni yaşamalar için
 Yeni günlere haftalara aylara yıllara biz
 Başlar
 Tam eskisi gibi olmamak
 Başlar ağarısı
 Olma'ların
 Belki de
 Sığmazlığıdır bu
 Son görüntümüzün ilk görüntümüze

ÇOCUKLARIMIZ

İzleyin ayak topunu
11 yürek
Geçtiler işte
Direkler arasına sığmadılar

El topunu izleyiniz
6 yürek
Gelip geçtiler işte
Değirmi ağa sığmadılar

Nice inançları
Nice bilgileri
Nice uygarlıkları
Bir koşu ipi gibi göğüslediler çağ çağ
Sayısız evrelere sığmadılar

Eğitmek istedik
İrmakları ovaları ormanları dağları binlerce yıl
Yıldızların sayısına eşit savaşlarla biz
Yasakladık ya onlara birbirlerini
Çocuklarımız iyice uyandılar artık
Coğrafyalarına değil
Uluslarına bile artık
Sığmadılar

KENDİMİ SUÇLAMAK

Evren midir
Sen misin
Yıldızlar mıdır
Sen misin
Sessizlik midir
Sen misin
Su uykularımda gezen ışık

Hadi gün ağarmıştır
Yollara düşmüştür baba ana oğul kız
Yollara – köylü işçi daha cırılçıplak
Öğretmenler – eski bilgileri yeni yaşamalara uymayan
Öğrenciler – aldatılmalarına karşı göğüsleri kurşunlanmış
Sıgmak değil
Sıgmamak değil
Yenilemek istiyorum ben ellerimi ayaklarımı soluklarımı
Bu yüzyıllar yaşındaki suçlu adam
Sen misin

GÖZLEM YUVARLAĞI

Yeşil
Ottan geçmesidir
Mavinin

Mavi
Sesten geçmesidir
Kımıldamanın

Kımıldama
Parıltıdan geçmesidir
Aydınlığın

Aydınlık
Sürezden geçmesidir
Yaşamının
İsterseniz

Kapatınız gözlerinizi
İçinizde
Bir karanlık başlamamıştır
Yoktur içinde
Görmek görünmemek

Bu güneş
Öbür güneş
Daha öteki güneş
Güneşlerin hepsi
Bütün güneş salkımları bütün gezegenleriyle tek tek
Kocaman bir sevgide kendinden geçmesidir
İnsanın

AVCI

Bir kaplanı devirdim mi
Açtım mı yere
Duyarım
Sırtımda bir torba kemik

Kuş çıkar
Hindi –
Koyun çıkar
Ayı –
Geyik –
Sığır çıkar
Kanguru –
Zürafa –
Çıkar
Fil çıkar ormanlardan yemyeşil

Bir günü devirdim mi ben
Açtım mı yere
Duyarım
Sırtımda bir torba gün

DÖNÜŞÜM

Taş Çağı'dır yeşil
Başı ağrıdı mı kızların
Duyarlar

Çok sonra yeryüzünü taşır öküz
Delice üşür öküzün boynuzu
Dağ göllerinden birbirine
Yansımıştır sevinç
Günaydın der insanlar... çok sonra

Evrenin anısal yüzeyi su
Adımlarım sözcük
Nereye bassam ışımlar

Başı ağrıdı mı kızların daha
Geçer bir sarı bulut
Daha önce görmediği

Sözcükler yansır yarı silik
Su birikimleri boyancı tadar
Mavi kırmızı sarı mor eflatun
Bilinçaltı yaratılmıştır işte
Yaratılmıştır bireydeki
Tek çoğul

Sözcüklerin hepsi birer damla su
Otu çiçeği ormanı dile getirir getirmez
Verir bize otu çiçeği ormanı – uzak
O anda – var oldukları yerlerden

Kızların başı ağrıdı mı ordasınızdır
Görünmeseniz bile

Su akar kayar ilk yıldız
Bilmiyorum nerde nasıl
İlk 360°'sini tamamlar
İlk gezegenin ilk dönüş değirmisi
İşte evrende ilk akşam
İlk hayvan
Evrende

OT TİTREMELERİYLE ALINTILAR

Ey gece yıldız ayaklı gece
Nereye gidiyorsun bana mı
Nerdeyim
Nerelerdeyim
Buldun mu evreni boyutlamış birimi sen
Nereye gidiyorsun bana mı

Yalvaçlar
O gece sürülerinin ak değnekleri
Ne derlerse
Dediklerinin ta ötesini düşündürerek
Milyar çarpı milyar
Ölülerimizi karanlıktan aydınlığa bıraktığımız

Ben – o – öbürleri
Yıldız ayaklı gece – görüyorsun ya
İlk çağları – küçümsüyoruz
Sevgiden
Önce
Var olmayı – küçümsüyoruz
Hangi ulus
Hangi toplumu
Egemenliğine almış – küçümsüyoruz
Bugün
“Benim sınırlarım çıkarlarımın sınırlarıdır”
Diyor piç toplumlar – küçümsüyoruz

Gece
Yıldız ayaklı gece
Bırakır mısın beni – bizi çoluk çocuk
Çoluk çocuk yürüyelim daha
İlk buluştuğumuz yaradılış öncesine gidelim

DUYARGALAR

Güder boya sürüsünü kelebek
Ormanlara çayırlara çiçeklere
Bir mutluluk başlar

Kelebek duyargalarıyız evrenin

Yel göğüslüdür söğüt
Sudan alır sessiz –
Mavilik bile işitircesine – kapalı açık
Söyler yeşilini

Söğüt duyargalar parlamakta – oralardan çağrılmış

Dağlarda ateş yakar nasırlı el
Gece mi gündüz yıldızlar mı gece
Yalaz nereler için
Bu ısı – kime dönük
Bu ısı – kim?

El duyargalar parmaklarıyla tarar bütün yönleri

Derisi kımıldar ki camız

Anımsar

Güneşle geçen günü binlerce yıllık

Aldığı

Verdiğine dönüşür

Doğa nakışlı boynuzlarda ıştır özlem

Duyargalar araması değil midir birbirimizi birbirimizin?

DOĞANIN YÜRÜYÜŞÜ

İnsan arpa yulaf değilse
Arpa yulaf sevinçlidir
Binlerce dönem
Azaltmadan bağrındaki aydınlığı
Güncel görüntülerle çoğala çoğala
Sürüp gitmez – değil

Açılmış
Mısır ehramlarındaki kapalı çanak
Ta o çağlardan kalma
İçinde bir avuç buğday sarı mı sarı
Ta o çağlardan kalma

Hemen ekmişler taşlı yerlere bitek yerlere
Öyle gövermiş ki
Yemyeşil kesiliş
Taşlı yer bitek yer
Bire bin bire iki bin açılmış mut
Binlerce yıl ardından göğe ulaşmış
Buğdayın soluğu

İnsan bitki değilse
Bitki insandır
Kendi geçmişinden çıkar dışarı
Bulur tadını yeni görüntüsünde eski görüntüsünün
Sezilmez mi düşünürken bile
Buğdayla insan arasındaki iletişim

Çok bakışlıdır doğamız – değiştirir
Adı da biçimi de geleceğimizi de

ONARILAN BİLGİSAYAR

Uçulların hızıyla
Yaşlıların yavaşlığı
Ayrı ayrı eşittir
Dönüşüne yeryuvarlığının

Denizi görür görmez
Diner
En sarı dağlarda susuzluk

Yol – nerelere varsak da biz
Söyler ondan ayrılmadığımızı – bir adım

Kuş öttü mü
Ağaçta mıdır gölge
Ağaçtan çok uzakta mıdır ses
Anılarımızda mıdır gölge ses

Gelir o gün
Öğle üzeri bile güneş
Aydınlatamaz yeryuvarlığını
Gelir o gün
Aydınlatır yeryuvarlığını
Geceyarısında bile
Taş ellerimizdeki reçine kokan çıra

Kocaman araçlarla kazı başlar
Bütün yaşanmışlığın ardına dek
Koparılır eski
Kocaman gereçlerle taşıma başlar
Ne varsa
Doğaya sonradan kattığımız kirlettiğimiz
Hepsi hepsi taşınır yokluğa
Varılır yaşanmamışlığın ardına dek

Nice hızlı olursa olsun
Evren yuvarlağının dönüşü
Yaradılıştan önce var olduğumuzu kanıtlar
Evrenden dışarı çıkabildiğimiz

Gelir o gün
Mavilik erimiştir
Yeryüzü kocaman bir ev
Elma düşer yıldızlardan
Kocaman bir yakınlık içinde
Bölüşür insanlar hayvanlar

YOLCULUK

Çağırır
Bir gece sürüsü bir gece sürüsünü
İşte uyanır ilk kız susuzluktan
Ben giderim

O müze
Hayvanlarla doludur hepsi iskelet
Ki çağların sessizliği
Yaşamak öldü der
Sanki dün ölmüşlerdir hepsi iskelet
Mamutun ortalığı dolduran kemikleri
Altın kemiklerine parlar da
Ta nerelerden
Duyar adımlarımı sarı yıldız
Ben giderim

Bütün aydınlık
Bütün sürez bütün Taş Çağı
Yerinde duran biridir
Ben giderim

İNLERİMİZ

Taş Çağı'nda
Taştan uçurtmalarımızdı inler
Ürktü mü
Biraz yükselebilecekken
İçimizdeki karanlıktan ürktü mü – düşerdi

Korkunç sesini korkunç
Ormandaki ağaç ayaklı başı görülmez hayvanların
Daha korkunç haykırışı bastırınca
Gök omuzlu başı daha görülmez hayvanların
Susardık dökülen kayalar gibi biz
Yaşamalarımızda yavaşlardık biz

Göstermeden birbirimize
İnanırdık – inimize çekilirken
En küçük
En küçük
En küçük
En küçük
Olduğumuza

SAYDAM OLAN

Görmüyor musunuz değil
Sıcaklığınızla
Duymuyor musunuz
Irmaklarda göllerde denizlerde
Kımıldayan – yaşama belgeleridir
Bütün bitkilerden
Bütün hayvanlardan
Bütün insanlardan
Hayır bütün evrenden önce
Odur sevinç
Odur us
Odur sevgi

Bu gördüğümüz
Bu gök yuvarlağı
Bir sap çiçek '
Ki düşmüştür
Kocaman bir çiçek kokusu uykularınıza sizin
Ki düşmüştür
Bu yazının içindeki ellerime

KÜÇÜKAYI

Küçükayı'yı susturdum işte
Kımıldamaz artık
Ses bilmez yaklaşmamı bilmez

Gün ısıdı ya
Ağarır
Yine alır kendi bölümünü aydınlıktan o
Hepimiz görsek bile görmesek bile
Kendini korumayı bilmez

Bölüşeceğiz et el et ağız
Yakın duruşundan belli
Göklerde
Küçük bir yıldız kümesinde olduğunu sezse bile
Parçalanacağını bilmez

Ben biliyorum
İnsan olduğum için biliyorum
Acıktım mı
Yıldızları bile yiyeceğimi

BİZİM SAAT'LERİMİZ

Gördük milyarlarca kez gördük
 Gece ile gündüz
 Değirmisel birer oyun
 Saatler
 Bundan ötürü
 Bir oyun değirmisel

Binlerce adım
 Binlerce yıl – ulaştık biraz
 Sesler'le
 Boyalar'la
 Çizgiler'le
 Oylumlar'la
 Sözcükler'le '
 Kurduğumuz neydi ki değirmisel bir oyun
 Isılarımızla açılmış doğadışı dev çiçek
 İşte saatlerimiz
 Bir oyun değirmisel

Eskiden
 Geçen karanlığı aydınlığı ölçüyorlardı ancak
 Oysa yapıt dedikleri yeni saatlerimiz bizim
 Geçmiş sürezleri de gösterirler
 Gelecek sürezleri de
 Bütün sınırsızlığı kapsamıştır o
 Daha değirmisel bir oyun
 Onunla değer
 Yok olacağı yaşamamızın yok olmayacağına
 Bir oyun ki değirmisel

YARATILIŞI YARATMAK

Karanlıklar birer hayvandır
Unutmalarında

Anılar birer hayvandır
Düşlerde

Yalanlar birer hayvandır
Utanmalarda

Duygular birer hayvandır
Düşüncelerde

Uzaklar birer hayvandır
Evlerde

Sessizlikler birer hayvandır
Yankılarda

Hayır hayır
Çık dışarı be

Yüz bin yaşındaki adam
Apaçık söyle ne dediğini

KENTLERİN BİRBİRİNİ ARADIĞIDIR

Kim kimi arar
 Yüz bin yıldan beri
 Bilmiyorum kim kimi arar
 Gece karanlığında dolu –
 Gündüz maviliğinde boş –
 Tanığımdır yaşamak
 Onu görmediğimin görmeyeceğimin kalabalığıyla
 Kim kimi arar

Ot karıncayı besler yeşil sarı
 Sinek örümceği besler ses kanat
 Dağ yeli besler azala azala
 Uyku ormanı besler düşsüz
 Deniz yıldırımını besler fırtınalarla giyinik
 Nice A B C us sütüyle besler çocukları

O
 Doğa doğa çoğaldığımız bizim
 Öle öle
 Biriktirdiğimiz –
 Bilmiyorum kim kimi arar?

GEZEĞENLERİN TAŞIDIĞI

Sevinçle götürüyordu karıncalar
Bir arının ölüsünü
Arı sürdürüyordu artık
Kendini – karıncaların ağzında

Su vardı
Yeşil buğday vardı
Uzak dağ başlarının aydınlığı vardı
Karanlıkla ürperen inler vardı
Yosun vardı
Deniz kokulu yel vardı
Şaşkın çocukların büyümüş bakışları vardı
Sevgi vardı anılarında – uçmasız

Büyük değil
Evrendeki boşluk-imgelem oylumundan

Arı kim
Gündüzün biri
Karıncalar kim
Yıldızlar

MAVİLİĞİ DOKUMAK

Büyük bir çalışmadır doğa
 Amipten
 Kasırgalara dek
 Birbirini bütünleyen
 Çiçek – yıldız
 Bütünlenen birbiriyle

Işıktır yakınla uzak arasındaki ses

Kuş öttü mü
 Irmak akıyor demektir
 Buğday sarardı mı
 Tavşan doğuruyor demektir

Ki geneldir ısı
 Yansır kutuplardan güney denizlerinin diplerine
 Bitmez tükenmez dağıttığı pay
 İşte kendince sımsıcak
 Hepsi soluk alanların

Yıldız – çiçek
 Büyük bir yaşamadır doğamız
 Yaşamaksa
 Ortak çalışmaların ta kendisi

DEPREM

Açar ağzını toprak
Kökenine dek – varlığın
Toprak haykırır işte

Yeraltındaki su damarları mı hayır
Kilitlenmiş karanlık mı hayır
Kaynayan madenlerin beklemesi mi hayır
Hayvan artığı bitki parçaları mı hayır
Sûrûp giden gezegenler düzeni mi hayır
Milyarlarca gün
Kız oğlan kız görünümünde
Milyarlarca kez doğmuş sevgisi mi hayır
Depremdir
Doğa solumaktadır geçmişini bir daha

MANDA DERİSİNDEKİ PARILDAMA

Yazmak çizmek
 Yaratılan özel bir doğa
 Doğa dedikleri ne mi?
 Üçüncüsüdür iki gözün

Biri açıklamış:
 Bitkiler suyun çizgisidir
 Açıklamamış biri:
 Gövde geleceğin çizgisi değil

Biri açıklamış:
 Sevmek sağlığıdır usun
 Açıklamamış biri:
 Gövde yarınların sağlığı değil

Toplandık bu gece
 Kocaman bir inin önünde bütün hayvanlar
 Benziyorduk hepimiz
 Küçücük çizgilere hepimiz
 Eğri büğrü karmakarışık
 İmlere ki
 Harf dedikleri insanların

Benzliyorduk hepimiz
Ta içerde bir dş
Ta içerde bir anı
Ta içerde bir yorum
Ta içerde bir yol
Ta içerde bir buluşma
Ta içerde bir aydınlık –
Ta içerde – güneşinkine benzemeyen

Biz bütün hayvanlar
Sıyıldık gövdelerimizden
Bıaktık insanlara
Bir iki ses bir iki kımıl
İçimizi

Ki
Yazmak çizmek
Yaratılan özel bir doğa
Doğa dedikleri ne mi ?
Üçüncüsüdür iki gözün

ÖTEKİNDE OLMAK

Yalnız adam
Niye çoğulmuş gibi yürür?

Demirse değdiği
Daha çok ses verir
Demir niye?

Dibindeki su azalır biraz
Niye daha yeşil kavak?

Dayanmış olsa da kapıya ölüm
Niye saygı görür
Bütün ülkelerde
O altın o gümüş?

Biri niye bölümlere ayırır – kuzey güney
Yeryüzünü gökyüzünü
Birleştirir biri niye?

Niye sürüp gider bir tek gövdede
Bütün görünenler bütün görünmeyenler?

Doğa tanıdığımız biri
Dolaşan hep
Ötekinde dolaşan hep

UZAY

Uzayın tanımını yaptı bilginlerimiz
Dediler : Doğanın başyapıtı –doğumsuz doğurumsuz – tek
Dediler : yeniden başlama alanı – güne bütün geleceklere
Dediler : kocaman bir bellek – bizi ilk anımsayan
Dediler : anlamıdır suyun o
Ki birer “damla” aramakta binlerce güneş
Dediler : tohumu
İmgelemin eylemin – sana dek
Dediler dışarı çıkmış içeri – neresiz
Dediler : ardı yasak olan
Dediler : yalnızlık anıtı
Kendisinden bile öte
Kendisinden bile kurtulmuş
Dediler : sevgidir ya
Dişiyse erkeği erkekse dişisi yok
Dediler : saydam biridir uzay
Görünmediğidir görüldüğü

DÜŞLERLE BÖCEKLER

Büyür ya
 Yeşil gecelerde
 Sarı gecelerde
 Kara gecelerde
 Düşe vuran güneş aydınlığı
 Büyür
 Daha büyür
 Daha da büyür düş
 Kükücük bir gezegen oluşuverir birdenbire
 Biliyorum
 Bu sizsiniz

,

İşte bir anı düşer de üstümüze
 Buğday su ot
 Dağ orman köy
 Irmak deniz göl
 Bizler hepimiz
 Görünüveririz birdenbire sanki birer gezegen
 Birdenbire var oluruz kim bilir nerelerde

>

Işık mı diyorum
Hangi ışık belli değil
Var oluruz mu diyorum
Hangi varlıkta pek belli değil
Nerelerde mi diyorum
Başka nereleri var ki
Bu azıcık bile belli değil

Ey gezenler
Ey gökyuvarlağı
Açıklıyorum
Görmenin
Kocaman bir görmeme olduğunu

Işığın
Düşlerden değil
Güneşten bile gelse
Güneşlerden bile gelse
Bana değmediği an
Kendinde
Yok olduğunu

Işıkların hepsi
Gövde ormanında dolaşan böcekler
Gezenlerin hepsi
Düşlerimiz

GÖVDE

Gövdemize dağılmıştır doğa
 Ki doğa
 Gövde yapıcısıdır
 Yaratırken kendi gövdesini
 Ki doğa çıkmıştır ilk gövdemizden el ayak
 İkisi benzer birbirine el ayak
 İkisi tıpatıp benzer birbirine iki gövdemizin

Yeraltındakilerden gelmişsinizdir
 Onlar tohum
 İlk yok olmanın tohumu
 Sonra imgelerin tohumu
 Sonra gözü
 Sonra usun tohumu yeraltındakiler

İlk kör edilen
 İlk dilsiz edilen
 İlk kötürüm edilen
 İlk yaratıklarımızdır bilir bu gerçeği yeraltındakiler

Dağa taş – başlangıcıdır taş – duyarlığın taş –
Başlangıcıdır belleğin
Başlangıcıdır yeşilin morun
Başlangıcıdır yansımanın
Doğa başlangıcıdır
Bütün kendinin
İçimizde ne varsa ne yoksa

Su der ki
Ben ilk gövdenizim
Belli değil mi kımıldamanızdan
Der ki yalaz
Ben ilk gövdenizim
Sevişmenizden belli

YANSIMALAR

DİNOZOR'u yaşıma katıyorum ben
 Tanıyorum
 Tanıyor musunuz
 Tanıyorum
 Tanıyor musunuz
 Tanıyorum
 Tanıyor musunuz?

Gök ilk kımıldamadan
 İlk yaşamadan
 Başkası değil

BRONTOZOR'u yaşıma katıyorum ben
 Nerelerden gelmekte
 Ki milyonlarca yılda-beri sonu yok
 Gitmekte nerelere o
 Ki belli biraz
 Özdeği yer yüzünde kalmaktadır
 Özdek olmayan yanı
 Var'mıdır yok'mudur
 Ki gerçek –
 Ki biraz sallantıda

İşte sınırsız dümdüz
İçimizden akmaktadır bir izdüşüm
Gök
İlk yaşamadan
Ba kası değil

DİPLODOK   '  ya ıma katıyorum ben
Aldı ından almadığından
Sakladı ından saklamadı ından
Görüntüsünde güncel çizgiler
Bellidir ayrıldığı
Ayrılmadı ından
K  kulanıyor musunuz
Yeraltı doruklarına dek dağların
Soluklu boşluklara dek
Doğanın
  z l   ne dek
Kendini sevmesinden anlıyor musunuz

Ya ı mıdır ne
Gök ilk insanın?

ŞALVAR YA DA PANTOLON

İnsandır
Son güzelliği madenlerin
Nerelerden gelmiştir bir sıcak
Nerelere gidecektir binbir sıcak

Giyeceksiniz çıkaracaksınız
Bütün izlenimciler
Görecek gizlerinizi sizin
Arşınlar ya da metreler boyu

Dışarda soluk alamaz artık
Sevseniz
Daha sevseniz bile
Gittikçe küçülen sıcaklığınız

Eski bir yıldız gibi küçülen
Yok olmadan küçülen yaradılıştaki anılar

Sonra mı diyorsunuz?
Nice yansımaların dönüş ardı
Ağaçların
İlk karşı yeşil karşı kırmızı karşı mor
Çatal dallarındadır ayrılık
Kökler yürümesinin
İlk ayaklarına benzeyen yürümelerimiz
Kız oğlan kızlar boyu

İşte ayın değirmisi
Hız ötesi ayların değirmisi
Güneşin değirmisi
Hız ötesi güneşlerin değirmisi
İzdüşümler
İki paçalı ısınmış bacakların – ucunda yuvarlak evren
Şalvar ya da pantolon ağızları

İlkin hangi kuş giymiş
Ayaklar yerine
İki kanat
Maviliği?

İnsan
Madenlerin son güzelliğidir
Yürümeyi başaran
Sonra mı diyorsunuz?
Sonra
Çiftleşmeyi
Başarmış başaracak!

KENDİNİ PARLAMA

Gece yıldızın milyarda biridir
Ne düşer bana
Karanlıkta parmaklarımla saydım
Gün ağarana dek

Su düşer
İmge düşer
Korku düşer
Yalnızlık düşer
Uyku düşer
Ses düşer

,

Gece yıldızın milyarda biridir biliyorum
Gökler coğrafyasında
Hayır doğruyu açıklamam gerek
Bütün gecelere içimden birer yıldız düşer
Doğaya sığmadım mı ben

İÇEREN

Yalnızlığı yaşamak
İzdüşümünü yaşamak
Kartal kanadının altındaki küçük tüyü yaşamak
Demirde yok olmayan parıltıyı yaşamak
Karıncalar en derin yuvalarını ısırlarken yaşamak
Yaprağa düşen kırağıyı yaşamak

Suyu yaşayınız
Geceyi
Yolu
Sessizliği
Evi
(Bütün sözcükleri yazınız dizelerin başına
Bütün sözcüklerle
Yaşar yaşamak)
Sığmazlığı – yaşayınız

BOY

Boy boy
 Boyutun bağışlamasızlığındadırlar göreceksiniz
 Ormanlar birer kabile
 Ormanların da birer başağacı var
 Hayır özgürlük üzre kısıntısı yok
 Başağaç da yalnız kendi yellerinde sallanır erkenden
 Başağaç da kendi yıldızlarıyla sallanır geceyarısı
 Erkenden'le geceyarısı eşittir
 Bütün ağaçlarında ormanların
 Görmüşsünüzdür göreceksinizdir siz

 Su aydınlığındadır yeşil
 Yeşil
 Kimin boyu
 Göklerin değil –
 Yeşil kimin boyu
 Yeşil senin boyundur benim boyumdur
 Ne ki
 Sevgiden dışarı çıkamamıştır orda burda
 Görmüşsünüzdür göreceksinizdir siz

Ağaçların
 Yarıısı maden yarıısı birleşim
 Yarıısı hayvansal
 Nereye gitsen içlerindesin sallanırlar
 Depremle soy yakınlığını sürdürür dağ
 Dağ yüreğindeki boşluk
 Dağ yüreğindeki o kara in
 Yeraltında sallanırlar
 Görmüşsünüzdür göreceksinizdir siz

Yürür
 Doğanın kendi kendisine yayınladığı boy görüntüsü
 Daha soyutlanma
 Daha ses
 Daha anlam
 O yitirdiklerimizdir belki
 İlkçağ'da kalmış anılarımızdır belki
 Hayır
 Sizsiniz kendinizsinizdir belki
 1914'te değil – doğduğunuz gün –
 19999914'tesiniz belki
 Güneşin eğri değirmisinden kurtulmuşsunuzdur belki
 İşte ilk atalarınız ışıktan hayvanlar
 Işıktan ormanlarla büyümüş daha
 Boy boy
 Görmüşsünüzdür göreceksinizdir siz

BAKIŞLAMAK BAKIŞLANMAK

Bakışların da yurdu vardır
 Oradan dağılırlar bütün varlıklara
 Yalnız kımıldadığı belli olanlar değil
 Kımıldaması belli olmayanlar da alır payını
 Aydınlıktan karanlıktan değil
 Bakışlanmaktan

Bakışlar unuttukandırılar çok
 Dağıldığı yeri yerleri anımsamazlar bile
 Dağılmalarını öylesine severler ki
 Unutsalar da
 Onlarladırılar
 Unutsalar da
 Onunla vardılar sonuna açılarının

Bir taşkömüründe
 Bir yelkende
 Bir çiçekte
 Bir düşte
 Açarlar taşkömürünü
 Açarlar yelkeni
 Açarlar çiçeği
 Açarlar düşü
 Beki kapanırlar daha

Bakışlarımız
Bizi ilk gören
Bakışlarımız görmeseydi bizi
Kimse görmezdi belki bizi

O belki de – seziyor musunuz
Eski bir güneştir
Güneşin
Eski bir bakışıdır
Bizi
Gördüren kendimize

GÖKYÜZÜ

Belki de
 Bir hayvandır gökyüzü
 Soluklarımızla beslenen

Geceyle gündüz
 İki gözüdür onun
 Gecersiz gündüzsüz yerlerde

Ta içimizde parlar hep
 Gök Ayılarının soyundandır belki
 Evren uykusuna değil
 Evren uykularına yatmıştır
 Belki de ölümlerle uyandırdığımız

Neden uykusuzları sever büyür büyümeyen aydınlık
 Neden –bitkiler uyanırkendir– aydınlık
 Neden
 Hepsi değil hep yarısı aydınlık
 Neden sonu bizden önceki
 Bizden çok sonraları... aydınlık

Gökyüzünün bulutları var ya
Kendinin değildir ki
O yarı ak yığınlar
Irmaklarımızdan
Tarlalarımızdan
Evlerimizden
Yalnızlığımızdan kalmadır bulut denen varlık adaları
Bizi gezdiren özlemlerdir
Bizi bulmadığı karanlıklarda yavaş yavaş
Dağıtırlar bizim günlerimizi başkalarının yarınlara

Nerden başlar nerelerde biterler bilen yok
Kaç galaksiyi kapsar görünürlüğü
Görünmezliği neden apaçık değil
Konuk mudur
İyesi midir bütün yaratılışın
Ya da
Bir avuçluk evrenin bir avuçluk damı mıdır
Dam üstündeki kuşlar mıdır bu sessizlik
Binbir yıldız
Binbir gezegen
Binbir güneş
Belki de birer yem görmüyor musunuz
Belki de bir hayvandır o
Bunların hepsiyle beslenen

SERGİLENEN

Çizer boyar o
Güler çizdiklerinin boyadıklarının oluşumuna
Uzaydaki çiçekler
Sanki
Görünmeyen ellerdeki ellerimiz

Düşünür parmaklarını
Ne var bunlarda
Ki benden yakındırlar
Üzerinde soluk aldıklarıma hep
Anlamaktadırlar benden daha çok
Dediklerini çizgilerin boyaların

Düşünür o
Çizgiyle boyaların –
Yarattığı – kocaman bir leke midir
Kocaman bir leke midir
Yaşamak
Ya da yaşamamak?

Boyalar

Doğada ilkin yedisi görüntülenen

Sonra yedi bin yedisi

Suların çöl olmasına dönük

Özleme dönük

Düşe dönük

Deliliğe dönük

Çizerdi boyardı o

Yaptığı saydamlıklardan bakakalmıştı kendine

Düşünür o

Çizgilerin boyaların niye sesi yok

Ya da ötelere mi yankılanmakta

Çizgilerin boyaların sesi

Ki duyulmamaktadırlar

Dışarı çıkmaktadır elleriyle

Evinden ülkelerden yeryüzünden dışarı

Daha uzaklara göklerden bile daha uzaklara – kurtulmuş

Yaratılmadığı yere – göğün

ÇÖL

Çöl ölüsüdür en eski yağmurların
 Duy
 Kumlarda parlayan yeni ayak seslerini duy
 Nerelerden gelmişlerdir
 Nereleri aramaktadırlar eski adım

En güzel kentinde yaradılışın
 Biterdi görev
 Yıkanırdın ikindiüstü
 Milyonlarca yıllık saçlarından milyonlarca yıllık topuklarına
 Isılarına dek
 Yıkanırdın anılarına dek

Güneş eğrisi aydınlık yağardı gün ucuna
 Sen açardın geceye çağlar ardı gövdeni
 İncecik içki bardakları – çın çın
 Yarısı kırmızı
 Öbür yarısı ak
 Yarısı sarı
 Öbür yarısı yeşil
 İpek giysiler tül yapraklara benzerken
 Bütün görüntülere açık
 Sevgiyi yaratırdın bir daha

Yüzyılın dörtte üçünden ötesi görünmüş
Yapıtlar boyu kadınlar hayvanlar çocuklar çıkmış dışarı
Hepsi birer yontu – gözleri değil
Hepsi birer türkû söylemekte –
Bakışları değil

Şimdi son Anka
Evrensel kanatlarını açmış
Biri gök
Biri yeryüzü
Evrensel kanatlarını açmış

Sen şimdi çöl müsün

ANLAMDAN DÜŞEN TÜY

Sözcüklerimiz
Nesnelerin
Aydınlığa dönüşür dönüşmez
Giyinmesidir
Yeryüzünü de evreni de

Kuş demesek
Yoktur kanatların sesi
Kanat demesek
Yoktur kuş

Sözcükler
Önce sığıldığımızdır
Yeryüzüne de evrene de
Sözcükler
Sonra sığmadığımız
Yeryüzüne evrene de

Peki söyler misiniz şimdi
Gün gün çoğalan bunca birikimle
Nereye gittiğimizi bizim?

KARANLIĞA ÖVGÜ

Uykularımız
Yeryüzünün arkasındadır
Güneş'e göre

Güneş arkasındadır yeryüzünün
Geceye göre

Peki nedir gerçeği bu denklemin?
İşte
Gerçeği
Bu denklemin:
Güneş karanlıktan yoksundur
Güneş karanlıktan kuşkuludur
Güneş karanlıktan çekinmektedir

Öyle küçük –
Görmektedir ki
Sıgmamaktadır karanlık
Güneş'e

YOK OLAN YAZILAR – DÖNÜŞ

Kimi yazılar -düzyazı demediklerimiz
 Yok olur çizilir çizilmez – ortalıktan
 Gözlerini
 Sürekli açık tutsalar da
 Yok olurlar
 Dışına çıkar çıkmaz
 Sıcak ellerimizin

Üzülmesin kimse sızlamasın yüreği
 Belki bu akşam
 Belki yarın öbür gün... bu ay
 Gelecek.... gelecek yıl belki
 Dirilecektir o

Ya bir kuşun uçmasında
 Ya bir balığın deniz tadında pul pul
 Ya bir çocuğun
 Anne demesinde

GÖLGELER DEĞİŞİMİ

Salkım salkım
Yıldızlar evren bağlarındaki üzümlerimiz
Salkım salkım
Sanki dışarı çıkmışlardır
Uzaysal tarlalardan

Özdeklerin oluşum öncesidir
Karanlığın
Sesin
Sûrezin bile belli olmadığı ülke
Yüzümüz
Yüzlerimiz –
Bir ırmaktır akmaktadır belki de buzul
Birbirine karşı
Birbirine karışarak akmaktadır
Kimselerin görmediği tanımadığı yüzlerden

Yokluğun elektrik öncesi dalgaları yansırken
Uyku dalgalarına
Sanki bir kocaman bir deniz
Yeşil ötesi başka bir akımla gerçekleştirilmiştir
İlk uzun'larla
Parlamakta parlamamakta
(Bilmiyorum oralarda mıydınız – eksi soluk)?

Ne varsa
Göz öncesiyle adımladığımız
Düş öncesiyle adımladığımız
İmgelem öncesiyle adımladığımız
Ne varsa aşmamışlardır yaratı'yı
Anlam tersi ısılarıyla birlikte
Milyarlarca kez özgür
Sanki ön ötelerindedirler ilk görüntülerinden

Ben mi
Dışarı çıkmak istiyorum
Doğa mı dışarı çıkmak istiyor
Benden?

UZANMAK

Ağaç yaprağını dışarı çıkarır
Eser yel uzunluğunu dışarı çıkarır
Umarsız ı ışık anlamın gölgesini dışarı çıkarır
Bakışlarımdan geçen ısı geleceğini dışarı çıkarır
Neden mi diyorsunuz
Kuş kanadını dışarı çıkarır çünkü

Kadın erkek –
Bakışılar önce
İkisi bile bilmeden
Biri öbürünü
Dışarı çıkarır

Hadi düşünce diyelim
Hadi açlık
Hadi para
Hadi geceyarısı
Hadi aldanmalar diyelim
Biri öbürünü
Dışarı çıkarır

Bir ayak hayvanlar
İki ayak hayvanlar
Üç ayak hayvanlar
Dört ayak hayvanlar
Beş ayak hayvanlar
Büyüt daha
Büyütebildiğine dek –
Biri öbürünü almıştır içeri

Ottur toprak kokusunda durur yeşil
Elmadır tadı boy – çağırır kırmızı
Ayvadır uzak sarısı damlamakta mor
Kirazdır
Açar ağzını çok dudağı tek olmuş

Yaşamakla
Yaşamamak
Biri
Öbürünü
Dışarı çıkarır

Eski çağlar üstüne yeniden görüntülenmiştir
Şu ,
Dünden bugüne gelen çocuk
Şu parlamasında olduğumuz ay
Ki sevmek sevmeyi dışarı çıkarır

UĞRAŞ

Ben çobanıyım
Binlerce yılın giz ayak
Binlerce yıldan beri sözleri güden

Ben çobanıyım
Milyonlarca yılın ses ayak
Milyonlarca yıldan beri ezgileri güden

Büyü ışıık
Anı ısı
Anlamı sevmeyiler ki
Sevgi ayak

İnlere kazıdım ilkin
Çizgiydi yok olmuşların hepsi
Öylesine
Birleştiler birleştiler birleştiler ki
Korktum
Geri çekildim önlerinden
Yine de kazıdım oyduım
Yine de sürdürdüm düşümü
Uyku ayak

Çıktılar tek tek dışarı
Yoo dedim ürküyle
Ellerimle durdular

Ellerim mi yürüyordu
 Onlar mı – bilmiyorum biraz bile
 Dağıldı bende tek tek
 Kimi boy
 Kimi fal
 Kimi güneş ayak

Çıktılar dışarı
 Hayır dedim ya
 Anlamadılar
 Hayır'ın karanlığı yoktu ki
 Kanatlarında parladı anlam
 Yeryüzü anı ayak
 Dallar sallandı
 Dallar tınladı birdenbire
 Yel ayak

İşte karşınızdayım
 Et'lerimin ağırlığı yok
 Kemik'lerimin ağırlığı benim değil
 Düşüncemin ağırlığı
 Belki aydınlık
 Belki güzelliği
 Belki sonsuzluğu dağın taşın
 Yürüyeceğim ulaşacağım
 Bütün bilimlerden öteye
 Kendime –
 Kendimden kurtulmuş – ayak

ANIMSANMALARLA VAR OLMAK

Anımsar
Yol seni
Yürürsün

Masallar nedir ki balam
Yarında açan gün çiçeklerinden başka
Masallar nedir
En eski sözcüklerin gölgesi uçarcasına eskil
Kıpkırmızı upuzun
Ağızlarımızdaki bellekten başka?

Anımsar
1 seni 2 seni 3 seni
Sayılar bilgisi olursun
Şaşarsın kendine – sayısal

Senden önce yaratılmıştır hepsi onların
Senden öncedir
Özlem
Senden öncedir
Kendini aşmak dışarı çıkmak
Senden öncedir
Oğlun
Oğlunun oğlu
Oğlunun oğlunun oğlu

Anımsar seni yalanlar
Yaşlanırsın daha

Bir ot bir papatya
Kim bilir nerelerdeki çatlaktan
Çıkar dışarı
Yeryüzüdür o
Kendinden çıkar dışarı

Anımsar gözlerini
Karanlık –
Uyursun
Oralarda

İğrenirsin anımsanmaktan
Dizlerin – yemyeşil
Bakışların – masmavi
Seni anımsamazlar
Anımsamazlar anımsamazlar daha

Anımsar bütün bitkileri yaradılışın
Senin gökyüzünde oluştuğunu
İlk uyarlamalarında
Sanki saydamdırlar
Görünüm görünüm
Kim bilir
Kim anımsamıştır da seni
Yenilersin yenilenirsin
Buralarda

IŞIKTAN DOĞMA

Ben bir rastlantıdır
Parlamıştır yıldızın biri biraz daha
Bir hayvanın çizgesel görüntüsü
Parlamıştır kendinden dışarı biraz daha
Oluşmuştur orda anılar birikiminden
Ben gölü

Doğa ki
İlk ışıklar sözlüğüdür biraz
Yeryüzüne çıkarmıştır
Gezenleri benek benek – kelebekler kanadında
Gölgedeki Ben'i aydınlatmıştır
Anlam ayakları olmuştur geceler – gündüzlerin

Var mı yok mu
Bir bitki bir demir yığını olarak var mı yok mu
Bir bitki sanki bir su derinliği
Geceler gündüzlerin

Ses beni dinler
Görüntüsünü mü açmıştır
Işıkların – susmak?
Dışarı bir hayvandır gök
Dışarı çıktığım durduğum
İçeri girdiğim

SOLUK

Bu gökyüzüdür
Ovaların denizlerin dağların çardağı

Karla yağmurla
Karanlıkla
Şimşekle yıldırımla
Aydınlıkla
Dolup taşmaktadır çardak
Bu gökyüzüdür

Göğsümün boşluğunda büyür daha
Açlık da değil
Doyurmuyor da değil
En eskiden en yeniye
Bu gökyüzüdür

Yesem yaprakları
Yeşil sarı kırmızı mor
Yesem
Yuvarlak değirmisini bitmez tükenmezliğinin

Yesem kuzu – çiçekler içindedir
Yesem öküz – ova adımlarını duyarken
Yesem koyun – seslenir biri
Yesem manda – öbür kulağında en eski yön
Yesem fil – yavaşlar daha gövdesinden
Yesem çekirge – yüz binlerce atlam
Yesem kovandaki peteği arılardan çalarak
Gökyüzüdür bu
Açlık da değil
Doyurmuyor da değil

Yıldız sanki
Irmak sanki
Binlerce kuş sanki
Evren gövdemin en uzaklarına varmış sanki
Öteki yaşamam sanki

O göl sallanır işte
Uykularından ağarmıştır
Saydam yansımalar altından
Geçip giden yaratılış sessizliği
Kımıldar sonra
En dibindeki kösnüler birikimi – kum
Hepsi de açtırlar
Gök – göğsümün boşluğu büyür daha
Açlık da değil
Doyuruyor da değil

Hayır

Düşünsel bir gereği var doymanın

Ta ayak parmaklarımdan gelme

Düşünü adımlarımdan

Ta anılarımdan gelme

Ağız güzelliğinin sonsuz çizgilerinden gelme

Morarmış mıdır

Koyu kırmızı mıdır

Pek belli değil

Soluğum mudur bu

Gövdemdeki – benim olan benim olmayan?

.

ÇIKIŞ

Yeni soluğudur doğa son yüz bin yılın
Daha eskileri nasıl saymalı
Gezenler uygarlığının çok önceleridir o
Orda gezinirim giysilerdeki yansılarımız

Doğanın kımıldayan özü değişkendir hep
Ağırlığı karşı ağırlıkla dengelenir art arda
Bir damla su yürek olur
Tohumu taşır yel
Yön diye dağıtır uzaklar erkenden
Mor ki düşüncelere izdüşüm
Süreze dönüşür mayamızdaki boy

İnsan filin azıcığı
Fil gergedanın azıcığı
Gergedan yeryüzünün azıcığı
Yeryüzü güneşin azıcığı
Güneş gökyüzünün azıcığı
Kim bilir nerelerden gelmekte yaşamak
Uzay
Sıgmamanın azıcığı

YKY

FAZIL HÜSNÜ
DAĞLARCA

Bütün Şiirleri
2

YAPI KREDİ YAYINLARI